

AXIS LIBRI

REVISTĂ CULTURALĂ

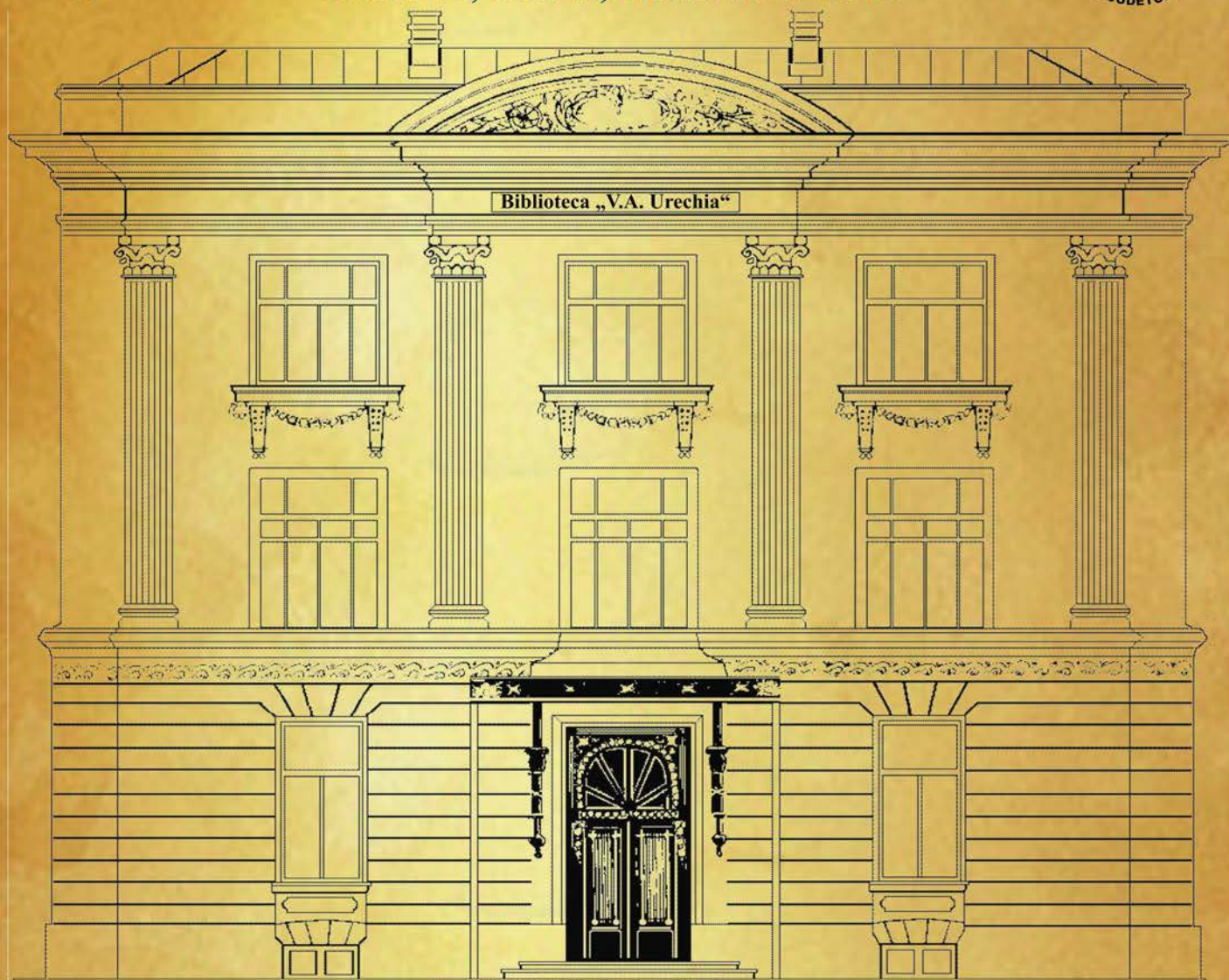
trimestrială

editată de Biblioteca Județeană „V.A. Urechia“ Galați

Anul VI, Nr. 21, decembrie 2013

ROMÂNIA

2013 - Anul Nichita Stănescu

Nichita Stănescu

31 martie 1933 – 13 decembrie 1983

80 de ani de la naștere – 30 de ani de la moarte

„De moarte îți vorbesc cu jumătate de gură. Singura mea teamă cu adevărat mare este nașterea. Când m-am născut, mi-a fost frică de moarte, cea mai mare frică din viața mea. Sunt recunoscător profund mamei mele că murindu-mă, a vegheat asupra NAȘTERII mele.”

(Nichita Stănescu)

„... câtă vreme suntem în mijlocul poporului român nu trebuie să ne fie teamă de nimic, deoarece el știe mai bine decât oricine drumul eternității, iar noi n-avem nevoie de altceva decât să fim atenți la viața și la manifestările lui, pronunțându-i cu câteva clipe mai repede gândul și metafora lui!”

(Nichita Stănescu)

Nichita Stănescu a fost însuși POETUL, în majuscule și în marmură, cel mai poet dintre câți au fost vreodată, a trăit și a murit pentru poezie, în toate clipele noastre de luciditate, de veghe și de somn. El nu a făcut, nu a fost altceva decât poezie, redefinind-o, lucrând-o, dăruindu-ne-o în forma și în adevărul ei de minune a lumii, pe care în genunchi ar trebui s-o citim și s-o ascultăm.

Chiar și în versurile pierdute, uitate sau azvârlite există ceva din fosforul geniului său, îndeajuns pentru a simți poezia și a ne spăla viața cu încăpăturile ei.

(Constantin Chiriță)

Când pleacă Poetul, ce tainică lege
îi schimbă plecarea în stare pe loc?!
Când pleacă, Poetul – doar el – își alege
clipa sfidării lui Nenoroc.

Poetul când pleacă ne lasă pe lume
Mai goi cu o carte, mai plini cu un nume...

Colegiul editorial:

Acad. prof. dr. Dinu C. Giurescu

Acad. prof. dr. Gheorghe Buzatu

Acad. prof. univ. dr. Constantin Gh. Marinescu

Prof. univ. dr. Adrian Dinu Rachieru

Conf. univ. dr. Elena Tîrziman

Dr. Doru Bădără

Lector univ. dr. Cătălin Negoită

2013 - Anul Nichita Stănescu

Nichita Stănescu

31 martie 1933 – 13 decembrie 1983

80 de ani de la naștere – 30 de ani de la moarte

„De moarte îți vorbesc cu jumătate de gură. Singura mea teamă cu adevărat mare este nașterea. Când m-am născut, mi-a fost frică de moarte, cea mai mare frică din viața mea. Sunt recunoscător profund mamei mele că murindu-mă, a vegheat asupra NAȘTERII mele.”

(Nichita Stănescu)

„... câtă vreme suntem în mijlocul poporului român nu trebuie să ne fie teamă de nimic, deoarece el știe mai bine decât oricine drumul eternității, iar noi n-avem nevoie de altceva decât să fim atenți la viața și la manifestările lui, pronunțându-i cu câteva clipe mai repede gândul și metafora lui!”

(Nichita Stănescu)

Nichita Stănescu a fost însuși POETUL, în majuscule și în marmură, cel mai poet dintre câți au fost vreodată, a trăit și a murit pentru poezie, în toate clipele noastre de luciditate, de veghe și de somn. El nu a făcut, nu a fost altceva decât poezie, redefinind-o, lucrând-o, dăruindu-ne-o în forma și în adevărul ei de minune a lumii, pe care în genunchi ar trebui s-o citim și s-o ascultăm.

Chiar și în versurile pierdute, uitate sau azvârlite există ceva din fosforul geniului său, îndeajuns pentru a simți poezia și a ne spăla viața cu încăpăturile ei.

(Constantin Chiriță)

Când pleacă Poetul, ce tainică lege
îi schimbă plecarea în stare pe loc?!
Când pleacă, Poetul – doar el – își alege
clipa sfidării lui Nenoroc.

Poetul când pleacă ne lasă pe lume
Mai goi cu o carte, mai plini cu un nume...

Colegiul editorial:

Acad. prof. dr. Dinu C. Giurescu

Acad. prof. dr. Gheorghe Buzatu

Acad. prof. univ. dr. Constantin Gh. Marinescu

Prof. univ. dr. Adrian Dinu Rachieru

Conf. univ. dr. Elena Tîrziman

Dr. Doru Bădără

Lector univ. dr. Cătălin Negoită

Pescarul care l-a găzduit pe Eminescu

Prof. dr. Zanfîr Ilie
Director,
Biblioteca Județeană
„V.A. Urechia” Galați

40.000 de răsărituri de soare au luminat în secolul scurs de la înălțarea sa, la 1911, în marmură de Carrara, chipul lui Eminescu din întâia statuie dedicată vreodată de români Poetului, ce s-a bine-întâmplat să-și găsească locul tocmai aici, la Galați, lângă trecerea de milenii a Dunării și la capăt de natală Moldovă... Orientată cu fața spre Est - întocmai ca altarele Bisericii străbune - statuia lui Mihai Eminescu din parcul ce-i

poartă numele privește spre depărtări pe care numai el le-a putut visa, spre zări care tocmai prin el s-au luminat atât de generos pentru întregul popor pe care s-a ostit să-l reprezinte atât de profund și atât de frumos în nemurire. Să ai în propria urbe prima statuie înălțată lui Mihai Eminescu ar trebui să fie, și chiar este, întâiul însemn din stema spiritualității orașului care anume a fost ales. Dincolo de piatra în care i s-a încrustat eternitatea, Eminescu însuși pare a fi mulțumit de prima lui adresă post-mortem. De aceea, atunci când, în nopțile în care teii din jur îmbălsămează timpul cu floarea dragă lui, Eminescu privește trecerea pe boltă a Lunii – astru atât de iubit de romanticul nostru absolut – ca pe o binecuvântare a orașului în care i s-a pus la dreapta Biserica fortificată Precista, la stânga marea Catedrală Ortodoxă și Palatul Episcopiei Dunării de Jos, iar în față, Basarabia pe care atât de mult a plâns-o („De la Nistru până la Tisa...”) și dinspre care cu multă mulțumire ascultă șoaptele tot mai clar auzite ale lui Mateevici, ale lui Dabija sau ale fratelui Grigore Vieru, de curând sosit să-i stea de-a dreapta în ceruri...

Iar dacă, uneori, noaptea, spiritul statuii ar rătăci pe străzile orașului, Eminescu s-ar descoperi pe el însuși, ar contempla urmele propriilor săi pași, lăsate pe pavajele de acum aproape un secol și jumătate, când, la numai 17 ani, băiatul plecat din Ipoteștii Bucovinei poposise prima dată în portul de la Dunăre, ademenit de fascinația pe care o lăsa în acele vremuri o trupă de teatru grăind românește în fața unui public uluit de ceea ce puteau să facă niște actori din viața lor atât de supusă nevoilor. De două ori a venit Eminescu la Galați. Prima dată,

atunci, în 1867, angajat ca suflor în trupa de teatru a lui Iorgu Caragiale, unchiul marelui dramaturg, care-l descoperise, tot pe Dunăre, mai sus, în portul Giurgiu... Eminescu ajunsese acolo după primul său turneu - acela făcut cu trupa gălățencei Fani Tardini - pornind de la Cernăuți, unde era elev, prin Ardeal și coborând de acolo spre sud, în Oltenia. Se spune că Iorgu Caragiale l-ar fi găsit în port, citind din Schiller (avea cu sine un geamantan cu cărți, purtat în tot acest lung pelerinaj), într-o pauză în umila muncă de numărător de banițe de grâu, pe care o făcea ca să se întrețină. Sigur că îndeletnicirea de suflor i se va fi părut cu mult mai nobilă și ar fi acceptat-o cu entuziasm, dar adevărul este că întâiul lui contact cu teatrul se petrecuse într-o manieră entuziasmantă, la Cernăuți, cu trei ani mai înainte, în 1864, atunci când Mihail Eminovici era elev și când a asistat la toate reprezentațiile pe care le-a dat acolo trupa Tardini – Vlădicescu.

Sosirea acestei trupe românești în orașul administrat sub stăpânirea habsburgică s-a constituit, desigur, într-un mare eveniment, de la care băiatul de numai 14 ani venit la studii într-un oraș în care limba oficială era germana nu putea lipsi. Iată ce scria Zoe Dumitrescu Bușulenga, în lucrarea „Eminescu: Viață, creație, cultură”, despre acest important moment din viața viitorului poet: *Valul de entuziasm care se revărsase peste populația românească în așa măsură încât tot clerul, în frunte cu mitropolitul, asistase la câteva reprezentații, în ciuda canoanelor, l-a prins pe Mihai. Până în luna mai când stagiunea a luat sfârșit, el a trăit într-o frenezie lăuntrică fără seamăn. Reacția atât de vehementă n-a fost determinată numai de exaltarea sentimentului patriotic, ca la ceilalți, deși sigur acest factor a operat la elevul iubit al lui Aron Pumnul. Pentru el se deschisese o nouă lume, una a artei dramatice încorporate în elementele scenei, ale spectacolului, care, atât de concrete în materialitatea lor, atrăgeau printr-o semnificație de altă natură, mai adâncă.*

Această „nouă lume” descoperită de Eminescu în teatru l-a adus, de fapt, la Galați, și este de presupus că, fără a se fi îndrăgostit de Melpomene și Thalia, Eminescu n-ar fi ajuns niciodată în orașul de la Dunăre, care ar fi fost astfel cu mult mai sărac spiritual dacă acele două popasuri ale „suflorului” (de fapt el făcea mai mult decât atât: copia cu scrisul lui frumos și îngrijit, textele jucate și, de cele mai multe ori, le corecta, făcându-le mai accesibile actorilor) nu l-ar fi purtat pe străzile aceluia „Porto-Franco” care era, în a doua jumătate

a veacului al XIX-lea, Galațiul... A doua sosire la Galați a lui Eminescu s-a petrecut la începutul verii lui 1869. Avea atunci 19 ani, publicase, printre alte multe poezii, „La mormântul lui Aron Pumnul” și „Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie”, devenise din Eminovici, Eminescu, prin „botezul” lui Iosif Vulcan, de la „Familia” ardeleană, iar în toamnă avea să ajungă la studii, la Viena, într-o nouă etapă și într-o nouă perspectivă a formării sale. Trecuse între timp din trupa lui Iorgu Caragiale în cea a lui Mihail Pascali, sosind la Galați la începutul lui iunie, tocmai când teii se pregăteau de înflorire. Eminescu a trăit atunci, timp de mai bine de două săptămâni - câte orașe din România pot trece această ședere în buletinele lor de identitate? - la Galați, a fost cetățeanul de o jumătate de lună al orașului și a participat din cușca lui simbolică și chiar ca actor pe scenă cu replici minunate, la toate reprezentațiile teatrale ținute, desigur, în case particulare, în localitate neexistând atunci un teatru adevărat și cu atât mai puțin un sediu.

Se spune că, la Galați, Mihai Eminescu a locuit chiar în port, fiind găzduit în baraca săracă a unui pescar oarecare, unul dintre cei mulți, care n-avea niciodată să știe că avusese la el acasă, timp de cincisprezece răsărituri de soare, chiar „Lucafărul”... Este un moment care nu se poate să nu fi avut ecouri în sufletul tânărului visător, cunoscător al vieții apostolilor, cei ce deveniseră *pescari de oameni* la chemarea Mântuitorului. Unde o fi fost, pe mal, baraca și cine o fi fost, dintre gălățeni, pescarul? Dacă s-ar putea regăsi locul de pe malul fluviului unde, cu aproximație, a fost căsuța aceea, dacă s-ar putea afla numele aceluia pescar, sau măcar zona în care acest scurt răgaz din viața marelui poet s-a petrecut, ce bogăție s-ar descoperi prin aceasta, ce frumoasă comoară s-ar reda Galațiului, mai ales dacă locuința s-ar reconstitui și s-ar scrie sus, la intrare: „Aici s-a odihnit Eminescu la vremea teilor din anul de grație 1869...”

Ce-o fi discutat Mihai Eminescu cu acel pescar, ce vorbe ar fi schimbat ei în timpul de răgaz, acolo, pe malul Dunării, mai bătrână acum cu aproape 150 de ani, ce impresii s-or fi depus în memoria tânărului poet? Iată o temă de reverie și de tainică meditație. Cert este că Eminescu s-a plimbat cu interes și curiozitate pe străzile din centrul târgului, că a intrat fără îndoială în *Biserica Precista* de pe Faleză, ridicată pe vremea lui Vasile Lupu, că a trecut pe lângă casa lui Alexandru Ioan Cuza și că a admirat lumea pestriță, ieșită la plimbare pe Calea Domnească sau pe străduțele din port și din centru, cu pescării, cafenele, bodegi, prăvălii și hoteluri, cu mulțimea de negustori, pescari, marinari, docheri, meseriași, funcționari, profesori, târgoveți, elevi, preoți... Se mai știe că în trupa lui Pascali juca și o tânără și frumoasă actriță, Lina Popescu îi era numele, și se spune că Mihai se îndrăgostise de ea, o sorbea din ochi, îi purta chipul în gând, era muza lui de atunci, poate prima lui muză adevărată, și

ne putem întreba dacă s-ar recunoaște ea, măcar în parte, în acea piatră pusă de sculptorul Frederic Storck în monumentul statuar dedicat poetului, făptura serafică a cărei mână ținând flacăra nestinsă este smulsă atât de des și de neînțeles de o pornire barbară, în acești ani ai modernității parcă prea agresive...

În 1911, la 16 octombrie, când frunzele arborilor din Parcul Municipal al Galațiului se pregăteau de eterna transumanță, un grup ales de domni și doamne participa la unul dintre cele mai înălțătoare momente din istoria timpurilor urbei: dezvelirea și sfințirea statuii lui Mihai Eminescu. Era de față episcopul Dunării de Jos, Nifon Niculescu... Nu se știe cu precizie unde se situa sala în care, la 19 ani, Mihai Eminescu participa la reprezentațiile de teatru, dar, oriunde ar fi fost ea, nu putea fi foarte departe de această zonă verde din centrul orașului în care i se înălța statuia. Pe atunci, la cea de-a doua vizită a poetului la Galați, aici era doar un maidan și numai între anii 1880-1881, la inițiativa primarului Costache Vârlan, s-a amenajat un parc. Trecuseră anii în zbor. În 1889, Eminescu trece în eternitate, dar dacă soarta i-ar fi fost ceva mai prielnică decât i s-a arătat cu adevărat, la data dezvelirii propriei sale statui n-ar fi avut decât 61 de ani și încă mult timp în față pentru a-și desăvârși opera deja monumentală. Erau prezenți în parc în acea toamnă îndepărtată Mihail Sadoveanu, Nicolae Iorga, Dimitrie Anghel, Ion Minulescu, Alexandru Cazaban, Jean Bart, I.A. Bassarabescu, Al. Stamatiad, Natalia Negru... Mai erau actrița brăileancă Maria Filotti, precum și directorii celor trei mari teatre românești ale vremii, cel din București, Naționalul, și cele din Craiova și Iași... Și dacă mari condeieri ai epocii au ținut să fie martorii clipei înveșmântării poetului în granitul veșniciei, nici reprezentanții marii iubiri eminesciene care a fost în tinerețe teatrul nu puteau lipsi... Eminescu, actorul, era omagiat deopotrivă cu Poetul. Cel ce venise atunci, în 16 octombrie, pentru a treia oară la Galați și pentru totdeauna în parcul din centrul urbei noastre. Iar noi, gălățenii, din acest motiv, spunem că a mai venit o dată și atunci a rămas definitiv aici. Se întâmpla în 1911...

Galațiul are această statuie unică, peste care a trecut mai mult de un veac de existență, are școli cu numele poetului, o stradă pitorească numită Mihai Eminescu și mai are o sală tainică, un fel de altar al Poeziei, al scrisului românesc și al tuturor artelor, una unde aproape că nu este zi dată de Dumnezeu în care să nu se întâmple ceva semnificativ în viața spirituală a urbei și în care artiștii de astăzi, scriitorii, pictorii, sculptorii, muzicienii și, bineînțeles, prietenii dintotdeauna ai „Lucafărului”, actorii, să nu-și dea mâna într-o dragoste de adevăr și de frumos. Sala aceasta ființează în sediul Bibliotecii Județene „V. A. Urechia” și se numește simplu și firesc MIHAI EMINESCU...

Clasic și modern în managementul de bibliotecă: Modelul cibernetic (II)

Alexe Rău
Director general,
Biblioteca Națională a
Republicii Moldova

În baza aplicării celei de a doua formule s-a constatat că, deși teoretic volumul memoriei umane îl surclasează pe cel al mașinilor de calcul, practic omul nu poate beneficia de acest avantaj al său, dat fiind faptul că „introducerea” informației în creier se produce cu o viteză de numai 1 bit pe secundă, adică de 2 500 biți pe parcursul unei

zile de muncă și asta în cazul în care el s-ar afla numai în regim de recepție, necheltuind nicio secundă pentru prelucrarea informației și luarea unor decizii, asta însemnând că, chiar dacă ar rezista unei atare suprasolicitări, nu ar avea timp să mai și rămână om. Eventualul ajutor din partea mașinilor de calcul poate fi, în acest context, doar parțial, căci omul-conducător se confruntă cu un volum important de informație neformalizată (auditivă, vizuală etc.) pe care computerele încă nu o receptează (și e bine că este așa, pentru că așa ne și asigură, deocamdată, condiția de *homo sapiens* și de *homo sensibilis*). În consecință, volumul optim de informație de serviciu care poate să revină unui om, luând în considerație necesitățile creative și de autoperfecționare, este, după evaluările aproximative pe care le-am efectuat, de 170-200 mii biți pe durata unui ciclu de dirijare (adică într-un an). Reieșind din acest indicator, s-au efectuat calcule referitoare la mărimea compartimentelor bibliotecii. Al doilea parametru de care s-a ținut cont la elaborarea structurii ierarhice ține de aspectul sociopsihologic al managementului de bibliotecă. În cadrul mai multor sondaje sociologice, efectuate într-un șir de țări, s-a demonstrat că, sub acest aspect, un personal își menține integral și își manifestă eficient calitățile de colectiv doar în cazul în care numărul lui nu e mai mare de 70-100 de persoane. Depășindu-se

aceste limite, personalul începe să se transforme din colectiv într-o sumă de părți eterogene, adeseori centrifuge. Într-o bibliotecă mare, cu un personal de 350 de salariați, cum e a noastră, acest aspect nu poate fi neglijat, soluția la care am recurs fiind constituirea a șase departamente cu identitate distinctă, compartimentarea la nivelurile inferioare (servicii, oficii, birouri) fiind realizată pe criteriul informațional enunțat mai sus. Desigur, la elaborarea structurii noi s-a ținut cont și de aspectul funcțional, tocmai el impunându-ne, în unele cazuri, alegerea unor variante ce deviau un pic de la conceptul teoretic.

Rigorile ciberneticii cer ca legea ierarhizării să fie aplicată în strânsă legătură cu principiul reversibilității informaționale pentru a obține ceea ce Odobleja numea „cercul vicios de energii”. De fapt, este vorba de asigurarea funcționării ciclului informațional de dirijare, aceasta necesitând punerea la punct a circuitului de informații de la subiectul la obiectul de dirijare și viceversa, precum și a unor legături informaționale între toate verigile structurii ierarhice, pe verticală și pe orizontală, în ambele sensuri. Ținând seama de faptul că ciclul informațional este sufletul, forța motrice a unui model cibernetic de management, în fiecare departament al bibliotecii noastre a fost instituit câte un post de manager, specialitate nouă în biblioteconomie, vocația ei fiind, în primul rând, dispecerizarea ciclului informațional în procesul de dirijare.

A doua lege fundamentală pe care se întemeiază un model cibernetic de dirijare este cea a diversității necesare, ea fiind descoperită și enunțată de către savantul englez W. Ashby. Unul din momentele principale ale dirijării sociale, spune ciberneticianul londonez, îl constituie alegerea. Însă cu fiecă alternativă soluționată se reduce diversitatea subiectului dirijării, în timp ce, de altă parte, obiectul dirijat poate, dimpotrivă, să-și extindă pluriaspectualitatea sa. Această tendință

se manifestă și în biblioteconomie, mai ales în condițiile actuale, când, datorită interconexiunii cu informatica, schimbării mediului socioeconomic și cultural, statutul funcțional al bibliotecilor a devenit cu mult mai variat și mai complex. Pentru dezvoltarea optimă și armonioasă a oricărui sistem dinamic însă este necesar, conform legii lui Ashby, ca diversitatea subiectului dirijării să nu fie mai mică decât cea a obiectului dirijat, iar sporirii gradului de complexitate a obiectului să-i urmeze mutații corespunzătoare în subiectul managementului. Recuperarea diversității conducerii trebuie să se facă în spiritul ciberneticii contemporane, adică prin aplicarea unor metode matematice, prin utilizarea tehnicii de calcul, prin autoperfecționare și operarea unor modificări de ordin organizatoric, dar nu pe calea măririi aparatului de conducere, sau ceea ce ar fi și mai rău, prin simplificarea structurii, aceasta din urmă ducând la crearea unor sisteme de conducere simple, care, așa cum a observat academicianul St. Byr, „nu numai că sunt inapte de a comite greșeli, ci nici nu pot să funcționeze corect”. O cale eficientă de asigurare a corespondenței diversităților sus-numite ar fi, după mine, autoreglarea și autoperfecționarea subiectului dirijării în baza unui model întemeiat pe cele 7 legi universale ale mecanismului creativității și pe cele 50 de reguli pentru stimularea capacității creatoare, toate descoperite și formulate de Ștefan

Odobleja. În acest scop ar putea fi organizate testări și autotestări periodice.

În sfârșit, cea de a treia piatră de temelie a unui model cibernetic de management o constituie principiul completării exterioare, formulat de savantul St. Byr, enunțul acestuia suprapunându-se cu ceea ce Ștefan Odobleja definea, la nivel de cibernetică generalizată, drept principiu consonantist al complementarității. Esențial în această lege este că modelul cibernetic, întemeiat pe o dialectică circulară, poate fi afectat, ca orice sistem închis, de anumiți factori negativi care să-i pericliteze buna desfășurare, aceasta din urmă conducând, de obicei, la conservatism și chiar regres. Un exemplu clasic în această privință ni-l oferă Japonia care, stagnând mai bine de 250 de ani în cercul său de izolare totală, a renăscut și a devenit ceea ce este astăzi numai datorită deschiderii către lume, începută în perioada Restaurației Meiji. În cazul modelului cibernetic al unei biblioteci mari, factorul interacțiunii insuficiente cu mediul comportă o dublă manifestare. Pe de o parte, în timpul perfectării ciclului de dirijare, e posibil să nu se țină cont de toată informația necesară privind ambianța în care funcționează instituția și atunci e necesar, așa cum spune St. Byr, ca ciclul informațional să funcționeze în așa fel încât una din orientările de bază ale acestuia să fie acoperirea deficitului de date din exterior. Pe de altă parte, subdiviziunile mari, ca departamentele bibliotecii noastre, sunt și ele, sub

aspectul organizării și funcționării, niște sisteme cibernetice ciclice, închise. Organul superior de conducere a bibliotecii nu intervine în activitatea acestor compartimente decât în faza de stabilire a liniei algoritmice strategice, când se elaborează decizia de dirijare (programul), și în cea de estimare a rezultatului final, la încheierea unui ciclu de management. În consecință, subzistă și la acest nivel necesitatea completării exterioare în cazurile în care se produc devieri de la pivotul strategic al întregului sau când încep să se manifeste, rezultând din efectul cercului, tendințe de stagnare ori de atenuare a

cadrul Bibliotecii Naționale a fost înființat un serviciu de sociologie și marketing.

După cum am menționat deja, modelul cibernetic de management se întemeiază pe primatul informației. Aspectul acesta necesită, probabil, un studiu special, dat fiind faptul că teoriile informației sociale existente până mai ieri s-au polarizat mai mult în funcție de ideologiile dominante într-un stat sau altul, decât de suportul filosofic și profesional al demersurilor, pe când tocmai acesta poate să ofere, până la urmă, niște principii obiective și universale. La nivelul pragmatic al problemei există

Nr.	Funcțiile dirijării	Genul de informație	Executanți — puncte nodale ale circuitului informațional
1	Elaborarea și adoptarea deciziei de dirijare	Incipientă	Director, șefi servicii, oficii, experți
2	Organizare	Organizațională	Director, manager
3	Regularizare, corijare	De regularizare	Director, expert
4	Evidență	De evidență	Manager
5	Control	De control	Manager

receptivității la nou. Soluția aleasă de noi în vederea satisfacerii rigorilor acestui principiu constă în înființarea unui serviciu de experți independenți. Fiind propuși de către minister, experții, exercitând funcția completării informaționale exterioare, efectuează asistența științifică, analitico-sintetică și consultativă a procesului de management, în special, în fazele de elaborare a programelor de activitate creatoare, benefică pentru evoluția calitativă a obiectului dirijat.

O soluție interesantă ne propune și academicianul Afanasiev, conform opiniei căruia eventualele insuficiențe informaționale în relația obiect-mediul e mai bine să fie tatonate cu anticipație, folosindu-se în acest scop metoda experimentală a buclei închise (rușii o numesc „ciornii iașcik” — cutie neagră), care constă în modelarea felului de comportament al unei părți a obiectului dirijat într-o situație posibilă pentru a elabora, prin inducție, o probabilitate algoritmică relativă la întregul organism. În acest scop, în

însă un consens unanim, potrivit căruia genurile de informație folosită în procesul dirijării se suprapun și sunt omonime cu fazele unui ciclu de management și circuitul informațional se poate derula eficient numai dacă se eșalonează conform diferențierii sincronizate a acestora. În Biblioteca Națională a Moldovei ciclul informațional se desfășoară precum arată tabelul de mai sus.

Modelul cibernetic de management, pe lângă faptul că încorporează tendințele de închidere ciclică și cele de deschidere și de consonanță cu mediul, clasicul și modernul într-un tot organic, se impune prin flexibilitatea sa morfologică, aceasta fiind chezașia adaptabilității optime și deci a unei evoluții armonioase. E drept însă că modelul acesta presupune o multilateralitate și o capacitate de adaptare avansată a personalului. Altfel spus, el poate fi realizat doar când bibliotecarii implicați, și mai cu seamă șefii de compartimente, se manifestă ca niște personalități, de aceasta depinzând în mare măsură sorții de izbândă sau eșecul.

Șerban Cantacuzino și introducerea limbii române în oficierea serviciului liturgic în biserica din Țara Românească (I)

dr. Doru Bădără
bibliotecar, Biblioteca
Centrală Universitară
„Carol I” București

Ultima parte a secolului al XVII-lea și începutul celui următor este una marcată, în egală măsură, în istoria Țărilor Române de frământări, amenințări majore, dar și de izbânzi remarcabile.

În planul relațiilor internaționale, estul și sud-estul Europei, spațiu geo-politic în care sunt plasate Țările

Române și care le va marca evoluția istorică, cunoaște o schimbare majoră a raporturilor de forțe și, în consecință, a centrelor de putere, evoluție cu implicații în multiple planuri ale istoriei acestor regiuni.

În acest context, presiunilor și ingerințelor economice politice și militare exercitate de Sublima Poartă li se vor adăuga și acelea a mai noului vecin, Imperiul Habsburgic, ale cărui trupe victorioase în confruntările cu armatele turcești, care au urmat asediului Vienei (1683), vor împinge granițele imperiului până la fruntariile Țărilor Române.

Printre furgoanele armatelor habsburgice își fac apariția și reprezentanții Vaticanului, dornici să recupereze terenul pierdut în fața protestanților în Transilvania și să își extindă influența și dincolo de Carpați. Astfel, presiunilor militare și politice apărute dinspre nord li se mai adaugă și una prozelitistă a cărei încărcătură de risc era puternic resimțită după tratatul de uniție de la Brețk (1595).

Criza politică internă traversată de Țările Române în secolul al XVII-lea, pe fondul confruntărilor pentru obținerea puterii, este exprimată de succesiunea a nu mai puțin de 50 de domnitori în Moldova și 27 în Țara Românească de la începutul secolului până la instaurarea domniilor fanariote. Iar dacă luăm ca dată de referință anul 1678, începutul domniei lui Șerban Cantacuzino, acela care, în opinia noastră, a fost primul ce și-a

asumat punerea în operă a programului vizând introducerea limbii române în oficierea serviciului religios, în Țara Românească s-au succedat 25 de domnii iar în Moldova 37, în acest interval fiind înregistrate și domniile lui Matei Basarab, care a ocupat tronul Țării Românești timp de 22 de ani, și a lui Vasile Lupu, care a domnit în Moldova 19 ani. Această atât de frământată viață politică generatoare de instabilitate socială și economică nu a creat un cadru propice dezvoltării culturale. Este evident faptul că marile realizări în planul vieții culturale din veacul al XVII-lea sunt legate de perioadele de stabilitate politică și economică din timpul domniilor îndelungate ale lui Matei Basarab, Vasile Lupu, Șerban Cantacuzino și Constantin Brâncoveanu.

Apartenența românilor la spațiul spiritualității ortodoxe s-a dovedit a fi un factor de mare importanță pentru devenirea lor istorică prin mentalitatea colectivă pe care ea a generat-o și dezvoltat-o în rândul lor, mentalitate ce, depășind cadrul strict dogmatic, are importante conotații naționale pentru români.

În contextul invocat, Biserica Ortodoxă, care aduna în sânul său cvasitotalitatea populației din Țara Românească și Moldova, iar în Transilvania asigura asistența spirituală pentru marea majoritate a populației, avea atât o poziție, cât și o responsabilitate deosebită în societatea românească.

Conștientă de aceasta, Biserica va face eforturi deosebite pentru a face față presiunilor la care era supusă. Indiscutabil, efortul principal, ținând de însăși esența instituției, era orientat de structurile sale superioare spre păstrarea credințioșilor și purității dogmatice.

Sarcina era foarte dificilă în condițiile în care limba de cult, slavona, devenise, datorită evoluției istorice și socio-economice, inaccesibilă mării majorități a populației și chiar multor slujitori ai altarului, datorită precarității situația socio-economice, mai ales a preoților de mir din lumea satelor, care, fiind

siliți, pentru a se întreține, să „se ocupe cu munca câmpului” fiind apăsați și de numeroase dări¹, nu puteau frecventa o școală ce să le permită însușirea unei limbi străine și, în consecință, aveau o prestație care în foarte multe cazuri lăsa de dorit într-un mod alarmant.

În fața acestei situații, Biserica a conceput o strategie ce prevedea o acțiune desfășurată pe două planuri, primul având ca obiectiv realizarea accesibilității mesajului liturgic prin oficierea serviciului religios în limba țării, iar celălalt vizând ridicarea gradului de pregătire a slujitorilor altarului. Demersurile care aveau ca obiectiv realizarea dezideratelor asumate prin acest proiect se concretizau în acțiuni ce aveau în prim-plan un instrument comun, cartea care, la dimensiunile proiectului de înfăptuit, nu putea fi decât cea tipărită.

Punerea în operă a unui astfel de proiect presupunea depășirea a numeroase greutăți de natură economică, politică sau religioasă, fapt pentru care demersul nu se putea realiza decât cu sprijinul factorului de decizie politică suprem.

Prima greutate care trebuia depășită în programul de introducere a limbii române în oficierea cultului în bisericile din spațiul românesc era aceea referitoare la statutul de limbă sacră pe care îl deținea slavona în Biserica Ortodoxă. Tradiția fiind una din componentele fundamentale ale Ortodoxiei, este normal ca și manifestările ei, în planul formal al vieții ecleziastice, deci, și a limbii în care se slujea, să fie extrem de puternice.

Situația era complicată și datorită faptului că alternativa lingvistică agreată de Patriarhia Ecumenică de la Constantinopol, sub a cărei autoritate se aflau mitropoliții din Țările Române, era evident limba greacă. Credem că este suficient să amintim aici ce afirma în această perioadă Patriarhul Dositheï al Ierusalimului despre limba greacă pe care o considera „adevărată interpretă a rațiunii și înțelepciunii sufletului, numai grație ei percepem deplin sensurile ce închid în sine cărțile sfinte Noul și Vechiul Testament, care în ce privește pe cel din urmă, atât textul ebraic cât și celelalte traduceri nu ne dau puțință să-l pricepem deplin ci numai Septuagesima ne dă această posibilitate”².

Aceasta este situația pe care o găsește la urcarea sa pe tronul Țării Românești Șerban Cantacuzino. Personalitate puternică, de mare suprafață politică, nutrind visuri imperiale și manifestând apetențe

culturale, el va fi cel care, cu simțul politic deosebit care îl caracteriza, a înțeles sensurile profunde și adâncile implicații ale proiectului de introducere a limbii române în oficierea serviciului liturgic și s-a angajat, cu hotărârea care i-a caracterizat toate acțiunile, în concretizarea sa.

Încă de la urcarea pe tron, Șerban Cantacuzino a dat un semnal clar al intențiilor pe care le avea în această direcție prin readucerea pe scaunul mitropolitan a vlădicăi Teodosie, cel care fusese depus din scaun, în anul 1672, prin stăruințele lui Grigore Ghica Vodă, pentru simpatia sa față de familia Cantacuzino. Modestul, prudentul, dar tenacele mitropolit Teodosie, primul vlădică care a rostit, cu ocazia alegerii, *Crezul* în limba română³, va fi și primul întâistătător al Bisericii Ortodoxe din spațiul românesc ce reușea să atragă și să implice factorul de decizie politică supremă în fundamentalul, dar atât de dificilul proces de introducere a limbii române în oficierea cultului.

Punând în slujba realizării acestui program abilitatea sa politică, vastele și puternicile relații în lumea constantinopolitană, importante resurse financiare și determinarea în urmărirea obiectivului asumat, Șerban Cantacuzino va trasa căile de urmat pentru concretizarea sa: dezvoltarea mediului tipografic necesar, traducerea textelor în limba română într-o succesiune dictată de importanța lor în cadrul serviciului liturgic, recunoașterea statutului de limbă liturgică pentru limba română, răspândirea cărților traduse.

În primii patru ani de domnie, Șerban Cantacuzino este preocupat de consolidarea domniei și de apriga luptă cu adversarii din partida Bălenilor, luptă pe care o câștigă reușind să lichideze pe aproape toți reprezentanții semnificativi ai acestui partid.

În acest timp, modestul și prudentul vlădică Teodosie, cu tenacitatea sa în slujirea proiectului, face să apară la București, în 1680, în tipografia înființată de mitropolitul Varlaam, un *Liturghier*, pe a cărui pagină de titlu citim „[...] *Den porunca, și osărdia cum și cheltuiála iaste: a Prea sv[i]nțitului. Chyr, Theodosie Mitropolitulô*”⁴. El va tipări această carte fundamentală pentru oficierea cultului cu traducerea indicațiilor tipiconale în limba română și cu restul textului în slavonește tocmai pentru a nu i se putea eventual reproșa că a redat un text sacru într-o limbă care nu avea recunoscută capacitatea de a reda aceste texte. În aceste circumstanțe

mărturisirea, ca un reflex al respectului pentru tradiție, că: „*Iară Lyturghiia toată a o prepune pre limba noastră și a o muta, nice am vrutô, nice am cutezat; dreptô mărturisescô pentru multe alte pricini ce m-au împinsô, săvai că [...] pentru neobiciail beserecii noastre ce până astăzi n-au ținut*[s.n.]”²⁵.

Remarcăm că, spre deosebire de mitropolitul Dosoftei al Moldovei, care pentru a se feri de eventuale reproșuri și sancțiuni din partea patriarhilor greci, atunci când tipărește prima ediție în românește a **Liturghierului**, Iași, 1679, face o întreagă demonstrație asupra faptului că o carte de cult poate fi tradusă în această limbă invocând texte patristice și precedentul creat prin agreerea de către Ortodoxie a limbilor armeană și siriacă ca limbi liturgice, iar atunci când, în 1683, dă la lumină a doua ediție a lucrării solicită aprobarea patriarhului Alexandriei „*luândô dela Svinția sa voe, tâmplându-sâ în Iași svinția sa, am tipăritô aciastâ svântâ carte, să-nțălégâ Creșterii svintele taine*”²⁶, mitropolitul Teodosie nu solicită aprobarea nimănui.

Primul din mijloacele cu care Șerban Cantacuzino se angajează în punerea în operă a programului de introducere a limbii române în Biserică este publicarea unor cărți de slujbă în traducere românească.

Prima dintre aceste cărți este o **Evanghelie**, apărută la București în 1682, pe a cărei pagină de titlu se preciza că „*[...] sau tipăritô [...] cu toată cheltuiala [...] Înnălțatului Domnô [...] Io Șerbanô C<antacuzino> [...] Voevod*”²⁷.

Această ediție a Evangheliei este prima în care pericopele au fost orânduite în succesiunea lor liturgică, începând cu Duminica Învierii, și nu în ordinea lor din *Noul Testament*, cum apăreau ele în Tetraevangheliarele tipărite până la această dată, demers menit să sprijine preoții în folosirea corectă și mai lesnicioasă a acestui text esențial în oficierea serviciului religios.

A doua carte tradusă în limba română care va fi tipărită de Șerban Cantacuzino este un **Apostol**, ieșit de sub teascurile tipografiei Mitropoliei în 1683, pe a cărui filă de titlu se precizează limpede „*[...] s-au tipăritô. Den porunca, și cu toată cheltuiala pre [...] Înnălțatului Domnô [...] Io Șerbanô C<antacuzino> Voevod*”²⁸.

În prefețele acestor cărți găsim indicată pentru prima dată și metoda pe care a adoptat-o domnitorul pentru a răspândi aceste lucrări în rândul slujitorilor altarului, dintre care mulți, așa cum succint am

menționat, aveau o condiție materială mai mult decât modestă, care îi împiedica să le cumpere.

În cuvântul înainte pe care domnitorul îl semnează, în ambele cărți, se anunță că ele vor fi dăruite bisericilor din țară. Astfel, în prefața **Evangeliei** din 1682, Șerban Cantacuzino declara că „*[...] o dămü aciasta dariü pre la toate beserecile țării noastre, întru folosulü creștinesculü norodü [...]*”⁹, iar în aceea semnată în **Apostolului**, din 1683, spunea că această carte „*[...] se-au datü dintru mica ostenéla noastră dar beséaricilorü Țării noastre, Ugro – Vlachiei, întru folosulü preoțilorü [...]*”¹⁰.

Aceste afirmații privitoare la dăruirea unei ediții „*la toate beserecile țării*” acopereau o realitate concretă, căci așa cum rezultă din motivațiile care le însoțesc, în spațiul spiritual ortodox, dăruirea unei cărți, cu atât mai mult a unei întregi ediții, se afla sub semnul sacralității. Afirmația privind sacralitatea actului dăruirii de carte credem că își găsește susținerea în: motivațiile de tipul „*[...] întru pomeniré noastră și părințilorô [...]*”¹¹ sau „*[...] pentru a noastră spăsenie [...] și întru pomenire vécinică a noastră și a părințilorô [...]*”¹², des utilizate, afirmații care implicau conotații spirituale clare, rezidând în tendința spre permanență în timp a obiectului dăruit și în sacrificiul material pe care actul în sine îl presupunea, căci, cartea era scumpă.

Este suficient să evocăm aici imaginea lui Ștefan cel Mare, din **Evangeliarul de la Humor**, îngenunchiat, oferind manuscrisul Sfintei Fecioare, gest atât de asemănător în sensuri și semnificații cu modelul tablourilor votive.

Note:

1. Mircea Păcurariu, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*. Ed. a 2-a. vol. II: (secolele XVII-XVIII), București, 1994, pp. 243-245 și 250-251.

2. P.P. Panaitescu, *Patriarhul Dositei al Ierusalimului și Mitropolitul Dosoftei al Moldovei cu prilejul unei scrisori inedite*, în „Biserica Ortodoxă Română”, LXIV (1946), nr. 1-3, p. 99.

3. M. PĂCURARIU, *op.cit.*, p. 125.

4. I. BIANU, N. HODOȘ și D. SIMONESCU, *Bibliografia românească veche*. Vol. I: 1508 – 1717. București, [189_?], p. 230-231. (În continuare BRV)

5. *Ibidem*, I, p. 234.

6. *Ibidem*, I, p. 262.

7. *Ibidem*, I, p. 246.

8. *Ibidem*, I, p. 258.

9. *Ibidem*, I, p. 250.

10. *Ibidem*, I, p. 261.

11. *Ibidem*, I, p. 250.

12. *Ibidem*, I, p. 261.

(Va urma)

Din Colecțiile Bibliotecii

Mărturii documentare despre regalitatea românească

Valentina Oneț
bibliotecar, Biblioteca
„V.A. Urechia”

Cărturarul V.A. Urechia, dublat de un veritabil bibliofil, a adunat urme documentare privind regalitatea românească, mărturii scrise și iconografice: manuscrise, fotografii originale, litografii de epocă, foi volante, inclusiv invitații la seratele dansante de la Curte, unde se preciza și ținuta obligatorie (domnii în frac și mănuși albe, însemnele decorațiunilor pe piept

în mărime regulamentară, pentru doamne ținute de bal...), invitații la inaugurarea unor fundații prezidate de rege, invitații de primire în audiență emise de Casa M.S. Regelui, menu-urile dejunurilor de la Castelul Peleş tipărite pe cartoane cu reprezentări diferite, cu însemnele regale, unele adevărate opere de artă grafică miniaturală etc.

Reamintim faptul că istoricul V.A. Urechia este considerat de noi primul biograf român al domnitorului Carol I, ținând cont de faptul că în 1866 a scris *Biografia M.S. Carol I*, cu mențiunea: „manuscrisul care a servit la tipărirea din 1868, cu note și corecturi autografe ale M.S. Domnitorului”. (1) În 1868 se edita volumul *Carol I. Domnitorul românilor*, fără a fi menționat ca autor V.A. Urechia, dar manuscrisul - martor al acestei lucrări se află în colecțiile speciale ale bibliotecii gălățene. (2)

Însemnările marginale, în limba franceză, făcute de Carol, pe manuscrisul biografiei sale întocmită de V.A. Urechia („Notițe autentice și autobiografice date mie [în 1866/1867] de Măria Sa Domnitorul Carol I-iu pentru compunerea biografiei M.S”) ar putea fi considerate printre primele însemnări olografe ale viitorului rege, făcute pe teritoriul românesc.

La categoria manuscrise semnate de Carol I, conservate la biblioteca din Galați, am putea aminti *Decretul nr. 3382 dat în București la 7 dec.1898*, publicat în Monitorul Oficial nr. 206 din 19/31 decembrie 1889, decret de înființare a Bibliotecii gălățene, aflat în copie la secția Colecții Speciale, care prin art. II. preciza: „Se autorizează Ministrul Cultelor și al Instrucțiunii publice

să primească în numele Liceului din Galați, donațiunea făcută aceluși liceu de Domnul V.A. Urechia, profesor la Universitatea din București, a bibliotecii sale compusă din 3000 -3500 volume în condițiunile prevăzute prin actul autentificat de Tribunalul Ilfov, Secția Notariat, sub No. 6.558 din anul corect, care bibliotecă va purta numele de **Biblioteca Urechia, ss. Carol**”. Copia este un manuscris care imită originalul, inclusiv semnătura lui Carol. (3)

Inedit considerăm că este un scurt *manuscris olograf*, pe hârtie vergată, de culoare maron, scris cu cerneală neagră, în limba română, stil vechi, aparținând viitorului rege al românilor, nesemnă, datat 2 iunie 1876, cu următorul conținut: „Ridicu acestu paharu în onoarea învățătorei noastre naționale și în sănătatea acelor care sunt chemați a o răspândi. Urezu [din ce în ce – tăiat în text] ca silințele corpului profesoral să fie încununat cu urări depline succesului, asigurând astfel tăria și prosperitatea scumpei noastre Țeri”. (Ms II 300/nr. inventar 442.226; dimensiuni 19,7x 13 cm; nr Catalog Urechia: 20.775). (4)

Deasupra textului, V.A. Urechia a făcut mențiunea: „Toast autograf [subliniere în original] pronunțat de M.S. Carol I la banchetulu datu profesorilor de toate treptele în 2 Iunie 1876 la Cotroceni”. Concisul discurs regal nu figurează în *Catalogul manuscriselor și scrisorilor*, Galați, 1979 și nici în volumul *Trei zeci de ani de domnie ai Regelui Carol I : Cuvântari și acte*. Vol. 1 (1866-1880), Edițiunea Academiei Române, București, Institutul de Arte Grafice Carol Göbl, 1897.

Toastul manuscris este înscris în Catalogul Urechia la nr. 20.775, între nr. 20.774, sub care este înregistrat *Manuscrisul autograf cuprinzând articolul „V. Alecsandri” de Carmen Sylva publicat de V.A. Urechia atâtiași dată în volumul Biblioheque de l’Aliance scientifique universelle*, Sinaia, 1895 (manuscris care nu mai figurează în colecțiile bibliotecii gălățene) și nr. 20.776, unde este înscris V.A. Urechia cu *Biografia M.S. Carol I, manuscrisul care a servit la tipărirea din 1868, cu note și corecturi autografe ale M.S. Domnitorului*. Manuscris. Toate cele trei manuscrise menționate în catalog provin din donația bibliofilului V.A. Urechia, iar după bogăția informațiilor, a detaliilor, cu siguranță au fost trecute în

Catalogul general publicat la anul 1890, oct. 1, supliment nr. 3, p. 355, de bibliograful V.A. Urechia.

Din colecția iconografică (peste o sută de fotografii originale) purtând semnăturile celebrilor fotografi ai Curții Regale, Franz Duscheck, Franz Mandy, Alfred Brand, A. Jhalski, am selectat doar două fotografii superbe.

În prima fotografie, sepia, de mari dimensiuni (45x31,5 cm), sunt surprinși Carol I și Principele Meiningen (ambii în picioare), iar în fața lor, pe scaun, Regina Elisabeta cu o carte în mână, într-un splendid costum național românesc, cu maramă pe cap, încadrată de două domnișoare de onoare, și ele în costume naționale. În afara cadrului, centru, jos, V.A. Urechia a notat, cu cerneală neagră: „Regele Carol I, Regina Elisaveta și familia, Principele Meiningen în sala Morască [Maură] dela Peleş, 1898”.

În partea stângă jos a adăugat: „Brandt foto. Sinaia.” (FIV 47/nr. inventar 444.801; nr. Urechia 3439)

Cea de a doua fotografie sepia (31,5x45 cm) o prezintă pe Regina Elisabeta și suita sa, componența Casei Majestății Sale Regina, tot în Sala Maură de la Castelul Peleş. Regina este în același bogat costum național din fotografia mai sus descrisă, cu o carte pe genunchi, încadrată de patru doamne și domnișoare de onoare din acea perioadă, printre care, probabil, Doamna Olga Mavrogheni, *Grande Maitresse de la Cour de la Reine Elisabeth* (1884-1916), Zoe Bengescu (1891-1903), toate în costume naționale românești, încadrate de zece personaje masculine în ținute sobre, patru cu funcții importante, ținând cont de decorațiile de pe piept, printre care cu siguranță mareșalul Curții, secretari și bibliotecari. În afara cadrului, în stânga jos, V.A. Urechia a notat: „Brandt, 1898, Sinaia.” (F V 6; nr. inventar 444.839; nr. Catalog Urechia 3444). Fotografiele tip *boudoir* de format mare sunt lipite pe carton special fără firma fotografului.

În aceste două fotografii, dincolo de ținuta impunătoare a primilor regi ai României, este uimitoare frumusețea costumelor populare tradiționale românești, modă pe care Regina Elisabeta a impus-o la curtea regală a României.

În monografia *Carmen Sylva, uimitoarea regină Elisabeta a României* (5), este reprodusă „una din primele fotografii ale Principesei Elisabeta după sosirea în România, îmbrăcată în costumul popular național pe care l-a primit în dar de la soțul său”, datată 1869. Carol și-a întâlnit viitoarea soție la Köln, în 1869, logodna a avut loc pe 4 octombrie, iar căsătoria pe 3 nov. 1869, la Castelul Monrepos din Neuwied. Pe 12 noiembrie 1869, tinerii căsătoriți soseau în capitala țării. Rezultă că dragostea și admirația reginei pentru acest simbol românesc, costumul popular, s-a declanșat de la

început, o dată cu primul contact cu cultura populară românească. Într-o povestire intitulată *Amintire de la Sinaia*, V.A. Urechia evocă admirația primilor regi ai României pentru arta populară a românilor: „Din Sinaia nu exista încă decât vechea Monastire și primul Otel în vale, acolo unde puțin după aceea avea să se ridice parcul și atâtea otele. Măriile lor *Domnul și Doamna* (era înaintea războiului [de Independență, n. aut.], locuiau în vechiul archondaric al monasterii, la care se adăugase vr'o două camere de scânduri, frumos tapetate și împodobite cu năfrâmi și obiecte românești. Una servea de birou și alta de refectoriu. Aveam onoarea de a deținea într-o frumoasă zi de August la Măriile lor. Domnul și Doamna Românilor, nu lipseau după dejun, a privi din ceardacul monasterii la voiasele danțuri țărănești... Astăzi, când îmi reamintesc de acea impresiune ce am avut în ceardacul monasterii de la Sinaia, mă întreb încă: care și câte femei născute în România, din societatea noastră cultă, mi-ar fi putut vorbi cu simțire atât de românească ca Doamna Elisaveta?” (6)

Despre Carmen Sylva, „animatoarea artei românești”, un contemporan scria: „Minunat dar i-a fost hărăzit principesei Elisabeta de pe malurile Rinului de a se fi adaptat așa de lesne și integral la noul fel de viață de pe malurile Dunării, încât să fie cea mai aprigă reprezentantă a naționalismului românesc al vremii sale... Apreciind subtilul simț estetic, înăscut, al țărâncii colinelor noastre, manifestat în portul național cu valorile sale vii dar armonioase și mai ales prin maramele amintind vâlurile fecioarelor ateniene, Carmen Sylva prin introducerea acestui port la festivitățile de la Curte i-a dat viață nouă întreținută și prin numeroasele Societăți întemeiate și prezidate de majestatea sa.” (7)

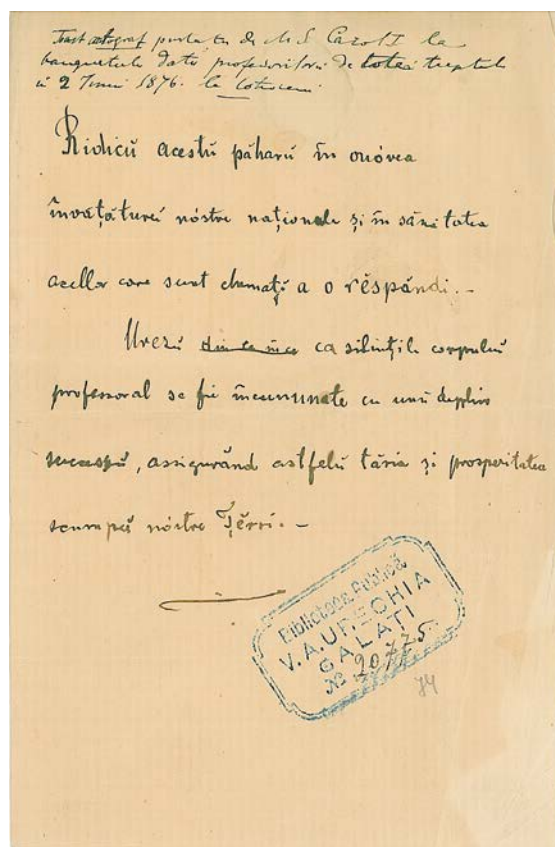
Regina Elisabeta, în costum național românesc, a devenit și a rămas o excelentă ambasadoare pentru România.

Considerăm că cele două splendide fotografii originale, conservate la Secția Colecției speciale sunt rare, pentru că nu le-am regăsit în monografiile iconografice destinate regaliții românești existente în colecțiile bibliotecii gălățene consultate de noi. De asemenea, sunt documente bibliofile, pornind de la subiectul tratat, respectiv regalitatea în imagini, dar care immortalizează și costumul popular românesc autentic, realități surprinse de Alfred Brand, pictor și fotograf celebru. Fotografiele au dată certă, 1898, sunt bine conservate și au însemnări olografe ale unei personalități a culturii române, istoricul V.A. Urechia.

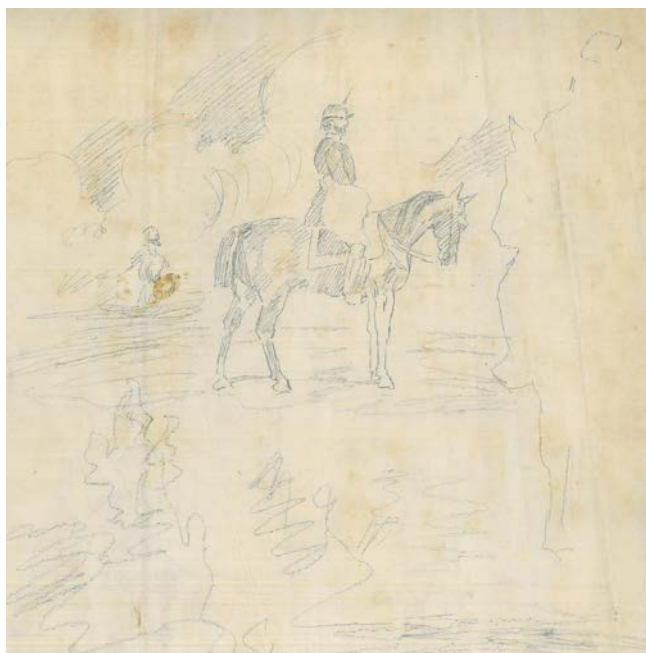
Un document inedit considerăm că este și copia unui desen executat de principesa Elisabeta pe peretele chiliei în care a locuit la Mănăstirea Sinaia, înainte de construirea castelului Peleş, deschis oficial în octombrie 1883.

F IV 47 – Regele Carol I, Principele Meiningen, Regina Elisabeta și domnișoarele de onoare : [foto A. Brendt], Sinaia, 1898

Ms II 300 – Carol I – Manuscris olograf, București, 1876

G I 1050 - Carmen Sylva – Schiță în carbune : [copie], Sinaia, [înainte de 1883]

F V 6 - Regina Elisabeta și suita sa : [foto A. Brendt], Sinaia, 1898

În vara anului 1871, Domnitorul Carol I o aducea pe principesa Elisabeta, tânăra sa soție cu care petrecea la Sinaia întâia vară. Timp de 11 veri, domnitorii, care știm că au locuit în două cămăruțe la Mănăstirea Sinaia, aveau pereții „sufrageriei” zugrăviți de artista Carmen Sylva : „În cărbune negru și cu mână de maestru, sunt prinse gesturi, ticuri ale persoanelor care trăiau în jurul Suveranilor. Răposata Zoe Bengescu, intima și mult apropiata duhovnică a Reginei Elisabeta, e prinsă în vreo zece feluri, cu toate gesturile de drăgălășenie, de veselie, de ghidușie. Iată pe Regele Carol în timpul vechi, cu barba neagră și deasă; iată pe Titu Maiorescu, tânăr și cu înfățișarea tot serioasă; uite pe generalul Florescu, organizatorul armatei române și pe Carol Davila, cu fruntea luminoasă... Doi pereți întregi sunt plini de desemnuri, de sus până jos; sunt 72 de capete, cu atâtea gesturi, cu atâtea linii și cu atâtea momente; e o frântură a timpului cu viața lui”. (8)

Copia unui desen executat de tânăra viitoare regină a României, Elisabeta, s-a păstrat în colecțiile Bibliotecii Urechia. Dar la numărul purtat de acest desen, 4901/6, înscris într-un supliment manuscris al catalogului stampelor, este consemnat: *Diferite copii cu creionul după schițele executate pe pereții camerei Monasterii Sinaia de catre M.S. Regina*. Din șase copii s-a păstrat doar una.

Copia desenului executat de Carmen Sylva pe peretele Mănăstirii Sinaia, înainte de 1883, îl prezintă pe Carol I în uniformă militară, cu chipiul pe cap, călare, văzut din profil. Copia este executată pe o hârtie specială de calc, în creion negru. (G I 1050, nr. inv. 473.435; Catalog Urechia nr. 4906, dimensiuni (42,7x45,7 cm). Deși în copie, desenul executat de Elisabeta este unul din puținele mărturii rămase ale lucrărilor sale pictate.

Din bogata colecție de documente referitoare la regalitatea românească am încercat să prezentăm câteva documente necunoscute sau mai puțin cunoscute adunate și donate de fondatorul Bibliotecii Urechia din Galați.

V.A. Urechia a stat mereu în preajma domnitorului și, mai apoi a regelui Carol I, la Sinaia, unde istoricul avea o vilă, și la București, unde era profesor la Universitatea București, catedra de istoria românilor, fiind implicat în mai toate proiectele culturale ale vremii. În 1881 istoricul figura în primul cabinet al Regatului României ca Ministru al Cultelor și Instrucțiunii publice. Consider că cei doi, Regele și istoricul, au avut o relație de amicitie, care a durat de la venirea în țară a lui Carol I în 1866, și până al sfârșitul vieții cărturarului, în 1901.

Numele regelui Carol I figurează printre cele ale primilor donatori către Biblioteca V.A. Urechia. După vizita la Galați din 30 septembrie 1893, când V.A. Urechia i-a prezentat biblioteca, Carol I a adus personal, pe 5 mai

1894, un dar de 29 de titluri în 52 de volume, majoritatea enciclopedii, care au fost păstrate în bibliotecă pe o etajeră specială și 25 de medalii de aur și argint. (9)

Cu o zi înainte de a muri, pe 21 noiembrie 1901, V.A. Urechia scria în Jurnalul său: „De 4 zile n-am mai putut ieși din casă, timpul destul de bun, dar boala destul de rea. Am trimis pentru biblioteca Regelui, *Buletinul fundațiunei* mele prin adjutantul de serviciu. M.S. a ordonat să mi se mulțumească imediat.” Pe aceeași pagină a Jurnalului este atașat răspunsul venit de la Casa M.S. Regelui : „Dragul meu, Majestatea Sa Regele primind cu plăcere nr. 1 al *Buletinului Fundațiunei Ureche*, a bine voit să mă însărcineze a vă exprima viile sale mulțumiri. Semnat Adjutantul de serviciu, ss/indescifrabil. Datat Bucuresci, 21 nov. 1901. Este ultima filă din Jurnalul lui V.A. Urechia. Ultimul său gând consemnat a fost îndreptat spre Carol I.(10). Cred că istoricul V.A. Urechia făcea parte din puținii aleși cărora Regele Carol I le întindea palma întreagă și nu doar două degete.

Note:

1. Oneț, Valentina. *Istoria unui prețios manuscris despre regalitate: Biografia M.S. Carol I* de V.A. Urechia. În: *Buletinul Fundației Urechia*, An VIII, nr. 11 nov. 2010, p. 22-27.

2. [Urechia, V.A.] Carol I. *Domnitorul românilor*. București: Tipografia Lucrătorilor Asociați, MDCCCLXVIII (1868), 64 p.; vezi și Urechia, V.A. *Biografia M.S. Carol I: [manuscris]*. - [București; Sinaia], [1866-1867], 73 f.

3. *Decret regal de înființare a Bibliotecii „V.A.Urechia” în 1889*, 2 p.

4. [Carol, Domnitorul Românilor]. [*Toast pronunțat la banchetul dat profesorilor de toate treptele în 2 Iunie 1876 la Cotroceni*] : [manuscris]. - [București], 2 iunie 1897, 1 f.

5. Badea-Păun, Gabriel *Carmen Sylva, uimitoarea regină Elisabeta a României*. - București: Humanitas, pp. 144-145.

6. Urechia, V.A. *Amintire de la Sinaia*. În: Foia Populară, An I, 18 ianuarie 1898, p. 2.

7. Tzigara-Samurcas, Al. *Memorii*, Vol. 2 (1910-1918), București: Grai și suflet - Cultura Națională, 1999, p. 144.

8. Chiru-Nanov, I. *Sinaia* : [Articol]. În *Revista Capitala*, Anul I, nr. 20, 1916 aug. 12. În Haret, Mihai. *Castelul Peleş*, București, Cartea Românească, 1924, p. 111.

9. Oneț, Valentina. *Vizita Regelui Carol I la Galați și donația regală către Biblioteca Urechia (1893)*. În: *Buletinul Fundației Urechia*, An VII, nr. 10, noiembrie 2009, p. 33; Biblioteca „V.A. Urechia”, Arhiva istorică, XXIV/1894, p. 15.

10. Urechia, V.A. [*Jurnal*] : [copie manuscris]. - [București; Sinaia], iunie-noiembrie 1901, p. 63 (Originalul la Biblioteca Academiei, fond N. Bălcescu, 108 – Caetele V.A. Urechia).

Programul de carantină biblioteconomică internă, regională, națională și internațională a info-documentelor și locațiilor de bibliotecă – între moft și deziderat profesional (I)

Dr. Vasile A. Deac, Prof. Ionela Burz
Bibl. Camelia Boca, Ing. Alexandru Deac

1. Importanța, oportunitatea și obiectivele temei cercetate.

1.1. Importanța temei.

În ceea ce privește importanța temei propuse spre analiză în acest material științific, trebuie să evidențiem câteva aspecte extrem de solicitate și solicitante despre cantitatea, calitatea, circuitul și impactul informațiilor strict necesare societăților dezvoltate și emergente consumiste, aflate într-o continuă progresie în asimilarea informațiilor din domenii variate:¹

- *informația tinde să devină un bun al membrilor comunității, ca atare biblioteca trebuie să utilizeze canale moderne de comunicare pentru a asigura accesul neîngrădit la valorificarea informațiilor diverse, prin utilizarea unor servicii biblioteconomice moderne, curate și eficiente;*

- *ca orice bun, informația poate circula în interiorul și exteriorul instituției de bibliotecă (muzeu, arhivă), la nivel local, regional, național și internațional, ca expresie a relațiilor ce se stabilesc între oameni, organizații, instituții, țări, pe tărâm economic, cultural, științific etc.;*

- *ca orice bun de consum, informația sau produsul – pachetul informațional sau de informație, dar mai cu seamă suportul material al informației (hârtie, pergament, piele, D.V.D., C.D. etc.) suportă, în mod inevitabil, procese degradative multiple, din cauza acțiunii complexului multifactorial prezent în mediile de bibliotecă (muzeu, arhivă);*

- *complexul multifactorial degradativ de etiologie fizică, mecanică, chimică fungică și entomologică induce o rată de degradare și îmbătrânire accelerată a informației și suportului acesteia, până la degradarea totală a pachetului de informație;*

- *factorii biodegradativi de etiologie fungică și entomologică sunt cei mai agresivi în periclitarea integrității fizice a informației și suportului*

material, indiferent de natura acestuia (organică sau anorganică), dar și a sănătății personalului din instituțiile publice și, în egală măsură, a tuturor utilizatorilor consumatori de informații diverse;

- *din categoria factorilor biodegradativi specifici info-documentelor și locațiilor de bibliotecă (muzeu, arhivă), un pericol aparte îl reprezintă agenții patogeni - bacteriile și ciupercile celulozolitice, precum și fauna de insecte papiricole, xilofage și disconfort social de carantină internă, regională, națională și internațională etc.;*²

- *prezența bacteriilor, ciupercilor și insectelor de carantină internă regională, națională sau internațională în produsele (pachetele) de informație sau alte medii din biblioteci, muzee și arhive, determină instalarea și dezvoltarea factorilor de risc, cu consecințe nebănuite asupra integrității produselor de informații clasice și/sau moderne, deoarece nu se cunosc cauzele și efectele instalării și dezvoltării activităților biodegradative ale agenților biologici de carantină în aceste medii noi abiotice și biotice, precum și sistemul integrat de investigație și intervenție în vederea eradicării atacului biologic.*

1.2. Oportunitatea temei

Problemele prevenirii apariției și proliferării în masă a factorilor biologici de carantină internă, regională, națională și internațională (bacterii, ciuperci, insecte), precum și a combaterii-eradicării acestor organisme reprezintă o condiție esențială pentru aplicarea programelor bioecologice de igienizare a colecțiilor și locațiilor din biblioteci, muzee și /sau arhive, în condițiile în care toate serviciile oferite de instituțiile info-culturale trebuie să prezinte, pe lângă oportunități moderne de accesare a informațiilor, și un grad ridicat de confort și igienizare prin locațiile special amenajate studiului staționar. Creșterea volumului de info-documente

acumulate într-o bibliotecă prin operațiuni de achiziții, schimb interbibliotecar, donații, transfer, custodie etc., intensificarea schimbului de info-documente între agenții români, dar și între aceștia și partenerii internaționali, obligă la respectarea convențiilor de carantină biblioteconomică, mai ales cu partenerii internaționali³.

Ca atare, cercetarea, elaborarea și aplicarea tratamentelor de prevenire și eradicare a complexului biologic din mediile de bibliotecă, muzeu și arhivă reprezintă condiția principală de inducere a controlului populațiilor și reducere a agenților biologici sub pragul economic de dăunare (PED).

Prevenirea și combaterea agenților biologici din mediile instituțiilor info-culturale trebuie să se realizeze cu ajutorul specialiștilor conservatori, entomopatologi pe diferite căi:

- *elaborarea și aplicarea programelor de carantină internă, regională, națională și internațională;*

- *elaborarea și aplicarea sistemelor integrate de investigare - intervenție - eradicarea complexului biologic din mediile de bibliotecă (arhivă, muzeu), prin utilizarea metodelor ecologice, curate, de etiologie fizică - termoterapia, terapia mecanică prin absorbție și/sau ventilație, biologic - bioterapia cu feromoni și capcane și, în ultimă instanță, de natură chimică - chimioterapie nepoluantă.*

Pentru a stăvili răspândirea bacteriilor, fungilor și insectelor din locațiile care dețin colecții info-documentare valoroase (biblioteci, muzee și arhive) spre așezăminte info-culturale similare din aceeași regiune, cu riscuri de răspândire la nivel național și internațional, trebuie să se aplice urgent în instituțiile românești măsuri de carantină info-documentară internă, regională, națională și internațională pentru a limita și lichida focarele unor biodegradări (boli și dăunători produse de bacterii, ciuperci și insecte) deja existente în anumite instituții info-culturale din interiorul țării, precum și în unele instituții similare afectate ale unei țări vecine cu România.

1.3. Obiectivele imediate și de perspectivă privind elaborarea și aplicarea programelor de carantină a info-documentelor și locațiilor din biblioteci, muzee și arhive.

a. Stabilirea elementelor și etapelor specifice unui program de carantină internă, regională, națională și internațională ținând cont de următoarele particularități:

- *suprafața utilă a instituțiilor privind păstrarea și conservarea info-documentelor;*

- *fondul general de info-documente și starea de conservare;*

- *calitatea și dotarea corespunzătoare a depozitelor de păstrare a colecțiilor și spațiilor de lucru cu publicul;*

- *prezența specialiștilor experți și a laboratoarelor de conservare corespunzător utilizate tehnic, care să execute periodic investigații și intervenții privind flora și fauna de agenți biologici din instituții și colecții info-documentare.*

b. Identificarea, descrierea și aplicarea activităților specifice carantinei info-documentare interne, regionale, naționale și internaționale a colecțiilor și locațiilor din biblioteci, muzee și arhive.

c. Stabilirea principalelor acțiuni de carantină:

- *monitoringul agenților biologici identificați în mediile de bibliotecă, arhivă și muzeu;*

- *elaborarea și reactualizarea anuală a listelor cu agenții biologici identificați și studiați (încadrare sistematică, importanța economică - daune, pagube, biologie-ecologie, combatere);*

- *controlul de carantină a colecțiilor info-documentare și bunurilor culturale în punctele de frontieră la ieșirea din țară, la intrarea în țară și în tranzit;*

- *eliberarea certificatului de carantină care să ateste că bunurile tranzitate sunt libere de atacul agenților biologici (ciuperci și bacterii celulozolitice, insecte papiricole, insecte xilofage, insecte sinantropice etc.);*

- *controlul stării de conservare a colecțiilor info-documentare în vămile poștale;*

d. Stabilirea structurii organizatorice a carantinei info-documentelor din biblioteci, muzee și arhive → elaborarea cadrului legal de funcționare:

- *dotarea laboratoarelor de conservare existente cu infrastructură tehnică modernă pentru efectuarea investigațiilor și intervențiilor de conservare și carantină;*

- *înființarea laboratoarelor de conservare a colecțiilor info-documentare din instituțiile care păstrează, conservă și diseminează informații pe suporturi clasice (hârtie, pergament, piele) și/sau moderne (suporturi anorganice-electronice), cu atribuțiuni și în structurile de protecție prin carantină internă, regională, națională și internațională;*

- *stabilirea structurii organizatorice a politicilor de carantină a colecțiilor info-documentare și bunurilor culturale prin utilizarea laboratoarelor existente și a specialiștilor experți în conservarea colecțiilor și bunurilor.*

2 Rezultatele științifice obținute.

Dacă ar fi să prezentăm, în sinteză, demersul lucrativ al carantinei colecțiilor info-documentelor din biblioteci, muzee și arhive, din punctul de vedere al conceptelor teoretice, cât și al intervențiilor practice, demersul trebuie să cuprindă măsurile preventivo-curative care se aplică în bibliotecile, muzeele și arhivele din România, în vederea identificării, cercetării, combaterii și evitării răspândirii agenților biologici din și în mediile de bibliotecă, muzeu și arhivă.

Deși acest subiect pare să aibă, după unii pseudomanageri din instituțiile info-culturale, o conotație mai mult teoretică, fără urmări imediate în gestionarea și integritatea colecțiilor, noi credem și milităm, în baza argumentelor probate în practica domeniului internațional, pentru o protecție sporită a colecțiilor în mișcare, prin utilizarea programelor de carantină biblioteconomică de prevenție.

Pornind de la sursele de constituire a carantinei info-documentelor din biblioteci, muzee și arhive (fig.1), au fost evidențiate următoarele aspecte:

- sursele de constituire a carantinei info-documentelor din biblioteci, muzee și arhive sunt identice cu cele utilizate în constituirea și completarea colecțiilor din aceste instituții;

- pornind de la această practică utilizată în toate instituțiile info-culturale, precum și de la cutuma normelor de drept consfințită printr-o practică îndelungată în bibliotecile, muzeele și arhivele lumii, carantina regională, națională și internațională apare ca instrument de lucru folosit în mod firesc în relațiile de achiziție, schimb info-documentar, donații, transfer, expoziții, custodie temporară;

- colecțiile bibliotecilor se constituie și se dezvoltă prin transfer, schimb interbibliotecar regional, național și internațional, donații și sponsorizări, precum și prin achiziționarea unor servicii specifice, publicații, cărți vechi și prin producția editorială curentă, indiferent de valoarea lor și de suportul pe care sunt înregistrate sau fixate,

cu respectarea principiilor utilizării eficiente a fondurilor publice, a transparenței și a tratamentului legal, în condițiile legii⁴;

- interdisciplinaritatea⁵ concepțiilor și metodologiilor aparținând diferitelor surse de constituire și completare a colecțiilor info-documentare din biblioteci, muzee și arhive conferă abordări deschise, constructive, mai aproape de crezul și năzuințele profesionale ale instituțiilor info-culturale;

- deși nu au fost amintite ca surse recunoscute în constituirea și completarea colecțiilor info-documentare, sponsorizarea sub forma documentelor reprezintă o modalitate modernă și rapidă de acumulare a colecțiilor, în baza bunelor relații între instituții similare, instituții și persoane fizice sau între instituții din domenii diferite de activitate;

- structura surselor de constituire și dezvoltare a colecțiilor care nu permite apariția altor surse moderne de acumulare rapidă a colecțiilor și informațiilor de pe orice suport material nu trebuie să fie închisă;

- sursele de constituire și completare a colecțiilor și informațiilor pe suport electronic reprezintă viitorul incontestabil în constituirea unui imens fond al omenirii de documente și de informații pe suporturi electronice variate; ca atare, tendința ireversibilă spre minimalizarea suportului

material clasic informației și o mai bună valorificare a informației, prin rapiditatea de circulației în și cu mediile online, reprezintă tendințe ce prind contur pronunțat într-o lume polarizată de interese;

- interoperabilitatea între cele două structuri de acumulare a colecțiilor pe suport clasic și de constituire și completare a dispozitivelor electronice purtătoare de informații este demonstrată în practica bibliotecilor, muzeelor și arhivelor ce dețin informații pe diferite suporturi materiale.

- în cazul tuturor surselor de constituire a carantinei info-documentelor din biblioteci, muzee și arhive, carantina internațională efectuată într-un laborator de carantină modern, pentru cercetarea și izolarea info-documentelor venite dintr-o regiune contaminată sau infestată reprezintă etapa cea mai severă prin care info-documentele sunt investigate,

Fig. 1

izolate și tratate în vederea stingerii agenților biologici de carantină;

- schimburile, dar și tranzităriile transfrontaliere de bunuri culturale și colecții info-documentare sunt principalele porți de migrare a agenților biologici consemnați în listele de carantină, de aceea controalele efectuate de experți sunt extrem de exigente;

- controlul provenienței bunurilor reprezintă un motiv plauzibil care determină întreținerea controalelor vamale, dar și în tranzit, controale care evidențiază concomitent prezența sau absența agenților biologici de carantină;

- controlul colecțiilor ce fac obiectul expozițiilor internaționale privind prezența agenților biologici de carantină sunt operații curente efectuate de experții conservatori care, în baza buletinului de conservare standard ce reprezintă starea de sănătate a fiecărui document, verifică starea de conservare a documentelor la intrare în modulul expozițional și la ieșirea din acest dispozitiv;

- achizițiile de producții noi și piața anticariat, schimbul info-documentar, donațiile, transferul, expozițiile și custodiile temporare sunt nu numai surse, dar și cele mai bătătorite căi de penetrare și răspândire a faunei și florei de agenți biologici de carantină.

În ceea ce privește impactul surselor de acumulare a informațiilor pe suporturi electronice puternic miniaturizate (dispozitive electronice cu grad mare de miniaturizare) asupra acumulării și consolidării culturii în toate mediile sociale, amintim câteva aspecte demne de reținut:

- pe măsura creșterii gradului de informatizare a bibliotecilor, muzeelor și arhivelor din România, se creează dimensiuni ale spațiului cibernetic info-cultural, spațiu reprezentat din rețeaua integrală și integrată de infrastructuri interdependente de tehnologie a informației, rețelele de telecomunicații și sisteme de prelucrare de date pe calculator.

- din punct de vedere social, economic și educațional, spațiul cibernetic info-cultural din biblioteci, muzee și arhive reprezintă mediul informațional dinamic, bazat pe interoperabilitatea serviciilor specifice instituțiilor info-culturale de bibliotecă, muzeu și arhivă, unde aceste instituții pot oferi utilizatorilor informații diverse sub diferite forme accesibile;

- totalitatea serverelor, computerelor, echipamentelor de comunicații, de interconectare, centrale telefonice digitale, magistrale de fibră optică, rețele de cabluri de orice tip, echipamente de transmisie,

antene, dispozitive de stocare, prelucrare, transmitere, codare, protejare a datelor, precum și locațiile în care echipamentele sunt utilizate reprezintă, din punct de vedere fizic, *spațiul cibernetic al instituției de bibliotecă, de muzeu sau de arhivă*;

- acest spațiu se caracterizează prin următoarele particularități:

- pe măsura creșterii nivelului de informatizare a instituțiilor info-culturale (biblioteci, muzee și arhive), precum și al fluxului de comunicare și diseminare a produselor electronice info-culturale, acesta devine vulnerabil la atacuri cibernetice;

- spațiu cibernetic info-cultural se caracterizează prin lipsa frontierelor, dinamism și anonimat, generând proiecte peste dimensiunea prezentului spre un viitor mai aproape de beneficiile erelor puternic informatizate; oportunitățile de dezvoltare instituțiilor info-culturale bazate pe cunoaștere prezintă însă și riscuri la adresa funcționării acestora, în relația dintre ele sau prin contacte cu utilizatorii-consumatori de informații.

Note:

1. DEAC, Vasile; MAGHIAR, Alin; HULBAN, Remus. *Contribuții la fundamentarea, elaborarea și aplicarea programelor de carantină biblioteconomică sanitară a documentelor și locațiilor de bibliotecă*. În: Sănătatea cărților. An III, NR. 3-4 (9-10), Decembrie 2004. Oradea: Biblioteca Județeană „Gheorghe Șincai”, Bihor, Oradea, p. 8-18.

2. *Ibidem*, p. 9.

3. *Ibidem*, p. 9-10.

4. Lege nr. 334 din 31 mai 2002-republicată, actualizată până la data de 30 ianuarie 2012-Legea bibliotecilor.

5. Interdisciplinaritate. *Transfer de concepție și metodologie dintr-o disciplină în alta pentru a permite abordarea adecvată a problemelor cercetate*, DEX Dicționarul Explicativ al Limbii Română, Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan”, Ediția a II-a, Univers Enciclopedic, București, 1996. p. 498.

Bibliografie:

1. DEAC, A. Vasile; BURZ, Ionela; DEAC Alexandru. - *Cercetări privind agenții biologici nocivi identificați în mediile de bibliotecă și riscurile prezenței acestora în colecții*. În: Buletinul Fundației Urechia. An 10, nr. 13 /2012.

2. DEAC, Vasile A. *Conservarea colecțiilor infodocumentare din biblioteci, muzee și arhive. Simptomatologia complexului de degradare*. București: Editura Centrului de Pregătire Profesională în Cultură, 2009.

3. DEAC, Vasile; MAGHIAR, Alin; HULBAN, Remus. *Contribuții la fundamentarea, elaborarea și aplicarea programelor de carantină biblioteconomică sanitară a documentelor și locațiilor de bibliotecă*. În: Sănătatea cărților. An III, nr. 3-4 (9-10), Decembrie 2004. Oradea: Biblioteca Județeană „Gheorghe Șincai” Bihor, Oradea, p. 8-18.

(Va urma)

Dezvoltarea colecțiilor la Biblioteca Universității din Oradea *metodologii, studii de caz (I)*

prof. Ionela Burz,
bibliotecar, Biblioteca
Universității Oradea

De dezvoltarea colecțiilor în bibliotecile universitare. Generalități.

Primul obiectiv al unei biblioteci este de a selecta, păstra, conserva și de a oferi acces la orice tip de document purtător de informație (info-document).

Având în vedere evoluțiile tehnologice, bibliotecile au trecut de la faza de stocare la cea de acces imediat la informații. Această schimbare a bulversat organizarea colecțiilor.

Efectul combinat al resurselor limitate (buget, timp, spațiu) și explozia informației documentare necesită efectuarea unor alegeri, uneori dificile în documentația disponibilă. Politica de dezvoltare a colecțiilor bibliotecii are drept scop eficientizarea și materializarea deciziilor în privința alegerii materialelor, a definirii coordonatelor necesare dezvoltării colecțiilor generale și specializate.

Dezvoltarea colecțiilor asigură o funcție de planificare, o funcție de selecție, definind astfel care vor fi alegerile și eliminările de info-documente. Planul de dezvoltare a colecțiilor permite o constituire rațională și sistematică a colecțiilor, în timp ce achizițiile în sine acoperă doar procesul care constă în verificarea, comandarea și plățirea documentele care sunt necesare.

Dezvoltarea colecțiilor presupune o alegere deliberată și conștientă pentru un anumit public, în timp ce fondul reprezintă un set de documente la constituirea căruia bibliotecarii nu au intervenit (de ex. primirea ca donație a bibliotecii personale aparținând unor personalități).

Pașii care trebuie urmați pentru punerea în aplicare a unui plan de dezvoltare a colecțiilor:

1. studiul și analiza publicului utilizator al bibliotecii universitare: cadre didactice, doctoranzi, masteranzi, studenți; programele școlare; limba de predare etc.;

2. ținând cont de populația țintă și de necesitățile acesteia se definesc câmpurile de interes pentru selectarea și achiziția de info-documente:

- elaborarea unei politici pentru selectarea documentelor.

- definirea obiectivelor stabilite pentru achiziție înregistrate într-un document numit *Plan de dezvoltare a colecțiilor* la care se atașează protocoalele selecției (lista cu documentele selectate pentru achiziționare).

3. selecția documentelor (proceduri de selecție).

- Procedurile de selecție a documentelor trebuie să răspundă obiectivelor stabilite:

- Utilizarea instrumentelor bibliografice adecvate și specializate ale altor biblioteci similare, interfețele cataloagelor colective.

- Utilizarea bazelor de date bibliografice (Pascal, Francis, Medline, EBSCO etc.).

- Arhivele deschise (open access).

- Toate sursele la care există acces gratuit pe Internet.

4. **achiziția propriu-zisă** (întocmirea comenzii, trimiterea către furnizor, plata etc.);

5. verificarea stării colecțiilor (deteriorate, pierdute, etc.);

Titus Bădic,
șef birou Achiziție,
prelucrare,
Biblioteca Universității
Oradea

6. Întreținerea și protecția documentelor aflate în colecțiile bibliotecii;

7. Eliminarea din colecții a info-documentelor care nu sunt solicitate, a documentelor uzate fizic și moral;

8. Evaluarea continuă a colecțiilor prin:

- statistici de utilizare a acestora;
- studii bibliometrice pentru evaluarea factorului de impact al revistelor din bibliotecă.

1. Importanța și oportunitatea temei.

Materialul de față reprezintă o contribuție științifică realistă prin studiile de caz efectuate la Biblioteca Universității din Oradea - Biroul Achiziție-Prelucrare.

Lipsa metodologiilor analitice de prezentare a dezvoltării colecțiilor info-documentare într-un interval de timp, precum și inexistența unui aparat științific de analiză retroactivă a dezvoltării colecțiilor, atât prin evaluări *cantitative - numerice și calitative - valorice*, cât și prin corelația fondului de info-documente existent cu utilizatorii bibliotecii (cadre didactice: profesori, conferențieri, șefi lucrări, doctori, doctoranzi, masteranzi, studenți) a constituit o oportunitate de abordare științifică a temei.

Abordările diferențiate privind evoluția dezvoltării colecțiilor de la Biblioteca Universității din Oradea în intervalul 2008 – 2012, pe structurile de *achiziții din fonduri proprii, proiecte, donații și schimb de publicații*, pe două paliere analitice – *analiză cantitativă și analiză calitativă* și utilizarea ca indici corelativi ai indicilor totali și medii de achiziție cantitativă și valorică, respectiv o abordare științifică de substanță ce oferă imaginea dezvoltării colecțiilor, a efortului achiziționării acestora, precum și impactul altor surse de dezvoltare a colecțiilor de info-documente de la Biblioteca Universității din Oradea.

1.1. Importanța temei cercetate

Sursele de constituire și dezvoltare a colecțiilor

de bibliotecă reprezintă, pe lângă pârgurile firești de dezvoltare a colecțiilor, și direcții de cercetare privind rolul și locul acestor surse într-o perioadă istorică bine determinată prin care trece o bibliotecă în dezvoltarea colecțiilor și tipul bibliotecii respective.

Sursele de constituire și dezvoltare a colecțiilor de bibliotecă pot fi grupate în două categorii esențiale.

a. Surse de constituire și dezvoltare a colecțiilor permanente.

b. Surse de constituire și dezvoltare a colecțiilor ciclice, oscilante.

a. Din prima categorie de constituire și dezvoltare a colecțiilor de bibliotecă, achiziția de produse informaționale (documente de bibliotecă) reprezintă sursa sigură de acumulare

info-documentară care se caracterizează prin particularitățile biblioteconomice următoare:

- ❖ reprezintă o sursă care consumă banii bibliotecii, iar prin elaborarea bugetului de achiziții de documente se pot realiza, în mod direct, politicile de constituire și dezvoltare a colecțiilor în funcție de solicitările venite din

partea utilizatorilor;

- ❖ este singurul instrument de lucru flexibil și eficient în relația cu utilizatorii și alte instituții similare;

- ❖ achiziția oferă singura posibilitate de a solicita și achiziționa, evident în funcție de resursele alocate, documentele valoroase existente pe piață care conferă un interes deosebit din partea utilizatorilor-consumatori de informații diverse;

- ❖ o bibliotecă care își poate constitui un buget pentru achiziții, poate să răspundă tuturor imperativelor profesionale: *să obțină performanță pe standarde superioare de biblioteconomie; să atragă segmente importante de utilizatori din comunitate; să elaboreze servicii noi de biblioteconomie modernă; să dezvolte standardele de resurse și capacități pentru demersuri biblioteconomice noi, altele decât cele existente;*

Biblioteca Universității din Oradea

❖ reprezintă singura pârghie de dezvoltare a bibliotecii prin acumulările de info-documente dirijate spre *necesar - completare - dezvoltare*.

b. Surse ciclice, oscilante de constituire și dezvoltare a colecțiilor.

Schimbul de publicații, donațiile, transferul, surse din proiecte de cercetare, sponsorizări sunt surse nepermanente de constituire și dezvoltare a colecțiilor, puternic oscilante în funcție de factorii subiectivi: oferte de donații, proiecte de cercetare în derulare, oferte de schimb de publicații cu alte instituții similare;

Biblioteconomic vorbind, aceste surse rămân ca direcții de acumulare și dezvoltare a colecțiilor, dar cu un caracter nepermanent, puternic oscilant, fără ca aceste direcții să fie luate în considerare la elaborarea unui proiect de dezvoltare a colecțiilor pentru un anumit an calendaristic.

Lucrarea de față analizează o perioadă de 5 ani (2008-2012) a întregului demers de dezvoltare a colecțiilor prin utilizarea celor două pârghii de acumulare: **surse permanente** - achizițiile (fonduri proprii, proiecte) și **surse nepermanente** (oscilante) (schimb de publicații, donații).

Având în vedere volumul de lucru utilizat pentru a discerne o cantitate foarte mare de informații (2008-2012) și analizarea acestora prin *metoda comparativă și corelația față de martorul stabilit*, materialul științific de față capătă puterea unui instrument biblioteconomic de lucru care: analizează retroactiv evoluția dezvoltării colecțiilor la Biblioteca Universității din Oradea într-un tot unitar (achiziții fonduri proprii: cărți, reviste, STAS-uri; achiziții proiecte: cărți, reviste; donații și schimb de publicații); stabilește corelația între evoluția dezvoltării colecțiilor info-documentare și numărul utilizatorilor; elaborează indici de dezvoltare și analiză a colecțiilor.

Metodologic vorbind, materialul științific prezent poate **reprezenta o contribuție evidentă pentru:**

- *elaborarea metodologiilor analitice privind dezvoltarea colecțiilor de bibliotecă printr-o analiză retroactivă a dinamicii pe intervalul 2008-2012;*

- *analiza matematică prin utilizarea statisticii, a dezvoltării colecțiilor de bibliotecă reprezintă câmpul analitic biblioteconomic cel mai sigur care asigură siguranța întregului demers analitic și conferă, prin*

elaborarea indicilor de analiză biblioteconomică, semnificația analitică a corelațiilor parcurse.

1.2. Obiective propuse și realizate.

Tema propusă spre analiză, **indicii realizați și utilizați de Vasile A. DEAC și Ionela BURZ** în analiza demersului evolutiv al dezvoltării colecțiilor și corelația între evoluția dezvoltării colecțiilor de bibliotecă și numărul utilizatorilor de la Biblioteca Universității din Oradea, după cum urmează:

1. Indicele total general cantitativ (ITGC) și indicele total general valoric (ITGV) pentru achiziții fonduri proprii (cărți, reviste, STAS-uri) și proiecte de cercetare (cărți, reviste), donații și schimb de publicații;

2. Indicele mediu cantitativ (IMC) și indicele mediu valoric (IMV);

3. Indicele mediu de creștere naturală a colecțiilor de bibliotecă (IMCN);

4. Indicele număr de documente / utilizator (INDU);

5. Analiza evoluției cantitative și calitative din fonduri proprii a documentelor de bibliotecă (cărți, reviste, STAS-uri) în perioada 2008-2012, în funcție de indicii medii cantitativi și valorici de achiziție.

6. Prezentarea și analizarea evoluției privind dezvoltarea colecțiilor de la Biblioteca Universității din Oradea, pe intervalul 2008-2012, prin utilizarea indicilor medii și total generali cantitativi și valorici.

7. Elaborarea imagisticii privind prelevarea datelor, dinamica proceselor și prelucrarea acestora prin tabele sintetice și grafice de evoluție.

Bibliografie:

1. DEAC, A.Vasile. *Colecțiile speciale și analiza lor biblioteconomică. Comunicare științifică la Universitatea de Vest din Timișoara, 2007.*

2. PROCEDURA privind achiziția de documente la Biblioteca Universității din Oradea (aprobată de Senatul Universității -Anexa 12, H.S. nr. 162/04.04.2011).

3. RAPORT autoevaluare instituțională 2013 pentru Universitatea din Oradea.

4. RMF - Registrul de mișcare a fondurilor pentru Biblioteca Universității din Oradea.

(Va urma)

Biblioteca publică „V. A. Urechia”, punct de referință pentru nerezidenții din Galați

Ada Tăbăcaru
bibliotecar, Biblioteca
„V.A. Urechia”

Biblioteca „V.A. Urechia” reprezintă una din cele mai importante instituții de cultură din Galați, este o bibliotecă publică având caracter enciclopedic, care asigură servicii de lectură, informare, educație, cultură, cercetare și recreere, în mod egal tuturor membrilor comunității jud. Galați.

Biblioteca este un furnizor de informații pentru și despre comunitatea locală, o instituție complementară și nu substitutivă, oferă servicii specializate pentru diferite grupuri țintă, ale căror nevoi și interese le cunoaște și le anticipează, este un factor de susținere a vieții și identității socio-culturale locale, atrage membrii comunităților din zonă la viața și proiectele de dezvoltare ale acesteia.

Biblioteca „V.A. Urechia” este solicitată, îndeosebi, pentru împrumutul de carte, studiul în sala de lectură, internet și programul cultural al bibliotecii (Salonul Literar „Axis Libri” cu lansările de carte, expoziții, conferințe). Deschisă diversității din ce în ce mai mare a categoriilor de utilizatori, biblioteca este pregătită să satisfacă cerințele acestora.

Relațiile cu publicul constituie o permanentă preocupare pe agenda oricărei biblioteci. Pentru ca serviciile oferite de aceasta să devină atractive și de real folos pentru utilizatori, se impune o conlucrare benefică bibliotecar-utilizator.

Utilizatorii vizitatori sunt o categorie aparte, deoarece provin dintre cetățenii români și străini care sunt în trecere prin oraș sau persoane care se reîntorc în locurile de baștină chemați de amintirile lor. În cadrul schimburilor culturale

între Galați și orașele înfrățite – Pessac (Bordeaux), Franța, **Limón din Costa Rica, vizitatorii noștri au făcut donații importante de carte prin care se transmit aspecte culturale și artistice din zonele lor.** Voluntarii, în cadrul programului **BREDEX** (British - Romanian Educational Exchange) - organizație cu o tradiție de peste 15 ani, frecventează de asemenea biblioteca în special pentru serviciile: comunicație electronică și studiu în sala de lectură. În anul 2012, au vizitat și au devenit utilizatori ai Bibliotecii „V.A. Urechia” un număr de 15 turiști, cetățeni rezidenți ai altor state.

Ca rezultat al procesului natural de revenire a limbii române în Republica Moldova și a deschiderii posibilităților de studiu în România, un număr impresionant de utilizatori dintre vecinii noștri de peste Prut s-au înscris la Biblioteca „V.A. Urechia”, cei mai mulți fiind elevi și studenți la liceele și universitățile din Galați.

Studiul materialelor științifice se realizează cu preponderență în sala de lectură, care le pune la dispoziție un fond de carte bine reprezentat pe diverse domenii: filozofic, lingvistic, tehnic, economic. Aceștia beneficiază și de facilitățile de împrumut pentru 2 documente pe o perioadă de 28 de zile, de a rezerva documente, de a accesa serviciul de împrumut interbibliotecar.

Pentru a atrage utilizatorii, Biblioteca „V.A. Urechia” trebuie să aibă în vedere nevoile tuturor grupurilor care compun corpul social al orașului:

- bibliotecari pregătiți să informeze în mod corect și coerent persoanele nevorbitoare de limba română;

- implementarea unor cursuri speciale care să prevadă îmbunătățirea limbii engleze și dezvoltarea competenței de comunicare interculturală pentru bibliotecari;

- manifestări culturale: proiecte muzicale, proiecții;

Biblioteca „V.A. Urechia” Galați

- organizarea de întâlniri între utilizatorii care provin din culturi diferite, care să povestescă despre cultura lor, să guste diferite feluri de mâncare etc.

- biblioteca să conțină materiale și documente relevante din domeniul integrării, să existe acces la revistele *European Journal of Migration and Law*, *Immigrants & Minorities*, *Journal of Immigrant & Refugee Studies* și *Crossings: Journal of Migration & Culture*;

- achiziționarea de CD-uri cu muzică tradițională universală.

Pentru refugiații din Centrul Regional de Cazare și Proceduri pentru Solicitanții de Azil din Galați, în conformitate cu art. 22 al. 2 din Legea bibliotecii 334/2002, biblioteca publică asigură egalitatea accesului la informație și la documentele necesare informării, dezvoltării utilizatorilor, fără deosebire de sex, vârstă, religie, statut social, economic, apartenență politică, naționalitate.

Solicitanții de azil din județul Galați nu se mai mulțumesc doar cu accesul la Internet și la sala de lectură. Ei își exprimă tot mai des dorința de a împrumuta documente: ghiduri de conversație,

ghiduri turistice, manuale de învățare a limbii române, beletristică în limbile engleză, franceză, spaniolă, reviste.

La Biblioteca „V.A. Urechia” sunt înscriși, până în prezent, 605 solicitanți de azil, dintre care 13 sunt copii. Ei utilizează secțiile Referințe Electronice și Internet și Audio-Video, precum și Sălile de lectură de la Sediul central și de la cele trei filiale ale Bibliotecii. Nicio altă bibliotecă din țară nu a înregistrat un număr așa de mare de utilizatori proveniți din Centrele de Cazare și Proceduri pentru Solicitanții de Azil și asta deoarece Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” oferă acces gratuit la internet (o oră pe zi) atât în secția Referințe Electronice și Internet, cât și la Sala de lectură care este dotată cu internet wireless (număr nelimitat de ore, în timpul programului de funcționare a bibliotecii).

Activitatea bibliotecii sec. al XXI-lea nu trebuie să fie rigidă, ci receptivă la transformările ce se derulează cu repeziciune și care au un impact puternic asupra colecțiilor și serviciilor de bibliotecă.

Secția Referințe Electronice și Internet

Bibliotecarii trebuie să dezvolte capacitatea de analiză a personalității umane, care contribuie la asigurarea îndeplinirii misiunii de comunicator de elită al bibliotecii și al obiectivului de diseminare a informațiilor. Ei trebuie să lucreze în echipă, să partajeze eficient resursele în scopul obținerii unor performanțe la standarde înalte de calitate, atât de necesare și apreciate de utilizatori.

Bibliotecarul modern, al erei informației, joacă un rol civic și economic important, deoarece bibliotecarul viitorului are și un rol formator și generator de opinie, fiind o sursă inepuizabilă de informație.

Salonul Literar „Axis Libri” a ajuns în cel de-al șaselea an de activitate

Silvia Matei
șef serviciu Săli de lectură
Biblioteca „V.A. Urechia”

Îată că o dată cu venirea toamnei, culesul viilor și al roadelor bogate ale pământului, Biblioteca „V.A. Urechia” deschide și cel de-al șaselea an de Salon literar *Axis Libri*. Intrat deja în peisajul cultural gălățean, dar și național, Salonul literar este din ce în ce mai îndrăgit de publicul avid de cultură și artă, dovadă fiind numărul mare de

participanți de la o ediție la alta.

În cadrul primitor creat de organizatori în sala Mihai Eminescu a Bibliotecii „V.A. Urechia”, ziua de **3 octombrie** marchează debutul celui de-al șaselea an de activitate, având ca invitați trei autori consacrați în cultura gălățeană și națională. Este vorba despre jurnalistul și scriitorul Nicolae Melinescu, poeta Ruxandra Anton și ziaristul și scriitorul Victor Cilincă.

În formatul deja consacrat al Salonului Literar, deschiderea a fost marcată printr-un scurt recital artistic susținut de Răzvan Forțu, chitară și Cerasela Buță, voce, ambii elevi ai Liceului de Artă „Dimitrie Cuclin” din Galați. După prezentarea biobibliografică a celor trei autori făcută de Zanfir Ilie, directorul Bibliotecii, moderatorul Teodor Parapiru și-a intrat în atribuții și a dat cuvântul „cronicarilor” bibliotecii, Leonica Roman, Violeta Moraru și Dorina Bălan, care au realizat o succintă prezentare a celor trei cărți lansate. Nicolae Melinescu s-a prezentat în fața publicului gălățean cu romanul *Deșertul de fier*, în care imaginează povestea unei căpetenii mercenare a albilor în sudul turbulent al Africii din ultimele decenii ale secolului trecut. Ruxandra Anton a prezentat volumul de versuri *Cartea lumilor dispărute*, iar Victor Cilincă, volumul de proză scurtă contemporană *Molia de sticlă*. Și dacă poeta Ruxandra Anton afirmă că scrisul nu este doar o însăilare de cuvinte, ci urmarea firească a unui har, a unui drum care trebuie împlinit, Victor Cilincă consideră că scrisul este ca o boală de care nu mai poți scăpa, una de care nu te plângi, ci pe care o duci, pentru că altfel nu poți trăi. Despre cei trei autori și lucrările lor au avut aprecieri și scriitorii Dan

Plăeșu, Aurel Stancu, Ioan Gh. Tofan, a.g. seară, Viorel Ștefănescu, Maximilian Popescu și Năstase Marin. Seara s-a încheiat cu oferirea diplomelor de excelență de către Zanfir Ilie, Directorul Bibliotecii, și a mult așteptatei ședințe de autografe.

Ediția din **10 octombrie** a fost dedicată altor doi prieteni ai bibliotecii și ai Galațiului, respectiv scriitoarea Aura Christi și debutantul în ale condeiului, căpitan fluvial și pilot de Dunăre maritimă, Ioan Gh. Tofan. Deschiderea evenimentului a fost făcută printr-un recital poetic susținut de elevii Liceului de Artă „Dimitrie Cuclin”, Cerasela Buță și Andreea Sburlea. Despre antologia de versuri *Tragicul visător*, apărută la Editura „Idea Europeană”, în 2013, ne-a vorbit în deschidere bibliotecara Catrina Căluian, iar romanul autobiografic *Piața veche* a fost prezentat de un alt cronicar al bibliotecii în persoana domnului Spiridon Dafinoiu. Numărul luărilor de cuvânt din această ediție a fost unul record pentru aceste întâlniri, având în vedere că foarte mulți participanți au ținut să le fie alături celor doi invitați și să-și expime părerile legate de lucrările lansate. Apostol Gurău, Aurel Stancu, Dan Plăeșu, Maximilian Popescu, Ioan Toderiță, Corneliu Antoniu, Tudose Tatu, a.g. seară și Violeta Ionescu au trecut cele două lucrări prin filtrul atent al criticii literare, iar Gheorghe Buhăescu, Ion Grosu și Vasile Manole au destins atmosfera cu câteva epigrame dedicate celor doi autori.

Joi **17 octombrie**, Biblioteca „V.A. Urechia” i-a avut ca invitați pe scriitorii Ion Topolog și Lucian Pricop, precum și invitatul Editurii Eikon, scriitorul Marius Vasileanu. Și după cum am fost obișnuiți, în deschiderea seriei au susținut un sensibil recital muzical talenților elevi și profesori ai Liceului de Artă „Dimitrie Cuclin” din Galați: Alina Constantinescu, elevă în clasa a XII-a, a interpretat la pian *Toccată* de George Enescu, profesoarele Anca Popovici, la vioară și Mitrela Costescu, la pian au interpretat *Balada lui George Enescu*, iar Mădălina Căuș, elevă în clasa a XII-a, a interpretat câteva lieduri românești. După scurtele prezentări biobibliografice făcute autorilor de către Zanfir Ilie, directorul bibliotecii gălățene, scriitorul Teodor Parapiru și-a preluat atribuțiile de moderator al Salonului Literar și a dat startul obișnuitelor recenzii. Bibliotecarii cronicari

Dana Pruteanu, Iulia Lazăr și Titina Dediu au făcut scurte introduceri în operele lansate. Ion Topolog s-a prezentat în fața publicului gălățean cu romanul *Inelul de aur* ce evocă frumoasa poveste de iubire dintre George Enescu și Maria Cantacuzino (Maruca), Lucian Pricop și-a prezentat *Dicționarul de teorie literară* apărut la editura Cartex, iar Valentin Ajder, directorul Editurii Eikon a făcut o scurtă trecere în revistă a ultimelor noutăți editoriale, punând accentul în special pe volum 5 din seria *Nae Ionescu și discipolii săi în Arhiva securității*, dedicat lui *Mircea Vulcănescu*. Seara s-a încheiat cu o repriză de creații umoristice susținute de epigramiștii Ion Grosu și Vasile Manole, dar și cu oferirea diplomelor de participare tuturor invitaților.

Ediția din **24 octombrie** a fost una densă în care au fost prezentați nu mai puțin de cinci scriitori cu 8 lucrări lansate. Tecuceanul Vasile Ghica semnaleză prezența sa în două antologii, una tradusă în limba italiană: *Antologia dell'aforisma romena contemporaneo*, autor Fabrizio Caramagna și *Naji naaman's literary prizes 2013*, tradusă în limba engleză. Ionel Necula ne face cunoscută apariția volumelor 4 și 5 din *Uricar la poarta Moldovei de Jos*, iar Petru Blaj Dinvale, medic, poet, scriitor și etnolog, directorul revistei *Tecuciul literar-artistic*, își prezintă volumul *Copilăria... draga mea*, apărut la editura NapocaStar în 2013. În același timp mai tinerii scriitori gălățeni Rareș Strat și Iulian Voicu au adus în fața publicului volumele de povestiri *Fie ca morții să rămână morți* (Rareș Strat), *La triste France* (autor Rareș Strat, traducător Iulian Voicu) și *Aventurile lui SpiderDenis*, volum de povestiri dedicat copiilor (autor Iulian Voicu).

Recitalul artistic susținut de George Zăgan, Andreea Șerban și Cerasela Buță, elevi ai Liceului de Artă „Dimitrie Cuclin” au deschis evenimentul cultural, iar recenziile lucrărilor au fost susținute de Simona Haidu, Lidia Ignat, Andrei Parapiru, Camelia Găvănescu și Florica Șerban. Despre autori și operele lor s-au exprimat și unii dintre participanții fideli ai salonului literar, precum Ghiță Nazare, Tănase Dănăilă și medicul Vasile V. Popa. Repriza umoristică, intrată deja în obișnuința serilor de joi, a fost susținută de epigramiștii Ion Grosu, Gheorghe Buhăescu și Vasile Manole. Seara s-a încheiat într-o atmosferă destinsă și plăcută

prin oferirea diplomelor de participare de către conducerea bibliotecii.

Ediția specială a Salonului Literar, desfășurată în cadrul Programului „Noaptea în bibliotecă”, din seara de sâmbătă 26 octombrie, i-a fost dedicată veteranului general maior Neculai I. Staicu-Buciumeni, care lansează numai puțin de 3 cărți, apărute în anul 2013 la Editura Sinteze. Este vorba despre lucrările: *Comuna Buciumeni prin veacuri*, *La Buciumeni: perioada interbelică-timpul „roșilor”* și două volume din lucrarea *Patru trandafiri galbeni*. Recenziile cărților au fost susținute de bibliotecarele Andreea Iorga și Rocsana Irimia. Prin noile cărți prezentate, generalul în rezervă Neculai Staicu-Buciumeni subliniază încă o dată, dacă mai era nevoie, dragostea nețârmurită pe care o poartă melegurilor natale. De această dată ne aflăm în fața unei cărți care surprinde întoarcerea autorului la universul adolescenței și primei tinereți, dar și a unei cărți dedicate cercetătorilor și celor care ar dori să se ocupe de monografia celor patru sate componente ale comunei Buciumeni, Tecucelul Sec, Vizurești și Hânțești, dar și profesorilor de istorie.

Seara de joi **31 octombrie** a fost una dedicată invitaților ieșeni, într-o formulă de marcă prin Cassian Maria Spiridon, poet, eseist, redactor-șef și editor, Adi Cristi, poet, prozator și jurnalist, Theodor Codreanu, critic literar și Constantin Costache, debutant în lumea condeielor. Atmosfera festivă a fost încălzită de elevii Liceului de Arte „Dimitrie Cuclin” care au susținut un recital artistic. Raluca Manole, elevă în clasa a X-a, a interpretat la clarinet *Cântec vechi* de Paul Constantinescu, iar Andreea Dragoș și Andreea Șerban, eleve în clasa a X-a, au susținut un moment poetic. Cărțile lansate în această seară specială au fost: *Petre Țuțea între filosofie și teologie* și *Poeme în balans*, autor Cassian Maria Spiridon, *Poeme de nisip* și *Țiganca*, autor Adi Cristi, *A doua schimbare la față*, autor Theodor Codreanu și *Mayday*, autor Constantin Costache. Invitatul special al serii a fost Marius Chelaru, critic literar, eseist, poet, prozator și traducător, promotor cultural și editor, membru activ al Uniunii Scriitorilor Români, filiala Iași. După obișnuita prezentare a autorilor, făcută de Zanfir Ilie, directorul Bibliotecii „V.A. Urechia”, participanții la salon au fost familiarizați cu temele lucrărilor lansate prin recenziile pregătite de bibliotecarele Violeta Opaț, Silvia Matei, Ioana

Chicu și Simona Milica. Aprecieri cu substanță sau în catrene umoristice au fost lansate în plenul adunării și de Viorel Dinescu, Marius Chelaru și epigramiștii Gheorghe Buhăescu, Vasile Manole și Ion Fărcășanu. Ca de obicei, profesorul Teodor Parapiru a făcut o atentă analiză critică a fiecărei opere în parte și nu a ezitat să afirme că lucrarea *A doua schimbare la față* a criticului literar Theodor Codreanu, (pentru care a primit în 2013 *Premiul Academiei Române*) este o carte „cărămidală” având în vedere atât numărul de pagini, cât și consistența și substanța informațiilor conținute.

Seara de 7 noiembrie a fost dedicată altor trei scriitori gălățeni cu substanță din peisajul lumii culturale gălățene. Criticul și istoricul de artă Corneliu Stoica ne aduce în prim plan două lucrări consistente în informație pertinentă ce vizează artiștii plastici gălățeni în cea de-a 2-a ediție revăzută și adăugită a *Dicționarului artiștilor plastici gălățeni*, apărut în 2013 la editura Axis Libri, dar și plasticienii din toate colțurile României care, dintr-un motiv sau altul, și-au expus lucrările în spațiile culturale gălățene, în lucrarea *Popasuri ale privirii*, apărută la Editura Sinteze, tot în 2013. Cele două lucrări sunt adevărate pagini de istorie a artei având în vedere că surprind aspecte din viața autorilor, așternute pe hârtie după o temeinică documentare, informând și familiarizând cititorul cu parcursul artistului vizat. Profesorul Ioan Toderiță, consacrat în rândul scriitorilor gălățeni, a ținut să semnaleze apariția în cadrul Editurii Axis Libri a unui nou volum de versuri *Vâltoarea clipelor eșarfe*, iar medicul Vasile V. Popa și-a prezentat cel de-al doilea volum din *Spitalul județean și alte întâmplări*, ce reprezintă cronica unei meserii de-o viață (40 de ani) petrecută în cadrul spitalului județean Galați. Vasile V. Popa afirmă fără echivoc că „mi-am destăinuit viața, marile frustrări, visurile destrămate și tragedia pe care o traversează țara mea”. Cartea a apărut anul acesta la Fundația Culturală Antares. Elevii Liceului de Artă „Dimitrie Cuclin” și-au făcut și de această dată simțită prezența printr-un recital artistic. Tina Roman, elevă în clasa a XII, a interpretat la flaut, Micul păstor de Claude Debussy, iar Andreea Sburlan, elevă în clasa a X-a, a susținut un scurt moment poetic. Recenziile celor patru lucrări au fost pregătite de bibliotecarele Cătălina Șoltuz, Anca Stan, Gabriela Istrate și Dana Pruteanu. Dan Plăeșu, Ghiță Nazare, Speranța Miron, Coriolan Păunescu și Corneliu Antoniu au exprimat păreri avizate asupra lucrărilor prezentate, iar epigramiștii de serviciu Ion Grosu, Gheorghe Buhăescu, Vasile Manole și Ioan Fărcășanu au zugrăvit autorilor, obișnuitele portrete umoristice.

Invitatul ediției din 14 noiembrie este cunoscut gălățenilor în special din emisiunile televizate dedicate fenomenelor paranormale. Aflat la a 3-a vizită în spațiul bibliotecii „V.A. Urechia”, Emil Străinu este general (r) al armatei române și inventator, specialist în radiolocație și doctor în război geofizic. Membru fondator al Asociației pentru Studiul Fenomenelor Aerospațiale Neidentificate, Emil Străinu a publicat numeroase cărți, articole și studii în domeniul cercetării spațiului aerian prin intermediul metodelor radiolocației, armelor geofizice și climatice. De această dată, generalul, doctor în război geofizic, lansează la Galați lucrarea *Baze extraterestre și OZN pe Lună, Pământ și Marte*, apărută la Editura Triumf în 2013. Și dacă deschiderea seriei a fost una pământeană având în vedere interpretarea de excepție a momentului artistic de către Ioana Șelaru, Andra Ștefan și Nicoleta Ivașcu, eleve în clasa a XI-a la Liceul de Artă, dezbaterile care au urmat au atins teme din cele mai diverse care depășesc sferile cunoșterii pământene. Scurta prezentare a cărții a fost făcută din partea bibliotecii, de „cronicarii” deja consacrați, Camelia Bejenaru și Spiridon Dafinoiu. În prelegerea sa, generalul pornește de la tematica de actualitate abordată în cartea lansată și se referă la o serie de dezvoltări prin care își propune să explice apariția unor fenomene și teorii promovate de-a lungul timpului. Autorul afirmă că oameni celebri din întreaga lume cred în existența extraterestrilor și a OZN-urilor.

„Suntem ținuți permanent sub observație de către «Cineva» din afara lumii noastre!” Aceasta este premisa de la care pleacă scriitorul pentru a-și construi lucrarea. De-a lungul întâlnirii autorul a fost supus unui lung șir de întrebări și au fost aduse în discuție teme diverse pornind de la existența sau inexistența OZN-urilor și a extraterestrilor, viața pe alte planete, moartea lui J.F. Kennedy sau Marilyn Monroe, dar și problemele legate de exploatarea gazelor de sist sau controversatele cauze ale producerii cutremurelor de pământ din comuna Izvoarele, județul Galați. Și pentru că tematica a stârnit un real interes în rândul participanților la salon, discuțiile ar mai fi continuat dacă orele nu ar fi fost atât de înaintate. Autorul a promis însă că va reveni curând la Galați cu următoarele sale cărți. Și pentru că misterele nu se opresc aici, cu siguranță fiecare dintre participanți a plecat acasă cu întrebarea: Suntem sau nu singuri în univers?

Și pentru că activitatea Salonului Literar nu se oprește aici, îi invităm pe toți cei care iubesc actul cultural să participe la întâlnirile care au loc în fiecare zi de joi.

Regneală, Mircea (coord.). *Tratat de biblioteconomie. Vol. 1.*

București: Asociația Bibliotecarilor din România, 2013

Violeta Moraru
șef serviciu, Dezvoltarea,
evidența și prelucrarea
colecțiilor,
Biblioteca „V.A. Urechia”

Apariția unui tratat de specialitate în peisajul biblioteconomic românesc era necesară pentru cunoașterea și dezvoltarea domeniului științei informării atât în ceea ce îi privește pe seniorii profesiei care doresc să-și aprofundeze cunoștințele, cât și pe tinerii care pășesc acum sau se inițiază în această sferă de activitate.

Conceput într-o perioadă în care climatul biblioteconomic capătă noi valențe atât la nivel național, cât și pe plan internațional, fiind determinat de nevoile din ce în ce mai complexe ale utilizatorilor de informații și de apariția noilor medii de stocare a acestora, *Tratatul de biblioteconomie* coordonat de prof. dr. Mircea Regneală reprezintă o lucrare de anvergură, un manual de bază extrem de util membrilor comunității biblioteconomice, oferind informații pertinente furnizate de specialiști români cu experiență vastă în domeniu.

Aparut în acest an, sub egida Asociației Bibliotecarilor din România, primul volum al lucrării reunește, pe parcursul a 471 de pagini, informații generale din domeniul biblioteconomiei și al științei informării, structurate pe trei mari capitole.

Primul capitol ne introduce în istoria cărții și a bibliotecilor, prezentându-ne date cu privire la începuturile scrisului, tipurile și sistemele de scrieri care au existat de-a lungul timpului, noțiuni legate de istoria cărții, apariția și evoluția tiparului și a activității tipografice pe plan mondial, precum și detalii cu privire la dezvoltarea bibliotecilor atât în ceea ce privește cadrul administrativ și legislativ de funcționare și atribuțiile acestora,

cât și din punct de vedere tehnic și arhitectural. Subcapitolele sunt semnate de specialiști din sfera biblioteconomică: Laurențiu Avram, Emilian Corneanu, Agnes Erich, Gheorghe Buluță, Victor Petrescu, Alexandra Antal.

Cel de-al doilea capitol sintetizează principalele etape ale evoluției biblioteconomiei la nivel mondial, precum și cele mai importante organizații internaționale din domeniu - IFLA și EBLIDA. De asemenea, este reliefată contribuția UNESCO la dezvoltarea domeniului biblioteconomic și al științei informării, precum și politicile Uniunii Europene cu privire la menirea bibliotecilor și a activității acestora. Informațiile sunt expuse de Mircea Regneală, președintele ABR și coordonatorul general al lucrării, Mihai Constantinescu, Silviu Constantin Nedelcu și Nicolaie Constantinescu.

Ultima parte este dedicată evoluției biblioteconomiei românești, pornind de la descrierea profesiei de bibliotecar și a învățământului de tip bibliologic și biblioteconomic național. Este abordat cadrul legislativ care cuprinde reglementări de natură biblioteconomică și sunt prezentate asociațiile profesionale naționale din această branșă. Informațiile sunt furnizate de profesioniști de elită ai domeniului: Gheorghe Buluță, Mircea Regneală și Robert Coravu.

Bibliografia și notele bibliografice de la finalul subcapitolelor dau plusvaloare informațiilor prezentate, demonstrând o amplă documentare a autorilor cu privire la subiectele abordate.

Putem considera, fără niciun fel de exagerare, că *Tratatul de biblioteconomie* constituie o lucrare de referință în domeniu, un manual deosebit de util pentru întreaga colectivitate românească de bibliotecari. Îi felicităm pe autorii care au contribuit cu materiale profesionale la conceperea acestuia și pe coordonator, prof. dr. Mircea Regneală, care și-a asumat dificila responsabilitate de a le colecta și structura și așteptăm cu deosebit interes apariția următoarelor volume.

Melinescu, Nicolae. *Deșertul de fier.*

Cluj-Napoca: Ecumenica Press, 2007

Dorina Bălan
șef birou, Catalogarea
colecțiilor. Control de
autoritate,
Biblioteca „V.A. Urechia”

Nicolae Melinescu reușește prin romanul politico-fantastic „Deșertul de fier” să mărească numărul romanelor politice publicate în România, aliniindu-se unor scriitori recunoscuți precum: Marin Preda care a scris *Delirul*, Dinu Săraru care ne-a dăruit *Clipa* sau Dumitru Popescu cel care a știut să ne arate *Pumnul și palma*, toate acestea publicate chiar în comunism. Deși riscantă hazardarea jurnalistului de talent, prin abordarea chiar

în debut a unei teme de politică internațională, având în vedere precedentul lui Marin Preda cu nuvela *Friguri*, poate că tocmai acest risc l-a ambiționat. Poate a dorit să tatoneze publicul românesc, știind că puțini sunt aceia care au cunoștințe despre acest tip de subiect pentru a reuși să atragă, conștient că trăind ca ziarist acest experiment, informațiile vor putea ajunge mult mai ușor la sufletul celui care lecturează acest gen de literatură.

Dacă ar fi să facem o comparație care să țină cont de profesia creatorului, am putea spune că seamănă chiar cu o transmisie în direct, pe un post de televiziune. Acesta cred că este și motivul pentru care Nicolae Melinescu alege folosirea persoanei I în nararea evenimentelor, ceea ce face ca lucrarea să se transforme într-o interesantă creație, lăsând cititorul să distingă dacă întâmplările sunt autobiografice sau ficțiune trecută prin prisma viziunii autorului. Romanul reușește să ilustreze toate gândurile și acțiunile personajului principal. Indiferent de evenimentul pe care decide să-l includă, dialogurile, acțiunile, amintirile se dezvăluie ca și când s-ar petrece sub privirea celui care lecturează.

Cartea captivează încă de la început. Personajul principal, Mike, trăiește într-o lume a cărților unde imaginația îi ține locul neștiinței de carte - „analfabetismului” - cum îi place autorului să-l numească. La vârsta de șase ani, reușește să înfiripe adevărate povești cu ajutorul ilustrațiilor descoperite în cărțile cele mai voluminoase din biblioteca familiei - pe care cu greu reușea să le transporte, nebeneficiind de ajutorul nimănui pentru că trebuia „să vadă de mic cât de grea este cultura”. Această latură fantezistă îi va folosi pe tot parcursul vieții. Fie că a fost vorba de surprinderea părinților într-o postură amoroasă, de prima sa experiență în

dragoste - cu frumoasa Sybyl - fie că a fost vorba de alegerea carierei militare, atras de căpitanul Eugene de Kock, pe Mike imaginația dezvoltată de timpuriu l-a ajutat să-și canalizeze gândurile și să ia deciziile cele mai potrivite.

Lumea Africii este palpitantă și necunoscută, iar autorul încearcă în lucrare să o scoată la iveală cu tot ceea ce ține de farmecul ei. Fin cunoscător al tehnicii audienței, își atrage cititorul, făcându-l părtaș la acțiune prin faptul că se implică aproape în totalitate, uneori dându-ne impresia că se transpune chiar în personajul central. Pe un fundament bine documentat, realizat prin prisma faptului că jurnalistul cu experiență și omul externelor din televiziune a avut reportaje în sudul fierbinte al Africii, Nicolae Melinescu realizează un roman al cărui titlu este mai mult decât semnificativ: „în Africa războiul rece a fost extrem de fierbinte, s-a sintetizat până la lupta corp la corp, în lovituri zdrobitoare împotriva teroriștilor și a subversiunii comuniste.”¹

Sintagma cheie „patul singurătății mele” îl urmărește pe Mike pe toată durata desfășurării acțiunii romanului. Apare inițial în copilărie, când părinții îl trimit să doarmă singur pentru că vor mai avea un copil, este prezentă în momentele fierbinților iubiri trăite în tinerețe, care i-au adus și dezamăgiri, pentru ca la deznodământ - atunci când este înconjurat de „o liniște patriarhală apăsată de arșiță și de ploii monotone” la capătul unui destin față de care a trebuit să se recunoască înfrânt - să reapară.

Ce se mai poate adăuga atunci când un analist politic, scriitor și jurnalist de talia lui Corneliu Vlad își pune întrebarea: „...ce tangențe pot fi, astăzi, între Nicolae Melinescu și autorii de mare succes ai genului de literatură «geopolitică» așa cum sunt Jan Fleming, Josette Bruce ori San Antonio? Cu toții povestesc aventuri palpitate pentru amatorii de senzații tari, inspirându-se din faptul politic internațional al zilei. Dar tirajele, succesele de librărie și - de aici - drepturile de autor nu suportă comparație. Nu este însă vina lui Nicolae Melinescu, pentru care există, totuși, o reparație pe măsură: este unul dintre precursorii unei literaturi care va fi și a viitorului. Globalizarea, mondializarea, își asteaptă și alți autori români de beletristică”².

Note:

1. Melinescu, Nicolae. *Deșertul de fier*. Cluj-Napoca: Ecumenica Press, 2007, p. 5.

2. Vlad, Corneliu. *Cărți despre lume*. În: **9am**, 4 febr. 2008. Disponibil la: <http://www.9am.ro/stiri-revista-presei/2008-02-04/carti-despre-lumeluptele-fierbinti-ale-razboiului-rece.html>. Data consultării: 2013/09/24

Anton, Ruxandra. *Cartea lumilor dispărute.*

București: Tracus Arte, 2011

Leonica Roman
bibliotecar, Biblioteca
„V.A. Urechia”

Cunoscută pentru preocupările sale teatrolgice, scriitoarea Ruxandra Anton îmbină într-un mod plăcut îndeletnicirile literare cu cele plastice.

Debutază publicistic în anul 1975, în revista gălățeană *Incandescențe*, iar debutul editorial îl realizează în 2004 cu volumul *Izvorul zidit*.

Lucrarea *Cartea lumilor dispărute*, apărut în 2011,

la editura *Tracus Arte* reprezintă o antologie de poeme, împărțită în două secțiuni distincte: „poezie strânsă cu ușa” și „visele mele povestite de lana”. Grafica interioară a volumului a fost realizată de autoare. Imaginile presărate printre paginile cărții se îmbină armonios cu versurile cuprinse între cele două coperte.

Prima parte intitulată „poezie strânsă cu ușa” scoate în evidență lupta eului poetic „de a se regăsi într-un univers ale cărui legi nu le poate înțelege sau nu le poate accepta”, după cum afirma criticul bucureștean Radu Voinescu. În poezie se simte lipsa de speranță, chiar și dragostea, cel mai înalt sentiment fiind umbrat de deznădejde: „disperarea nu mai ține dragostea în paza ei”, „fiindcă tot ce aveam / nu poate fi numit / nu poate fi atins / nu poate fi privit / e asemănător nimicului / deși oamenii îi spun provizoriu dragoste.”

Partea a doua a cărții „visele mele povestite de lana” adună poemele în jurul personajului central LANA, un alter-ego al poetei. Numele personajului este împrumutat de la actrița constănțeană Lana Moscaliuc, după cum mărturisește însăși scriitoarea: „Când i-am dat să citească o poezie de-a mea, a spus că parcă ar fi scrisă pentru ea. Cam așa trebuie să fie o poezie, să producă această impresie, că este scrisă pentru cititor. (...) De aceea

i-am și împrumutat numele, nu doar fiindcă are o rezonanță poetică.”

Doamna Amalia Voicu, critic literar ieșean, remarcă faptul că poeta „Ruxandra Anton poartă masca Lanei numai dintr-un fel de pudoare lirică, sentiment pe care trebuie să îl posede orice poet adevărat, și mai ales pentru că, așa cum afirmă ea însăși, poezia este «o dantelă din cuvintele unui înger»”.

Versurile din *Cartea lumilor dispărute* sunt scrise în așa manieră încât liricul se îmbină cu epicul, cititorul putând vizualiza peisajul creat asemenea unor scene dintr-un film.

Poemul care dă titlul volumului subliniază importanța cuvintelor, din pricina cărora unele lumi pot pieri, arătând totuși că această lucrare „nu e chiar cartea lumilor dispărute din cauza cuvintelor”.

Prozatorul Ion Avram menționează despre poeta Ruxandra Anton: „Cine o cunoaște ca scriitoare știe cu câtă încăpățânare și răbdare își construiește textele, dar și cu câtă îndârjire și le apără în fața atacurilor din orice direcție ar veni acestea.”

Christi, Aura. *Tragicul visător.*

București: Ideea Europeană, 2013

Catrina Căluian
bibliotecar, Biblioteca
„V.A. Urechia”

Antologia *Tragicul visător*, apărută la Ideea Europeană în 2013, reunește în cele 446 de pagini cărțile de poezie ale scriitoarei Aura Christi: *De partea cealaltă a umbrei* (1993), *Împotriva mea* (1995), *Ceremonia Orbirii* (1996), *Valea Regilor* (1996), *Ultimul zid* (1999), *Elegii nordice* (2001), *Grădini austere* (2010) și *Sfera*

frigului (2011).

În interiorul acestei cărți cititorul descoperă viața trăită a unui om și povestită în versuri.

Aura Christi se răsfăță scriind versuri și le scrie după cum gândește „împetuos și liber”. Autoarea „impresionează prin puritatea și fluența limbii poetice” fiind originală prin căldura sufletească degajată. Cuvintele care-i curg din condei sunt note muzicale care dau poeziei un sunet propriu. Este dedicată scrisului și trăiește prin scris: „iubirile mele de litere”. Poezia sa descrie „călătorii halucinante în profunzimile înalte ale ființei” și abordează teme ca relația cu maestrul, divinitatea, moartea, supratema operei sale literare fiind *viul*. Angoasa existențială impulsionează fiecare poem.

Scriitoarea și publicista Aura Christi este o cititoare împătimită, dar care iubește cu aceeași intensitate și scrisul și muzica și natura. Poeta trăiește cu frenezie fiecare zi ca și când ar fi ultima, se bucură enorm de lumină, care pentru autoare înseamnă: leagănul, patria și aerul.

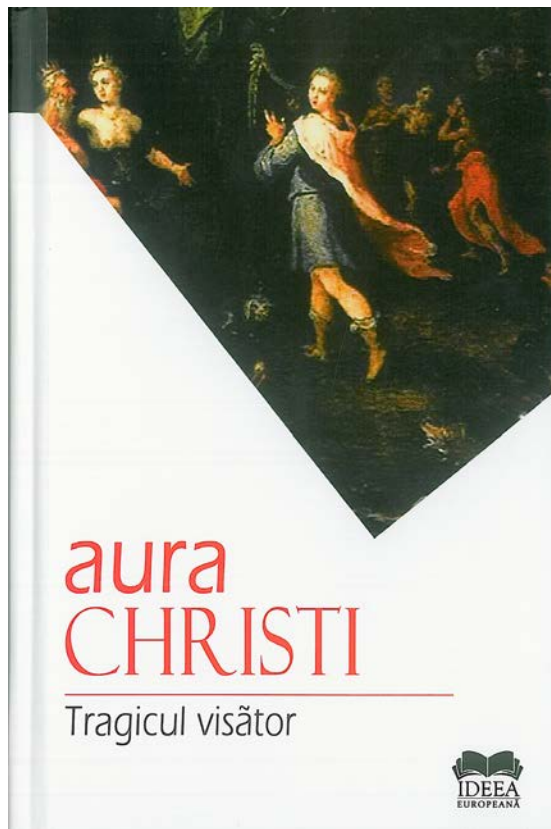
„Când marea lumină impură
te redă lumii cu limbă de moarte
și ești la doi pași de cerul
îmboldit de recele înger alergător,
.....

când totul parcă se stinge aproape
și nu-ți rămâne decât
veșnic marea lumină impură...” (Marea lumină impură)

Autoarea iubește viața, iar acest lucru se reflectă în toată creația ei poetică: versuri vii care ating sufletul cititorului făcându-l să se oprească din tumultul vieții și să mediteze.

Este un om împăcat cu viața, cu spaimile și necazurile ei, mai mult a primit darul de a scoate din suferință cuvinte-mărgăritare pentru suflet.

Prin poemele sale, Aura Christi este o bună ambasadoare a limbii românești vii, iar iubitorii poeziei de azi și de mâine se vor hrăni din versul plin de simțiri adevărate, din curățenia și talentul poetei.

Topolog, Ion. *Inelul de aur.*

Braşov: Pastel, 2012

Daniela Pruteanu
bibliotecar, Biblioteca
„V.A. Urechia”

Este un roman de dragoste structurat în 13 (treisprezece) capitole, ilustrând povestea de iubire dintre marele nostru compozitor și interpret George Enescu și Maria Cantacuzino zisă și Maruca. Această poveste de iubire începând din nimic și sfârșindu-se cu nimic, dar de o forță neînchipuită arată că

personajele se simt devorate. Bineînțeles că nu putem spune că dragostea nu duce la nimic bun, numai că, uneori, nu e potrivită, nu face decât să împovăreze sau chiar să distrugă; dar la marele artist, viața trăită se reflectă extraordinar în compozițiile sale, fiecare eveniment trăit de el aparține unei compoziții și fiecare compoziție a sa aparține desigur unui eveniment. Deci dragostea este ce se poate mai frumos în viața unui om. Din dragoste se naște arta și din dragoste se naște totul, indiferent că vrem sau nu să credem.

Aici se mai descrie și viața nobilimii de la acea vreme, cu foarte multe amănunte, mai frumoase sau mai puțin frumoase, dar de un interes deosebit; totul desfășurându-se pe marginea poveștii de iubire dintre acești doi protagoniști. Acest roman este un amestec de real cu visare și de absolut cu prea puțin.

Alternarea este posibilă datorită acestor personaje celebre, ceea ce ne duce cu gândul că i-am cunoscut cândva cu adevărat.

Aici sunt amintite tot felul de personalități din acea vreme, regalitatea, boierimea, mințile luminate ale poporului, ce făceau politică, și nu orice fel de politică, ci una foarte bine văzută peste hotare. În acele vremuri celebre s-a învățat viața marelui Enescu, la fel de celebru și el, cum am putea spune „oameni celebri în vremuri celebre”.

Dar cel mai bine este să lăsăm cititorul să se delecteze cu acest roman foarte bine aranjat, cu

personaje remarcabile, și cu o poveste de dragoste splendidă, începută timid, continuându-se discret, dar sfârșindu-se destul de dureros.

Tofan, Ioan Gh. *Piața veche (Călătorii paralele I)*. Galați: Fundația Culturală Antares, 2013

Spiridon Dafinoiu
șef serviciu Resurse umane,
Asistență de specialitate,
organizarea muncii,
Biblioteca „V.A. Urechia”

Romanul **Piața veche**, apărut la Editura Fundația Culturală Antares, în 2013, în condiții grafice excelente, reprezintă, de fapt, debutul editorial, matur al autorului.

Romanul are un puternic accent autobiografic, cu o mare valoare documentară mai ales pentru cei pasionați de istoria veche a orașului Galați.

Așa cum este precizat în subtitlu – *Călătorii paralele* - acțiunea roma-

nului se desfășoară pe două planuri: în primul – călătoriile în țară și în străinătate (Italia), iar în cel de-al doilea - aspecte din copilărie, adolescență și formare profesională.

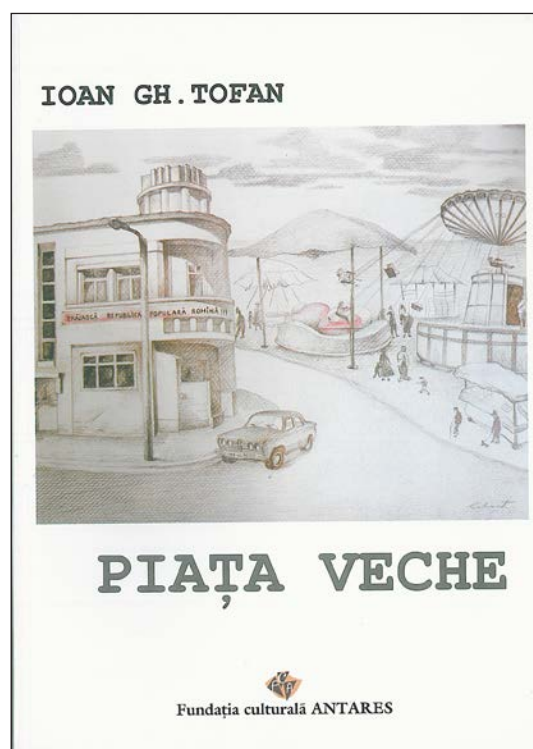
Cele două planuri nu sunt strict împărțite administrativ, adică un număr de pagini să trateze numai călătoriile, iar celelalte pagini numai amintiri din copilărie. Planurile se întrepătrund nu numai la nivelul capitolelor, dar chiar și în cadrul aceluiași capitol. De exemplu, în cursul deplasării cu autocarul în Italia, vorbește cu un coleg de excursie despre treburile părinților, creșterea animalelor, culesul viilor și preparatul vinului etc. Acest lucru face ca balanța să fie înclinată spre amintirile din copilărie, întâmplările turistice având rol de subliniere a personalității personajului.

Momentul plecării la oraș este legat de o întâmplare tragică: moartea surorii mici în urma unei răceli zdravene. Acomodarea cu mediul urban a fost greoaie: sunt descrise încercările de a se apropia de copiii din mahala, de vecini, de cunoașterea

orașului. Portretele realizate camarazilor de joacă, vecinilor din mahala, interlopilor fac dovada unui stil realist practicat de autor. Acest stil îl putem observa și în dialogurile dintre părinți, dintre părinți și copii. E un dialog neaș, țărănesc, bolovănos, cu subînțelesuri lăsând impresia că interlocutorii au un limbaj sărac, iar comunicarea este greoaie.

Lucrarea transmite sentimente profunde de atașament față de locurile natale, de casa părintească, de virtuțile, valorile celor crescuți în cultul muncii. Sunt atitudini pe care le întâlnim și la autorii clasici care vorbesc despre viața și dezrădăcinarea țăranului român.

Pentru acei care doresc să cunoască o mică parte din istoria orașului Galați, această monografie se poate constitui parte din bibliografia demnă de consultat.

Iulian Voicu. *Aventurile lui SpiderRadu/ Aventurile lui SpiderDenis.*

Galati: Axis Libri, 2013

Camelia Găvănescu
bibliotecar, Biblioteca
„V.A. Urechia”

Scriitor aflat într-un domeniu nou al scrisului gălățean, nou chiar și pe plan național, anume narațiunea de mare întindere, din clasa fanteziei romantice adresate copiilor, Iulian Voicu se plasează din toate punctele de vedere pe teritoriul noutăților literare. Concepția sa este luminoasă, desfășurarea ideilor rapidă și captivantă iar elementele-

surpriză tipice copilăriei abundă la fiecare pas pe principiul poveștii în poveste (al metaforei filate).

Romanul cu un titlu ambivalent „Aventurile lui SpiderRadu/Aventurile lui SpiderDenis: Banda Șobolanilor” își probează originalitatea prin insinuarea figurii copilărești, a unui băiețel de oriunde, caracteristic universalului, însă de neînlocuit în rațiunea dragostei ce-l înconjoară. Cele două titluri coincid spre unul și același conținut dezvoltat în jurul unui puști aventuros, Radu&Denis, care ajunge să pună pe jar primprejur, nu doar familia lui ori pe cei ce l-au rapit, ci întregul oraș, presă și națiune din țara sa. Sugestiile apropierei, în mentalitatea dintre societatea românească și cea americană, devin tot mai evidente, scriitorul nefăcând decât să transpună o tendință a noilor generații de copii sau tineri.

Să respecti un copil pentru minunea pe care-o reprezintă este, pe fundal, țesutul filigranic ce unește această lectură, focalizată nu numai asupra copiilor năstrușnici. Familia învață să se recunoască în cel mic, Radu&Denis recăpătându-și sacralitatea miracolului ei rațional. Rolurile familiei se personalizează unic pentru copil. Avem de-a face cu Tata și Mama, cu Bunicul și Bunica și prin înțelesul generic și prin cel specific al unei originalități înnoitoare: inima sensibilă a băiețelului a cărui viață intră în jocul descoperirii rosturilor lumii sale.

Mama a trebuit să-i cumpere un costum de om-tarantulă, aluzie la celebrul om-păianjen al cinematografiei americane. Ca atare, puștiul nu se mai plânge de nimic, odată ce-l îmbracă, fiindcă eroul său nu se plânge niciodată, ci își asumă rolul misiunii proprii. Dar, se rătăcește în parc de Mama, ca urmare a expediției după o tarantulă imaginară, în desișul unei pădurici mărginașe, iar de aici mai departe fantezia completează realitatea undeva unde acestea două se contopesc. Îl întâlnește o tarantulă uimitoare, telepată, deci capabilă să vorbească prin gând ceea ce presupune deschiderea și la copil a unei telepatii de atașament spre ciudata făptură. Natura și farmecul ei se împletesc, își țin isonul și devin una. Nici nu mai e de mirare că amândoi se împrietenesc și trec prin mai multe buclucuri, ca Radu&Denis să fie găsit în cele din urmă.

Îi surprinde o ploaie și se ascund într-un tunel încât la apropierea de prietena sa tarantulă, micul hoinar se tarantulește și el nițel: primește darul de a vedea în întuneric precum și să se poată cățăra pe ziduri verticale iar această magie a noutății îl salvează de mari neplăceri până când intră singur în ele, din dorința de a scăpa mai repede din încercări. Tarantula, denumită Ara, îl ajută pe oriunde-l poartă pasul, totuși lecțiile vieții le deprinde el singur, fără susținerea nimănui. Cea mai singuratică lecție este, paradoxal, să înceapă o comunicare fără confuzii, clară, lucru ce-i aduce pe părinți cu ajutoare de prin oraș, acolo unde se află, ca să-l elibereze de banda Regelui Șobolan, a lui Nas, a lui Scurtu și a altora ca ei, gata să-i inițieze pe copii în arta hoției. Când să dea lovitura în seiful blindat al unei bănci, bandiții sunt prinși pentru că aventurosul, acum telepat, îi deschide la această înțelegere profundă și pe părinții săi care informează hotărât autoritățile și presa.

Volumul îmbrățișează ideea că solidaritatea umană e mai de preț decât banii, iar înțelegerea și armonia înseamnă mai mult decât puterea. Și toate cele bune vin când ocaziile sunt prinse fie și de un micuț Radu sau Denis, sau atâția alții care mai cheamă o dată la viață o lume înnoită, doar a lor.

Necula Ionel. *Uricar la poarta Moldovei de Jos. Vol. IV.* Tecuci: Grapho Press, 2013

Andrei Parapiru
bibliotecar, Biblioteca
„V.A. Urechia”

Autor al unor importante apariții pe scena literară gălățeană, Ionel Necula este deja recunoscut în actualitatea dezbaterilor regionale pe teme culturale. Talentul de observator esențialist limpezește sintetic liniile unor descrieri care ar fi putut ajunge greoaie sau irelevante. Descifrarea spiritului caracteristic unei zone sau a unei

epoci, prin surprinderea unor personalități române de marcă, este specificul său critic, apropiat documentaristului sau memorialistului monografic.

În volumul al IV-lea, din studiul **Uricar la poarta Moldovei de Jos**, scriitorul reușește desfășurarea unui tablou complementar la o monografie asupra orașului Tecuci. Ionel Necula realizează o stampă de epocă, incluzând perioada dintre 1899 până aproape de vremurile recente. Volumul imprimă, însă, și starea de spirit a unui martor cu simț picant în reliefarea detaliilor, dar obiectiv cu privire la așezarea în cadru a evoluțiilor cultural-istorice. Simpatia pentru autentic în democrația românească este evidentă: “[...] victoria obținută de conservatori s-a impregnat de un entuziasm cum nu se mai pomenise până atunci în acest orașel prăfuit de provincie, uitat de Dumnezeu și de lume. (pg. 17, al. 2, ultima parte)”

Prima parte a volumului al IV-lea, subintitulată **Pagini de istorie tecuceană**, poartă chiar denumirea sa de chintesență, anume **Tecuciul publicistic**. Localitate cu o palidă emulație creativă, după cum socotește mahnit autorul, Tecuciul se afla mult sub standardele naționale, iar asta începând cu perioada antebelică. Atât în viața politică, umbrită de liberalismul destructiv, caracteristic lui Take Anastasiu, precum și în domeniul cultural-publicistic, este oglindită o continuă deștelenire

din începuturi cuprinse într-o eternă împotmolire. Reviste ca **Provincia literară**, **Primăvara** sau **Freamătul** nu au făcut decât să mențină un minim interes, divizând forțele intelectuale tecucene în facil consumabil, diletantism și amatorism siropos, în dauna conținutului de valoare.

Ceva mai multe succese înregistrează **Revista Națională Română**, apărută în toamna anului 1914. Având ca deviză *Lupta pentru ideal, dreptate și adevăr*, revista își propunea să promoveze ridicarea unor personalități care, la rândul lor, să aibă drept țel restaurarea valorilor neamului românesc. În preajma Primului Război Mondial era accentuată necesitatea patriotică de a intra în lupta pentru constituirea României Mari, prin alipirea Transilvaniei la țaramă. Preoți precum Iordan Grecu sau Ignatie Grecu au apropiat de creștinism mișcarea literară mult mai târziu în ținutul Tecuciului, ca un ecou îndepărtat al zbatelor **Revistei Naționale Române**.

Ultima parte a acestui volum se intitulează **Din arhiva familiei Dimitriu** și constituie un caleidoscop al Tecuciului, realizat de către frații memorialiști Dimitriu, parcurgând spectaculos mai multe intervale istorice. Sunt aduse la cunoștință amintirile despre profesorul Ion Petrovici, conferențiar în marile universități europene, despre Ion T. Dimitrescu, erou al Marelui Război Mondial, despre Vasile Dumitrescu, autor de manuale bine centrate pe ideea autenticității și despre alții care au dat Tecuciului o strălucire demult meritată. Detaliul pitoresc e clar la Ionel Necula și prin descrierea lui Tudor Vladimirescu, dar nu revoluționarul de la 1821, ci un valoros fotbalist tecucean. Această secțiune în sine are forma unui mic roman de amintiri. Odată cu sunetele sumbre ale celui de-al Doilea Război Mondial, faptele încep să se precipite către primii ani ai comunismului, privit ca regim al terorii.

Lucrarea **Uricar la poarta Moldovei de Jos** continuă completarea pitorescului unui secol din existența Tecuciului. Elementul literar este mereu contextualizat cultural-istoric, într-o manieră ce creează dinamic mai mult interes decât solicită.

Necula Ionel. *Uricar la poarta Moldovei de Jos. Vol. V.*

Tecuci: Grapho Press, 2013

Simona Felea
bibliotecar, Biblioteca
„V.A. Urechia”

Prin acest al cincilea volum din seria studiilor personalităților tecucene, Ionel Necula demonstrează că, atunci când un subiect este tratat cu seriozitate și consecvență într-un mod constructiv, subiectul pare inepuizabil. Chiar și atunci când obiectul studiului nu pare tocmai generos, tratarea

riguroasă a acestuia dezvăluie secrete peste care mulți alții ar trece cu vederea.

Domnul Ionel Necula nu face o istorie a culturii tecucene în paginile acestui volum, dar trimite încontinuu spre un asemenea proiect, care, bănuim, ar avea o dimensiune mult mai mare. Cuvântul „pagini” din sintagma „pagini de istorie și cultură tecuceană” care ne întâmpină în subtitlul volumului, este extrem de bine ales, deoarece identifică exact traiectoria proiectului pe care autorul l-a dus la bun sfârșit: nu o istorie, ci momente istorice ne sunt prezentate în acest volum.

Condeiu de cronicar al autorului poartă cititorul spre unele dintre cele mai de seamă repere culturale ale Tecuciului. Obiectivitatea cu care sunt tratate aceste personalități, cât și receptarea exactă a operelor și intențiilor acestora, dau măsura volumului și îi introduce pe toți cei interesați într-o cultură care, deși minoră, este totuși plină de varietate și bogății culturale.

Personalitățile portretizate în acest volum aparțin unor domenii foarte diferite, de la filosofie la economie și, bineînțeles, literatură, dar au câteva lucruri esențiale în comun. Aceste personalități au adăugat ceva real și important culturii tecucene, și, prin aceasta, culturii române, chiar dacă răsplata acestora nu a fost pe măsură. Astfel, munca domnului Ionel Necula este o adevărată muncă de restaurare. Este cu atât mai mult de

apreciat demersul autorului acestui volum, cu cât România pare să aibă o nevoie tot mai acută de a-și redescoperi valorile culturale, indiferent de aria pe care o trasăm involuntar conceptului de cultură. Pe lângă importanța culturală implicită pe care o are recuperarea acestor personalități de către autorul volumului de față, putem deci să vorbim și despre o importanță secundară, istorică, pe care o au cronicile domnului Ionel Necula.

Cu adevărat de apreciat este spiritul critic obiectiv de care autorul dă dovadă în aceste pagini. Indiferent de subiectul pe care îl tratează și admirația pe care putem bănuși că o poartă pentru acesta, domnul Ionel Necula nu lasă deloc să transpară această admirație în textul său, ceea ce, bineînțeles, ar umbri argumentația și exactitatea lucrării. Dimpotrivă, autorul situează întotdeauna corect obiectul studiului său și oferă o imagine completă a acestuia, plasându-l într-un context (istoric dar și spațial sau cultural) mai larg, european sau global. Această plasare se face fără exagerările de rigoare, pe care le putem vedea la mulți așa-zisi exegeți care, cuprinși de descoperirile lor, se lasă orbiți și supralicitează valoarea autorului pe care îl analizează.

Domnul Ionel Necula nu cade nici în cealaltă extremă, a celor care, displacându-le un anumit autor, îl tratează într-un mod superficial și exagerează astfel inutil poziția contra acestuia. Autorul acestui volum găsește o metodă interesantă pentru a evita aceste neplăceri, refuzând să includă în paginile de cultură și istorie tecuceană personalitățile, cu ghilimelele de rigoare, pe care le consideră îndoielnice. Aceasta este o metodă destul de eficientă de a critica prin omisiune. Adică de a refuza să iei în discuție ceea ce nu consideri demn de a fi luat în discuție și a face acest lucru într-un mod asumat.

Acest lucru face ca volumul domnului Necula să fie util și celor care au nevoie de unelte pentru cercetarea istoriei culturale tecucene contemporane.

Sperăm doar ca traseul domnului Necula prin istoria și cultura Tecuciului să nu se fi oprit aici.

Costache, Constantin. *Mayday*.

București: Tritonic, 2013

Simona Milica
bibliotecar, Biblioteca
„V.A. Urechia”

Volumul „Mayday” scris de Constantin Costache, apărut anul acesta la Editura Tritonic, reprezintă, după schița „Stress”, a doua încununare a talentului, entuziasmului și pasiunii unui tânăr căpitan de cursă lungă.

În cartea sa, autorul împletește cu succes povestiri pline de suspans

și de tensiune maximă, cu momente de relaxare sau melancolie. Nuvelele, mai curând niște amintiri sentimentale, aduc în prim plan atât trăirile unor oameni ce au ales singurătatea, viața pe mare dându-le adesea marinarilor posibilitatea la introspecție, cât și căutările și regăsirile lor pe uscat. Marea, o prezență constantă pe tot parcursul cărții, influențează nu doar destinele protagoniștilor, dar și axa narativă a fiecărei povestiri care, mereu alta prin subiecte variate, schimbă perspectiva în alternative ispititoare.

De exemplu, privind coperta și citind titlul cărții - „Mayday”, poți crede că nu îți va provoca rezonanță deosebită decât dacă ești puternic ancorat în spațiul marin, însă autorul își plasează acțiunea povestirilor sale dincolo de acest ținut. Cititorul este purtat pe apele limpezi sau turburi ale mării sau ale vieții. Textul narațiunilor e un amestec de intrigă modernă și atmosferă tradițională. Satul, în speță cel dobrogean, este adus în prim plan prin descrieri artistice de o tulburătoare sensibilitate. Adultul, ajuns căpitan de vas, reîntors pe meleagurile natale,

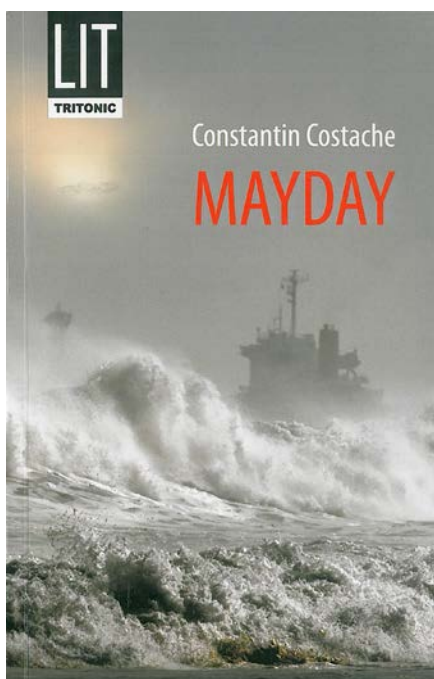
regăsește plăcerea de a sta desculț pe prispa casei părintești care încă mirosea parcă a „scrobeală de rufe”, exact ca în copilărie, rememorând amintiri din vremuri de odinioară.

Constantin Costache creează imagini memorabile prin felul cum privește și zugrăvește viața. Asemănarea cu realitatea și ironia față de inutila complicație a vieții civile se regăsesc în nuvele, al căror final este uneori previzibil. Un exemplu în acest sens ar fi nuvela „Inelul”, în care Anghel, personajul principal, tachinat de colegii de vas cum că „*îi cam fug ochii*” nevesti-sii, trăiește un coșmar când aceasta îi confirmă bănuielile.

Cititorul va descoperi cu încântare o combinație inedită a lirismului cu proza. Fiecare nuvelă este precedată de câte o poezie, autorul urmărind astfel să amplifice fiorul liric creat de deznodământ. Astfel, povestea de dragoste trăită de Iulian, personajul nuvelei „Călătoria”, este, de fapt, povestea tuturor celor plecați pe mare, a celor care cad pradă disperării, visând la oamenii dragi de acasă, topindu-se de dor la fiecare legănat de valuri. Pentru povestea lui Iulian și a Măriucăi,

autorul imploră parcă cititorul prin versurile sale: „*Nu-l huli pe matelot/ Omule de pe plajă/.../Tu n-ai să simți niciodată ca el/ Ce înseamnă dor/ Ce înseamnă dorință/ Ce înseamnă iubire năvalnică.*”

Lucrarea lui Constantin Costache, scrisă într-un registru sobru, realist, pe alocuri comic, te tulbură și te fascinează deopotrivă, prin poveștile despre viață, despre oameni și realitățile lor, fiind o demonstrație de virtuozitate din partea unui scriitor ce nu și-a epuizat încă toate cuvintele din condei.

Ion Grosu
inginer, scriitor și
epigramist

Început de Salon Axis Libri

DORINA sună clopoțelul
THEO face scurt apelul,
Domn ILIE ne dă tonul
Gata..... a-nceput .....salonul !

Motivație pentru prezența la salon

Ne-adună proza, versul ne adună
In orice joi cu mic cu mare,
Dorind o lume și mai bună
Facem cu creierul..... mișcare.

Epigramiști la Salon

La salon dacă ne-ascuți
Ai să vezi că suntem mulți,
Dar epigramiști de soi
După mine..... mai sunt doi !

Scriitori la Salon

La salon vin scriitori
De prin toate părțile,
Unii sunt doar autori
Alții fac..... coperțile !

Ruxandra Anton - Cartea lumilor dispărute

Cu versul tău cel scos din proză
Tu ai creat imagini demne,
Marcate de o supradoză
De noduri mici .... dar și de semene.

Poezie strânsă cu ușa - visele mele povestite de Lana

Cel care scrie are un dat
Eu înțeleg profundu-ți gând,

Dar sunt așa puțin șocat
De taina omului ..... de rând.

Ioan Gh. Tofan - romanul Piața veche

Romanul tău m-a bucurat
E un prilej de încântare,
Dar comparând am constatat
Că-i hoinăreală..... mult mai mare.

Aceluiași Ioan Gh. Tofan

Citindu-l astăzi mai atent
Am înțeles din scrisu-ți cult,
Că din eroi mai evident
De Corban te asemeni... mult.

Păreră istorică

Eu cred că dacii chiar nu poartă vina
Pentru războaie sau exod uman,
Romanii s-au cazat la Tirighina
Iar rușii s-au ascuns prin... Bădălan.

Victor Cilincă – pentru romanul Molia de sticlă

Titlul sincer m-a șocat
Molia de sticlă care,
Fiind un text prea inspirat
Ai făcut-o ca să .... zboare.

Aura Cristi – pentru volumul de Poezie

Ți-am admirat ciudată-ți viața
Și-n versul tău oricine crede,
Însă privindu-ți astăzi fața
Desigur AURA..... se vede.

Lui Nicolae Melinescu – pentru romanul Deșerturi fierbinți

N-am imagini, nici cuvinte
Nici replici ca să te combat,
Sigur, Africa-i fierbinte
Însă mai mult la.... figurat!

Ce-au clocit și ce-o să iasă

Gorbaciov și senior Busch
Împărțind lumea la Malta,
Vor vedea acuș... acuș
Că de fapt răsare.... alta!

Vasile Manole
epigramist

Scriitoarei Oana Dancu, autoarea cărții „Umbre chinezești”

Este-o doamnă inspirată
Ce-ntr-o perioadă sumbră
Dovedește înc-o dată:
Mulți bărbați îi stau în umbră.

Dlui profesor Ionel Necula, autorul a șase cărți despre Emil Cioran

Cunoscând că-n România
Mulți luptă pentru ciolan
Numai dânsu-are țaria
Să lupte pentru Cioran.

Scriitorului Adi Cristi, autorul cărții „Interesul poartă Efesul”

Atunci când o fi s-aduni
La un loc șapte minuni
Pentru una voi opta,
Cea de-a opta, cartea ta.

Scriitorului Paul Sânpetru, autorul cărții „Empatii”

Pornind de la empatie
Fiindcă are excedent
Măcar prin telelaptie
Altor să dea talent.

Poetului Andrei Velea, autorul volumului de poezii „Lumea e o pisică jigărită”

E normal că-i jigărită
Dacă e mereu nomadă
Și tot fuge îngrozită
Că mai toți o trag de coadă.

Președintelui Consiliului Județean Galați Nicolae Bacalbașa (medic anestezist), autorul cărții „Oprți dricul, mortul ăsta n-a dat plicul”

Domnul doctor când vorbește
Pe mulți entuziasmează
Și la viață îi trezește
Când îi... anesteziază.

Poetului Petre Manolache, autorul volumului de poezii „Lampa lui Aladin”

Cu o lampă fermecată
Aladin ar fi făcut
România reformată
Fără niciun împrumut.

Generalului Mircea Chelaru, autorul cărții „România moluscă”

Moluște nu putem să fim
Că vertebrele suntem totuși,
Că încă ne mai sprijinim
Și azi de coloana lui Brâncuși.

Scriitorului Theodor Parapiru, autorul „Dicționarului enciclopedic de expresii celebre”

A căutat în tot Olimpul
Un singur zeu, ce nu-i ateu
Dar inspirat, n-a pierdut timpul
Și l-a ales pe Dumnezeu.

Criticului Alex. Ștefănescu și soției sale, care și-au făcut verighete din penițe de stilou

Din penițe de stilou
Dacă nu-și făceau verighete,
Ne lăsau acum cadou
Două opere complete.

Domnului director Ilie Zanfir, puțin supărat că a plouat în timpul festivalului „Axis Libri”

Pentru setea de cultură
Domnul a făcut dreptate,
Setea din agricultură
A avut prioritate.

Scriitorului Vasile Ghica, aforistul fără frontiere

S-a născut la Priponești
Unde limba-i strămoșească,
Nici cei de la București
N-au putut s-o priponească.

Maria Dunavățu

Chipuri,
acuarelă, 29x21 cm, 2012

Mihai Gheorghe Coron

Barcagii,
acuarelă

La Dunăre,
acuarelă

Mihai Gheorghe Coron

Grup de flori,
acuarelă

120 de ani de la nașterea pictorului Reuven Rubin

Corneliu Stoica
scriitor, critic de artă

În această toamnă se împlinesc 120 de ani de la nașterea celui mai popular pictor israelian din toate timpurile, de origine română, Reuven Rubin, artist care a fost și cel dintâi ambasador, cu rang de ministru plenipotențiar al Israelului în România. Pe numele său de botez Rivn Zelicovici, s-a născut în Galați, la 13 noiembrie 1893, ca al optulea copil din cei 13 ai familiei Feigai și Joel Zelicovici. Și-a petrecut o parte din anii copilăriei și adolescenței la Fălticeni, de unde în 1912 a plecat în Israel. Aici, s-a înscris la Școala de Artă și Design Bezalel din Ierusalim. Își schimbă numele din Zelicovici în Rubin. Venind în contradicție cu principiile academice ale profesorilor acestei școli, după numai un an o părăsește, continuându-și studiile la Paris, la Școala Națională Superioară de Arte Frumoase și la Academia Colarossi (1913-1914). Izbucnirea Primului Război Mondial îl determină ca în 1915 să revină la Fălticeni, iar în 1919-1920 a studiat la Cernăuți, unde a împărțit același atelier cu prietenul său Arthur Kolnik. În 1920, împreună cu acesta, se află la New York, unde lucrările sale atrag atenția lui Alfred Stieglitz, celebru fotograf și proprietar de galerie de artă. Datorită acestuia, își deschide prima expoziție personală la Galeria Anderson. În 1922 se stabilește în Țara Sfântă. Își deschide un studio și începe să expună frecvent atât în Tel Aviv cât și în Ierusalim. Este ales în 1924 președintele Asociației pictorilor și sculptorilor din Palestina. În 1928, în timp ce se întorcea din New York, la bordul unei nave de

pasageri pentru Palestina a cunoscut-o pe Esther, o evreică din Bronx (unul din cele cinci mari cartiere ale orașului New York, singurul aflat pe teritoriul continental al S.U.A.), care-i va deveni soție. Expoziția personală din 1932 a marcat fondarea și deschiderea Muzeului de Artă din Tel Aviv. A realizat mai multe decoruri pentru Teatrul Național Habimah din Israel. Se numără printre primii artiști din această țară care s-au bucurat de recunoaștere internațională. În 1948 a fost numit ambasador al statului Israel în România, funcție în care va rămâne până în 1950, îndeplinindu-și onorabil misiunea diplomatică. În 1969 a publicat lucrarea autobiografică „Viața mea, arta mea”. A avut o expoziție personală în cadrul Bienalei de la Veneția (1952), o retrospectivă la New York (1962), precum și-n alte orașe. A fost distins în 1964 cu Premiul Dizengoff pentru

Reuven Rubin - Peisaj din Galileea

Reuven Rubin - Autoportret

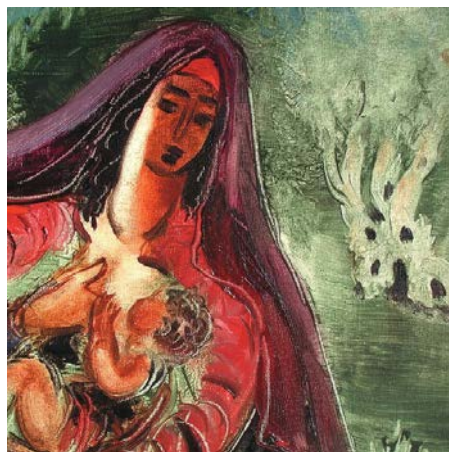

pictură, iar în 1973 cu Premiul Național al Statului Israel pentru opera sa. A încetat din viață la 13 octombrie 1974, la Caesarea, la vârsta de 81 de ani. În 1983, în casa din Tel Aviv, în care a locuit din 1946 până în 1974 (14 Bialik Street, 63324), donată Primăriei orașului, a fost deschis muzeul ce-i poartă numele (Rubin Museum) și al cărui director și curator este fiica sa, Carmela Rubin.

În pictură și grafică, Reuven Rubin s-a impus prin stilul și temele profund evreiești, cultivând peisajul, natura statică, portretul, compoziția cu aspecte din viața cotidiană a muncitorilor, țăranilor și pescarilor arabi sau evrei, dar și scene cu motive biblice și folclorice. A fost înrâurit în demersul său de pictura naivă a lui Henri Rousseau, îmbinând stilul acestuia cu influența orientală, dar și cu arta bizantină a mănăstirilor din Bucovina. Așa cum subliniază criticul de artă Gheorghe Székely, la începuturile carierei sale a fost „tributar picturii exterioare din Bucovina, prin maniera de tratare a fețelor amintind de icoane cu ochii larg deschiși, prin perspectivă inversă, figurile plate, prelungi ș.a. Cu timpul contururile nete se atenuază, culorile devin mai nuanțate, iar figurile par să fie absorbite de fundalul peisagistic, tratat pictural (*Rugăciune tăcută*, 1942; *Rodii pe pervazul ferestrei mele*, 1960; *Autoportret sub măslin*, 1971/1972)”. Tablourile reprezentând peisaje surprind aspecte panoramice ale Ierusalimului, imagini din Galileea, crânguri de măslini, secvențe portuare etc. Sunt pictate cu o pastă consistentă, în desfășurări spațiale ample. Cromatica este exuberantă. De asemenea, Reuven Rubin a pictat lucrări care sunt o îmbinare de natură statică-peisaj, a cultivat compoziția cu mai multe personaje, precum și motivul floral. Artistul a practicat și xilogravura (albumul *Căutătorii lui Dumnezeu*, 1923), litografia (*Istoria regelui David*; *Viziuni biblice*, 1970 etc.), ca și monotipul. În țara noastră, numele său figurează

Reuven Rubin -
Bărbat cu borcan cu pești

Reuven Rubin - Maternitate

în importante lucrări, precum: Amelia Pavel, *Pictori evrei din România*, Editura Hasefer, București, 2003; Vasile Florea și Gheorghe Székely, *Mică enciclopedie de artă universală*, Editura „Litera Internațional”, 2005; Corneliu Stoica, *Dicționar al artiștilor plastici gălățeni*, Editura Terra, Focșani, 2007; Valentin Ciucă, *Un secol de arte frumoase în Moldova*, Editura Art XXI, Iași, 2009; Valentin Ciucă, *Dicționarul ilustrat al artelor frumoase din Moldova 1800-2010*, Editura Art XXI, Iași, 2011.

Foarte apreciate și căutate în Israel, ca și în alte țări ale lumii, tablourile lui Reuven Rubin s-au vândut în ultimii ani la casele de licitație la cote foarte ridicate, atingând recorduri ale vânzărilor (prețuri ce s-au situat între 90.492 de euro și 137.502 euro), fapt ce demonstrează valoarea operei acestuia, prețuirea de care se bucură în rândul colecționarilor și iubitorilor de frumos. Pe noi, gălățenii, astfel de vești nu pot decât să ne bucure, fiindcă orașul de pe malul stâng al Dunării a constituit locul care i-a mângâiat primii ani ai copilăriei și de unde a pornit pe drumul dătător de mari bucurii al artei. Acum, la împlinirea a 120 de ani de la naștere, îi cinștim cu venerație memoria, considerând că pictorul este una din acele mari personalități pe care urbea noastră le-a dat culturii universale.

Reuven Rubin - Cai

Duo-ul pianistic în creația compozitorului Serghei Rahmaninov

Gina-Mihaela Pavel
Lector Universitar dr.
Facultatea de Muzică,
Universitatea
„Transilvania” Brașov

Serghei Vasilevici Rahmaninov (1873 - 1943) a reprezentat prin muzica sa o reînviere a *Romantismului muzical*, perfect integrată însă în secolul XX. Fiind întotdeauna refractar față de tendințele moderniste ale timpului, compozitorul a acordat o mare atenție *folclorului muzical rus*, dar mai ales *muzicii bisericești*

(*ortodoxe*) ruse pe care a inserat-o prelucrată în lucrările sale.

Deși reduse ca număr, *opus-urile rahmaninoviene* aparținând *muzicii de cameră*¹ cu pian sunt însă de mare valoare, specifică fiindu-le amploarea partiturii pianistice. Vom vorbi² despre o serie de lucrări nu îndeajuns cunoscute, statut nemeritat datorat uriașului succes pe care l-au avut alte capodopere precum *Rapsodia pe o temă de Paganini*, *Concertele pentru pian*, *Preludiile*, ș.a.

„*Fantezia – tablou*” *op. 5 pentru două pianie* este o suită programatică ce ilustrează muzical patru poeme scrise de Lermontov, Byron, Tiutcev și Komiakov. *Barcarolla* pare a fi un omagiu adus lui Chopin. Pianistii trebuie să evite aici supraaprecierea scriiturii. Sonoritatea nu trebuie să fie greoaie, masivă, așa cum foarte ușor se poate întâmpla în cazul celor două pianie ce cântă simultan. În tabloul secund - *Noaptea...dragostea* – dificultatea execuției nu este de natură tehnică, ci de construire a tabloului muzical. Întreaga secțiune următoare (*Lacrimi*) are la baza construcției sale un motiv simplu ce apare variat, probleme ivindu-se doar la nivel interpretativ prin atenția ce trebuie acordată construcției punctului culminant central prin acumulare treptată de tensiune. După acest impresionant poem funest, finalul aduce o atmosferă

sărbătorească ce celebrează *Paștele*. Rahmaninov tratează orchestral pianul atribuindu-i nuanțe foarte mari în ideea redării cât mai apropiate a grandorii timbrului clopotelor marilor catedrale rusești.

Spre deosebire de prima lucrare, *Suita nr. 2 op. 17 pentru două pianie* nu specifică o sursă literară, având o structură mai apropiată de cea a suitei tradiționale. Prima secțiune, *Introducerea*, este un marș plin de energie ce se prezintă sub formă tristofică. Principala problemă în ceea ce privește ansamblul celor două pianie constă în suprapunerea perfectă a discursurilor muzicale. Același aspect este valabil și în cadrul celei de-a doua secțiuni – *Valsul*, caracterizat printr-un impuls ritmic ce propulsează permanent tempoul. Pentru ca figurațiile să fie clare, pedalizarea va fi redusă în secțiunile rapide specifice valsului. În cadrul *Romanței*, observăm că scriitura pentru care optează Rahmaninov este cea polifonică, la început doar subtil conturată, ulterior fiind din ce în ce mai complexă și mai fascinantă. Secțiunea

Serghei Rahmaninov

finală a *Suitei nr. 2 op. 17 – Tarantella*, uzează la maxim de sonoritățile pianelor. Fragmentele sunt alăturate fără o rânduială aparentă, dar având o finalitate: construirea treptată a dramaturgiei muzicale.

Considerate ca cea de a patra simfonie a lui Rahmaninov, *Dansurile simfonice op. 45* reprezintă ultima lucrare scrisă pe teme proprii. Prelucrată într-o manieră cu adevărat orchestrală, varianta pianistică a *Dansurilor simfonice* conține melodii obsedante, armonie îndrăzneță și ritm mai surprinzător ca până atunci în creația rahmaninoviană, fapt ce a uluit auditoriul și critica. Primul dans – *Non allegro* – emană o energie uriașă, având oarecum aspectul unui marș (în secțiunile extreme). Cel de-al doilea – *Andante con moto (Tempo di valse)* – este un vals-fantezie plin de arabescuri, un lanț de variațiuni ornamentale de virtuozitate. Ultimul dans, energic și cu o ritmică foarte complexă, reprezintă una dintre cele mai originale creații ale compozitorului. Am întâlnit aici două idei muzicale, ambele de sorginte sacră: tema gregoriană *Dies Irae* și un motiv din cântul ortodox rus *Binecuvântat ești Tu, Dumnezeu*. În cazul *Dansurilor simfonice pentru două pian* nu trebuie să ometem caracterul ce ne este sugerat chiar din titlu (*simfonic*), muzica acestei lucrări presupunând o amploare și un caracter grandios ce trebuie impregnat muzicii.

Așadar, după cum observăm din această scurtă incursiune în universul cameral rahmaninovian, aceste compoziții prezintă un înalt grad de dificultate tehnică și interpretativă, instrumentiștii trebuind

să dea dovadă de virtuozitate dar și de capacitatea de a transmite o vastă gamă de sentimente. Trebuie să mai adăugăm și faptul că scriitura pianistică în cazul lucrărilor la care am făcut referire presupune evidențierea fiecărui instrumentist, totul într-o desfășurare muzicală echilibrată în care cel mai important aspect este întotdeauna expresia muzicală.

Bibliografie:

1. *** *DICȚIONAR DE TERMENI MUZICALI* - Editura enciclopedică, Ediția a III-a București, 2010;
2. BAJANOV, NIKOLAI – *Rahmaninov*, Editura Muzicală a Uniunii Compozitorilor, București, 1966;
3. BERTENSSON, SERGHEI; LEYDA, JAY – *S. Rachmaninov: A lifetime in music*, Editura Indiana University Press, Bloomington, 2001;
4. BERTOTTI, DAVIDE – *Serghei Rachmaninov*, Editura L'Epos, Palermo, 2006;
5. SEROFF, VICTOR I. – *Rachmaninoff*, Editura Cassel & Company Ltd, London, 1951.

Note:

1. Termenul definește „muzica executată de un ansamblu redus de interpreți” (v. *Dicționarul de termeni muzicali*), ce inițial se desfășura într-un spațiu restrâns, pentru ca mai apoi să ajungă și în sala de concert.
2. Ne referim doar la ópus-urile pentru două pian și nu la lucrările la patru și șase mâini, la un singur pian.

Mănăstirea de la Gura Bârlăjiței, un dosar care rămâne deschis (I)

Eugen Drăgoi
preot

La 15 iulie 1448 ieșea din cancelaria domnească de la Suceava un document semnat de domnitorul Petru II (februarie 1448 - martie 1449, a doua domnie), prin care se întărea stăpânirea lui „pan Cernat ploșcar“ și fratelui său, Șteful pe mai multe sate, între care: „... și pe Bârlad, Blăjari și Merești și **mănăstirea la gura Bârlăjiței, unde este Agapie, și Liești...**“ (subl. ns.)¹. Istoricul Ion T. Sion notează că acesta este „*cel mai vechi lăcaș bisericesc atestat documentar în zona Tecuciului*“², deși o altă așezare monahală pe teritoriul comunei Cerțești cu trei ani mai înainte, la 5 aprilie 1445, anume Mănăstirea lui Ciunca Stan, este amintită într-un hrisov al domnitorului Ștefan al II-lea (a patra domnie, înainte de 15 iulie 1445-13 iulie 1447)³.

S-a considerat că mănăstirea „*de la gura Bârlăjiței, unde este Agapie*“ a dispărut nu mult după această dată. Vom insista în cele ce urmează asupra acestei mănăstiri, în lumina unei mărturii de la începutul secolului al XIX-lea, care aduce câteva informații nevalorificate până acum. Subliniem că mănăstirea este unul din cele mai vechi așezăminte monahale menționate ca atare pe teritoriul ținutului Tecuci.

Nu știm dacă mănăstirea era de monahi sau de monahii; pe temeiul antroponimului *Agapie* înclinăm să credem că era un așezământ monahal pentru călugări. De asemenea nu cunoaștem hramul acesteia, nici anul întemeierii; exista însă sigur înainte de 1448, data când este atestată, poate chiar în secolul al XIV-lea! Deși nu mai apare în alte documente cercetate până acum – fapt destul de curios, de altfel –, vom arăta în continuare că totuși mănăstirea nu „s-a ruinat repede“ cum înclina să creadă regretatul istoric Paul Păltănea în urmă cu 25 de ani, deși observa că „amintirea numelui lui *Agapie* s-a păstrat până prin anul 1872“⁴.

Localizarea acestei mănăstiri pune probleme⁵, cu toate că avem, în documentul respectiv, două repere

importante: *gura Bârlăjiței* (hidronim cu mai multe cursuri) și *unde este Agapie*, care apare ca toponim în documente ulterioare, după cum vom vedea.

Bârlăjița sau *Bârlovița* este, după Theodor Ciuntu⁶ o gârlă care „se formează din Siret când vine mare, merge șerpuint (prin) satele Bursuci, Vultureni și Liesci și se varsă în Bârlad, în fața satului Liesci. Vara adeseori seacă. Când vine Siretul mare aduce mult pește“⁷. M. Costăchescu, în comentariul său la documentul din 1448 notează că „Bârlădețul e totuna cu Bârlăzelul, o gârlă a Siretiului ce începe la Tălăbeasca și Blehani și ține până pe la Șerbeștii-Vechi. El se vărsa altădată în Bârlad, de unde numele de Bârlădeț. Pe aici era cursul vechi al Bârladului, care nu se vărsa în Siretiu la Călieni și Șerbănești ca azi, ci mergea în jos, alături cu Siretiul poate până la Dunăre“⁸. Istoricul tecucean Ion T. Sion este de părere că Bârlăjița „este una din numeroasele gârle ce se formau în interfluviul Siret-Bârlad, din cauza inundațiilor. Bârlojița se vărsa în Bârlad, probabil, la vest de satul Torcești, comuna Umbrărești“⁹. Potrivit aceluiaș istoric, Bârlovița „indică mai multe cursuri de apă cu același nume, dar niciunul din ele nu trebuie căutat pe teritoriul satului Blăjari de azi, component al comunei Ivești (cum sugerează editorii documentului din DRH citat, n.n.)“ ci „numele Bârlovița se documentează în relație cu satele: Umbrărești, Sinești, Țigănei, Bucești, Liești și, mai la sud, cu satul Mogești (și varianta Mănjăști) în hotar cu Piscul“¹⁰.

Stabilirea locului de vărsare a Bârlăjiței în Bârlad („gura Bârlăjiței“) este dificilă pe de o parte, întrucât nu a fost un singur curs de apă cu acest nume, ci cel puțin două¹¹, iar pe de altă parte, deoarece „în urma lucrărilor de regularizare a apelor, cursul Bârladului a fost mutat spre apus în această zonă cu circa 2 km“¹². Astăzi se mai păstrează numele *Bârlovița* ca denumire a unui „teren agricol și forestier în lunca Siretului, la SE de satul Salcia, pe teritoriul administrativ al comunei Umbrărești“¹³.

Hidronimul mai apare și în alte documente ulterioare. Astfel, o carte domnească din 28 martie 1636 a voievodului Vasile Lupu cerea „lui Crăstian vătah“, ca măsură la jalba satului Torcești, nepoții lui

Bilăiu, să facă cercetări „pentru o ocină și moșie den Brăldiț pără în apa Brăladului, pân poenile Agapiei pre locul frasinului pren gârla lui Spin, până în hotarul Umbrăreștilor“, întrucât „merg alți oameni de le cosesc fânul și le împresoară moșia cu tăriia lor dreptu“¹⁴. Pe baza acestei relatări, Paul Păltănea crede că înainte de data respectivului document (28 martie 1636), satul „unde este Agapie“ dispăruse, menționând că el se afla pe teritoriul comunei Umbrărești, unde este acum pădurea pe care localnicii o numesc „Balș“¹⁵.

„Numele Agapie apare și în alte documente – scrie istoricul Sion – și de fiecare dată este pus în relație cu satul și moșia Torcești, iar pe un plan hotarnic din 1872, întocmit de inginerul Nicolescu, îl aflăm însemnat pe malul drept al râului Bârlad“¹⁶. Pe baza antroponimului Agapie, Ion T. Sion situează mănăstirea în partea de nord-vest a pădurii Balș de pe teritoriul satului Torcești, comuna Umbrărești, județul Galați¹⁷, localizare însușită și de Paul Păltănea¹⁸, ceea ce credem că este corect. Așadar ambele sate, Blăjari și „satul lui Agapie“ (dacă nu cumva erau una și aceeași localitate!) se aflau pe malul drept al râului Bârlad, ceea ce înseamnă că și mănăstirea se găsea în acest spațiu.

O însemnare făcută în prima jumătate a secolului al XIX-lea într-o condică de către preotul Nicolae Drăguș¹⁹ de la biserica Sf. Spiridon din Galați aduce câteva elemente necunoscute despre această mănăstire. Iată însemnarea respectivă: „1802. La oct[ombrie] 14 s-a făcut un cutremur mare, care altă dată n-a mai fost altul, la al 7-lea ceas din zi, cât a[u] picat unele case și dughene și o mănăstire mare ce era făcută la apa Bârladului, la sat Blăgești care mănăstire era de piatră și s-au risipit de tot“²⁰. După cum vom argumenta în continuare, însemnarea se referă tocmai la Mănăstirea de la gura Bârlăjiței.

Note:

1. Mihai Costăchescu, Documente moldovenești întocmite înainte de Ștefan cel Mare, vol. VII, Iași, 1932, p. 325-326; Documenta Romaniae Historica, (în continuare se abreviază DRH), A, Moldova, vol. 1, (1384-1448), întocmit de C. Cihodaru, I. Caproșu și L. Șimanschi, Editura Academiei RSR, București, 1975, p. 434, nr. 280. Potrivit mărturiei lui M. Costăchescu (op. cit., p. 326) documentul respectiv „a fost într-o vreme al episcopului Melchisedec Ștefănescu al Dunării de Jos, după care a intrat în posesia profesorului Gr. Tocilescu, iar de la acesta a trecut la Academia Română“.

2. Mihai Costăchescu, Documente moldovenești întocmite înainte de Ștefan cel Mare, vol. VII, Iași, 1932, p. 325-326;

Documenta Romaniae Historica, (în continuare se abreviază DRH), A, Moldova, vol. 1, (1384-1448), întocmit de C. Cihodaru, I. Caproșu și L. Șimanschi, Editura Academiei RSR, București, 1975, p. 434, nr. 280. Potrivit mărturiei lui M. Costăchescu (op. cit., p. 326) documentul respectiv „a fost într-o vreme al episcopului Melchisedec Ștefănescu al Dunării de Jos, după care a intrat în posesia profesorului Gr. Tocilescu, iar de la acesta a trecut la Academia Română“.

3. Ion T. Sion, Mărturii despre preoți și vechi biserici tecucene, în „Anuar“, Editura Episcopiei Dunării de Jos, Galați, 1996, p. 77.

4. DRH, A, Moldova, vol. I, doc. 254, p. 358-360; Paul Păltănea, Vechi locașuri de cult și viața bisericească în sudul Moldovei până în anul 1864, în vol. „Monumente istorice și izvoare creștine“, Editura Arhiepiscopiei Tomisului și Dunării de Jos, Galați, 1987, p. 196; arhim. Daniil Oltean, Repere ale istoriei vieții mănăstirești în Eparhia Dunării de Jos, în vol. „Credință, istorie și cultură la Dunărea de Jos“, Editura Episcopiei Dunării de Jos, Galați, 2005, p. 321 (cu bibliografie).

5. Paul Păltănea, Vechi locașuri de cult, p. 196.

6. Editorii documentului consideră că mănăstirea a fost pe teritoriul comunei Ivești. Cf. DRH, A, I, p. 434. Istoricul Ion T. Sion o localizează pe teritoriul satului Torcești, comuna Umbrărești. Cf. Ion T. Sion, op. cit., p. 77.

7. Theodor N. Ciuntu, Dicționarul geografic, statistic și istoric al județului Tecuci, București, 1897, p. 18.

8. Același autor scrie în altă parte: „Gârla Bârlovița pleacă din Siret, merge în direcție de la N spre S-E, șerpuiește prin vechiul sat Liești și se varsă în Bârlad, în raionul satului“ (Theodor N. Ciuntu, op. cit., p. 118).

9. Mihai Costăchescu, Documente moldovenești întocmite înainte de Ștefan cel Mare, p. 337.

10. Ion T. Sion, Observații asupra indicilor de nume, în Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie „A. D. Xenopol“, Iași, 21, 1984, p. 534.

11. Ibidem. Despre toate aceste sate vezi Ion T. Sion, Umbrărești, vatră milenară de istorie, Focșani, 1999.

12. Ion T. Sion, Observații asupra indicilor de nume p. 534. Potrivit autorului, într-o carte de hotărnicie a moșiilor Ivești și Torcești din anul 1892 se pomenește de doi craci ai gârlei Bârlovița.

13. Ion T. Sion, Observații asupra indicilor de nume, p. 534, nota 9.

14. Sorin Geacu, Județul Galați. Dicționar de geografie fizică, Editura CD Press, București, 2007, p. 28.

15. Gh. Ghibănescu, Surete și izvoade, III, Iași, 1907, p. 261, doc. 156; Ion T. Sion, Mărturii despre preoți, p. 77.

16. Ion T. Sion, Observații asupra indicilor de nume, p. 533-534.

17. Ion T. Sion, Mărturii despre preoți, p. 77.

18. Ibidem.

19. Paul Păltănea, Peceți ștefaniene la Dunărea de Jos, Editura Episcopiei Dunării de Jos, Galați, 2004, p. 15.

20. Preotul Nicolae Drăguș (1776-1861) a slujit la biserica Sf. Spiridon din 1814 până la 1861. Despre însemnările și condica sa vezi: Remus Caracaș, O cronică gălățeană de acum o sută de ani, în rev. „Prietenii istoriei literare“, I, 1931, p. 382-394; pr. Eugen Drăgoi, Preotul Nicolae Drăguș din Galați și cronica sa, Ed. Partener, Galați, 2010, 58 p + 3 pl.

(Va urma)

Creația țărănească arhaică în perspectiva unor cercetări moderne

– geneză, materie și sens –

Eugen Holban
etnolog

Motto: Cu cât ființa vie se ridică mai mult în planul conștiinței, cu atât tinde să organizeze simplele percepții senzoriale, să le adauge sentimentul raporturilor stabilite între ele. Raportul de asemănare schițează dintr-o dată posibilitatea de a generaliza, de a produce categorii, pe scurt, apare actul

intelectual”¹.

Dacă vom analiza ceramica neolitică din punct de vedere estetic, vom observa în primul rând, că ceea ce înseamnă culoare – gamă cromatică – aparține structurii intime a materiei prime din care au fost modelate obiectele, adică a lutului. Iar dacă vom reflecta și asupra cromaticii țesăturilor din aceeași epocă, țesături din care nu s-a păstrat nimic până în zilele noastre – dar se poate demonstra logic că au existat – vom ajunge la concluzia că, de asemenea, nici obiectele țesute nu puteau avea o altă soartă cromatică decât tot cea oferită de culoarea naturală a materiei prime din care erau realizate, mai precis din părul animalelor, adică din lână.

Dacă ne vom referi apoi nu doar la arta epocii neolitice ci și la tot ceea ce a urmat fără întrerupere, prin spiritualitatea celorlalte epoci și culturi care s-au succedat, bineînțeles, prin creația obștilor și a comunităților sătești până în zilele noastre, vom putea afirma că descoperirea frumosului estetic – adică a capacității și a modului de reprezentare a imaginii plastice – nu este o consecință a contemplării naturii și a percepției unor relații existente în exteriorul ei. Este, mai degrabă, consecința descoperirii unor calități – a unor premise – aflate în structura intimă a unor materiale, CALITĂȚI prezente în starea naturală și a valorificării lor prin cele două meșteșuguri: olăritul și țesutul. Și dacă aceasta a fost una din căile prin care s-a realizat,

s-a conceput frumosul, nu putem neglija, desigur, nici contribuția ritualului magico-religios, deoarece ritualul l-a introdus pe om în lumea primelor imagini desenate și oarecum chiar în cele pictate, încă din paleolitic. Și, l-a însoțit apoi stimulând și incitând în permanență creația până în pragul epocii moderne, iar pe alocuri nu l-a abandonat complet nici în momentul de față. Herbert Read consideră magia ca fiind prima încercare a omului „de a se smulge cauzalității directe și de a influența tainic evenimentele de la distanță. Culegerea de fructe, ucidarea animalelor comestibile - iată ce numim noi cauzalitate directă.” (Herbert Read, *Imagine și idee*, Ed. Univers, București, 1970, p. 13)

Vorbind despre arta neolitică, nu putem ignora în nici un caz fondul magico-religios și, mai ales, modul în care a fost moștenit din epoca paleolitică, modul în care acesta a reverberat apoi gândirea și inteligența sensibilă a omului, dezvoltând-o și structurând-o pe parcursul mai multor milenii. Fără a cunoaște rolul pe care l-au jucat inițial culorile unor materiale în oficierea ritualurilor magico-religioase, sugestiile pe care calitățile naturale ale acestora le-a oferit artistului primitiv, șamanului și conlucrarea lor în ritual, nu putem pătrunde în intimitatea marilor culturi arhaice și, bineînțeles, în intimitatea culturii țărănești arhaice din țara noastră.

Ritualul a fost implicat deci, de la bun început, într-un proces util, dar printr-o activitate strâns legată de concentrarea și mobilizarea gândirii. Am putea spune astfel că ritualul magico-religios a fost prima activitate a primitivului care a direcționat psihicul spre o preocupare practică, strâns îmbinată cu cea spirituală, arta fiind una dintre primele consecințe ale acestei armonioase conlucrări.

Atribuirea de valori magice culorilor naturale ale unor materiale, prin extinderea și specializarea magiei, a concentrat inteligența sensibilă a omului asupra lor, fapt ce a determinat, pe lângă implicarea

în ritual și sesizarea unor sugestii necesare obținerii primelor armonii cromatice, armonii finalizate totodată și prin realizarea primelor imagini plastice.

Mult mai târziu, după ce omul ajunge la creații de înaltă valoare artistică și rafinament estetic, prin intermediul celor două meșteșuguri: adică olăritul și țesutul și, bineînțeles, după cum am afirmat și mai sus (și) a ritualului magico-religios începe să perceapă și frumosul din natură, din mediul ambiant și să înceapă reprezentarea lui ca pe o nouă metodă de creație. Acest lucru s-a întâmplat însă foarte târziu, adică numai după apariția și dezvoltarea urbiilor și, bineînțeles, numai în mediul urban.

Frumosul existent din totdeauna în natură ca aspect exterior al lucrurilor și fenomenelor, crea, în mod sigur atât omului primitiv, precum și țaranului de mai târziu, anumite stări psihice, dar acestea erau percepute de obicei fragmentar provocate fiind în special de fenomene meteorologice ori biologice deosebite. Creația țărănească este atât de complexă și de bine structurată pe legi proprii, încât, chiar și atunci când peisajul îi oferă săteanului aspecte cromatice expresiv nuanțate, reconfortante psihic, el nu poate și nici nu simte nevoia convertirii lor în creații artistice.

S-ar putea spune oare că, perceperea frumosului de către om ca și concept – sau categorie – a fost precedată de realizarea lui ca act artistic? Bunăoară realizarea formei, a imaginii artistice prin cel mai simplu mijloc de expresie plastică, linia (conturul), n-a fost dictată inițial de necesități estetice ci de credințe magico-religioase, iar acestea de necesități vitale, adică, practic, de necesități ritualice premergătoare fiecărei campanii de vânătoare. Și totuși siluetele animalelor gravate – pictate – în grottele de la Altamira, Font-de-Goume-, Lascaux și altele, demonstrează că șamanii, primii mari artiști aveau un excepțional simț al observației, extins până la sesizarea și chiar reprezentarea unor detalii anatomice minore dar mai ales a mișcării. Acest lucru se întâmpla însă numai cu imaginea unui singur animal din specia celor care trebuiau vâdate în campania de vânătoare respectivă. Niciodată în paleoliticul superior nu apar două, trei sau mai

multe animale asamblate într-o compoziție bine structurată, fapt ce mai demonstrează că, deși simțul artistic a fost prezent în fiecare etapă a realizării imaginii artistice, compoziția a fost descoperită de abia în epoca neolitică. Care să fi fost oare raportul dintre necesitățile ritualice și inspirația artistică în eneolitic, adică, atunci când imaginile artistice ating cota sublimului, de fapt imagini pe care noi le cunoaștem doar din

domeniul olăritului. Să fi atins oare în eneolitic și meșteșugul țesăturii cota valorică pe care au atins-o meșterii olari? Este vorba de o întrebare fundamentală, desigur, și de al cărei răspuns (foarte dificil) depind și răspunsurile la alte întrebări, *mari taine* aflate la rădăcina culturii universale.

Argumente sunt atât pro precum și contra. Faptul că cele două meșteșuguri au fost descoperite cam în același timp, adică în epoca neolitică, ne îndreptățește să credem că ele atinseseră aproximativ aceeași cotă valorică spre sfârșitul acestei epoci, adică în eneolitic. Pentru această afirmație mai pledează și disponibilitățile cromatice oferite de cele două materii prime în starea lor naturală, materiale care au stat la baza realizării lor, cam în aceeași măsură, adică lutul pentru ceramică, și părul animalelor (lâna) pentru țesături.

Contra acestor afirmații pledează (oarecum) implicarea foarte activă a vaselor de lut în ritualurile

magico-religioase, factor care ar fi putut constitui un stimulent excepțional în dezvoltarea ornamenticii. Totuși, cine poate nega întru totul, prezența în ritual a țesăturilor, în epoca neolitică?

Și, în plus, pentru implicarea în ritual a celui de al doilea meșteșug, țesutul, pledează două argumente de excepțională valoare. Ambele sunt aduse din vremuri imemorabile de textul baladei „Miorița”. Unul din ele – de fapt motivul torsului lânii – este prezent în marea majoritate a variantelor acestei balade, iar celălalt a fost găsit chiar pe teritoriul județului Galați și într-o singură variantă. Primul se referă la principala operațiune premergătoare țesutului, iar cel de-al doilea doar la materia primă folosită la țesut, adică lâna. Lâna, sub formă de caier apare desigur și în prima temă, alături de fus și de furcă, dar numai torsul, care pune în valoare toate cele trei componente, pare a fi implicat foarte clar în ritual. De fapt, atât fusul, furca precum și caierul și torsul, fiecare în parte, au rol magic în credințele țărănești, rol păstrat încă și în zilele noastre.

În unele variante fuiorul de lâna nu apare:

a) „... Iar dac-oi videa

O babă bătrână

Cu furca cu lâna

Din furcă torcând

De mine-ntrebând...”²

sau,

b) „Drăguță mioară,

De te-i întâlni, măi

C-o babă bătrână

Doi viței mânând, (măi) â

Din fus îndrugând, â, â³

Și în sfârșit, o variantă în care nu mai apare nici fusul, nici furca și nici fuiorul de lâna. Este sugerat doar meșteșugul torsului:

c) „... Mă-sa c-auzea,

După el se lua,

Pe-o gură de vale

Din mână-ndrugând

Din ochi lăcrimând⁴

Ce-a de-a doua temă se referă doar la materia primă, adică la **smoace de lâna** pe care Maica Bătrână le ia în mână din momentul în care presimte moartea tânărului oier (a fiului ei natural?) și le poartă pe lungul drum al transhumanței, drum pe

care ea rostește neîncetat cântecul sau ... descântecul sau, probabil, bocetul!?

„... Muma strinului

Aștepta cât aștepta

Vedea că nu mai venea

Pleca cu smoace de lâna în mână

Din gură spunând...”⁵

Prin expresia, „smoace de lâna”, trebuie să înțelegem că este vorba de lâna nesupusă încă vreunei proceduri tehnic premergătoare torsului (spălat, scărmanat, dărăcit), adică în starea în care a fost tunsă ori smulsă de pe animal.

Să fie vorba oare de cea mai veche variantă a „Mioriței” zămislită probabil, în vremuri în care uneltele de tors erau mai rudimentare și nu fuseseră implicate încă în ritual (?). Să fi luat oare Maica oierului, „smoacele de lâna...” la întâmplare sau a preferat o anumită tonalitate cromatică?

Răspunsurile le vom afla probabil într-un viitor mai apropiat sau mai îndepărtat și, aceasta, în funcție de felul în care vom ști să privim înapoi, în timp peste milenii, cât mai departe și cât mai dornici de a afla primele alcătuirii de la rădăcina spiritualității noastre.

Note:

1. Rene Huyghe, *Dialog cu vizibilul*, p. 177.

2. Fochi Adrian, *Miorița. Tipologie, circulație, geneză...*, Ed. Academiei R.P.R., București, 1964, p. 765

3. Berdan Lucia, *Caietele de folclor, IV, Balade din Moldova*, p. 114, culeasă din satul Vidra, județul Vrancea.

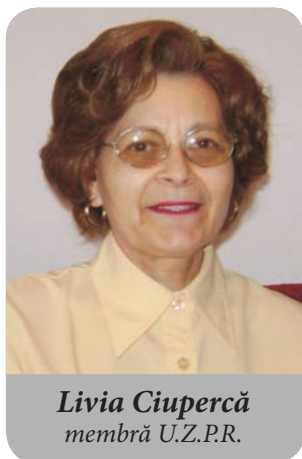
4. Fochi Adrian, *op. cit.*, p. 755.

5. Berdan Lucia, *Caietele Arhivei de folclor, VI, Balade din Moldova*, p. 114, culeasă din com. Cosmești, Galați

Îmbrățișări în ritmuri dunărene

Omagiu scriitorului Mircea Ionescu, la 75 de ani de la naștere (I)

Livia Ciupercă
membră U.Z.P.R.

Ca fii ai Moldovei de Jos, trăitori întru îmbrățișarea constantă a brațelor bătrânului fluviu **Istros** (Hester, Danaistru), binecunoscut zilelor noastre: **Dunărea** (cu traduceri diverse: Donau, Dunay, Duna, Dunav, Dunai, Danube, Tuna etc.) – fiică a lui Poseidon (cum ne place a crede), până ajunge

să triumfe în brațele mării (nedrept spuse **negre**) – pentru a-și slăvi efortul și dramele firii, își mângâie întru alint sau întru vrăjmășie mantiile-i spumegate – nu de puține ori, peste lanuri, peste case, cerând jertfe adeseori. Aceasta-i este firea. Nu-i place-a fi încorsetată. Se răzvrățește – pentru unii, dușmănește. Doar e fiică neptuniană. Cu toate acestea – o iubim, alintând-o în vers și cânt baladesc „*Dunăre, Dunăre, / Drum fără pulbere... / Și fără fâgaș...*”

Pe undele înspumate, la malurile-i generoase, în Deltă, pe numeroasele-i ostroave, pescari și vânători iscusiți își încearcă norocul. Cu instrumente sofisticate, cu penelul, cu pixul sau cu aparatul de filmat, undele-i cărunte se lasă furate în arie diversificată de imagini, culori, frazări. Filme documentare sau artistice, picturi și sculpturi, jurnale de călătorie, proză, teatru. Versuri – multe multe. Și, firește, reportajul – textul publicistic, cu striții poeticești, adesea obiectivat de-un mesaj, și-ntotdeauna înnobilit prin darul de a ne familiariza cu oameni și locuri, de a ne sensibiliza sau de a ne impulsiona înspre un spectru vizual anume. Într-un cuvânt, reportajul își dezvăluie, generos sau succint, povestea unui prezent real și palpabil, în genere.

Dacă dorim să ilustrăm valențele estetice ale reportajului avem modele ilustrative suficiente. De

la Dimitrie Cantemir la Geo Bogza, de la Vlahuță la Sadoveanu, de la N. Filimon la Ștefan J. Fay, de la Jean Bart la N. Dunăreanu, de la Panait Istrati la Fănuș Neagu etc. Și mai în zilele noastre, un mic popas evocativ – s-ar impune – întru amintirea lui **Mircea Ionescu**, scriitorul – împătimitul de frumos, de senzațional, de investigații fulminante – care ține să ne avertizeze – de dincolo de marele timp – că „*din huma întrupării noastre*” nu rămâne decât amintirea... (**Într-o primăvară...**)

Pentru cei care l-au cunoscut bine (sau mai puțin bine), merită a aminti că **Mircea Ionescu** a fost un iubitor de natură, vânător și pescar pasionat – până la extaziere, îndrăgostit, deopotrivă, de maica Dunăre – care „*cântă laolaltă cu freamătul sălciilor și al plopilor de pe malurile ei...*” (**A patra punte**) În volumul **Adevăr și metaforă**, „*însemnările*” sale evocative devin, prin capitolul **Dunăre, cât se cuprinde!**... – îmbăiere în magma istorică cu străfulgerări în autohtonitate.

„*Mișcătoarea pavază de argint*” – cum o numea, la 1883, Mihai Eminescu, Dunărea rămâne un „*cărăuș neobosit*” (Alexandru Vlahuță), pentru care ar merita „*să-ngenunchem în Templul*” său, amintind și de elogiul adresat de Adrian Păunescu, mării. Și-n acest context, avem a pomeni de GALAȚII din ținutul covurlian, „*un târg care nu bate la ochi printr-o arhitectură frumoasă sau prin mărime, dar este târgul cel mai vestit ai întregii Dunări*”, după cum scria, la 1716, Dimitrie Cantemir – în a sa **Descriptio Moldaviae**.

Și totuși, multe versuri i-au fost dedicate măritului fluviu. Într-unele, i se redă traiectul devenirii: *născută în pântecul vârfului Kandel, / susuri notând la-nceput, / înfrățire de Brigach și Breg, / pentru ca-nveșmântat în hlamidă princiară, / în fastuosul castel Fürstenberg, / să-ți cânți destinul / de-a traversa... zece țări...* Generos traieci!

Alteori, personificată, Dunărea devine personaj dramatic. Și-un singur exemplu, ni se pare grăitor. Maleficul „*leu hain*” îi tulbură apele, probă de încercare și pentru un Dănilaș – „*puișor de drac*”, în speranța că o va cuceri pe „*fata dintr-o algă*” a Dunării. Așa glăsuiește poemul epic **Fata de apă**, de Dominic Stanca (poemul acesta fiind dramatizat și prezentat chiar pe o scenă gălățeană, în 1968), reținând că în unda – val nesfârșit și-nvolburat al bătrânului fluviu – iubirea rămâne căutare nesfârșită în meandrele necuprinsului – dor prevestitor de moarte.

Ascultând multele-i doiniri învăluite-n apele-i înspumate, uneori – strălucite de razele soarelui sau de bucuria adâncurilor, alteori – întunecate în mantia „*griului tern, mohorât*”, înviclenit (**Vinovatele meandre**): „*Dunărea crește – / rupe mal, / rupe deal, / rupe pod, / rupe tot / și nu-ți mai trage nimic la năvod...*” (**Fata de apă**).

Oricum, în orice ipostază, vocea poetului va șopti Dunării, duios: „*Mândro, de-al tău dor, / face-m-aș de-un nor, / de-un nor ducător, / neîntorcător...*” (**Dominic Stanca**) și iată cum, valurile Dunării nasc poezia lirică, epică, în ritm doinit (**Ștefania Stere**), baladesc (**Ileana Constantinescu** – „*Dunăre, Dunăre / Drum fără pulbere / Și fără fâgaș, / Inima-mi secaș...*” sau **Elena Ionescu-Cojocaru** – „*Dunăre, cale bătrână / Apa ta dorul mi-l mână...*”) sau de vals (**Iosif Ivanovici, Strauss**), iar cuvântul – flacăra arzândă – se cere mângâietor, chiar dacă, de la fereastra înaltului, un ochi reține doar cenușul înspumat al venerabilului Danubius.

Deopotrivă venerat prin toate cele zece țări, pe unde-și poartă apele, nu oricum numit – „**Amazonul Europei**”, privirea ni se luminează, cum „*Spre malul drept și stâng curg râuri / Sclipind la marginea câmpiei...*” (Nicolae Labiș – **Dunărea**). Iar atunci când ajunge să mângâie și malurile pământului românesc, privim cu încântare... „*Ni-i dragă nouă-această apă, / Drum fără pulbere și fum / Ce știe și apuse chinuri...*” (N. Labiș) și o îngemănează-n ritm alert, „*laolaltă cu freamătul sălciiilor și al plopiilor de pe malurile ei...*” (Mircea Ionescu).

Elogiul Dunării îmbracă hlamidă divină. Și-avem a-l crede pe cuviosul Efrem Sirul când afirmă că cele patru fluvii: Nilul, Dunărea, Tigrul și Eufratul sunt zămisliți cerești – din „*capul lui Dumnezeu*”, avându-și izvorul în inima raiului

sfânt, de acolo de unde „*răspândesc undele lor binefăcătoare peste Univers*”, adaugă Alexandru Papadopol-Calimah (1833-1898), în studiul prezentat la Academia Română, la 1886, intitulat: **Dunărea în literatură și în tradițiuni**. Punctul de plecare al acestor afirmații este chiar **Biblia, Facerea**: „(10.) *Și din Eden ieșea un râu, care uda raiul, iar de acolo se împărțea în patru obârșii.* (11.) *Numele unuia era Fison: acesta înconjură toată țara Havila, în care se află aur...* (13.) *Numele râului al doilea este Gihon (Fison). Acesta înconjură toată țara Cuș.* (14.) *Numele râului al treilea este Tigru: acesta curge prin țara Asiriei; iar râul al patrulea este Eufratul...*” Istoricul armean Moisi Khorew – îl numește „*Tanúp*”, grecii – „*Istros*”, romanii – „*Danubius*”, iar goții – „*Dunăre*”.

Alexandru Papadopol-Calimah folosește informațiile pe care le oferă istoricul roman Samonicus, „*în cartea sa de răspunsuri despre fluvii, pe care a închinat-o lui Dioclețian și lui Valeriu cel bătrân*” (preluare din: Joannis Lydi – **De Magistratibus Populi Romani Libri Tres**, Paris, 1812), consemnând că în **Limba Dacilor, Istrul** s-a numit dintotdeauna „**Dunărea**”, adică cea „**aducătoare de nouri**”.

Și-avem a reține că „*acest fluviu, în limba Tracilor, una cu a Dacilor și a Geților, se numea Dunăre (du-nouri, da-nubes), iar în limba Besilor, megieși cu Geții, - Istru, Histru...*” (Alexandru Papadopol-Calimah → Samonicus ← Joannis Lydi)

Toate aceste informații, de la istoricul roman Samonicus (și nu numai) sunt prea bine cunoscute și poezilor: Publius Ovidius Naso (43 î.Hr.-17/18? d.Hr.), cel care numește Dunărea „*binominis Ister*” (Istrul cel cu două nume) sau Publius Papinius Statius (40-96, devenit el însuși personaj, în **Divina Comediae**, de Dante). Trimiterile atât de dese, obsesive, ale lui Ovidius – în **Tristele** și **Ponticele** sale, ne îndreptățesc să credem că a cunoscut întâi de toate litera Sfintei Scripturi, dovadă: „*Maximus amnis cedere Danubius se Tibi / Nile negat...*” Acestea sunt versuri extrase din **Ponticele**, Cartea a IV-a, Scrisoarea a X-a: „*Și două continente desparte-un râu acum: / Și altele-ntre care Danubiu-n frunte-ar sta, / Ce nu vrea să se plece, o, Nil, în fața ta;/ În marea asta-ntinsă puhoaiie năvălesc / Atâtea râuri, fluvii, și apa i-o răcesc...*”

Poetul exilat este îngrozit de frigul dobrogean, imaginându-și toată „*Tracia înghețată*”, acolo unde și vinul se face „*sloi*”. De aceea, „*Pontul*” îi apare „*neprimitor, / Cu țărături înghețate, și mă usuc de dor...*”, iar „*Istrul cel lung, șerpuitor*” și „*înmărmurit de frig*” îi dă o stare de total inconfort, spasme și înfrigurare. Explicabile rămân nu doar iernile geroase, ci mai ales încorsetările între zidurile-granițe, deloc ușor de acceptat.

Cu adevărat, bătrânul fluviu mângâie și sfredelește, deopotrivă. Din geana timpului neostoit, vibrații preaslăvite, se cer amintitoare – înspre sau dinspre ochiul de lumină al „*bătrânei*” Dunăre – „*liberă-ndrăzneată, mare*”, cu-ale ei „*lungi valuri ce vuiesc și se frământă...*”, așa cum transpare în viziunea poetică a lui Mihai Eminescu – în poemul **Memento mori**, coborând în pinten de istorie dacică.

Bătrânul fluviu, bătând malurile, este vizualizat și de Alexandru Vlahuță (1858-1919), „*în partea de jos*” a orașului Galați, supranumit – „*vestita schelă a Moldovei*”, «*Veneția Mării Negre*» –, acolo unde – în jurul anului 1900 – „*se vântură bogățiile și marele negoț al portului*”, acolo unde „*trag corăbiile*” asemenea unei „*trăsuri la scară...*” (**România pitorească**).

Multiple legende au făcut ca Dunărea să fie, deopotrivă, venerată, dar privită și cu teamă, asemenea legendarului Styx. Astfel am putea deduce viziunea poetică a lui Barbu Nemțeanu (1887-1919): „*...teme-te / De-a Dunării cumplită răzbunare, / În curgerea de val spre răsărit / Va duce despre tine vești amare...*”

Și totuși, de la Homer sau Vergilius *cetire*, învolburatul Istru, scaldând malurile Traciei, firește, ale Daciei și ale Geției, va fi considerată chiar patria Zeului Ares. Iar Oracolul de la Delphi dictase chiar și-un ceremonial: cine va arunca în valurile Dunării doi lei, acela va fi biruitor. Ce e drept, consemnează Alexandru Papadopol-Calimah în al său studiu de la 1886, pe Columna de la Roma este reprodusă această scenă-oracol, dar nu știm și dacă Traian s-a supus acestei „*porunci*” (preziceri).

Ceea ce știm, în mod cert, este că atâtea seminții câte s-au perindat prin acest areal au venerat fluviul, dar s-au și temut, neștiind când anume el își va cere prinosul de jertfă umană. Și dacă vom

considera reale notațiile lui Cezar Bolliac dintr-un studiu redactat la 1856, celții trăitori pe malurile Dunării, încă din timpul lui Alexandru Macedon, ar fi amprentat (posibil!?) locului, patronimicul „*Galați*”.

Și de-aceea, fiii trăitori la țărăturile municipiului Galați, i-au dăruit și-i dăruiesc din prea plinul imaginației lor, precum Grigore Hagiu (1933-1985) – cu al său **Cântec la marginea Dunării** sau Marcel Gafton (1925-1987) – purtat în spațiul tainic: „*Dunărea fără-de păsură / primenea foșnitoare mătăsură...*”

Asemenea, și pentru Alexandru Lascarov-Moldovanu (scriitorul creștin, tecuceanul) – imaginea Dunării reflectă doar frumuseți, niciodată răzvrătiri: „*În toate vremurile, Dunărea este frumoasă. Vara, e domoală și se scurge de vale, cu o maiestate care impune, - iarna, când îngheață, ridicându-și sloiurile în încălecări fantastice, ca niște ghețari în miniatură...*” Și „*chiar când vine vijelioasă*”, primăvara, „*își are și atunci frumusețea ei sălbatică*”. Blandă, involburată sau lin șerpuitoare, merită a fi admirată, vara, mai ales. Și-a observat că „*ea e frumoasă seara pe lună...*” Și, în acele clipe, posibil, s-auziți șoapta-ncremenită pe strune de file-nspumate, demne pentru-un „*frumos nebun al marilor orașe...*”, când pari îmbiat a șopti: „*Mă simt bătut în tâmplă și în suflet de aromele Dunării și ale ploii...*” (Fănuș Neagu) sau când ascuți: „*în cântec nemurirea noastră, / Cu gândul care urcă temerar, / Îmbrățișând pământul cu Dunărea albastră, / În murmurul sălbatic de pescar...*” (Coriolan Păunescu – **Vestitorul**)

Dorința de comunicare este mai presus de fire. Și cum n-ar dori și ea, domniță-ntre domnițe fluviale, să nu dialogheze cu ale sale „*copile*” (George Coșbuc), deplângându-le zbuciumul și neîmplinirile?! Și-avem a aminti doar două dintre-aceste „*copile*”:

Siretul – „*dragul*”, „*râul luciu se-nconvoaie sub copaci ca un balaur...*” (Vasile Alecsandri), cel care „*murmură*” în singurătate și „*pustie*” (Mihail Sadoveanu) – până la-mbrățișarea cu sora ei cea mare, părănd ea însăși, precum un „*copac uriaș, culcat de-a lungul Moldovei, cu rădăcina-n Dunăre și cu crengile rășchirate, înfipte prin crăpăturile munților...*” (Alexandru Vlahuță).

(Va urma)

Moștenirea Nataliei Negru (I)

Ionel Necula
filosof, scriitor

Despre manuscrisul 8413, subintitulat **Durerile poeziei** știm câte ceva din scrisoarea către Horia Oprescu, căruia i-l încredințase și pe care îl voia restituit. Este un manuscris generos, de circa 200 de pagini și nu știu dacă se va găsi vreodată o soluție editorială pentru publicarea lui integrală. Ar ieși o carte mărturisitoare

în care Natalia Negru relatează despre nefericirile încercate – din episodicele ei însoțiri cu poeții St. O. Iosif și Dimitrie Anghel și din cochetările sale cu poezia. Regăsim în acest caiet toată gama suferințelor îndurate și toate elementele necesare unei reconstituiri cât mai exacte a nefericitei lor biografii. Pentru un viitor monografist, consultarea acestui manuscris este nu doar imperioasă, dar și deplin lămuritoare pentru înțelegerea multora din secvențele destinului lor terestru.

Nu ne propunem deocamdată publicarea manuscrisului, dar îl recomandăm călduros tuturor celor interesați de triada orfică – Iosif, Anghel și Natalia Negru - bântuită de nenoroc și de vitregiile sorții. Redăm în cele ce urmează conținutul acestui manuscris și toate secvențele ce-l compun împreună cu sumarele noastre informații - lacunare, firește - despre fiecare diviziune din cuprins.

- Două scrisori cuprinzătoare expediate de Șt. O. Iosif lui Sextil Pușcariu prin care îl informa despre primii săi fiori și începutul prieteniei sale cu frumoasa studentă de la Litere, care îi ceruse să-i corecteze niște poezii. Îndrăgostit lulea, Șt. O. Iosif este hotărât să ducă prietenia până la capăt, adică până la oficierea civilă a prieteniei lor.

- **La un seminar.** Este textul unei evocări de seminar de la cursul lui Mihail Dragomirescu în care

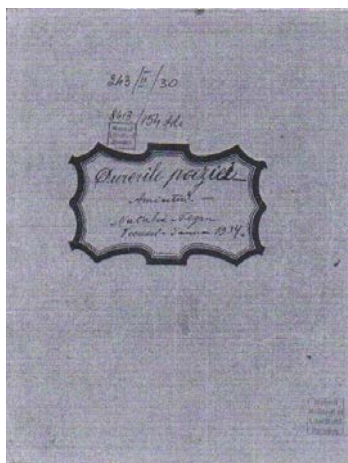
studenta Natalia Negru s-a oferit să analizeze **Doina** lui Șt. O. Iosif. Despre această ședință de seminar vorbește și Ion Petrovici în memoriile sale ca unul care a fost prezent la dezbateri, ba chiar pretinde că a fost desemnat de profesor să dea replica referenței, dar relatările celor două mărturii nu coincid tocmai exact. Oricum, în referatul său Natalia Negru a făcut uz de un arsenal de superlative, ceea ce l-a încântat pe poet atunci când a aflat de elogiile prietenei sale.

- **Poetul.** Este o evocare a primelor înfiorări din prietenia lor sinceră și sfielnică. În acest text de patru pagini este descrisă și scena de la mormântul lui Eminescu, unde cei doi își jură iubire veșnică și pecetluiesc jurământul cu două fire de iarbă încercuite sub formă de inele, pe care și le pun unul în degetul celuilalt.

- **Logodnicii.** Este un text de trei pagini în care evocă primii lor ani de viață comună, când erau invidiați de toată cărturăria Bucureștiului. Totuși logodna adevărată, în afara celei romantice ce se produsese la mormântul lui Eminescu, avea să întâmpine unele dificultăți pentru că părinții Nataliei Negru o promisese unuia *moșieraș* din partea locului, ba chiar întocmiseră și foaia de zestre. Evident, poeta nu știa nimic despre aceste aranjamente de familie. A intervenit însă fratele Nataliei care a pledat cu tot curajul în favoarea iubirii. Apoi a intervenit și delicata scrisoare a lui Iosif către părinții Nataliei în care solicita să fie primit pentru a cere mâna Nataliei.

- **Fericiții.** Este un text generos de 11 pagini în care se evocă prima vizită a Nataliei în familia Iosif, la Brașov și înfrigurările poetul Iosif la comanda primită din partea lui Spiru Haret de a scrie un lung poem consacrat lui Ștefan cel Mare de la moartea căruia se comemorau patru secole.

- **Cuibul trist.** Retrasă la Buciumeni, Natalia Negru, acum mamă, are primele impresii că în căsnicia lor ceva nu merge. Iosif era un copil mare și poeta trebuia să hotărască și să se zbată pentru rezolvarea tuturor problemelor ce trebuiau

înfruntate. Cuibul lor de la Buciumeni începuse să fie adumbrat de tristeți și deziluzii.

- **Cumpăna.** Titlul este împrumutat de la denumirea episodice reviste pe care Iosif și Ilarie Chendi au editat-o împreună, într-o euforie de boemi, obișnuiți cu atmosfera cafenelelor pe care le frecventau împreună. În aceste întruniri de cafea își face apariția și Dimitrie Anghel. Aduce cu el ambiția, cutezanța, impetuoșitatea, exact ceea ce lipsea blajinului Iosif. Împreună însă se completau.

- **Colaborarea.** În aceste pagini este evocat începutul colaborării dintre Iosif și Anghel. *Iosif era un neîntrecut versificator, Anghel avea prețiozitatea imaginii și ingeniozitatea ideii.* Cum se vede, și în problema scrisului cei doi se completau fericiți.

- **Suprema mărturisire.** Este textul în care autoarea dezvăluie amănunte privind mărturisirea pasiunii lui Anghel față de soția prietenului său. Problemă veche și mereu reînnoită. La vremea lui, Conachi scrisese și el poemul **Amoriul din prieteșug**, tot așa, dintr-o mare pasiune față de Smaranda, soția prietenului său Petrachi Negri, și mama lui Costache Negri. În vremurile noastre se cunoaște de câtă trecere se bucura melodia **Soția prietenului meu**, executată de soliștii Teatrului Muzical din Galați, Alexandru Jula și Ionel Miron. Se înțelege încurcătura în care a fost pusă Natalia Negru la această declarație neașteptată. Regăsim în acest text complexe de care era încercată poeta care își face probleme în privința comportamentului său față de prietenul și colaboratorul soțului.

- **Iarăși Eminescu.** Text lung de opt pagini în care autoarea evocă reuniunea de la Botoșani pentru omagierea lui Eminescu, prilej pentru Anghel de a-și arăta admirația și marea lui pasiune, imposibil de reprimat. În cadrul reuniunii Natalia Negru a citit și ea o poezie omagială, care a încântat asistența. Cu prilejul vizitei la Mănăstirea Agafton este rugată să se îmbrace în haine de călugăriță ceea ce face ca patima lui Anghel să crească cu o octavă.

- **Bucovina.** Textul evocă șezătoarea literară de la Cernăuți, la care autoarea participă alături de Iosif, Anghel, Cincinat Pavelescu, Sadoveanu, Gârleanu și alți scriitori. A acceptat să participe la insistențele lui Anghel care, din gelozie, nu voia s-o lase singură în București. Soții Iosif s-au întors la București singuri, cu două zile mai devreme față de ceilalți. Anghel și-a mărturisit clocotul pasional mai întâi lui Iosif. Dar curând Anghel a

căzut bolnav și a cerut insistent ca Natalia Negru să-l viziteze, iar Iosif a îndemnat-o să răspundă invitației. Nu s-a dus. *Se desprimăvărare, se apropia Paștele. Am plecat la țară,* dar acolo au ajuns-o scrisorile desperate ale lui Anghel, reproduse de autoare în această secvență și publicate de noi într-un alt capitol al acestei cărți.

- **Epilogul colaborării.** Sunt două pagini de dezvinovățire și de reflecție asupra întâmplărilor care au dus la încetarea unei colaborări ce se dovedise fructuoasă și a taifunului ce va schimba viața de cuplu.

- **Foc.** Este vorba de incendiul care a distrus Hotelul Luvru, unde și Anghel ocupa un apartament. În fața vâlvățailor, Anghel amenință că se împușcă dacă Natalia Negru nu răspunde rugăminții lui, de a fi vizitat de aceasta. Îngrozită, femeia de serviciu aleargă la ea și-i spune că-l va avea pe conștiință, dacă-i refuză invitația. Se înduplecă și scena regăsirii lor este duiosă și tragică deopotrivă.

- **Într-o stațiune balneară.** Stațiunea este Govora, unde Natalia Negru ajunge însoțită de Iosif în speranța că-și va reface echilibrul nervos. La revenirea în București, Iosif îi scrie lui Anghel s-o lase în pace că e foarte bolnavă. Numai că într-o seară se trezește cu Anghel la ușă. Îi aducea flori ca atenție de ziua ei - de care scriitoarea, în devălmășia patimilor de care era încercată, uitase.

- **Paris.** La Paris ajunge cu banii familiei, în speranța că va fi o terapeutică pentru tot zbuciumul prin care trecuse. Este însoțită de Corina și de Iosif, care se reîntoarce la București imediat după ce le instalează. Corina jubila și atrăgea atenția tuturor. În muzeu, *Lumea n-o pierde din ochi, uitând tablourile. Doamnele și domnișoarele îmi cereau voie s-o sărute. Ea sfātuia în gura mare și povestea de Tecucel, de calul Harapu, de câinele Robinson, de pisica Grioleta.* Aici, la Paris, primește scrisorile lui Iosif și Anghel, dar acesta din urmă, pe neașteptate, își anunță sosirea la Paris. La stăruința lui se înduplecă și-l primește.

- **Astăzi.** Sunt câteva rânduri de reflecții la rece, peste tumultul înfrigurărilor resimțite dureros și spăimos, ca semne ale destinului nemilos. Autoarea rememorează scena din seara fatidică: *un glonț s-a izbit de drugul ferestrelor, a ricoșat și m-a ajuns în partea de sus a piciorului. Speriat de ceea ce făcuse, crezând că-s pe moarte, și-a tras un glonte în piept.*

- **Palatul Justiției.** Autoarea rememorează dezastrul care a urmat scenei din seara fatidică. Nu s-a mai putut împăca nici cu Iosif, care a înțeles-o, a iertat-o și s-ar fi mulțumit cu o simplă prietenie, dar scriitoarea a refuzat hotărâtă. *Mă atrage primejdia, lupta, prăpastia. O să fiu rănită. O să cad, o să gem, dar voi lupta înainte... până în ceasul din urmă, când voi închide ochii.*

- **La Craiova.** A ajuns aici la inaugurarea proaspătului director Emil Gârleanu în funcția de director al Teatrului Național. Era însoțită de Dimitrie Anghel și programul mai prevedea, pe lângă spectacolul de teatru și lecturi literare. Când a fost invitat să citească Șt. O. Iosif, poeta a leșinat. *Am fost dusă pe sus în camera hotelului. Atunci a cunoscut-o pe marea actriță Agata Bârsescu, care a venit în loja scriitoarei.*

- **Nefericiții captivi.** Suntem cu toții captivii destinului și ai caracterului cu care-am fost zămisliti. Din punctul acesta de vedere *Anghel era personificarea contradicției. (...) Căsnicia noastră a fost o nenorocire, un infern, poate o nebunie. Își amintește de logodna cu Anghel. Poza fericit, arătându-mi inelul de logodnă! Eu simțeam un junghiu în degetul meu inelar, unde veriga cea nouă luase locul inelului pe care cu atâta sfântă iubire, într-o zi de întâi Maiu mi-l pusese Steo în deget. La fel de zguduitoare este și scena cununiei civile. În ziua cununiei civile eram certați. Cocuța se nimerise să fie la mine în ziua aceea și rămânea în casă plângând în brațele unei servitoare. Totul parcă anunța tragedia ce va urma.*

- **Fuga Ninetei la Verennes.** Nineta era numele de școlăriță al Nataliei Negru. Coșmarul căsniciei sale cu Anghel trebuia curmat. Prin Steo își aranjează un refugiu la Ștefania, colega ei de școală. Tot Steo. Aici, la colega ei de școală redactează cererea de divorț. La tribunal însă Anghel *plânge, mă imploră. Cum vă îndurați, coniață, mă imploră un țaran.*

- **Un duel.** Este vorba de provocarea, de către Anghel, la duel a celor doi redactori de la revista *Furnica*, pentru aluzii necuviincioase la adresa femeii sale. Numai că adversarii săi renunță să se bată și-și cer scuze. *Leon Feraru vine imediat la mine într-un automobil încărcat cu flori de mac.*

- **Mona Liza.** Invitați la masă, la familia reputatului jurist Disescu, soții Anghel se bucură de un tratament rezervat ocaziilor mari. Cu acest prilej, Disescu asociază imaginea Nataliei Negru cu cea din

pânza lui Leonardo. În biroul lui Disescu se hotărăște numirea Nataliei Negru ca *inspectoare pe studiul limbii și literaturii române la toate școlile din țară.* Dintr-o gelozie nestăpânită, poetul Dimitrie Anghel rar o lăsa să facă câte-o inspecție, și atunci însoțită de el. De fiecare dată o aștepta, fie la poartă, în trăsură, fie în cancelarie. După moartea lui Anghel, i s-a ridicat și Nataliei Negru funcția respectivă.

- **Ce frumos e aici la voi.** Steo nu s-a deprins niciodată cu ideea că Natalia Negru nu mai este soția lui. Participa regulat la evenimentele familiei Negru din Buciumeni și venea uneori chiar acasă la Lia, în București. De fiecare dată, Anghel se retrăgea, iar Steo nu-și putea reține exclamația *Ce frumos e aici la voi!*

- **1913.** Este anul intrării României în război, dar și anul morții lui Steo. Poeta a aflat de moartea fostului său soț dintr-o scrisoare a bătrânului său socru care-o anunța că *de nevoie a fost înmormântat a doua zi (23 iunie, ad.n.) Împrejurările neobișnuite prin care trece țara, nu mi-au îngăduit a vă înștiința la vreme ca să aduceți copila să-și vadă tatăl pentru ultima oară. A murit cu totul neașteptat, chiar și pentru noi, fără să fie bolnav. Plecase de dimineață cu gândul să plece la țară, să-și vadă copilul și a doua zi ne-au anunțat că e mort la spital, unde se dusesse de cu seară. Ultimele lui cuvinte înainte de moarte, ni s-a spus că au fost: Lăsați-mă să-mi văd nevasta și copila. Țara l-a plâns și gazetele au publicat necrologuri. Chiar Regina Elisabeta a trimis o telegramă cu un text bine ticluit: *Din adâncul inimei, plâng pe marele nostru poet, care, de atâtea ori, a înțeles să stabilească legătura între gândul meu și iubita lui limbă adoptivă. Să vă dea Dumnezeu răbdare și încredere în voința sa nepătrunsă. Elisaveta.**

- **Doi oameni.** Cei doi oameni evocați de autoare în această secvență sunt: secretarul particular al poetului Anghel, Măciuceanu și Ion Beldie - la acea vreme prefect al județului Tecuci. Ei au intervenit pentru împăcarea soților Anghel după o lună de despărțire când poeta trăia retrasă la Tecuci. Adesea, unul sau celălalt veneau la Tecuci cu mesaje de împăcare din partea lui Anghel. În preajma zilei de Sf. Dumitru, patronul numelui lui Mitif, cu el, cu Măciuceanu a mers Natalia Negru să-i cumpere o atenție. I-a cumpărat o cutie de țigări și havane.

(Va urma)

Jurnalul unei misiuni spațiale

Generalul maior (r) Dumitru Dorin Prunariu

Ambasadorul românilor în Cosmos (I)

Maria Stanciu
jurnalistă,
„Viața Liberă” Galați

Un interviu despre o pagină inedită din istoria astronauticii românești trecute, prezente și viitoare, realizat cu cosmonautul Dorin Dumitru Prunariu și publicat parțial în *Viața liberă*, ediția din 23 aprilie 2013.

Cosmonautul Dumitru Dorin Prunariu este primul român care a intrat în istoria Cosmonauticii românești și universale prin misiunea în Cosmos îndeplinită între 14-22 mai 1981. Împreună cu rusul Leonid Popov, românul a zburat cu nava spațială Soyuz-40, de pe cosmodromul Baikonur, alăturându-se pe orbită echipajului de pe stația cosmică Saliut-6, aflat deja în misiunea în spațiu de două luni¹.

Ambasadorul românilor în Cosmos este al 103-lea pământean care a avut șansa de a colinda prin... Univers și de a experia² (definește starea de jertfă, pentru un scop înalt) pe propria-i piele supliciile imponderabilității. Sfidând legile firii și ale gravitației, cosmonautul român Dorin Prunariu a pus astfel în practică și a confirmat „profețiile” și inovațiile savantului (sas) transilvănean Hermann Oberth (1894-1989), Părintele Astronauticii și „Pionierul zborului cosmic”³, cum îl numește însuși Dorin Prunariu.

În misiunea sa în cosmos, Dumitru Dorin Prunariu și cosmonauții ruși, Leonid Popov și echipajul de pe Saliut-6 Vladimir Vasilievici Kovalionok și Victor Petrovici Savinîh – pe baza cercetărilor științifice – au adus noutăți în domeniile cercetării spațiale, al astrofizicii, al studiului radiațiilor cosmice și tehnologiilor spațiale, în medicină, biologie și psihologie. La sfârșitul misiunii în cosmos, Alexei Leonov, șeful grupului de cosmonauți, afirma despre „eroul național”⁴ al românilor: „A fost poate una dintre cele mai frumoase misiuni cosmice ale programului. Cosmonautul român s-a dovedit un specialist de înaltă clasă și un om extraordinar. Felicitări din toată inima!”⁵

Astăzi, generalul-maior (r) Dumitru Dorin Prunariu este membru onorific al Academiei Române și reprezintă România și elita mondială a specialiștilor la întâlniri internaționale în domeniul Cosmonauticii, dar și al Protecției Mediului și Geopoliticii de la București la Paris, de la Geneva la Moscova, din America în China...

La o distanță de 32 de ani „lumină” de la evenimentul care ne-a ținut cu sufletul la gură, cosmonautul Dumitru Dorin Prunariu, pe care l-am întâlnit în martie 2013 la sediul Agenției Spațiale Române, ne-a vorbit despre anii de aur ai Cosmonauticii românești și mondiale de ieri, de astăzi, din viitor...

Maria Stanciu: Domnule general Dumitru Dorin Prunariu, vă mulțumim că între multele responsabilități și misiuni pe care le îndepliniți în cadrul celor mai importante foruri internaționale din lume, v-ați făcut timp și pentru cititorii revistei gălățene „Axis Libri”. Abia ați revenit de la Paris, de la o întrunire a Academiei Internaționale de Astronautică, unde sunteți membru titular. Vă rugăm să ne faceți o scurtă prezentare asupra stării și stadiului de organizare a activităților astronautice în lume.

Dumitru Dorin Prunariu: La Paris, am mers la sesiunea de primăvară a Academiei Internaționale de Astronautică (IAA)⁶, unde am participat – alături de alți membri ai Consiliului de Conducere

al Academiei – la stabilirea calendarului de lucru, luarea unor decizii referitoare la primirea de noi membri și am propus spre publicare unele lucrări științifice prin intermediul IAA. Am fost prezent și la lucrările unor comitete ale Federației Internaționale de Astronautică. Dacă IAA este o instituție formată din persoane fizice alese datorită calităților și realizărilor deosebite, profesionale, Federația Internațională de Astronautică este o organizație de instituții la care am participat ca președinte⁷ al Asociației Exploratorilor Spațiului Cosmic. Asociația noastră este o asociație profesională și educațională a astronauților și cosmonauților, numără peste 370 de membri din 35 de state (în total sunt 530 de astronauți din 37 de state), din întreaga

lume și dorește să devină membru al Federației Internaționale de Astronautică. Aderarea la această instituție va oferi Asociației Exploratorilor Spațiului Cosmic o mai mare transparență și, de asemenea, o implicare mai mare în demersurile cosmice la nivel internațional. În acest context, ca un prim pas, am participat la lucrările câtorva comitete ale Federației Internaționale de Astronautică și, în toamnă, când se va reuni această federație la congresul său internațional de la Beijing - China, vom formula documentul de aderare...

M.S.: În 1990, imediat după evenimentele din decembrie 1989, la inițiativa unui grup de specialiști, între care Domnia Voastră ați fost „inimă” aceluia grup, ați înființat Agenția Spațială Română-ROSA, ca o continuare a programului de cercetare „Intercosmos”, inițiat în 1968, între România și Rusia. Ce rațiuni au stat la baza acestui demers și la ce este bună o Agenție Spațială?

D.D.P.: În general, scopul înființării și ființării unei astfel de agenții este cel de a stimula cercetarea științifică și aplicațiile cosmice în domeniile astronomic și aerospațial. Încă de la înființare, ROSA⁸ a fost preocupată să dezvolte dialogul interdisciplinar cu alte științe, la rândul-le, preocupate de găsirea răspunsurilor privind sensul existenței noastre în Univers, păstrarea echilibrului în spațiul extraatmosferic și în mediul înconjurător. Pornind de la aceste deziderate, încă din anii 1991 funcționăm cu specialiști de înaltă clasă profesională, oameni implicați în acest domeniu de la bun început și care cunosc foarte bine mediul național și internațional. În toți acești ani, am desfășurat și desfășurăm programe de cercetare privind studiul și efectele radiațiilor cosmice asupra organismului uman, al tehnologiilor spațiale. De asemenea, continuăm programele de cercetare în medicină, biologie și psihologie.

M.S.: Ce proiecte sunt acum în desfășurare la nivelul Agenției Spațiale Române?

D.D.P.: Proiecte sunt multe. Pe de o parte ne ocupăm de Planul Național de Cercetare, iar aici coordonăm toate activitățile de cercetare și aplicații

pe plan intern, în strânsă colaborare cu Agenția Spațială Europeană, fiindcă de doi ani suntem membri plini ai acestei instituții europene de elită. Am accesat-o în mai multe faze, începând cu un prim acord în 1991, imediat după ce ne-am înființat, și am continuat cu parteneriate mai dezvoltate, mai cuprinzătoare, ajungând să cuprindem - pe lângă cercetare - și colaborare industrială. Din 2006, am intrat într-un program de preaderare la Agenția Spațială Europeană, într-o primă fază „de stat membru cooperant” - așa s-a numit această etapă de cooperare pentru statele din Europa de Est, apoi ca membri plini. Suntem al doilea stat din Europa Centrală și de Est, după Republica Cehă, care am devenit membru al Agenției Spațiale. După noi a

Dumitru Dorin Prunariu

venit Polonia. În ansamblul țărilor membre, noi am fost al XIX-lea stat în acest club select. În ultimii ani, avem colaborări cu diferite instituții, nu numai prin Agenția propriu-zisă. Noi suntem un fel de coordonatori de programe și, în această calitate, lucrăm cu peste o sută de entități, acestea putând fi institute de cercetare, universități, grupuri de cercetători constituiți pentru un anumit proiect sau altul; pot fi institute ale Academiei Române sau institute private, cu care, de asemenea, lucrăm foarte bine. Avem oameni competenți care s-au desprins între timp

din Agenția Spațială, din domeniul public și și-au creat propriile structuri de business, bucurându-se de posibilitățile de a dezvolta știința și aplicațiile, desigur.

M.S.: În plan național, ce programe sunt în prezent?

D.D.P.: Avem contracte cu numeroase instituții publice, începând de la Ministerul Agriculturii la cel al Mediului și până la Guvern, când este necesar; mai ales în caz de calamități naturale avem prelucrate informațiile de bază, dispunem de hărți satelitare pentru a folosi informația oportună pentru a lua, în anumite cazuri, decizii în cunoștință de cauză. De asemenea, lucrăm cu comunitățile locale în unele aplicații, în problemele de cartografiere, de determinări prin imagini satelitare a unor deplasări de teren, acolo unde este cazul. Dar, pe lângă

acestea, avem un spectru larg de aplicații, e vorba de programul Galileo, un program de navigație și poziționare global-european și programul de monitorizare globală pentru mediu și securitate, în care diferitele componente, aplicațiile sunt efectuate și prin intermediul Agenției Spațiale Române de către furnizorii de servicii românești.

M.S.: *Domnule Dorin Prunariu, vă propunem să facem arc peste timp și să transbordăm discuția în Europa anilor '60. Ziua de 12 aprilie 1961 a rămas întipărită în conștiința universală drept ziua unei mari izbândi: rusul Iuri Gagarin devenea primul om care a călătorit în cosmos. Știrea era anunțată la Radio România „cu vocea gravă a comentatorului”, mărturișiți în volumul biografic, recent apărut, la Editura Adevărul. Ce impact a avut asupra copilului Dorin Prunariu acest moment la care vă raportați cu emoție?*

D.D.P.: În copilărie se țes toate visele și pe măsură ce părinții și dascălii te sprijină, prin mult studiu și perseverență reușești să-ți împlinești visul. Personal, m-au frapat lecturile lui Jules Verne⁹, iar știrea de la Radio România despre reușita lui Iuri Gagarin de a ajunge la bordul navei spațiale Vostok 1, în spațiul extraterestru, mi-a dat aripi și motive să visez. Atunci aveam doar opt ani, dar impactul acestei știri senzaționale, care a revoluționat lumea, m-a pus pe gânduri și, mai târziu, pe fapte.

M.S.: *Când v-ați întâlnit prima dată cu un avion, fie și jucărie?*

D.D.P.: Eram în clasa a V-a la Școala nr. 10 Brașov, când m-am înscris la activitatea Cercului de Aeromodele de la Casa Pionierilor Brașov, unde instructorii de acolo mi-au cultivat această sămânță a zborului. La cercul de aeromodele am devenit fascinat de ideea de a construi lucruri mai complexe, avioane care să zboare și în final visul care mijea era de a zbura. Încet-încet, pasiunea pentru aviație s-a materializat; poate sămânța zborului exista latent în mine, dar atunci am descoperit-o.

M.S.: *Cine și-ar fi închipuit că peste douăzeci de ani, micul visător va ajunge primul și singurul (până acum) explorator român în cosmos? La 17 ani, ca membru al Cercului „Mesagerii Cosmosului” (providențial, nu?!) primeați Premiul Republican la Concursul de Creații Tehnice „Minitehnicus”. Când v-ați îndreptat către latura practică a zborului?*

D.D.P.: Mult mai târziu, în vremea studenției, la Facultatea de Inginerie Aerospațială a Politehnicii

din București, specializarea Aeronave, cu ocazia orelor de practică de vară, când ni s-a oferit posibilitatea de a ne acomoda cu pilotarea. Se mergea pe ideea că unii dintre noi ar putea fi candidați la o posibilă viitoare selecționare ca piloți pentru TAROM și așa am început. Așa am întâlnit-o și pe Crina, soția mea, și ambii eram animați de ideea că după absolvire vom construi avioane într-o fabrică de avioane.

M.S.: *Când ați efectuat primul zbor cu un avion și din ce motiv?*

D.D.P.: Primul zbor l-am făcut în vremea studenției, la sfârșitul anului doi de studii, de la Sibiu la București, unde m-am deplasat ca să-mi dau o restanță la Matematici speciale!... Până atunci nu avusesem ocazia să mă deplasez cu un avion real și mi-am oferit acest privilegiu, zburând de la Sibiu... Am zburat cu un avion IL-14 care curând urma să iasă din uz și să fie înlocuit cu avioane AN-24, care și ele sunt deja demult ieșite din uz. Acest zbor a fost pentru mine o experiență inedită.

Note:

1. Volumul „La cinci minute după Cosmos”, Dumitru Prunariu, Alexandru Stark, Editura Militară, București, 1982.

2. Termenul aparține părintelui Dumitru Stăniloae și definește starea de jertfă și trăirea în Hristos din dragoste de semenii. A experia definește acel mod de viață care depășește granițele experimentului, acel mod de trăire, indiferent de domeniul în care activezi, cu raportare la Bine, la Frumos, la Adevăr... În „Ascetica și mistică Bisericii Ortodoxe”, pr. prof. Dumitru Stăniloae, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2002, p. 6.

3. Dicționar Enciclopedic, volumul V, Editura Enciclopedică, București, 2004.

4. Nichita Stănescu, Revista „Flacăra”, 31 decembrie 1982, p. 8, portret „Noua frontieră a sufletului uman - Dumitru Prunariu”.

5. La cinci minute după cosmos, Dumitru Prunariu, Alexandru Stark, Editura Militară, București, p. 214.

6. Instituție a Federației Internaționale de Astronautică, înființată în 1960, cu înaltul scop de a realiza „studiul și cercetarea”, în domeniul astronauticii. În „Dicționarul enciclopedic”, vol I, Editura Enciclopedică, București, 1993.

7. Cotidianul Viața liberă, ediția din 23 aprilie 2013, „Interviuri de top”, „Cosmonautul Dumitru Dorin Prunariu, Ambasadorul românilor în Cosmos”, p. 6.

8. A fost înființată în 1991, Dumitru Dorin Prunariu fiind președintele ROSA din 1998 și până în 2004, când a fost desemnat Ambasador al României în Rusia. În volumul „Dumitru Dorin Prunariu, biografia unui cosmonaut”, de Annie Muscă, Editura Adevărul, 2012.

(Va urma)

Interviu cu Emil Strungă

*Director General, Complexul Muzeal de Științe ale Naturii
„Răzvan Angheluță”*

Ghiță Nazare
profesor, publicist

Ghiță Nazare: *Domnule Director General, Complexul Muzeal de Științe ale Naturii „Răzvan Angheluță” reprezintă pentru Galați, chiar pentru România, un reper profesional și cultural. Este, fără îndoială, un brand al orașului nostru. Vă rog să promovați acest brand și prin intermediul revistei „Axis Libri”.*

Istoria acestei instituții începe cu aproape 60 de ani în urmă, în 1956. Care au fost principalele repere ale dezvoltării sale de peste o jumătate de secol?

Proiectul Complexului Muzeal de Științe ale Naturii (1990) este legat de pasiunea, priceperea și efortul celor doi oameni deosebiți: Aurora Marcu, fostul director al Complexului, și Răzvan Angheluță, fostul președinte al Consiliului Județean Galați. Care sunt componentele acestui proiect și în ce proporție sunt ele realizate astăzi?

Emil Strungă: *Istoria acestei institutii este chiar mai veche și putem menționa anul 1949, când au fost puse bazele acesteia. Dezvoltarea actuală, demarată în 1992, este realizată în proporție de 60%. Finalizarea depinde de realizarea a două aspecte esențiale și anume: expoziția permanentă, care a rămas în fază de proiect și complexul de sere, construcție începută încă din anul 1996, dar rămasă neterminată. În prezent, Complexul Muzeal de Științe ale Naturii „Răzvan Angheluță” este structurat pe următoarele secții: a) Grădina botanică; b) Grădina zoologică; c) Muzeu; d) Planetariu și Obsevator astronomic; e) Acvarii.*

Gh.N.: *Vă rog să puneți în evidență, pentru publicul cititor al revistei, cele mai semnificative manifestări publice, științifice și culturale, unele devenite tradiționale, organizate de Complexul Muzeal de Științe ale Naturii din urbea noastră.*

E.S.: *În acest an, au fost organizate o serie de evenimente culturale, dar spațiul nu îmi permite să le menționez pe toate. Voi menționa doar activitățile esențiale: la secția Grădina botanică a avut loc ediția a XVIII-a a „Expo flora - Flori la malul Dunării”, în cadrul secției Muzeu s-a deschis expoziția temporară „Simțurile animalelor nocturne”, la secția Planetariu și Observator s-a bucurat de un succes deosebit, în luna august, ploaia de meteoriți „Perseide”, iar secția Acvarii a reușit aclimatizarea unei specii de roșioară, aflată pe cale de dispariție.*

Emil Strungă

Gh.N.: *Care sunt preocupările echipei de profesioniști pe care o conduceți?*

E.S.: Colectivul nostru de specialiști a fost preocupat, în primul rând, de îmbogățirea și conservarea patrimoniului material al muzeului, precum și de educația prin acte cultural-științifice a tinerilor, conceptul esențial al educației muzeale.

Gh.N.: *Știu că instituția pe care o reprezentați are un pronunțat caracter deschis, public. Ce relații aveți cu Inspectoratul Școlar Județean, cu școlile din municipiu și din județ, cu Biblioteca publică „Vasile Alexandrescu Urechia”, care editează prestigioasa revistă al cărui intervievat sunteți, cu Centrul Cultural „Dunărea de Jos”, cu muzeele și teatrele gălățene etc.?*

E.S.: Fac precizarea că această componentă a activității este, în opinia mea, esențială, deoarece elevii și studenții constituie publicul țintă pentru Complexul Muzeal. În acest sens, am încheiat protocoale de colaborare cu Inspectoratul Școlar Județean Galați și cu toate școlile, liceele și majoritatea grădinițelor, pentru care practicăm tarife reduse și gratuite. Am organizat proiecte educaționale pentru elevi în domeniile: biologie, ecologie, biochimie, biofizică, astronomie, horticultură, farmacologie, acvaristică, precum și un ciclu lunar de conferințe tematice.

Colaborarea cu Biblioteca „Vasile Alexandrescu Urechia” este excelentă, ambele instituții fiind în administrarea aceluiași for tutelar, Consiliul Județului Galați.

Gh.N.: *Dar pe plan național, european și mondial colaborați cu instituțiile de profil?*

E.S.: Instituția noastră are numeroase colaborări pe plan național, european și mondial, instituțional și pe secțiuni: **Grădina botanică** este membru fondator al Asociației Grădinilor Botanice din România și în plan european este afiliată Asociației Europene „Planta Europa” și corespundează cu peste 200 de grădini botanice din lume; **Secția Muzeu** are colaborări cu toate muzeele de științele naturii din țară, în special cu Muzeul de Istorie Naturală „Grigore Antipa” București, precum și cu instituții similare din Europa și Canada; **Secția Observator-Planetariu** colaborează cu toate observatoarele astronomice din țară și este membru al Uniunii Internaționale de Astronomie

prin programul „Minor Planet Center”; **Secția Acvariu** are colaborări cu instituțiile similare din Constanța, Tulcea, Oradea și perspectiva unei colaborări în domeniul acvaristic cu Muzeul din Ruse (Bulgaria).

Gh.N.: *Cine vă finanțează? Vă autofinanțați, cât %? Aveți bani suficienți?*

E.S.: Bugetul instituției noastre este de aproximativ un milion euro pe an, din care venituri proprii aproximativ 10%. Din acești bani trebuie să diversificăm actul cultural educativ, să continuăm investițiile rămase neterminate, să plătim salariile și utilitățile. Banii nu sunt suficienți, dar bugetul nostru este ca anteriorul lui Arvinte, iar în perspectiva anului 2014 ne așteptăm la constrângeri bugetare și mai drastice.

Gh.N.: *Domnule Director General, ați absolvit Facultatea de Fizică din cadrul Universității „Alexandru Ioan Cuza” Iași, secția Radiofizică,*

ca șef de promoție, ați desfășurat o consistentă activitate profesională, didactică și științifică în Radiofizică și Fizică medicală. Ce considerați că v-a recomandat pentru a ocupa funcția de director al Complexului Muzeal de Științe ale Naturii?

E.S.: Din punct de vedere al evoluției profesionale eu sunt un subiect „complex”: am lucrat în industrie aproximativ 6 ani, în medicină - radioterapie oncologică - aproximativ 25 de ani, extra-time am fost și profesor de fizică și biofizică și am predat aceste discipline în licee, la universitate și în mai multe școli postliceale sanitare din Galați. Și în prezent sunt profesor de biofizică la Școala Postliceală Sanitară „Carol Davila” Galați, iar într-un an am predat la filiala acestei școli din Tecuci. Sunt

autor de invenții, am publicat numeroase articole de specialitate în reviste din țară și străinătate, sunt autor de manuale școlare.

Această carte de vizită constituie o primă recunoaștere. În al doilea rând, activitatea de consilier județean (12 ani) și deputat (4 ani) m-a pus în contact cu unele persoane din diferite institutii publice, legături care sunt în prezent utile instituției pe care o conduc.

Gh.N.: *De fapt, chiar Dumneavoastră, referindu-vă la decizia de a ocupa fotoliul respectiv, ați afirmat: „Vă spun sincer că inițial nu am vrut să candidez pentru această funcție, am stat mult în cumpănă”. De ce?*

E.S.: Ezitarea mea, înainte de a mă înscrie la concursul pentru ocuparea acestui post, a fost determinată de mai mulți factori: cunoașterea instituției - sunt membru al astroclubului „C. Popovici” și eram conștient de complexitatea activităților acesteia. De asemenea, perioada pe care o traversăm acum, din punct de vedere economic, constituie un factor de risc. În astfel de perioade cultura devine un element extrem de vulnerabil. Pe de alta parte, avem convingerea că instituția poate face mai mult în spațiul cultural și educativ gălățean.

În final, am luat decizia să mă angajez în această competiție, iar la anul voi analiza cât de potrivită a fost această decizie pentru binele instituției.

Gh.N.: *Știu din propria experiență că una este un proiect managerial teoretic, prezentat cu un anumit prilej, și cu totul altceva este managementul în acțiune, în execuție. Cu ce probleme v-ați confruntat/vă confrunțați în exercitarea funcției de director? Care este, spre exemplu, stadiul realizării Parcului zoologic sau al altor obiective?*

E.S.: Dificultățile cu care m-am confruntat sunt în general de ordin bugetar și acest aspect are și o proiecție în viitor. Din anul 2011, instituția era în declin, mă refer la numărul de vizitatori și veniturile proprii încasate din vânzarea de bilete. În cele opt luni de când sunt director am stopat declinul și am adus instituția pe linia de plutire. Dacă voi găsi înțelegere de la autoritatea tutelară, Consiliul Județului Galați - și aici nu mă refer doar la buget - cu certitudine instituția va fi mai mult decât a fost.

Modernizarea Parcului zoologic s-a făcut în proporție de 90%. Lucrările de execuție nefiind

în administrarea noastră, nu pot să avansez un termen când acesta va intra în circuitul de vizitare.

Gh.N.: *De ce vă considerați un om/un conducător de modă veche? Poate că răspunsul Dumneavoastră oferă și cheia rezolvării multor probleme din zilele noastre.*

E.S.: Nu uit că eu am fost educat în perioada 1960-1975, când în școala românească mai existau profesori de modă veche, formați înainte de război, oameni de caracter și de mare ținută profesională, cărora, chiar dacă mulți nu mai sunt în viață, le sunt recunoscător.

Perioada actuală nu mai beneficiază în aceeași măsură de astfel de dascăli. De altfel, trebuie să recunoaștem că România nu a stat niciodată prea bine la capitolul „caractere”, lucru semnalat la vremea lor de regele Carol I de I.L. Caragiale („o soțietate fără prințipii va să zică că nu le are”). La vârsta mea, eu nu mă mai pot schimba, rămân un om de modă veche, dar privesc cu regret și compasiune partea din ce în ce mai numeroasă elevilor de astăzi, care trec prin școală ca rațele prin apă.

Gh.N.: *Nu aș vrea să încheiem consistentul nostru dialog fără să vă ofer posibilitatea, valorificându-vă experiența, să vă referiți la dubla Dumneavoastră ipostază/calitate, în management/administrație și politică. Ați desfășurat o susținută activitate politică. Ați fost consilier județean, trei mandate, și deputat în Parlamentul României. Credeți că politica poate influența cultura - creația culturală, managementul culturii, finanțarea culturii, manifestările culturale - unei comunități? Vă rog să exemplificați.*

E.S.: La modul particular, am răspuns anterior la această întrebare. La modul general, este știut că politica influențează evoluția unei societăți în ansamblul ei, economic, educativ și cultural, ultimele capitole fiind cele mai vulnerabile sunt și cele mai expuse.

Eu am renunțat după 16 ani la politica militantă pentru că efortul personal era mare, iar efectele erau puțin vizibile. În plus, am realizat că eram ca un scai în ochii unora din colegii mei de partid.

Lipsa de finanțare a actului cultural este evidentă. Cultura nu poate fi nici de masă, așa cum se zicea în vremea veche, dar nici nu se poate dezvolta într-un mediu arid, așa cum este acum.

Vă mulțumesc!

Sensibilitate

Interviu cu dr. ing. Gelu Kahu (II)

Prof. dr. Zanfir Ilie
Director,
Biblioteca Județeană
„V.A. Urechia” Galați

Zanfir Ilie: Și *Zatunci? Intrebarea este: Ce trebuie facut?*

G.K.: Trebuie, mai întâi, să ne gândim de ce este nevoie pentru a determina o creștere sensibilă și consolidată a nivelului global de cultură a unei colectivități?

Care este mecanismul creșterii culturale semnificative a acesteia?

De la început, trebuie știut că **este vorba de**

o importantă decizie politică. Aidoma, poate cu cea care s-a luat la Galați atunci când s-a creat **Grădina botanică și Muzeul de științele naturii «Răzvan ANGHELUȚĂ»**, pornind de la modesta, dar perseverența activitate a lui moș Vanghele, care, undeva în zona portului, a depus o îndelungată stăruință de a fi în legătură cu specialiștii în acest domeniu, din toată lumea.

De aceea, răspunsul la aceste întrebări nu poate fi dat decât prin **înțelegerea profundă a necesității** de declanșare a unui proces complex, care să conțină **concepte și faze** de natură ciclică, recurențială, eventual, după cum se vede mai jos:

- averea, **gradul de dezvoltare** a unei colectivități este rezultatul activității economice;
- stimularea și sprijinirea activității economice a unei colectivități este **misiunea administrației publice locale;**
- performanța activității economice este determinată de **gradul de inovare** a acesteia;
- receptivitatea la inovare și eficiența derulării unei activități economice inovative este dată de **nivelul general de cultură;**
- **nivelul general de cultură** este condiționat de existența mijloacelor de promovare și diseminare a culturii, respectiv a instituțiilor culturale: școala,

entitățile de cercetare-dezvoltare, muzeele, teatrele, filarmonicile, bibliotecile, editurile, ziarele și revistele, companiile de radio și televiziune etc.;

- **volumul de activitate și nivelul calitativ** al acestora este dat de programele de dezvoltare ale fiecăreia, susținute de resursele financiare disponibile, între care cele alocate de la bugetele implicate (local și central), dar și cele mobilizate din programele de finanțare externe cum este Uniunea Europeană;

- În același timp este evident că nivelul de alocare a resurselor pentru dezvoltarea generală a nivelului de cultură a unei colectivități depinde de **gradul de contribuție la bugetele respective a activității economice.**

Și, astfel, **cercul se închide**, dovedind că toate componentele colectivității respective sunt implicate.

Mecanismul descris mai sus este în stare să producă efectele urmărite? **Evident că da!**

Pentru că are dreptate **Daniel GOLEMAN** care, în cartea sa **Inteligența emoțională** (Ed. Cartea veche, București 2008), introduce noțiunea de «**Emotional Quotient-EQ**» considerând că «**Intelligence Quotient-IQ**» nu este în stare să explice singur deosebitele realizări obținute de oameni cu incontestabile calități intelectuale. **Inteligența trebuie să fie propulsată de o profundă sensibilitate**, de înalte sentimente, capabile să determine atașamentul/devotamentul nemăsurat și cu totul dezinteresat al persoanei respective pentru atingerea țelurilor pe care și le propune în viață. **Are, desigur, dreptate!**

Așa că, dat fiind implicarea profundă a administrației publice locale în acest proces, se pune evident și imediat problema: **cum trebuie să lucreze aceasta**, respectiv, constatând că la concertele simfonice de la Galați sala este de obicei doar jumătate ocupată/goală (când la Brașov audiența obișnuită este de 3-400 de persoane!), se pune întrebarea **ce este de facut?**

Simplificând lucrurile și referindu-ne doar la activitatea instituției muzicale, am putea spune că ar trebui doar:

- să îmbunătățim **repertoriul** și calitatea acestuia
 - să avem o mai **bună informare** asupra concertelor

- să dezvoltăm **orchestra**.

Evident că măsuri de acest gen vor spori notorietatea instituției și va atrage mai mulți oameni în sala de concerte. **Dar este suficient?**

Se pare că nu pe deplin.

Este, de aceea, necesar să se întreprindă, așa cum am arătat, **un pachet coerent de măsuri care să contribuie la dezvoltarea culturală generală a colectivității:** oameni mai bogați, mai instruiți, mai apropiați de fenomenul cultural în general. **Aceștia vor veni cu regularitate în sălile de concerte.**

Z.I.: Cine și cum ?

G.K.: Este evident că pe umerii **autorității publice locale** stă sarcina de a **construi și realiza un program global și eficient**

de dezvoltare locală, în toate componentele lui, ceea ce va avea, în timp, și efectul dorit asupra culturii colectivității locale în ansamblul ei. Desigur, atunci fiecare își va alege ceea ce îi va place, între care și opțiunea de a veni la un concert simfonic.

Probabil că va fi necesar să se constituie **un grup de lucru ad-hoc** format din 3-4 **reprezentanți ai Comisiilor Nr. 4** care se ocupă și de Cultură ale Consiliului Local și Consiliului Județului și care, **împreună cu un profesionist din domeniu, să scrie acest program.**

Și totuși sunt **câteva lucruri mai deosebite**, care se pot socoti potrivite încă de pe acum, a priori, menite să propulseze mai repede și mai vizibil această activitate.

Spre exemplu, așa cum se organizează manifestarea anuală dedicată lui Nicolae Leonard, să se facă și în domeniul simfonic o acțiune anuală, de exemplu „**Toamna simfonică la Galați**”, cu instrumentiștii gălățeni, dar și cu românii care profesează cu mare succes peste graniță. Cred că ne trebuie mai mult curaj, mai multă temeritate, fiind conștienți că **de aici au plecat personalități**

remarcabile, care ne îndreptățesc să considerăm și orașul nostru ca putând fi o „cetate a muzicii”

Și poate că ar fi bine să pornim la acest trudnic drum cu **un parteneriat realizat cu Filarmonica din Brașov.**

Avem în vedere și faptul că, așa cum face la Brașov **violinistul Serban LUPU**, trăitor în SUA, dar cetățean de onoare al orașului său de baștină, care organizează anual o splendidă săptămână muzicală, „**Brașov cetatea muzicii**”, aducând interpreți din toată lumea, cei mai mulți prieteni ai săi, care, alături de cei români, fac un adevărat festival, onorat de săli mereu arhipline, **sunt convins că se poate și la noi acest lucru.**

Z.I.: Și noi putem!

G.K.: Sunt pe deplin convins de acest lucru.

Mă refer la posibilitatea ca **marii instrumentiști gălățeni, crescuți și formați pe aceste meleaguri, să**

Eugen Sârbu

Gabriel Croitoru

considere o datorie de onoare implicarea lor în viața muzicală gălățeană într-un mod cât mai complex și peren.

Sunt sigur că fiecare dintre cei cinci gălățeni, reprezentanți de seamă ai artei interpretative, prezentați aici, mai jos, se vor considera **actori remarcabili ai procesului de renaștere culturală a orașului lor de baștină. Poate s-ar putea crea un quintet informal denumit SACROPAN (SÂrbuCROitoruPodlovskiAtanasiuNichiteanu)**, sub egida căruia să se realizeze acțiuni muzicale comune la Galați

Sunt, desigur, multe lucruri de făcut în acest sens; trebuie doar decizie și mult efort.

Daniel Podlovski

Ne trebuie și un mare dirijor care să clădească

pas cu pas o nouă orchestră, așa cum ar fi un alt cetățean de seamă al orașului nostru, respectiv **Maestrul Ilarion Ionescu Galați**.

Probabil că ar trebui să începem prin a-i face pe toți aceștia **Cetățeni de Onoare ai orașului** și, invitându-i la ceremonia solemnă de decernare a titlului, să **punem împreună și bazele programului nostru**.

Și, în final, poate că ar trebui să ne gândim în viitor la **oportunitatea de a face și la Galați muzică**

simfonică într-o instituție separată, „Filarmonica Galați“, așa cum, spre exemplu, la Brașov există două instituții, respectiv Filarmonica și Teatrul de operă, ambele cu un mare succes de public.

Astfel că, având în vedere că Teatrul Muzical „Nae Leonard” este în subordinea Primăriei, **Filarmonica Galați ar putea fi sub patronajul și sprijinul Consiliului Județului Galați**.

Cea mai simplă soluție ar fi adăugarea, prin Hotărâre a Consiliului Județului Galați, la structura pe care o are acum **Centrul Cultural Dunărea de Jos**, pe lângă secțiile existente, între care Secția Fanfară, Secția Ansamblu folcloric, o entitate nouă

și anume **Secția simfonică „Filarmonica Galați”** care să funcționeze, până la consolidarea sa, în paralel cu activitatea simfonică de la Teatrul Muzical.

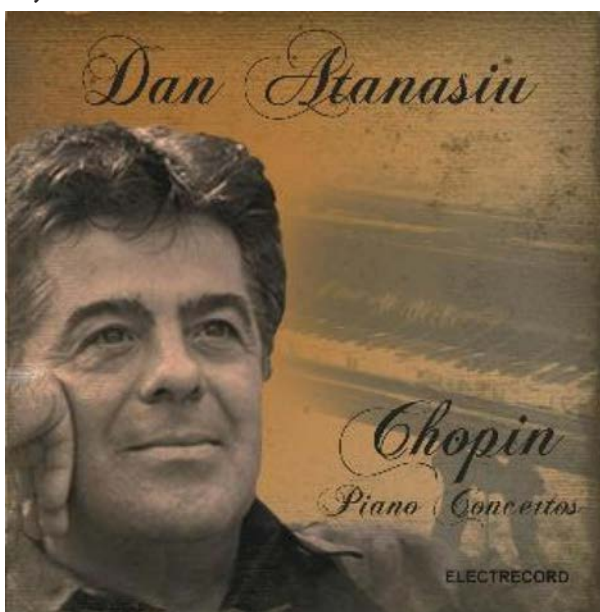
Pentru început poate doar o **formație camerală**. Aceasta ar putea concerta mai întâi în **sala de festivități a Liceului de artă**, inclusiv cu participarea în orchestră a tinerilor elevi talentați de la aceasta instituție. Sau poate într-o încăpere cu arhitectură deosebită, sau poate chiar într-o biserică de epocă precum Precista.

Dacă se va găsi un entuziast care să se ocupe serios de această acțiune, am putea spera ca primul concert să fie realizat cu ocazia **Sărbătorilor Galațiului 2013**.

Așa că se va putea, deci, face mult, sunt sigur, și la Galați!

Și astfel, iată cum am înțeles și promovat, în sfârșit doar acum, efectul emoției de la Brașov, dar provocată de această dată de **cântecul de la fereastra mea, al mierlei din Galați!**

Hotărât lucru: sensibilitatea este atotputernică în această lume a minunilor în care trăim!

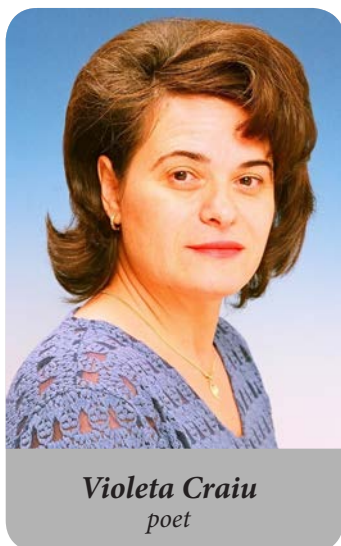

Dan Atanasiu

Adrian Nichiteanu

Poeme

Violeta Craiu
poet

Ferestre oarbe

Cuvinte fără șir
să-mi împruște noaptea

Sau poate...
brațele obosite
rădăcini de sălcii
împietrite de-așteptare

un punct de spijin
ferecat
sub ferestre oarbe
se chinuie să vadă lumina din vis

culorile și piatra lunii

s-a spart în mii de stele,
fluviul
curge și spală
iertător peste toate...

rădăcini de sălcii
împietrite de-așteptare
îți ating trupul
îți simt mirosul, sărutul
mă zbat cu tine între adevăr și tristețe
și fluviul curge... și curge
sub ferestrele oarbe

aș fi vrut
să te strig

Muza mă uită

s-au ascuns privirile
respirația
Vinul din paharele sleite de timp
Încurcă tăcerea în
Insomniile nopții

Muza mă uită
în nisipul clepsidrei
... sunt doar un amurg

singurătatea nu mai are timp
ninsori
de poveste
mi te șoptesc în auz
ca și cum ai veni
când te chem,
ca și cum ai ști
ce nu pot să îți spun

Poem neterminat

sângerează trupul iubirii

linia destinul nu mai valsează nimic

rădăcinile cu gesturi amare
se prind de trup,
iar limbi de foc dansează

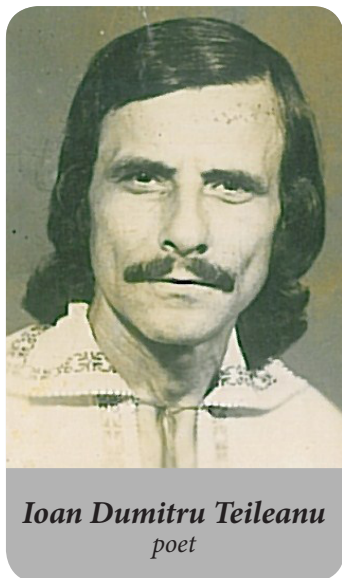
într-o strigare mută

cădere bruscă
lutul din mine

poem neterminat
Mă treceți printre fotonii stelari ai
luminii,
nu mai vreau să fiu singur în casa mea
din beton armat și de provizorie sticlă.

Poeme

Ioan Dumitru Teileanu
poet

Fapt de seară

Ne vom lăsa cuprinși de o aripă ușoară
și amară
Să mulțumim celui ce știm noi
În aerul încins de fum și ceață
Ne canalizăm plăcerile
Și ne paralizăm dorințele
Orga sufletului așteaptă registre festine
Masa dansează în ritm de pahare
Aeru-i de spumă și ceață
Afară-i Șlibovița și ninsoare
Mesenii par boboite stoarse de teascul
vremii
Sunt vinovați pentru nevinovăție,
Stăpânirea-i absentă
Noaptea cu epoletii roșii ne scutură
umerii.

În ajun de candoare
Pustnică fără petale
Marmură încarnată
Cu miros de albină-n pârg
Chemi semințele din vânt
Sub ritul primelor ninsori
Coapsele tale caută așternut de iarbă
aspră
Când îngerii gestației aburesc vioi.

Făptură cu sentiment de sirenă

Ți-aș săruta podul palmei
De acest gest curat și
Profund vei râde
Mă va cuprinde o lipsă de curaj.
Când vei fi sigură
Pe dragoste
Să nu strângi palma
Sărutul se va prelinge
În lacrimi de sânge printre degete,
Mă va cuprinde o lipsă de curaj
Făptură cu sentiment de sirenă.

Triunghiul disperării

O falsă patină smulge zăpezile
Aprinse de gheață
Nuiaua vântului mângâie zvonul
De sare de pe obraz
Pe altimetria unui crez solitar
Cad petale cu iubire-n alb
Mâinile întinse două paralele
Umblă prin noapte după fluturii frunzei
Fierbe văzduhul în sete neterminată
Din umerii desfrunziți și pletele durerii
O lacrimă căzută urcă
Ipotenuză spre cer.

Dincolo

Dincolo de Dumnezeu
Dreptatea nemăsurată
Dincolo de iubire
Gândul fără de pată
Dincolo de moarte
Nedezlegata viață
Dincolo de păcat, virtutea
Ieftină și de sticlă mărgea
Găurită și-nșirată pe-o ață
Dincolo de ața vieții
Dumnezeu.

Arhipoem

(O ciocârlie fantascientă) (III)

Simón Ajarescu
poet

O Filatură trasă fără anestezie din Sistemul Nervos al Pegasului, în popas „activ” la Slănoaga de Opal din Lumile Interferențe, ca borangicul dintr-o gogoasă de duzi, dar bonsai!

!!!...Ce de bumbac - senin iluzoriu de gradul unu la ițe, senin iluzoriu de gradul al

doilea și la bățeli!

Ce de cânepă ghilită la Styx - știe bucovineanca de nord pe vecie un Vad styxian la care venim cu toți să lăim rufele toxice ale Omenirii!...într-un Post-Mediu, habitual...

Ce de borangic - miraj! Zona Crepusculara a Luxuriantei!

Ce de in ape-ape, cu ihtiunculi vii de Piranha în ele!

La brodatul cu acul a o gamă întregă de urechi - șapte găuri în linie prin care-ar putea să treacă oricând Cele Șapte Cordoane - de- Argint - Subtilissime - însă cu un singur împunsător acut: vârf de rază! vârf de ac! vârf de lance! - pentru niște amici kilometric la ilice și brâie, pentru niște alesături și tort miliar la ii și la fote de rugăciuni!

Stau în genunchi pe-o Cuantă!! <Sfânt! Sfânt!>

Nodurile de triluri, nodurile de fiorituri se revarsă în meleagurile din Zodii cu turme de nave cosmice în flux transhumant!

Aleluiah, ca cynabru pentru un Movens Oniric în Hău!

...Cu câți neurori Volți ne dogorește Trilul prins între protuberanțele Soarelui ca între cracii unei caracatițe strălucitoare de la adâncimea (mise en Nadir) de peștime în rut, până la înălțimea (mise en Zenit) de albinime în rut!?! Cherhana-Erotocrit, Prisacă-Erotocrit...

Penlumina - bură și pală de vâyu - o prană „de calitate”, alcătuită din triluri „locale” și din triluri „universale”, ne vindecă de mușenia Orion, de surditatea Sirius, de oftatul Mizar și ne transfigurează timpanele într-un soi de pleură

pentru respirat amănunții arhei și amănunții spiriduși de ciocârlie „în șir indian” spre Senin!

...Meridianul Natal atârână peste afonii! peste atonii! peste asonii din Văi... O vale cu ferestre-n versanți trece prin casa mea...

...ca durată levitantă peste obcine himalayene - a lui Milarepa - o penlumină răbufnită „la țac”, umple taman la hopul mistic „golurile de aer” din - Tot-înaltul!

Și Ciocârlia înaintează! înaintează! înaintează!...

Primul Tril - Savaotul de Lapte! - și Ultimul Tril - Savaotul de Miere! - sunt auzite-auzii numai de Dumnezeu, înregistrate pe o Bandă de Smaragd Moebius!, de un Magnetofon! un Magnetofon! un Magnetoson!, Fantasciente!

Zguduituri puternice între Dimensiuni - vacuum globular! cu reverber din urma fiecărui trecător întinat!

Kurenții cu izobare în chip de hârzbob suitor nu-s altceva decât o ipostază - suflu a Șuierului de „Lie”, pus pe un Mare Crik Imponderabil! pe un Elevator Infinit!!

Săriți! săriți din mers pe Banda Elevată!, nu pregețați!...

...Să ne onorăm Oul prin care-am dobândit un exod la o identitate de Ciocârlie, trași în „shushumna nadi” ca într-o țepă orgonică! radionică! de la coadă și până la cioc în adevăratul - sens - al - trilului!!

Unii au laringele dat cu sacăz!...

<Terenul de Vânătoare și Cerenul de deasupra lui „lucrează” pentru aceiași monștri!>

Între Cheia Sol și Cheia Ciel se va afla un Logos Aparte, Logosul Tău, de care mă bucur acum, ascultându-te învelit în Timpanul bine drapat pe goliciunea dragobianului, ca pe un subit! un ad-hoc! ecorșeu!!!

<Nu vă e dor de Durerea Mea?!? >

...Oh, Telescopul din Palomar înșurubat în târțița Ciocârliei...

<Un vin să-l bei dintr-o Candelă, nu dintr-un păhar!!! >

S-a întâmplat la Sirmium... (II)

Violeta Ionescu
scriitoare

Acum, zeul artei medicale prinsese viață și se afla în fața sa. Cu bustul gol, cu o pelerină pe umărul stâng, aruncată peste braț... Cu dreapta se sprijină în caduceu, toiagul înconjurat de un șarpe, simbolul renașterii și al reînnoirii. Poartă sandale cu talpă dublă. Iar fața, fața aceasta, pe care se tot codeau s-o sculpteze creștinii, uite... ce simpatică e! O barbă scurtă și bogată o încadrează, părul scurt și cârlionțat e prins într-o bentiță, ca o cunună. Ce să aibă atât de înfricoșător?... Dioclețianus nu a putut înțelege niciodată și nici nu s-a străduit.

Se pregătea chiar să le aducă laude, dar unul se grăbi să-l încunoștiințeze că nu talentații lui meșteri au finalizat lucrarea, ci că s-au găsit alții, la fel de pricepuți și cu mai puține scrupule... În momentul acela, „partida” adversă sări cu gura, aruncând în capul creștinilor o ploaie de venin. Momentul să scape definitiv de o concurență umilitoare venise: „Nesocotirea poruncii Divinului nostru Iovis presupune lipsă de respect față de stat și față de persoana imperială”... „Spre deosebire de acești îndărătnici care v-au nesocotit porunca, noi am înțeles că dorința împăratului e literă de lege”...

Și Dioclețianus înțelese că trecerea cu vederea a acestui incident nu ar fi de dorit, mai ales că apucase să semneze acele nenorocite edicte... Nu putea risca tocmai acum și alte acte de nesupunere. Bolnav și prea obosit de întorsătura pe care o luau grăbitele evenimente din jurul lui, porunci înainte de plecare prefectului Lampadius să preia cazul și să liniștească spiritele în șantierul de la Sirmium.

Lampadius, om al legii, a găsit cu cale că acest conflict nu poate fi stins decât prin mijloace clasice. Așa că el probă loialitatea cioplitorilor creștini față

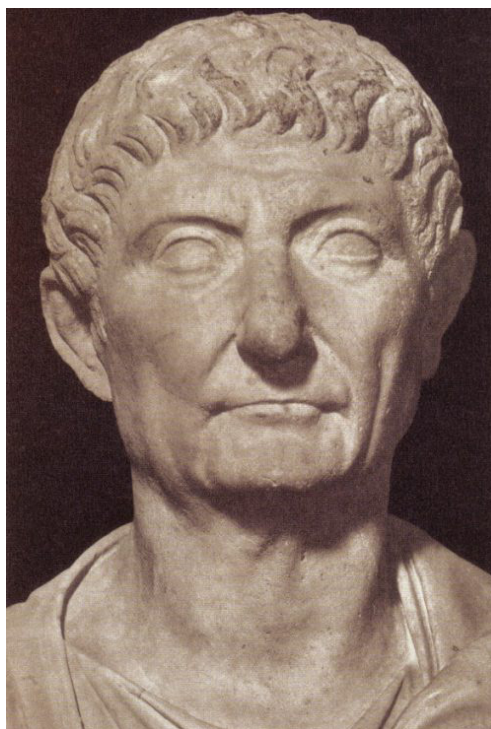
de Tetrarhi, îndemnându-i să aducă sacrificii la templu.

— Suntem loiali împăraților, dar nu atât de proști încât să ne închinăm unor chipuri cioplite chiar de mâinile noastre!, răspuse Claudius cu demnitate.

— Nesocotiți legea și mai ziceți că nu sunteți proști!, strigă Lampadius. Păi, nu mâinile acestea v-au ajutat să vă câștigați existența? Dacă nu vă mai faceți meseria, din ce o să trăiți? Doar unul de-al vostru spune că: „fiecare om să muncească cu mâinile sale”! (Sf. Pavel, I Tes., IV, 11), le replică el, satisfăcut că-i combate cu armele lor.

— Creștinul trebuie să trăiască după legile lui Dumnezeu, răspuse Claudius. De mâini se folosesc și hoții de la terme, și tâlharii, și falsificatorii, și histrionii... Dar aceste mâini, dacă au modelat idoli, nu se mai pot înălța la rugăciune și nici nu vor putea să mai atingă vreodată Trupul Domnului nostru Iisus Hristos!

Văzând că nu există cale de înțelegere cu ei, Lampadius porunci să fie aruncați în temniță.

Diocletianus

Noiembrie, 1056 ab U.c/304 d. Hr.

Adversarii creștinilor, nu puțini, își frecău mâinile cu satisfacție. Numai că starea precară de sănătate a lui Diocletianus nu promitea nimic bun. Temându-se că și de această dată meșterii vor beneficia de clemeță, au început să agite mulțimile. Proteste, lupte de stradă au avut loc, mai ales după un incident care a pus multă lume pe gânduri: moartea subită a prefectului Lampadius care, fără niciun motiv, a căzut din picioare. Desigur, tot creștinilor li s-a imputat și „vrăjitoria” asta. Rudele mortului amenințară cu moartea, o răscoală era gata să pornească, dacă nicio măsură nu se lua împotriva lor.

Cezarul Galerius hotărî să intervină. Fără să-și mai consulte Augustul - care și așa nu mai putea fi consultat - el uză de dreptul sau de a decide în caz de urgență și pronunță verdictul final: „Cioplitorii creștini care s-au făcut vinovați de acte de lezmajestate prin nesocotirea zeilor apărători ai Imperiului și al Majestaților noastre Tetrarhii sunt condamnați la moarte prin înec. Să fie închiși în sicrie de plumb și aruncați în râu”.

Execuția se săvârși întocmai, fiindcă sirmienii sunt oameni ascultători de felul lor și nu nesocotesc poruncile împărătești.

Se spune că episcopul Kyrillos, încarcerat între timp în închisoarea din Sirmium, muri la scurtă vreme – dacă ar fi să-i credem pe adepții lui Hristos - „de bucurie pentru soarta copiilor lui de suflet care s-au învrednicit de moarte martirică pentru Hristos”.

La câteva zile de la eveniment, un localnic a scos la mal patru sau poate chiar cinci sicrie de plumb și le-a înmormântat creștinește. Era în a 5-a zi a idelor lui noiembrie a anului 1056 ab U.c. (9 noiembrie 305 d. Hr.), dată pe care unii au avut grijă multă vreme de atunci să o pomenească cu evlavie la Sirmium.

*

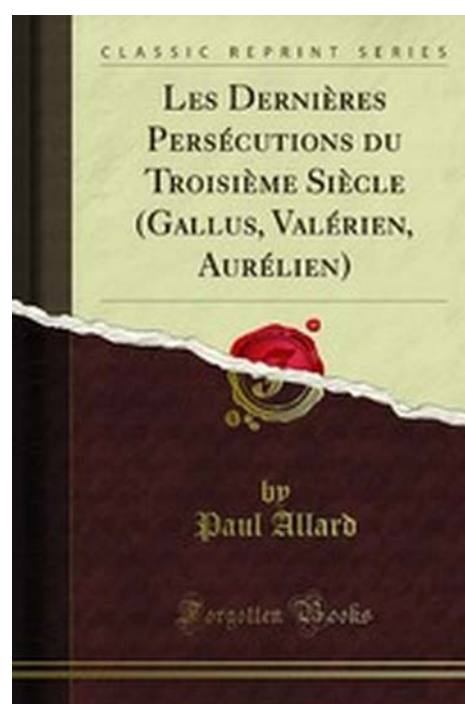
N.A. După Paul Allard (*Les dernieres persecutions de troisieme siècle*, Paris, 1908), relicvele sfinților panonieni au fost transportate la Roma, probabil înainte de sfârșitul persecuției lui Dioclețian. În „Dicționar al Sfinților”, Oxford, Ed. Univers Enciclopedic, 1999, se menționează: „două grupuri de martiri timpurii venerat la Roma, pe 8 noiembrie, sunt numite „Martirii Încoronați”/

„Patru Martiri Încoronați”/ „Quattuor Coronati”: unul format din cinci meșteri pietrari perși, altul din patru soldați romani.

H. Delehay optează cu fermitate numai pentru autenticitatea perșilor, ale căror moaște au fost transferate la Roma, unde le este închinată și o frumoasă biserică pe Colina Caelius.

Cei „Patru Martiri Încoronați” sunt sfinți ocrotitori ai breslei pietrarilor. Totodată, ziarul francmasonilor englezi se numește „Ars Quattuor Coronatorum”.

Actele martirice ale celor patru (sau cinci) sculptori din Sirmium au fost scrise de creștinul Porphireus, agent fiscal însărcinat cu recensământul în Pannonia – text pentru autenticitatea căruia mărturisește arheologul M. de Rossi în cartea sa, „Roma Sotterranea”: „Diocletianus a stabilit un nou cens plătit după fertilitatea solului, iar evaluarea avea la bază «mensuratio». Noul recensământ «gebalis», ordonat de Diocletianus, a fost executat de Galerius în provincia Pannonia. «Censualis a gleba actuarius» este din timpul când Galerius guverna Pannonia, iar «actuarius» (notarul) Porphireus, special atașat la recensământul numit «gebalis», nu poate fi inventat de un scriitor legendar din evul mediu; din contră, copiștii evului mediu l-au transformat în «filosof»”. Iar dintr-o eroare frecventă în textele hagiografice, în loc de numele lui Galeriu este trecut Dioclețian.

N.R.: fragment din volumul în pregătire „7 Tineri din Efes”

Dincolo de orizont: Călătoriile în... tuburi vidate?!

Ilie Tănăsache
scriitor

Prezentul e măsurabil. De aici până la orizontul cutare. Dincolo de orizont? Mereu altceva. Potențialul uman pus în mișcare, pentru făurirea rețelelor subterane de transport public, de oriunde pe Terra, a țintit continuu acest altceva. Aici s-au concentrat, de-a

lungul timpului, cele mai performante soluții de construcție. Geniul uman nu a încetat să născocască ideii, în confruntarea din adânc cu ostilitatea feluritelor structuri de teren, netulburate de la facerea lumii.

Pe scurt: drumul străbătut din 1863, când Londra inaugura prima călătorie „e sub pământ”, și până la realitatea contemporană în domeniu este unul extrem de lung. Dar, mai cu seamă, este „pavat” cu imensă inventivitate umană. Numai astfel au fost posibile uriașele accelerații pe care le-a cunoscut-și le cunoaște!- tehnologiile destinate construcției metrouilor în lume. Și, mai cu seamă, soluțiile de deplasare cât mai rapidă. Nevoia, niciodată „obosită” a omului de a comprima timpul. De a arde etapele progresului, a propriei sale deveniri.

Cei mai în vârstă își mai amintesc, probabil, de un interviu transmis prin anii '70, la televizor. Interlocutor? Nimeni altul decât savantul care a marcat veacul XX cu ideile sale ce depășeau cu mult granițele timpului. Este vorba despre Henri Coandă. Marele om de știință vorbea atunci contemporanilor săi despre viitorul care ne bate continuu la ușă. Viitorul posibil de a fi convertit în prezent. Și exemplifica cu un proiect, izvorât din mintea și calculele sale vizionare: între București și Ploiești se poate construi o arteră de transport tubulară. Mijloacele tehnice ale acelor ani permiteau ca distanța, de cei aproximativ 60 de kilometri dintre cele două orașe, să fie străbătută într-o unitate de

timp măsurată în câteva minute. Părea, atunci, o ipoteză ce ținea de științele fantastice. Pentru noi, profanii.

Salt în timp: 28 iunie 2013 (Deci, la patruzeci și ceva ani de la afirmațiile savantului n.n.) Revista Capital anunța laconic:

„Cel mai rapid tren din lume... este prototipul japonez JR-Maglev MLX01, cu care a fost înregistrată o viteză de 581 de kilometri pe oră”. Urmău și necesarele precizări: O bună parte din testări au fost efectuate încă în anul 2003. Cităm în continuare din amintita revistă: „primele trenuri, capabile să atingă jumătate din viteza sunetului, vor transporta pasageri începând cu anul 2027. Acest lucru se va întâmpla în Japonia. Trenurile în cauză vor folosi levitația magnetică și vor fi cele mai rapide trenuri de persoane din lume. Spre deosebire de cele clasice, la acestea nu există contact cu șina de cale ferată. Ceea ce reduce forța de frecare și permite obținerea unor viteze foarte mari”.

Nu sunt câtuși de puțin ipoteze SF, după cum nu erau nici predicțiile îndrăznețe ale lui Henri Coandă. Dar, pentru a înțelege mai corect asemenea performanțe, să încercăm o succintă incursiune asupra „Fenomenului Maglev” de la care rețelele de transport ale prezentului - și, deopotrivă, cele de metrou - au numai de câștigat. Soluția trenului cu sustentație magnetică s-a cristalizat, ca idee, încă pe 14 august 1934. Este anul în care inginerul german Hermann Kemper își brevetează proiectul. Era vremea când pe cerul Europei se adunau norii celui mai teribil uragan din istorie: al Doilea Război Mondial. Iar când tunurile bat, timpul creației pașnice nu mai are drept la prioritate.

1962. Japonezii sunt cei care reînnoadă firul rupt brutal și demarează cercetările privind Operațiunea Maglev.

1973. Germanii se angajează și ei în această cursă și continuă ceea ce începuse Kemper. Demersurile sunt încununuate de succes.

Pentru că...

...În 1979, Transrapid 05 - primul tren Maglev din lume! - transportă călători cu prilejul unei Expoziții la Hamburg.

Valurile progresului uman țintesc în continuare alte țărături, și mai îndepărtate. Și astfel, în 1983, la Berlin, se construiește o linie de metrou... Maglev. Lungimea acesteia? 1,6 kilometri. Deși viabilă, soluția este abandonată până la urmă. Costurile uriașe și cine știe ce alte obstacole la fel de greu de învins, îngenunchiază acest proiect. Aventura însă, nu sucombă aici. În 2003 este dată în folosință, la Shanghai, linia de metrou Transrapid. Linie care leagă marele oraș de Aeroportul Pudong. Distanța parcursă de trenul „tip Maglev”? În jur de 30 de kilometri. Timpul în care este străbătută aceasta - inclusiv opririle în cele peste 10 stații? Nu mai mult de 8 minute.

Toate bune și frumoase, dar...

Dar, construcția și înzestrarea cu tehnica necesară bunei, ireproșabilei funcționări a acestei artere de transport public a presupus o investiție de circa 1 miliard de dolari!

Reușitele evocate în aceste pagini vor fi oare punctul terminus în domeniu? Cătuși de puțin. Redăm aici, de pe Media Gadget din 3 iunie 2013, un titlu incitant:

„Vom călători prin tuburi de mare viteză?” Reținem din relatările sursei amintite: putem să ne închipuim că în 2 ore am străbătut distanța dintre New York și Beijing. Nu, nu-i doar o pură fantezie. Un nou concept de transport public începe să-și croiască drumul: tubul de mare viteză. „Cu Tube Transport (ETT) se va călători în cabine speciale, de cel mult 6 locuri. Plus spațiul destinat bagajelor.

Teoretic s-a demonstrat că se va atinge astfel o viteză de circa 6400 de kilometri pe oră. Propulsia se va face cu ajutorul levitației magnetice, în tuburi vidate, unde frecarea este zero”. Astfel este posibilă o comprimare extraordinară a timpului de deplasare. „Un circuit complet în jurul lumii se poate face doar în 6 ore”.

Și încă o precizare,

potrivit aceleiași surse amintite mai înainte:

„În ciuda vitezei uriașe, pasagerii nu vor avea niciun fel de disconfort. Viteza mare nu produce decât o accelerare de 1 G, comparabilă cu energia dezvoltată de o mașină normală, pe autostradă”.

În concluzie: călătoriile cu trenuri, metrouri de mare viteză câștigă tot mai mult teren în acest început de mileniu pentru pământeni. Sunt destule țări unde acest fapt este deja o realitate. Dar în și mai multe țări ale lumii în care trăim se înregistrează preocupări asidue în acest domeniu. Nu doar în Japonia ori China, ci și în mari așezări urbane cum sunt Londra ori Paris, Glasgow sau Washington, San Diego ori Pitsburg. Iar lista aceasta este departe de a fi completă. Formula trenurilor cu sustentație magnetică este luată pretutindeni în calcul în locurile în care se proiectează noi artere de transport public în subteran. Și, în egală măsură, de suprafață. Demn de reținut este și faptul că sistemul Maglev presupune o altă abordare încă din start, total diferită decât cea tradițională. Și mai presupune suportarea unor costuri pentru mulți, cu adevărat prohibitive.

Cu veacuri în urmă, imaginația umană țintea înconjurul Terrei în „80 de zile”. Acum, orizontul de atins este redus la doar 6 ore! Este un salt uriaș în epoca călătoriilor interplanetare. Cu siguranță va veni și ziua deplasărilor ultra-rapide, confortabile, în tuburi vidate.

Creația umană își are propriul timp de accelerație pentru împlinirea mereu mai cutezătoarelor aspirații.

N.R.: Fragment din „Metroul Românesc și Metrourele Terrei”, ediția a II-a, în pregătire, revăzută și adăugită.

Expresii celebre

„Vechea Gardă“ „La Vieille Garde“ „The Old Guard“

Theodor Parapiru
profesor, scriitor

Toți marii comandanți militari au avut formațiuni de elită, care le asigurau paza și care erau folosite în luptă, în momente decisive. Rămâne de referință garda celor 10000 de Nemuritori ai regelui Darius I (c. 550-486 î.e.n.), în Imperiul Persan, alcătuită dintre cei mai viteji ostași, numiți astfel fiindcă cei care cădeau în bătălii erau înlocuiți cu alții, numărul lor rămânând același.

Ajuns prim consul, după opt ani de carieră militară fulminantă, generalul Bonaparte are dreptul la o gardă de 2000 de soldați. Când se votează instaurarea puterii imperiale (10 mai 1804), ea numără 10000 de luptători încercați și din consulară devine imperială în strigătul tunător de „Trăiască împăratul!”, bruiat, pe alocuri, de bombănelile vajnicilor veterani care crezuseră prea mult în libertate și în generalul Bonaparte, neglijând perspectiva acestuia de Napoleon, împărat al francezilor. Foștii zdrențăroși cârtitori de altădată din garda Corpului legislativ și din garda Directoratului, soldați-cetățeni în slujba revoluției, sunt acum războinici falnici „panașați, împodobiiți cu găitane, cu pene, cu lampasuri aurite, iar dacă mâinile le erau murdare, mânușile lor erau curate” (Andre Castlot, Bonaparte).

Ei fuseseră aleși dintre cei ce se distinseseră în numeroasele campanii de până atunci. În răstimp de zece ani, acest corp de elită întemeiază o instituție a gloriei, cu tradițiile devotamentului deplin și ale vitejiei extraordinare, puse în slujba lui Napoleon I și a Franței. În marile încleștări ale epopeii napoleoniene, ordinul „Să pornească garda!” este sinonim cu desfășurarea unui stindard al victoriei. Când steaua împăratului pălește, în dezastrul retragerii din Rusia, Garda își păstrează neatins renumele: „Bătrânii mustăcioși se luminau la față, de îndată ce îl zăreau pe

împărat și batalionul de gardă care lua zilnic serviciul în primire era într-o ținută uimitoare.” (Caulaincourt, Memorii). La Waterloo, înconjurată, copleșită de inamici, Garda se așază în careu și încearcă o manevră nouă pentru ea: retragerea. Lupta durează, fără ca englezii și prusienii să reușească să-i rupă rândurile. Se desfășoară un episod halucinant, al cărui erou este generalul Cambronne, ultimul comandant al Gărzii. El respinge propunerile de predare strigând memorabilele cuvinte: „Garda moare, dar nu se predă!”. La repetarea ofertei învingătorilor, legenda avansează apoteotic în cartea vitejiei franceze cel mai convingător refuz: „Merde!” („Rahat!”). Astfel, eroica Veche Gardă imperială franceză pornește în exilul gloriei nemuritoare.

„Vechea Gardă” denumește un grup, un nucleu al unei colectivități (profesionale, sociale, politice), format din persoane cu activitate îndelungată, căreia se păstrează spiritul și specificul în domeniul respectiv. În funcție de context, conotațiile sunt omagiale sau peiorative.

România – Călătorii înainte de lăsarea întunericului de Patrick Leigh Fermor (II)

Gabriela Debita
bibliotecar, Biblioteca
„V.A. Urechia”

Înapoi în Anglia – la Guards Depot, Aldershot și Matlock – citind printre rândurile scrisorilor primite de la Băleni, mi-am dat seama de anxietatea ce-i chinuia pe cei de acolo, mai ales după căderea Parisului și asediul Londrei. Prietenii mei nutreau o aversiune profundă față de tendințele politice recente din România și inima lor era alături de Aliați.

[...]

[În timpul războiului], prietenii din România și-au păstrat tăcerea; pentru a evita necazurile, mi-am dat seama. Însă, odată cu instaurarea păcii, scrisorile au început să circule din nou, timid, și, încet încet, am aflat ce se întâmplase între timp.

Prințesele [Cantacuzino] fuseseră surori medicale în timpul războiului; moșia le fusese confiscată; și într-o dimineață cumplită de la sfârșitul anilor '40 [n. trad.: 1949], un camion a sosit la Băleni, aducând polițiști și un comisar. Li s-a dat un sfert de oră să împacheteze și li s-a permis o singură valiză de persoană (Cantacuzinii locuiseră acolo de generații). Sătenii, cu ochii în lacrimi, le-au umplut brațele cu franzele, brânză, ouă și pui; apoi camionul le-a purtat departe, pentru totdeauna. Sora care era pictoriță [n. trad.: Bălașa] și un văr de-al lor au încercat să fugă pe Marea Neagră înspre Constantinopol, într-o barcă, dar au fost trădați și prinși. [...] După evacuare, familia lor a fost trimisă la 200 de kilometri de locurile natale și plasată într-o mansardă dintr-un orașel de la poalele Carpaților [n. trad.: Pucioasa].

Odată ce interdicțiile au fost relaxate, m-am întors în România în 1965, când am obținut o viză de scurtă durată. Relațiile cu străinii erau sever pedepsite, iar găzduirea lor ducea la necazuri și mai mari; de aceea, le-am vizitat pe ascuns, în timpul nopții, cu ajutorul unei motociclete împrumutate de nepoata care semăna cu Ofelia [n. trad.: Ina Donici] și care acum lucra ca desenator tehnic în București. Le-am găsit pe prietenele mele în mansarda în care trăiau. În ciuda timpului care trecuse, frumusețea, privirile senine și simțul umorului le rămăseseră intacte, de parcă despărțirea noastră ar fi durat doar câteva luni și nu timp de douăzeci și șase de ani. Viesitudinile teribile pe care le înduraseră au fost narate concis și detașat: timpul era scurt și nu mi-am permis decât câte un pui de somn pe două scaune lipite unul de altul. Restul celor patruzeci și opt pe care le-am avut la dispoziție – nu am avut curajul să riscăm mai

mult – au fost pline de amintiri de dinaintea războiului, povestiri despre viețile prietenilor noștri și hohote de râs. A fost o reuniune miraculoasă. Surorile își câștigau existența dând lecții de engleză, franceză și pictură.

Alte întâlniri au venit mai târziu, când în sfârșit li s-a permis să călătorească în străinătate din când în când, câte două-trei săptămâni, și au avut șansa să-și viziteze prietenii din Anglia, Franța și Grecia. Speranțele inițiale de a pleca din România au fost până la urmă abandonate, parțial pentru că li se părea ca ar fi fost prea târziu; în plus, România era locul de care aparțineau; în privat, însă, n-au dorit să fie o povară pentru nimeni. Aceeași boală necruțătoare le-a răpit, una câte una. Noblețea caracterului le-a marcat pe fiecare. Au scris multe scrisori strălucite și au păstrat legătura constant. Pentru unii oameni care trăiesc sub regimuri alienante, viața se trăiește indirect, cu condeiul în mână.

[...]

***

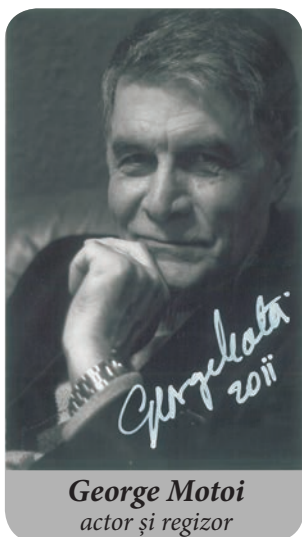
[Revoluția] a venit pe neașteptate, o luptă mai aprigă și mai îndelungată decât toate celelalte revolte din restul Europei, cel mai mare eveniment al ultimilor patruzeci de ani. Faptul că le-a luat românilor atât de mult timp să se revolte a fost atribuit de unii scriitori unei lipse de curaj, lucru care, din experiența mea, era absolut neadevărat.

Totul, de la faptele principilor medievali, la revoltele țărănești, până la rezistența crâncenă împotriva generalului Mackensen la Mărășești în primul război mondial, indica un cu totul alt adevăr; un adevăr care în 1944 a fost confirmat de o sursă neobișnuită. Eram pe atunci într-un ascunziș din munții Greciei, împreună cu o brigadă anglo-cretană și cu un general neamț, fost comandant al unei divizii de pe frontul cubanez, pe care-l luasem prizonier; vorbeam despre aliații Germaniei și generalul spunea că italienii nu sunt niște soldați atât de incompetenți cum credeam noi și grecii. Am trecut în revistă și ceilalți aliați europeni ai Axei, și a devenit evident că îi considera pe toți lipsiți de valoare. „Atunci care dintre ei, domnule general?” am întrebat. „Păi cum, românii!” a răspuns, „Au fost absolut neînfricați în ofensivă, iar dacă trebuiau să apere un punct strategic, au luptat ca o haită de lupi! Câteodată, până la moarte!”

Și despre acest moment mi-am amintit în timp ce zburam spre România.

N.R.: Selecție, traducere și note de Gabriela Debita.

Din frumoasele-mi amintiri Filmând la Galați, prin anii 1980

George Motoi
actor și regizor

La gigantul industrial al acestui mare oraș, Combinatul Siderurgic, întins pe o suprafață imensă, înghițind peste 50 de mii de suflete, inteligente și foarte creatoare, cu o dotare tehnologică la nivelul cel mai avansat al științei și tehnicii mondiale, am stat câteva zile cu regizorul Vaeni, turnând filmul „Ancheta”.

Am filmat într-o zi experiența rezistenței kauperului mic, soldată fiind cu o explozie surprinzătoare. Dacă făceam acesta, să zicem, pe Calea Victoriei, cred că nu s-ar fi putut filma din cauza puhoiului de lume curioasă să asiste la isprava noastră. Ei bine, aici nu ne-a dat nimeni nicio atenție, spectaculozitatea filmării fiind, pe semne, pentru cei de aici, un lucru obișnuit. Oare cum vor reacționa acești oameni în sala de cinematograful? Se va bucura de succes filmul nostru, la Galați? Ne cam îndoiam cu toții. În ultima zi însă oamenii se uitau la noi parcă cu ceva mai mult interes. Unii ne-au cerut chiar poze cu autografe, alții ne întrebau fel de fel de naivități despre „tainele” filmului, exprimându-și regretul că plecăm atât de repede de la ei. Am aflat aici multe amănunte despre cei ce știu procesul tehnologic al minereului, știu ce e acela un kauper, un subansamblu, cunosc viața pe care o duc muncitorii

după ieșirea din schimb... Oameni cu bucurii și necazuri, dintr-un oraș mare, cu minusurile și plusurile lui, în care viața se trăiește totuși din plin...

Portul și străzile principale le cunoșteam mai de mult, jucasem aici adesea la teatru sau la Casa de Cultură, cu ocazia multor turnee. Cu câțiva ani în urmă turnam, trăind pe Dunăre o vară întreagă, filmul „Explozia”, tot intrând sau ieșind printre flăcările vaporului „Poseydon” și bând, după aceea,

deshidratați, bere rece, seară de seară, cu regizorul Mircea Drăgan, cu regretații Toma Caragiu, Gigi Dinică, Jean Constantin, pe terasa unui hotel, așezat și el pe malul Dunării. În anii adolescenței, ca fiu al Bărăganului, îmi plăcea să vii foarte des la Galați, sau Brăila, sau Buzău... Ele au fost primele orașe pe care le-am cunoscut, Galațiul părându-mi acum extrem de familiar.

Intru la agenția de voiaj C.F.R. Să-mi asigur biletul de întoarcere, căci a doua zi aveam spectacol la București.

Fetele de la ghișeele tuturor direcțiilor mă cunoșteau, cum zic ele, „de la televizor”.

— Doriți la fereastră? - mă întreabă cea de la ghișeul pentru București.

— Nu chiar. Aș prefera lângă ușă și, dacă se poate, cu fața în direcția mersului.

— Cu o condiție - zice cea de pe direcția Tecuciului - să ne dați și nouă câte o poză cu autograf!

— Cum să nu? Cu plăcere!

Și în clipa următoare toate direcțiile trenurilor cu plecare din Galați și-au închis ghișeele. Noroc că, întâmplător, eram singurul client la ora aceea în agenție. Le împart fetelor fotografiile, cu același autograf, plătesc biletul, îl cercetez să nu se fi strecurat vreo greșeală, văd că totul e în regulă, le spun la revedere și plec, auzind în spate invitația lor, mai mult ciripită, de-a mai reveni pe la Galați.

Drăguțe fetele de la C.F.R., îmi ziceam eu în gând, luând-o la vale pe o străduță a Dunării, când mă ajunge din urmă casierita fășneată a Tecuciului, cu pardesiul pe umeri și cu ecusonul în stânga unui decolteu ceva mai adânc al unei bluzițe din pânză topită, sub care doi sâni voluptuoși, nu lipsiți de neliniști, își tot arătau ignorată prezența...

— Știți, șoptește fata, ca în fața unei spovedanii, colega mea vă roagă să nu spuneți la nimeni, știți, dar la Galați e capătul, cap de linie vreau să spun, și nu prea știm noi cum naiba vor fi puse vagoanele la întoarcere, știți? Așa că, pentru orice eventualitate, dacă locul pe care îl aveți dumneavoastră pe bilet nu va fi cu fața spre București, vă așezați invers, știți, ca să călătoriți cum ați zis că vă place, adică, știți dumneavoastră, cu spatele spre noi, spre Galați și Tecuci, că de aia m-a trimis colega, știți dumneavoastră, până la București!

— Dacă înțeleg bine, am două locuri pe același bilet și trebuie să plătesc diferența?

— Vai de mine, n-ați înțeles nimic! Nu mai plătiți nicio diferență, ce naiba, e o favoare, știți dumneavoastră, sunteți doar artistul nostru preferat... eu, cum să vă spun, vă îndrăgesc foarte mult, de când...

— Vă mulțumesc, domnișoară, deși, să știți, mă puneți într-o oarecare dificultate.

— Lăsați, că doar nu o fi așa singurul secret cu care plecați dumneavoastră de pe-aici, din Galați! - mă pune la încercare fășneata domnișoară.

— Într-adevăr - conchid eu prudent și grăbit, preferând să recunosc bănuielele erotice ale tinerei fete, căreia îi tot cădea acum de pe umăr pardesiul. Ne-am despărțit, precipitați și subtili, unul mai insinuant decât altul, eu tot spunându-i reverențios la revedere, ea spunându-mi, apucându-mă de mâini, „adiol!”. M-am grăbit să plec, ca să o las să-și închipuie despre mine tot ce dorea. Merita!

Ajuns în tren, locul meu de pe bilet era chiar lângă ușă și exact în direcția mersului. Perfect, mi-am zis, au brodit-o fetele. Au mai intrat în compartiment doar două persoane. Pe locul din față însă nimeni și nu prea mă simțeam cu conștiința împăcată. Nici de la Brăila nu s-a urcat nimeni. De pe culoar însă un tânăr care stătea în picioare, rezemat de fereastră închisă, tot trăgea cu coada ochiului la mine. N-o fi având loc, mi-am zis, și l-am și invitat să intre și să se așeze pe locul cu pricina din față.

Atât i-a trebuit băiatului, bucureștean get-beget, care se întorcea de la o nuntă din Barboși. S-a instalat definitiv în fața mea și până la București nu m-a slăbit din bancuri. Probabil că eu nu mă amuzam suficient pentru câte se ambiționa el să-mi spună.

— Domnule, dumneata ai o memorie de elefant! - scap eu, așa, într-o doară, un compliment pe la Urziceni.

Mi-a mărturisit că asta, e de fapt, și motivul pentru care, „ce mai încoace, aș vrea să mă apuc și eu de nițel teatru!” Că, de când s-a suit în tren, a tot pândit momentul să intre „o lecuțică” în vorbă cu mine.

— Și eu care credeam că aveți bilet fără loc.

— Am loc, am două.

— Două?!

— Două, că-s cu mama, în compartimentul vecin.

— Și-ai lăsat-o pe mama singură?

— Ei, și dumneavoastră acuma, ce mamă nu-l înțelege pe fiu-su, când, săracul, e gata să-l prindă pe Dumnezeu de picior!? Mană cerească o relație, o vorbă, ceva...

N-am vrut să-l descurajez pe băiat după o călătorie de nuntă plăcută, după care gata-gata să-și aranjeze viitorul, dar la despărțire tot i-am spus:

— Lasă-te de bancuri!

— Aiurea, îmi râde obraznic în nas, lasă că vă mai caut eu!

Ce mi-o fi trebuit mie să le cer fetelor de la Galați să merg cu fața spre București și cu spatele spre Tecuci!?

Molia-de-sticlă

**Maximilian
Popescu-Vella**
scriitor

Lansarea cărții de proză scurtă a prietenului Victor Cilincă a creat prilejul să amintim *en passant*, în ordine alfabetică, la bordul de onoare din Portul Amintirilor, pe scriitorii – marinari gălățeni: Constanța Apostol, Corneliu Antoniu, Nicolae Bacalbașa, Paul Butușină, Victor Cilincă,

Titi Căpățînă, Vasile Giușcă, Nicolae Ionescu-Dunăraru, Trăian Jacotă, Gina Mirea, Dan Ioan Pintilie, Cristian Ermei Popescu - Halmirys, Maximilian N. Popescu – Vella, Anton Stanciu, Ignat Ștefan, Ioan Gh. Tofan, Tatu Tudose.

Celor plecați le spunem: „*Odihniți – vă în pace!*”

Celor rămași: „Vânt bun!” în tot ce întreprindeți.

La începutul sezonului literar toamnă – iarnă, din cadrul Bibliotecii *Vasile Alexandrescu Urechia*, doresc să adresez personalului instituției și în mod special domnului director prof. dr. Zanfir Ilie felicitări pentru premiile obținute în acest an și urări de bine și sănătate în prodigioasa activitate.

Suntem prezenți pe puntea navei – literare Axis Libri pentru a întâmpina, vorba domnului Teodor Parapiru, o nouă carte lansată de colegul și prietenul nostru: navigatorul, inginerul, scafandru, artistul plastic, dramaturgul, jurnalistul și scriitorul VICTOR CILINCĂ.

*După 33 de ani, a sosit în dana cu povești, corabia *Molia – de – sticlă*, încărcată full cu marfă literară neperisabilă, o parte nepublicată între anii 1980 și 2013. Povestiri, povești, întâmplări, schițe și istorioare, de care cala este plină. O încărcătură de calitate ca vinul ce se învechește.

Cu un C.V. de-a dreptul briliant, Victor Cilincă este un gălățean de poveste. Deține numeroase premii literare în perimetrul unei Țări încă a românilor, ciuntită de mersul neghiob al istoriei. Este cunoscut ca un om de teatru și scriitor la New

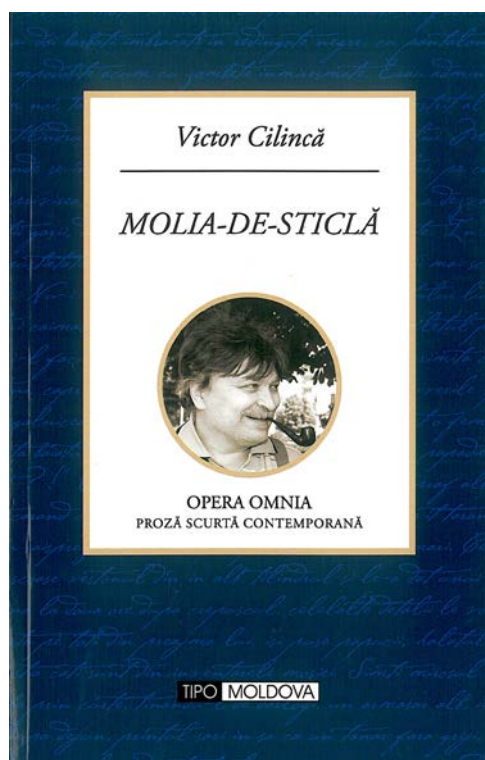
– York, Londra, Paris, Roma, unde i-au fost jucate piese de teatru și tipărite povestiri și nuvele.

De când îl cunosc, și în curând se adună în ani, într-un careu de decari, timp în care Victor Cilincă scrie continuu, pentru noi. Fie că se afla pe mările și oceanele lumii sau pe bătrânul Dunaris ori ca om al Cetății, prezent în agora, pentru a surprinde ineditul cotidian, neocolind niciun eveniment util concetățenilor săi, participă, depunând mult suflet, la manifestările culturale din orașul – port danubian. Pentru acest om a scrie este un *modus vivendi* sau, cum spunea Katia Nanu, o stare de necesitate ca și respirația. Rodul muncii de scriitor și jurnalist de marcă se vede în operă, citez din Curriculum Vitae: „16 cărți publicate, 24 piese scrise și păstrate. Este prins în Istoria dramaturgiei de Mircea Ghițulescu”. La care trebuie să amintim sutele și sutele de materiale destinate ziarelor, revistelor și publicațiilor literare.

În *Molia-de-sticlă* au fost selectate 30 de povestiri și istorii din care 11 nepublicate în perioada amintită în amonte* (1980 - 2013).

Ca om legat de Dunăre și mare, prin naștere, profesie și spirit, trebuie să spun, citind poveștile, uneori crude, semnate Victor Cilincă, că în general toți scriitorii marinari au fost și sunt preocupați de prevenirea poluării apelor planetei, de existența mizerabilă de la bordul navelor fluviale și maritime românești, de relațiile tensionate dintre uscat și apă, fie ele de serviciu, familiale sau sociale. Dar parcă la Victor Cilincă povestirile *Atlantic pisat* sau *Scara de piscică* au o conotație deosebită. Pe aceeași temă și romanul *Odiseea pentru uz intern*.

Observator fin al vieții cetățenești, al oamenilor cetății, unii locuitori, de pildă, prin naștere gălățeni, nu au reușit să vadă Dunărea decât întâmplător și la zenitul existenței (vezi excelenta povestire Titina, femeia cu aburi), cum în aceeași scriere este narat și reversul medaliei, *id est*, omul apelor cel care trăiește călărind *d'a capo al fine*, valurile, fiind pe uscat, devine un străin, un neadaptat. Acest om

este gata să moară când simte că se desărează și aerul uscatului îl strânge de gât.

Cartea a II a: *Historisiri* este îndemn de meditație: istoria unei cărți greșite care s-ar fi putut numi chiar de la bun început Avatarurile orbului Enoh în căutarea adevărului necesar. Utopic după cum se va vedea. Sau moartea lui Agamemnon (Bunăvoința bunului Egist), ucis de neînțelegerea timpului veșnic curgător. O altă povestire, *Rătăcitul* sau *Slove de post*, cu rezonanță de cântec religios.

Șapte povestiri oarecum macabre, tratate cu umorul și ironia recunoscută a autorului formează Cartea a III-a: *Strâmbet Zdrâmb*. Savuroase povestirile: „*Înmărmurește-mă*” sau, așa zice, dona Ventuză și *Câinele cu cercuri*.

În a patra Carte este un pamflet politic, cu aer samizdat pe alocuri, (Apărare/1988), populară, prin alte părți, de personaje *underground*: Jan din *Lupta cu îngerul*, Dumitru în *Penultimul drum*, Dan din *Week – end în Iugoslavia*. Matei în *Aut of România* sau Nely din o *Partidă de sex*, fiecare cu o poveste insolită salvată de autor, pentru a nu deveni banală. Iată-i: Jan ajunge pentru prima dată în viața lui într-o baie placată cu marmură, dotată cu tot tacâmul. Este uluit... Dumitru un alt mahalagiu, după naționalizare, este ridicat într-o noapte de acasă, urcat în *Volga neagră* și după nouă se întoarce

acasă. Găsește în loc de mahala un cartier ca un oraș. Fusese directorul unei fabrici secrete. Cu dor de ducă, să părăsească *lagărul* socialist, Dan trece în Iugoslavia, dar se răzgândește și se reîntoarce în țară... unde primește... Matei este poate personajul cel mai *colorat din galerie*. Povestea nebunului care, crezându-se cu toate țiglele pe casă, se dorea nebun, dar șmecher, se *vindecă* la nevoie, pentru a deveni din nou nebun, și uite așa *de la cazo la cazo*, vorba Giokărului, fochist 1 pe un ceainic cu zbuturi. O ziaristă, Nely, are o pisică. Și ce dacă? Povestea se învârte, cu mult umor, în jurul cozii și mai ales sub coada Magdalenei...

Cartea următoare este a V-a și are genericul: Cum e lumea.

Lumea lui Victor Cilincă este atipică, ciudată și criptată. Ca cea din povestirea SF „Vedenia”. De la început ai senzația de deja-vu. Poate în alte lecturi, filme sau știri TV umflate cu pompa, ați întâlnit tema. Ulterior ești cuprins în mrejele lecturii și nu vă spun sfârșitul de teamă că sunteți vii, vorba lui Victor.

Alte două povestiri cu temă SF: „Înlocuitorul” și „Noi, cu toții, te vom iubi”, publicate în Franța, Belgia și Marea Britanie, sunt bune de citit dimineața la cafea. Atenție, cafeaua să nu fie niciodată prea fierbinte, vorba căpitanului Ismail Nasif. Povestirile sunt cu sfârșit neașteptat.

Cartea ultimă din acest volum de proză scurtă, poartă numărul zarului norocos și este interzisă adulților. Sau poate poveștile din „De ochi de copil” se cer citite de copii care nu știu să citească decât calculatorul, împreună cu părinții, care de mult n-au mai citit o carte de povești urmașilor.

Am închis cartea lui Victor Cilincă cu grija cu care incheiam când eram copil ușa de la casa Mămăicii, Mama Mamei mele, unde de dimineață până noaptea târziu, oferea apă locuitorilor de pe strada Cărămizii nr. 136. Erau zile de vacanță, când uitam să mai plec de lângă bunica, ascultând, până îmi picau ochii de somn, cum oamenii veniți la Casa cu Apă, stând la rând, își deșertau sacii cu povestiri adevărate din viața străzii sau aiurea, contra 25 bani găleata cu apă curată. Curată, limpede și bună!

Mulțumesc, Victor, pentru cele șase cărți pe care le-am citit cu plăcere și dv. pentru bunăvoință.

Lilieci sabatului în Delta Dunării

Vasile Andru
scriitor

Romanul *Vremea chiropterelor* de Paul Sârbu este o „comedie pedagogică” privită dintr-o școală din Delta Dunării.

Înainte de acest roman, Paul Sârbu a mai publicat câteva cărți de proză, care îl consacră ca un scriitor special al Deltei; singurul care scrie chiar din inima Deltei, singurul împrietenit cu duhul Deltei cu „genius loci” (= duhul locului) cum zic latinii.

Sadoveanu a scris ca un vizitator al Deltei, ca un vânător în Deltă, sau mai curând ca un „amant” al Deltei, care, ca să ascundă idilismul vizitei, lua și o pușcă de vânatoare, pe care o făcea „personaj literar”! Căci pușca este un personaj literar la Sadoveanu, un personaj care ia foc foarte rar!

Jean Bart a scris despre Sulina ca un ocupant, ca un colonizator-șef al Sulinei. (Chiar subsemnatul am comis proză despre Deltă, dar de la distanță, ca un pelerin la taina Evantei din cimitirele Sulinei...)

Fănuș Neagu scrie despre o Dunăre pierdută de el la pokerul vieții pentru totdeauna: el a dat Dunăre contra Dâmbovița: schimb păgubos, și ca să uite cât de păgubos este, și-a înecat amarul într-un butoi cu vin.

Iar Mircea Săndulescu, brăilean aruncat în New York, scrie despre Insula Mare a Brăilei ca despre o fantasmă libidinală...și are o ciudată inițiativă să traseze harta adulterului danubian!

Paul Sârbu, așadar, a cartografiat lumea Deltei trăind acolo, renăscând acolo, făcând o temeinică slujbă de dascăl școlar. Izolat în misterul deplin al Deltei, dar având computer prin care ține legătura cu lumea. Și-a format o cultură literară cuprinzătoare, are o disciplină a lucrului, dar și a gospodăriei; toamna culege cătină pe care o conservă la congelator sau, mai simplu, în amestec

cu mierea de albine. Și-a școlit odraslele care, chiar dacă nu vor evada prin lume, vor descoperi Delta eternă numai prin cărțile tatălui: citind *Povestiri din Delta Dunării*, scrise cu asprime și cu adâncimi demne, pe alocuri, de un Vasile Voiculescu.

Romanul *Vremea chiropterelor* arată că Paul Sârbu s-a eliberat parțial de obsesiile Deltei: ale Deltei ancestrale care oricum s-a perimat... Delta s-a mai priment demografic, s-a mai aplatizat și aproape că a adoptat tot calendarul gregorian...

Iar romanul de față, culoare locală este puțină; nu mai sunt teme locale, ci „caractere” locale și naționale. Chiar dacă uneori caractere lipsite de caracter... Sau caractere distorsionate de instinct, orbiri, trăiri paroxistice.

Romanul începe cu un cataclism natural, urmat de invazia liliecilor, tot un cataclism, prin hiperbolizare. Știm că un cataclism asigură unitate literară și este un mod foarte bun de a începe un roman. Cataclismul dă unitate, mai bine zis suferința ne unește și ne unifică, în sensul că lumea nu-și mai permite dezbinare, ci se adună brusc, sub frica posibilei dispariții. Și G. Bălăiță construiește singura lui carte reușită: *Lumea în două zile*, sub semnul unui cataclism „cordial”: răsturnarea anotimpurilor. Marquez pune un roman al său sub semnul holerei... altfel personajele centrale n-ar fi putut să-și realizeze sensul vieții lor: fericirea carnală.

Vremea chiropterelor începe, așadar, sub semnul primejdiei. Chiar așa concepem și noi un sat din Deltă: mereu la discreția diluviului, la discreția unor stihii: inundații vara și înghețări care te fac prizonierul ostroavelor, iarna.

Așadar: invazia liliecilor într-un sat din Deltă, sat numit Pescărie... Un sat nu chiar anonim, și situat lângă un reper faimos: Periprava, unde a fost sinistra închisoare de exterminare.

Răscoala liliecilor amintește de mitologicul film *Păsările* lui Hitchcock... Sunt mulți, sunt spăimoși, sunt tenebroși.

În fața fricii, fiecare personaj reacționează diferit, în funcție de fire, de prăbușire, de jălnicie, de aspirații...

Liliecii cotolesc clădiri, instituții, școala, podul școlii, arhiva... hambare... Întâi școala: pentru că ea este central satului sau numai al romanului. Dar liliecii invadează și dispensarul, ca să bage spaima în alte personaje... Liliecii năvălesc chiar și-n biserică, și asta ar fi o dovadă că nu sunt atât de „diabolici”, că nu se tem de tămâie... ci le și place.

De altfel, folclorul românesc explică astfel originea liliecilor: ei provin din șoareci care au mâncat anaforă!... De aici, avertismentul să nu lași nici o firmitură de anaforă pe pământ !

Paul Sârbu are acest demaraj bun al romanului: parabola liliecilor dezlanțuiți, cu efect redutabil asupra unei obști școlare. Obște de dascăli legați puternic prin fire otrăvite, prin amor liber, prin detestare liberă, prin arivism liber.

Urmează parada celor 12 personaje ale romanului, care fac o lume polimorfă: lumea ca dodecaedru.

Mai rămân un moment la „cadru”, la parabola invaziei liliecilor.

Aceste animăluțe au inocența lor; faptul că ele locuiesc la întuneric le dă o faimă ambiguă, între diabolic și temeritate.

Dar ziceam, la români, ele sunt accidente angelice: șoareci care au mâncat anaforă, și din asta le-au crescut aripi!

În Caraibe (tocmai mă întorc de-acolo!) liliacul este *îngerul păzitor al casei, în timpul nopții*. În Caraibe este un sacrilegiu să ucizi un liliac! În romanul lui Paul Sârbu, iubăreața Liuba ucide câțiva lilieci, vai! Deci romanul acesta ar fi dezavuat în Caraibe. De aceea, la o eventuală la traducere, s-ar putea eluda, elimina, cruzimile contra liliecilor!

La francezi, liliacul participă la *sabat*, alături de vrăjitoare: are o implicare în magia origiastică. Paul Sârbu se apropie, așadar, de accepția occidentală a liliacului, ca vietate „sabatică”, deci ca actanți ai sabatului.

Dar, în roman, ei sunt și „trezitori” ai unei obști care stă să sucumbe în marasma ostroavelor. Liliecii sunt un factor trezitor, îi zgâlțâie pe dascăli

și amplotiați, pe localnici și pe un parlamentar sucevean voiajor în Deltă, la posadnica sa... Liliecii îi trezesc pe toți din somnul letal (era să zic: al Letei), adică din „moartea păcatului”, cum sună în limbaj patristic.

Romanul este, ziceam, o *comedie pedagogică*. Am creat sintagma aceasta gândindu-mă și la Balzac, și la Makarenko. Unul scrie „comedie umană”, altul scrie „poemul pedagogic”. Iar Paul Sârbu scrie *comedie pedagogică*. Frațiune a unei comedii umane ghemuite într-un rai de Deltă... Un loc unde se face trecerea de la pre-civilizație la post-civilizație. Adică sărind tocmai peste ceea ce se numește „civilizație”, cum face toată *tranziția* română!

De aici încolo, Paul Sârbu nu mai este un autor al Deltei, ci un autor al nației. Trece de la etnografia nuvelilor, al psihologia dascălimii... scăpate de cenzuri inspectorale, prin decăderea post spiru-haretiană. Nu mai găsesc omul Deltei, ci omul carpato-danubian, în genere. Nu mai este tipologie etnică, cu tipologie psihologică, tablou de nevroze, de psihopatii, pe personalități accentuate, de hebefrenii. Și mult pamflet! Uneori Paul Sârbu dă eternitate nuvelei pe efemerida pamfletului. Dar nu se poate altfel! Un alt confrate, Grigore Cartianu, cu pamflet a scris file de istorie.

Uneori Paul Sârbu pune și un avertisment la prozele sale: orice asemănare cu realitatea este întâmplătoare și neintenționată. E o precauție romantică... A convenit de data asta să renunțe la avertisment. Întâi, pentru că este o complezență, un artificiu în plus. Apoi: a venit timpul ca până și un cititor rudimentar să știe că un scriitor nu copiază, ci prelucrează.

Ca prozator, dacă vrei să fii autentic, trebuie să spui ce-ai trăit și ce-ai văzut. „Văd monstruos!” zicea Caragiale; și totuși, vedea exact. „Orice proză bună pare un dosar de defăimare!” zicea un „classic” către *tristii* săi eroi literari... Iar Ceaușescu ar fi zis că tot ce nu-i lingușire, este defăimare. Acesta-i eternul *pariu* al adevărului cu formalizarea sau calibrarea lui artistică.

Paul Sârbu apare el însuși ca „personaj” în roman, apare ca participant la comedie, și nu ca regizorul unui scenariu. Regizorul este, poate, Dumnezeu...

Este greu suportabilă literatura fictivă, literatura aeriană. De aceea se extinde genul non-fiction. Secolul 21 va fi non-fiction... sau va pierde și ultimul cititor, care e nevasta autorului! Truman Capote scrie un roman-interviu autentic cu un personaj pușcăriaș. Sadoveanu descrie o crimă miotirică ce s-a petrecut aevea... Scriitorul trebuie să aibă *o memorie și un Dumnezeu*. Cu aceste două atu-uri cartea se scrie singură. Murakami, în romanul *Background*, face pur și simplu transcriere de pe bandă magnetică! Cele mai bune pagini le scrii despre fapte care au avut atingere directă cu tine. *Tot ce văd devine proză* (cum la Ovidiu devenea poezie!). Tot ce-i bun în Jack Kerouac este fapt văzut, trăit, transfigurat.

Paul Sârbu are o memorie și un Dumnezeu. Adică are temeiul celui ce vânează o carte mare.

El pornește de la protagoniști posibili, plauzibili; dar scrisul nu este copiere, ci este simbolizare. Conformitatea cu viața vine de la *memorie*, simbolizarea vine de la *Dumnezeu*.

Așa că nici un prototip nu poate pretinde o parte din onorariul autorului, cum făcea Glanetașu care i-a cerut lui Rebreanu parte din dreptul de autor... că și el a participat la roman! Drumul de la prototip până la personaj de carte este ca și drumul de la *nectarul florilor*, la *mierea albinelor!*

Este un proces de prelucrare, de distilare. Maitreyi s-a scandalizat când Eliade a folosit-o ca personaj. Eliade a comis o greșală de neiertat: a folosit numele real al fetei! Regula este asta: Dacă folosești numele prototipului, tu faci reportaj, documentar exact! Dacă prelucrezi, dacă schimbi ceva din realul povestit, este interzis să dai numele real! Pentru că, *dacă ai prelucrat*, atunci Maitreyi nu mai este Maitreyi, ci este o ficțiune.

În propriul ei roman-replică, Maitreyi l-a numit pe amantul lăudăros sau mincinos: „un suflet mort”... S-a răzbunat prea tare pe genialul autor care a mai gafat și el...

Paul Sârbu, în acest context amplu, face parte din categoria scriitorilor *zoliști*: vede toată alcătuirea decadentă a firii umane în medii care corup firea umană. Sunt pagini, da, care amintesc de naturalism zolist. De o săbăticie care s-a pierdut...

Paul Sârbu crede în imaginație. Cândva ar fi zis că *imaginația ar fi motorul Diesel al literaturii*. Când a aflat că practica liniștii filocalice duce la *mintea fără imaginație*, s-a întristat. Păi mintea *golită* de imaginație mai produce artă?

Maxim Mărturisitorul răspunde afirmativ. Si noi, după el! Cineva s-ar uimi, zicând: „Dar imaginația este fochistul literaturii!” Răspundem: „Nu imaginația, ci revelația!” Desigur, ne referim la „revelația poetică”, spre a o deosebi de cea biblică.

Unloc aparte, în roman, îl ocupă cele două capitole despre asceză și despre practica duhovnicească, ajunsă și în Deltă; și despre construirea unui lăcaș mănăstiresc în Periprava. Paul Sârbu își încearcă astfel condeiul în scrisul hagiografic.

Este ca și cum, un pictor, după ce a făcut doar grafică socială sau caricatură, se apucă într-o zi să picteze icoane. Așa și la Paul Sârbu la această etapă a sa de viață. Capitolele despre isihia au o adiere de Rubliov: ca o aripă de înger într-un loc năpădit de aripi de lilieci.

Așadar: un roman care începe cu un cataclism și se termină cu o mănăstire. Întrezărim aici și un sens soteriologic, care sporește valoarea cărții.

Biblioteca „V.A. Urechia” Galați 123 de ani în slujba culturii gălățene

În perioada 11-15 noiembrie 2013, Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” a devenit pentru o săptămână instituția focalizatoare a actului cultural al orașului Galați. Manifestarea a fost marcată prin desfășurarea a numeroase activități științifice și educative prilejuite de aniversarea a **123 de ani de existență a Bibliotecii „V.A. Urechia” Galați**, toate acțiunile fiind circumscrise Programului manifestărilor dedicate **Serbărilor Galațiului 2013**. Evenimentele acestui program s-au desfășurat la **Sediul central al Bibliotecii**, la **Filiala 1 „Costachi Negri”**, **Filiala nr. 2 „Paul Păltănea”** și la **Filiala nr. 4 „Grigore Vieru”**.

Luni, 11 noiembrie 2013, ora 10:00 a avut loc *deschiderea oficială* a manifestărilor, moment prielnic pentru ca directorul prestigioasei instituții să aducă un omagiu mentorului spiritual, *Vasile Alexandrescu Urechia*, ce a știut să ofere gălățenilor un dar, care „*să serve culturii tot mai spornice și mai ales tot mai românească a Galaților*”. „Așa cum se cuvine la ceas aniversar, doresc să vă prezint câteva repere istorice, precum și adresele deținute de acest lăcaș de cultură, ctitorit de generosul academician care a dăruit bibliotecă personală comunității de la Dunăre” - și-a început discursul prof. dr. Zanfîr Ilie, directorul instituției. Elevii, profesorii, oamenii de cultură, salariații bibliotecii și mass-media locală, adunați în fața statuii fondatorului de la intrarea în instituție, au aflat istoricul bibliotecii de la înființare și până în prezent.

Domnul director a continuat cu prezentarea câtorva proiecte în curs de realizare ale instituției. «Urmând îndemnul și dorința sa testamentară lăsată de mentorul nostru, Vasile Alexandrescu Urechia, la inaugurarea instituției - „Să fiți apărătorii bibliotecii... și să reclamați conservarea și înmulțirea ei!” - putem afirma cu mândrie că astăzi Biblioteca

este în măsură a se lăuda cu un număr de patru filiale existente în municipiul Galați: Filiala 1 „Costache Negri” înființată în 1963, Filiala 4 „Grigore Vieru” deschisă în 2009 în Gara CFR Galați, Filiala 3 – Parcul de Soft - deschisă în noiembrie 2010 și Filiala 2 „Paul Păltănea” - cu rol de Bibliotecă Municipală - deschisă în data de 15 ianuarie 2013, cu sprijinul autorităților locale, într-unul din cartierele cele mai populate ale orașului, cu cea mai mare pondere de școli și licee din municipiu, la Colegiul Tehnic „Aurel Vlaicu”. Biblioteca face eforturi în vederea obținerii resurselor financiare pentru înființarea Filialei 5 „Hortensia Papadat-Bengescu”, în cartierul Micro 19, un alt cartier aglomerat al Galațiului,

precum și a Bibliotecii pentru copii „Nina Cassian” - în parteneriat cu Primăria și Consiliul Local Galați. Biblioteca adresată micuților se vrea a fi amenajată ca un spațiu cultural-educativ, care să cuprindă: ludotecă, sală multimedia, sală de spectacole, cinema, spații de joacă, antrenante motrice și educaționale.

În vederea promovării patrimoniului istoric și cultural național, demersurile noastre s-au extins și în plan internațional prin deschiderea a cinci filiale în Republica Moldova (Giurgiulești, Cahul, Comrat, Biblioteca Națională a Republicii Moldova și Filiala Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion

Creangă” din Teatrul „Licurici” - Chișinău) și două în Ucraina (Reni și Ismail), dotate cu donații de carte din partea Bibliotecii „V.A. Urechia”, creându-se astfel o platformă de interacțiune între comunitatea noastră și diaspora culturală și științifică română de peste hotare. Urmând exemplul de generozitate al mentorului său spiritual, Biblioteca „V.A. Urechia” își propune să continue donațiile de documente către aceste filiale, precum și să inițieze programe cultural-educative în parteneriat cu ele.

În prezent, se fac demersuri pentru obținerea resurselor financiare în vederea construirii unei Biblioteci Metropolitane/Regionale în Galați, care să ofere posibilitatea deservirii atât a utilizatorilor din Galați, cât și a celor din Brăila și Tulcea, cu săli de lectură, de conferință și alte spații anexe, care să găzduiască și Filiala Galați a Uniunii Scriitorilor, Societatea Scriitorilor „Costache Negri”, Societatea Jurnaliștilor din Galați, spații ce vor putea fi folosite pentru organizarea de expoziții, cafenele, librării și depozite care vor adăposti colecțiile bibliotecii.

Disponând de un colectiv profesionist și inimos de bibliotecari, persoane dedicate meseriei, dar și promovării culturii, Biblioteca a reușit să lanseze în arealul Dunării de Jos un adevărat brand cultural, sugestiv intitulat „AXIS LIBRI” format din: revista trimestrială „AXIS LIBRI”, Festivalul Național de Carte „AXIS LIBRI”, Salonul literar „AXIS LIBRI”, Editura „AXIS LIBRI”, Mini-Librăria „AXIS LIBRI” și, cea mai nouă componentă a acestei extensii culturale, Tabăra de creație „AXIS LIBRI”.

Încercăm cu responsabilitate, prin intermediul unui management instituțional performant, dar și printr-o strategie modernă, coerentă și optimistă, care are la bază înțelegerea și sprijinul consecvent al Consiliului Județului Galați și pe cel al Primăriei orașului, să ne implicăm cu profesionalism în realizarea scopului primordial al fiecărei biblioteci, acela de a realiza satisfacerea nevoilor culturale și informaționale ale tuturor membrilor comunității, oferindu-le iubitorilor de cultură un autentic for de informare, dar și de comunicare.

La mulți ani, Biblioteca Județeană „V.A. Urechia”!

La mulți ani, Cultură gălățeană!» și-a încheiat discursul managerul Bibliotecii.

Au ținut să exprime cuvinte de salut: prozatorul Theodor Parapiru și ziaristul Victor Cilincă, iar din creația lor au recitat: poeziile Andrei Velea și Grigore Postelnicu - profesor - care a venit de la Tecuci special pentru aniversarea instituției noastre,

aducându-și cu drag aminte de contribuția pe care Biblioteca a avut-o în formarea sa.

A urmat o primă sesiune de informare și formare pentru utilizatori - elevii fiind instruiți să folosească programul de care dispune biblioteca pentru regăsirea informației. Aceste sesiuni s-au desfășurat zilnic, pe paliere orare diferite, pentru a acoperi nevoile de informare ale tuturor categoriilor de utilizatori.

În data de 12 noiembrie, începând cu ora 10:00, a avut loc întrunirea profesională cu titlul „Bibliotecarul în societatea informațională - Realități și perspective” la care au participat bibliotecari și alte persoane interesate. Deschiderea manifestării a fost realizată de prof. dr. Zanfir Ilie, directorul instituției. Invitat de onoare a fost dl prof. univ. dr. Mircea Regneală, președintele Asociației Bibliotecarilor din România, care a fost și aniversat alături de biblioteca noastră, având în vedere că în această lună va împlini vârsta de 70 de ani. Domnia sa a susținut prelegerea „Proprietatea intelectuală și dreptul de autor”. În cadrul întrunirii, a avut loc lansarea următoarelor lucrări: „Tratat de biblioteconomie” Vol. 1, coordonat de prof. univ. dr. Mircea Regneală; „Buletinul Fundației Urechia”, nr. 14/2013 și „Fondul Cantacuzino al Bibliotecii Județene „V.A. Urechia”: Catalog. Vol. 1: Bălașa Cantacuzino, Elena Donici-Cantacuzino”, autor Gabriela Debita. Au fost prezentate mai multe lucrări de specialitate: Mihaela Bărbulescu, Universitatea „Dunărea de Jos” - *Bibliotecarul, punte de legătură între informație și utilizatorii ei*, Viorica Dicu, Universitatea Dunărea de Jos - *Cultura organizațională un concept de perspectivă pentru bibliotecile din România*, Victorița Tănase, Biblioteca Școlii Generale nr. 28 - *Sfinții - prietenii lui Dumnezeu și ocrotitorii noștri*, Catrina Căluian, Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” - *Indicatori de performanță pentru biblioteci*. Profesorul Zanfir Ilie, în calitate de Președinte al Filialei Galați a ANBPR, a prezentat *Realizări și perspective*, iar Dorina Bălan, președinta Filialei Galați a ABR, a prezentat *Raportul de activitate al filialei pentru anul 2013*.

Ora 11:00 a zilei a găzduit o „Dimineață de poveste – lectură publică”, acțiune realizată de Secția Împrumut la domiciliu pentru copii, sediul central, în care elevii clasei a IV-a de la Colegiul de Arte „Dimitrie Cuclin”, coordonați de profesoara Delia Cocoș, au citit o serie de basme și povești din colecțiile bibliotecii.

Miercuri, 13 noiembrie, ora 14:00, Filiala „Costache Negri” a organizat, sub titlul *Primii pași în*

biblioteca, o vizită ghidată pentru viitorii cititori de la Adăpostul de Zi și de Noapte pentru Copiii Străzii.

Joi, 14 noiembrie, ora 10:00, Filiala „Costache Negri” a organizat un concurs de ghicitori, cu participarea grupei mari de la Grădinița „Step by Step”, îndrumați de educatoarea Carmen Enache, sub titlul „Ghici, ghicitoarea mea!”, unde micuții și-au testat abilitățile de a descoperi ce poate ascunde sensul cuvintelor.

Începând cu ora 17:00, Sala „Mihai Eminescu” de la sediul central a fost gazda evenimentului care se desfășoară săptămânal, Salonul Literar „Axis Libri”, prezentat de profesorul Zanfir Ilie și moderat cu talent de profesorul și scriitorul Theodor Parapiru. În deschidere, elevii Liceului de Arte „Dimitrie Cuclin” au susținut un recital artistic. Generalul Emil Străinu și-a lansat lucrarea „Baze extraterestre și OZN pe Lună, Pământ și Marte” și a susținut o prelegere cu privire la situația cutremurelor din localitatea Izvoarele, județul Galați.

Vineri, 15 noiembrie, ora 11:30, Filiala „Paul Păltănea” a fost gazda evenimentului Valori ale cetățeniei europene/Valeurs de la citoyenneté européenne, o dezbatere în limba franceză realizată în cadrul Proiectului: „Memorie, solidaritate, pace - Ceremonial pentru Ziua Armistiului”. Inițiatorul proiectului a fost Fundația „Ikon” Galați, iar acțiunea a fost moderată de profesorul Zanfir Ilie și de Marioara Popa.

Începând cu ora 12:00, Filiala „Costache Negri” a găzduit dialoguri libere despre cărțile citite cu elevii clasei a IV-a B de la Școala nr. 29 „Sf. Ana”, coordonator învățătoare Lorena Drăgoi, acțiune care s-a desfășurat sub titlul *Cartea mea preferată*.

Ora 14:30 a adus în Sala „Mihai Eminescu” a sediului central elita profesorilor de la Departamentul de literatură, lingvistică și jurnalism și Centrul de cercetare „Comunicare Interculturală și Literatură” din cadrul Facultății de Litere, care ne-au onorat cu susținerea unui colocviu cu titlul: „Scriitura feminină și exilul în spațiul cultural francofon”. Acțiunea a reunit o serie de axe tematice de interes major în sfera disciplinelor socio-umane și a diverselor metode critice contemporane, o dezbatere pluri și interdisciplinară asupra (re)configurării profilurilor identitare feminine în mediile din diaspora francofonă, cu accent pe modalitățile prin care experiența exilului, a expatrierii, a „deteritorializării” ajunge să impregneze și să modeleze universul scriiturii.

Invitatul special a fost profesorul universitar dr. Mircea A. Diaconu de la Facultatea de Litere și Științe ale Comunicării, Universitatea „Ștefan cel Mare”, Suceava, căruia în dimineața zilei de vineri i s-a decernat titlul de Doctor Honoris Causa al Universității „Dunărea de Jos” din Galați. Prelegerea domniei sale s-a intitulat „Cioran și alteritatea sa românească” și s-a constituit într-o reală temă de discuții, o lecție interactivă între auditoriul prezent și profesorii universitari.

În același timp, la Secția Împrumut pentru adulți a avut loc festivitate de premiere a tinerilor care au desfășurat activitate de voluntariat la Biblioteca Județeană „V.A. Urechia”, sub titlul Voluntarii Bibliotecii - Gala premianților 2013.

Pe toată perioada desfășurării activităților prilejuate de Zilele bibliotecii, utilizatorii instituției au putut admira o serie de expoziții tematice, astfel: în Sala „V.A. Urechia”, Secția Colecții speciale, sediul central, demisol - „Aspecte din viața fondatorului V.A. Urechia în documente de epocă”; în holul principal al sediului central, la parter, s-a realizat o expoziție de carte și documente iconografice cu titlul „Galați – Orașul de la Dunăre”; la Popasul Bibliofilului, sediul central, mezanin au fost expuse o serie de documente din fondul Colecțiilor speciale sub titlul „Biblioteca V.A. Urechia – Sediile istorice”; sala lectură, etajul I, foaier, a găzduit expoziția „Ecouri la inaugurarea Bibliotecii „V.A. Urechia” în presa vremii”, iar Sala „Mihai Eminescu”, expoziția „Istoricul V.A. Urechia și opera sa”.

Filiala nr. 1 „Costache Negri” a găzduit expozițiile de documente: *Biblioteca Județeană V.A. Urechia – 123 de ani de existență și Emil Racoviță – 145 de ani de la naștere*, Filiala nr. 2 „Paul Păltănea” - expoziția dedicată celor 112 ani de la moartea istoricului, scriitorului, omului politic și fondatorul Bibliotecii Județene sub titlul Vasile Alexandrescu Urechia, iar Filiala nr. 4 „Grigore Vieru” - expoziția de desene *Toamna-i poezie și culoare!*

Încheierea Zilelor dedicate Bibliotecii „V.A. Urechia”, încadrate în programul Zilelor Galațiului, ne dă prilejul să realizăm un bilanț și să constatăm că cinstirea oamenilor considerați repere în istoria culturală a gălățenilor, precum și a faptelor acestora, constituie pentru bibliotecari o datorie de onoare, dar în același timp și un prilej de a reaminti contemporanilor noștri că Vasile Alexandrescu Urechia, mentorul nostru spiritual, prin darul oferit gălățenilor acum 123 de ani, a intrat în memoria comunității de la Dunăre.

Redacția AXIS LIBRI

Noaptea în Bibliotecă la Galați noaptea albă a gălățenilor

A intrat în tradiția gălățenilor - și în special a Bibliotecii Județene „V.A. Urechia” - ca, în luna octombrie, instituția noastră să fie deschisă și noaptea. Și, pentru ca această tradiție să fie continuată, ne-am pregătit și în acest an să sărbătorim *Noaptea în Bibliotecă la Galați*.

Evenimentul, o noapte mai lungă și ieșită din tiparul întregului program național, a început sâmbătă, 26 octombrie, la ora 14:00. Manifestările au avut în vedere toate tipurile de utilizatori ai acestei instituții, iubitori de cultură și lectură, luând în considerare varietatea programelor desfășurate, precum și faptul că mulți gălățeni lucrează în schimburi și, în acest fel, ar putea fi repartizați pe segmente orare diferite.

Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” și-a propus să reactiveze și să stimuleze preocuparea pentru lectură, atât lectura de plăcere, de loisir, cât și cea de studiu și documentare, în contextul concurenței cu mediul online.

Evenimentul cultural s-a desfășurat cu acordul și sprijinul Consiliului Județului și al Primăriei Galați în colaborare cu partenerii culturali din plan local, cu profil similar ai instituției noastre: Universitatea „Dunărea de Jos”, Inspectoratul Școlar Județean, Centrul Cultural „Dunărea de Jos”, Direcția pentru Cultură a Județului, dar și cu ajutorul partenerilor din mass-media.

Sărbătoarea adresată tuturor pasionaților de carte a avut ca arie de desfășurare atât interiorul sediului central al bibliotecii, cât și curtea acesteia, sub privirea statuii lui V.A.Urechia. Biblioteca și târgul de carte și-au primit

vizitatorii într-o *noapte a bibliotecilor* care a început la prânz, într-o zi de toamnă aurie, caldă și specială, mult așteptată de către cei mai mici cititori, dar și de cei mari. La Târgul Toamna cărților la Galați au participat editori, distribuitori locali și naționali: Multicart, Eikon, Axis Libri, Teonick, Humanitas, Homer, Olimpias, Donaris, Anticariatul „Cronos”, prezentarea ofertei editoriale realizându-se de către

directorul Bibliotecii, Zanfir Ilie, directorul Editurii Eikon, Valentin Ajder, și directorul Multicart, Iulian Popescu.

Deschiderea oficială a avut loc la ora 15:00 cu o alocuțiune a directorului instituției, prof. dr. Zanfir Ilie, care a urat „Bun venit!” cititorilor și le-a mulțumit colaboratorilor și partenerilor pentru sprijin, invitându-i să participe la amplul program desfășurat cu acest prilej.

Artiștii Centrului Cultural „Dunărea de Jos” din Galați

au încântat participanții la târg cu prestația lor muzicală, realizată cu talent, sub forma unui *Potpuriu danubian* de muzică populară.

Într-o ediție specială, *Salonul Literar „Axis Libri”* și-a primit invitații îmbrăcați în straie adecvate de toamnă, împodobit cu florile anotimpului, ca la o nuntă a Culturii. Oaspeții după-amiezii au fost invitații scriitorului și regizorului de teatru franco-român, *Virgil Tănase*, care a lansat antologia *Scrisori despre literatură și teatru*, apărută la Editura Muzeul Literaturii Române, 2013, eveniment prezentat și moderat de prof. univ dr. Nicolae Ioana și prof. dr. Zanfir Ilie.

Concomitent, doamna profesoară *Mariana Solomon-Lazanu* și-a lansat volumul de versuri *Loretta poeta*, apărut la editura *Sinteze*. Activitatea a fost moderată de prof. Letiția Buruiană – șefa Serviciului Relații cu publicul și de Maricica Târâlă-Sava – responsabil la Secția pentru copii a Bibliotecii, iar prezentarea lucrării a fost realizată de Elena-Liliana Fluture-Maxim și poeta Cezarina Adamescu.

1. Decanul de vârstă al spiritualității gălățene, generalul (rt.) *Neculai Staicu-Buciumeni* și-a lansat două lucrări cuprinzând un miez de adevăr smuls din bogata biografie a autorului: *Patru trandafiri galbeni* și *La Buciumeni*, monografii

apărute la Editura *Sinteze*. Evenimentul, moderat de prof. dr. Zanfir Ilie, s-a bucurat de o largă audiență, autorul făcând mărturisiri istorice importante pentru cei ce cunosc mai puțin trecutul zbuțuit al patriei.

Începând cu ora 17:00, a avut loc decernarea premiilor pentru concursul de șah organizat la *Filiala nr. 4 „Grigore Vieru” a Bibliotecii Județene „V.A. Urechia”*, desfășurat în data de 25 octombrie 2013. În-mânarea premiilor a fost realizată de către prof. dr. Zanfir Ilie, directorul Bibliotecii „V.A. Urechia” și ing.

Adrian Smărăndoiu, președintele „Șah-Club” Galați, partener de încredere al bibliotecii atunci când este vorba de *sportul minții*.

Noaptea în Bibliotecă la Galați a fost luminată de prezența unui oaspete îndrăgit al gălățenilor, scenograful și regizorul care s-a afirmat de-a lungul anilor ca poet, fotograf, grafician, jurnalist și editor, *Anton Fabian* care, de această dată, ne-a încântat cu o proiecție a unui interviu realizat cu o personalitate de marcă a culturii române, academicianul *Zoe Dumitrescu-Bușulenga*, o individualitate cu o prolifică activitate de cercetător, critic și istoric literar, eseist, filozof al culturii și pedagog român de înaltă ținută națională și universală.

Discuțiile care au urmat după finalizarea filmului au fost extrem de generoase în detalii cu privire la viața și opera acestei polivalente personalități a culturii române, detalii ce privesc cu precădere perioada de după 1989, când a ales să se retragă tot mai des într-o chilie a mănăstirii Văratec, călugărindu-se spre sfârșitul vieții sub numele de *Maica Benedicta*.

Pentru segmentul de vârstă copii și tineret cele două secții ale bibliotecii au avut un program destul de variat, întrecându-se prin oferta care a

demonstrat, încă o dată, atmosfera primitoare în care domnește armonia legăturii scriitor-carte-cititor prin organizarea unor acțiuni specifice: *Seară de poveste* - lectură publică, manifestare coordonată de Maricica Târălă-Sava (Secția de împrumut la domiciliu pentru copii), *Întâlnire-surpriză cu o carte!* - activitate de simulare a unui traseu complet al cărții împrumutate la domiciliu, și *Să decorăm biblioteca!* - un atelier fotografic, ambele activități coordonate de Violeta Opaș și Simona Felea (Secția de împrumut la domiciliu pentru adulți). Lăsarea întinericului a adus bucurie copiilor și părinților care îi însoțeau. Printre verdele matur al brazilor, sute de luminițe strălucitoare, o feerie de culoare a cuprins întreaga curte a Bibliotecii, aducând evenimente care își aveau locul în acest tip de atmosferă și care au continuat până la miezul nopții. Primul dintre acestea a adus tinerilor o *Seară a poveștilor de groază!* - lecturi și atelier cu membrii *Cafenelei culturale*, activitate coordonată de Violeta Opaș și Andreea Iorga.

Balul 40+ a fost, pe de o parte, un prilej de socializare a adulților ce au participat în cadrul sesiunilor de curs ale *Centrului de excelență pentru adulți* și, pe de altă parte, o ocazie oportună pentru planificarea unor noi activități în bibliotecă. S-au conturat câteva noi idei de interes pentru adulții care doresc să se dezvolte personal. Activitatea a fost organizată de coordonatorul Proiectului, Biblioteca „V.A. Urechia - Centrul de excelență pentru adulți”.

Începând cu orele 20:00, în holul mare al bibliotecii, la parter, dansul și voia bună au delectat participanții sub îndemnul *Să dansăm salsa cu Corazon Latino!* la *Noaptea în Bibliotecă la Galați*, printr-o reprezentație de dans sportiv a profesioniștilor Școlii de dans „Corazon Latino”. Atmosfera a devenit extrem de atractivă și interactivă atunci când toți cei prezenți la eveniment au fost invitați de către coordonatoarea acestei acțiuni, Andreea Iorga, să ia lecții de salsa.

George Constantin, un tânăr și talentat student,

pasionat de șah și informatică, fost voluntar al bibliotecii, a răspuns invitației noastre de a prezenta un concert de muzică folk împreună cu o serie de tineri înzestrați cu calități vocale deosebite. Acțiunea, organizată și prezentată de Andreea Iorga, a avut un real succes la public,

dovada fiind ropotele de aplauze primite drept răsplată la sfârșitul programului muzical.

Pe toată perioada desfășurării evenimentelor, iubitorii cuvântului tipărit au fost invitați să descopere expozițiile realizate cu acest prilej de Bibliotecă: *Galații și gălățenii de altădată* - expoziție documentară realizată și prezentată de Valentina Oneț și Gabriela Debita (Sala „V.A. Urechia”, Secția Colecții Speciale); *Autumnală* - expoziție de carte, artă plastică și obiecte decorative, prezentată de Șerban Florica (Holul mare al bibliotecii, parter); *Cărți cu titluri ciudate* - expoziție de carte pentru adolescenți, prezentată de Andreea Iorga; *Castelul Peleş - simbol al regalității române*, expoziție de fotografii de epocă și moderne, precum și litografii vechi, dedicată împlinirii a 130 de ani de la inaugurarea castelului, realizată de Valentina Oneț (Popasul bibliofilului); *Luptători pentru credință și neam*, 25 Octombrie - Ziua Armatei Române, expoziție prezentată de Silvia Matei (Foaierea sălilor de lectură, et. I); *Dimitrie Cantemir, umanist european* - 340 de ani de la naștere, prezentată de Silvia Matei (Sala „Mihai Eminescu”, et. I).

Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” Galați a demonstrat și cu această ocazie că bibliotecile au fost și vor rămâne un mijloc de informare și documentare principal, nu un mediu concurențial cu ceea ce se află pe tipul de suport online, care poate fi doar un mediu complementar de informare. Utilizatorii trebuie să știe că informația găsită în bibliotecă este una validată de specialiști, iar cea pertinentă din mediul online este distribuită, în cea mai mare parte, tot de marile centre de informare și documentare, în speță bibliotecile.

Redacția AXIS LIBRI

Serviciile ultramoderne oferite utilizatorilor de Filiala „Paul Păltănea” - Bibliotecă Municipală

Cătălina Șoltuz
șef birou, Biblioteca
„V.A. Urechia”

Inaugurarea și începerea activității propriu-zise a **Filialei „Paul Păltănea” - Bibliotecă Municipală** la 15 ianuarie 2013, de Ziua Culturii Naționale, a însemnat o mare provocare atât pentru echipa managerială a Bibliotecii Județene „V. A. Urechia” Galați, dar mai ales pentru bibliotecarii filialei. Cu „pași” mici, dar siguri,

Filiala a început să fie cunoscută în zona de nord-vest a municipiului (unde este localizată) și nu numai prin popularizarea serviciilor prin diverse materiale: afișe, pliante, fluturași, dar în special prin **utilizatorii** care au început să-i treacă pragul și care au descoperit servicii de calitate, dotare cu colecții, spații și tehnologii IT ultramoderne. Scopul primordial al existenței Filialei este acela de a îmbunătăți calitatea vieții comunității pe care o deservește (peste 100.000 de locuitori), defavorizată social, economic, recreativ și cultural, asigurându-i servicii și acces gratuit la informații viabile, transparente și de calitate.

Filiala „Paul Păltănea” - Bibliotecă Municipală - deține o colecție enciclopedică formată din peste 44.050 unități de bibliotecă: cărți, abonamente periodice, legislație, documente multimedia (CD-uri, DVD-uri, CD-ROM-uri, etc) care în mare parte asigură nevoile de informare ale utilizatorilor săi. Această colecție este în continuă creștere în fiecare lună cu cca. 1.000 de unități de bibliotecă, prin achiziții, propuneri de achiziție venite din partea utilizatorilor sau donații. *Statistic*, gestiunea Filialei, la sfârșitul lunii iulie 2013, este compusă din: 44.049 u.b.-uri din care:

- carte: 39.026 buc. (88% din colecție);
- periodice: 4.507 buc. (11% din colecție);
- documente multimedia: 517 buc. (1% din colecție).

De la începutul activității, s-au înscris la Filiala „Paul Păltănea” cca. 1.700 de persoane, din care peste 80% sunt preșcolari și elevi.

La secția de Împrumut la Domiciliu documente pentru copii și aduși au fost tranzacționate de la începutul activității până la sfârșit de iulie, peste 2.000 de documente/lună. Internetul a fost accesat, cu ajutorul celor 10 calculatoare sosite prin programul „Biblionet-lumea în biblioteca mea” și 3 calculatoare ale filialei, de la începutul activității sale până la sfârșitul lunii iulie, de peste 12.500 de utilizatori (cca. 100 de utilizatori/zi). Periodicele, ziarele, revistele din abonamente și donații au fost consultate de aprox. 7.000 de utilizatori (cca. 50 de utilizatori/zi).

Serviciile pe care Filiala „Paul Păltănea” - Bibliotecă Municipală le oferă utilizatorilor săi sunt servicii gratuite (împrumutul documentelor la domiciliu, rezervarea acestora, consultarea presei locale și naționale, accesul gratuit o oră la Internet, organizarea de manifestări și evenimente culturale),

și servicii cu plată pe care le întâlnim și la biblioteca județeană și la celelalte filiale.

Există *câteva noutăți în sfera serviciilor practicate* de Filiala „Paul Păltănea” - Bibliotecă Municipală, pe care aș dori să le subliniez, și anume:

→ la înscriere, utilizatorilor li se acordă **permis-card cu poză, color**. Condițiile de utilizare a permisului-card cu poză sunt ca cele ale permisului standard, *diferența fiind plata în cazul pierderii lui*, și anume 6 lei pentru permisul-card cu poză față de 1 leu în cazul pierderii permisului standard. Prin practicarea eliberării acestui tip de permis se dorește înscrierea unui număr cât mai mare de utilizatori, pentru copii însemnând chiar primul lor document cu poză.

În primul semestru de activitate au fost eliberate un număr de peste 1.200 permise, tip card, aceasta însemnând o medie de peste 10 permise-card/zi.

→ **plata peste ora gratuită la Internet**, care este de 2 lei/oră, conform Hotărârii Consiliului Județului Galați nr. 228 din 21 decembrie 2012. Filiala „Paul Păltănea” - Bibliotecă Municipală deține un număr de 13 calculatoare conectate la Internet destinate utilizatorilor săi, din care 10 calculatoare complet echipate sunt primite prin Programul Biblionet;

→ **servicii de copiere și xeroxare contra cost**, filiala fiind dotată cu un xerox multifuncțional ultramodern;

→ **în cadrul manifestărilor culturale care au loc în cadrul filialei, cuprinse în cadrul Proiectelor educaționale, se pot face prezentări Power-Point**, Filiala fiind dotată de la Biblionet cu echipamentul necesar, respectiv videoproiector, ecran proiecție;

→ **încheierea de Protocoale (parteneriate) de colaborare și Proiecte educaționale** cu majoritatea instituțiilor școlare din zonă;

→ **desfășurarea activităților Clubului de vacanță: „Petrece vacanța ALTFEL la bibliotecă!...”**. Pentru cei mai mulți copii, vacanța de vară este cea mai mare bucurie. Pentru cei mai mulți părinți însă este o grijă în plus, încă jumătate de zi în programul copilului care trebuie umplută cu ceva... *Însă cu ce?* **Clubul „Petrece vacanța ALTFEL la bibliotecă!...”** este locul unde copilul poate fi „pe cont propriu”, un spațiu unde departe de indicațiile și protecția părinților, el învățând să-și formeze, într-o atmosferă ludică, deprinderi și aptitudini, să dezvolte relații sociale și unde,

nu în ultimul rând, socializează! Acest club se desfășoară pe perioada vacanței de vară, 15 iulie – 13 septembrie, copiii având posibilitatea să-și rezerve o „altfel de vacanță” pe gratis și educativă, îndrumați în permanență de persoane competente, unde vor dobândi abilități ce le vor putea fi de folos în viitor. **Clubul de vacanță: „Petrece vacanța ALTFEL la bibliotecă!...”** nu este doar o experiență de joacă, ci se dorește a îmbina nevoia de comunicare/socializare, nevoia de informare și nevoia de petrecere a timpului într-un mod plăcut și armonios, modelând personalitatea copiilor, a tinerilor și formându-le acestora deprinderi ce le vor fi utile pe parcursul evoluției lor.

Cu toții trăim într-o lume aflată într-o continuă schimbare și evoluție. **Filiala „Paul Păltănea” - Bibliotecă Municipală**, amplasată în partea de nord-vest a municipiului Galați, sprijină promovarea valorilor, a culturii și a persoanelor care doresc să facă ceva pentru cei din jur. Aceasta reprezintă noutatea culturală a Bibliotecii Județene „V. A. Urechia” Galați, oferită gălățenilor la începutul anului 2013, iar serviciile moderne practicate justifică faptul că biblioteca trebuie să fie un loc de „cultivare” a gustului pentru lectură, un loc al stimulării creativității și al socializării, precum și de a petrece momente plăcute într-un mediu și spațiu modern și valoros cultural.

Vă așteptăm să vizitați Filiala Nr. 2 „Paul Păltănea” - Bibliotecă Municipală, să descoperiți fascinantă lume a cărților și varietatea serviciilor și activităților oferite într-un spațiu ultramodern amenajat și dotat!...

Ședința Consiliului Științific al Bibliotecii Județene „V.A. Urechia” Galați

În conformitate cu Legea nr. 334/2002 art. 55 din Legea bibliotecilor, în Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” funcționează *Consiliul științific*, care are rol consultativ în dezvoltarea colecțiilor, în domeniul cercetării științifice și al activităților culturale, fiind alcătuit din oameni dedicați culturii - colaboratori ai instituției - personalități gălățene din diverse instituții de cultură, învățământ și administrație.

În data de 29 septembrie 2013, s-a desfășurat ședința Consiliului științific ordinea de zi anunțată incluzând: prezentarea Raportului Consiliului Științific pe trim. al III-lea 2013 (realizări și perspective); înaintarea propunerilor făcute de către membrii Consiliului științific al Bibliotecii Județene „V.A. Urechia” și aprobarea acestora cu completările rezultate în urma discuțiilor.

Ședința a debutat cu urările de bun venit adresate participanților de către prof. dr. Zanfir Ilie, directorul Bibliotecii „V.A. Urechia”, care a prezentat Raportul Consiliului Științific pe trim. al III-lea 2013, după care a subliniat sprijinul acordat atât de autoritățile locale – Consiliul Județului și Primăria Municipiului Galați - cât și de alți factori implicați pentru realizarea în acest an a anumitor obiective majore ale Bibliotecii „V.A. Urechia” sau ale altor instituții culturale: deschiderea Filialei Nr. 2 „Paul Păltănea” cu statut de Bibliotecă Municipală; deschiderea Bibliotecii Estivale în Parcul Eminescu, a cărei activitate a transformat acest loc de promenadă într-un ambient foarte plăcut și unde au avut loc toate manifestările Bibliotecii „V.A. Urechia”, desfășurate pe timpul vacanței la sediul central (cluburile de vacanță - „Cafeneau literară” și „Clubul curioșilor”); desfășurarea Taberei de creație „Axis Libri”, componentă a extensiei culturale a

brandului omonim, structurată pe trei secțiuni de interes: artă plastică, artă fotografică și creație literară și pe câte două categorii de vârstă – 5-9 ani respectiv 10-14 ani; desfășurarea Festivalului Național de Carte „Axis Libri”, care a atras un public numeros și avizat; editarea la Editura Axis Libri a 2 (două) lucrări de mare valoare: *Oameni în memoria Galațiului* – pentru care Biblioteca „V.A. Urechia” a primit Premiul pentru istorie locală la Chișinău - și Stoica, Corneliu. *Dicționarul artiștilor plastici gălățeni*; desfășurarea Festivalului Internațional Serile de Literatură ale Revistei „ANTARES”, organizat de Uniunea Scriitorilor din România - Filiala Sud-Est, Fundația Culturală „Antares”, Consiliul Județului Galați și Centrul Cultural “Dunărea de Jos”; editarea de cătreUSR – Filiala Sud Est Galați și de Biblioteca „V.A. Urechia” a revistei „Antares/Axis Libri”; editarea lucrării de înaltă

ținută profesională *Din istoria poliției române: Poliția orașului Galați între anii 1832 și 1949* de Adrian Pohrib.

De asemenea, prof. dr. Zanfir Ilie a subliniat că actul cultural gălățean este reprezentat din ce în ce mai bine la nivel local și a menționat principalele realizări edilitar-gospodărești: inaugurarea bazinei de înot de la Baia Comunală și deschiderea Grădinii Publice. În acest context, ca proiecte de viitor a menționat amenajarea unei Grădini de Vară și a Parcului „Eminescu”, iar pentru Faleza Dunării s-a propus o nouă înfățișare.

Prof. dr. Zanfir Ilie a evidențiat sprijinul acordat de Consiliul Local și rolul major al dlui Gheorghe Bugeac în editarea, la nivelul municipiului nostru, a lucrărilor de valoare menționate mai sus și a subliniat colaborarea bună și fructuoasă cu toate

instituțiile de cultură (Arhivele Naționale ale României – Filiala Galați, Universitatea „Dunărea de Jos” Galați, Inspectoratul Școlar Județean Galați, anticariatele, societatea Renașterea Galațiului etc.), cărora le aduce mulțumiri pentru implicarea în actul cultural gălățean. A menționat că un real sprijin în desfășurarea activităților propuse în Consiliul științific ar putea veni și de la societatea civilă și de la jurnaliști.

Scriitorul Corneliu Antoniu a amintit necesitatea îmbunătățirii actului culturii scrise, astfel încât toate publicațiile gălățene să fie la un nivel profesional ridicat prin calitatea lor. A evidențiat efortul depus în acest sens de Biblioteca

„V.A. Urechia” și de Comisia de Cultură la nivelul municipiului Galați, precizând că apariția revistei „Antares/Axis Libri”, care este o noutate la nivelul județului, face parte din dorințele noastre de a așeza într-o ordine firească actul literar. A menționat că aceasta este o revistă nu doar pentru Galați, ci pentru toată țara și are impact chiar la nivel internațional.

Dl Corneliu Antoniu a semnalat oportunitatea întocmirii la Galați a unei monografii despre istoria literaturii române la Dunărea de Jos, prin colaborarea dintre instituțiile culturale gălățene (Universitatea „Dunărea de Jos”, Biblioteca „V.A. Urechia”, Uniunea Scriitorilor din România etc.).

Dr. Gheorghe Bugeac a precizat că în acest demers cel mai dificil este constituirea colectivului pentru elaborarea monografiei și a apreciat că serile literare de joi de la Biblioteca „V.A. Urechia” au dat startul activității literare la Galați, aducând laude celor care au inițiat acest proiect.

În ideea promovării actului cultural gălățean, s-a propus repătrunderea celor mai rare cărți din colecțiile Bibliotecii. În acest context, Violeta Moraru a menționat că Biblioteca „V.A. Urechia” deține un fond foarte valoros de documente care fac obiectul colecțiilor speciale, între care se numără 12 incunabule și 14 elzevire. În 2011 au fost demarate activitățile de expertizare și evaluare a documentelor, în scopul stabilirii valorii reale de patrimoniu a acestora. Evaluarea a fost realizată de

dr. Doru Bădără, expert autorizat în carte veche de la Biblioteca Centrală Universitară „Carol I” București. În prezent, sunt expertizate și se întocmește documentația necesară demarării procedurilor de clasare în

Patrimoniul Cultural Național pentru 7 incunabule. Având în vedere valoarea deosebită a documentelor deținute de Bibliotecă, este necesară continuarea acestor activități și în anul următor.

În continuarea acestor idei, Dorina Bălan a propus realizarea în anul 2014 a unui album de cărți poștale ilustrate cu cele mai reprezentative imagini din cele 7 incunabule, continuând astfel tradiția Bibliotecii de promovare a documentelor existente la Compartimentul Colecții Speciale.

Prof. dr. Zanfîr Ilie a menționat că a fost întocmit și urmează a fi tipărit primul volum din Catalogul Cantacuzino, cuprinzând descrieri ale documentelor care au aparținut Cantacuzinilor, deținute de instituția noastră. Toate aceste publicații vor fi oferite și Primăriei Municipiului Galați, care le va putea dărui oaspeților, ele reprezentând o frumoasă carte de vizită a orașului.

Dna Katia Nanu a propus reeditarea unor monografii ale orașului Galați, dar care să conțină, în paralel cu descrierea orașului vechi, prezentarea actuală a obiectivelor de interes pentru turiștii care vizitează localitatea. Pentru realizarea acestei activități este necesar un colectiv științific special, cu o pregătire solidă în ceea ce privește istoria, geografia și cultura municipiului Galați. Dna Katia Nanu a apreciat că în jurul Bibliotecii se coagulează viața socială a Galațiului și a recomandat intensificarea relației Bibliotecii cu Universitatea

prin găzduirea serilor de joi la Universitate și implicarea studenților în recenzarea cărților care se lansează. De asemenea, a dat sugestia editării pe suport electronic a lucrărilor scriitorilor gălățeni și postării pe site-ul Bibliotecii.

Prof. dr. Zanfir Ilie a precizat că acest lucru nu se poate înfăptui deocamdată, întrucât instituția nu deține un program integrat de bibliotecă performant și un server care să permită digitizarea și difuzarea electronică a publicațiilor.

Prof. Theodor Parapiru a remarcat că realizările sunt aproape neverosimile pentru vremurile actuale. Cu ocazia Festivalului „Axis Libri” și a Salonului Literar omonim s-au realizat contacte naționale și internaționale care au așezat Galațiul într-o lumină favorabilă. Biblioteca Estivală constituie un succes extraordinar pentru care a transmis felicitări, iar Revista „Antares/Axis Libri” este un proiect ambițios în intenții care va atrage atenția la modul cel mai bun în ceea ce privește actul literar la nivel local și național. Dl Theodor Parapiru a apreciat că Biblioteca a devenit un loc deschis la propriu și la figurat, iar vizitarea ei nu se realizează doar în scopul împrumutării documentelor, ci și pentru dezvoltarea relațiilor de cooperare și colaborare.

În final, și-a manifestat respectul și admirația pentru personalul Bibliotecii, care a desfășurat manifestări de calitate, prin colaborarea eficientă cu toate personalitățile culturale gălățene, precum și cu invitații la evenimente.

Prof. univ. dr. Simona Antofi a felicitat Biblioteca pentru rezultatele obținute și a încurajat desfășurarea serilor literare de joi la Universitate. În ceea ce privește monografia despre istoria literaturii

gălățene, a afirmat că este o inițiativă bună, dar care necesită o organizare mai deosebită.

Cu privire la acreditarea CNCSa Editurii „Axis Libri”, a afirmat că deocamdată acreditările s-au sistat, din cauza unor probleme organizatorice.

De asemenea, a propus colaborarea între Universitate și Bibliotecă, luând în considerare posibilitatea organizării în comun a celor două manifestări de anvergură: Cercul critic literar al Universității și Salonul Literar „Axis Libri”.

Dl Mihai Istrate, director al Fundației „Andreeana Juventus”, i-a asigurat pe toți cei prezenți de sprijinul, în continuare, al Primăriei în ceea ce privește promovarea actului cultural gălățean.

Dl Florențiu Tanascov de la Anticariatul Cronos a propus realizarea, împreună cu Biblioteca „V.A. Urechia”, a unui album cu vederi vechi din Galați – Comisia Europeană a Dunării, activitatea portuară etc. - eventual în colaborare cu inițiatorii Colocviului constructorilor de nave care se desfășoară vinerea, la sediul Bibliotecii „V.A. Urechia”. Proiectul ar avea un impact regional și ar pune în valoare și colecția de cărți poștale cu Galațiul, deținute de Bibliotecă.

Scriitorul Ion Grosu a sugerat inițierea unor întâlniri între scriitori și elevii de liceu, eventual cu ocazia Zilelor aniversare ale școlilor respective. De asemenea, a apreciat că ar fi bine ca actul cultural să fie promovat mai mult în județ, prin desfășurarea unor lansări de carte în diverse localități de pe teritoriul Galațiului.

S-a adus în discuție și faleza Dunării, afirmându-se că monumentele în metal aflate în acel spațiu nu sunt etichetate, iar gălățenii sau turiștii care trec pe acolo nu știu ce reprezintă. Dna Katia Nanu a propus amplasarea unui panou-hartă din care să reiasă locul respectivelor monumente, cu menționarea denumirii și a creatorului fiecăruia dintre ele.

Dr. Adrian Pohrib, directorul Filialei Galați a Arhivelor Naționale ale României, și-a oferit sprijinul și disponibilitatea pentru toate proiectele dezbătute, prin asigurarea bazei documentare existente în cadrul Arhivei.

În final, prof. dr. Zanfir Ilie a mulțumit participanților pentru prezența și participarea activă la discuții și a propus ca următoarea întrunire a Consiliului Științific să aibă loc în luna decembrie a acestui an.

Consiliul Științific al Bibliotecii „V.A. Urechia”

Simpozionul Național „Monumentul – Tradiție și Viitor” Iași, 14-17 octombrie 2013

Radu Moțoc
inginer, publicist

Această ediție, a XV-a, marchează o continuitate a unei tradiții în care specialiștii din diferite domenii de activitate aduc o contribuție remarcabilă la punerea în valoare a monumentelor, dar și a unor metode de cercetare, restaurare și conservare a acestora.

Deschiderea oficială a simpozionului s-a desfășurat în Aula Universității Tehnice

„Gh. Asachi” cu binecuvântarea IPS Teofan, Mitropolit al Moldovei și Bucovinei. Cu acest prilej au fost acordate plachete nominalizate la mai multe personalități care și-au adus contribuția la restaurarea monumentelor.

Conform unei vechi tradiții practicate de gazda simpozionului – Muzeul Unirii – s-a vernisat de data aceasta o expoziție intitulată „Călători prin Moldova de altădată – monumente văzute de artiști” printre care semnalăm pe: Michel Bouquel, Carol Popp de Szathmari, Auguste Raffet, Alois Saar, P. Muller, etc.

Lansarea volumului „**Monumentul – Tradiție și Viitor**”, XIV, și **albumul omagial** care conține imagini de la toate edițiile, au fost prezentate de prof. dr. Ioan Opreș. Aceste volume constituie o expresie grăitoare a menirii acestui simpozion care se consacră prin toate manifestările științifice în slujba patrimoniului național.

Simpozionul s-a desfășurat în patru secții bine delimitate, într-un ambient încărcat de istorie cum sunt sălile din Muzeul Unirii (Sala „Dublei alegeri”; sala „Reformelor”; „Sala de conferințe” și „Holul de onoare”):

- Monumentele și istoria lor;
- Monumente și arhitectură;
- Tehnici și tehnologii de restaurare;
- Viața monumentelor urbane.

Din cele 120 de comunicări semnalăm următoarele:

- *Un monument și proprietarii săi: Palatul Cantacuzino din București*, Narcis-Dorin Ion;
- *„Casa cu orgă” din Galați*, Marius Mitrof;
- *Palatul Cotroceni-un monument istoric renăscut*, Ștefania Ciubotaru;
- *Fundarea Muzeului din Tecuci*, Ioan Opreș;
- *Arhiva unui arhitect român student la Viena în anii 90 ai sec. al XIX-lea*, Tereza Sinigalia;

- *Wilberg, autorul frescelor din curtea castelului Peleş*, Dragoș-Cristian Căldăraru;

- *Accademia di Romania in Roma – simbol al elitei românești*, Mihaela (Bălan)Lazăr;

- *Contribuția BNR la ridicarea „Accademia di Romania”*, Cristian - Andrei Scăiceanu;

- *Cetatea Soroca cu noile descoperiri arheologice*, S. Mustață, I. Tentiuc;

- *Un boier nemțean, ctitor la Iași, și neamul său*, Ștefan S. Gorovei;

- *Reabilitarea Casei Miclescu din Iași (1868)*, Adrian Pușor;

- *Cetatea de scaun a Sucevei – date noi apărute în timpul lucrărilor de reabilitare*, Gh. Sion;

- *Ateneul Român la 125 de ani de la inaugurare*. Mai mulți autori.

În data de 15 oct. s-a efectuat o vizită de documentare la conacul Petre P. Carp de la Țibănești, jud. Iași. Conacul a fost construit de Ion Carp (bunicul lui P.P.Carp) în anul 1820, având inițial doar parter și un etaj. În parcul conacului se află un mausoleu al familiei Carp, construit din beton după planurile inginerului francez Gustave Eiffel, care l-a vizitat pe P.P. Carp la Țibănești când a fost în România. După retrocedarea castelului în anul 2009, la inițiativa Ordinului Arhitecților din România, și a unor ONG-uri din Franța și România s-a organizat la conac un „Atelier de fier forjat” unde se învață tehnici tradiționale a fierului forjat ornamental pentru restaurarea monumentelor istorice.

Finalizarea restaurării Bisericii „Sfântul Sava” din Iași, datând din anul 1583, a fost un bun prilej de a se organiza o întâlnire cu specialiștii care au contribuit în diferite etape la restaurarea acestui monument unic din România, ce îmbină elemente arhitecturale bizantine, orientale, gotice, moldovenesti și muntenești.

Experiența restaurărilor din ultimii 15 ani a constituit o vizită de documentare la mănăstirea Probota, ctitoria lui Petru Rareș, Cetatea de Scaun de la Suceava și la bisericile de lemn din Maramureș.

Meritul incontestabil al succesului acestui Simpozion revine doamnei Aurica Ichim care avea să mărturisească în volumul omagial: „Specialiștii din întreaga țară au căpătat bunul obicei de a veni în fiecare an la Iași pentru a discuta despre soarta monumentelor. Astfel s-a înfiripat un **Simpozion unic în felul său**, care a generat o stare de spirit, în care se regăsesc mulți entuziaști, preocupați de soarta monumentelor”.

Fenomenul DACOLOGIC

Năstase Marin
scriitor

Moto: Pentru a lichida popoarele, se începe prin a le altera și a le șterge memoria. Le distrugi cărțile, cultura, istoria și vine altcineva, le scrie alte cărți, le dă altă cultură, le inventează altă istorie. Între timp, poporul începe să uite ceea ce este, ceea ce a fost, iar cei din jur îl vor uita și mai repede.

Milan Hubel- istoric ceh

Pe 31 august 2013, de ziua Limbii Române, site-ul „9AM.ro” a postat o știre considerată șocantă: „Zece universități internaționale prestigioase (Oxford, Sorbona, Cambridge, Los Angeles ș. a.) au în programele de predare cursuri de limba și literatura română”. Această veste a provocat în rândul cetățenilor români unele comentarii controversate, din care rezulta derută și confuzii. Unii au fost mirați că se acordă atâta importanță limbii române, când... „războiul bate la ușă”, iar sărbătoarea Limbii Române ar fi chiar „ultimul lucru ce mai trebuia făcut”. „Mai bine am serba ziua când om avea locuri de muncă și venituri mari”.

Rămâi consternat când afli astfel de comentarii. Câtă confuzie, necunoaștere și derută, pe fondul obsedantelor griji cotidiene ale românilor, care le provoacă lehamitea! Lehamite izvorâtă din cronicizarea gravelor probleme existențiale ale concetățenilor care văd cu disperare că „aleșii” lor nu le mai rezolvă, cufundându-i tot mai mult în mocirla sărăciei și degradării morale. Este dureros! Trist și dureros! Că românilor nu le mai pasă de limba și istoria lor, repere ale identității și apartenenței lor la un neam vestit. Mai ales când sunt nevoiți să devină „frunze-n vânt” în această furtună a globalizării, la ce bun aceste „însemne nobiliare”, când peste tot sunt tratați cu dispreț? Și nici nu trebuie să știi că ești urmaș al celui mai vechi popor din Europa și că limba ta, cea daco-română, stă la baza limbilor europene actuale. Tu, românul umilit peste tot în Europa, trebuie să știi din manualele școlare că istoria ta începe în anul 106 d.Hr., când Dacia a fost distrusă de „strămoșul” tău, Traian, că toți dacii au fost nimiciți și au dispărut din istorie, că te tragi din coloni romani în Dacia și

că limba ta este limba acelor coloni romani, că așa ne-au spus „corifeii” Școlii Ardelene acum 200 de ani. Și de-atunci...tot așa învățăm la școală, adică... asta trebuie să învățăm.

Ei bine, mulți savanți din lume consideră falsă și depășită teoria latinistă a originii poporului român și a limbii române. Ei au aflat mai demult care este adevărul originii neamului românesc și a limbii lui, adevăr ținut sub tăcere în România, și de aceea renumitele universități au introdus în programele lor limba română. Spre uimirea noastră, a românilor neinformați.

Din nefericire, această TĂCERE nefirească este întreținută și de media românească, fapt pe care l-am constatat cu amărăciune cu ocazia celui de-al paisprezecelea Congres Internațional de Dacologie la care am avut fericitul prilej să particip. Lucrările congresului s-au ținut la Buzău, între 16-18 august, fiind continuate la Chișinău, între 20-22 august. Evenimente despre care media românească nu a pomenit nimic.

De fapt, nici despre alte congrese nu prea se omoară presa să vorbească, dacă nu apare vreun scandal pe-acolo, mai ales scandaluri politice. De pildă, în luna august, vedeta audiențelor tuturor televiziunilor a fost „Rromayana” prinților Cioabă, subiect extrem de „interesant și foarte important” pentru publicul românesc. De aici ceața groasă de tăcere, în condițiile când istoriografia oficială românească nu acceptă „bâzdăgăniile” dacologice însușite și promovate de mulți savanți de prestigiu ai lumii, care sunt contrare înțepenitei teorii latiniste, conform căreia poporul român s-a format în urma procesului intens de romanizare a Daciei.

Că pseudosavanții dușmanilor nației noastre promovează această teorie, nu mă miră. În fond acesta le este interesul. Cum rămâne cu... „ai noștri”, care nu vor să cunoaștem adevărata Istorie a românilor? Să fiu mai concret, măcar cu două exemple:

- când s-au descoperit cele 500 de tăblițe cu scriere dacică la Sinaia, „istoricii” noștri oficiali au declarat că sunt niște falsuri măsluite de B.P. Hașdeu. „Teorie” susținută și după ce analizele de laborator din Anglia au stabilit vechimea lor din timpul dacilor. De aceea au fost ținute în lăzi aruncate pe coridoarele Muzeului Național de Arheologie, fără nicio gestiune din partea cuiva. Așa se explică faptul că au mai rămas doar 24 de tăblițe, restul dispărând, fără să fie tras la răspundere cineva. Noroc că

inginerul Dan Romalo, care le-a predat muzeului, a avut fericita inspirație să le numeroteze și să le fotografieze pe toate. Altfel ar fi dispărut în neant pentru totdeauna.

- pe data de 7.04.2013, la oră de audiență maximă, TVR1 a difuzat o emisiune intitulată chiar așa, „Mistificarea istoriei”, în care vajnicii „istorici” oficiali ai României au denigrat și minimalizat personalitatea voievodului Mihai Viteazul care a reușit să refacă Dacia Mare. Acești „istorici” au considerat „mitizare” cele scrise despre marele voievod de către Nicolae Bălcescu și Nicolae Iorga. Mai mult, marele „istoric” contemporan, Lucian Boia, a afirmat: „Eu cred că, în realitate, România actuală nu are nimic comun cu Dacia antică”.

Asociația „Geto-Dacii” a transmis televiziunii naționale un PROTEST energic față de difuzarea acestei emisiuni, rămas fără răspuns, deci fără a fi cunoscut de opinia publică.

Așa se explică șocul românilor când află că cele mai prestigioase universități din lume au introdus limba daco-română în programele lor. Și tot așa se explică apariția fenomenului DACOLOGIC, ca reacție la atitudinea istoricilor oficiali români față de adevărul istoric al neamului nostru. O succintă descriere a fenomenului și realizările acestei mișcări:

- în anul 1999 se înființează la New York „Dacia Revival International Society” (Societatea „Renașterea Daciei”) având ca fondator și președinte pe doctorul Napoleon SĂVESCU cu scopul declarat de „a readuce în drepturile ei adevărata istorie a poporului daco-român”;

- din anul 2000 până-n anul 2013, Societatea „Renașterea Daciei” a organizat pe teritoriul României, în fiecare an, Congrese Internaționale de Dacologie. La aceste congrese s-au făcut comunicări științifice referitoare la istoria strămoșilor noștri, daco-românii și a strămoșilor acestora, pelasgii, pe baza descoperirilor arheologice, cercetărilor unor specialiști români și a unor savanți de prestigiu din întreaga lume;

- s-au valorificat operele unor mari savanți români care au studiat istoria strămoșilor noștri, dintre care amintim pe: Nicolae Densușianu, autorul vol. „Dacia Preistorică”, Vasile Pârvan, autorul vol. „Getică”, B.P. Hașdeu, autorul studiului „Pierit-au dacii?”, a „Istoriei critice a românilor” și a monumentalului dicționar „Magnum Etimologicum Romaniae”;

- a cumpărat cartea „Zamolxis Primus Getarus Legislator”, scrisă de suedezul Carolus Lundius și publicată la Upsala în anul 1687, care a fost tradusă în română și engleză;

- la al doilea Congres (2001), „o adevărată revelație a produs comunicarea doamnei Viorica

Enăchiuc, intitulată „Codex Rahonczii”, care a descoperit scrisul dacilor;

- a sponsorizat publicarea multor volume referitoare la istoria strămoșilor noștri, printre care publicarea „Istoriei adevărului istoric” (2 vol.), autor prof. dr. Augustin Deac, a cărții „Traco-Geto-Dacii, națiunea matcă din spațiul carpato-danubiano-balcanic”;

- s-au publicat câteva cărți de referință pentru clarificarea unor probleme ale originii poporului român: „Noi nu suntem urmașii Romei” și „Noi, Dacii”, autor doctorul Napoleon Săvescu, volumul „Genomul uman”, autori Georgeta Cardoș și prof.dr. Alexander Rodewald;

- s-a sprijinit publicarea multor cărți și reviste cu tematici revelatoare ale adevărului istoric al neamului nostru, al căror număr a crescut an de an, exponențial. O simplă înșiruire a titlurilor acestora ar epuiza toate paginile unei reviste;

- tot sub auspiciile Societății „Dacia Revival” a apărut revista „Dacia Magazin”, postul de televiziune „Dacia TV” de la New York, s-au compus melodiile: „Imnul Dacic”, „Geneza poporului dac”, „Marșul dacic”, „Cei ce-au crezut că pot învinge dacii” ș.a.

Spațiul nu-mi permite să prezint toate acțiunile și realizările acestei societăți. Voi aminti, totuși, câteva adevăruri ale istoriei neamului nostru, relevante în comunicările și cărțile prezentate la ultimul congres:

- comunicarea dr. Napoleon Săvescu „Contribuția genetică la cunoașterea originii poporului român”: „prin analiza ADN mitocondrial s-a stabilit că relațiile genetice dintre populațiile vechi din epoca bronzului și a fierului și populațiile actuale din spațiul carpato-danubian sunt identice, deci strămoșii noștri sunt pelasgii și urmașii lor, geto-dacii. Că acest tip de relații genetice se pot extinde pe tot arealul locuit în vechime de pelasgii și tracii din peninsula Balcanică, dar și din întreaga Europă, până-n Italia și Spania, unde au ajuns triburile pelasge, inclusiv actualul teritoriu al Turciei și vestul Asiei, până-n nordul Indiei și chiar în China;

- spațiul geografic al pelasgilor (și, ulterior, al traco-geto-dacilor) cuprindea, pe lângă actualul teritoriu al României, în est până la Nipru și nordul Mării Negre, în nord până la Carpații Păduroși (în Polonia), în vest, până la bazinul Vienei și podișul Boemiei, în sud până la Adriatică și aproape în întregime peninsula Balcanică. - prof. Ion Găju: „Spațiul geografic dacic”;

- câteva repere istorice ale locuirii teritoriului românesc (din volumul „Adevărata obârșie a poporului român” - autor Valeriu D. Popovici-Ursu):

- PALEOLITICUL SUPERIOR (40000-10000): descoperirea unui maxilar uman în „Peștera de

oase” din munții Aninei. A fost datat cu C-14 de antropologul Erik Trinkaus de la universitatea din St. Luis (S.U.A.) ca fiind vechi de 35000 ani și aparținând celui mai vechi om din Europa;

- descoperirea celor mai vechi elemente de civilizație din lume (locuințe-n bordeie, ciocanul de minerit, lancea cu două tășuri, harponul de pescuit), vechime 18000 ani, com. Cotușca, jud. Botoșani, București, Peștera Moeciu ș.a.;

- descoperirea celor mai vechi așezăminte omenești sedentare de către Lepenski Vir în zona Porților de Fier, zonă locuită între mil. XIII și VI î.Hr.;

- descoperirea de la Turdaș de către Sofia Turmă, din Orăștie, a cca. 200 de tăblițe și frânturi ceramice acoperite cu incizii simple, vechime cca. 8500 ani î.Hr. Erudiții specialiști Schliemann, Virchow, dr. I. Stern, Kallman ș.a. au confirmat faptul că semnele incizate de pe aceste tăblițe constituiau o scriere ale cărei grafeme (semne vizuale ale unui sunet) aveau corespondențe ulterioare în Sumer, Egipt, Asia Mică (Troia), Creta ș.a. Cercetătoarea transilvană afirma că așezarea de la Turdaș a fost locuită de un trib dacic.

- atestarea existenței agriculturii: 7800 î.Hr.- Cercetătorii de la Universitatea din Edinburgh, în colaborare cu cercetătorii români, descoperă la Clisura Dunării, la Porțile de Fier și la malurile Dunării grăunțe de cereale și oseminte umane. Pentru a exclude eventuale erori în privința datării, analizele au fost efectuate la patru laboratoare europene: Oxford, Groningen, Berlin și Bonn. Marija Gimbutas, cercetătoarea americană de la Univ. Los Angeles, care a analizat civilizațiile epocii neolitice din toată Europa, a prezentat în anul 1971 la Congresul al VIII-lea de științe preistorice și protoistorice, ținut la Belgrad, o hartă în care teritoriul României reprezenta centrul zonei de civilizație, la intersecția între axele N-S și E-V, care trece prin Bucegi, unde se află Sfinxul sculptat în stâncă reprezentând pe SATURN, zeitate celestă venerată de geți. Aici a fost nașterea matcă a europenilor de astăzi. În afară de această zonă, cercetătoarea americană nu a mai găsit în restul Europei nicio urmă de civilizație;

- 5600 î.Hr. - Crearea Mării Negre prin spargerea barierei de stânci dintre Marea de Marmara și lacul de apă dulce care exista înainte. Geofizicienii americani William Ryan și Walter Pitman au studiat acest fenomen, spunând că în urmă cu 7600 de ani, pe locul unde se află astăzi Marea Neagră era un lac de apă dulce, cu 110m mai jos decât nivelul actual. (cartea „Noah’s flood”). Prosperând

și înmulțindu-se, carpato-dunărenii au căutat un exod în toate direcțiile după acel cataclism. În cartea acestor cercetători sunt menționate direcțiile de migrațiune și zonele până unde au ajuns migratorii, purtători ai civilizației create pe teritoriul carpato-danubiano-pontic;

- „Anul 5508 î.Hr., este anul de când poporul român își notează cultul religios SCRIS, an folosit în toate actele cancelariilor domnitorilor români și în toate cronicile vechi românești din era noastră (salvate de la distrugere) până-n sec. al XVIII-lea, când domnitorii fanarioți, străini de cultura și civilizația poporului român, au renunțat la acest sistem de datare. Apoi, s-a introdus datarea religiei ortodoxe, cu anul zero, reprezentând nașterea Mântuitorului nostru, Iisus Hristos.”

Pentru poporul român, anul 5508 este de o însemnătate deosebită, fiindcă atestă existența noastră pe pământul în care locuim fără întrerupere, de mai bine de șapte milenii, combătând cu tărie utopica teorie a formării poporului nostru de-abia după anul 106 d.Hr. din simbioza colonilor romani cu băștinașii, în 165 de ani de ocupație romană.

Mă opresc cu enumerarea altor repere ale adevăratei istorii a neamului nostru, întrucât cercetările în acest domeniu continuă, iar rezultatele acestor cercetări reprezintă o cantitate uriașă de informații, încă nesistematizate într-o formă succintă și fluidă, pe înțelesul tuturor. De altfel, informații neacceptate (deocamdată) de istoriografia oficială românească, înțepenită în anul 106 d.Hr. când civilizația și cultura neamului nostru ajunsese la apogeu, dar a fost distrusă de „tătucul” nostru, împăratul Traian, un geniu (rău pentru noi) politic și militar.

Poate, mulți dintre cititori se vor întreba (ca și istoricii noștri oficiali): la ce bun cunoașterea acestei „Istorii adevărate a poporului român”? Nu mai are nicio legătură cu problemele noastre actuale. Fals! Are o mare legătură. Acele interese, străine interesului nostru național, doresc SĂ NU CUNOAȘTEM adevărata istorie a românilor, pentru ca POPORUL român să fie transformat în POPULAȚIE, ca amestecătură de mai multe etnii conlocuitoare, populație trăitoare pe un TERITORIU periferic european. Populație mai ușor de manipulat în condițiile globalizării tot mai agresive.

Depinde numai de noi dacă acceptăm sau nu manifestările acestui fenomen DACOLOGIC, care dorește păstrarea identității și demnității românilor, în această furtună globalizatoare actuală, care ne spulberă fii neamului ca pe „frunza-n vânt”.

Recontres francophones

12 Septembrie 2013

**Victoria Fătu
Nalațiu**
scriitor

1. Poezia românească s-a auzit din Paris

Patru scriitori bistrițeni, Elena M. Cîmpan, Menuț Maximinian, Victoria Fătu Nalațiu și Dorel Cosma, au fost invitați să participe, în luna septembrie, la o întâlnire internațională a poeziei, la Paris. Scriitorii români au fost însoțiți de președintele Asociației *Rencontres Europeennes*

Europoesie - poetul Joel Conte.

Poeții bistrițeni, însoțiți de Joel Conte, au fost invitații emisiunii de la radio *ENGHIEN* Franța, moderată de poetul Francois Fournet. Tema emisiunii a fost poezia, ce înseamnă ea pentru fiecare dintre invitați, cum au ajuns să scrie poezie, rolul conexiunilor internaționale dintre idei. Scriitorii au citit din creația proprie, atât în română, cât și în franceză, fiind felicitați, prin telefon, de colegi poeți internaționali.

Sărbătorind centenarul caruselului din Parcul Arcului de Triumf, Asociația Artiștilor și Poeților Francofoni a organizat un moment de teatru și poezie. Poeții bistrițeni au fost invitați să citească din creațiile proprii, în aplauzele spectatorilor care s-au oprit să asculte. Tot aici a fost prezent ambasadorul UNESCO la Paris, M. Khamliene Nhouyvanisvong, cu care au fost stabilite relații de prietenie în vederea desfășurării unor proiecte și la Bistrița. În programul

expoziției internaționale de artă contemporană și de texte literare *Meditation Lumiere*, găzduită de Clubul Artelor din Paris – Madelaine, Joel Conte i-a prezentat pe poeții români și activitatea lor, din dorința de a continua schimbul cultural și pe viitor.

Poeții bistrițeni și cărțile lor s-au aflat în tumultul universal de conexiuni multiculturale, materializat în lecturi din poezia proprie, ascultate și apreciate de către iubitorii genului liric. De asemenea, au participat la *Promenada poetica 2013*, organizată în amintirea poetului Aimé Césaire, scriitor din Martinica, militantul culturii africane în toată lumea. A fost prezentă poeta Ozoua Soyinka, cu care s-a stabilit realizarea unor proiecte comune la *Casa cu lei* din Bistrița. A fost vizitată Biserica Română Ortodoxă din Paris, preot Constantin Târziu, în fața căreia se află statuia lui Mihai Eminescu. Tot

aici, scriitorii s-au întâlnit și cu artista Lia Lungu, animatoare a manifestărilor culturale din New York, care și-a manifestat intenția unui schimb cultural între Centrul Cultural Municipal Bistrița și comunitatea românească din America.

Victoria Fătu Nalațiu lângă, Joël CONTE
Président de l'association Rencontres Européennes-
Europoés, din Bistrița: Elena M. Cîmpan, președintă
cenaclului „Conexiuni”, Menuț Maximinian,
a directorul ziarul Răsunetul, Dorel Cosma - directorul
Centrului Municipal de Cultură (președintele
Uniunii Internaționale de Folclor)

François FOURNET et Radio Enghien
Proposent
RENCONTRES FRANCOPHONES
Le carrefour de la francophonie
Émission radiophonique les deuxième jeudi du mois.
Sur IDFm Radio Enghien (98fm).
Téléphone : 01 34 12 12 22. Site : idfm.fr (98fm)

Invitée d'honneur

La Roumanie

Avec la gauche à droite:
Dorel COSMA, Président de l'Union Internationale des Folklores
Elena M. CIMPAN Présidente de la Société littéraire Conexions - Coneximi
Maximian MENUȚ Directeur du journal « Răsunetul » de Bistrița
Victoria FĂTU-NALAȚIU, artiste poète et poète de renommée internationale

Le jeudi 12 septembre 2013
de 20h00 à 21h00 (heure française)

Avec la présence de Joël CONTE
Président de l'association Rencontres Européennes-Europoés

Information et réservation :
François FOURNET 62 rue Robespierre 95100 Argenteuil
t. 06 09 92 14 47 imi.fournet@fray.fr
Joël CONTE t. 06 08 98 67 02 joel.conte@orange.fr http://www.conteblog.fr
http://www.conte.com/blog.net

Afișul Manifestării

Alexe Rău - 60 de ani

**DISTINSE DOMNUL DIRECTOR DR. ALEXE RĂU!
SCRIITOR, BIBLIOLOG, FILOSOF ȘI PRIETEN,**

Un moment aniversar este, în esență, unul al bucuriei, un bun prilej de a face bilanțul după parcurgerea unor ani cu atât mai mult, cu cât este vorba de o vârstă deosebită, așa cum este cea de 60 de ani pe care o sărbătoriți. Colectivul Bibliotecii Județene „V.A. Urechia” dorește să fie alături de Dumneavoastră la ceas aniversar, pentru că ați dovedit de-a lungul timpului că sunteți un mare iubitor de neam și cultură, unul dintre cei mai valoroși și activi Oameni ai Cărții din spațiul românesc de peste Prut.

Absolvent, încă din 1975, al Facultății de Biblioteconomie și Bibliografie a Universității de Stat din Chișinău, v-ați dedicat cu pricepere și dăruire întregul parcurs al vieții tărâmului cercetării în acest domeniu, mai întâi ca lector universitar al aceleiași facultăți, iar apoi dorința de a fi mai aproape de Cetatea Cărții v-a îndrumat pașii spre structurile celei mai mari și mai reprezentative instituții în acest domeniu din Republica

Moldova - Biblioteca Națională. Treptele ierarhice parcurse de Domnia Voastră atât în cadrul Bibliotecii, cât și în cele ale Ministerului Culturii au constituit pietre de temelie pentru funcția pe care aveți să o dobândiți din 1992, aceea de director general al Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova. Acesta a fost, de altfel, modul de a vi se recunoaște meritele pe care le-ați avut în dezvoltarea biblioteconomiei din Basarabia prin fundamentarea și demonstrarea necesității reformei bibliotecare în republică și a elaborării modelului cibernetic al managementului de bibliotecă.

Ca cercetător științific cu titlul de doctor în filozofia biblioteconomiei, ați impus, prin studiul dumneavoastră, trebuința elaborării și evidențierii bazelor filozofice ale bibliologiei, în general și ați descoperit noi adevăruri științifice referitoare la *Cazania* Mitropolitului Varlaam, la opera lui Nicolae Densușianu și la dilema ființei naționale românești, fapte de cultură care au o însemnătate imensă pentru oamenii de știință ai prezentului și viitorului, efort pe care l-ați depus pentru a fi folosit cu înțelepciune și pasiune de generațiile care vor veni. Contributor activ la procesul renașterii unui real focar de cultură națională în Basarabia, prin intermediul acestei **Cetăți a lecturii** - unde înțelepciunea se găsește la ea acasă, într-o împărăție fără dimensiune spațială și temporală și care, spre deosebire de noi, nu poate avea vârstă, ci numai capacitatea de a opri timpul în documentele sale cu o puternică forță de viziune a spațiilor inedite - ați reușit să străbateți la conducerea ei, vreme de mai bine de două decenii, o cale care nu a fost deloc fluentă. În tot acest timp, Biblioteca a parcurs un drum atât cu împliniri, cât și cu dificultăți, rezistând cu putere încercărilor la care au supus-o oamenii și vremurile, pentru ca astăzi să vi se aprecieze eforturile pe care le-ați depus.

Sub conducerea Domniei Voastre, Forul Național al culturii moldovenești are în portofoliul său realizări de-a dreptul grandioase, ce își definesc o dublă orientare: pe de o parte, diversitatea și modernitatea

promovată de fiecare dată, pe de altă parte, mărirea în permanență a numărul de cititori care se lasă prinși în lanțul trofic al cunoașterii prin întrebări, revenind aici pentru a căuta răspunsuri. Reflectarea fidelă a realității biblioteconomice din Basarabia și a consecințelor sale educaționale, culturale și sociale sunt trăsături definitorii ale ființei Dumneavoastră. Prin atributele și competențele de care dispuneți, ați fost în măsură de a găsi oricând o soluție, servind onest și eficient interesului obștii moldovenești în activitatea pe care o desfășurați și nu v-ați lăsat copleșit de pierderi și greutăți pentru ca astăzi să fiți mândru că sunteți bibliotecar!

Pentru Domnia Voastră biblioteconomia a constituit și constituie o știință și o artă pusă în slujba celor care beneficiază de serviciile bibliotecii – utilizatorii – care trebuiau să vadă în această profesie balanța care păstrează echilibrul între trecut, prezent și viitor. Cu alte cuvinte, ați făcut din acest domeniu al științei un simbol, folosindu-vă de harul, tactul, profesionalismul, devotamentul, sinceritatea și abnegația de largă disponibilitate umană de care dispuneți în permanență. Timpul - de care toți se plâng că lipsește și se comprimă, constatare care denotă falimentul unui *eu* care nu dorește să se privească în oglinda emoțiilor, socialului și universalului - este pentru Domnia Voastră măsurat cu o altă unitate. Așa se explică faptul că sunteți unul dintre cei mai prolifici oameni de cultură din Basarabia, fapt demonstrat de existența celor peste 200 de studii, articole, eseuri pe care le semnați în diverse periodice de specialitate din republică, din România, Rusia, Iugoslavia, SUA, Austria, Franța etc.

Într-una dintre meditațiile sale, Barbara Tuchman spunea: „Cărțile sunt cărăușii civilizației. Fără cărți, istoria e mută, literatura nu are glas, știința paralizată, iar gândirea și meditația suspendate.” Pentru că ați dorit ca literatura să devină mai bogată, iar biblioteca, cu toate fondurile ei de texte încorporate în mănunchi să comunice și prin diversitatea scrierilor Dumneavoastră, ați abordat, încă din tinerețe, de la vârsta de șaisprezece ani, toate genurile literare publicând: volumele de versuri *Spune ceva* (Chișinău, 1993), *Uniluconul* (Chișinău, 1997), *Nuca lui Nevermore* (Timișoara, 1999) și cărțile de eseuri cu tematică în domeniul bibliologiei: *Există și un Dumnezeu al bibliologiei* (Chișinău, 2001), *Jurnal parizian* (Chișinău, 2001), *Ochiul din oglinda paginii* (Chișinău, 2002).

Comunitatea noastră, a bibliotecarilor, este mândră și onorată să vă aibă mereu aproape, ca pe unul dintre cei mai distinși membri și îndeosebi prieten, la evenimentele culturale de anvergură, cum este Festivalul Național de Carte „Axis Libri” atunci când nu pregetați să ne promiteți că veți „continua fructuoasele colaborări între Biblioteca V.A. Urechia și cea din Chișinău”, motiv de mare mândrie și satisfacție pentru noi, bibliotecarii urechiști.

Oamenii ca Dumneavoastră, care știu că ceea ce fac este de fapt o reconsiderare a *propriului eu* și a dorinței de bine pentru spiritul specific românesc, persoanele care promovează actele culturale și contribuie cu fapte concrete la realizarea lor, au de ce să fie mândri.

Apreciem efortul pe care îl depuneți neconținut pentru susținerea întregirii patrimoniului spiritual românesc - prin faptele durabile pe care le realizați - și vă urez să susțineți cu aceeași putere de muncă și eficiență activitatea biblioteconomiei și a științei informării pentru a înregistra rezultate ale căror consecințe să le regăsim pe tărâm educațional, cultural și social, prin și cu ajutorul competențelor dobândite, servind cu profesionalism interesul pentru studiu și lectură.

Omagiul pe care vi-l aducem, în semn de recunoaștere a activității Dumneavoastră, sper să se constituie într-un îndemn de a continua să slujiți spiritualitatea și cultura românească pentru credința în același adevăr: cartea și biblioteca nu au fost niciodată separate de procesul de instruire și educare.

Vă urăm să priviți cu mândrie și demnitate în urmă și - peste măcar atâția ani câți împliniți acum - să fiți satisfăcut că iubirea pentru actul lecturii, cultivată de Dumneavoastră astăzi, la vârsta adevăratei maturități, a dat roade bogate!

Să ne trăiți într-un mulți și rodnic ani, în deplină sănătate, să vă bucurați de răsplata meritelor și strădaniilor ce le-ați sădit în slujba culturii române în general și al actului lecturii în special!

Cu aleasă prietenie,

Prof. Dr. Zanzir Ilie,

Director al Bibliotecii „V.A. Urechia” Galați

Mircea Regneală - 70 de ani

DISTINSE DOMNULE PROFESOR UNIVERSITAR MIRCEA REGNEALĂ,

Bucuria aniversării unei individualități de marcă a breslei biblioteconomice românești nu putea să nu fie împărtășită și de colectivul Bibliotecii Județene „V.A. Urechia” Galați, care a ținut ca la sărbătoarea celor 123 de ani de existență a Cetății Cărții de pe melecurile dunărene să-l celebreze pe OMUL care poate fi considerat reîntemeietorul învățământului de profil de după 1989, învățământ pentru care a militat să îl aducă la statutul și demnitatea de care se bucură azi.

Model al personalității biblioteconomice al ultimilor 23 de ani, Domnia Sa s-a remarcat prin credință, atașament și devoțiune față de profesie, fapt demonstrat prin opera științifică din domeniu - cu precădere studiul tuturor tipurilor de documente, de la cele tradiționale la cele moderne - unde este atât autor, traducător, coordonator, referent științific, dar și editor, director și fondator de revistă de profil și asociație profesională.

OM de o simplitate și o modestie rar întâlnite în zilele noastre, avem în persoana Domniei Sale exemplul celui care și-a asumat destinul cu mult curaj, fiind apreciat și contestat, având parte de recunoaștere și de ingratitudine, dar acestea sunt sentimente umane pe care vremea le cerne, iar importanța documentelor de referință în domeniul biblioteconomiei pe care Domnul Profesor le-a realizat va dăinui, așezându-l acolo unde își merită locul, pe înaltele trepte ale scării valorice din domeniul biblioteconomic.

Principala sa activitate, cea de profesor universitar la Catedra de Biblioteconomie și Știința Informării din cadrul Facultății de Litere, a pus în valoare arta de a reuși să unească oamenii, să comunice cu aceștia, să-i formeze cu har și înțelepciune și a scos în evidență că este una dintre persoanele care știu să construiască și să mențină sănătos o ramură a învățământului care se prăbușise. Model demn de urmat pentru discipolii săi, Profesorul Mircea Regneală a confirmat că menirea bibliotecarului este aceea de a ști să ofere informații, dar și că universul profesioniștilor în acest domeniu își are statutul actual și datorită valoroasei contribuții pe care a avut-o în calitate de mentor.

Avem plăcerea să vă fim alături la acest ceas aniversar și să vă felicităm pentru întreaga dumneavoastră activitate în sectorul biblioteconomic și al științei informării și pentru modul în care v-ați dedicat cu pricepere și dăruire pe tot parcursul vieții tărâmului cercetării în acest domeniu.

La frumoasa vârstă pe care o împliniți vă urăm să trăiți întru mulți, fericiți și rodnici ani, în deplină sănătate, să vă stăpânească aceeași putere de creație și să vă bucurați de răsplata meritelor și strădaniilor ce le-ați pus în slujba comunității biblioteconomice românești!

Cu deosebit respect,
Colectivul Bibliotecii Județene „V.A. Urechia” Galați

Grigore Hagiu – 80 ani de la naștere

Poetul luminii sporite

Îată că Anul *Nichita Stănescu* se apropie de sfârșit fără a fi fost susținut prin manifestări de mare impact. Evident, nici aniversarea lui Grigore Hagiu, celălalt dioscur al "frăției" poetice (*Luigrigoredelanichitasufletulmeunedeslipitdeallui* – dedicație de la Nichita, februarie 1964), nu a beneficiat de o mai bună marcă, vizibilă în plan național, exceptând desigur tradiționalul festival de la Târgu Bujor.

Apărută la Editura Promotal, în 2011, *Jurnalul de vise* reunește texte din perioada 1979-1984, o serie de cronici, articole, diverse însemnări, transcrieri și decupaje din documente olografe, din presă, precum și un însemnat număr de fotografii.

Ineditul jurnal de vise inclus în acest volum reprezintă o adevărată provocare pentru exegeți, deoarece, deși nu există o intenționalitate explicită a lui Hagiu de a fi publicat, el are reale valențe literare pretabile la o abordare critică. Este cunoscută și analizată de unii exegeți dimensiunea selenară, melancolică a creației hagiene. Aceasta rămâne însă, în afara studiilor referitoare la onirismul estetic românesc, fiind receptată doar din perspectiva reveriei romantice.

Balansul dintre teme și motivele astrale și cele terestre, între lumina revelației poetice și umbrele din undergroundul liric, este amplu redat în poemele lui Hagiu. Stălucirea crudă, solară, nichitiană este îmbogățită de cea selenară, redată prin diversele faze ale interferenței graduale a celor două entități creative. Relația celor doi poate fi comparată fie cu a gemenilor Castor și Polux, care își împărțeau alternativ nemurirea, fie cu Spica, albastra stea binară, inspirând o generație de tineri și parafând decisiv desistarea față de adevărea la criteriul *corectitudinii politice* al valului proletcultist. Însă, paradoxal, tocmai din zona de penumbră ni se poate livra adevărata măsură a originalității sale.

Publicat postum, *Jurnalul de vise* constituie un punct de plecare și o oportunitate de a analiza creația lui Grigore Hagiu independent de contextul îngemănării substanței lirico-filosofice a celor doi. Natura sofianică a transcrierii viziunilor onirice (*și visele sunt o încordare a spiritului*), precum și perspectiva de sorginte budistă a reprezentării lumii și vieții ca vis (*sînt visat pe spațiul șubred/miezul celor două mari treziri*) sunt coordonate ce pot contura o scriitură originală, matură, fundamentată pe achiziții conceptuale solide și emoții estetice rafinate. Textele pot fi tratate ca niște micropovestiri. Totodată, privit global, jurnalul poate fi considerat o scriere unitară, atât personajele, cât și locurile fiind perfect integrabile într-

un tablou istoric, în care sunt vehiculate chipuri, relații și sentimente, fapte, culoare locală, totul înmănușat în feliile de viață ale unui caleidoscop. Scenele, comparabile cu filmele suprarealiste, sunt populate de personaje care reprezintă dublurile astrale ale prietenilor, rudelor (*chipul lui - al tatălui, n.n. - de un roșu limfatic stătuia încă, aplatizat și trist, parcă decupat din tablă subțire, fixă și unduitoare totuși*) și ale altor persoane cu care intra în contact în viața de zi cu zi, cum ar fi Nichita Stănescu, sora - Gina Hagiu, soția - Ana, Nicolae Velea, Fănuș Neagu, Mircea Dinescu, Nicolae Breban, Mihai Ursachi, Cezar Baltag și mulți alții. Pământul natal, atât ca loc, dar și ca element natural (brazde, maluri, mase aluvionare), apare ca un leitmotiv contrastant cu peisajele urbane aglomerate și gălăgioase, cu clădiri și străzi bucureștene, îndeosebi. Sunetul este, de altfel invocat frecvent, fie ca rumoare de voci, ca strigăt, ca zgomot asurzitor, angoasant, alternînd cu liniștea sau zborul tăcut (*Pluteam ușor, lin, deasupra pământului, aproape fără corp, fără formă, numai simțuri și liniște interioară*). Multe descrieri par a fi adevărate provocări ale transcendentului camuflat într-un „magnetism luminos”, în lumina prezentă în diverse forme, în *tainica putere* protectoare, în puritatea zăpezii *neatisă nici de om, nici de fiară* sau în păsările uimitor de albastre. S-au pronunțat asupra lui Hagiu nume sonore ale criticii românești precum Mihai Cimpoi, Gh. Grigurcu, Dan Cristea, Lucian Raicu, A. Balaci, Ctin Trandafir etc. Matei Călinescu remarca, spre exemplu, structura romantică, datorită *vastelor confruntări*, contemplației universului în mișcare și *patosului filosofic*. Opera depășește însă acest cadru, fiind puternic ancorată în suflul modernist (*bine temperat*, după opinia lui Ion Păchian-Tatomirescu) al celei de-a doua jumătăți a secolului al XX-lea, iar *Jurnalul de vise* pare că întărește ipoteza. Pentru Nicolae Ciobanu originalitatea poetului stă în *structura frapantă*. Consider, însă, că există în straturile latente ale creației sale elemente care necesită o nouă grilă de evaluare critică. Parafrazând, prin răsturnare de sens, pe unul din exegeții săi, îndrăznesc să afirm că Grigore Hagiu nu a fost doar poetul *întunericului lucitor* (Negoitescu, p. 166), ci mai curând poetul luminii sporite. Prin plonjoanele sale prometeice în lumea umbrelor, prin tușele hieratice ale unor viziuni poetice și prin redarea unică a vibrațiilor lirice, în dubla manifestare a percepțiilor, de la palpabil/dens la subtil/evanescent, harul artistic al lui Hagiu se dezvăluie viguros și solemn, blând și purificator.

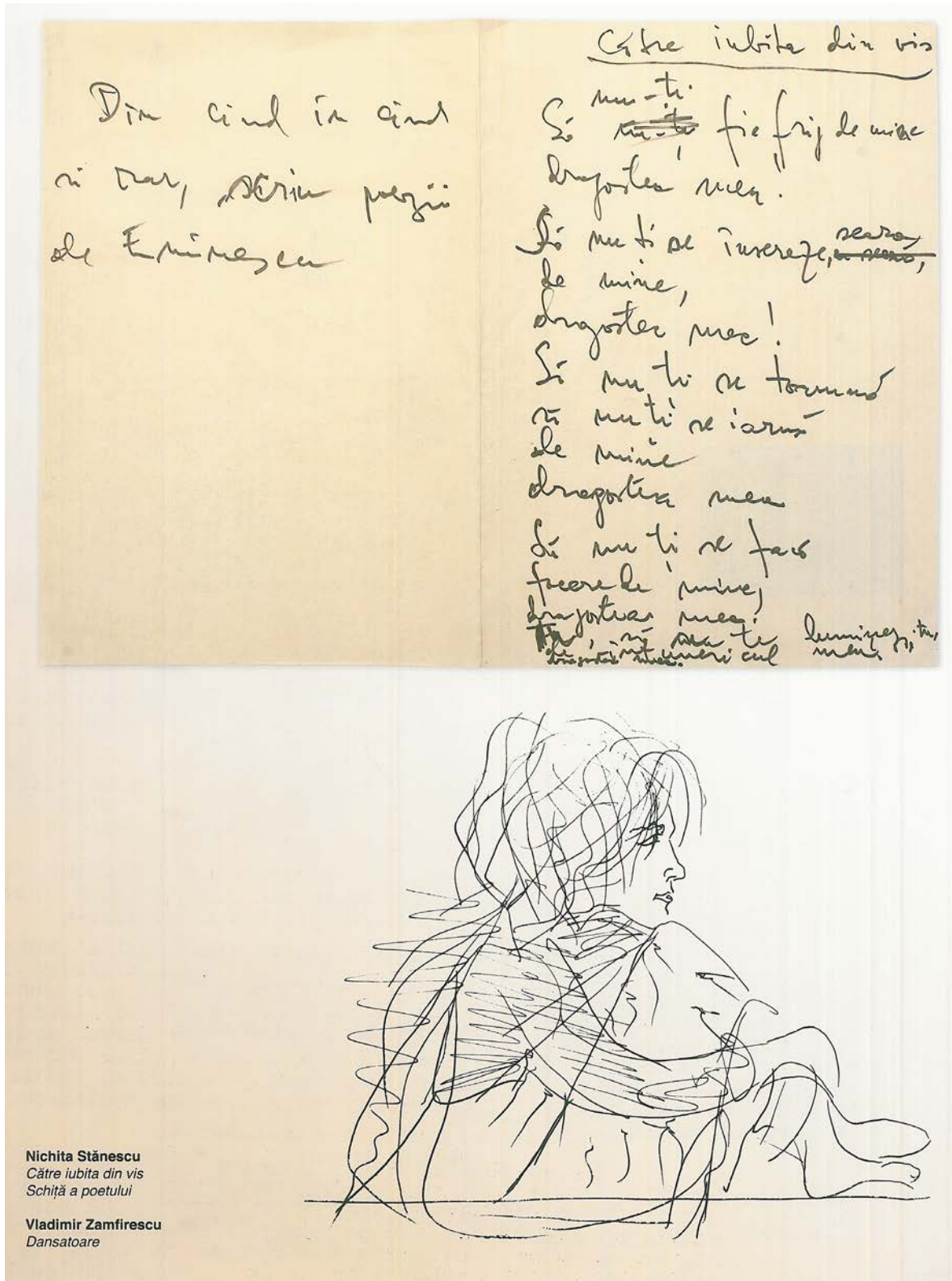
Vladimir Zamfirescu - *Dansatoarea*

N.R. Extras din *Albumul unei prietenii*. Nichita Hristea Stănescu și Vladimir Zamfirescu, București: Alexis, 2012.

Nichita Stănescu - *Către iubita din vis* *Schiță a poetului*

N.R. Extras din *Albumul unei prietenii*. Nichita Hristea Stănescu și Vladimir Zamfirescu, București: Alexis, 2012.

Studii ale capetelor Saskiei și al unei femei, 1636

Acvaforte (15,1 X 12,5)

Gravat stânga jos: Rembrandt f., 1636.

Gravură existentă în albumul *Recueil de Quatre-Vingt-Cinq Estampes originales dessinées et gravées par Rembrandt*, Paris: Ches H.-L. Basan, [sec. XVIII], aflată în Colecțiile Speciale ale Bibliotecii Județene „V.A. Urechia” Galați

GALERIA DE ARTĂ

MARIA DUNAVĂȚU - Chipuri	pag. 37
MIHAI GHEORGHE CORON - Barcagii, La Dunăre	pag. 38
MIHAI GHEORGHE CORON - Grup de flori	pag. 39
CORNELIU STOICA - 120 de ani de la nașterea pictorului Reuven Rubin	pag. 40
GINA-MIHAELA PAVEL - Duo-ul pianistic în creația compozitorului Serghei Rahmaninov	pag. 42

LOCALIA

EUGEN DRĂGOI - Mănăstirea de la Gura Bârlăjiței, un dosar care rămâne deschis (I)	pag. 44
EUGEN HOLBAN - Creația țărănească arhaică în perspectiva unor cercetări moderne	pag. 46

PERSONALIA

LIVIA CIUPERCĂ - Îmbrățișări în ritmuri dunărene: Omagiu scriitorului Mircea Ionescu, la 75 de ani de la naștere (I)	pag. 49
IONEL NECULA - Moștenirea Nataliei Negru (I)	pag. 52
MARIA STANCIU - Jurnalul unei misiuni spațiale: Generalul maior (r) Dumitru Dorin Prunariu Ambasadorul românilor în Cosmos (I)	pag. 55

REFLECȚII DIALOGICE

GHIȚĂ NAZARE - Interviu cu Emil Strungă Director General, Complexul Muzeal de Științe ale Naturii „Răzvan Angheluță”	pag. 58
ZANFIR ILIE - Sensibilitate: Interviu cu dr. ing. Gelu Kahu (II)	pag. 61

CUTIA DE REZONANȚĂ

VIOLETA CRAIU - Poeme	pag. 64
IOAN DUMITRU TEILEANU - Poeme	pag. 65
SIMÓN AJARESCU - Arhipoem (O ciocârlie fantascientă) (III)	pag. 66
VIOLETA IONESCU - S-a întâmpat la Sirmium... (II)	pag. 67
ILIE TÂNĂSACHE - Dincolo de orizont: Călătoriile în... tuburi vidate?!	pag. 69

CONFLUENȚE CULTURALE

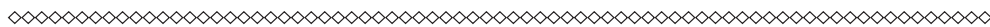
THEODOR PARAPIRU - „Vechea Gardă” / „La Vieille Garde” / „The Old Guard”	pag. 71
PATRICK LEIGH FERMOR - <i>România – Călătorii înainte de lăsarea întinericului (II)</i> ; Selecție, trad. și note de Gabriela Debita	pag. 72
GEORGE MOTOI - Din frumoasele-mi amintiri: Filmând la Galați, prin anii 1980	pag. 73
MAXIMILIAN POPESCU-VELA - Molia-de-sticlă	pag. 75
VASILE ANDRU - Liliiecii sabatului în Delta Dunării	pag. 77

EVENIMENT

Biblioteca „V.A. Urechia” Galați - 123 de ani în slujba culturii gălățene	pag. 80
<i>Noaptea în Bibliotecă la Galați, noaptea albă a gălățenilor</i>	pag. 83
CĂTĂLINA ȘOLTUZ - Serviciile ultramoderne oferite utilizatorilor de Filiala „Paul Păltănea” - Bibliotecă Municipală	pag. 86
Ședința Consiliului Științific al Bibliotecii Județene „V.A. Urechia” Galați	pag. 88
RADU MOȚOC - Simpozionul Național „Monumentul – Tradiție și Viitor” Iași, 14-17 octombrie 2013	pag. 91
NĂSTASE MARIN - Fenomenul DACOLOGIC	pag. 92
VICTORIA NALAȚIU - Recontres francophones 12 Septembrie 2013	pag. 95

MEMENTO

Alexe Rău - 60 de ani	pag. 96
Mircea Regneală - 70 de ani	pag. 98
LEȚIȚIA BURUIANĂ - Poetul luminii sporite	pag. 99
Vladimir Zamfirescu - Dansatoarea	pag. 100
Nichita Stănescu - Către iubita din vis; Schiță a poetului	pag. 101

N.R.: În numărul următor al revistei vom prezenta informații despre Ziua Culturii Naționale și despre activitatea filialelor Bibliotecii Județene „V.A. Urechia” Galați.

Director: ZANFIR ILIE
 Redactor-Şef: Letiția Buruiană
 Secretar general de redacție: Dorina Bălan
 Redactori: Silvia Matei, Camelia Toporaş, Violeta Moraru
 Tehnoredactare: Cătălina Ciomaga, Adina Vasiliică, Sorina Radu
 Ilustrația revistei a fost realizată după colecțiile Bibliotecii Județene „V.A. Urechia” Galați.
 Adresa: Galați, Str. Mihai Bravu, nr. 16.
 Tel: 0236/411037, Fax: 0236/311060
 E-mail: axislibri@gmail.com; axislibri@bvau.ro
 Web: http://www.bvau.ro/axislibri
 ISSN: 1844-9603

Revista Axis Libri este membră ARPE (Asociația Revistelor, Publicațiilor și Editurilor).

Pescarul care l-a găzduit pe Eminescu

Prof. dr. Zanfîr Ilie
Director,
Biblioteca Județeană
„V.A. Urechia” Galați

40.000 de răsărituri de soare au luminat în secolul scurs de la înălțarea sa, la 1911, în marmură de Carrara, chipul lui Eminescu din întâia statuie dedicată vreodată de români Poetului, ce s-a bine-întâmplat să-și găsească locul tocmai aici, la Galați, lângă trecerea de milenii a Dunării și la capăt de natală Moldovă... Orientată cu fața spre Est - întocmai ca altarele Bisericii străbune - statuia lui Mihai Eminescu din parcul ce-i

poartă numele privește spre depărtări pe care numai el le-a putut visa, spre zări care tocmai prin el s-au luminat atât de generos pentru întregul popor pe care s-a ostit să-l reprezinte atât de profund și atât de frumos în nemurire. Să ai în propria urbe prima statuie înălțată lui Mihai Eminescu ar trebui să fie, și chiar este, întâiul însemn din stema spiritualității orașului care anume a fost ales. Dincolo de piatra în care i s-a încrustat eternitatea, Eminescu însuși pare a fi mulțumit de prima lui adresă post-mortem. De aceea, atunci când, în nopțile în care teii din jur îmbălsămează timpul cu floarea dragă lui, Eminescu privește trecerea pe boltă a Lunii – astru atât de iubit de romanticul nostru absolut – ca pe o binecuvântare a orașului în care i s-a pus la dreapta Biserica fortificată Precista, la stânga marea Catedrală Ortodoxă și Palatul Episcopiei Dunării de Jos, iar în față, Basarabia pe care atât de mult a plâns-o („De la Nistru până la Tisa...”) și dinspre care cu multă mulțumire ascultă șoaptele tot mai clar auzite ale lui Mateevici, ale lui Dabija sau ale fratelui Grigore Vieru, de curând sosit să-i stea de-a dreapta în ceruri...

Iar dacă, uneori, noaptea, spiritul statuii ar rătăci pe străzile orașului, Eminescu s-ar descoperi pe el însuși, ar contempla urmele propriilor săi pași, lăsate pe pavajele de acum aproape un secol și jumătate, când, la numai 17 ani, băiatul plecat din Ipoteștii Bucovinei poposise prima dată în portul de la Dunăre, ademenit de fascinația pe care o lăsa în acele vremuri o trupă de teatru grăind românește în fața unui public uluit de ceea ce puteau să facă niște actori din viața lor atât de supusă nevoilor. De două ori a venit Eminescu la Galați. Prima dată,

atunci, în 1867, angajat ca suflor în trupa de teatru a lui Iorgu Caragiale, unchiul marelui dramaturg, care-l descoperise, tot pe Dunăre, mai sus, în portul Giurgiu... Eminescu ajunsese acolo după primul său turneu - acela făcut cu trupa gălățencei Fani Tardini - pornind de la Cernăuți, unde era elev, prin Ardeal și coborând de acolo spre sud, în Oltenia. Se spune că Iorgu Caragiale l-ar fi găsit în port, citind din Schiller (avea cu sine un geamantan cu cărți, purtat în tot acest lung pelerinaj), într-o pauză în umila muncă de numărător de banițe de grâu, pe care o făcea ca să se întrețină. Sigur că îndeletnicirea de suflor i se va fi părut cu mult mai nobilă și ar fi acceptat-o cu entuziasm, dar adevărul este că întâiul lui contact cu teatrul se petrecuse într-o manieră entuziasmantă, la Cernăuți, cu trei ani mai înainte, în 1864, atunci când Mihail Eminovici era elev și când a asistat la toate reprezentațiile pe care le-a dat acolo trupa Tardini – Vlădicescu.

Sosirea acestei trupe românești în orașul administrat sub stăpânirea habsburgică s-a constituit, desigur, într-un mare eveniment, de la care băiatul de numai 14 ani venit la studii într-un oraș în care limba oficială era germana nu putea lipsi. Iată ce scria Zoe Dumitrescu Bușulenga, în lucrarea „Eminescu: Viață, creație, cultură”, despre acest important moment din viața viitorului poet: *Valul de entuziasm care se revărsase peste populația românească în așa măsură încât tot clerul, în frunte cu mitropolitul, asistase la câteva reprezentații, în ciuda canoanelor, l-a prins pe Mihai. Până în luna mai când stagiunea a luat sfârșit, el a trăit într-o frenezie lăuntrică fără seamăn. Reacția atât de vehementă n-a fost determinată numai de exaltarea sentimentului patriotic, ca la ceilalți, deși sigur acest factor a operat la elevul iubit al lui Aron Pumnul. Pentru el se deschisese o nouă lume, una a artei dramatice încorporate în elementele scenei, ale spectacolului, care, atât de concrete în materialitatea lor, atrăgeau printr-o semnificație de altă natură, mai adâncă.*

Această „nouă lume” descoperită de Eminescu în teatru l-a adus, de fapt, la Galați, și este de presupus că, fără a se fi îndrăgostit de Melpomene și Thalia, Eminescu n-ar fi ajuns niciodată în orașul de la Dunăre, care ar fi fost astfel cu mult mai sărac spiritual dacă acele două popasuri ale „suflorului” (de fapt el făcea mai mult decât atât: copia cu scrisul lui frumos și îngrijit, textele jucate și, de cele mai multe ori, le corecta, făcându-le mai accesibile actorilor) nu l-ar fi purtat pe străzile aceluia „Porto-Franco” care era, în a doua jumătate

a veacului al XIX-lea, Galațiul... A doua sosire la Galați a lui Eminescu s-a petrecut la începutul verii lui 1869. Avea atunci 19 ani, publicase, printre alte multe poezii, „La mormântul lui Aron Pumnul” și „Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie”, devenise din Eminovici, Eminescu, prin „botezul” lui Iosif Vulcan, de la „Familia” ardeleană, iar în toamnă avea să ajungă la studii, la Viena, într-o nouă etapă și într-o nouă perspectivă a formării sale. Trecuse între timp din trupa lui Iorgu Caragiale în cea a lui Mihail Pascali, sosind la Galați la începutul lui iunie, tocmai când teii se pregăteau de înflorire. Eminescu a trăit atunci, timp de mai bine de două săptămâni - câte orașe din România pot trece această ședere în buletinele lor de identitate? - la Galați, a fost cetățeanul de o jumătate de lună al orașului și a participat din cușca lui simbolică și chiar ca actor pe scenă cu replici minunate, la toate reprezentațiile teatrale ținute, desigur, în case particulare, în localitate neexistând atunci un teatru adevărat și cu atât mai puțin un sediu.

Se spune că, la Galați, Mihai Eminescu a locuit chiar în port, fiind găzduit în baraca săracă a unui pescar oarecare, unul dintre cei mulți, care n-avea niciodată să știe că avusese la el acasă, timp de cincisprezece răsărituri de soare, chiar „Lucafărul”... Este un moment care nu se poate să nu fi avut ecouri în sufletul tânărului visător, cunoscător al vieții apostolilor, cei ce deveniseră *pescari de oameni* la chemarea Mântuitorului. Unde o fi fost, pe mal, baraca și cine o fi fost, dintre gălățeni, pescarul? Dacă s-ar putea regăsi locul de pe malul fluviului unde, cu aproximație, a fost căsuța aceea, dacă s-ar putea afla numele aceluia pescar, sau măcar zona în care acest scurt răgaz din viața marelui poet s-a petrecut, ce bogăție s-ar descoperi prin aceasta, ce frumoasă comoară s-ar reda Galațiului, mai ales dacă locuința s-ar reconstitui și s-ar scrie sus, la intrare: „Aici s-a odihnit Eminescu la vremea teilor din anul de grație 1869...”

Ce-o fi discutat Mihai Eminescu cu acel pescar, ce vorbe ar fi schimbat ei în timpul de răgaz, acolo, pe malul Dunării, mai bătrână acum cu aproape 150 de ani, ce impresii s-or fi depus în memoria tânărului poet? Iată o temă de reverie și de tainică meditație. Cert este că Eminescu s-a plimbat cu interes și curiozitate pe străzile din centrul târgului, că a intrat fără îndoială în *Biserica Precista* de pe Faleză, ridicată pe vremea lui Vasile Lupu, că a trecut pe lângă casa lui Alexandru Ioan Cuza și că a admirat lumea pestriță, ieșită la plimbare pe Calea Domnească sau pe străduțele din port și din centru, cu pescării, cafenele, bodegi, prăvălii și hoteluri, cu mulțimea de negustori, pescari, marinari, docheri, meseriași, funcționari, profesori, târgoveți, elevi, preoți... Se mai știe că în trupa lui Pascali juca și o tânără și frumoasă actriță, Lina Popescu îi era numele, și se spune că Mihai se îndrăgostise de ea, o sorbea din ochi, îi purta chipul în gând, era muza lui de atunci, poate prima lui muză adevărată, și

ne putem întreba dacă s-ar recunoaște ea, măcar în parte, în acea piatră pusă de sculptorul Frederic Storck în monumentul statuar dedicat poetului, făptura serafică a cărei mână ținând flacăra nestinsă este smulsă atât de des și de neînțeles de o pornire barbară, în acești ani ai modernității parcă prea agresive...

În 1911, la 16 octombrie, când frunzele arborilor din Parcul Municipal al Galațiului se pregăteau de eterna transumanță, un grup ales de domni și doamne participa la unul dintre cele mai înălțătoare momente din istoria timpurilor urbei: dezvelirea și sfințirea statuii lui Mihai Eminescu. Era de față episcopul Dunării de Jos, Nifon Niculescu... Nu se știe cu precizie unde se situa sala în care, la 19 ani, Mihai Eminescu participa la reprezentațiile de teatru, dar, oriunde ar fi fost ea, nu putea fi foarte departe de această zonă verde din centrul orașului în care i se înălța statuia. Pe atunci, la cea de-a doua vizită a poetului la Galați, aici era doar un maidan și numai între anii 1880-1881, la inițiativa primarului Costache Vârlan, s-a amenajat un parc. Trecuseră anii în zbor. În 1889, Eminescu trece în eternitate, dar dacă soarta i-ar fi fost ceva mai prielnică decât i s-a arătat cu adevărat, la data dezvelirii proprii sale statuii n-ar fi avut decât 61 de ani și încă mult timp în față pentru a-și desăvârși opera deja monumentală. Erau prezenți în parc în acea toamnă îndepărtată Mihail Sadoveanu, Nicolae Iorga, Dimitrie Anghel, Ion Minulescu, Alexandru Cazaban, Jean Bart, I.A. Bassarabescu, Al. Stamatiad, Natalia Negru... Mai erau actrița brăileancă Maria Filotti, precum și directorii celor trei mari teatre românești ale vremii, cel din București, Naționalul, și cele din Craiova și Iași... Și dacă mari condeieri ai epocii au ținut să fie martorii clipei înveșmântării poetului în granitul veșniciei, nici reprezentanții marii iubiri eminesciene care a fost în tinerețe teatrul nu puteau lipsi... Eminescu, actorul, era omagiat deopotrivă cu Poetul. Cel ce venise atunci, în 16 octombrie, pentru a treia oară la Galați și pentru totdeauna în parcul din centrul urbei noastre. Iar noi, gălățenii, din acest motiv, spunem că a mai venit o dată și atunci a rămas definitiv aici. Se întâmpla în 1911...

Galațiul are această statuie unică, peste care a trecut mai mult de un veac de existență, are școli cu numele poetului, o stradă pitorească numită Mihai Eminescu și mai are o sală tainică, un fel de altar al Poeziei, al scrisului românesc și al tuturor artelor, una unde aproape că nu este zi dată de Dumnezeu în care să nu se întâmple ceva semnificativ în viața spirituală a urbei și în care artiștii de astăzi, scriitorii, pictorii, sculptorii, muzicienii și, bineînțeles, prietenii dintotdeauna ai „Lucafărului”, actorii, să nu-și dea mâna într-un dragoste de adevăr și de frumos. Sala aceasta ființează în sediul Bibliotecii Județene „V. A. Urechia” și se numește simplu și firesc MIHAI EMINESCU...

Clasic și modern în managementul de bibliotecă: Modelul cibernetic (II)

Alexe Rău
Director general,
Biblioteca Națională a
Republicii Moldova

În baza aplicării celei de a doua formule s-a constatat că, deși teoretic volumul memoriei umane îl surclasează pe cel al mașinilor de calcul, practic omul nu poate beneficia de acest avantaj al său, dat fiind faptul că „introducerea” informației în creier se produce cu o viteză de numai 1 bit pe secundă, adică de 2 500 biți pe parcursul unei

zile de muncă și asta în cazul în care el s-ar afla numai în regim de recepție, necheltuind nicio secundă pentru prelucrarea informației și luarea unor decizii, asta însemnând că, chiar dacă ar rezista unei atare suprasolicitări, nu ar avea timp să mai și rămână om. Eventualul ajutor din partea mașinilor de calcul poate fi, în acest context, doar parțial, căci omul-conducător se confruntă cu un volum important de informație neformalizată (auditivă, vizuală etc.) pe care computerele încă nu o receptează (și e bine că este așa, pentru că așa ne și asigură, deocamdată, condiția de *homo sapiens* și de *homo sensibilis*). În consecință, volumul optim de informație de serviciu care poate să revină unui om, luând în considerație necesitățile creative și de autoperfecționare, este, după evaluările aproximative pe care le-am efectuat, de 170-200 mii biți pe durata unui ciclu de dirijare (adică într-un an). Reieșind din acest indicator, s-au efectuat calcule referitoare la mărimea compartimentelor bibliotecii. Al doilea parametru de care s-a ținut cont la elaborarea structurii ierarhice ține de aspectul sociopsihologic al managementului de bibliotecă. În cadrul mai multor sondaje sociologice, efectuate într-un șir de țări, s-a demonstrat că, sub acest aspect, un personal își menține integral și își manifestă eficient calitățile de colectiv doar în cazul în care numărul lui nu e mai mare de 70-100 de persoane. Depășindu-se

aceste limite, personalul începe să se transforme din colectiv într-o sumă de părți eterogene, adeseori centrifuge. Într-o bibliotecă mare, cu un personal de 350 de salariați, cum e a noastră, acest aspect nu poate fi neglijat, soluția la care am recurs fiind constituirea a șase departamente cu identitate distinctă, compartimentarea la nivelurile inferioare (servicii, oficii, birouri) fiind realizată pe criteriul informațional enunțat mai sus. Desigur, la elaborarea structurii noi s-a ținut cont și de aspectul funcțional, tocmai el impunându-ne, în unele cazuri, alegerea unor variante ce deviau un pic de la conceptul teoretic.

Rigorile ciberneticii cer ca legea ierarhizării să fie aplicată în strânsă legătură cu principiul reversibilității informaționale pentru a obține ceea ce Odobleja numea „cercul vicios de energii”. De fapt, este vorba de asigurarea funcționării ciclului informațional de dirijare, aceasta necesitând punerea la punct a circuitului de informații de la subiectul la obiectul de dirijare și viceversa, precum și a unor legături informaționale între toate verigile structurii ierarhice, pe verticală și pe orizontală, în ambele sensuri. Ținând seama de faptul că ciclul informațional este sufletul, forța motrice a unui model cibernetic de management, în fiecare departament al bibliotecii noastre a fost instituit câte un post de manager, specialitate nouă în biblioteconomie, vocația ei fiind, în primul rând, dispecerizarea ciclului informațional în procesul de dirijare.

A doua lege fundamentală pe care se întemeiază un model cibernetic de dirijare este cea a diversității necesare, ea fiind descoperită și enunțată de către savantul englez W. Ashby. Unul din momentele principale ale dirijării sociale, spune ciberneticianul londonez, îl constituie alegerea. Însă cu fiecă alternativă soluționată se reduce diversitatea subiectului dirijării, în timp ce, de altă parte, obiectul dirijat poate, dimpotrivă, să-și extindă pluriaspectualitatea sa. Această tendință

se manifestă și în biblioteconomie, mai ales în condițiile actuale, când, datorită interconexiunii cu informatica, schimbării mediului socioeconomic și cultural, statutul funcțional al bibliotecilor a devenit cu mult mai variat și mai complex. Pentru dezvoltarea optimă și armonioasă a oricărui sistem dinamic însă este necesar, conform legii lui Ashby, ca diversitatea subiectului dirijării să nu fie mai mică decât cea a obiectului dirijat, iar sporirii gradului de complexitate a obiectului să-i urmeze mutații corespunzătoare în subiectul managementului. Recuperarea diversității conducerii trebuie să se facă în spiritul ciberneticii contemporane, adică prin aplicarea unor metode matematice, prin utilizarea tehnicii de calcul, prin autoperfecționare și operarea unor modificări de ordin organizatoric, dar nu pe calea măririi aparatului de conducere, sau ceea ce ar fi și mai rău, prin simplificarea structurii, aceasta din urmă ducând la crearea unor sisteme de conducere simple, care, așa cum a observat academicianul St. Byr, „nu numai că sunt inapte de a comite greșeli, ci nici nu pot să funcționeze corect”. O cale eficientă de asigurare a corespondenței diversităților sus-numite ar fi, după mine, autoreglarea și autoperfecționarea subiectului dirijării în baza unui model întemeiat pe cele 7 legi universale ale mecanismului creativității și pe cele 50 de reguli pentru stimularea capacității creatoare, toate descoperite și formulate de Ștefan

Odobleja. În acest scop ar putea fi organizate testări și autotestări periodice.

În sfârșit, cea de a treia piatră de temelie a unui model cibernetic de management o constituie principiul completării exterioare, formulat de savantul St. Byr, enunțul acestuia suprapunându-se cu ceea ce Ștefan Odobleja definea, la nivel de cibernetică generalizată, drept principiu consonantist al complementarității. Esențial în această lege este că modelul cibernetic, întemeiat pe o dialectică circulară, poate fi afectat, ca orice sistem închis, de anumiți factori negativi care să-i pericliteze buna desfășurare, aceasta din urmă conducând, de obicei, la conservatism și chiar regres. Un exemplu clasic în această privință ni-l oferă Japonia care, stagnând mai bine de 250 de ani în cercul său de izolare totală, a renăscut și a devenit ceea ce este astăzi numai datorită deschiderii către lume, începută în perioada Restaurației Meiji. În cazul modelului cibernetic al unei biblioteci mari, factorul interacțiunii insuficiente cu mediul comportă o dublă manifestare. Pe de o parte, în timpul perfectării ciclului de dirijare, e posibil să nu se țină cont de toată informația necesară privind ambianța în care funcționează instituția și atunci e necesar, așa cum spune St. Byr, ca ciclul informațional să funcționeze în așa fel încât una din orientările de bază ale acestuia să fie acoperirea deficitului de date din exterior. Pe de altă parte, subdiviziunile mari, ca departamentele bibliotecii noastre, sunt și ele, sub

aspectul organizării și funcționării, niște sisteme cibernetice ciclice, închise. Organul superior de conducere a bibliotecii nu intervine în activitatea acestor compartimente decât în faza de stabilire a liniei algoritmice strategice, când se elaborează decizia de dirijare (programul), și în cea de estimare a rezultatului final, la încheierea unui ciclu de management. În consecință, subzistă și la acest nivel necesitatea completării exterioare în cazurile în care se produc devieri de la pivotul strategic al întregului sau când încep să se manifeste, rezultând din efectul cercului, tendințe de stagnare ori de atenuare a

cadrul Bibliotecii Naționale a fost înființat un serviciu de sociologie și marketing.

După cum am menționat deja, modelul cibernetic de management se întemeiază pe primatul informației. Aspectul acesta necesită, probabil, un studiu special, dat fiind faptul că teoriile informației sociale existente până mai ieri s-au polarizat mai mult în funcție de ideologiile dominante într-un stat sau altul, decât de suportul filosofic și profesional al demersurilor, pe când tocmai acesta poate să ofere, până la urmă, niște principii obiective și universale. La nivelul pragmatic al problemei există

Nr.	Funcțiile dirijării	Genul de informație	Executanți — puncte nodale ale circuitului informațional
1	Elaborarea și adoptarea deciziei de dirijare	Incipientă	Director, șefi servicii, oficii, experți
2	Organizare	Organizațională	Director, manager
3	Regularizare, corijare	De regularizare	Director, expert
4	Evidență	De evidență	Manager
5	Control	De control	Manager

receptivității la nou. Soluția aleasă de noi în vederea satisfacerii rigorilor acestui principiu constă în înființarea unui serviciu de experți independenți. Fiind propuși de către minister, experții, exercitând funcția completării informaționale exterioare, efectuează asistența științifică, analitico-sintetică și consultativă a procesului de management, în special, în fazele de elaborare a programelor de activitate creatoare, benefică pentru evoluția calitativă a obiectului dirijat.

O soluție interesantă ne propune și academicianul Afanasiev, conform opiniei căruia eventualele insuficiențe informaționale în relația obiect-mediul e mai bine să fie tatonate cu anticipație, folosindu-se în acest scop metoda experimentală a buclei închise (rușii o numesc „ciornii iașcik” — cutie neagră), care constă în modelarea felului de comportament al unei părți a obiectului dirijat într-o situație posibilă pentru a elabora, prin inducție, o probabilitate algoritmică relativă la întregul organism. În acest scop, în

însă un consens unanim, potrivit căruia genurile de informație folosită în procesul dirijării se suprapun și sunt omonime cu fazele unui ciclu de management și circuitul informațional se poate derula eficient numai dacă se eșalonează conform diferențierii sincronizate a acestora. În Biblioteca Națională a Moldovei ciclul informațional se desfășoară precum arată tabelul de mai sus.

Modelul cibernetic de management, pe lângă faptul că încorporează tendințele de închidere ciclică și cele de deschidere și de consonanță cu mediul, clasicul și modernul într-un tot organic, se impune prin flexibilitatea sa morfologică, aceasta fiind chezașia adaptabilității optime și deci a unei evoluții armonioase. E drept însă că modelul acesta presupune o multilateralitate și o capacitate de adaptare avansată a personalului. Altfel spus, el poate fi realizat doar când bibliotecarii implicați, și mai cu seamă șefii de compartimente, se manifestă ca niște personalități, de aceasta depinzând în mare măsură sorții de izbândă sau eșecul.

Șerban Cantacuzino și introducerea limbii române în oficierea serviciului liturgic în biserica din Țara Românească (I)

dr. Doru Bădără
bibliotecar, Biblioteca
Centrală Universitară
„Carol I” București

Ultima parte a secolului al XVII-lea și începutul celui următor este una marcată, în egală măsură, în istoria Țărilor Române de frământări, amenințări majore, dar și de izbânzi remarcabile.

În planul relațiilor internaționale, estul și sud-estul Europei, spațiu geo-politic în care sunt plasate Țările

Române și care le va marca evoluția istorică, cunoaște o schimbare majoră a raporturilor de forțe și, în consecință, a centrelor de putere, evoluție cu implicații în multiple planuri ale istoriei acestor regiuni.

În acest context, presiunilor și ingerințelor economice politice și militare exercitate de Sublima Poartă li se vor adăuga și acelea a mai noului vecin, Imperiul Habsburgic, ale cărui trupe victorioase în confruntările cu armatele turcești, care au urmat asediului Vienei (1683), vor împinge granițele imperiului până la fruntariile Țărilor Române.

Printre furgoanele armatelor habsburgice își fac apariția și reprezentanții Vaticanului, dornici să recupereze terenul pierdut în fața protestanților în Transilvania și să își extindă influența și dincolo de Carpați. Astfel, presiunilor militare și politice apărute dinspre nord li se mai adaugă și una prozelitistă a cărei încărcătură de risc era puternic resimțită după tratatul de uniție de la Brețk (1595).

Criza politică internă traversată de Țările Române în secolul al XVII-lea, pe fondul confruntărilor pentru obținerea puterii, este exprimată de succesiunea a nu mai puțin de 50 de domnitori în Moldova și 27 în Țara Românească de la începutul secolului până la instaurarea domniilor fanariote. Iar dacă luăm ca dată de referință anul 1678, începutul domniei lui Șerban Cantacuzino, acela care, în opinia noastră, a fost primul ce și-a

asumat punerea în operă a programului vizând introducerea limbii române în oficierea serviciului religios, în Țara Românească s-au succedat 25 de domnii iar în Moldova 37, în acest interval fiind înregistrate și domniile lui Matei Basarab, care a ocupat tronul Țării Românești timp de 22 de ani, și a lui Vasile Lupu, care a domnit în Moldova 19 ani. Această atât de frământată viață politică generatoare de instabilitate socială și economică nu a creat un cadru propice dezvoltării culturale. Este evident faptul că marile realizări în planul vieții culturale din veacul al XVII-lea sunt legate de perioadele de stabilitate politică și economică din timpul domniilor îndelungate ale lui Matei Basarab, Vasile Lupu, Șerban Cantacuzino și Constantin Brâncoveanu.

Apartenența românilor la spațiul spiritualității ortodoxe s-a dovedit a fi un factor de mare importanță pentru devenirea lor istorică prin mentalitatea colectivă pe care ea a generat-o și dezvoltat-o în rândul lor, mentalitate ce, depășind cadrul strict dogmatic, are importante conotații naționale pentru români.

În contextul invocat, Biserica Ortodoxă, care aduna în sânul său cvasitotalitatea populației din Țara Românească și Moldova, iar în Transilvania asigura asistența spirituală pentru marea majoritate a populației, avea atât o poziție, cât și o responsabilitate deosebită în societatea românească.

Conștientă de aceasta, Biserica va face eforturi deosebite pentru a face față presiunilor la care era supusă. Indiscutabil, efortul principal, ținând de însăși esența instituției, era orientat de structurile sale superioare spre păstrarea credințioșilor și purității dogmatice.

Sarcina era foarte dificilă în condițiile în care limba de cult, slavona, devenise, datorită evoluției istorice și socio-economice, inaccesibilă mării majorități a populației și chiar multor slujitori ai altarului, datorită precarității situația socio-economice, mai ales a preoților de mir din lumea satelor, care, fiind

siliți, pentru a se întreține, să „*se ocupe cu munca câmpului*” fiind apăsați și de numeroase dări¹, nu puteau frecventa o școală ce să le permită însușirea unei limbi străine și, în consecință, aveau o prestație care în foarte multe cazuri lăsa de dorit într-un mod alarmant.

În fața acestei situații, Biserica a conceput o strategie ce prevedea o acțiune desfășurată pe două planuri, primul având ca obiectiv realizarea accesibilității mesajului liturgic prin oficierea serviciului religios în limba țării, iar celălalt vizând ridicarea gradului de pregătire a slujitorilor altarului. Demersurile care aveau ca obiectiv realizarea dezideratelor asumate prin acest proiect se concretizau în acțiuni ce aveau în prim-plan un instrument comun, cartea care, la dimensiunile proiectului de înfăptuit, nu putea fi decât cea tipărită.

Punerea în operă a unui astfel de proiect presupunea depășirea a numeroase greutăți de natură economică, politică sau religioasă, fapt pentru care demersul nu se putea realiza decât cu sprijinul factorului de decizie politică suprem.

Prima greutate care trebuia depășită în programul de introducere a limbii române în oficierea cultului în bisericile din spațiul românesc era aceea referitoare la statutul de limbă sacră pe care îl deținea slavona în Biserica Ortodoxă. Tradiția fiind una din componentele fundamentale ale Ortodoxiei, este normal ca și manifestările ei, în planul formal al vieții ecleziastice, deci, și a limbii în care se slujea, să fie extrem de puternice.

Situația era complicată și datorită faptului că alternativa lingvistică agreată de Patriarhia Ecumenică de la Constantinopol, sub a cărei autoritate se aflau mitropoliții din Țările Române, era evident limba greacă. Credem că este suficient să amintim aici ce afirma în această perioadă Patriarhul Dosithei al Ierusalimului despre limba greacă pe care o considera „*adevărată interpretă a rațiunii și înțelepciunii sufletului, numai grație ei percepem deplin sensurile ce închid în sine cărțile sfinte Noul și Vechiul Testament, care în ce privește pe cel din urmă, atât textul ebraic cât și celelalte traduceri nu ne dau puțință să-l pricepem deplin ci numai Septuagesima ne dă această posibilitate*”².

Aceasta este situația pe care o găsește la urcarea sa pe tronul Țării Românești Șerban Cantacuzino. Personalitate puternică, de mare suprafață politică, nutrind visuri imperiale și manifestând apetențe

culturale, el va fi cel care, cu simțul politic deosebit care îl caracteriza, a înțeles sensurile profunde și adâncile implicații ale proiectului de introducere a limbii române în oficierea serviciului liturgic și s-a angajat, cu hotărârea care i-a caracterizat toate acțiunile, în concretizarea sa.

Încă de la urcarea pe tron, Șerban Cantacuzino a dat un semnal clar al intențiilor pe care le avea în această direcție prin readucerea pe scaunul mitropolitan a vlădicăi Teodosie, cel care fusese depus din scaun, în anul 1672, prin stăruințele lui Grigore Ghica Vodă, pentru simpatia sa față de familia Cantacuzino. Modestul, prudentul, dar tenacele mitropolit Teodosie, primul vlădică care a rostit, cu ocazia alegerii, *Crezul* în limba română³, va fi și primul întâistătător al Bisericii Ortodoxe din spațiul românesc ce reușea să atragă și să implice factorul de decizie politică supremă în fundamentalul, dar atât de dificilul proces de introducere a limbii române în oficierea cultului.

Punând în slujba realizării acestui program abilitatea sa politică, vastele și puternicile relații în lumea constantinopolitană, importante resurse financiare și determinarea în urmărirea obiectivului asumat, Șerban Cantacuzino va trasa căile de urmat pentru concretizarea sa: dezvoltarea mediului tipografic necesar, traducerea textelor în limba română într-o succesiune dictată de importanța lor în cadrul serviciului liturgic, recunoașterea statutului de limbă liturgică pentru limba română, răspândirea cărților traduse.

În primii patru ani de domnie, Șerban Cantacuzino este preocupat de consolidarea domniei și de apriga luptă cu adversarii din partida Bălenilor, luptă pe care o câștigă reușind să lichideze pe aproape toți reprezentanții semnificativi ai acestui partid.

În acest timp, modestul și prudentul vlădică Teodosie, cu tenacitatea sa în slujirea proiectului, face să apară la București, în 1680, în tipografia înființată de mitropolitul Varlaam, un *Liturghier*, pe a cărui pagină de titlu citim „[...] *Den porunca, și osărdia cum și cheltuiála iaste: a Prea sv[i]nțitului. Chyr, Theodosie Mitropolitulô*”⁴. El va tipări această carte fundamentală pentru oficierea cultului cu traducerea indicațiilor tipiconale în limba română și cu restul textului în slavonește tocmai pentru a nu i se putea eventual reproșa că a redat un text sacru într-o limbă care nu avea recunoscută capacitatea de a reda aceste texte. În aceste circumstanțe

mărturisirea, ca un reflex al respectului pentru tradiție, că: „*Iară Lyturghiia toată a o prepune pre limba noastră și a o muta, nice am vrutô, nice am cutezat; dreptô mărturisescô pentru multe alte pricini ce m-au împinsô, săvai că [...] pentru neobiciail beserecii noastre ce până astăzi n-au ținut*[s.n.]”²⁵.

Remarcăm că, spre deosebire de mitropolitul Dosoftei al Moldovei, care pentru a se feri de eventuale reproșuri și sancțiuni din partea patriarhilor greci, atunci când tipărește prima ediție în românește a *Liturghierului*, Iași, 1679, face o întreagă demonstrație asupra faptului că o carte de cult poate fi tradusă în această limbă invocând texte patristice și precedentul creat prin agreerea de către Ortodoxie a limbilor armeană și siriacă ca limbi liturgice, iar atunci când, în 1683, dă la lumină a doua ediție a lucrării solicită aprobarea patriarhului Alexandriei „*luândô dela Svinția sa voe, tâmplându-sâ în Iași svinția sa, am tipăritô aciastâ svântâ carte, să-nțălégâ Creștenii svintele taine*”²⁶, mitropolitul Teodosie nu solicită aprobarea nimănu.

Primul din mijloacele cu care Șerban Cantacuzino se angajează în punerea în operă a programului de introducere a limbii române în Biserică este publicarea unor cărți de slujbă în traducere românească.

Prima dintre aceste cărți este o *Evanghelie*, apărută la București în 1682, pe a cărei pagină de titlu se preciza că „*[...] sau tipăritô [...] cu toată cheltuiala [...] Înnălțatului Domnô [...] Io Șerbanô C<antacuzino> [...] Voevod*”²⁷.

Această ediție a *Evangeliei* este prima în care pericopele au fost orânduite în succesiunea lor liturgică, începând cu Duminica Învierii, și nu în ordinea lor din *Noul Testament*, cum apăreau ele în Tetraevangheliarele tipărite până la această dată, demers menit să sprijine preoții în folosirea corectă și mai lesnicioasă a acestui text esențial în oficierea serviciului religios.

A doua carte tradusă în limba română care va fi tipărită de Șerban Cantacuzino este un *Apostol*, ieșit de sub teascurile tipografiei Mitropoliei în 1683, pe a cărui filă de titlu se precizează limpede „*[...] s-au tipăritô. Den porunca, și cu toată cheltuiala pre [...] Înnălțatului Domnô [...] Io Șerbanô C<antacuzino> Voevod*”²⁸.

În prefețele acestor cărți găsim indicată pentru prima dată și metoda pe care a adoptat-o domnitorul pentru a răspândi aceste lucrări în rândul slujitorilor altarului, dintre care mulți, așa cum succint am

menționat, aveau o condiție materială mai mult decât modestă, care îi împiedica să le cumpere.

În cuvântul înainte pe care domnitorul îl semnează, în ambele cărți, se anunță că ele vor fi dăruite bisericilor din țară. Astfel, în prefața *Evangeliei* din 1682, Șerban Cantacuzino declara că „*[...] o dămü aciasta dariü pre la toate beserecile țării noastre, întru folosulü creștinesculü norodü [...]*”⁹, iar în aceea semnată în *Apostolului*, din 1683, spunea că această carte „*[...] se-au datü dintru mica ostenéla noastră dar beséaricilorü Țării noastre, Ugro – Vlachiei, întru folosulü preoțilorü [...]*”¹⁰.

Aceste afirmații privitoare la dăruirea unei ediții „*la toate beserecile țării*” acopereau o realitate concretă, căci așa cum rezultă din motivațiile care le însoțesc, în spațiul spiritual ortodox, dăruirea unei cărți, cu atât mai mult a unei întregi ediții, se afla sub semnul sacralității. Afirmația privind sacralitatea actului dăruirii de carte credem că își găsește susținerea în: motivațiile de tipul „*[...] întru pomeniré noastră și părințilorô [...]*”¹¹ sau „*[...] pentru a noastră spăsenie [...] și întru pomenire vécinică a noastră și a părințilorô [...]*”¹², des utilizate, afirmații care implicau conotații spirituale clare, rezidând în tendința spre permanență în timp a obiectului dăruit și în sacrificiul material pe care actul în sine îl presupunea, căci, cartea era scumpă.

Este suficient să evocăm aici imaginea lui Ștefan cel Mare, din *Evangeliarul de la Humor*, îngenunchiat, oferind manuscrisul Sfintei Fecioare, gest atât de asemănător în sensuri și semnificații cu modelul tablourilor votive.

Note:

1. Mircea Păcurariu, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*. Ed. a 2-a. vol. II: (secolele XVII-XVIII), București, 1994, pp. 243-245 și 250-251.

2. P.P. Panaitescu, *Patriarhul Dositei al Ierusalimului și Mitropolitul Dosoftei al Moldovei cu prilejul unei scrisori inedite*, în „*Biserica Ortodoxă Română*”, LXIV (1946), nr. 1-3, p. 99.

3. M. PĂCURARIU, *op.cit.*, p. 125.

4. I. BIANU, N. HODOȘ și D. SIMONESCU, *Bibliografia românească veche*. Vol. I: 1508 – 1717. București, [189_?], p. 230-231. (În continuare BRV)

5. *Ibidem*, I, p. 234.

6. *Ibidem*, I, p. 262.

7. *Ibidem*, I, p. 246.

8. *Ibidem*, I, p. 258.

9. *Ibidem*, I, p. 250.

10. *Ibidem*, I, p. 261.

11. *Ibidem*, I, p. 250.

12. *Ibidem*, I, p. 261.

(Va urma)

Din Colecțiile Bibliotecii

Mărturii documentare despre regalitatea românească

Valentina Oneț
bibliotecar, Biblioteca
„V.A. Urechia”

Cărturarul V.A. Urechia, dublat de un veritabil bibliofil, a adunat urme documentare privind regalitatea românească, mărturii scrise și iconografice: manuscrise, fotografii originale, litografii de epocă, foi volante, inclusiv invitații la seratele dansante de la Curte, unde se preciza și ținuta obligatorie (domnii în frac și mănuși albe, însemnele decorațiunilor pe piept

în mărime regulamentară, pentru doamne ținute de bal...), invitații la inaugurarea unor fundații prezidate de rege, invitații de primire în audiență emise de Casa M.S. Regelui, menu-urile dejunurilor de la Castelul Peleş tipărite pe cartoane cu reprezentări diferite, cu însemnele regale, unele adevărate opere de artă grafică miniaturală etc.

Reamintim faptul că istoricul V.A. Urechia este considerat de noi primul biograf român al domnitorului Carol I, ținând cont de faptul că în 1866 a scris *Biografia M.S. Carol I*, cu mențiunea: „manuscrisul care a servit la tipărirea din 1868, cu note și corecturi autografe ale M.S. Domnitorului”. (1) În 1868 se edita volumul *Carol I. Domnitorul românilor*, fără a fi menționat ca autor V.A. Urechia, dar manuscrisul - martor al acestei lucrări se află în colecțiile speciale ale bibliotecii gălățene. (2)

Însemnările marginale, în limba franceză, făcute de Carol, pe manuscrisul biografiei sale întocmită de V.A. Urechia („Notițe autentice și autobiografice date mie [în 1866/1867] de Măria Sa Domnitorul Carol I-iu pentru compunerea biografiei M.S”) ar putea fi considerate printre primele însemnări olografe ale viitorului rege, făcute pe teritoriul românesc.

La categoria manuscrise semnate de Carol I, conservate la biblioteca din Galați, am putea aminti *Decretul nr. 3382 dat în București la 7 dec.1898*, publicat în Monitorul Oficial nr. 206 din 19/31 decembrie 1889, decret de înființare a Bibliotecii gălățene, aflat în copie la secția Colecții Speciale, care prin art. II. preciza: „Se autorizează Ministrul Cultelor și al Instrucțiunii publice

să primească în numele Liceului din Galați, donațiunea făcută aceluși liceu de Domnul V.A. Urechia, profesor la Universitatea din București, a bibliotecii sale compusă din 3000 -3500 volume în condițiunile prevăzute prin actul autentificat de Tribunalul Ilfov, Secția Notariat, sub No. 6.558 din anul corect, care bibliotecă va purta numele de **Biblioteca Urechia, ss. Carol**”. Copia este un manuscris care imită originalul, inclusiv semnătura lui Carol. (3)

Inedit considerăm că este un scurt *manuscris olograf*, pe hârtie vergată, de culoare maron, scris cu cerneală neagră, în limba română, stil vechi, aparținând viitorului rege al românilor, nesemnă, datat 2 iunie 1876, cu următorul conținut: „Ridicu acestu paharu în onoarea învățătorei noastre naționale și în sănătatea acelor care sunt chemați a o răspândi. Urezu [din ce în ce – tăiat în text] ca silințele corpului profesoral să fie încununat cu urări depline succesului, asigurând astfel tăria și prosperitatea scumpei noastre Țeri”. (Ms II 300/nr. inventar 442.226; dimensiuni 19,7x 13 cm; nr Catalog Urechia: 20.775). (4)

Deasupra textului, V.A. Urechia a făcut mențiunea: „Toast autograf [subliniere în original] pronunțat de M.S. Carol I la banchetulu datu profesorilor de toate treptele în 2 Iunie 1876 la Cotroceni”. Concisul discurs regal nu figurează în *Catalogul manuscriselor și scrisorilor*, Galați, 1979 și nici în volumul *Trei zeci de ani de domnie ai Regelui Carol I : Cuvântari și acte*. Vol. 1 (1866-1880), Edițiunea Academiei Române, București, Institutul de Arte Grafice Carol Göbl, 1897.

Toastul manuscris este înscris în Catalogul Urechia la nr. 20.775, între nr. 20.774, sub care este înregistrat *Manuscrisul autograf cuprinzând articolul „V. Alecsandri” de Carmen Sylva publicat de V.A. Urechia antetiași dată în volumul Biblioheque de l’Aliance scientifique universelle*, Sinaia, 1895 (manuscris care nu mai figurează în colecțiile bibliotecii gălățene) și nr. 20.776, unde este înscris V.A. Urechia cu *Biografia M.S. Carol I, manuscrisul care a servit la tipărirea din 1868, cu note și corecturi autografe ale M.S. Domnitorului*. Manuscris. Toate cele trei manuscrise menționate în catalog provin din donația bibliofilului V.A. Urechia, iar după bogăția informațiilor, a detaliilor, cu siguranță au fost trecute în

Catalogul general publicat la anul 1890, oct. 1, supliment nr. 3, p. 355, de bibliograful V.A. Urechia.

Din colecția iconografică (peste o sută de fotografii originale) purtând semnăturile celebrilor fotografi ai Curții Regale, Franz Duscheck, Franz Mandy, Alfred Brand, A. Jhalski, am selectat doar două fotografii superbe.

În prima fotografie, sepia, de mari dimensiuni (45x31,5 cm), sunt surprinși Carol I și Principele Meiningen (ambii în picioare), iar în fața lor, pe scaun, Regina Elisabeta cu o carte în mână, într-un splendid costum național românesc, cu maramă pe cap, încadrată de două domnișoare de onoare, și ele în costume naționale. În afara cadrului, centru, jos, V.A. Urechia a notat, cu cerneală neagră: „Regele Carol I, Regina Elisaveta și familia, Principele Meiningen în sala Morască [Maură] dela Peleş, 1898”.

În partea stângă jos a adăugat: „Brandt foto. Sinaia.” (FIV 47/nr. inventar 444.801; nr. Urechia 3439)

Cea de a doua fotografie sepia (31,5x45 cm) o prezintă pe Regina Elisabeta și suita sa, componența Casei Majestății Sale Regina, tot în Sala Maură de la Castelul Peleş. Regina este în același bogat costum național din fotografia mai sus descrisă, cu o carte pe genunchi, încadrată de patru doamne și domnișoare de onoare din acea perioadă, printre care, probabil, Doamna Olga Mavrogheni, *Grande Maitresse de la Cour de la Reine Elisabeth* (1884-1916), Zoe Bengescu (1891-1903), toate în costume naționale românești, încadrate de zece personaje masculine în ținute sobre, patru cu funcții importante, ținând cont de decorațiile de pe piept, printre care cu siguranță mareșalul Curții, secretari și bibliotecari. În afara cadrului, în stânga jos, V.A. Urechia a notat: „Brandt, 1898, Sinaia.” (F V 6; nr. inventar 444.839; nr. Catalog Urechia 3444). Fotografiele tip *boudoir* de format mare sunt lipite pe carton special fără firma fotografului.

În aceste două fotografii, dincolo de ținuta impunătoare a primilor regi ai României, este uimitoare frumusețea costumelor populare tradiționale românești, modă pe care Regina Elisabeta a impus-o la curtea regală a României.

În monografia *Carmen Sylva, uimitoarea regină Elisabeta a României* (5), este reprodusă „una din primele fotografii ale Principesei Elisabeta după sosirea în România, îmbrăcată în costumul popular național pe care l-a primit în dar de la soțul său”, datată 1869. Carol și-a întâlnit viitoarea soție la Köln, în 1869, logodna a avut loc pe 4 octombrie, iar căsătoria pe 3 nov. 1869, la Castelul Monrepos din Neuwied. Pe 12 noiembrie 1869, tinerii căsătoriți soseau în capitala țării. Rezultă că dragostea și admirația reginei pentru acest simbol românesc, costumul popular, s-a declanșat de la

început, o dată cu primul contact cu cultura populară românească. Într-o povestire intitulată *Amintire de la Sinaia*, V.A. Urechia evocă admirația primilor regi ai României pentru arta populară a românilor: „Din Sinaia nu exista încă decât vechea Monastire și primul Otel în vale, acolo unde puțin după aceea avea să se ridice parcul și atâtea otele. Măriile lor *Domnul și Doamna* (era înaintea războiului [de Independență, n. aut.], locuiau în vechiul archondaric al monasterii, la care se adăugase vr'o două camere de scânduri, frumos tapetate și împodobite cu năfrâmi și obiecte românești. Una servea de birou și alta de refectoriu. Aveam onoarea de a deținea într-o frumoasă zi de August la Măriile lor. Domnul și Doamna Românilor, nu lipseau după dejun, a privi din ceardacul monasterii la voiasele danțuri țărănești... Astăzi, când îmi reamintesc de acea impresiune ce am avut în ceardacul monasterii de la Sinaia, mă întreb încă: care și câte femei născute în România, din societatea noastră cultă, mi-ar fi putut vorbi cu simțire atât de românească ca Doamna Elisaveta?” (6)

Despre Carmen Sylva, „animatoarea artei românești”, un contemporan scria: „Minunat dar i-a fost hărăzit principesei Elisabeta de pe malurile Rinului de a se fi adaptat așa de lesne și integral la noul fel de viață de pe malurile Dunării, încât să fie cea mai aprigă reprezentantă a naționalismului românesc al vremii sale... Apreciind subtilul simț estetic, înăscut, al țărâncii colinelor noastre, manifestat în portul național cu valorile sale vii dar armonioase și mai ales prin maramele amintind vâlurile fecioarelor ateniene, Carmen Sylva prin introducerea acestui port la festivitățile de la Curte i-a dat viață nouă întreținută și prin numeroasele Societăți întemeiate și prezidate de majestatea sa.” (7)

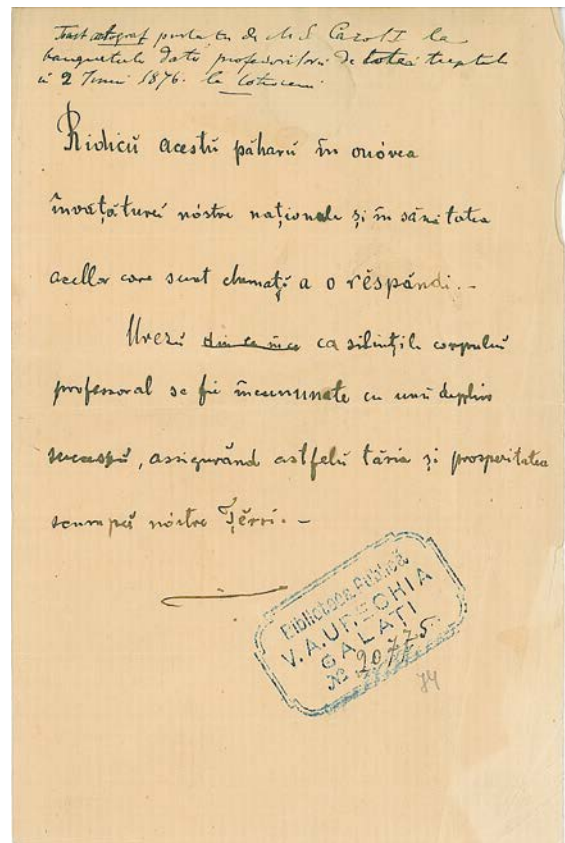
Regina Elisabeta, în costum național românesc, a devenit și a rămas o excelentă ambasadoare pentru România.

Considerăm că cele două splendide fotografii originale, conservate la Secția Colecții speciale sunt rare, pentru că nu le-am regăsit în monografiile iconografice destinate regalității românești existente în colecțiile bibliotecii gălățene consultate de noi. De asemenea, sunt documente bibliofile, pornind de la subiectul tratat, respectiv regalitatea în imagini, dar care immortalizează și costumul popular românesc autentic, realități surprinse de Alfred Brand, pictor și fotograf celebru. Fotografiele au dată certă, 1898, sunt bine conservate și au însemnări olografe ale unei personalități a culturii române, istoricul V.A. Urechia.

Un document inedit considerăm că este și copia unui desen executat de principesa Elisabeta pe peretele chiliei în care a locuit la Mănăstirea Sinaia, înainte de construirea castelului Peleş, deschis oficial în octombrie 1883.

F IV 47 – Regele Carol I, Principele Meiningen, Regina Elisabeta și domnișoarele de onoare : [foto A. Brendt], Sinaia, 1898

Ms II 300 – Carol I – Manuscris olograf, București, 1876

G I 1050 - Carmen Sylva – Schiță în carbune : [copie], Sinaia, [înainte de 1883]

F V 6 - Regina Elisabeta și suita sa : [foto A. Brendt], Sinaia, 1898

În vara anului 1871, Domnitorul Carol I o aducea pe principesa Elisabeta, tânăra sa soție cu care petrecea la Sinaia întâia vară. Timp de 11 veri, domnitorii, care știm că au locuit în două cămăruțe la Mănăstirea Sinaia, aveau pereții „sufrageriei” zugrăviți de artista Carmen Sylva : „În cărbune negru și cu mână de maestru, sunt prinse gesturi, ticuri ale persoanelor care trăiau în jurul Suveranilor. Răposata Zoe Bengescu, intima și mult apropiata duhovnică a Reginei Elisabeta, e prinsă în vreo zece feluri, cu toate gesturile de drăgălășenie, de veselie, de ghidușie. Iată pe Regele Carol în timpul vechi, cu barba neagră și deasă; iată pe Titu Maiorescu, tânăr și cu înfățișarea tot serioasă; uite pe generalul Florescu, organizatorul armatei române și pe Carol Davila, cu fruntea luminoasă... Doi pereți întregi sunt plini de desemnuri, de sus până jos; sunt 72 de capete, cu atâtea gesturi, cu atâtea linii și cu atâtea momente; e o frântură a timpului cu viața lui”. (8)

Copia unui desen executat de tânăra viitoare regină a României, Elisabeta, s-a păstrat în colecțiile Bibliotecii Urechia. Dar la numărul purtat de acest desen, 4901/6, înscris într-un supliment manuscris al catalogului stampelor, este consemnat: *Diferite copii cu creionul după schițele executate pe pereții camerei Monasterii Sinaia de catre M.S. Regina*. Din șase copii s-a păstrat doar una.

Copia desenului executat de Carmen Sylva pe peretele Mănăstirii Sinaia, înainte de 1883, îl prezintă pe Carol I în uniformă militară, cu chipiul pe cap, călare, văzut din profil. Copia este executată pe o hârtie specială de calc, în creion negru. (G I 1050, nr. inv. 473.435; Catalog Urechia nr. 4906, dimensiuni (42,7x45,7 cm). Deși în copie, desenul executat de Elisabeta este unul din puținele mărturii rămase ale lucrărilor sale pictate.

Din bogata colecție de documente referitoare la regalitatea românească am încercat să prezentăm câteva documente necunoscute sau mai puțin cunoscute adunate și donate de fondatorul Bibliotecii Urechia din Galați.

V.A. Urechia a stat mereu în preajma domnitorului și, mai apoi a regelui Carol I, la Sinaia, unde istoricul avea o vilă, și la București, unde era profesor la Universitatea București, catedra de istoria românilor, fiind implicat în mai toate proiectele culturale ale vremii. În 1881 istoricul figura în primul cabinet al Regatului României ca Ministru al Cultelor și Instrucțiunii publice. Consider că cei doi, Regele și istoricul, au avut o relație de amicitie, care a durat de la venirea în țară a lui Carol I în 1866, și până al sfârșitul vieții cărturarului, în 1901.

Numele regelui Carol I figurează printre cele ale primilor donatori către Biblioteca V.A. Urechia. După vizita la Galați din 30 septembrie 1893, când V.A. Urechia i-a prezentat biblioteca, Carol I a adus personal, pe 5 mai

1894, un dar de 29 de titluri în 52 de volume, majoritatea enciclopedii, care au fost păstrate în bibliotecă pe o etajeră specială și 25 de medalii de aur și argint. (9)

Cu o zi înainte de a muri, pe 21 noiembrie 1901, V.A. Urechia scria în Jurnalul său: „De 4 zile n-am mai putut ieși din casă, timpul destul de bun, dar boala destul de rea. Am trimis pentru biblioteca Regelui, *Buletinul fundațiunei* mele prin adjutantul de serviciu. M.S. a ordonat să mi se mulțumească imediat.” Pe aceeași pagină a Jurnalului este atașat răspunsul venit de la Casa M.S. Regelui : „Dragul meu, Majestatea Sa Regele primind cu plăcere nr. 1 al *Buletinului Fundațiunei Ureche*, a bine voit să mă însărcineze a vă exprima viile sale mulțumiri. Semnat Adjutantul de serviciu, ss/indescifrabil. Datat Bucuresci, 21 nov. 1901. Este ultima filă din Jurnalul lui V.A. Urechia. Ultimul său gând consemnat a fost îndreptat spre Carol I.(10). Cred că istoricul V.A. Urechia făcea parte din puținii aleși cărora Regele Carol I le întindea palma întreagă și nu doar două degete.

Note:

1. Oneț, Valentina. *Istoria unui prețios manuscris despre regalitate: Biografia M.S. Carol I* de V.A. Urechia. În: *Buletinul Fundației Urechia*, An VIII, nr. 11 nov. 2010, p. 22-27.

2. [Urechia, V.A.] Carol I. *Domnitorul românilor*. București: Tipografia Lucrătorilor Asociați, MDCCCLXVIII (1868), 64 p.; vezi și Urechia, V.A. *Biografia M.S. Carol I: [manuscris]*. - [București; Sinaia], [1866-1867], 73 f.

3. *Decret regal de înființare a Bibliotecii „V.A. Urechia” în 1889*, 2 p.

4. [Carol, Domnitorul Românilor]. [*Toast pronunțat la banchetul dat profesorilor de toate treptele în 2 Iunie 1876 la Cotroceni*] : [manuscris]. - [București], 2 iunie 1897, 1 f.

5. Badea-Păun, Gabriel *Carmen Sylva, uimitoarea regină Elisabeta a României*. - București: Humanitas, pp. 144-145.

6. Urechia, V.A. *Amintire de la Sinaia*. În: Foia Populară, An I, 18 ianuarie 1898, p. 2.

7. Tzigara-Samurcas, Al. *Memorii*, Vol. 2 (1910-1918), București: Grai și suflet - Cultura Națională, 1999, p. 144.

8. Chiru-Nanov, I. *Sinaia* : [Articol]. În *Revista Capitala*, Anul I, nr. 20, 1916 aug. 12. În Haret, Mihai. *Castelul Peleş*, București, Cartea Românească, 1924, p. 111.

9. Oneț, Valentina. *Vizita Regelui Carol I la Galați și donația regală către Biblioteca Urechia (1893)*. În: *Buletinul Fundației Urechia*, An VII, nr. 10, noiembrie 2009, p. 33; Biblioteca „V.A. Urechia”, Arhiva istorică, XXIV/1894, p. 15.

10. Urechia, V.A. [*Jurnal*] : [copie manuscris]. - [București; Sinaia], iunie-noiembrie 1901, p. 63 (Originalul la Biblioteca Academiei, fond N. Bălcescu, 108 – Caetele V.A. Urechia).

Programul de carantină biblioteconomică internă, regională, națională și internațională a info-documentelor și locațiilor de bibliotecă – între moft și deziderat profesional (I)

Dr. Vasile A. Deac, Prof. Ionela Burz
Bibl. Camelia Boca, Ing. Alexandru Deac

1. Importanța, oportunitatea și obiectivele temei cercetate.

1.1. Importanța temei.

În ceea ce privește importanța temei propuse spre analiză în acest material științific, trebuie să evidențiem câteva aspecte extrem de solicitate și solicitante despre cantitatea, calitatea, circuitul și impactul informațiilor strict necesare societăților dezvoltate și emergente consumiste, aflate într-o continuă progresie în asimilarea informațiilor din domenii variate:¹

- *informația tinde să devină un bun al membrilor comunității, ca atare biblioteca trebuie să utilizeze canale moderne de comunicare pentru a asigura accesul neîngrădit la valorificarea informațiilor diverse, prin utilizarea unor servicii biblioteconomice moderne, curate și eficiente;*

- *ca orice bun, informația poate circula în interiorul și exteriorul instituției de bibliotecă (muzeu, arhivă), la nivel local, regional, național și internațional, ca expresie a relațiilor ce se stabilesc între oameni, organizații, instituții, țări, pe tărâm economic, cultural, științific etc.;*

- *ca orice bun de consum, informația sau produsul – pachetul informațional sau de informație, dar mai cu seamă suportul material al informației (hârtie, pergament, piele, D.V.D., C.D. etc.) suportă, în mod inevitabil, procese degradative multiple, din cauza acțiunii complexului multifactorial prezent în mediile de bibliotecă (muzeu, arhivă);*

- *complexul multifactorial degradativ de etiologie fizică, mecanică, chimică fungică și entomologică induce o rată de degradare și îmbătrânire accelerată a informației și suportului acesteia, până la degradarea totală a pachetului de informație;*

- *factorii biodegradativi de etiologie fungică și entomologică sunt cei mai agresivi în periclitarea integrității fizice a informației și suportului*

material, indiferent de natura acestuia (organică sau anorganică), dar și a sănătății personalului din instituțiile publice și, în egală măsură, a tuturor utilizatorilor consumatori de informații diverse;

- *din categoria factorilor biodegradativi specifici info-documentelor și locațiilor de bibliotecă (muzeu, arhivă), un pericol aparte îl reprezintă agenții patogeni - bacteriile și ciupercile celulozolitice, precum și fauna de insecte papiricole, xilofage și disconfort social de carantină internă, regională, națională și internațională etc.;*²

- *prezența bacteriilor, ciupercilor și insectelor de carantină internă regională, națională sau internațională în produsele (pachetele) de informație sau alte medii din biblioteci, muzee și arhive, determină instalarea și dezvoltarea factorilor de risc, cu consecințe nebănuite asupra integrității produselor de informații clasice și/sau moderne, deoarece nu se cunosc cauzele și efectele instalării și dezvoltării activităților biodegradative ale agenților biologici de carantină în aceste medii noi abiotice și biotice, precum și sistemul integrat de investigație și intervenție în vederea eradicării atacului biologic.*

1.2. Oportunitatea temei

Problemele prevenirii apariției și proliferării în masă a factorilor biologici de carantină internă, regională, națională și internațională (bacterii, ciuperci, insecte), precum și a combaterii-eradicării acestor organisme reprezintă o condiție esențială pentru aplicarea programelor bioecologice de igienizare a colecțiilor și locațiilor din biblioteci, muzee și /sau arhive, în condițiile în care toate serviciile oferite de instituțiile info-culturale trebuie să prezinte, pe lângă oportunități moderne de accesare a informațiilor, și un grad ridicat de confort și igienizare prin locațiile special amenajate studiului staționar. Creșterea volumului de info-documente

acumulate într-o bibliotecă prin operațiuni de achiziții, schimb interbibliotecar, donații, transfer, custodie etc., intensificarea schimbului de info-documente între agenții români, dar și între aceștia și partenerii internaționali, obligă la respectarea convențiilor de carantină biblioteconomică, mai ales cu partenerii internaționali³.

Ca atare, cercetarea, elaborarea și aplicarea tratamentelor de prevenire și eradicare a complexului biologic din mediile de bibliotecă, muzeu și arhivă reprezintă condiția principală de inducere a controlului populațiilor și reducere a agenților biologici sub pragul economic de dăunare (PED).

Prevenirea și combaterea agenților biologici din mediile instituțiilor info-culturale trebuie să se realizeze cu ajutorul specialiștilor conservatori, entomopatologi pe diferite căi:

- *elaborarea și aplicarea programelor de carantină internă, regională, națională și internațională;*

- *elaborarea și aplicarea sistemelor integrate de investigare - intervenție - eradicarea complexului biologic din mediile de bibliotecă (arhivă, muzeu), prin utilizarea metodelor ecologice, curate, de etiologie fizică - termoterapia, terapia mecanică prin absorbție și/sau ventilație, biologic - bioterapia cu feromoni și capcane și, în ultimă instanță, de natură chimică - chimioterapie nepoluantă.*

Pentru a stăvili răspândirea bacteriilor, fungilor și insectelor din locațiile care dețin colecții info-documentare valoroase (biblioteci, muzee și arhive) spre așezăminte info-culturale similare din aceeași regiune, cu riscuri de răspândire la nivel național și internațional, trebuie să se aplice urgent în instituțiile românești măsuri de carantină info-documentară internă, regională, națională și internațională pentru a limita și lichida focarele unor biodegradări (boli și dăunători produse de bacterii, ciuperci și insecte) deja existente în anumite instituții info-culturale din interiorul țării, precum și în unele instituții similare afectate ale unei țări vecine cu România.

1.3. Obiectivele imediate și de perspectivă privind elaborarea și aplicarea programelor de carantină a info-documentelor și locațiilor din biblioteci, muzee și arhive.

a. Stabilirea elementelor și etapelor specifice unui program de carantină internă, regională, națională și internațională ținând cont de următoarele particularități:

- *suprafața utilă a instituțiilor privind păstrarea și conservarea info-documentelor;*

- *fondul general de info-documente și starea de conservare;*

- *calitatea și dotarea corespunzătoare a depozitelor de păstrare a colecțiilor și spațiilor de lucru cu publicul;*

- *prezența specialiștilor experți și a laboratoarelor de conservare corespunzător utilizate tehnic, care să execute periodic investigații și intervenții privind flora și fauna de agenți biologici din instituții și colecții info-documentare.*

b. Identificarea, descrierea și aplicarea activităților specifice carantinei info-documentare interne, regionale, naționale și internaționale a colecțiilor și locațiilor din biblioteci, muzee și arhive.

c. Stabilirea principalelor acțiuni de carantină:

- *monitoringul agenților biologici identificați în mediile de bibliotecă, arhivă și muzeu;*

- *elaborarea și reactualizarea anuală a listelor cu agenții biologici identificați și studiați (încadrare sistematică, importanța economică - daune, pagube, biologie-ecologie, combatere);*

- *controlul de carantină a colecțiilor info-documentare și bunurilor culturale în punctele de frontieră la ieșirea din țară, la intrarea în țară și în tranzit;*

- *eliberarea certificatului de carantină care să ateste că bunurile tranzitate sunt libere de atacul agenților biologici (ciuperci și bacterii celulozolitice, insecte papiricole, insecte xilofage, insecte sinantropice etc.);*

- *controlul stării de conservare a colecțiilor info-documentare în vămile poștale;*

d. Stabilirea structurii organizatorice a carantinei info-documentelor din biblioteci, muzee și arhive → elaborarea cadrului legal de funcționare:

- *dotarea laboratoarelor de conservare existente cu infrastructură tehnică modernă pentru efectuarea investigațiilor și intervențiilor de conservare și carantină;*

- *înființarea laboratoarelor de conservare a colecțiilor info-documentare din instituțiile care păstrează, conservă și diseminează informații pe suporturi clasice (hârtie, pergament, piele) și/sau moderne (suporturi anorganice-electronice), cu atribuțiuni și în structurile de protecție prin carantină internă, regională, națională și internațională;*

- *stabilirea structurii organizatorice a politicilor de carantină a colecțiilor info-documentare și bunurilor culturale prin utilizarea laboratoarelor existente și a specialiștilor experți în conservarea colecțiilor și bunurilor.*

2 Rezultatele științifice obținute.

Dacă ar fi să prezentăm, în sinteză, demersul lucrativ al carantinei colecțiilor info-documentelor din biblioteci, muzee și arhive, din punctul de vedere al conceptelor teoretice, cât și al intervențiilor practice, demersul trebuie să cuprindă măsurile preventivo-curative care se aplică în bibliotecile, muzeele și arhivele din România, în vederea identificării, cercetării, combaterii și evitării răspândirii agenților biologici din și în mediile de bibliotecă, muzeu și arhivă.

Deși acest subiect pare să aibă, după unii pseudomanageri din instituțiile info-culturale, o conotație mai mult teoretică, fără urmări imediate în gestionarea și integritatea colecțiilor, noi credem și milităm, în baza argumentelor probate în practica domeniului internațional, pentru o protecție sporită a colecțiilor în mișcare, prin utilizarea programelor de carantină biblioteconomică de prevenție.

Pornind de la sursele de constituire a carantinei info-documentelor din biblioteci, muzee și arhive (fig.1), au fost evidențiate următoarele aspecte:

- sursele de constituire a carantinei info-documentelor din biblioteci, muzee și arhive sunt identice cu cele utilizate în constituirea și completarea colecțiilor din aceste instituții;

- pornind de la această practică utilizată în toate instituțiile info-culturale, precum și de la cutuma normelor de drept consfințită printr-o practică îndelungată în bibliotecile, muzeele și arhivele lumii, carantina regională, națională și internațională apare ca instrument de lucru folosit în mod firesc în relațiile de achiziție, schimb info-documentar, donații, transfer, expoziții, custodie temporară;

- colecțiile bibliotecilor se constituie și se dezvoltă prin transfer, schimb interbibliotecar regional, național și internațional, donații și sponsorizări, precum și prin achiziționarea unor servicii specifice, publicații, cărți vechi și prin producția editorială curentă, indiferent de valoarea lor și de suportul pe care sunt înregistrate sau fixate,

cu respectarea principiilor utilizării eficiente a fondurilor publice, a transparenței și a tratamentului legal, în condițiile legii⁴;

- interdisciplinaritatea⁵ concepțiilor și metodelor aparținând diferitelor surse de constituire și completare a colecțiilor info-documentare din biblioteci, muzee și arhive conferă abordări deschise, constructive, mai aproape de crezul și năzuințele profesionale ale instituțiilor info-culturale;

- deși nu au fost amintite ca surse recunoscute în constituirea și completarea colecțiilor info-documentare, sponsorizarea sub forma documentelor reprezintă o modalitate modernă și rapidă de acumulare a colecțiilor, în baza bunelor relații între instituții similare, instituții și persoane fizice sau între instituții din domenii diferite de activitate;

- structura surselor de constituire și dezvoltare a colecțiilor care nu permite apariția altor surse moderne de acumulare rapidă a colecțiilor și informațiilor de pe orice suport material nu trebuie să fie închisă;

- sursele de constituire și completare a colecțiilor și informațiilor pe suport electronic reprezintă viitorul incontestabil în constituirea unui imens fond al omenirii de documente și de informații pe suporturi electronice variate; ca atare, tendința ireversibilă spre minimalizarea suportului

Fig. 1

material clasic informației și o mai bună valorificare a informației, prin rapiditatea de circulației în și cu mediile online, reprezintă tendințe ce prind contur pronunțat într-o lume polarizată de interese;

- interoperabilitatea între cele două structuri de acumulare a colecțiilor pe suport clasic și de constituire și completare a dispozitivelor electronice purtătoare de informații este demonstrată în practica bibliotecilor, muzeelor și arhivelor ce dețin informații pe diferite suporturi materiale.

- în cazul tuturor surselor de constituire a carantinei info-documentelor din biblioteci, muzee și arhive, carantina internațională efectuată într-un laborator de carantină modern, pentru cercetarea și izolarea info-documentelor venite dintr-o regiune contaminată sau infestată reprezintă etapa cea mai severă prin care info-documentele sunt investigate,

izolate și tratate în vederea stingerii agenților biologici de carantină;

- schimburile, dar și tranzităriile transfrontaliere de bunuri culturale și colecții info-documentare sunt principalele porți de migrare a agenților biologici consemnați în listele de carantină, de aceea controalele efectuate de experți sunt extrem de exigente;

- controlul provenienței bunurilor reprezintă un motiv plauzibil care determină întreținerea controalelor vamale, dar și în tranzit, controale care evidențiază concomitent prezența sau absența agenților biologici de carantină;

- controlul colecțiilor ce fac obiectul expozițiilor internaționale privind prezența agenților biologici de carantină sunt operații curente efectuate de experții conservatori care, în baza buletinului de conservare standard ce reprezintă starea de sănătate a fiecărui document, verifică starea de conservare a documentelor la intrare în modulul expozițional și la ieșirea din acest dispozitiv;

- achizițiile de producții noi și piața anticariat, schimbul info-documentar, donațiile, transferul, expozițiile și custodiile temporare sunt nu numai surse, dar și cele mai bătorite căi de penetrare și răspândire a faunei și florei de agenți biologici de carantină.

În ceea ce privește impactul surselor de acumulare a informațiilor pe suporturi electronice puternic miniaturizate (dispozitive electronice cu grad mare de miniaturizare) asupra acumulării și consolidării culturii în toate mediile sociale, amintim câteva aspecte demne de reținut:

- pe măsura creșterii gradului de informatizare a bibliotecilor, muzeelor și arhivelor din România, se creează dimensiuni ale spațiului cibernetic info-cultural, spațiu reprezentat din rețeaua integrală și integrată de infrastructuri interdependente de tehnologie a informației, rețelele de telecomunicații și sisteme de prelucrare de date pe calculator.

- din punct de vedere social, economic și educațional, spațiul cibernetic info-cultural din biblioteci, muzee și arhive reprezintă mediul informațional dinamic, bazat pe interoperabilitatea serviciilor specifice instituțiilor info-culturale de bibliotecă, muzeu și arhivă, unde aceste instituții pot oferi utilizatorilor informații diverse sub diferite forme accesibile;

- totalitatea serverelor, computerelor, echipamentelor de comunicații, de interconectare, centrale telefonice digitale, magistrale de fibră optică, rețele de cabluri de orice tip, echipamente de transmisie,

antene, dispozitive de stocare, prelucrare, transmitere, codare, protejare a datelor, precum și locațiile în care echipamentele sunt utilizate reprezintă, din punct de vedere fizic, *spațiul cibernetic al instituției de bibliotecă, de muzeu sau de arhivă*;

- acest spațiu se caracterizează prin următoarele particularități:

- pe măsura creșterii nivelului de informatizare a instituțiilor info-culturale (biblioteci, muzee și arhive), precum și al fluxului de comunicare și diseminare a produselor electronice info-culturale, acesta devine vulnerabil la atacuri cibernetice;

- spațiu cibernetic info-cultural se caracterizează prin lipsa frontierelor, dinamism și anonimat, generând proiecte peste dimensiunea prezentului spre un viitor mai aproape de beneficiile erelor puternic informatizate; oportunitățile de dezvoltare instituțiilor info-culturale bazate pe cunoaștere prezintă însă și riscuri la adresa funcționării acestora, în relația dintre ele sau prin contacte cu utilizatorii-consumatori de informații.

Note:

1. DEAC, Vasile; MAGHIAR, Alin; HULBAN, Remus. *Contribuții la fundamentarea, elaborarea și aplicarea programelor de carantină biblioteconomică sanitară a documentelor și locațiilor de bibliotecă*. În: Sănătatea cărților. An III, NR. 3-4 (9-10), Decembrie 2004. Oradea: Biblioteca Județeană „Gheorghe Șincai”, Bihor, Oradea, p. 8-18.

2. *Ibidem*, p. 9.

3. *Ibidem*, p. 9-10.

4. Lege nr. 334 din 31 mai 2002-republicată, actualizată până la data de 30 ianuarie 2012-Legea bibliotecilor.

5. Interdisciplinaritate. *Transfer de concepție și metodologie dintr-o disciplină în alta pentru a permite abordarea adecvată a problemelor cercetate*, DEX Dicționarul Explicativ al Limbii Română, Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan”, Ediția a II-a, Univers Enciclopedic, București, 1996. p. 498.

Bibliografie:

1. DEAC, A. Vasile; BURZ, Ionela; DEAC Alexandru. - *Cercetări privind agenții biologici nocivi identificați în mediile de bibliotecă și riscurile prezenței acestora în colecții*. În: Buletinul Fundației Urechia. An 10, nr. 13 /2012.

2. DEAC, Vasile A. *Conservarea colecțiilor infodocumentare din biblioteci, muzee și arhive. Simptomatologia complexului de degradare*. București: Editura Centrului de Pregătire Profesională în Cultură, 2009.

3. DEAC, Vasile; MAGHIAR, Alin; HULBAN, Remus. *Contribuții la fundamentarea, elaborarea și aplicarea programelor de carantină biblioteconomică sanitară a documentelor și locațiilor de bibliotecă*. În: Sănătatea cărților. An III, nr. 3-4 (9-10), Decembrie 2004. Oradea: Biblioteca Județeană „Gheorghe Șincai” Bihor, Oradea, p. 8-18.

(Va urma)

Dezvoltarea colecțiilor la Biblioteca Universității din Oradea *metodologii, studii de caz (I)*

prof. Ionela Burz,
bibliotecar, Biblioteca
Universității Oradea

Dezvoltarea colecțiilor în bibliotecile universitare. Generalități.

Primul obiectiv al unei biblioteci este de a selecta, păstra, conserva și de a oferi acces la orice tip de document purtător de informație (info-document).

Având în vedere evoluțiile tehnologice, bibliotecile au trecut de la faza de stocare la cea de acces imediat la informații. Această schimbare a bulversat organizarea colecțiilor.

Efectul combinat al resurselor limitate (buget, timp, spațiu) și explozia informației documentare necesită efectuarea unor alegeri, uneori dificile în documentația disponibilă. Politica de dezvoltare a colecțiilor bibliotecii are drept scop eficientizarea și materializarea deciziilor în privința alegerii materialelor, a definirii coordonatelor necesare dezvoltării colecțiilor generale și specializate.

Dezvoltarea colecțiilor asigură o funcție de planificare, o funcție de selecție, definind astfel care vor fi alegerile și eliminările de info-documente. Planul de dezvoltare a colecțiilor permite o constituire rațională și sistematică a colecțiilor, în timp ce achizițiile în sine acoperă doar procesul care constă în verificarea, comandarea și plățirea documentele care sunt necesare.

Dezvoltarea colecțiilor presupune o alegere deliberată și conștientă pentru un anumit public, în timp ce fondul reprezintă un set de documente la constituirea căruia bibliotecarii nu au intervenit (de ex. primirea ca donație a bibliotecii personale aparținând unor personalități).

Pașii care trebuie urmați pentru punerea în aplicare a unui plan de dezvoltare a colecțiilor:

1. studiul și analiza publicului utilizator al bibliotecii universitare: cadre didactice, doctoranzi, masteranzi, studenți; programele școlare; limba de predare etc.;

2. ținând cont de populația țintă și de necesitățile acesteia se definesc câmpurile de interes pentru selectarea și achiziția de info-documente:

- elaborarea unei politici pentru selectarea documentelor.

- definirea obiectivelor stabilite pentru achiziție înregistrate într-un document numit *Plan de dezvoltare a colecțiilor* la care se atașează protocoalele selecției (lista cu documentele selectate pentru achiziționare).

3. selecția documentelor (proceduri de selecție).

- Procedurile de selecție a documentelor trebuie să răspundă obiectivelor stabilite:

- Utilizarea instrumentelor bibliografice adecvate și specializate ale altor biblioteci similare, interfețele cataloagelor colective.

- Utilizarea bazelor de date bibliografice (Pascal, Francis, Medline, EBSCO etc.).

- Arhivele deschise (open access).

- Toate sursele la care există acces gratuit pe Internet.

4. **achiziția propriu-zisă** (întocmirea comenzii, trimiterea către furnizor, plata etc.);

5. verificarea stării colecțiilor (deteriorate, pierdute, etc.);

Titus Bădic,
șef birou Achiziție,
prelucrare,
Biblioteca Universității
Oradea

6. Întreținerea și protecția documentelor aflate în colecțiile bibliotecii;

7. Eliminarea din colecții a info-documentelor care nu sunt solicitate, a documentelor uzate fizic și moral;

8. Evaluarea continuă a colecțiilor prin:

- statistici de utilizare a acestora;
- studii bibliometrice pentru evaluarea factorului de impact al revistelor din bibliotecă.

1. Importanța și oportunitatea temei.

Materialul de față reprezintă o contribuție științifică realistă prin studiile de caz efectuate la Biblioteca Universității din Oradea - Biroul Achiziție-Prelucrare.

Lipsa metodologiilor analitice de prezentare a dezvoltării colecțiilor info-documentare într-un interval de timp, precum și inexistența unui aparat științific de analiză retroactivă a dezvoltării colecțiilor, atât prin evaluări *cantitative* - *numerice* și *calitative* - *valorice*, cât și prin corelația fondului de info-documente existent cu utilizatorii bibliotecii (cadre didactice: profesori, conferențieri, șefi lucrări, doctori, doctoranzi, masteranzi, studenți) a constituit o oportunitate de abordare științifică a temei.

Abordările diferențiate privind evoluția dezvoltării colecțiilor de la Biblioteca Universității din Oradea în intervalul 2008 – 2012, pe structurile de *achiziții din fonduri proprii, proiecte, donații și schimb de publicații*, pe două paliere analitice – *analiză cantitativă și analiză calitativă* și utilizarea ca indici corelativi ai indicilor totali și medii de achiziție cantitativă și valorică, respectiv o abordare științifică de substanță ce oferă imaginea dezvoltării colecțiilor, a efortului achiziționării acestora, precum și impactul altor surse de dezvoltare a colecțiilor de info-documente de la Biblioteca Universității din Oradea.

1.1. Importanța temei cercetate

Sursele de constituire și dezvoltare a colecțiilor

de bibliotecă reprezintă, pe lângă pârgurile firești de dezvoltare a colecțiilor, și direcții de cercetare privind rolul și locul acestor surse într-o perioadă istorică bine determinată prin care trece o bibliotecă în dezvoltarea colecțiilor și tipul bibliotecii respective.

Sursele de constituire și dezvoltare a colecțiilor de bibliotecă pot fi grupate în două categorii esențiale.

a. Surse de constituire și dezvoltare a colecțiilor permanente.

b. Surse de constituire și dezvoltare a colecțiilor ciclice, oscilante.

a. Din prima categorie de constituire și dezvoltare a colecțiilor de bibliotecă, achiziția de produse informaționale (documente de bibliotecă) reprezintă sursa sigură de acumulare

info-documentară care se caracterizează prin particularitățile biblioteconomice următoare:

- ❖ reprezintă o sursă care consumă banii bibliotecii, iar prin elaborarea bugetului de achiziții de documente se pot realiza, în mod direct, politicile de constituire și dezvoltare a colecțiilor în funcție de solicitările venite din

partea utilizatorilor;

- ❖ este singurul instrument de lucru flexibil și eficient în relația cu utilizatorii și alte instituții similare;

- ❖ achiziția oferă singura posibilitate de a solicita și achiziționa, evident în funcție de resursele alocate, documentele valoroase existente pe piață care conferă un interes deosebit din partea utilizatorilor-consumatori de informații diverse;

- ❖ o bibliotecă care își poate constitui un buget pentru achiziții, poate să răspundă tuturor imperativelor profesionale: *să obțină performanță pe standarde superioare de biblioteconomie; să atragă segmente importante de utilizatori din comunitate; să elaboreze servicii noi de biblioteconomie modernă; să dezvolte standardele de resurse și capacități pentru demersuri biblioteconomice noi, altele decât cele existente;*

Biblioteca Universității din Oradea

❖ reprezintă singura pârghie de dezvoltare a bibliotecii prin acumulările de info-documente dirijate spre *necesar - completare - dezvoltare*.

b. Surse ciclice, oscilante de constituire și dezvoltare a colecțiilor.

Schimbul de publicații, donațiile, transferul, surse din proiecte de cercetare, sponsorizări sunt surse nepermanente de constituire și dezvoltare a colecțiilor, puternic oscilante în funcție de factorii subiectivi: oferte de donații, proiecte de cercetare în derulare, oferte de schimb de publicații cu alte instituții similare;

Biblioteconomic vorbind, aceste surse rămân ca direcții de acumulare și dezvoltare a colecțiilor, dar cu un caracter nepermanent, puternic oscilant, fără ca aceste direcții să fie luate în considerare la elaborarea unui proiect de dezvoltare a colecțiilor pentru un anumit an calendaristic.

Lucrarea de față analizează o perioadă de 5 ani (2008-2012) a întregului demers de dezvoltare a colecțiilor prin utilizarea celor două pârghii de acumulare: **surse permanente** - achizițiile (fonduri proprii, proiecte) și **surse nepermanente** (oscilante) (schimb de publicații, donații).

Având în vedere volumul de lucru utilizat pentru a discerne o cantitate foarte mare de informații (2008-2012) și analizarea acestora prin *metoda comparativă și corelația față de martorul stabilit*, materialul științific de față capătă puterea unui instrument biblioteconomic de lucru care: analizează retroactiv evoluția dezvoltării colecțiilor la Biblioteca Universității din Oradea într-un tot unitar (achiziții fonduri proprii: cărți, reviste, STAS-uri; achiziții proiecte: cărți, reviste; donații și schimb de publicații); stabilește corelația între evoluția dezvoltării colecțiilor info-documentare și numărul utilizatorilor; elaborează indici de dezvoltare și analiză a colecțiilor.

Metodologic vorbind, materialul științific prezent poate **reprezenta o contribuție evidentă pentru:**

- *elaborarea metodologiilor analitice privind dezvoltarea colecțiilor de bibliotecă printr-o analiză retroactivă a dinamicii pe intervalul 2008-2012;*

- *analiza matematică prin utilizarea statisticii, a dezvoltării colecțiilor de bibliotecă reprezintă câmpul analitic biblioteconomic cel mai sigur care asigură siguranța întregului demers analitic și conferă, prin*

elaborarea indicilor de analiză biblioteconomică, semnificația analitică a corelațiilor parcurse.

1.2. Obiective propuse și realizate.

Tema propusă spre analiză, **indicii realizați și utilizați de Vasile A. DEAC și Ionela BURZ** în analiza demersului evolutiv al dezvoltării colecțiilor și corelația între evoluția dezvoltării colecțiilor de bibliotecă și numărul utilizatorilor de la Biblioteca Universității din Oradea, după cum urmează:

1. Indicele total general cantitativ (ITGC) și indicele total general valoric (ITGV) pentru achiziții fonduri proprii (cărți, reviste, STAS-uri) și proiecte de cercetare (cărți, reviste), donații și schimb de publicații;

2. Indicele mediu cantitativ (IMC) și indicele mediu valoric (IMV);

3. Indicele mediu de creștere naturală a colecțiilor de bibliotecă (IMCN);

4. Indicele număr de documente / utilizator (INDU);

5. Analiza evoluției cantitative și calitative din fonduri proprii a documentelor de bibliotecă (cărți, reviste, STAS-uri) în perioada 2008-2012, în funcție de indicii medii cantitativi și valorici de achiziție.

6. Prezentarea și analizarea evoluției privind dezvoltarea colecțiilor de la Biblioteca Universității din Oradea, pe intervalul 2008-2012, prin utilizarea indicilor medii și total generali cantitativi și valorici.

7. Elaborarea imagisticii privind prelevarea datelor, dinamica proceselor și prelucrarea acestora prin tabele sintetice și grafice de evoluție.

Bibliografie:

1. DEAC, A.Vasile. *Colecțiile speciale și analiza lor biblioteconomică. Comunicare științifică la Universitatea de Vest din Timișoara, 2007.*

2. PROCEDURA privind achiziția de documente la Biblioteca Universității din Oradea (aprobată de Senatul Universității -Anexa 12, H.S. nr. 162/04.04.2011).

3. RAPORT autoevaluare instituțională 2013 pentru Universitatea din Oradea.

4. RMF - Registrul de mișcare a fondurilor pentru Biblioteca Universității din Oradea.

(Va urma)

Biblioteca publică „V. A. Urechia”, punct de referință pentru nerezidenții din Galați

Ada Tăbăcaru
bibliotecar, Biblioteca
„V.A. Urechia”

Biblioteca „V.A. Urechia” reprezintă una din cele mai importante instituții de cultură din Galați, este o bibliotecă publică având caracter enciclopedic, care asigură servicii de lectură, informare, educație, cultură, cercetare și recreere, în mod egal tuturor membrilor comunității jud. Galați.

Biblioteca este un furnizor de informații pentru și despre comunitatea locală, o instituție complementară și nu substitutivă, oferă servicii specializate pentru diferite grupuri țintă, ale căror nevoi și interese le cunoaște și le anticipează, este un factor de susținere a vieții și identității socio-culturale locale, atrage membrii comunităților din zonă la viața și proiectele de dezvoltare ale acesteia.

Biblioteca „V.A. Urechia” este solicitată, îndeosebi, pentru împrumutul de carte, studiul în sala de lectură, internet și programul cultural al bibliotecii (Salonul Literar „Axis Libri” cu lansările de carte, expoziții, conferințe). Deschisă diversității din ce în ce mai mare a categoriilor de utilizatori, biblioteca este pregătită să satisfacă cerințele acestora.

Relațiile cu publicul constituie o permanentă preocupare pe agenda oricărei biblioteci. Pentru ca serviciile oferite de aceasta să devină atractive și de real folos pentru utilizatori, se impune o conlucrare benefică bibliotecar-utilizator.

Utilizatorii vizitatori sunt o categorie aparte, deoarece provin dintre cetățenii români și străini care sunt în trecere prin oraș sau persoane care se reîntorc în locurile de baștină chemați de amintirile lor. În cadrul schimburilor culturale

între Galați și orașele înfrățite – Pessac (Bordeaux), Franța, **Limón din Costa Rica, vizitatorii noștri au făcut donații importante de carte prin care se transmit aspecte culturale și artistice din zonele lor.** Voluntarii, în cadrul programului **BREDEX** (British - Romanian Educational Exchange) - organizație cu o tradiție de peste 15 ani, frecventează de asemenea biblioteca în special pentru serviciile: comunicație electronică și studiu în sala de lectură. În anul 2012, au vizitat și au devenit utilizatori ai Bibliotecii „V.A. Urechia” un număr de 15 turiști, cetățeni rezidenți ai altor state.

Ca rezultat al procesului natural de revenire a limbii române în Republica Moldova și a deschiderii posibilităților de studiu în România, un număr impresionant de utilizatori dintre vecinii noștri de peste Prut s-au înscris la Biblioteca „V.A. Urechia”, cei mai mulți fiind elevi și studenți la liceele și universitățile din Galați.

Studiul materialelor științifice se realizează cu preponderență în sala de lectură, care le pune la dispoziție un fond de carte bine reprezentat pe diverse domenii: filozofic, lingvistic, tehnic, economic. Aceștia beneficiază și de facilitățile de împrumut pentru 2 documente pe o perioadă de 28 de zile, de a rezerva documente, de a accesa serviciul de împrumut interbibliotecar.

Pentru a atrage utilizatorii, Biblioteca „V.A. Urechia” trebuie să aibă în vedere nevoile tuturor grupurilor care compun corpul social al orașului:

- bibliotecari pregătiți să informeze în mod corect și coerent persoanele nevorbitoare de limba română;
- implementarea unor cursuri speciale care să prevadă îmbunătățirea limbii engleze și dezvoltarea competenței de comunicare interculturală pentru bibliotecari;
- manifestări culturale: proiecte muzicale, proiecții;

Biblioteca „V.A. Urechia” Galați

- organizarea de întâlniri între utilizatorii care provin din culturi diferite, care să povestescă despre cultura lor, să guste diferite feluri de mâncare etc.

- biblioteca să conțină materiale și documente relevante din domeniul integrării, să existe acces la revistele *European Journal of Migration and Law*, *Immigrants & Minorities*, *Journal of Immigrant & Refugee Studies* și *Crossings: Journal of Migration & Culture*;

- achiziționarea de CD-uri cu muzică tradițională universală.

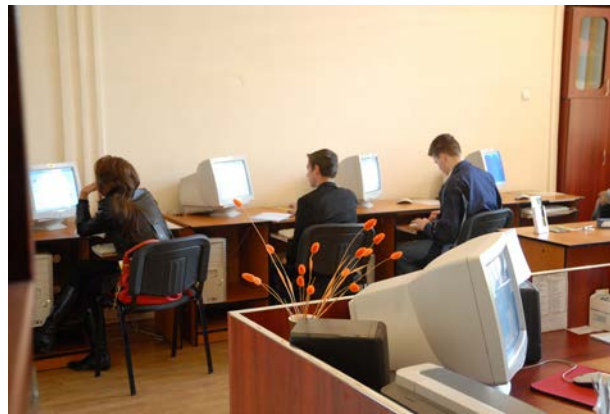
Pentru refugiații din Centrul Regional de Cazare și Proceduri pentru Solicitanții de Azil din Galați, în conformitate cu art. 22 al. 2 din Legea bibliotecii 334/2002, biblioteca publică asigură egalitatea accesului la informație și la documentele necesare informării, dezvoltării utilizatorilor, fără deosebire de sex, vârstă, religie, statut social, economic, apartenență politică, naționalitate.

Solicitanții de azil din județul Galați nu se mai mulțumesc doar cu accesul la Internet și la sala de lectură. Ei își exprimă tot mai des dorința de a împrumuta documente: ghiduri de conversație,

ghiduri turistice, manuale de învățare a limbii române, beletristică în limbile engleză, franceză, spaniolă, reviste.

La Biblioteca „V.A. Urechia” sunt înscriși, până în prezent, 605 solicitanți de azil, dintre care 13 sunt copii. Ei utilizează secțiile Referințe Electronice și Internet și Audio-Video, precum și Sălile de lectură de la Sediul central și de la cele trei filiale ale Bibliotecii. Nicio altă bibliotecă din țară nu a înregistrat un număr așa de mare de utilizatori proveniți din Centrele de Cazare și Proceduri pentru Solicitanții de Azil și asta deoarece Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” oferă acces gratuit la internet (o oră pe zi) atât în secția Referințe Electronice și Internet, cât și la Sala de lectură care este dotată cu internet wireless (număr nelimitat de ore, în timpul programului de funcționare a bibliotecii).

Activitatea bibliotecii sec. al XXI-lea nu trebuie să fie rigidă, ci receptivă la transformările ce se derulează cu repeziciune și care au un impact puternic asupra colecțiilor și serviciilor de bibliotecă.

Secția Referințe Electronice și Internet

Bibliotecarii trebuie să dezvolte capacitatea de analiză a personalității umane, care contribuie la asigurarea îndeplinirii misiunii de comunicator de elită al bibliotecii și al obiectivului de diseminare a informațiilor. Ei trebuie să lucreze în echipă, să partajeze eficient resursele în scopul obținerii unor performanțe la standarde înalte de calitate, atât de necesare și apreciate de utilizatori.

Bibliotecarul modern, al erei informației, joacă un rol civic și economic important, deoarece bibliotecarul viitorului are și un rol formator și generator de opinie, fiind o sursă inepuizabilă de informație.

Salonul Literar „Axis Libri” a ajuns în cel de-al șaselea an de activitate

Silvia Matei
șef serviciu Săli de lectură
Biblioteca „V.A. Urechia”

Îată că o dată cu venirea toamnei, culesul viilor și al roadelor bogate ale pământului, Biblioteca „V.A. Urechia” deschide și cel de-al șaselea an de Salon literar *Axis Libri*. Intrat deja în peisajul cultural gălățean, dar și național, Salonul literar este din ce în ce mai îndrăgit de publicul avid de cultură și artă, dovadă fiind numărul mare de

participanți de la o ediție la alta.

În cadrul primitor creat de organizatori în sala Mihai Eminescu a Bibliotecii „V.A. Urechia”, ziua de **3 octombrie** marchează debutul celui de-al șaselea an de activitate, având ca invitați trei autori consacrați în cultura gălățeană și națională. Este vorba despre jurnalistul și scriitorul Nicolae Melinescu, poeta Ruxandra Anton și ziaristul și scriitorul Victor Cilincă.

În formatul deja consacrat al Salonului Literar, deschiderea a fost marcată printr-un scurt recital artistic susținut de Răzvan Forțu, chitară și Cerasela Buță, voce, ambii elevi ai Liceului de Artă „Dimitrie Cuclin” din Galați. După prezentarea biobibliografică a celor trei autori făcută de Zanfir Ilie, directorul Bibliotecii, moderatorul Teodor Parapiru și-a intrat în atribuții și a dat cuvântul „cronicarilor” bibliotecii, Leonica Roman, Violeta Moraru și Dorina Bălan, care au realizat o succintă prezentare a celor trei cărți lansate. Nicolae Melinescu s-a prezentat în fața publicului gălățean cu romanul *Deșertul de fier*, în care imaginează povestea unei căpetenii mercenare a albilor în sudul turbulent al Africii din ultimele decenii ale secolului trecut. Ruxandra Anton a prezentat volumul de versuri *Cartea lumilor dispărute*, iar Victor Cilincă, volumul de proză scurtă contemporană *Molia de sticlă*. Și dacă poeta Ruxandra Anton afirmă că scrisul nu este doar o însăilare de cuvinte, ci urmarea firească a unui har, a unui drum care trebuie împlinit, Victor Cilincă consideră că scrisul este ca o boală de care nu mai poți scăpa, una de care nu te plângi, ci pe care o duci, pentru că altfel nu poți trăi. Despre cei trei autori și lucrările lor au avut aprecieri și scriitorii Dan

Plăeșu, Aurel Stancu, Ioan Gh. Tofan, a.g. secară, Viorel Ștefănescu, Maximilian Popescu și Năstase Marin. Seara s-a încheiat cu oferirea diplomelor de excelență de către Zanfir Ilie, Directorul Bibliotecii, și a mult așteptatei ședințe de autografe.

Ediția din **10 octombrie** a fost dedicată altor doi prieteni ai bibliotecii și ai Galațiului, respectiv scriitoarea Aura Christi și debutantul în ale condeiului, căpitan fluvial și pilot de Dunăre maritimă, Ioan Gh. Tofan. Deschiderea evenimentului a fost făcută printr-un recital poetic susținut de elevii Liceului de Artă „Dimitrie Cuclin”, Cerasela Buță și Andreea Sburlea. Despre antologia de versuri *Tragicul visător*, apărută la Editura „Idea Europeană”, în 2013, ne-a vorbit în deschidere bibliotecara Catrina Căluian, iar romanul autobiografic *Piața veche* a fost prezentat de un alt cronicar al bibliotecii în persoana domnului Spiridon Dafinoiu. Numărul luărilor de cuvânt din această ediție a fost unul record pentru aceste întâlniri, având în vedere că foarte mulți participanți au ținut să le fie alături celor doi invitați și să-și expime părerile legate de lucrările lansate. Apostol Gurău, Aurel Stancu, Dan Plăeșu, Maximilian Popescu, Ioan Toderiță, Corneliu Antoniu, Tudose Tatu, a.g. secară și Violeta Ionescu au trecut cele două lucrări prin filtrul atent al criticii literare, iar Gheorghe Buhăescu, Ion Grosu și Vasile Manole au destins atmosfera cu câteva epigrame dedicate celor doi autori.

Joi **17 octombrie**, Biblioteca „V.A. Urechia” i-a avut ca invitați pe scriitorii Ion Topolog și Lucian Pricop, precum și invitatul Editurii Eikon, scriitorul Marius Vasileanu. Și după cum am fost obișnuiți, în deschiderea seriei au susținut un sensibil recital muzical talenților elevi și profesori ai Liceului de Artă „Dimitrie Cuclin” din Galați: Alina Constantinescu, elevă în clasa a XII-a, a interpretat la pian *Toccata* de George Enescu, profesoarele Anca Popovici, la vioară și Mitrela Costescu, la pian au interpretat *Balada lui George Enescu*, iar Mădălina Căuș, elevă în clasa a XII-a, a interpretat câteva lieduri românești. După scurtele prezentări biobibliografice făcute autorilor de către Zanfir Ilie, directorul bibliotecii gălățene, scriitorul Teodor Parapiru și-a preluat atribuțiile de moderator al Salonului Literar și a dat startul obișnuitelor recenzii. Bibliotecarii cronicari

Dana Pruteanu, Iulia Lazăr și Titina Dediu au făcut scurte introduceri în operele lansate. Ion Topolog s-a prezentat în fața publicului gălățean cu romanul *Inelul de aur* ce evocă frumoasa poveste de iubire dintre George Enescu și Maria Cantacuzino (Maruca), Lucian Pricop și-a prezentat *Dicționarul de teorie literară* apărut la editura Cartex, iar Valentin Ajder, directorul Editurii Eikon a făcut o scurtă trecere în revistă a ultimelor noutăți editoriale, punând accentul în special pe volum 5 din seria *Nae Ionescu și discipolii săi în Arhiva securității*, dedicat lui *Mircea Vulcănescu*. Seara s-a încheiat cu o repriză de creații umoristice susținute de epigramiștii Ion Grosu și Vasile Manole, dar și cu oferirea diplomelor de participare tuturor invitaților.

Ediția din **24 octombrie** a fost una densă în care au fost prezentați nu mai puțin de cinci scriitori cu 8 lucrări lansate. Tecuceanul Vasile Ghica semnaleză prezența sa în două antologii, una tradusă în limba italiană: *Antologia dell'aforisma romena contemporaneo*, autor Fabrizio Caramagna și *Naji naaman's literary prizes 2013*, tradusă în limba engleză. Ionel Necula ne face cunoscută apariția volumelor 4 și 5 din *Uricar la poarta Moldovei de Jos*, iar Petru Blaj Dinvale, medic, poet, scriitor și etnolog, directorul revistei *Tecuciul literar-artistic*, își prezintă volumul *Copilăria... draga mea*, apărut la editura NapocaStar în 2013. În același timp mai tinerii scriitori gălățeni Rareș Strat și Iulian Voicu au adus în fața publicului volumele de povestiri *Fie ca morții să rămână morți* (Rareș Strat), *La triste France* (autor Rareș Strat, traducător Iulian Voicu) și *Aventurile lui SpiderDenis*, volum de povestiri dedicat copiilor (autor Iulian Voicu).

Recitalul artistic susținut de George Zăgan, Andreea Șerban și Cerasela Buță, elevi ai Liceului de Artă „Dimitrie Cuclin” au deschis evenimentul cultural, iar recenziile lucrărilor au fost susținute de Simona Haidu, Lidia Ignat, Andrei Parapiru, Camelia Găvănescu și Florica Șerban. Despre autori și operele lor s-au exprimat și unii dintre participanții fideli ai salonului literar, precum Ghiță Nazare, Tănase Dănăilă și medicul Vasile V. Popa. Repriza umoristică, intrată deja în obișnuința serilor de joi, a fost susținută de epigramiștii Ion Grosu, Gheorghe Buhăescu și Vasile Manole. Seara s-a încheiat într-o atmosferă destinsă și plăcută

prin oferirea diplomelor de participare de către conducerea bibliotecii.

Ediția specială a Salonului Literar, desfășurată în cadrul Programului „Noaptea în bibliotecă”, din seara de sâmbătă 26 octombrie, i-a fost dedicată veteranului general maior Neculai I. Staicu-Buciumeni, care lansează numai puțin de 3 cărți, apărute în anul 2013 la Editura Sinteze. Este vorba despre lucrările: *Comuna Buciumeni prin veacuri*, *La Buciumeni: perioada interbelică-timpul „roșilor”* și două volume din lucrarea *Patru trandafiri galbeni*. Recenziile cărților au fost susținute de bibliotecarele Andreea Iorga și Rocsana Irimia. Prin noile cărți prezentate, generalul în rezervă Neculai Staicu-Buciumeni subliniază încă o dată, dacă mai era nevoie, dragostea nețârmurită pe care o poartă melegurilor natale. De această dată ne aflăm în fața unei cărți care surprinde întoarcerea autorului la universul adolescenței și primei tinereți, dar și a unei cărți dedicate cercetătorilor și celor care ar dori să se ocupe de monografia celor patru sate componente ale comunei Buciumeni, Tecucelul Sec, Vizurești și Hănțești, dar și profesorilor de istorie.

Seara de joi **31 octombrie** a fost una dedicată invitaților ieșeni, într-o formulă de marcă prin Cassian Maria Spiridon, poet, eseist, redactor-șef și editor, Adi Cristi, poet, prozator și jurnalist, Theodor Codreanu, critic literar și Constantin Costache, debutant în lumea condeielor. Atmosfera festivă a fost încălzită de elevii Liceului de Arte „Dimitrie Cuclin” care au susținut un recital artistic. Raluca Manole, elevă în clasa a X-a, a interpretat la clarinet *Cântec vechi* de Paul Constantinescu, iar Andreea Dragoș și Andreea Șerban, eleve în clasa a X-a, au susținut un moment poetic. Cărțile lansate în această seară specială au fost: *Petre Țuțea între filosofie și teologie* și *Poeme în balans*, autor Cassian Maria Spiridon, *Poeme de nisip* și *Țiganca*, autor Adi Cristi, *A doua schimbare la față*, autor Theodor Codreanu și *Mayday*, autor Constantin Costache. Invitatul special al serii a fost Marius Chelaru, critic literar, eseist, poet, prozator și traducător, promotor cultural și editor, membru activ al Uniunii Scriitorilor Români, filiala Iași. După obișnuita prezentare a autorilor, făcută de Zanfir Ilie, directorul Bibliotecii „V.A. Urechia”, participanții la salon au fost familiarizați cu temele lucrărilor lansate prin recenziile pregătite de bibliotecarele Violeta Opaț, Silvia Matei, Ioana

Chicu și Simona Milica. Aprecieri cu substanță sau în catrene umoristice au fost lansate în plenul adunării și de Viorel Dinescu, Marius Chelaru și epigramiștii Gheorghe Buhăescu, Vasile Manole și Ion Fărcășanu. Ca de obicei, profesorul Teodor Parapiru a făcut o atentă analiză critică a fiecărei opere în parte și nu a ezitat să afirme că lucrarea *A doua schimbare la față* a criticului literar Theodor Codreanu, (pentru care a primit în 2013 *Premiul Academiei Române*) este o carte „cărămidă” având în vedere atât numărul de pagini, cât și consistența și substanța informațiilor conținute.

Seara de 7 noiembrie a fost dedicată altor trei scriitori gălățeni cu substanță din peisajul lumii culturale gălățene. Criticul și istoricul de artă Corneliu Stoica ne aduce în prim plan două lucrări consistente în informație pertinentă ce vizează artiștii plastici gălățeni în cea de-a 2-a ediție revăzută și adăugită a *Dicționarului artiștilor plastici gălățeni*, apărut în 2013 la editura Axis Libri, dar și plasticienii din toate colțurile României care, dintr-un motiv sau altul, și-au expus lucrările în spațiile culturale gălățene, în lucrarea *Popasuri ale privirii*, apărută la Editura Sinteze, tot în 2013. Cele două lucrări sunt adevărate pagini de istorie a artei având în vedere că surprind aspecte din viața autorilor, așternute pe hârtie după o temeinică documentare, informând și familiarizând cititorul cu parcursul artistului vizat. Profesorul Ioan Toderiță, consacrat în rândul scriitorilor gălățeni, a ținut să semnaleze apariția în cadrul Editurii Axis Libri a unui nou volum de versuri *Văltoarea clipelor eșarfe*, iar medicul Vasile V. Popa și-a prezentat cel de-al doilea volum din *Spitalul județean și alte întâmplări*, ce reprezintă cronica unei meserii de-o viață (40 de ani) petrecută în cadrul spitalului județean Galați. Vasile V. Popa afirmă fără echivoc că „mi-am destăinuit viața, marile frustrări, visurile destrămate și tragedia pe care o traversează țara mea”. Cartea a apărut anul acesta la Fundația Culturală Antares. Elevii Liceului de Artă „Dimitrie Cuclin” și-au făcut și de această dată simțită prezența printr-un recital artistic. Tina Roman, elevă în clasa a XII, a interpretat la flaut, Micul păstor de Claude Debussy, iar Andreea Sburlan, elevă în clasa a X-a, a susținut un scurt moment poetic. Recenziile celor patru lucrări au fost pregătite de bibliotecarele Cătălina Șoltuz, Anca Stan, Gabriela Istrate și Dana Pruteanu. Dan Plăeșu, Ghiță Nazare, Speranța Miron, Coriolan Păunescu și Corneliu Antoniu au exprimat păreri avizate asupra lucrărilor prezentate, iar epigramiștii de serviciu Ion Grosu, Gheorghe Buhăescu, Vasile Manole și Ioan Fărcășanu au zugrăvit autorilor, obișnuitele portrete umoristice.

Invitatul ediției din 14 noiembrie este cunoscut gălățenilor în special din emisiunile televizate dedicate fenomenelor paranormale. Aflat la a 3-a vizită în spațiul bibliotecii „V.A. Urechia”, Emil Străinu este general (r) al armatei române și inventator, specialist în radiolocație și doctor în război geofizic. Membru fondator al Asociației pentru Studiul Fenomenelor Aerospațiale Neidentificate, Emil Străinu a publicat numeroase cărți, articole și studii în domeniul cercetării spațiului aerian prin intermediul metodelor radiolocației, armelor geofizice și climatice. De această dată, generalul, doctor în război geofizic, lansează la Galați lucrarea *Baze extraterestre și OZN pe Lună, Pământ și Marte*, apărută la Editura Triumf în 2013. Și dacă deschiderea seriei a fost una pământeană având în vedere interpretarea de excepție a momentului artistic de către Ioana Șelaru, Andra Ștefan și Nicoleta Ivașcu, eleve în clasa a XI-a la Liceul de Artă, dezbaterile care au urmat au atins teme din cele mai diverse care depășesc sferile cunoșterii pământene. Scurta prezentare a cărții a fost făcută din partea bibliotecii, de „cronicarii” deja consacrați, Camelia Bejenaru și Spiridon Dafinoiu. În prelegerea sa, generalul pornește de la tematica de actualitate abordată în cartea lansată și se referă la o serie de dezvoltări prin care își propune să explice apariția unor fenomene și teorii promovate de-a lungul timpului. Autorul afirmă că oameni celebri din întreaga lume cred în existența extraterestrelor și a OZN-urilor.

„Suntem ținuti permanent sub observație de către «Cineva» din afara lumii noastre!” Aceasta este premisa de la care pleacă scriitorul pentru a-și construi lucrarea. De-a lungul întâlnirii autorul a fost supus unui lung șir de întrebări și au fost aduse în discuție teme diverse pornind de la existența sau inexistența OZN-urilor și a extraterestrelor, viața pe alte planete, moartea lui J.F. Kennedy sau Marilyn Monroe, dar și problemele legate de exploatarea gazelor de sist sau controversatele cauze ale producerii cutremurelor de pământ din comuna Izvoarele, județul Galați. Și pentru că tematica a stârnit un real interes în rândul participanților la salon, discuțiile ar mai fi continuat dacă orele nu ar fi fost atât de înaintate. Autorul a promis însă că va reveni curând la Galați cu următoarele sale cărți. Și pentru că misterele nu se opresc aici, cu siguranță fiecare dintre participanți a plecat acasă cu întrebarea: Suntem sau nu singuri în univers?

Și pentru că activitatea Salonului Literar nu se oprește aici, îi invităm pe toți cei care iubesc actul cultural să participe la întâlnirile care au loc în fiecare zi de joi.

Regneală, Mircea (coord.). *Tratat de biblioteconomie. Vol. 1.*

București: Asociația Bibliotecarilor din România, 2013

Violeta Moraru
șef serviciu, Dezvoltarea,
evidența și prelucrarea
colecțiilor,
Biblioteca „V.A. Urechia”

Apariția unui tratat de specialitate în peisajul biblioteconomic românesc era necesară pentru cunoașterea și dezvoltarea domeniului științei informării atât în ceea ce îi privește pe seniorii profesiei care doresc să-și aprofundeze cunoștințele, cât și pe tinerii care pășesc acum sau se inițiază în această sferă de activitate.

Conceput într-o perioadă în care climatul biblioteconomic capătă noi valențe atât la nivel național, cât și pe plan internațional, fiind determinat de nevoile din ce în ce mai complexe ale utilizatorilor de informații și de apariția noilor medii de stocare a acestora, *Tratatul de biblioteconomie* coordonat de prof. dr. Mircea Regneală reprezintă o lucrare de anvergură, un manual de bază extrem de util membrilor comunității biblioteconomice, oferind informații pertinente furnizate de specialiști români cu experiență vastă în domeniu.

Aparut în acest an, sub egida Asociației Bibliotecarilor din România, primul volum al lucrării reunește, pe parcursul a 471 de pagini, informații generale din domeniul biblioteconomiei și al științei informării, structurate pe trei mari capitole.

Primul capitol ne introduce în istoria cărții și a bibliotecilor, prezentându-ne date cu privire la începuturile scrisului, tipurile și sistemele de scrieri care au existat de-a lungul timpului, noțiuni legate de istoria cărții, apariția și evoluția tiparului și a activității tipografice pe plan mondial, precum și detalii cu privire la dezvoltarea bibliotecilor atât în ceea ce privește cadrul administrativ și legislativ de funcționare și atribuțiile acestora,

cât și din punct de vedere tehnic și arhitectural. Subcapitolele sunt semnate de specialiști din sfera biblioteconomică: Laurențiu Avram, Emilian Corneanu, Agnes Erich, Gheorghe Buluță, Victor Petrescu, Alexandra Antal.

Cel de-al doilea capitol sintetizează principalele etape ale evoluției biblioteconomiei la nivel mondial, precum și cele mai importante organizații internaționale din domeniu - IFLA și EBLIDA. De asemenea, este reliefată contribuția UNESCO la dezvoltarea domeniului biblioteconomic și al științei informării, precum și politicile Uniunii Europene cu privire la menirea bibliotecilor și a activității acestora. Informațiile sunt expuse de Mircea Regneală, președintele ABR și coordonatorul general al lucrării, Mihai Constantinescu, Silviu Constantin Nedelcu și Nicolaie Constantinescu.

Ultima parte este dedicată evoluției biblioteconomiei românești, pornind de la descrierea profesiei de bibliotecar și a învățământului de tip bibliologic și biblioteconomic național. Este abordat cadrul legislativ care cuprinde reglementări de natură biblioteconomică și sunt prezentate asociațiile profesionale naționale din această branșă. Informațiile sunt furnizate de profesioniști de elită ai domeniului: Gheorghe Buluță, Mircea Regneală și Robert Coravu.

Bibliografia și notele bibliografice de la finalul subcapitolelor dau plusvaloare informațiilor prezentate, demonstrând o amplă documentare a autorilor cu privire la subiectele abordate.

Putem considera, fără niciun fel de exagerare, că *Tratatul de biblioteconomie* constituie o lucrare de referință în domeniu, un manual deosebit de util pentru întreaga colectivitate românească de bibliotecari. Îi felicităm pe autorii care au contribuit cu materiale profesionale la conceperea acestuia și pe coordonator, prof. dr. Mircea Regneală, care și-a asumat dificila responsabilitate de a le colecta și structura și așteptăm cu deosebit interes apariția următoarelor volume.

Melinescu, Nicolae. *Deșertul de fier.*

Cluj-Napoca: Ecumenica Press, 2007

Dorina Bălan
șef birou, Catalogarea
colecțiilor. Control de
autoritate,
Biblioteca „V.A. Urechia”

Nicolae Melinescu reușește prin romanul politico-fantastic „Deșertul de fier” să mărească numărul romanelor politice publicate în România, aliniindu-se unor scriitori recunoscuți precum: Marin Preda care a scris *Delirul*, Dinu Săraru care ne-a dăruit *Clipa* sau Dumitru Popescu cel care a știut să ne arate *Pumnul și palma*, toate acestea publicate chiar în comunism. Deși riscantă hazardarea jurnalistului de talent, prin abordarea chiar

în debut a unei teme de politică internațională, având în vedere precedentul lui Marin Preda cu nuvela *Friguri*, poate că tocmai acest risc l-a ambiționat. Poate a dorit să tatoneze publicul românesc, știind că puțini sunt aceia care au cunoștințe despre acest tip de subiect pentru a reuși să atragă, conștient că trăind ca ziarist acest experiment, informațiile vor putea ajunge mult mai ușor la sufletul celui care lecturează acest gen de literatură.

Dacă ar fi să facem o comparație care să țină cont de profesia creatorului, am putea spune că seamănă chiar cu o transmisie în direct, pe un post de televiziune. Acesta cred că este și motivul pentru care Nicolae Melinescu alege folosirea persoanei I în nararea evenimentelor, ceea ce face ca lucrarea să se transforme într-o interesantă creație, lăsând cititorul să distingă dacă întâmplările sunt autobiografice sau ficțiune trecută prin prisma viziunii autorului. Romanul reușește să ilustreze toate gândurile și acțiunile personajului principal. Indiferent de evenimentul pe care decide să-l includă, dialogurile, acțiunile, amintirile se dezvăluie ca și când s-ar petrece sub privirea celui care lecturează.

Cartea captivează încă de la început. Personajul principal, Mike, trăiește într-o lume a cărților unde imaginația îi ține locul neștiinței de carte - „analfabetismului” - cum îi place autorului să-l numească. La vârsta de șase ani, reușește să înfiripe adevărate povești cu ajutorul ilustrațiilor descoperite în cărțile cele mai voluminoase din biblioteca familiei - pe care cu greu reușea să le transporte, nebeneficiind de ajutorul nimănui pentru că trebuia „să vadă de mic cât de grea este cultura”. Această latură fantezistă îi va folosi pe tot parcursul vieții. Fie că a fost vorba de surprinderea părinților într-o postură amoroasă, de prima sa experiență în

dragoste - cu frumoasa Sybyl - fie că a fost vorba de alegerea carierei militare, atras de căpitanul Eugene de Kock, pe Mike imaginația dezvoltată de timpuriu l-a ajutat să-și canalizeze gândurile și să ia deciziile cele mai potrivite.

Lumea Africii este palpitană și necunoscută, iar autorul încearcă în lucrare să o scoată la iveală cu tot ceea ce ține de farmecul ei. Fin cunoscător al tehnicii audienței, își atrage cititorul, făcându-l părtaș la acțiune prin faptul că se implică aproape în totalitate, uneori dându-ne impresia că se transpune chiar în personajul central. Pe un fundament bine documentat, realizat prin prisma faptului că jurnalistul cu experiență și omul externalilor din televiziune a avut reportaje în sudul fierbinte al Africii, Nicolae Melinescu realizează un roman al cărui titlu este mai mult decât semnificativ: „în Africa războiul rece a fost extrem de fierbinte, s-a sintetizat până la lupta corp la corp, în lovituri zdrobitoare împotriva teroriștilor și a subversiunii comuniste.”¹

Sintagma cheie „patul singurătății mele” îl urmărește pe Mike pe toată durata desfășurării acțiunii romanului. Apare inițial în copilărie, când părinții îl trimit să doarmă singur pentru că vor mai avea un copil, este prezentă în momentele fierbinților iubiri trăite în tinerețe, care i-au adus și dezamăgiri, pentru ca la deznodământ - atunci când este înconjurat de „o liniște patriarhală apăsată de arșiță și de ploii monotone” la capătul unui destin față de care a trebuit să se recunoască înfrânt - să reapară.

Ce se mai poate adăuga atunci când un analist politic, scriitor și jurnalist de talia lui Corneliu Vlad își pune întrebarea: „...ce tangențe pot fi, astăzi, între Nicolae Melinescu și autorii de mare succes ai genului de literatură «geopolitică» așa cum sunt Jan Fleming, Josette Bruce ori San Antonio? Cu toții povestesc aventuri palpitanante pentru amatorii de senzații tari, inspirându-se din faptul politic internațional al zilei. Dar tirajele, succesele de librărie și - de aici - drepturile de autor nu suportă comparație. Nu este însă vina lui Nicolae Melinescu, pentru care există, totuși, o reparație pe măsură: este unul dintre precursorii unei literaturi care va fi și a viitorului. Globalizarea, mondializarea, își asteaptă și alți autori români de beletristică”².

Note:

1. Melinescu, Nicolae. *Deșertul de fier*. Cluj-Napoca: Ecumenica Press, 2007, p. 5.

2. Vlad, Corneliu. *Cărți despre lume*. În: **9am**, 4 febr. 2008. Disponibil la: <http://www.9am.ro/stiri-revista-presei/2008-02-04/carti-despre-lumeluptele-fierbinti-ale-razboiului-rece.html>. Data consultării: 2013/09/24

Anton, Ruxandra. *Cartea lumilor dispărute.*

București: Tracus Arte, 2011

Leonica Roman
bibliotecar, Biblioteca
„V.A. Urechia”

Cunoscută pentru preocupările sale teatrolgice, scriitoarea Ruxandra Anton îmbină într-un mod plăcut îndeletnicirile literare cu cele plastice.

Debutază publicistic în anul 1975, în revista gălățeană *Incandescențe*, iar debutul editorial îl realizează în 2004 cu volumul *Izvorul zidit*.

Lucrarea *Cartea lumilor dispărute*, apărut în 2011,

la editura *Tracus Arte* reprezintă o antologie de poeme, împărțită în două secțiuni distincte: „poezie strânsă cu ușa” și „visele mele povestite de lana”. Grafica interioară a volumului a fost realizată de autoare. Imaginile presărate printre paginile cărții se îmbină armonios cu versurile cuprinse între cele două coperte.

Prima parte intitulată „poezie strânsă cu ușa” scoate în evidență lupta eului poetic „de a se regăsi într-un univers ale cărui legi nu le poate înțelege sau nu le poate accepta”, după cum afirma criticul bucureștean Radu Voinescu. În poezie se simte lipsa de speranță, chiar și dragostea, cel mai înalt sentiment fiind umbrat de deznădejde: „disperarea nu mai ține dragostea în paza ei”, „fiindcă tot ce aveam / nu poate fi numit / nu poate fi atins / nu poate fi privit / e asemănător nimicului / deși oamenii îi spun provizoriu dragoste.”

Partea a doua a cărții „visele mele povestite de lana” adună poemele în jurul personajului central LANA, un alter-ego al poetei. Numele personajului este împrumutat de la actrița constănțeană Lana Moscaliuc, după cum mărturisește însăși scriitoarea: „Când i-am dat să citească o poezie de-a mea, a spus că parcă ar fi scrisă pentru ea. Cam așa trebuie să fie o poezie, să producă această impresie, că este scrisă pentru cititor. (...) De aceea

i-am și împrumutat numele, nu doar fiindcă are o rezonanță poetică.”

Doamna Amalia Voicu, critic literar ieșean, remarcă faptul că poeta „Ruxandra Anton poartă masca Lanei numai dintr-un fel de pudoare lirică, sentiment pe care trebuie să îl posede orice poet adevărat, și mai ales pentru că, așa cum afirmă ea însăși, poezia este «o dantelă din cuvintele unui înger»”.

Versurile din *Cartea lumilor dispărute* sunt scrise în așa manieră încât liricul se îmbină cu epicul, cititorul putând vizualiza peisajul creat asemenea unor scene dintr-un film.

Poemul care dă titlul volumului subliniază importanța cuvintelor, din pricina cărora unele lumi pot pieri, arătând totuși că această lucrare „nu e chiar cartea lumilor dispărute din cauza cuvintelor”.

Prozatorul Ion Avram menționează despre poeta Ruxandra Anton: „Cine o cunoaște ca scriitoare știe cu câtă încăpățănare și răbdare își construiește textele, dar și cu câtă îndârjire și le apără în fața atacurilor din orice direcție ar veni acestea.”

Christi, Aura. *Tragicul visător.*

București: Ideea Europeană, 2013

Catrina Căluian
bibliotecar, Biblioteca
„V.A. Urechia”

Antologia *Tragicul visător*, apărută la Ideea Europeană în 2013, reunește în cele 446 de pagini cărțile de poezie ale scriitoarei Aura Christi: *De partea cealaltă a umbrei* (1993), *Împotriva mea* (1995), *Ceremonia Orbirii* (1996), *Valea Regilor* (1996), *Ultimul zid* (1999), *Elegii nordice* (2001), *Grădini austere* (2010) și *Sfera*

frigului (2011).

În interiorul acestei cărți cititorul descoperă viața trăită a unui om și povestită în versuri.

Aura Christi se răsfăță scriind versuri și le scrie după cum gândește „împetuos și liber”. Autoarea „impresionează prin puritatea și fluența limbii poetice” fiind originală prin căldura sufletească degajată. Cuvintele care-i curg din condei sunt note muzicale care dau poeziei un sunet propriu. Este dedicată scrisului și trăiește prin scris: „iubirile mele de litere”. Poezia sa descrie „călătorii halucinante în profunzimile înalte ale ființei” și abordează teme ca relația cu maestrul, divinitatea, moartea, supratema operei sale literare fiind *viul*. Angoasa existențială impulsionează fiecare poem.

Scriitoarea și publicista Aura Christi este o cititoare împătimită, dar care iubește cu aceeași intensitate și scrisul și muzica și natura. Poeta trăiește cu frenezie fiecare zi ca și când ar fi ultima, se bucură enorm de lumină, care pentru autoare înseamnă: leagănul, patria și aerul.

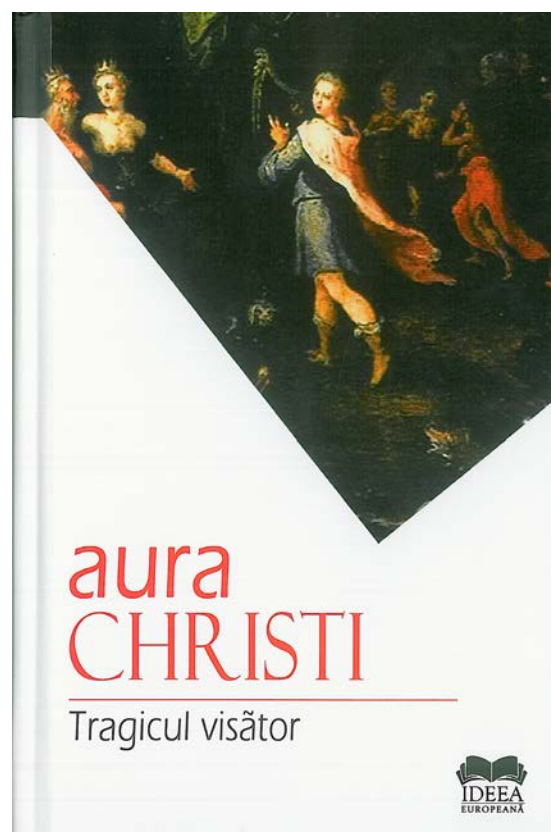
„Când marea lumină impură
te redă lumii cu limbă de moarte
și ești la doi pași de cerul
îmboldit de recele înger alergător,
.....

când totul parcă se stinge aproape
și nu-ți rămâne decât
veșnic marea lumină impură...” (Marea lumină impură)

Autoarea iubește viața, iar acest lucru se reflectă în toată creația ei poetică: versuri vii care ating sufletul cititorului făcându-l să se oprească din tumultul vieții și să mediteze.

Este un om împăcat cu viața, cu spaimetele și necazurile ei, mai mult a primit darul de a scoate din suferință cuvinte-mărgăritare pentru suflet.

Prin poemele sale, Aura Christi este o bună ambasadoare a limbii românești vii, iar iubitorii poeziei de azi și de mâine se vor hrăni din versul plin de simțiri adevărate, din curățenia și talentul poetei.

Topolog, Ion. *Inelul de aur.*

Braşov: Pastel, 2012

Daniela Pruteanu
bibliotecar, Biblioteca
„V.A. Urechia”

Este un roman de dragoste structurat în 13 (treisprezece) capitole, ilustrând povestea de iubire dintre marele nostru compozitor și interpret George Enescu și Maria Cantacuzino zisă și Maruca. Această poveste de iubire începând din nimic și sfârșindu-se cu nimic, dar de o forță neînchipuită arată că

personajele se simt devorate. Bineînțeles că nu putem spune că dragostea nu duce la nimic bun, numai că, uneori, nu e potrivită, nu face decât să împovăreze sau chiar să distrugă; dar la marele artist, viața trăită se reflectă extraordinar în compozițiile sale, fiecare eveniment trăit de el aparține unei compoziții și fiecare compoziție a sa aparține desigur unui eveniment. Deci dragostea este ce se poate mai frumos în viața unui om. Din dragoste se naște arta și din dragoste se naște totul, indiferent că vrem sau nu să credem.

Aici se mai descrie și viața nobilimii de la acea vreme, cu foarte multe amănunte, mai frumoase sau mai puțin frumoase, dar de un interes deosebit; totul desfășurându-se pe marginea poveștii de iubire dintre acești doi protagoniști. Acest roman este un amestec de real cu visare și de absolut cu prea puțin.

Alternarea este posibilă datorită acestor personaje celebre, ceea ce ne duce cu gândul că i-am cunoscut cândva cu adevărat.

Aici sunt amintite tot felul de personalități din acea vreme, regalitatea, boierimea, mințile luminate ale poporului, ce făceau politică, și nu orice fel de politică, ci una foarte bine văzută peste hotare. În acele vremuri celebre s-a învățat viața marelui Enescu, la fel de celebru și el, cum am putea spune „oameni celebri în vremuri celebre”.

Dar cel mai bine este să lăsăm cititorul să se delecteze cu acest roman foarte bine aranjat, cu

personaje remarcabile, și cu o poveste de dragoste splendidă, începută timid, continuându-se discret, dar sfârșindu-se destul de dureros.

Tofan, Ioan Gh. *Piața veche (Călătorii paralele I)*.

Galați: Fundația Culturală Antares, 2013

Spiridon Dafinoiu
șef serviciu Resurse umane,
Asistență de specialitate,
organizarea muncii,
Biblioteca „V.A. Urechia”

Romanul **Piața veche**, apărut la Editura Fundația Culturală Antares, în 2013, în condiții grafice excelente, reprezintă, de fapt, debutul editorial, matur al autorului.

Romanul are un puternic accent autobiografic, cu o mare valoare documentară mai ales pentru cei pasionați de istoria veche a orașului Galați.

Așa cum este precizat în subtitlu – *Călătorii paralele* - acțiunea roma-

nului se desfășoară pe două planuri: în primul – călătoriile în țară și în străinătate (Italia), iar în cel de-al doilea - aspecte din copilărie, adolescență și formare profesională.

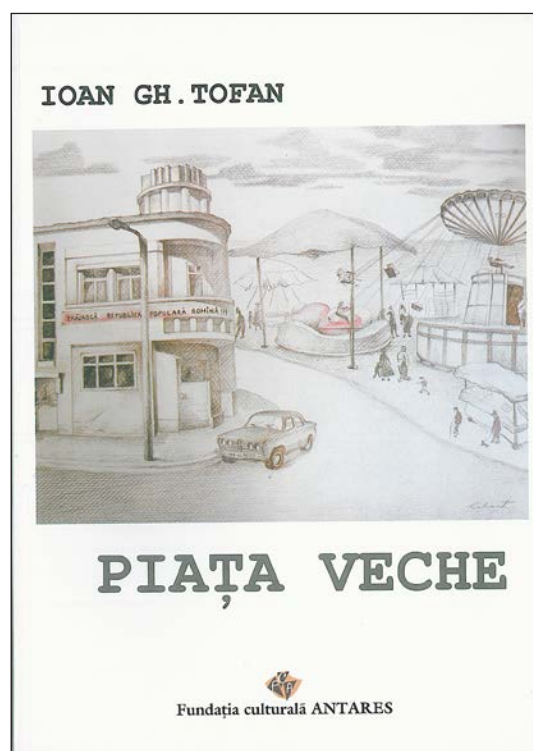
Cele două planuri nu sunt strict împărțite administrativ, adică un număr de pagini să trateze numai călătoriile, iar celelalte pagini numai amintiri din copilărie. Planurile se întrepătrund nu numai la nivelul capitolelor, dar chiar și în cadrul aceluiași capitol. De exemplu, în cursul deplasării cu autocarul în Italia, vorbește cu un coleg de excursie despre treburile părinților, creșterea animalelor, culesul viilor și preparatul vinului etc. Acest lucru face ca balanța să fie înclinată spre amintirile din copilărie, întâmplările turistice având rol de subliniere a personalității personajului.

Momentul plecării la oraș este legat de o întâmplare tragică: moartea surorii mici în urma unei răceli zdravene. Acomodarea cu mediul urban a fost greoaie: sunt descrise încercările de a se apropia de copiii din mahala, de vecini, de cunoașterea

orașului. Portretele realizate camarazilor de joacă, vecinilor din mahala, interlopilor fac dovada unui stil realist practicat de autor. Acest stil îl putem observa și în dialogurile dintre părinți, dintre părinți și copii. E un dialog neaș, țărănesc, bolovănos, cu subînțelesuri lăsând impresia că interlocutorii au un limbaj sărac, iar comunicarea este greoaie.

Lucrarea transmite sentimente profunde de atașament față de locurile natale, de casa părintească, de virtuțile, valorile celor crescuți în cultul muncii. Sunt atitudini pe care le întâlnim și la autorii clasici care vorbesc despre viața și dezrădăcinarea țărânului român.

Pentru acei care doresc să cunoască o mică parte din istoria orașului Galați, această monografie se poate constitui parte din bibliografia demnă de consultat.

Iulian Voicu. *Aventurile lui SpiderRadu/* *Aventurile lui SpiderDenis.*

Galati: Axis Libri, 2013

Camelia Găvănescu
bibliotecar, Biblioteca
„V.A. Urechia”

Scriitor aflat într-un domeniu nou al scrisului gălățean, nou chiar și pe plan național, anume narațiunea de mare întindere, din clasa fanteziei romantice adresate copiilor, Iulian Voicu se plasează din toate punctele de vedere pe teritoriul noutăților literare. Concepția sa este luminoasă, desfășurarea ideilor rapidă și captivantă iar elementele-

surpriză tipice copilăriei abundă la fiecare pas pe principiul poveștii în poveste (al metaforei filate).

Romanul cu un titlu ambivalent „Aventurile lui SpiderRadu/Aventurile lui SpiderDenis: Banda Șobolanilor” își probează originalitatea prin insinuarea figurii copilărești, a unui băiețel de oriunde, caracteristic universalului, însă de neînlocuit în rațiunea dragostei ce-l înconjoară. Cele două titluri coincid spre unul și același conținut dezvoltat în jurul unui puști aventuros, Radu&Denis, care ajunge să pună pe jar primprejur, nu doar familia lui ori pe cei ce l-au rapit, ci întregul oraș, presă și națiune din țara sa. Sugestiile apropierei, în mentalitatea dintre societatea românească și cea americană, devin tot mai evidente, scriitorul nefăcând decât să transpună o tendință a noilor generații de copii sau tineri.

Să respecti un copil pentru minunea pe care-o reprezintă este, pe fundal, țesutul filigranic ce unește această lectură, focalizată nu numai asupra copiilor năstrușnici. Familia învață să se recunoască în cel mic, Radu&Denis recăpătându-și sacralitatea miracolului ei rațional. Rolurile familiei se personalizează unic pentru copil. Avem de-a face cu Tata și Mama, cu Bunicul și Bunica și prin înțelesul generic și prin cel specific al unei originalități înnoitoare: inima sensibilă a băiețelului a cărui viață intră în jocul descoperirii rosturilor lumii sale.

Mama a trebuit să-i cumpere un costum de om-tarantulă, aluzie la celebrul om-păianjen al cinematografiei americane. Ca atare, puștiul nu se mai plânge de nimic, odată ce-l îmbracă, fiindcă eroul său nu se plânge niciodată, ci își asumă rolul misiunii proprii. Dar, se rătăcește în parc de Mama, ca urmare a expediției după o tarantulă imaginară, în desișul unei pădurici mărginașe, iar de aici mai departe fantezia completează realitatea undeva unde acestea două se contopesc. Îl întâlnește o tarantulă uimitoare, telepată, deci capabilă să vorbească prin gând ceea ce presupune deschiderea și la copil a unei telepatii de atașament spre ciudata făptură. Natura și farmecul ei se împletesc, își țin isonul și devin una. Nici nu mai e de mirare că amândoi se împrietenesc și trec prin mai multe buclucuri, ca Radu&Denis să fie găsit în cele din urmă.

Îi surprinde o ploaie și se ascund într-un tunel încât la apropierea de prietena sa tarantulă, micul hoinar se tarantulește și el nițel: primește darul de a vedea în întuneric precum și să se poată cățăra pe ziduri verticale iar această magie a noutății îl salvează de mari neplăceri până când intră singur în ele, din dorința de a scăpa mai repede din încercări. Tarantula, denumită Ara, îl ajută pe oriunde-l poartă pasul, totuși lecțiile vieții le deprinde el singur, fără susținerea nimănui. Cea mai singuratică lecție este, paradoxal, să înceapă o comunicare fără confuzii, clară, lucru ce-i aduce pe părinți cu ajutoare de prin oraș, acolo unde se află, ca să-l elibereze de banda Regelui Șobolan, a lui Nas, a lui Scurtu și a altora ca ei, gata să-i inițieze pe copii în arta hoției. Când să dea lovitura în seiful blindat al unei bănci, bandiții sunt prinși pentru că aventurosul, acum telepat, îi deschide la această înțelegere profundă și pe părinții săi care informează hotărât autoritățile și presa.

Volumul îmbrățișează ideea că solidaritatea umană e mai de preț decât banii, iar înțelegerea și armonia înseamnă mai mult decât puterea. Și toate cele bune vin când ocaziile sunt prinse fie și de un micuț Radu sau Denis, sau atâția alții care mai cheamă o dată la viață o lume înnoită, doar a lor.

Necula Ionel. *Uricar la poarta Moldovei de Jos. Vol. IV.* Tecuci: Grapho Press, 2013

Andrei Parapiru
bibliotecar, Biblioteca
„V.A. Urechia”

Autor al unor importante apariții pe scena literară gălățeană, Ionel Necula este deja recunoscut în actualitatea dezbaterilor regionale pe teme culturale. Talentul de observator esențialist limpezește sintetic liniile unor descrieri care ar fi putut ajunge greoaie sau irelevante. Descifrarea spiritului caracteristic unei zone sau a unei

epoci, prin surprinderea unor personalități române de marcă, este specificul său critic, apropiat documentaristului sau memorialistului monografic.

În volumul al IV-lea, din studiul **Uricar la poarta Moldovei de Jos**, scriitorul reușește desfășurarea unui tablou complementar la o monografie asupra orașului Tecuci. Ionel Necula realizează o stampă de epocă, incluzând perioada dintre 1899 până aproape de vremurile recente. Volumul imprimă, însă, și starea de spirit a unui martor cu simț picant în reliefarea detaliilor, dar obiectiv cu privire la așezarea în cadru a evoluțiilor cultural-istorice. Simpatia pentru autentic în democrația românească este evidentă: “[...] victoria obținută de conservatori s-a impregnat de un entuziasm cum nu se mai pomenise până atunci în acest orașel prăfuit de provincie, uitat de Dumnezeu și de lume. (pg. 17, al. 2, ultima parte)”

Prima parte a volumului al IV-lea, subintitulată **Pagini de istorie tecuceană**, poartă chiar denumirea sa de chintesență, anume **Tecuciul publicistic**. Localitate cu o palidă emulație creativă, după cum socotește mândrit autorul, Tecuciul se afla mult sub standardele naționale, iar asta începând cu perioada antebelică. Atât în viața politică, umbrită de liberalismul destructiv, caracteristic lui Take Anastasiu, precum și în domeniul cultural-publicistic, este oglindită o continuă deștelenire

din începuturi cuprinse într-o eternă împotmolire. Reviste ca **Provincia literară**, **Primăvara** sau **Freamătul** nu au făcut decât să mențină un minim interes, divizând forțele intelectuale tecucene în facil consumabil, diletantism și amatorism siropos, în dauna conținutului de valoare.

Ceva mai multe succese înregistrează **Revista Națională Română**, apărută în toamna anului 1914. Având ca deviză *Lupta pentru ideal, dreptate și adevăr*, revista își propunea să promoveze ridicarea unor personalități care, la rândul lor, să aibă drept țel restaurarea valorilor neamului românesc. În preajma Primului Război Mondial era accentuată necesitatea patriotică de a intra în lupta pentru constituirea României Mari, prin alipirea Transilvaniei la țaramă. Preoți precum Iordan Grecu sau Ignatie Grecu au apropiat de creștinism mișcarea literară mult mai târziu în ținutul Tecuciului, ca un ecou îndepărtat al zbatelor **Revistei Naționale Române**.

Ultima parte a acestui volum se intitulează **Din arhiva familiei Dimitriu** și constituie un caleidoscop al Tecuciului, realizat de către frații memorialiști Dimitriu, parcurgând spectaculos mai multe intervale istorice. Sunt aduse la cunoștință amintirile despre profesorul Ion Petrovici, conferențiar în marile universități europene, despre Ion T. Dimitrescu, erou al Marelui Război Mondial, despre Vasile Dumitrescu, autor de manuale bine centrate pe ideea autenticității și despre alții care au dat Tecuciului o strălucire demult meritată. Detaliul pitoresc e clar la Ionel Necula și prin descrierea lui Tudor Vladimirescu, dar nu revoluționarul de la 1821, ci un valoros fotbalist tecucean. Această secțiune în sine are forma unui mic roman de amintiri. Odată cu sunetele sumbre ale celui de-al Doilea Război Mondial, faptele încep să se precipite către primii ani ai comunismului, privit ca regim al terorii.

Lucrarea **Uricar la poarta Moldovei de Jos** continuă completarea pitorescului unui secol din existența Tecuciului. Elementul literar este mereu contextualizat cultural-istoric, într-o manieră ce creează dinamic mai mult interes decât solicită.

Necula Ionel. *Uricar la poarta Moldovei de Jos. Vol. V.*

Tecuci: Grapho Press, 2013

Simona Felea
bibliotecar, Biblioteca
„V.A. Urechia”

Prin acest al cincilea volum din seria studiilor personalităților tecucene, Ionel Necula demonstrează că, atunci când un subiect este tratat cu seriozitate și consecvență într-un mod constructiv, subiectul pare inepuizabil. Chiar și atunci când obiectul studiului nu pare tocmai generos, tratarea

riguroasă a acestuia dezvăluie secrete peste care mulți alții ar trece cu vederea.

Domnul Ionel Necula nu face o istorie a culturii tecucene în paginile acestui volum, dar trimite încontinuu spre un asemenea proiect, care, bănuim, ar avea o dimensiune mult mai mare. Cuvântul „pagini” din sintagma „pagini de istorie și cultură tecuceană” care ne întâmpină în subtitlul volumului, este extrem de bine ales, deoarece identifică exact traiectoria proiectului pe care autorul l-a dus la bun sfârșit: nu o istorie, ci momente istorice ne sunt prezentate în acest volum.

Condeiu de cronicar al autorului poartă cititorul spre unele dintre cele mai de seamă repere culturale ale Tecuciului. Obiectivitatea cu care sunt tratate aceste personalități, cât și receptarea exactă a operelor și intențiilor acestora, dau măsura volumului și îi introduce pe toți cei interesați într-o cultură care, deși minoră, este totuși plină de varietate și bogății culturale.

Personalitățile portretizate în acest volum aparțin unor domenii foarte diferite, de la filosofie la economie și, bineînțeles, literatură, dar au câteva lucruri esențiale în comun. Aceste personalități au adăugat ceva real și important culturii tecucene, și, prin aceasta, culturii române, chiar dacă răsplata acestora nu a fost pe măsură. Astfel, munca domnului Ionel Necula este o adevărată muncă de restaurare. Este cu atât mai mult de

apreciat demersul autorului acestui volum, cu cât România pare să aibă o nevoie tot mai acută de a-și redescoperi valorile culturale, indiferent de aria pe care o trasăm involuntar conceptului de cultură. Pe lângă importanța culturală implicită pe care o are recuperarea acestor personalități de către autorul volumului de față, putem deci să vorbim și despre o importanță secundară, istorică, pe care o au cronicile domnului Ionel Necula.

Cu adevărat de apreciat este spiritul critic obiectiv de care autorul dă dovadă în aceste pagini. Indiferent de subiectul pe care îl tratează și admirația pe care putem bănuși că o poartă pentru acesta, domnul Ionel Necula nu lasă deloc să transpară această admirație în textul său, ceea ce, bineînțeles, ar umbri argumentația și exactitatea lucrării. Dimpotrivă, autorul situează întotdeauna corect obiectul studiului său și oferă o imagine completă a acestuia, plasându-l într-un context (istoric dar și spațial sau cultural) mai larg, european sau global. Această plasare se face fără exagerările de rigoare, pe care le putem vedea la mulți așa-zisi exegeți care, cuprinși de descoperirile lor, se lasă orbiți și supralicitează valoarea autorului pe care îl analizează.

Domnul Ionel Necula nu cade nici în cealaltă extremă, a celor care, displacându-le un anumit autor, îl tratează într-un mod superficial și exagerează astfel inutil poziția contra acestuia. Autorul acestui volum găsește o metodă interesantă pentru a evita aceste neplăceri, refuzând să includă în paginile de cultură și istorie tecuceană personalitățile, cu ghilimelele de rigoare, pe care le consideră îndoielnice. Aceasta este o metodă destul de eficientă de a critica prin omisiune. Adică de a refuza să iei în discuție ceea ce nu consideri demn de a fi luat în discuție și a face acest lucru într-un mod asumat.

Acest lucru face ca volumul domnului Necula să fie util și celor care au nevoie de unelte pentru cercetarea istoriei culturale tecucene contemporane.

Sperăm doar ca traseul domnului Necula prin istoria și cultura Tecuciului să nu se fi oprit aici.

Costache, Constantin. *Mayday*.

București: Tritonic, 2013

Simona Milica
bibliotecar, Biblioteca
„V.A. Urechia”

Volumul „Mayday” scris de Constantin Costache, apărut anul acesta la Editura Tritonic, reprezintă, după schița „Stress”, a doua încununare a talentului, entuziasmului și pasiunii unui tânăr căpitan de cursă lungă.

În cartea sa, autorul împletește cu succes povestiri pline de suspans

și de tensiune maximă, cu momente de relaxare sau melancolie. Nuvelele, mai curând niște amintiri sentimentale, aduc în prim plan atât trăirile unor oameni ce au ales singurătatea, viața pe mare dându-le adesea marinarilor posibilitatea la introspecție, cât și căutările și regăsirile lor pe uscat. Marea, o prezență constantă pe tot parcursul cărții, influențează nu doar destinele protagoniștilor, dar și axa narativă a fiecărei povestiri care, mereu alta prin subiecte variate, schimbă perspectiva în alternative ispititoare.

De exemplu, privind coperta și citind titlul cărții - „Mayday”, poți crede că nu îți va provoca rezonanță deosebită decât dacă ești puternic ancorat în spațiul marin, însă autorul își plasează acțiunea povestirilor sale dincolo de acest ținut. Cititorul este purtat pe apele limpezi sau tulburi ale mării sau ale vieții. Textul narațiunilor e un amestec de intrigă modernă și atmosferă tradițională. Satul, în speță cel dobrogean, este adus în prim plan prin descrieri artistice de o tulburătoare sensibilitate. Adultul, ajuns căpitan de vas, reîntors pe meleagurile natale,

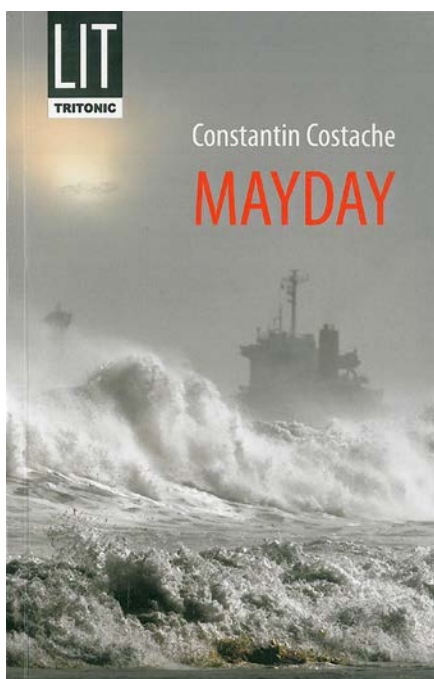
regăsește plăcerea de a sta desculț pe prispa casei părintești care încă mirosea parcă a „scrobeală de rufe”, exact ca în copilărie, rememorând amintiri din vremuri de odinioară.

Constantin Costache creează imagini memorabile prin felul cum privește și zugrăvește viața. Asemănarea cu realitatea și ironia față de inutila complicație a vieții civile se regăsesc în nuvele, al căror final este uneori previzibil. Un exemplu în acest sens ar fi nuvela „Inelul”, în care Anghel, personajul principal, tachinat de colegii de vas cum că „*îi cam fug ochii*” nevesti-sii, trăiește un coșmar când aceasta îi confirmă bănuielile.

Cititorul va descoperi cu încântare o combinație inedită a lirismului cu proza. Fiecare nuvelă este precedată de câte o poezie, autorul urmărind astfel să amplifice fiorul liric creat de deznodământ. Astfel, povestea de dragoste trăită de Iulian, personajul nuvelei „Călătoria”, este, de fapt, povestea tuturor celor plecați pe mare, a celor care cad pradă disperării, visând la oamenii dragi de acasă, topindu-se de dor la fiecare legănat de valuri. Pentru povestea lui Iulian și a Măriucăi,

autorul imploră parcă cititorul prin versurile sale: „*Nu-l huli pe matelot/ Omule de pe plajă/.../Tu n-ai să simți niciodată ca el/ Ce înseamnă dor/ Ce înseamnă dorință/ Ce înseamnă iubire năvalnică.*”

Lucrarea lui Constantin Costache, scrisă într-un registru sobru, realist, pe alocuri comic, te tulbură și te fascinează deopotrivă, prin poveștile despre viață, despre oameni și realitățile lor, fiind o demonstrație de virtuozitate din partea unui scriitor ce nu și-a epuizat încă toate cuvintele din condei.

Ion Grosu
inginer, scriitor și
epigramist

Început de Salon Axis Libri

DORINA sună clopoțelul
THEO face scurt apelul,
Domn ILIE ne dă tonul
Gata..... a-nceput .....salonul !

Motivație pentru prezența la salon

Ne-adună proza, versul ne adună
In orice joi cu mic cu mare,
Dorind o lume și mai bună
Facem cu creierul..... mișcare.

Epigramiști la Salon

La salon dacă ne-ascuți
Ai să vezi că suntem mulți,
Dar epigramiști de soi
După mine..... mai sunt doi !

Scriitori la Salon

La salon vin scriitori
De prin toate părțile,
Unii sunt doar autori
Alții fac..... coperțile !

Ruxandra Anton - Cartea lumilor dispărute

Cu versul tău cel scos din proză
Tu ai creat imagini demne,
Marcate de o supradoză
De noduri mici .... dar și de semene.

Poezie strânsă cu ușa - visele mele povestite de Lana

Cel care scrie are un dat
Eu înțeleg profundu-ți gând,

Dar sunt așa puțin șocat
De taina omului ..... de rând.

Ioan Gh. Tofan - romanul Piața veche

Romanul tău m-a bucurat
E un prilej de încântare,
Dar comparând am constatat
Că-i hoinăreală..... mult mai mare.

Aceluiași Ioan Gh. Tofan

Citindu-l astăzi mai atent
Am înțeles din scrisu-ți cult,
Că din eroi mai evident
De Corban te asemeni... mult.

Păreră istorică

Eu cred că dacii chiar nu poartă vina
Pentru războaie sau exod uman,
Romanii s-au cazat la Tirighina
Iar rușii s-au ascuns prin... Bădălan.

Victor Cilincă – pentru romanul Molia de sticlă

Titlul sincer m-a șocat
Molia de sticlă care,
Fiind un text prea inspirat
Ai făcut-o ca să .... zboare.

Aura Cristi – pentru volumul de Poezie

Ți-am admirat ciudată-ți viața
Și-n versul tău oricine crede,
Însă privindu-ți astăzi fața
Desigur AURA..... se vede.

Lui Nicolae Melinescu – pentru romanul Deșerturi fierbinți

N-am imagini, nici cuvinte
Nici replici ca să te combat,
Sigur, Africa-i fierbinte
Însă mai mult la.... figurat!

Ce-au clocit și ce-o să iasă

Gorbaciov și senior Busch
Împărțind lumea la Malta,
Vor vedea acuș... acuș
Că de fapt răsare.... alta!

Vasile Manole
epigramist

Scriitoarei Oana Dancu, autoarea cărții „Umbre chinezești”

Este-o doamnă inspirată
Ce-ntr-o perioadă sumbră
Dovedește înc-o dată:
Mulți bărbați îi stau în umbră.

Dlui profesor Ionel Necula, autorul a șase cărți despre Emil Cioran

Cunoscând că-n România
Mulți luptă pentru ciolan
Numai dânsu-are țaria
Să lupte pentru Cioran.

Scriitorului Adi Cristi, autorul cărții „Interesul poartă Efesul”

Atunci când o fi s-aduni
La un loc șapte minuni
Pentru una voi opta,
Cea de-a opta, cartea ta.

Scriitorului Paul Sânpetru, autorul cărții „Empatii”

Pornind de la empatie
Fiindcă are excedent
Măcar prin telelaptie
Altor să dea talent.

Poetului Andrei Velea, autorul volumului de poezii „Lumea e o pisică jigărită”

E normal că-i jigărită
Dacă e mereu nomadă
Și tot fuge îngrozită
Că mai toți o trag de coadă.

Președintelui Consiliului Județean Galați Nicolae Bacalbașa (medic anestezist), autorul cărții „Oprți dricul, mortul ăsta n-a dat plicul”

Domnul doctor când vorbește
Pe mulți entuziasmează
Și la viață îi trezește
Când îi... anesteziază.

Poetului Petre Manolache, autorul volumului de poezii „Lampa lui Aladin”

Cu o lampă fermecată
Aladin ar fi făcut
România reformată
Fără niciun împrumut.

Generalului Mircea Chelaru, autorul cărții „România moluscă”

Moluște nu putem să fim
Că vertebre suntem totuși,
Că încă ne mai sprijinim
Și azi de coloana lui Brâncuși.

Scriitorului Theodor Parapiru, autorul „Dicționarului enciclopedic de expresii celebre”

A căutat în tot Olimpul
Un singur zeu, ce nu-i ateu
Dar inspirat, n-a pierdut timpul
Și l-a ales pe Dumnezeu.

Criticului Alex. Ștefănescu și soției sale, care și-au făcut verighete din penițe de stilou

Din penițe de stilou
Dacă nu-și făceau verighete,
Ne lăsau acum cadou
Două opere complete.

Domnului director Ilie Zanfir, puțin supărat că a plouat în timpul festivalului „Axis Libri”

Pentru setea de cultură
Domnul a făcut dreptate,
Setea din agricultură
A avut prioritate.

Scriitorului Vasile Ghica, aforistul fără frontiere

S-a născut la Priponești
Unde limba-i strămoșească,
Nici cei de la București
N-au putut s-o priponească.

Maria Dunavățu

Chipuri,
acuarelă, 29x21 cm, 2012

Mihai Gheorghe Coron

Barcagii,
acuarelă

La Dunăre,
acuarelă

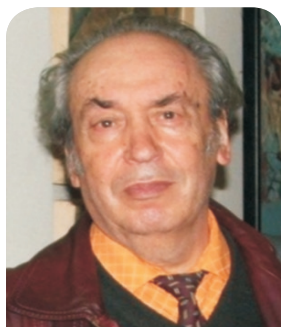

Mihai Gheorghe Coron

Grup de flori,
acuarelă

120 de ani de la nașterea pictorului Reuven Rubin

Corneliu Stoica
scriitor, critic de artă

În această toamnă se împlinesc 120 de ani de la nașterea celui mai popular pictor israelian din toate timpurile, de origine română, Reuven Rubin, artist care a fost și cel dintâi ambasador, cu rang de ministru plenipotențiar al Israelului în România. Pe numele său de botez Rivn Zelicovici, s-a născut în Galați, la 13 noiembrie 1893, ca al optulea copil din cei 13 ai familiei Feigai și Joel Zelicovici. Și-a petrecut o parte din anii copilăriei și adolescenței la Fălticeni, de unde în 1912 a plecat în Israel. Aici, s-a înscris la Școala de Artă și Design Bezalel din Ierusalim. Își schimbă numele din Zelicovici în Rubin. Venind în contradicție cu principiile academice ale profesorilor acestei școli, după numai un an o părăsește, continuându-și studiile la Paris, la Școala Națională Superioară de Arte Frumoase și la Academia Colarossi (1913-1914). Izbucnirea Primului Război Mondial îl determină ca în 1915 să revină la Fălticeni, iar în 1919-1920 a studiat la Cernăuți, unde a împărțit același atelier cu prietenul său Arthur Kolnik. În 1920, împreună cu acesta, se află la New York, unde lucrările sale atrag atenția lui Alfred Stieglitz, celebru fotograf și proprietar de galerie de artă. Datorită acestuia, își deschide prima expoziție personală la Galeria Anderson. În 1922 se stabilește în Țara Sfântă. Își deschide un studio și începe să expună frecvent atât în Tel Aviv cât și în Ierusalim. Este ales în 1924 președintele Asociației pictorilor și sculptorilor din Palestina. În 1928, în timp ce se întorcea din New York, la bordul unei nave de

pasageri pentru Palestina a cunoscut-o pe Esther, o evreică din Bronx (unul din cele cinci mari cartiere ale orașului New York, singurul aflat pe teritoriul continental al S.U.A.), care-i va deveni soție. Expoziția personală din 1932 a marcat fondarea și deschiderea Muzeului de Artă din Tel Aviv. A realizat mai multe decoruri pentru Teatrul Național Habimah din Israel. Se numără printre primii artiști din această țară care s-au bucurat de recunoaștere internațională. În 1948 a fost numit ambasador al statului Israel în România, funcție în care va rămâne până în 1950, îndeplinindu-și onorabil misiunea diplomatică. În 1969 a publicat lucrarea autobiografică „Viața mea, arta mea”. A avut o expoziție personală în cadrul Bienalei de la Veneția (1952), o retrospectivă la New York (1962), precum și-n alte orașe. A fost distins în 1964 cu Premiul Dizengoff pentru

Reuven Rubin - Peisaj din Galileea

Reuven Rubin - Autoportret

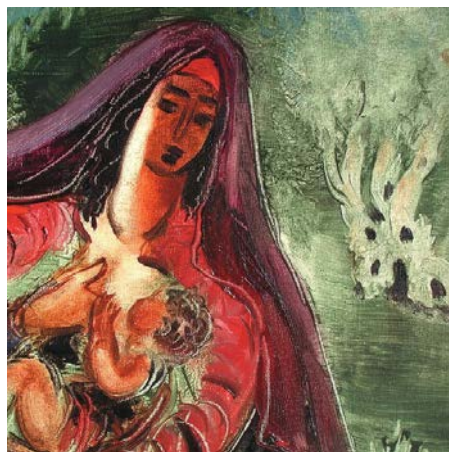

pictură, iar în 1973 cu Premiul Național al Statului Israel pentru opera sa. A încetat din viață la 13 octombrie 1974, la Caesarea, la vârsta de 81 de ani. În 1983, în casa din Tel Aviv, în care a locuit din 1946 până în 1974 (14 Bialik Street, 63324), donată Primăriei orașului, a fost deschis muzeul ce-i poartă numele (Rubin Museum) și al cărui director și curator este fiica sa, Carmela Rubin.

În pictură și grafică, Reuven Rubin s-a impus prin stilul și temele profund evreiești, cultivând peisajul, natura statică, portretul, compoziția cu aspecte din viața cotidiană a muncitorilor, țăranilor și pescarilor arabi sau evrei, dar și scene cu motive biblice și folclorice. A fost înrâurit în demersul său de pictura naivă a lui Henri Rousseau, îmbinând stilul acestuia cu influența orientală, dar și cu arta bizantină a mănăstirilor din Bucovina. Așa cum subliniază criticul de artă Gheorghe Székely, la începuturile carierei sale a fost „tributar picturii exterioare din Bucovina, prin maniera de tratare a fețelor amintind de icoane cu ochii larg deschiși, prin perspectivă inversă, figurile plate, prelungi ș.a. Cu timpul contururile nete se atenuază, culorile devin mai nuanțate, iar figurile par să fie absorbite de fundalul peisagistic, tratat pictural (*Rugăciune tăcută*, 1942; *Rodii pe pervazul ferestrei mele*, 1960; *Autoportret sub măslin*, 1971/1972)”. Tablourile reprezentând peisaje surprind aspecte panoramice ale Ierusalimului, imagini din Galileea, crânguri de măslini, secvențe portuare etc. Sunt pictate cu o pastă consistentă, în desfășurări spațiale ample. Cromatica este exuberantă. De asemenea, Reuven Rubin a pictat lucrări care sunt o îmbinare de natură statică-peisaj, a cultivat compoziția cu mai multe personaje, precum și motivul floral. Artistul a practicat și xilogravura (albumul *Căutătorii lui Dumnezeu*, 1923), litografia (*Istoria regelui David*; *Viziuni biblice*, 1970 etc.), ca și monotipul. În țara noastră, numele său figurează

Reuven Rubin -
Bărbat cu borcan cu pești

Reuven Rubin - Maternitate

în importante lucrări, precum: Amelia Pavel, *Pictori evrei din România*, Editura Hasefer, București, 2003; Vasile Florea și Gheorghe Székely, *Mică enciclopedie de artă universală*, Editura „Litera Internațional”, 2005; Corneliu Stoica, *Dicționar al artiștilor plastici gălățeni*, Editura Terra, Focșani, 2007; Valentin Ciucă, *Un secol de arte frumoase în Moldova*, Editura Art XXI, Iași, 2009; Valentin Ciucă, *Dicționarul ilustrat al artelor frumoase din Moldova 1800-2010*, Editura Art XXI, Iași, 2011.

Foarte apreciate și căutate în Israel, ca și în alte țări ale lumii, tablourile lui Reuven Rubin s-au vândut în ultimii ani la casele de licitație la cote foarte ridicate, atingând recorduri ale vânzărilor (prețuri ce s-au situat între 90.492 de euro și 137.502 euro), fapt ce demonstrează valoarea operei acestuia, prețuirea de care se bucură în rândul colecționarilor și iubitorilor de frumos. Pe noi, gălățenii, astfel de vești nu pot decât să ne bucure, fiindcă orașul de pe malul stâng al Dunării a constituit locul care i-a mângâiat primii ani ai copilăriei și de unde a pornit pe drumul dătător de mari bucurii al artei. Acum, la împlinirea a 120 de ani de la naștere, îi cinștim cu venerație memoria, considerând că pictorul este una din acele mari personalități pe care urbea noastră le-a dat culturii universale.

Reuven Rubin - Cai

Duo-ul pianistic în creația compozitorului Serghei Rahmaninov

Gina-Mihaela Pavel
Lector Universitar dr.
Facultatea de Muzică,
Universitatea
„Transilvania” Brașov

Serghei Vasilevici Rahmaninov (1873 - 1943) a reprezentat prin muzica sa o reînviere a *Romantismului muzical*, perfect integrată însă în secolul XX. Fiind întotdeauna refractar față de tendințele moderniste ale timpului, compozitorul a acordat o mare atenție *folclorului muzical rus*, dar mai ales *muzicii bisericești*

(*ortodoxe*) ruse pe care a inserat-o prelucrată în lucrările sale.

Deși reduse ca număr, *opus-urile rahmaninoviene* aparținând *muzicii de cameră*¹ *cu pian* sunt însă de mare valoare, specifică fiindu-le amploarea partiturii pianistice. Vom vorbi² despre o serie de lucrări nu îndeajuns cunoscute, statut nemeritat datorat uriașului succes pe care l-au avut alte capodopere precum *Rapsodia pe o temă de Paganini*, *Concertele pentru pian*, *Preludiile*, ș.a.

„*Fantezia – tablou*” *op. 5 pentru două pianie* este o suită programatică ce ilustrează muzical patru poeme scrise de Lermontov, Byron, Tiutcev și Komiakov. *Barcarolla* pare a fi un omagiu adus lui Chopin. Pianistii trebuie să evite aici supraaprecierea scriiturii. Sonoritatea nu trebuie să fie greoaie, masivă, așa cum foarte ușor se poate întâmpla în cazul celor două pianie ce cântă simultan. În tabloul secund - *Noaptea...dragostea* – dificultatea execuției nu este de natură tehnică, ci de construire a tabloului muzical. Întreaga secțiune următoare (*Lacrimi*) are la baza construcției sale un motiv simplu ce apare variat, probleme ivindu-se doar la nivel interpretativ prin atenția ce trebuie acordată construcției punctului culminant central prin acumulare treptată de tensiune. După acest impresionant poem funest, finalul aduce o atmosferă

sărbătorească ce celebrează *Paștele*. Rahmaninov tratează orchestral pianul atribuindu-i nuanțe foarte mari în ideea redării cât mai apropiate a grandorii timbrului clopotelor marilor catedrale rusești.

Spre deosebire de prima lucrare, *Suita nr. 2 op. 17 pentru două pianie* nu specifică o sursă literară, având o structură mai apropiată de cea a suitei tradiționale. Prima secțiune, *Introducerea*, este un marș plin de energie ce se prezintă sub formă tristofică. Principala problemă în ceea ce privește ansamblul celor două pianie constă în suprapunerea perfectă a discursurilor muzicale. Același aspect este valabil și în cadrul celei de-a doua secțiuni – *Valsul*, caracterizat printr-un impuls ritmic ce propulsează permanent tempoul. Pentru ca figurațiile să fie clare, pedalizarea va fi redusă în secțiunile rapide specifice valsului. În cadrul *Romanței*, observăm că scriitura pentru care optează Rahmaninov este cea polifonică, la început doar subtil conturată, ulterior fiind din ce în ce mai complexă și mai fascinantă. Secțiunea

Serghei Rahmaninov

finală a *Suitei nr. 2 op. 17 – Tarantella*, uzează la maxim de sonoritățile pianelor. Fragmentele sunt alăturate fără o rânduială aparentă, dar având o finalitate: construirea treptată a dramaturgiei muzicale.

Considerate ca cea de a patra simfonie a lui Rahmaninov, *Dansurile simfonice op. 45* reprezintă ultima lucrare scrisă pe teme proprii. Prelucrată într-o manieră cu adevărat orchestrală, varianta pianistică a *Dansurilor simfonice* conține melodii obsedante, armonie îndrăzneță și ritm mai surprinzător ca până atunci în creația rahmaninoviană, fapt ce a uluit auditoriul și critica. Primul dans – *Non allegro* – emană o energie uriașă, având oarecum aspectul unui marș (în secțiunile extreme). Cel de-al doilea – *Andante con moto (Tempo di valse)* – este un vals-fantezie plin de arabescuri, un lanț de variațiuni ornamentale de virtuozitate. Ultimul dans, energic și cu o ritmică foarte complexă, reprezintă una dintre cele mai originale creații ale compozitorului. Am întâlnit aici două idei muzicale, ambele de sorginte sacră: tema gregoriană *Dies Irae* și un motiv din cântul ortodox rus *Binecuvântat ești Tu, Dumnezeu*. În cazul *Dansurilor simfonice pentru două pian* nu trebuie să ometem caracterul ce ne este sugerat chiar din titlu (*simfonic*), muzica acestei lucrări presupunând o amploare și un caracter grandios ce trebuie impregnat muzicii.

Așadar, după cum observăm din această scurtă incursiune în universul cameral rahmaninovian, aceste compoziții prezintă un înalt grad de dificultate tehnică și interpretativă, instrumentiștii trebuind

să dea dovadă de virtuozitate dar și de capacitatea de a transmite o vastă gamă de sentimente. Trebuie să mai adăugăm și faptul că scriitura pianistică în cazul lucrărilor la care am făcut referire presupune evidențierea fiecărui instrumentist, totul într-o desfășurare muzicală echilibrată în care cel mai important aspect este întotdeauna expresia muzicală.

Bibliografie:

1. *** *DICȚIONAR DE TERMENI MUZICALI* - Editura enciclopedică, Ediția a III-a București, 2010;
2. BAJANOV, NIKOLAI – *Rahmaninov*, Editura Muzicală a Uniunii Compozitorilor, București, 1966;
3. BERTENSSON, SERGHEI; LEYDA, JAY – *S. Rachmaninov: A lifetime in music*, Editura Indiana University Press, Bloomington, 2001;
4. BERTOTTI, DAVIDE – *Serghei Rachmaninov*, Editura L'Epos, Palermo, 2006;
5. SEROFF, VICTOR I. – *Rachmaninoff*, Editura Cassel & Company Ltd, London, 1951.

Note:

1. Termenul definește „muzica executată de un ansamblu redus de interpreți” (v. *Dicționarul de termeni muzicali*), ce inițial se desfășura într-un spațiu restrâns, pentru ca mai apoi să ajungă și în sala de concert.
2. Ne referim doar la ópus-urile pentru două pian și nu la lucrările la patru și șase mâini, la un singur pian.

Mănăstirea de la Gura Bârlăjiței, un dosar care rămâne deschis (I)

Eugen Drăgoi
preot

La 15 iulie 1448 ieșea din cancelaria domnească de la Suceava un document semnat de domnitorul Petru II (februarie 1448 - martie 1449, a doua domnie), prin care se întărea stăpânirea lui „pan Cernat ploșcar“ și fratelui său, Șteful pe mai multe sate, între care: „... și pe Bârlad, Blăjari și Merești și **mănăstirea la gura Bârlăjiței, unde este Agapie, și Liești...**“ (subl. ns.)¹. Istoricul Ion T. Sion notează că acesta este „*cel mai vechi lăcaș bisericesc atestat documentar în zona Tecuciului*“², deși o altă așezare monahală pe teritoriul comunei Cerțești cu trei ani mai înainte, la 5 aprilie 1445, anume Mănăstirea lui Ciunca Stan, este amintită într-un hrisov al domnitorului Ștefan al II-lea (a patra domnie, înainte de 15 iulie 1445-13 iulie 1447)³.

S-a considerat că mănăstirea „*de la gura Bârlăjiței, unde este Agapie*“ a dispărut nu mult după această dată. Vom insista în cele ce urmează asupra acestei mănăstiri, în lumina unei mărturii de la începutul secolului al XIX-lea, care aduce câteva informații nevalorificate până acum. Subliniem că mănăstirea este unul din cele mai vechi așezăminte monahale menționate ca atare pe teritoriul ținutului Tecuci.

Nu știm dacă mănăstirea era de monahi sau de monahii; pe temeiul antroponimului *Agapie* înclinăm să credem că era un așezământ monahal pentru călugări. De asemenea nu cunoaștem hramul acesteia, nici anul întemeierii; exista însă sigur înainte de 1448, data când este atestată, poate chiar în secolul al XIV-lea! Deși nu mai apare în alte documente cercetate până acum – fapt destul de curios, de altfel –, vom arăta în continuare că totuși mănăstirea nu „s-a ruinat repede“ cum înclina să creadă regretatul istoric Paul Păltănea în urmă cu 25 de ani, deși observa că „amintirea numelui lui Agapie s-a păstrat până prin anul 1872“⁴.

Localizarea acestei mănăstiri pune probleme⁵, cu toate că avem, în documentul respectiv, două repere

importante: *gura Bârlăjiței* (hidronim cu mai multe cursuri) și *unde este Agapie*, care apare ca toponim în documente ulterioare, după cum vom vedea.

Bârlăjița sau *Bârlovița* este, după Theodor Ciuntu⁶ o gârlă care „se formează din Siret când vine mare, merge șerpuint (prin) satele Bursuci, Vulturenii și Liesci și se varsă în Bârlad, în fața satului Liesci. Vara adeseori seacă. Când vine Siretul mare aduce mult pește“⁷. M. Costăchescu, în comentariul său la documentul din 1448 notează că „Bârlădețul e totuna cu Bârlăzelul, o gârlă a Siretiului ce începe la Tălăbeasca și Blehani și ține până pe la Șerbeștii-Vechi. El se vărsa altădată în Bârlad, de unde numele de Bârlădeț. Pe aici era cursul vechi al Bârladului, care nu se vărsa în Siretiu la Călieni și Șerbănești ca azi, ci mergea în jos, alături cu Siretiul poate până la Dunăre“⁸. Istoricul tecucean Ion T. Sion este de părere că Bârlăjița „este una din numeroasele gârle ce se formau în interfluviul Siret-Bârlad, din cauza inundațiilor. Bârlojița se vărsa în Bârlad, probabil, la vest de satul Torcești, comuna Umbrărești“⁹. Potrivit aceluiaș istoric, Bârlovița „indică mai multe cursuri de apă cu același nume, dar niciunul din ele nu trebuie căutat pe teritoriul satului Blăjari de azi, component al comunei Ivești (cum sugerează editorii documentului din DRH citat, n.n.)“ ci „numele Bârlovița se documentează în relație cu satele: Umbrărești, Sinești, Țigănei, Bucești, Liești și, mai la sud, cu satul Mogești (și varianta Mănjăști) în hotar cu Piscul“¹⁰.

Stabilirea locului de vărsare a Bârlăjiței în Bârlad („gura Bârlăjiței“) este dificilă pe de o parte, întrucât nu a fost un singur curs de apă cu acest nume, ci cel puțin două¹¹, iar pe de altă parte, deoarece „în urma lucrărilor de regularizare a apelor, cursul Bârladului a fost mutat spre apus în această zonă cu circa 2 km“¹². Astăzi se mai păstrează numele *Bârlovița* ca denumire a unui „teren agricol și forestier în lunca Siretului, la SE de satul Salcia, pe teritoriul administrativ al comunei Umbrărești“¹³.

Hidronimul mai apare și în alte documente ulterioare. Astfel, o carte domnească din 28 martie 1636 a voievodului Vasile Lupu cerea „lui Crăstian vătah“, ca măsură la jalba satului Torcești, nepoții lui

Bilăiu, să facă cercetări „pentru o ocină și moșie den Brăldiț pără în apa Brăladului, pân poenile Agapiei pre locul frasinului pren gârla lui Spin, până în hotarul Umbrăreștilor“, întrucât „merg alți oameni de le cosesc fânul și le împresoară moșia cu tăriia lor dreptu“¹⁴. Pe baza acestei relatări, Paul Păltănea crede că înainte de data respectivului document (28 martie 1636), satul „unde este Agapie“ dispăruse, menționând că el se afla pe teritoriul comunei Umbrărești, unde este acum pădurea pe care localnicii o numesc „Balș“¹⁵.

„Numele Agapie apare și în alte documente – scrie istoricul Sion – și de fiecare dată este pus în relație cu satul și moșia Torcești, iar pe un plan hotarnic din 1872, întocmit de inginerul Nicolescu, îl aflăm însemnat pe malul drept al râului Bârlad“¹⁶. Pe baza antroponimului Agapie, Ion T. Sion situează mănăstirea în partea de nord-vest a pădurii Balș de pe teritoriul satului Torcești, comuna Umbrărești, județul Galați¹⁷, localizare însușită și de Paul Păltănea¹⁸, ceea ce credem că este corect. Așadar ambele sate, Blăjari și „satul lui Agapie“ (dacă nu cumva erau una și aceeași localitate!) se aflau pe malul drept al râului Bârlad, ceea ce înseamnă că și mănăstirea se găsea în acest spațiu.

O însemnare făcută în prima jumătate a secolului al XIX-lea într-o condică de către preotul Nicolae Drăguș¹⁹ de la biserica Sf. Spiridon din Galați aduce câteva elemente necunoscute despre această mănăstire. Iată însemnarea respectivă: „1802. La oct[ombrie] 14 s-a făcut un cutremur mare, care altă dată n-a mai fost altul, la al 7-lea ceas din zi, cât a[u] picat unele case și dughene și o mănăstire mare ce era făcută la apa Bârladului, la sat Blăgești care mănăstire era de piatră și s-au risipit de tot“²⁰. După cum vom argumenta în continuare, însemnarea se referă tocmai la Mănăstirea de la gura Bârlăjiței.

Note:

1. Mihai Costăchescu, Documente moldovenești întocmite înainte de Ștefan cel Mare, vol. VII, Iași, 1932, p. 325-326; Documenta Romaniae Historica, (în continuare se abreviază DRH), A, Moldova, vol. I, (1384-1448), întocmit de C. Cihodaru, I. Caproșu și L. Șimanschi, Editura Academiei RSR, București, 1975, p. 434, nr. 280. Potrivit mărturiei lui M. Costăchescu (op. cit., p. 326) documentul respectiv „a fost într-o vreme al episcopului Melchisedec Ștefănescu al Dunării de Jos, după care a intrat în posesia profesorului Gr. Tocilescu, iar de la acesta a trecut la Academia Română“.

2. Mihai Costăchescu, Documente moldovenești întocmite înainte de Ștefan cel Mare, vol. VII, Iași, 1932, p. 325-326;

Documenta Romaniae Historica, (în continuare se abreviază DRH), A, Moldova, vol. I, (1384-1448), întocmit de C. Cihodaru, I. Caproșu și L. Șimanschi, Editura Academiei RSR, București, 1975, p. 434, nr. 280. Potrivit mărturiei lui M. Costăchescu (op. cit., p. 326) documentul respectiv „a fost într-o vreme al episcopului Melchisedec Ștefănescu al Dunării de Jos, după care a intrat în posesia profesorului Gr. Tocilescu, iar de la acesta a trecut la Academia Română“.

3. Ion T. Sion, Mărturii despre preoți și vechi biserici tecucene, în „Anuar“, Editura Episcopiei Dunării de Jos, Galați, 1996, p. 77.

4. DRH, A, Moldova, vol. I, doc. 254, p. 358-360; Paul Păltănea, Vechi locașuri de cult și viața bisericească în sudul Moldovei până în anul 1864, în vol. „Monumente istorice și izvoare creștine“, Editura Arhiepiscopiei Tomisului și Dunării de Jos, Galați, 1987, p. 196; arhim. Daniil Oltean, Repere ale istoriei vieții mănăstirești în Eparhia Dunării de Jos, în vol. „Credință, istorie și cultură la Dunărea de Jos“, Editura Episcopiei Dunării de Jos, Galați, 2005, p. 321 (cu bibliografie).

5. Paul Păltănea, Vechi locașuri de cult, p. 196.

6. Editorii documentului consideră că mănăstirea a fost pe teritoriul comunei Ivești. Cf. DRH, A, I, p. 434. Istoricul Ion T. Sion o localizează pe teritoriul satului Torcești, comuna Umbrărești. Cf. Ion T. Sion, op. cit., p. 77.

7. Theodor N. Ciuntu, Dicționarul geografic, statistic și istoric al județului Tecuci, București, 1897, p. 18.

8. Același autor scrie în altă parte: „Gârla Bârlăvița pleacă din Siret, merge în direcție de la N spre S-E, șerpuiește prin vechiul sat Liești și se varsă în Bârlad, în raionul satului“ (Theodor N. Ciuntu, op. cit., p. 118).

9. Mihai Costăchescu, Documente moldovenești întocmite înainte de Ștefan cel Mare, p. 337.

10. Ion T. Sion, Observații asupra indicilor de nume, în Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie „A. D. Xenopol“, Iași, 21, 1984, p. 534.

11. Ibidem. Despre toate aceste sate vezi Ion T. Sion, Umbrărești, vatră milenară de istorie, Focșani, 1999.

12. Ion T. Sion, Observații asupra indicilor de nume p. 534. Potrivit autorului, într-o carte de hotărnicie a moșiilor Ivești și Torcești din anul 1892 se pomenește de doi craci ai gârlei Bârlăvița.

13. Ion T. Sion, Observații asupra indicilor de nume, p. 534, nota 9.

14. Sorin Geacu, Județul Galați. Dicționar de geografie fizică, Editura CD Press, București, 2007, p. 28.

15. Gh. Ghibănescu, Surete și izvoade, III, Iași, 1907, p. 261, doc. 156; Ion T. Sion, Mărturii despre preoți, p. 77.

16. Ion T. Sion, Observații asupra indicilor de nume, p. 533-534.

17. Ion T. Sion, Mărturii despre preoți, p. 77.

18. Ibidem.

19. Paul Păltănea, Peceți ștefaniene la Dunărea de Jos, Editura Episcopiei Dunării de Jos, Galați, 2004, p. 15.

20. Preotul Nicolae Drăguș (1776-1861) a slujit la biserica Sf. Spiridon din 1814 până la 1861. Despre însemnările și condica sa vezi: Remus Caracaș, O cronică gălățeană de acum o sută de ani, în rev. „Prietenii istoriei literare“, I, 1931, p. 382-394; pr. Eugen Drăgoi, Preotul Nicolae Drăguș din Galați și cronica sa, Ed. Partener, Galați, 2010, 58 p + 3 pl.

Creația țărănească arhaică în perspectiva unor cercetări moderne

– geneză, materie și sens –

Eugen Holban
etnolog

Motto: Cu cât ființa vie se ridică mai mult în planul conștiinței, cu atât tinde să organizeze simplele percepții senzoriale, să le adauge sentimentul raporturilor stabilite între ele. Raportul de asemănare schițează dintr-o dată posibilitatea de a generaliza, de a produce categorii, pe scurt, apare actul

intelectual”¹.

Dacă vom analiza ceramica neolitică din punct de vedere estetic, vom observa în primul rând, că ceea ce înseamnă culoare – gamă cromatică – aparține structurii intime a materiei prime din care au fost modelate obiectele, adică a lutului. Iar dacă vom reflecta și asupra cromaticii țesăturilor din aceeași epocă, țesături din care nu s-a păstrat nimic până în zilele noastre – dar se poate demonstra logic că au existat – vom ajunge la concluzia că, de asemenea, nici obiectele țesute nu puteau avea o altă soartă cromatică decât tot cea oferită de culoarea naturală a materiei prime din care erau realizate, mai precis din părul animalelor, adică din lână.

Dacă ne vom referi apoi nu doar la arta epocii neolitice ci și la tot ceea ce a urmat fără întrerupere, prin spiritualitatea celorlalte epoci și culturi care s-au succedat, bineînțeles, prin creația obștilor și a comunităților sătești până în zilele noastre, vom putea afirma că descoperirea frumosului estetic – adică a capacității și a modului de reprezentare a imaginii plastice – nu este o consecință a contemplării naturii și a percepției unor relații existente în exteriorul ei. Este, mai degrabă, consecința descoperirii unor calități – a unor premise – aflate în structura intimă a unor materiale, CALITĂȚI prezente în starea naturală și a valorificării lor prin cele două meșteșuguri: olăritul și țesutul. Și dacă aceasta a fost una din căile prin care s-a realizat,

s-a conceput frumosul, nu putem neglija, desigur, nici contribuția ritualului magico-religios, deoarece ritualul l-a introdus pe om în lumea primelor imagini desenate și oarecum chiar în cele pictate, încă din paleolitic. Și, l-a însoțit apoi stimulând și incitând în permanență creația până în pragul epocii moderne, iar pe alocuri nu l-a abandonat complet nici în momentul de față. Herbert Read consideră magia ca fiind prima încercare a omului „de a se smulge cauzalității directe și de a influența tainic evenimentele de la distanță. Culegerea de fructe, ucidarea animalelor comestibile - iată ce numim noi cauzalitate directă.” (Herbert Read, *Imagine și idee*, Ed. Univers, București, 1970, p. 13)

Vorbind despre arta neolitică, nu putem ignora în nici un caz fondul magico-religios și, mai ales, modul în care a fost moștenit din epoca paleolitică, modul în care acesta a reverberat apoi gândirea și inteligența sensibilă a omului, dezvoltând-o și structurând-o pe parcursul mai multor milenii. Fără a cunoaște rolul pe care l-au jucat inițial culorile unor materiale în oficierea ritualurilor magico-religioase, sugestiile pe care calitățile naturale ale acestora le-a oferit artistului primitiv, șamanului și conlucrarea lor în ritual, nu putem pătrunde în intimitatea marilor culturi arhaice și, bineînțeles, în intimitatea culturii țărănești arhaice din țara noastră.

Ritualul a fost implicat deci, de la bun început, într-un proces util, dar printr-o activitate strâns legată de concentrarea și mobilizarea gândirii. Am putea spune astfel că ritualul magico-religios a fost prima activitate a primitivului care a direcționat psihicul spre o preocupare practică, strâns îmbinată cu cea spirituală, arta fiind una dintre primele consecințe ale acestei armonioase conlucrări.

Atribuirea de valori magice culorilor naturale ale unor materiale, prin extinderea și specializarea magiei, a concentrat inteligența sensibilă a omului asupra lor, fapt ce a determinat, pe lângă implicarea

în ritual și sesizarea unor sugestii necesare obținerii primelor armonii cromatice, armonii finalizate totodată și prin realizarea primelor imagini plastice.

Mult mai târziu, după ce omul ajunge la creații de înaltă valoare artistică și rafinament estetic, prin intermediul celor două meșteșuguri: adică olăritul și țesutul și, bineînțeles, după cum am afirmat și mai sus (și) a ritualului magico-religios începe să perceapă și frumosul din natură, din mediul ambiant și să înceapă reprezentarea lui ca pe o nouă metodă de creație. Acest lucru s-a întâmplat însă foarte târziu, adică numai după apariția și dezvoltarea urbiilor și, bineînțeles, numai în mediul urban.

Frumosul existent din totdeauna în natură ca aspect exterior al lucrurilor și fenomenelor, crea, în mod sigur atât omului primitiv, precum și țaranului de mai târziu, anumite stări psihice, dar acestea erau percepute de obicei fragmentar provocate fiind în special de fenomene meteorologice ori biologice deosebite. Creația țărănească este atât de complexă și de bine structurată pe legi proprii, încât, chiar și atunci când peisajul îi oferă săteanului aspecte cromatice expresiv nuanțate, reconfortante psihic, el nu poate și nici nu simte nevoia convertirii lor în creații artistice.

S-ar putea spune oare că, perceperea frumosului de către om ca și concept – sau categorie – a fost precedată de realizarea lui ca act artistic? Bunăoară realizarea formei, a imaginii artistice prin cel mai simplu mijloc de expresie plastică, linia (conturul), n-a fost dictată inițial de necesități estetice ci de credințe magico-religioase, iar acestea de necesități vitale, adică, practic, de necesități ritualice premergătoare fiecărei campanii de vânătoare. Și totuși siluetele animalelor gravate – pictate – în grottele de la Altamira, Font-de-Goume-, Lascaux și altele, demonstrează că șamanii, primii mari artiști aveau un excepțional simț al observației, extins până la sesizarea și chiar reprezentarea unor detalii anatomice minore dar mai ales a mișcării. Acest lucru se întâmpla însă numai cu imaginea unui singur animal din specia celor care trebuiau vânată în campania de vânătoare respectivă. Niciodată în paleoliticul superior nu apar două, trei sau mai

multe animale asamblate într-o compoziție bine structurată, fapt ce mai demonstrează că, deși simțul artistic a fost prezent în fiecare etapă a realizării imaginii artistice, compoziția a fost descoperită de abia în epoca neolitică. Care să fi fost oare raportul dintre necesitățile ritualice și inspirația artistică în eneolitic, adică, atunci când imaginile artistice ating cota sublimului, de fapt imagini pe care noi le cunoaștem doar din

domeniul olăritului. Să fi atins oare în eneolitic și meșteșugul țesăturii cota valorică pe care au atins-o meșterii olari? Este vorba de o întrebare fundamentală, desigur, și de al cărei răspuns (foarte dificil) depind și răspunsurile la alte întrebări, *mari taine* aflate la rădăcina culturii universale.

Argumente sunt atât pro precum și contra. Faptul că cele două meșteșuguri au fost descoperite cam în același timp, adică în epoca neolitică, ne îndreptățește să credem că ele atinseseră aproximativ aceeași cotă valorică spre sfârșitul acestei epoci, adică în eneolitic. Pentru această afirmație mai pledează și disponibilitățile cromatice oferite de cele două materii prime în starea lor naturală, materiale care au stat la baza realizării lor, cam în aceeași măsură, adică lutul pentru ceramică, și părul animalelor (lâna) pentru țesături.

Contra acestor afirmații pledează (oarecum) implicarea foarte activă a vaselor de lut în ritualurile

magico-religioase, factor care ar fi putut constitui un stimulent excepțional în dezvoltarea ornamenticii. Totuși, cine poate nega întru totul, prezența în ritual a țesăturilor, în epoca neolitică?

Și, în plus, pentru implicarea în ritual a celui de al doilea meșteșug, țesutul, pledează două argumente de excepțională valoare. Ambele sunt aduse din vremuri imemorabile de textul baladei „Miorița”. Unul din ele – de fapt motivul torsului lânii – este prezent în marea majoritate a variantelor acestei balade, iar celălalt a fost găsit chiar pe teritoriul județului Galați și într-o singură variantă. Primul se referă la principala operațiune premergătoare țesutului, iar cel de-al doilea doar la materia primă folosită la țesut, adică lâna. Lâna, sub formă de caier apare desigur și în prima temă, alături de fus și de furcă, dar numai torsul, care pune în valoare toate cele trei componente, pare a fi implicat foarte clar în ritual. De fapt, atât fusul, furca precum și caierul și torsul, fiecare în parte, au rol magic în credințele țărănești, rol păstrat încă și în zilele noastre.

În unele variante fuiorul de lâna nu apare:

a) „... Iar dac-oi videa

O babă bătrână

Cu furca cu *lână*

Din furcă torcând

De mine-ntrebând...”²

sau,

b) „Drăguță mioară,

De te-i întâlne, măi

C-o babă bătrână

Doi viței mânând, (măi) â

Din fus îndrugând, â, â³

Și în sfârșit, o variantă în care nu mai apare nici fusul, nici furca și nici fuiorul de lâna. Este sugerat doar meșteșugul torsului:

c) „... Mă-sa c-auzea,

După el se lua,

Pe-o gură de vale

Din mână-ndrugând

Din ochi lăcrimând⁴

Ce-a de-a doua temă se referă doar la materia primă, adică la **smoace de lâna** pe care Maica Bătrână le ia în mână din momentul în care presimte moartea tânărului oier (a fiului ei natural?) și le poartă pe lungul drum al transhumanței, drum pe

care ea rostește neîncetat cântecul sau ... descântecul sau, probabil, bocetul!?

„... Muma strinului

Aștepta cât aștepta

Vedea că nu mai venea

Pleca cu smoace de lâna în mână

Din gură spunând...”⁵

Prin expresia, „smoace de lâna”, trebuie să înțelegem că este vorba de lâna nesupusă încă vreunei proceduri tehnic premergătoare torsului (spălat, scărmanat, dărăcit), adică în starea în care a fost tunsă ori smulsă de pe animal.

Să fie vorba oare de cea mai veche variantă a „Mioriței” zămislită probabil, în vremuri în care uneltele de tors erau mai rudimentare și nu fuseseră implicate încă în ritual (?). Să fi luat oare Maica oierului, „smoacele de lâna...” la întâmplare sau a preferat o anumită tonalitate cromatică?

Răspunsurile le vom afla probabil într-un viitor mai apropiat sau mai îndepărtat și, aceasta, în funcție de felul în care vom ști să privim înapoi, în timp peste milenii, cât mai departe și cât mai dornici de a afla primele alcătuirii de la rădăcina spiritualității noastre.

Note:

1. Rene Huyghe, *Dialog cu vizibilul*, p. 177.

2. Fochi Adrian, *Miorița. Tipologie, circulație, geneză...*, Ed. Academiei R.P.R., București, 1964, p. 765

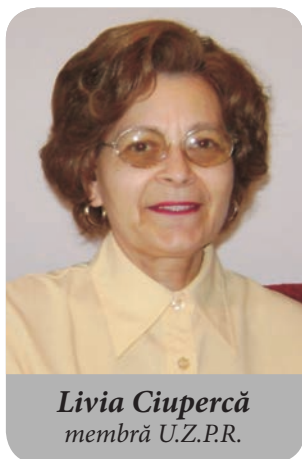
3. Berdan Lucia, *Caietele de folclor, IV, Balade din Moldova*, p. 114, culeasă din satul Vidra, județul Vrancea.

4. Fochi Adrian, *op. cit.*, p. 755.

5. Berdan Lucia, *Caietele Arhivei de folclor, VI, Balade din Moldova*, p. 114, culeasă din com. Cosmești, Galați

Îmbrățișări în ritmuri dunărene Omagiu scriitorului Mircea Ionescu, la 75 de ani de la naștere (I)

Livia Ciupercă
membră U.Z.P.R.

Ca fii ai Moldovei de Jos, trăitori întru îmbrățișarea constantă a brațelor bătrânului fluviu **Istros** (Hester, Danaistru), binecunoscut zilelor noastre: **Dunărea** (cu traduceri diverse: Donau, Dunay, Duna, Dunav, Dunai, Danube, Tuna etc.) – fiică a lui Poseidon (cum ne place a crede), până ajunge

să triumfe în brațele mării (nedrept spuse **negre**) – pentru a-și slăvi efortul și dramele firii, își mângâie întru alint sau întru vrăjmășie mantiile-i spumegate – nu de puține ori, peste lanuri, peste case, cerând jertfe adeseori. Aceasta-i este firea. Nu-i place-a fi încorsetată. Se răzvrățește – pentru unii, dușmănește. Doar e fiică neptuniană. Cu toate acestea – o iubim, alintând-o în vers și cânt baladesc „*Dunăre, Dunăre, / Drum fără pulbere... / Și fără fâgaș...*”

Pe undele înspumate, la malurile-i generoase, în Deltă, pe numeroasele-i ostroave, pescari și vânători iscusiți își încearcă norocul. Cu instrumente sofisticate, cu penelul, cu pixul sau cu aparatul de filmat, undele-i cărunte se lasă furate în arie diversificată de imagini, culori, frazări. Filme documentare sau artistice, picturi și sculpturi, jurnale de călătorie, proză, teatru. Versuri – multe multe. Și, firește, reportajul – textul publicistic, cu striții poeticești, adesea obiectivat de-un mesaj, și-ntotdeauna înnobilit prin darul de a ne familiariza cu oameni și locuri, de a ne sensibiliza sau de a ne impulsiona înspre un spectru vizual anume. Într-un cuvânt, reportajul își dezvăluie, generos sau succint, povestea unui prezent real și palpabil, în genere.

Dacă dorim să ilustrăm valențele estetice ale reportajului avem modele ilustrative suficiente. De

la Dimitrie Cantemir la Geo Bogza, de la Vlahuță la Sadoveanu, de la N. Filimon la Ștefan J. Fay, de la Jean Bart la N. Dunăreanu, de la Panait Istrati la Fănuș Neagu etc. Și mai în zilele noastre, un mic popas evocativ – s-ar impune – întru amintirea lui **Mircea Ionescu**, scriitorul – împătimitul de frumos, de senzațional, de investigații fulminante – care ține să ne avertizeze – de dincolo de marele timp – că „*din huma întrupării noastre*” nu rămâne decât amintirea... (**Într-o primăvară...**)

Pentru cei care l-au cunoscut bine (sau mai puțin bine), merită a aminti că **Mircea Ionescu** a fost un iubitor de natură, vânător și pescar pasionat – până la extaziere, îndrăgostit, deopotrivă, de maica Dunăre – care „*cântă laolaltă cu freamătul sălciilor și al plopilor de pe malurile ei...*” (**A patra punte**) În volumul **Adevăr și metaforă**, „*însemnările*” sale evocative devin, prin capitolul **Dunăre, cât se cuprinde!**... – îmbăiere în magma istorică cu străfulgerări în autohtonitate.

„*Mișcătoarea pavază de argint*” – cum o numea, la 1883, Mihai Eminescu, Dunărea rămâne un „*cărăuș neobosit*” (Alexandru Vlahuță), pentru care ar merita „*să-ngenunchem în Templul*” său, amintind și de elogiul adresat de Adrian Păunescu, mării. Și-n acest context, avem a pomeni de GALAȚII din ținutul covurlian, „*un târg care nu bate la ochi printr-o arhitectură frumoasă sau prin mărime, dar este târgul cel mai vestit ai întregii Dunări*”, după cum scria, la 1716, Dimitrie Cantemir – în a sa **Descriptio Moldaviae**.

Și totuși, multe versuri i-au fost dedicate măritului fluviu. Într-unele, i se redă traiectul devenirii: *născută în pântecul vârfului Kandel, / susuri notând la-nceput, / înfrățire de Brigach și Breg, / pentru ca-nveșmântat în hlamidă princiară, / în fastuosul castel Fürstenberg, / să-ți cânți destinul / de-a traversa... zece țări...* Generos traiect!

Alteori, personificată, Dunărea devine personaj dramatic. Și-un singur exemplu, ni se pare grăitor. Maleficul „*leu hain*” îi tulbură apele, probă de încercare și pentru un Dănilaș – „*puișor de drac*”, în speranța că o va cucerii pe „*fata dintr-o algă*” a Dunării. Așa glăsuiește poemul epic **Fata de apă**, de Dominic Stanca (poemul acesta fiind dramatizat și prezentat chiar pe o scenă gălățeană, în 1968), reținând că în unda – val nesfârșit și-nvolburat al bătrânului fluviu – iubirea rămâne căutare nesfârșită în meandrele necuprinsului – dor prevestitor de moarte.

Ascultând multele-i doiniri învăluite-n apele-i înspumate, uneori – strălucite de razele soarelui sau de bucuria adâncurilor, alteori – întunecate în mantia „*griului tern, mohorât*”, înviclenit (**Vinovatele meandre**): „*Dunărea crește – / rupe mal, / rupe deal, / rupe pod, / rupe tot / și nu-ți mai trage nimic la năvod...*” (**Fata de apă**).

Oricum, în orice ipostază, vocea poetului va șopti Dunării, duios: „*Mândro, de-al tău dor, / face-m-aș de-un nor, / de-un nor ducător, / neîntorcător...*” (**Dominic Stanca**) și iată cum, valurile Dunării nasc poezia lirică, epică, în ritm doinit (**Ștefania Stere**), baladesc (**Ileana Constantinescu** – „*Dunăre, Dunăre / Drum fără pulbere / Și fără făgaș, / Inima-mi secaș...*” sau **Elena Ionescu-Cojocaru** – „*Dunăre, cale bătrână / Apa ta dorul mi-l mână...*”) sau de vals (**Iosif Ivanovici, Strauss**), iar cuvântul – flacăra arzândă – se cere mângâietor, chiar dacă, de la fereastra înaltului, un ochi reține doar cenușul înspumat al venerabilului Danubius.

Deopotrivă venerat prin toate cele zece țări, pe unde-și poartă apele, nu oricum numit – „**Amazonul Europei**”, privirea ni se luminează, cum „*Spre malul drept și stâng curg râuri / Sclipind la marginea câmpiei...*” (Nicolae Labiș – **Dunărea**). Iar atunci când ajunge să mângâie și malurile pământului românesc, privim cu încântare... „*Ni-i dragă nouă-această apă, / Drum fără pulbere și fum / Ce știe și apuse chinuri...*” (N. Labiș) și o îngemănează-n ritm alert, „*laolaltă cu freamătul sălciiilor și al plopiilor de pe malurile ei...*” (Mircea Ionescu).

Elogiul Dunării îmbracă hlamidă divină. Și-avem a-l crede pe cuviosul Efrem Sirul când afirmă că cele patru fluvii: Nilul, Dunărea, Tigrul și Eufratul sunt zămisliți cerești – din „*capul lui Dumnezeu*”, avându-și izvorul în inima raiului

sfânt, de acolo de unde „*răspândesc undele lor binefăcătoare peste Univers*”, adaugă Alexandru Papadopol-Calimah (1833-1898), în studiul prezentat la Academia Română, la 1886, intitulat: **Dunărea în literatură și în tradițiuni**. Punctul de plecare al acestor afirmații este chiar **Biblia, Facerea**: „(10.) *Și din Eden ieșea un râu, care uda raiul, iar de acolo se împărțea în patru obârșii.* (11.) *Numele unuia era Fison: acesta înconjură toată țara Havila, în care se află aur...* (13.) *Numele râului al doilea este Gihon (Fison). Acesta înconjură toată țara Cuș.* (14.) *Numele râului al treilea este Tigru: acesta curge prin țara Asiriei; iar râul al patrulea este Eufratul...*” Istoricul armean Moisi Khorew – îl numește „*Tanúp*”, grecii – „*Istros*”, romanii – „*Danubius*”, iar goții – „*Dunăre*”.

Alexandru Papadopol-Calimah folosește informațiile pe care le oferă istoricul roman Samonicus, „*în cartea sa de răspunsuri despre fluvii, pe care a închinat-o lui Dioclețian și lui Valeriu cel bătrân*” (preluare din: Joannis Lydi – **De Magistratibus Populi Romani Libri Tres**, Paris, 1812), consemnând că în **Limba Dacilor, Istrul** s-a numit dintotdeauna „**Dunărea**”, adică cea „**aducătoare de nouri**”.

Și-avem a reține că „*acest fluviu, în limba Tracilor, una cu a Dacilor și a Geților, se numea Dunăre (du-nouri, da-nubes), iar în limba Besilor, megieși cu Geții, - Istru, Histru...*” (Alexandru Papadopol-Calimah → Samonicus ← Joannis Lydi)

Toate aceste informații, de la istoricul roman Samonicus (și nu numai) sunt prea bine cunoscute și poezilor: Publius Ovidius Naso (43 î.Hr.-17/18? d.Hr.), cel care numește Dunărea „*binominis Ister*” (Istrul cel cu două nume) sau Publius Papinius Statius (40-96, devenit el însuși personaj, în **Divina Comedie**, de Dante). Trimiterile atât de dese, obsesive, ale lui Ovidius – în **Tristele** și **Ponticele** sale, ne îndreptățesc să credem că a cunoscut întâi de toate litera Sfintei Scripturi, dovadă: „*Maximus amnis cedere Danubius se Tibi / Nile negat...*” Acestea sunt versuri extrase din **Ponticele**, Cartea a IV-a, Scrisoarea a X-a: „*Și două continente desparte-un râu acum: / Și altele-ntre care Danubiu-n frunte-ar sta, / Ce nu vrea să se plece, o, Nil, în fața ta;/ În marea asta-ntinsă puhoaiie năvălesc / Atâtea râuri, fluvii, și apa i-o răcesc...*”

Poetul exilat este îngrozit de frigul dobrogean, imaginându-și toată „*Tracia înghețată*”, acolo unde și vinul se face „*sloi*”. De aceea, „*Pontul*” îi apare „*neprimitor, / Cu țărături înghețate, și mă usuc de dor...*”, iar „*Istrul cel lung, șerpuitor*” și „*înmărmurit de frig*” îi dă o stare de total inconfort, spasme și înfrigurare. Explicabile rămân nu doar iernile geroase, ci mai ales încorsetările între zidurile-granițe, deloc ușor de acceptat.

Cu adevărat, bătrânul fluviu mângâie și sfredelește, deopotrivă. Din geana timpului neostoit, vibrații preaslăvite, se cer amintitoare – înspre sau dinspre ochiul de lumină al „*bătrânei*” Dunăre – „*liberă-ndrăzneată, mare*”, cu-ale ei „*lungi valuri ce vuiesc și se frământă...*”, așa cum transpare în viziunea poetică a lui Mihai Eminescu – în poemul **Memento mori**, coborând în pinten de istorie dacică.

Bătrânul fluviu, bătând malurile, este vizualizat și de Alexandru Vlahuță (1858-1919), „*în partea de jos*” a orașului Galați, supranumit – „*vestita schelă a Moldovei*”, «*Veneția Mării Negre*» –, acolo unde – în jurul anului 1900 – „*se vântură bogățiile și marele negoț al portului*”, acolo unde „*trag corăbiile*” asemenea unei „*trăsuri la scară...*” (**România pitorească**).

Multiple legende au făcut ca Dunărea să fie, deopotrivă, venerată, dar privită și cu teamă, asemenea legendarului Styx. Astfel am putea deduce viziunea poetică a lui Barbu Nemțeanu (1887-1919): „*...teme-te / De-a Dunării cumplită răzbunare, / În curgerea de val spre răsărit / Va duce despre tine vești amare...*”

Și totuși, de la Homer sau Vergilius *cetire*, învolburatul Istru, scaldând malurile Traciei, firește, ale Daciei și ale Geției, va fi considerată chiar patria Zeului Ares. Iar Oracolul de la Delphi dictase chiar și-un ceremonial: cine va arunca în valurile Dunării doi lei, acela va fi biruitor. Ce e drept, consemnează Alexandru Papadopol-Calimah în al său studiu de la 1886, pe Columna de la Roma este reprodusă această scenă-oracol, dar nu știm și dacă Traian s-a supus acestei „*porunci*” (preziceri).

Ceea ce știm, în mod cert, este că atâtea seminții câte s-au perindat prin acest areal au venerat fluviul, dar s-au și temut, neștiind când anume el își va cere prinosul de jertfă umană. Și dacă vom

considera reale notațiile lui Cezar Bolliac dintr-un studiu redactat la 1856, celții trăitori pe malurile Dunării, încă din timpul lui Alexandru Macedon, ar fi amprentat (posibil!?) locului, patronimicul „*Galați*”.

Și de-aceea, fiii trăitori la țărăturile municipiului Galați, i-au dăruit și-i dăruiesc din prea plinul imaginației lor, precum Grigore Hagiu (1933-1985) – cu al său **Cântec la marginea Dunării** sau Marcel Gafton (1925-1987) – purtat în spațiul tainic: „*Dunărea fără-de păsură / primenea foșnitoare mătăsură...*”

Asemenea, și pentru Alexandru Lascarov-Moldovanu (scriitorul creștin, tecuceanul) – imaginea Dunării reflectă doar frumuseți, niciodată răzvrătiri: „*În toate vremurile, Dunărea este frumoasă. Vara, e domoală și se scurge de vale, cu o maiestate care impune, - iarna, când îngheață, ridicându-și sloiurile în încălecări fantastice, ca niște ghețari în miniatură...*” Și „*chiar când vine vijeliosă*”, primăvara, „*își are și atunci frumusețea ei sălbatică*”. Blandă, involburată sau lin șerpuitoare, merită a fi admirată, vara, mai ales. Și-a observat că „*ea e frumoasă seara pe lună...*” Și, în acele clipe, posibil, s-auziți șoapta-ncremenită pe strune de file-nspumate, demne pentru-un „*frumos nebun al marilor orașe...*”, când pari îmbiat a șopti: „*Mă simt bătut în tâmplă și în suflet de aromele Dunării și ale ploii...*” (Fănuș Neagu) sau când ascuți: „*în cântec nemurirea noastră, / Cu gândul care urcă temerar, / Îmbrățișând pământul cu Dunărea albastră, / În murmurul sălbatic de pescar...*” (Coriolan Păunescu – **Vestitorul**)

Dorința de comunicare este mai presus de fire. Și cum n-ar dori și ea, domniță-ntre domnițe fluviale, să nu dialogheze cu ale sale „*copile*” (George Coșbuc), deplângându-le zbuciumul și neîmplinirile?! Și-avem a aminti doar două dintre-aceste „*copile*”:

Siretul – „*dragul*”, „*râul luciu se-nconvoaie sub copaci ca un balaur...*” (Vasile Alecsandri), cel care „*murmură*” în singurătate și „*pustie*” (Mihail Sadoveanu) – până la-mbrățișarea cu sora ei cea mare, pârând ea însăși, precum un „*copac uriaș, culcat de-a lungul Moldovei, cu rădăcina-n Dunăre și cu crengile rășchirate, înfipte prin crăpăturile munților...*” (Alexandru Vlahuță).

(Va urma)

Moștenirea Nataliei Negru (I)

Ionel Necula
filosof, scriitor

Despre manuscrisul 8413, subintitulat **Durerile poeziei** știm câte ceva din scrisoarea către Horia Oprescu, căruia i-l încredințase și pe care îl voia restituit. Este un manuscris generos, de circa 200 de pagini și nu știu dacă se va găsi vreodată o soluție editorială pentru publicarea lui integrală. Ar ieși o carte mărturisitoare

în care Natalia Negru relatează despre nefericirile încercate – din episodicele ei însoțiri cu poeții St. O. Iosif și Dimitrie Anghel și din cochetările sale cu poezia. Regăsim în acest caiet toată gama suferințelor îndurate și toate elementele necesare unei reconstituiri cât mai exacte a nefericitei lor biografii. Pentru un viitor monografist, consultarea acestui manuscris este nu doar imperioasă, dar și deplin lămuritoare pentru înțelegerea multora din secvențele destinului lor terestru.

Nu ne propunem deocamdată publicarea manuscrisului, dar îl recomandăm călduros tuturor celor interesați de triada orfică – Iosif, Anghel și Natalia Negru - bântuită de nenoroc și de vitregiile sorții. Redăm în cele ce urmează conținutul acestui manuscris și toate secvențele ce-l compun împreună cu sumarele noastre informații - lacunare, firește - despre fiecare diviziune din cuprins.

- Două scrisori cuprinzătoare expediate de Șt. O. Iosif lui Sextil Pușcariu prin care îl informa despre primii săi fiori și începutul prieteniei sale cu frumoasa studentă de la Litere, care îi ceruse să-i corecteze niște poezii. Îndrăgostit lulea, Șt. O. Iosif este hotărât să ducă prietenia până la capăt, adică până la oficierea civilă a prieteniei lor.

- **La un seminar.** Este textul unei evocări de seminar de la cursul lui Mihail Dragomirescu în care

studenta Natalia Negru s-a oferit să analizeze **Doina** lui Șt. O. Iosif. Despre această ședință de seminar vorbește și Ion Petrovici în memoriile sale ca unul care a fost prezent la dezbateri, ba chiar pretinde că a fost desemnat de profesor să dea replica referenței, dar relatările celor două mărturii nu coincid tocmai exact. Oricum, în referatul său Natalia Negru a făcut uz de un arsenal de superlative, ceea ce l-a încântat pe poet atunci când a aflat de elogiile prietenei sale.

- **Poetul.** Este o evocare a primelor înfiorări din prietenia lor sinceră și sfielnică. În acest text de patru pagini este descrisă și scena de la mormântul lui Eminescu, unde cei doi își jură iubire veșnică și pecetluiesc jurământul cu două fire de iarbă încercuite sub formă de inele, pe care și le pun unul în degetul celuilalt.

- **Logodnicii.** Este un text de trei pagini în care evocă primii lor ani de viață comună, când erau invidiați de toată cărturăria Bucureștiului. Totuși logodna adevărată, în afara celei romantice ce se produsese la mormântul lui Eminescu, avea să întâmpine unele dificultăți pentru că părinții Nataliei Negru o promisesea unui *moșieraș* din partea locului, ba chiar întocmiseră și foaia de zestre. Evident, poeta nu știa nimic despre aceste aranjamente de familie. A intervenit însă fratele Nataliei care a pledat cu tot curajul în favoarea iubirii. Apoi a intervenit și delicata scrisoare a lui Iosif către părinții Nataliei în care solicita să fie primit pentru a cere mâna Nataliei.

- **Fericiții.** Este un text generos de 11 pagini în care se evocă prima vizită a Nataliei în familia Iosif, la Brașov și înfrigurările poetul Iosif la comanda primită din partea lui Spiru Haret de a scrie un lung poem consacrat lui Ștefan cel Mare de la moartea căruia se comemorau patru secole.

- **Cuibul trist.** Retrasă la Buciumeni, Natalia Negru, acum mamă, are primele impresii că în căsnicia lor ceva nu merge. Iosif era un copil mare și poeta trebuia să hotărască și să se zbată pentru rezolvarea tuturor problemelor ce trebuiau

înfruntate. Cuibul lor de la Buciumeni începuse să fie adumbrat de tristeți și deziluzii.

- **Cumpăna.** Titlul este împrumutat de la denumirea episodice reviste pe care Iosif și Ilarie Chendi au editat-o împreună, într-o euforie de boemi, obișnuiți cu atmosfera cafenelelor pe care le frecventau împreună. În aceste întruniri de cafea își face apariția și Dimitrie Anghel. Aduce cu el ambiția, cutezanța, impetuozitatea, exact ceea ce lipsea blajinului Iosif. Împreună însă se completau.

- **Colaborarea.** În aceste pagini este evocat începutul colaborării dintre Iosif și Anghel. *Iosif era un neîntrecut versificator, Anghel avea prețiozitatea imaginii și ingeniozitatea ideii.* Cum se vede, și în problema scrisului cei doi se completau fericiți.

- **Suprema mărturisire.** Este textul în care autoarea dezvăluie amănunte privind mărturisirea pasiunii lui Anghel față de soția prietenului său. Problemă veche și mereu reînnoită. La vremea lui, Conachi scrisese și el poemul **Amoriul din prieteșug**, tot așa, dintr-o mare pasiune față de Smaranda, soția prietenului său Petrachi Negri, și mama lui Costache Negri. În vremurile noastre se cunoaște de câtă trecere se bucura melodia **Soția prietenului meu**, executată de soliștii Teatrului Muzical din Galați, Alexandru Jula și Ionel Miron. Se înțelege încurcătura în care a fost pusă Natalia Negru la această declarație neașteptată. Regăsim în acest text complexe de care era încercată poeta care își face probleme în privința comportamentului său față de prietenul și colaboratorul soțului.

- **Iarși Eminescu.** Text lung de opt pagini în care autoarea evocă reuniunea de la Botoșani pentru omagierea lui Eminescu, prilej pentru Anghel de a-și arăta admirația și marea lui pasiune, imposibil de reprimat. În cadrul reuniunii Natalia Negru a citit și ea o poezie omagială, care a încântat asistența. Cu prilejul vizitei la Mănăstirea Agafton este rugată să se îmbrace în haine de călugăriță ceea ce face ca patima lui Anghel să crească cu o octavă.

- **Bucovina.** Textul evocă șezătoarea literară de la Cernăuți, la care autoarea participă alături de Iosif, Anghel, Cincinat Pavelescu, Sadoveanu, Gârleanu și alți scriitori. A acceptat să participe la insistențele lui Anghel care, din gelozie, nu voia s-o lase singură în București. Soții Iosif s-au întors la București singuri, cu două zile mai devreme față de ceilalți. Anghel și-a mărturisit clocotul pasional mai întâi lui Iosif. Dar curând Anghel a

căzut bolnav și a cerut insistent ca Natalia Negru să-l viziteze, iar Iosif a îndemnat-o să răspundă invitației. Nu s-a dus. *Se desprimăvărare, se apropia Paștele. Am plecat la țară,* dar acolo au ajuns-o scrisorile desperate ale lui Anghel, reproduse de autoare în această secvență și publicate de noi într-un alt capitol al acestei cărți.

- **Epilogul colaborării.** Sunt două pagini de dezvinovățire și de reflecție asupra întâmplărilor care au dus la încetarea unei colaborări ce se dovedise fructuoasă și a taifunului ce va schimba viața de cuplu.

- **Foc.** Este vorba de incendiul care a distrus Hotelul Luvru, unde și Anghel ocupa un apartament. În fața vâlvătăilor, Anghel amenință că se împușcă dacă Natalia Negru nu răspunde rugăminții lui, de a fi vizitat de aceasta. Îngrozită, femeia de serviciu aleargă la ea și-i spune că-l va avea pe conștiință, dacă-i refuză invitația. Se înduplecă și scena regăsirii lor este duiosă și tragică deopotrivă.

- **Într-o stațiune balneară.** Stațiunea este Govora, unde Natalia Negru ajunge însoțită de Iosif în speranța că-și va reface echilibrul nervos. La revenirea în București, Iosif îi scrie lui Anghel s-o lase în pace că e foarte bolnavă. Numai că într-o seară se trezește cu Anghel la ușă. Îi aducea flori ca atenție de ziua ei - de care scriitoarea, în devălmășia patimilor de care era încercată, uitase.

- **Paris.** La Paris ajunge cu banii familiei, în speranța că va fi o terapeutică pentru tot zbuciumul prin care trecuse. Este însoțită de Corina și de Iosif, care se reîntoarce la București imediat după ce le instalează. Corina jubila și atrăgea atenția tuturor. În muzee, *Lumea n-o pierde din ochi, uitând tablourile. Doamnele și domnișoarele îmi cereau voie s-o sărute. Ea sfătuiă în gura mare și povestea de Tecucel, de calul Harapu, de câinele Robinson, de pisica Grioleta.* Aici, la Paris, primește scrisorile lui Iosif și Anghel, dar acesta din urmă, pe neașteptate, își anunță sosirea la Paris. La stăruința lui se înduplecă și-l primește.

- **Astăzi.** Sunt câteva rânduri de reflecții la rece, peste tumultul înfrigurărilor resimțite dureros și spăimos, ca semne ale destinului nemilos. Autoarea rememorează scena din seara fatidică: *un glonț s-a izbit de drugul ferestrelor, a ricoșat și m-a ajuns în partea de sus a piciorului. Speriat de ceea ce făcuse, crezând că-s pe moarte, și-a tras un glonte în piept.*

- **Palatul Justiției.** Autoarea rememorează dezastrul care a urmat scenei din seara fatidică. Nu s-a mai putut împăca nici cu Iosif, care a înțeles-o, a iertat-o și s-ar fi mulțumit cu o simplă prietenie, dar scriitoarea a refuzat hotărâtă. *Mă atrage primejdia, lupta, prăpastia. O să fiu rănită. O să cad, o să gem, dar voi lupta înainte... până în ceasul din urmă, când voi închide ochii.*

- **La Craiova.** A ajuns aici la inaugurarea proaspătului director Emil Gârleanu în funcția de director al Teatrului Național. Era însoțită de Dimitrie Anghel și programul mai prevedea, pe lângă spectacolul de teatru și lecturi literare. Când a fost invitat să citească Șt. O. Iosif, poeta a leșinat. *Am fost dusă pe sus în camera hotelului. Atunci a cunoscut-o pe marea actriță Agata Bârsescu, care a venit în loja scriitoarei.*

- **Nefericiții captivi.** Suntem cu toții captivii destinului și ai caracterului cu care-am fost zămisliti. Din punctul acesta de vedere *Anghel era personificarea contradicției. (...) Căsnicia noastră a fost o nenorocire, un infern, poate o nebunie. Își amintește de logodna cu Anghel. Poza fericit, arătându-mi inelul de logodnă! Eu simțeam un junghiu în degetul meu inelar, unde veriga cea nouă luase locul inelului pe care cu atâta sfântă iubire, într-o zi de întâi Maiu mi-l pusese Steo în deget. La fel de zguduitoare este și scena cununiei civile. În ziua cununiei civile eram certați. Cocuța se nimerise să fie la mine în ziua aceea și rămânea în casă plângând în brațele unei servitoare. Totul parcă anunța tragedia ce va urma.*

- **Fuga Ninetei la Verennes.** Nineta era numele de școlăriță al Nataliei Negru. Coșmarul căsniciei sale cu Anghel trebuia curmat. Prin Steo își aranjează un refugiu la Ștefania, colega ei de școală. Tot Steo. Aici, la colega ei de școală redactează cererea de divorț. La tribunal însă Anghel *plânge, mă imploră. Cum vă îndurați, conia, mă imploră un țaran.*

- **Un duel.** Este vorba de provocarea, de către Anghel, la duel a celor doi redactori de la revista *Furnica*, pentru aluzii necuviincioase la adresa femeii sale. Numai că adversarii săi renunță să se bată și-și cer scuze. *Leon Feraru vine imediat la mine într-un automobil încărcat cu flori de mac.*

- **Mona Liza.** Invitați la masă, la familia reputatului jurist Disescu, soții Anghel se bucură de un tratament rezervat ocaziilor mari. Cu acest prilej, Disescu asociază imaginea Nataliei Negru cu cea din

pânza lui Leonardo. În biroul lui Disescu se hotărăște numirea Nataliei Negru ca *inspectoare pe studiul limbii și literaturii române la toate școlile din țară.* Dintr-o gelozie nestăpânită, poetul Dimitrie Anghel rar o lăsa să facă câte-o inspecție, și atunci însoțită de el. De fiecare dată o aștepta, fie la poartă, în trăsură, fie în cancelarie. După moartea lui Anghel, i s-a ridicat și Nataliei Negru funcția respectivă.

- **Ce frumos e aici la voi.** Steo nu s-a deprins niciodată cu ideea că Natalia Negru nu mai este soția lui. Participa regulat la evenimentele familiei Negru din Buciumeni și venea uneori chiar acasă la Lia, în București. De fiecare dată, Anghel se retrăgea, iar Steo nu-și putea reține exclamația *Ce frumos e aici la voi!*

- **1913.** Este anul intrării României în război, dar și anul morții lui Steo. Poeta a aflat de moartea fostului său soț dintr-o scrisoare a bătrânului său socru care-o anunța că *de nevoie a fost înmormântat a doua zi (23 iunie, ad.n.) Împrejurările neobișnuite prin care trece țara, nu mi-au îngăduit a vă înștiința la vreme ca să aduceți copila să-și vadă tatăl pentru ultima oară. A murit cu totul neașteptat, chiar și pentru noi, fără să fie bolnav. Plecase de dimineață cu gândul să plece la țară, să-și vadă copilul și a doua zi ne-au anunțat că e mort la spital, unde se dusesse de cu seară. Ultimele lui cuvinte înainte de moarte, ni s-a spus că au fost: Lăsați-mă să-mi văd nevasta și copila. Țara l-a plâns și gazetele au publicat necrologuri. Chiar Regina Elisabeta a trimis o telegramă cu un text bine ticluit: *Din adâncul inimei, plâng pe marele nostru poet, care, de atâtea ori, a înțeles să stabilească legătura între gândul meu și iubita lui limbă adoptivă. Să vă dea Dumnezeu răbdare și încredere în voința sa nepătrunsă. Elisaveta.**

- **Doi oameni.** Cei doi oameni evocați de autoare în această secvență sunt: secretarul particular al poetului Anghel, Măciuceanu și Ion Beldie - la acea vreme prefect al județului Tecuci. Ei au intervenit pentru împăcarea soților Anghel după o lună de despărțire când poeta trăia retrasă la Tecuci. Adesea, unul sau celălalt veneau la Tecuci cu mesaje de împăcare din partea lui Anghel. În preajma zilei de Sf. Dumitru, patronul numelui lui Mitif, cu el, cu Măciuceanu a mers Natalia Negru să-i cumpere o atenție. I-a cumpărat o cutie de țigări și havane.

(Va urma)

Jurnalul unei misiuni spațiale

Generalul maior (r) Dumitru Dorin Prunariu

Ambasadorul românilor în Cosmos (I)

Maria Stanciu
jurnalistă,
„Viața Liberă” Galați

Un interviu despre o pagină inedită din istoria astronauticii românești trecute, prezente și viitoare, realizat cu cosmonautul Dorin Dumitru Prunariu și publicat parțial în *Viața liberă*, ediția din 23 aprilie 2013.

Cosmonautul Dumitru Dorin Prunariu este primul român care a intrat în istoria Cosmonauticii românești și universale prin misiunea în Cosmos îndeplinită între 14-22 mai 1981. Împreună cu rusul Leonid Popov, românul a zburat cu nava spațială Soyuz-40, de pe cosmodromul Baikonur, alăturându-se pe orbită echipajului de pe stația cosmică Saliut-6, aflat deja în misiunea în spațiu de două luni¹.

Ambasadorul românilor în Cosmos este al 103-lea pământean care a avut șansa de a colinda prin... Univers și de a experia² (definește starea de jertfă, pentru un scop înalt) pe propria-i piele suplicile imponderabilității. Sfidând legile firii și ale gravitației, cosmonautul român Dorin Prunariu a pus astfel în practică și a confirmat „profețiile” și inovațiile savantului (sas) transilvănean Hermann Oberth (1894-1989), Părintele Astronauticii și „Pionierul zborului cosmic”³, cum îl numește însuși Dorin Prunariu.

În misiunea sa în cosmos, Dumitru Dorin Prunariu și cosmonauții ruși, Leonid Popov și echipajul de pe Saliut-6 Vladimir Vasilievici Kovalionok și Victor Petrovici Savinîh – pe baza cercetărilor științifice – au adus noutăți în domeniile cercetării spațiale, al astrofizicii, al studiului radiațiilor cosmice și tehnologiilor spațiale, în medicină, biologie și psihologie. La sfârșitul misiunii în cosmos, Alexei Leonov, șeful grupului de cosmonauți, afirma despre „eroul național”⁴ al românilor: „A fost poate una dintre cele mai frumoase misiuni cosmice ale programului. Cosmonautul român s-a dovedit un specialist de înaltă clasă și un om extraordinar. Felicitări din toată inima!”⁵

Astăzi, generalul-maior (r) Dumitru Dorin Prunariu este membru onorific al Academiei Române și reprezintă România și elita mondială a specialiștilor la întâlniri internaționale în domeniul Cosmonauticii, dar și al Protecției Mediului și Geopoliticii de la București la Paris, de la Geneva la Moscova, din America în China...

La o distanță de 32 de ani „lumină” de la evenimentul care ne-a ținut cu sufletul la gură, cosmonautul Dumitru Dorin Prunariu, pe care l-am întâlnit în martie 2013 la sediul Agenției Spațiale Române, ne-a vorbit despre anii de aur ai Cosmonauticii românești și mondiale de ieri, de astăzi, din viitor...

Maria Stanciu: Domnule general Dumitru Dorin Prunariu, vă mulțumim că între multele responsabilități și misiuni pe care le îndepliniți în cadrul celor mai importante foruri internaționale din lume, v-ați făcut timp și pentru cititorii revistei gălățene „Axis Libri”. Abia ați revenit de la Paris, de la o întrunire a Academiei Internaționale de Astronautică, unde sunteți membru titular. Vă rugăm să ne faceți o scurtă prezentare asupra stării și stadiului de organizare a activităților astronautice în lume.

Dumitru Dorin Prunariu: La Paris, am mers la sesiunea de primăvară a Academiei Internaționale de Astronautică (IAA)⁶, unde am participat – alături de alți membri ai Consiliului de Conducere

al Academiei – la stabilirea calendarului de lucru, luarea unor decizii referitoare la primirea de noi membri și am propus spre publicare unele lucrări științifice prin intermediul IAA. Am fost prezent și la lucrările unor comitete ale Federației Internaționale de Astronautică. Dacă IAA este o instituție formată din persoane fizice alese datorită calităților și realizărilor deosebite, profesionale, Federația Internațională de Astronautică este o organizație de instituții la care am participat ca președinte⁷ al Asociației Exploratorilor Spațiului Cosmic. Asociația noastră este o asociație profesională și educațională a astronauților și cosmonauților, numără peste 370 de membri din 35 de state (în total sunt 530 de astronauți din 37 de state), din întreaga

lume și dorește să devină membru al Federației Internaționale de Astronautică. Aderarea la această instituție va oferi Asociației Exploratorilor Spațiului Cosmic o mai mare transparență și, de asemenea, o implicare mai mare în demersurile cosmice la nivel internațional. În acest context, ca un prim pas, am participat la lucrările câtorva comitete ale Federației Internaționale de Astronautică și, în toamnă, când se va reuni această federație la congresul său internațional de la Beijing - China, vom formula documentul de aderare...

M.S.: În 1990, imediat după evenimentele din decembrie 1989, la inițiativa unui grup de specialiști, între care Domnia Voastră ați fost „inimă” aceluia grup, ați înființat Agenția Spațială Română-ROSA, ca o continuare a programului de cercetare „Intercosmos”, inițiat în 1968, între România și Rusia. Ce rațiuni au stat la baza acestui demers și la ce este bună o Agenție Spațială?

D.D.P.: În general, scopul înființării și ființării unei astfel de agenții este cel de a stimula cercetarea științifică și aplicațiile cosmice în domeniile astronomic și aerospațial. Încă de la înființare, ROSA⁸ a fost preocupată să dezvolte dialogul interdisciplinar cu alte științe, la rândul-le, preocupate de găsirea răspunsurilor privind sensul existenței noastre în Univers, păstrarea echilibrului în spațiul extraatmosferic și în mediul înconjurător. Pornind de la aceste deziderate, încă din anii 1991 funcționăm cu specialiști de înaltă clasă profesională, oameni implicați în acest domeniu de la bun început și care cunosc foarte bine mediul național și internațional. În toți acești ani, am desfășurat și desfășurăm programe de cercetare privind studiul și efectele radiațiilor cosmice asupra organismului uman, al tehnologiilor spațiale. De asemenea, continuăm programele de cercetare în medicină, biologie și psihologie.

M.S.: Ce proiecte sunt acum în desfășurare la nivelul Agenției Spațiale Române?

D.D.P.: Proiecte sunt multe. Pe de o parte ne ocupăm de Planul Național de Cercetare, iar aici coordonăm toate activitățile de cercetare și aplicații

pe plan intern, în strânsă colaborare cu Agenția Spațială Europeană, fiindcă de doi ani suntem membri plini ai acestei instituții europene de elită. Am accesat-o în mai multe faze, începând cu un prim acord în 1991, imediat după ce ne-am înființat, și am continuat cu parteneriate mai dezvoltate, mai cuprinzătoare, ajungând să cuprindem - pe lângă cercetare - și colaborare industrială. Din 2006, am intrat într-un program de preaderare la Agenția Spațială Europeană, într-o primă fază „de stat membru cooperant” - așa s-a numit această etapă de cooperare pentru statele din Europa de Est, apoi ca membri plini. Suntem al doilea stat din Europa Centrală și de Est, după Republica Cehă, care am devenit membru al Agenției Spațiale. După noi a

Dumitru Dorin Prunariu

venit Polonia. În ansamblul țărilor membre, noi am fost al XIX-lea stat în acest club select. În ultimii ani, avem colaborări cu diferite instituții, nu numai prin Agenția propriu-zisă. Noi suntem un fel de coordonatori de programe și, în această calitate, lucrăm cu peste o sută de entități, acestea putând fi institute de cercetare, universități, grupuri de cercetători constituiți pentru un anumit proiect sau altul; pot fi institute ale Academiei Române sau institute private, cu care, de asemenea, lucrăm foarte bine. Avem oameni competenți care s-au desprins între timp

din Agenția Spațială, din domeniul public și și-au creat propriile structuri de business, bucurându-se de posibilitățile de a dezvolta știința și aplicațiile, desigur.

M.S.: În plan național, ce programe sunt în prezent?

D.D.P.: Avem contracte cu numeroase instituții publice, începând de la Ministerul Agriculturii la cel al Mediului și până la Guvern, când este necesar; mai ales în caz de calamități naturale avem prelucrate informațiile de bază, dispunem de hărți satelitare pentru a folosi informația oportună pentru a lua, în anumite cazuri, decizii în cunoștință de cauză. De asemenea, lucrăm cu comunitățile locale în unele aplicații, în problemele de cartografiere, de determinări prin imagini satelitare a unor deplasări de teren, acolo unde este cazul. Dar, pe lângă

acestea, avem un spectru larg de aplicații, e vorba de programul Galileo, un program de navigație și poziționare global-european și programul de monitorizare globală pentru mediu și securitate, în care diferitele componente, aplicațiile sunt efectuate și prin intermediul Agenției Spațiale Române de către furnizorii de servicii românești.

M.S.: *Domnule Dorin Prunariu, vă propunem să facem arc peste timp și să transbordăm discuția în Europa anilor '60. Ziua de 12 aprilie 1961 a rămas întipărită în conștiința universală drept ziua unei mari izbândi: rusul Iuri Gagarin devenea primul om care a călătorit în cosmos. Știrea era anunțată la Radio România „cu vocea gravă a comentatorului”, mărturisită în volumul biografic, recent apărut, la Editura Adevărul. Ce impact a avut asupra copilului Dorin Prunariu acest moment la care vă raportați cu emoție?*

D.D.P.: În copilărie se țeș toate visele și pe măsură ce părinții și dascălii te sprijină, prin mult studiu și perseverență reușești să-ți împlinești visul. Personal, m-au frapat lecturile lui Jules Verne⁹, iar știrea de la Radio România despre reușita lui Iuri Gagarin de a ajunge la bordul navei spațiale Vostok 1, în spațiul extraterestru, mi-a dat aripi și motive să visez. Atunci aveam doar opt ani, dar impactul acestei știri senzaționale, care a revoluționat lumea, m-a pus pe gânduri și, mai târziu, pe fapte.

M.S.: *Când v-ați întâlnit prima dată cu un avion, fie și jucărie?*

D.D.P.: Eram în clasa a V-a la Școala nr. 10 Brașov, când m-am înscris la activitatea Cercului de Aeromodele de la Casa Pionierilor Brașov, unde instructorii de acolo mi-au cultivat această sămânță a zborului. La cercul de aeromodele am devenit fascinat de ideea de a construi lucruri mai complexe, avioane care să zboare și în final visul care mijeza era de a zbura. Încet-încet, pasiunea pentru aviație s-a materializat; poate sămânța zborului exista latent în mine, dar atunci am descoperit-o.

M.S.: *Cine și-ar fi închipuit că peste douăzeci de ani, micul visător va ajunge primul și singurul (până acum) explorator român în cosmos? La 17 ani, ca membru al Cercului „Mesagerii Cosmosului” (providențial, nu?!) primeați Premiul Republican la Concursul de Creații Tehnice „Minitehnicus”. Când v-ați îndreptat către latura practică a zborului?*

D.D.P.: Mult mai târziu, în vremea studenției, la Facultatea de Inginerie Aerospațială a Politehnicii

din București, specializarea Aeronave, cu ocazia orelor de practică de vară, când ni s-a oferit posibilitatea de a ne acomoda cu pilotarea. Se mergea pe ideea că unii dintre noi ar putea fi candidați la o posibilă viitoare selecționare ca piloți pentru TAROM și așa am început. Așa am întâlnit-o și pe Crina, soția mea, și ambii eram animați de ideea că după absolvire vom construi avioane într-o fabrică de avioane.

M.S.: *Când ați efectuat primul zbor cu un avion și din ce motiv?*

D.D.P.: Primul zbor l-am făcut în vremea studenției, la sfârșitul anului doi de studii, de la Sibiu la București, unde m-am deplasat ca să-mi dau o restanță la Matematici speciale!... Până atunci nu avusesem ocazia să mă deplasez cu un avion real și mi-am oferit acest privilegiu, zburând de la Sibiu... Am zburat cu un avion IL-14 care curând urma să iasă din uz și să fie înlocuit cu avioane AN-24, care și ele sunt deja demult ieșite din uz. Acest zbor a fost pentru mine o experiență inedită.

Note:

1. Volumul „La cinci minute după Cosmos”, Dumitru Prunariu, Alexandru Stark, Editura Militară, București, 1982.

2. Termenul aparține părintelui Dumitru Stăniloae și definește starea de jertfă și trăirea în Hristos din dragoste de semenii. A experia definește acel mod de viață care depășește granițele experimentului, acel mod de trăire, indiferent de domeniul în care activezi, cu raportare la Bine, la Frumos, la Adevăr... În „Ascetica și mistica Bisericii Ortodoxe”, pr. prof. Dumitru Stăniloae, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2002, p. 6.

3. Dicționar Enciclopedic, volumul V, Editura Enciclopedică, București, 2004.

4. Nichita Stănescu, Revista „Flacăra”, 31 decembrie 1982, p. 8, portret „Noua frontieră a sufletului uman - Dumitru Prunariu”.

5. La cinci minute după cosmos, Dumitru Prunariu, Alexandru Stark, Editura Militară, București, p. 214.

6. Instituție a Federației Internaționale de Astronautică, înființată în 1960, cu înaltul scop de a realiza „studiul și cercetarea”, în domeniul astronauticii. În „Dicționarul enciclopedic”, vol I, Editura Enciclopedică, București, 1993.

7. Cotidianul Viața liberă, ediția din 23 aprilie 2013, „Interviuri de top”, „Cosmonautul Dumitru Dorin Prunariu, Ambasadorul românilor în Cosmos”, p. 6.

8. A fost înființată în 1991, Dumitru Dorin Prunariu fiind președintele ROSA din 1998 și până în 2004, când a fost desemnat Ambasador al României în Rusia. În volumul „Dumitru Dorin Prunariu, biografia unui cosmonaut”, de Annie Muscă, Editura Adevărul, 2012.

(Va urma)

Interviu cu Emil Strungă

*Director General, Complexul Muzeal de Științe ale Naturii
„Răzvan Angheluță”*

Ghiță Nazare
profesor, publicist

Ghiță Nazare: Domnule Director General, Complexul Muzeal de Științe ale Naturii „Răzvan Angheluță” reprezintă pentru Galați, chiar pentru România, un reper profesional și cultural. Este, fără îndoială, un brand al orașului nostru. Vă rog să promovați acest brand și prin intermediul revistei „Axis Libri”.

Istoria acestei instituții începe cu aproape 60 de ani în urmă, în 1956. Care au fost principalele repere ale dezvoltării sale de peste o jumătate de secol?

Proiectul Complexului Muzeal de Științe ale Naturii (1990) este legat de pasiunea, priceperea și efortul celor doi oameni deosebiți: Aurora Marcu, fostul director al Complexului, și Răzvan Angheluță, fostul președinte al Consiliului Județean Galați. Care sunt componentele acestui proiect și în ce proporție sunt ele realizate astăzi?

Emil Strungă: Istoria acestei institutii este chiar mai veche și putem menționa anul 1949, când au fost puse bazele acesteia. Dezvoltarea actuală, demarată în 1992, este realizată în proporție de 60%. Finalizarea depinde de realizarea a două aspecte esențiale și anume: expoziția permanentă, care a rămas în fază de proiect și complexul de sere, construcție începută încă din anul 1996, dar rămasă neterminată. În prezent, Complexul Muzeal de Științe ale Naturii „Răzvan Angheluță” este structurat pe următoarele secții: a) Grădina botanică; b) Grădina zoologică; c) Muzeu; d) Planetariu și Obsevator astronomic; e) Acvarii.

Gh.N.: Vă rog să puneți în evidență, pentru publicul cititor al revistei, cele mai semnificative manifestări publice, științifice și culturale, unele devenite tradiționale, organizate de Complexul Muzeal de Științe ale Naturii din urbea noastră.

E.S.: În acest an, au fost organizate o serie de evenimente culturale, dar spațiul nu îmi permite să le menționez pe toate. Voi menționa doar activitățile esențiale: la secția Grădina botanică a avut loc ediția a XVIII-a a „Expo flora - Flori la malul Dunării”, în cadrul secției Muzeu s-a deschis expoziția temporară „Simțurile animalelor nocturne”, la secția Planetariu și Observator s-a bucurat de un succes deosebit, în luna august, ploaia de meteoriți „Perseide”, iar secția Acvarii a reușit aclimatizarea unei specii de roșioară, aflată pe cale de dispariție.

Emil Strungă

Gh.N.: Care sunt preocupările echipei de profesioniști pe care o conduceți?

E.S.: Colectivul nostru de specialiști a fost preocupat, în primul rând, de îmbogățirea și conservarea patrimoniului material al muzeului, precum și de educația prin acte cultural-științifice a tinerilor, conceptul esențial al educației muzeale.

Gh.N.: Știu că instituția pe care o reprezentați are un pronunțat caracter deschis, public. Ce relații aveți cu Inspectoratul Școlar Județean, cu școlile din municipiu și din județ, cu Biblioteca publică „Vasile Alexandrescu Urechia”, care editează prestigioasa revistă al cărui intervievat sunteți, cu Centrul Cultural „Dunărea de Jos”, cu muzeele și teatrele gălățene etc.?

E.S.: Fac precizarea că această componentă a activității este, în opinia mea, esențială, deoarece elevii și studenții constituie publicul țintă pentru Complexul Muzeal. În acest sens, am încheiat protocoale de colaborare cu Inspectoratul Școlar Județean Galați și cu toate școlile, liceele și majoritatea grădinițelor, pentru care practicăm tarife reduse și gratuite. Am organizat proiecte educaționale pentru elevi în domeniile: biologie, ecologie, biochimie, biofizică, astronomie, horticultură, farmacologie, acvaristică, precum și un ciclu lunar de conferințe tematice.

Colaborarea cu Biblioteca „Vasile Alexandrescu Urechia” este excelentă, ambele instituții fiind în administrarea aceluiași for tutelar, Consiliul Județului Galați.

Gh.N.: Dar pe plan național, european și mondial colaborați cu instituțiile de profil?

E.S.: Instituția noastră are numeroase colaborări pe plan național, european și mondial, instituțional și pe secțiuni: **Grădina botanică** este membru fondator al Asociației Grădinilor Botanice din România și în plan european este afiliată Asociației Europene „Planta Europa” și corespundează cu peste 200 de grădini botanice din lume; **Secția Muzeu** are colaborări cu toate muzeele de științele naturii din țară, în special cu Muzeul de Istorie Naturală „Grigore Antipa” București, precum și cu instituții similare din Europa și Canada; **Secția Observator-Planetariu** colaborează cu toate observatoarele astronomice din țară și este membru al Uniunii Internaționale de Astronomie

prin programul „Minor Planet Center”; **Secția Acvariu** are colaborări cu instituțiile similare din Constanța, Tulcea, Oradea și perspectiva unei colaborări în domeniul acvaristic cu Muzeul din Ruse (Bulgaria).

Gh.N.: Cine vă finanțează? Vă autofinanțați, cât %? Aveți bani suficienți?

E.S.: Bugetul instituției noastre este de aproximativ un milion euro pe an, din care venituri proprii aproximativ 10%. Din acești bani trebuie să diversificăm actul cultural educativ, să continuăm investițiile rămase neterminate, să plătim salariile și utilitățile. Bani nu sunt suficienți, dar bugetul nostru este ca anteriorul lui Arvinte, iar în perspectiva anului 2014 ne așteptăm la constrângeri bugetare și mai drastice.

Gh.N.: Domnule Director General, ați absolvit Facultatea de Fizică din cadrul Universității „Alexandru Ioan Cuza” Iași, secția Radiofizică,

ca șef de promoție, ați desfășurat o consistentă activitate profesională, didactică și științifică în Radiofizică și Fizică medicală. Ce considerați că v-a recomandat pentru a ocupa funcția de director al Complexului Muzeal de Științe ale Naturii?

E.S.: Din punct de vedere al evoluției profesionale eu sunt un subiect „complex”: am lucrat în industrie aproximativ 6 ani, în medicină - radioterapie oncologică - aproximativ 25 de ani, extra-time am fost și profesor de fizică și biofizică și am predat aceste discipline în licee, la universitate și în mai multe școli postliceale sanitare din Galați. Și în prezent sunt profesor de biofizică la Școala Postliceală Sanitară „Carol Davila” Galați, iar într-un an am predat la filiala acestei școli din Tecuci. Sunt

autor de invenții, am publicat numeroase articole de specialitate în reviste din țară și străinătate, sunt autor de manuale școlare.

Această carte de vizită constituie o primă recunoaștere. În al doilea rând, activitatea de consilier județean (12 ani) și deputat (4 ani) m-a pus în contact cu unele persoane din diferite institutii publice, legături care sunt în prezent utile instituției pe care o conduc.

Gh.N.: *De fapt, chiar Dumneavoastră, referindu-vă la decizia de a ocupa fotoliul respectiv, ați afirmat: „Vă spun sincer că inițial nu am vrut să candidez pentru această funcție, am stat mult în cumpănă”. De ce?*

E.S.: Ezitarea mea, înainte de a mă înscrie la concursul pentru ocuparea acestui post, a fost determinată de mai mulți factori: cunoașterea instituției - sunt membru al astroclubului „C. Popovici” și eram conștient de complexitatea activităților acesteia. De asemenea, perioada pe care o traversăm acum, din punct de vedere economic, constituie un factor de risc. În astfel de perioade cultura devine un element extrem de vulnerabil. Pe de alta parte, avem convingerea că instituția poate face mai mult în spațiul cultural și educativ gălățean.

În final, am luat decizia să mă angajez în această competiție, iar la anul voi analiza cât de potrivită a fost această decizie pentru binele instituției.

Gh.N.: *Știu din propria experiență că una este un proiect managerial teoretic, prezentat cu un anumit prilej, și cu totul altceva este managementul în acțiune, în execuție. Cu ce probleme v-ați confruntat/vă confrunțați în exercitarea funcției de director? Care este, spre exemplu, stadiul realizării Parcului zoologic sau al altor obiective?*

E.S.: Dificultățile cu care m-am confruntat sunt în general de ordin bugetar și acest aspect are și o proiecție în viitor. Din anul 2011, instituția era în declin, mă refer la numărul de vizitatori și veniturile proprii încasate din vânzarea de bilete. În cele opt luni de când sunt director am stopat declinul și am adus instituția pe linia de plutire. Dacă voi găsi înțelegere de la autoritatea tutelară, Consiliul Județului Galați - și aici nu mă refer doar la buget - cu certitudine instituția va fi mai mult decât a fost.

Modernizarea Parcului zoologic s-a făcut în proporție de 90%. Lucrările de execuție nefiind

în administrarea noastră, nu pot să avansez un termen când acesta va intra în circuitul de vizitare.

Gh.N.: *De ce vă considerați un om/un conducător de modă veche? Poate că răspunsul Dumneavoastră oferă și cheia rezolvării multor probleme din zilele noastre.*

E.S.: Nu uit că eu am fost educat în perioada 1960-1975, când în școala românească mai existau profesori de modă veche, formați înainte de război, oameni de caracter și de mare ținută profesională, cărora, chiar dacă mulți nu mai sunt în viață, le sunt recunoscător.

Perioada actuală nu mai beneficiază în aceeași măsură de astfel de dascăli. De altfel, trebuie să recunoaștem că România nu a stat niciodată prea bine la capitolul „caractere”, lucru semnalat la vremea lor de regele Carol I de I.L. Caragiale („o soțietate fără prințipii va să zică că nu le are”). La vârsta mea, eu nu mă mai pot schimba, rămân un om de modă veche, dar privesc cu regret și compasiune partea din ce în ce mai numeroasă elevilor de astăzi, care trec prin școală ca rațele prin apă.

Gh.N.: *Nu aș vrea să încheiem consistentul nostru dialog fără să vă ofer posibilitatea, valorificându-vă experiența, să vă referiți la dubla Dumneavoastră ipostază/calitate, în management/administrație și politică. Ați desfășurat o susținută activitate politică. Ați fost consilier județean, trei mandate, și deputat în Parlamentul României. Credeți că politica poate influența cultura - creația culturală, managementul culturii, finanțarea culturii, manifestările culturale - unei comunități? Vă rog să exemplificați.*

E.S.: La modul particular, am răspuns anterior la această întrebare. La modul general, este știut că politica influențează evoluția unei societăți în ansamblul ei, economic, educativ și cultural, ultimele capitole fiind cele mai vulnerabile sunt și cele mai expuse.

Eu am renunțat după 16 ani la politica militantă pentru că efortul personal era mare, iar efectele erau puțin vizibile. În plus, am realizat că eram ca un scai în ochii unora din colegii mei de partid.

Lipsa de finanțare a actului cultural este evidentă. Cultura nu poate fi nici de masă, așa cum se zicea în vremea veche, dar nici nu se poate dezvolta într-un mediu arid, așa cum este acum.

Vă mulțumesc!

Sensibilitate

Interviu cu dr. ing. Gelu Kahu (II)

Prof. dr. Zanfir Ilie
Director,
Biblioteca Județeană
„V.A. Urechia” Galați

Zanfir Ilie: Și *Zatunci? Întrebarea este: Ce trebuie făcut?*

G.K.: Trebuie, mai întâi, să ne gândim de ce este nevoie pentru a determina o creștere sensibilă și consolidată a nivelului global de cultură a unei colectivități?

Care este mecanismul creșterii culturale semnificative a acesteia?

De la început, trebuie știut că **este vorba de**

o importantă decizie politică. Aidoma, poate cu cea care s-a luat la Galați atunci când s-a creat **Grădina botanică și Muzeul de științele naturii «Răzvan ANGHELUȚĂ»**, pornind de la modesta, dar perseverența activitate a lui moș Vanghele, care, undeva în zona portului, a depus o îndelungată stăruință de a fi în legătură cu specialiștii în acest domeniu, din toată lumea.

De aceea, răspunsul la aceste întrebări nu poate fi dat decât prin **înțelegerea profundă a necesității** de declanșare a unui proces complex, care să conțină **concepte și faze** de natură ciclică, recurențială, eventual, după cum se vede mai jos:

- averea, **gradul de dezvoltare** a unei colectivități este rezultatul activității economice;
- stimularea și sprijinirea activității economice a unei colectivități este **misiunea administrației publice locale**;
- performanța activității economice este determinată de **gradul de inovare** a acesteia;
- receptivitatea la inovare și eficiența derulării unei activități economice inovative este dată de **nivelul general de cultură**;
- **nivelul general de cultură** este condiționat de existența mijloacelor de promovare și diseminare a culturii, respectiv a instituțiilor culturale: școala,

entitățile de cercetare-dezvoltare, muzeele, teatrele, filarmonicile, bibliotecile, editurile, ziarele și revistele, companiile de radio și televiziune etc.;

- **volumul de activitate și nivelul calitativ** al acestora este dat de programele de dezvoltare ale fiecăreia, susținute de resursele financiare disponibile, între care cele alocate de la bugetele implicate (local și central), dar și cele mobilizate din programele de finanțare externe cum este Uniunea Europeană;

- În același timp este evident că nivelul de alocare a resurselor pentru dezvoltarea generală a nivelului de cultură a unei colectivități depinde de **gradul de contribuție la bugetele respective a activității economice.**

Și, astfel, **ceroul se închide**, dovedind că toate componentele colectivității respective sunt implicate.

Mecanismul descris mai sus este în stare să producă efectele urmărite? **Evident că da!**

Pentru că are dreptate **Daniel GOLEMAN** care, în cartea sa **Inteligența emoțională** (Ed. Cartea veche, București 2008), introduce noțiunea de «**Emotional Quotient-EQ**» considerând că «**Intelligence Quotient-IQ**» nu este în stare să explice singur deosebita realizări obținute de oameni cu incontestabile calități intelectuale. **Inteligența trebuie să fie propulsată de o profundă sensibilitate**, de înalte sentimente, capabile să determine atașamentul/devotamentul nemăsurat și cu totul dezinteresat al persoanei respective pentru atingerea țelurilor pe care și le propune în viață. **Are, desigur, dreptate!**

Așa că, dat fiind implicarea profundă a administrației publice locale în acest proces, se pune evident și imediat problema: **cum trebuie să lucreze aceasta**, respectiv, constatând că la concertele simfonice de la Galați sala este de obicei doar jumătate ocupată/goală (când la Brașov audiența obișnuită este de 3-400 de persoane!), se pune întrebarea **ce este de făcut?**

Simplificând lucrurile și referindu-ne doar la activitatea instituției muzicale, am putea spune că ar trebui doar:

- să îmbunătățim **repertoriul** și calitatea acestuia
 - să avem o mai **bună informare** asupra concertelor

- să dezvoltăm **orchestra**.

Evident că măsuri de acest gen vor spori notorietatea instituției și va atrage mai mulți oameni în sala de concerte. **Dar este suficient?**

Se pare că nu pe deplin.

Este, de aceea, necesar să se întreprindă, așa cum am arătat, **un pachet coerent de măsuri care să contribuie la dezvoltarea culturală generală a colectivității**: oameni mai bogați, mai instruiți, mai apropiați de fenomenul cultural în general. **Aceștia vor veni cu regularitate în sălile de concerte.**

Z.I.: Cine și cum ?

G.K.: Este evident că pe umerii **autorității publice locale** stă sarcina de a **construi și realiza un program global și eficient**

de dezvoltare locală, în toate componentele lui, ceea ce va avea, în timp, și efectul dorit asupra culturii colectivității locale în ansamblul ei. Desigur, atunci fiecare își va alege ceea ce îi va place, între care și opțiunea de a veni la un concert simfonic.

Probabil că va fi necesar să se constituie **un grup de lucru ad-hoc** format din 3-4 **reprezentanți ai Comisiilor Nr. 4** care se ocupă și de Cultură ale Consiliului Local și Consiliului Județului și care, **împreună cu un profesionist din domeniu, să scrie acest program.**

Și totuși sunt **câteva lucruri mai deosebite**, care se pot socoti potrivite încă de pe acum, a priori, menite să propulseze mai repede și mai vizibil această activitate.

Spre exemplu, așa cum se organizează manifestarea anuală dedicată lui Nicolae Leonard, să se facă și în domeniul simfonic o acțiune anuală, de exemplu „**Toamna simfonică la Galați**”, cu instrumentiștii gălățeni, dar și cu românii care profesează cu mare succes peste graniță. Cred că ne trebuie mai mult curaj, mai multă temeritate, fiind conștienți că **de aici au plecat personalități**

remarcabile, care ne îndreptățesc să considerăm și orașul nostru ca putând fi o „cetate a muzicii”

Și poate că ar fi bine să pornim la acest trudnic drum cu **un parteneriat realizat cu Filarmonica din Brașov.**

Avem în vedere și faptul că, așa cum face la Brașov **violinistul Serban LUPU**, trăitor în SUA, dar cetățean de onoare al orașului său de baștină, care organizează anual o splendidă săptămână muzicală, „**Brașov cetatea muzicii**”, aducând interpreți din toată lumea, cei mai mulți prieteni ai săi, care, alături de cei români, fac un adevărat festival, onorat de săli mereu arhipline, **sunt convins că se poate și la noi acest lucru.**

Z.I.: Și noi putem!

G.K.: Sunt pe deplin convins de acest lucru.

Mă refer la posibilitatea ca **marii instrumentiști gălățeni, crescuți și formați pe aceste meleaguri, să**

Eugen Sârbu

Gabriel Croitoru

considere o datorie de onoare implicarea lor în viața muzicală gălățeană într-un mod cât mai complex și peren.

Sunt sigur că fiecare dintre cei cinci gălățeni, reprezentanți de seamă ai artei interpretative, prezentați aici, mai jos, se vor considera **actori remarcabili ai procesului de renaștere culturală a orașului lor de baștină. Poate s-ar putea crea un quintet informal denumit SACROPAN (SÂrbuCROitoruPodlovskiAtanasiuNichiteanu)**, sub egida căruia să se realizeze acțiuni muzicale comune la Galați

Sunt, desigur, multe lucruri de făcut în acest sens; trebuie doar decizie și mult efort.

Daniel Podlovski

Ne trebuie și un mare dirijor care să clădească

pas cu pas o nouă orchestră, așa cum ar fi un alt cetățean de seamă al orașului nostru, respectiv **Maestrul Ilarion Ionescu Galați**.

Probabil că ar trebui să începem prin a-i face pe toți aceștia **Cetățeni de Onoare ai orașului** și, invitându-i la ceremonia solemnă de decernare a titlului, să **punem împreună și bazele programului nostru**.

Și, în final, poate că ar trebui să ne gândim în viitor la **oportunitatea de a face și la Galați muzică**

simfonică într-o instituție separată, „Filarmonica Galați“, așa cum, spre exemplu, la Brașov există două instituții, respectiv Filarmonica și Teatrul de operă, ambele cu un mare succes de public.

Astfel că, având în vedere că Teatrul Muzical „Nae Leonard” este în subordinea Primăriei, **Filarmonica Galați ar putea fi sub patronajul și sprijinul Consiliului Județului Galați**.

Cea mai simplă soluție ar fi adăugarea, prin Hotărâre a Consiliului Județului Galați, la structura pe care o are acum **Centrul Cultural Dunărea de Jos**, pe lângă secțiile existente, între care Secția Fanfară, Secția Ansamblu folcloric, o entitate nouă

și anume **Secția simfonică „Filarmonica Galați”** care să funcționeze, până la consolidarea sa, în paralel cu activitatea simfonică de la Teatrul Muzical.

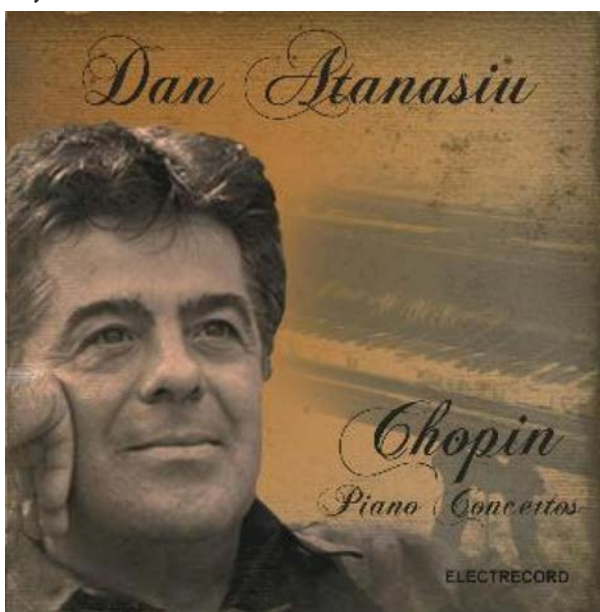
Pentru început poate doar o **formație camerală**. Aceasta ar putea concerta mai întâi în **sala de festivități a Liceului de artă**, inclusiv cu participarea în orchestră a tinerilor elevi talentați de la aceasta instituție. Sau poate într-o încăpere cu arhitectură deosebită, sau poate chiar într-o biserică de epocă precum Precista.

Dacă se va găsi un entuziast care să se ocupe serios de această acțiune, am putea spera ca primul concert să fie realizat cu ocazia **Sărbătorilor Galațului 2013**.

Așa că se va putea, deci, face mult, sunt sigur, și la Galați!

Și astfel, iată cum am înțeles și promovat, în sfârșit doar acum, efectul emoției de la Brașov, dar provocată de această dată de **cântecul de la fereastra mea, al mierlei din Galați!**

Hotărât lucru: sensibilitatea este atotputernică în această lume a minunilor în care trăim!

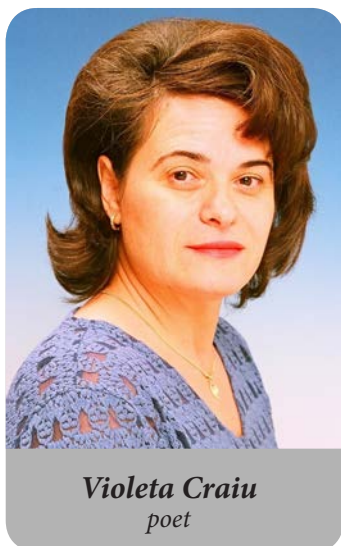

Dan Atanasiu

Adrian Nichiteanu

Poeme

Violeta Craiu
poet

Ferestre oarbe

Cuvinte fără șir
să-mi îmпуște noaptea

Sau poate...
brațele obosite
rădăcini de sălcii
împietrite de-așteptare

un punct de spijin
ferecat
sub ferestre oarbe
se chinuie să vadă lumina din vis

culorile și piatra lunii

s-a spart în mii de stele,
fluviul
curge și spală
iertător peste toate...

rădăcini de sălcii
împietrite de-așteptare
îți ating trupul
îți simt mirosul, sărutul
mă zbat cu tine între adevăr și tristețe
și fluviul curge... și curge
sub ferestrele oarbe

aș fi vrut
să te strig

Muza mă uită

s-au ascuns privirile
respirația
Vinul din paharele sleite de timp
Încurcă tăcerea în
Insomniile nopții

Muza mă uită
în nisipul clepsidrei
... sunt doar un amurg

singurătatea nu mai are timp
ninsori
de poveste
mi te șoptesc în auz
ca și cum ai veni
când te chem,
ca și cum ai ști
ce nu pot să îți spun

Poem neterminat

sângerează trupul iubirii

linia destinul nu mai valsează nimic

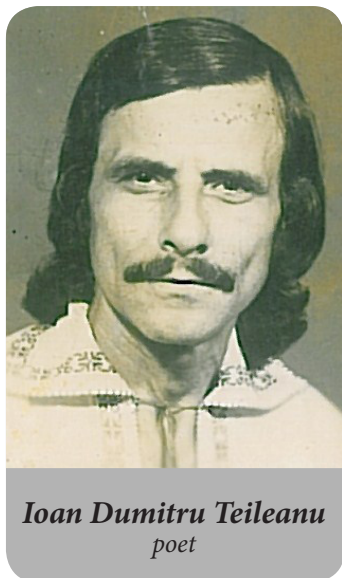
rădăcinile cu gesturi amare
se prind de trup,
iar limbi de foc dansează

într-o strigare mută

cădere bruscă
lutul din mine

poem neterminat
Mă treceți printre fotonii stelari ai
luminii,
nu mai vreau să fiu singur în casa mea
din beton armat și de provizorie sticlă.

Poeme

Ioan Dumitru Teileanu
poet

Fapt de seară

Ne vom lăsa cuprinși de o aripă ușoară
și amară
Să mulțumim celui ce știm noi
În aerul încins de fum și ceață
Ne canalizăm plăcerile
Și ne paralizăm dorințele
Orga sufletului așteaptă registre festine
Masa dansează în ritm de pahare
Aeru-i de spumă și ceață
Afară-i Șliboviță și ninsoare
Meserii par bobite stoarse de teascul
vremii
Sunt vinovați pentru nevinovăție,
Stăpânirea-i absentă
Noaptea cu epoletii roșii ne scutură
umerii.

În ajun de candoare
Pustnică fără petale
Marmură încarnată
Cu miros de albină-n pârg
Chemi semințele din vânt
Sub ritul primelor ninsori
Coapsele tale caută așternut de iarbă
aspră
Când îngerii gestației aburesc vioi.

Făptură cu sentiment de sirenă

Ți-aș săruta podul palmei
De acest gest curat și
Profund vei râde
Mă va cuprinde o lipsă de curaj.
Când vei fi sigură
Pe dragoste
Să nu strângi palma
Sărutul se va prelinge
În lacrimi de sânge printre degete,
Mă va cuprinde o lipsă de curaj
Făptură cu sentiment de sirenă.

Triunghiul disperării

O falsă patină smulge zăpezile
Aprinse de gheață
Nuiaua vântului mângâie zvonul
De sare de pe obraz
Pe altimetria unui crez solitar
Cad petale cu iubire-n alb
Mâinile întinse două paralele
Umblă prin noapte după fluturii frunzei
Fierbe văzduhul în sete neterminată
Din umerii desfrunziți și pletele durerii
O lacrimă căzută urcă
Ipotenuză spre cer.

Dincolo

Dincolo de Dumnezeu
Dreptatea nemăsurată
Dincolo de iubire
Gândul fără de pată
Dincolo de moarte
Nedezlegata viață
Dincolo de păcat, virtutea
Ieftină și de sticlă mărgea
Găurită și-nșirată pe-o ață
Dincolo de ața vieții
Dumnezeu.

Arhipoem

(O ciocârlie fantascientă) (III)

Simón Ajarescu
poet

O Filatură trasă fără anestezie din Sistemul Nervos al Pegasului, în popas „activ” la Slănoaga de Opal din Lumile Interferențe, ca borangicul dintr-o gogoasă de duzi, dar bonsai!

!!!...Ce de bumbac - senin iluzoriu de gradul unu la ițe, senin iluzoriu de gradul al

doilea și la bățeli!

Ce de cânepă ghilită la Styx - știe bucovineanca de nord pe vecie un Vad styxian la care venim cu toți să lăim rufele toxice ale Omenirii!...într-un Post-Mediu, habitual...

Ce de borangic - miraj! Zona Crepusculara a Luxuriantei!

Ce de in ape-ape, cu ihtiunculi vii de Piranha în ele!

La brodatul cu acul a o gamă întreață de urechi - șapte găuri în linie prin care-ar putea să treacă oricând Cele Șapte Cordoane - de- Argint - Subtilissime - însă cu un singur împunsător acut: vârf de rază! vârf de ac! vârf de lance! - pentru niște amici kilometric la ilice și brâie, pentru niște alesături și tort miliar la ii și la fote de rugăciuni!

Stau în genunchi pe-o Cuantă!! <Sfânt! Sfânt!>

Nodurile de triluri, nodurile de fiorituri se revarsă în meleagurile din Zodii cu turme de nave cosmice în flux transhumant!

Aleluiah, ca cynabru pentru un Movens Oniric în Hău!

...Cu câți neurori Volți ne dogorește Trilul prins între protuberanțele Soarelui ca între cracii unei caracatițe strălucitoare de la adâncimea (mise en Nadir) de peștime în rut, până la înălțimea (mise en Zenit) de albinime în rut!?! Cherhana-Erotocrit, Prisacă-Erotocrit...

Penlumina - bură și pală de vâyu - o prană „de calitate”, alcătuită din triluri „locale” și din triluri „universale”, ne vindecă de mușenia Orion, de surditatea Sirius, de oftatul Mizar și ne transfigurează timpanele într-un soi de pleură

pentru respirat amănunții arhei și amănunții spiriduși de ciocârlie „în șir indian” spre Senin!

...Meridianul Natal atârână peste afonii! peste atonii! peste asonii din Văi... O vale cu ferestre-n versanți trece prin casa mea...

...ca durată levitantă peste obcine himalayene - a lui Milarepa - o penlumiță răbufnită „la țac”, umple taman la hopul mistic „golurile de aer” din - Tot-înaltul!

Și Ciocârlia înaintează! înaintează! înaintează!...

Primul Tril - Savaotul de Lapte! - și Ultimul Tril - Savaotul de Miere! - sunt auzite-auzii numai de Dumnezeu, înregistrate pe o Bandă de Smaragd Moebius!, de un Magnetofon! un Magnetofon! un Magnetoson!, Fantasciente!

Zguduituri puternice între Dimensiuni - vacuum globular! cu reverber din urma fiecărui trecător întinat!

Kurenții cu izobare în chip de hârzob suitor nu-s altceva decât o ipostază - suflu a Șuierului de „Lie”, pus pe un Mare Crik Imponderabil! pe un Elevator Infinit!!

Săriți! săriți din mers pe Banda Elevată!, nu pregețați!...

...Să ne onorăm Oul prin care-am dobândit un exod la o identitate de Ciocârlie, trași în „shushumna nadi” ca într-o țepă orgonică! radionică! de la coadă și până la cioc în adevăratul - sens - al - trilului!!

Unii au laringele dat cu sacăz!...

<Terenul de Vânătoare și Cerenul de deasupra lui „lucrează” pentru aceiași monștri!>

Între Cheia Sol și Cheia Ciel se va afla un Logos Aparte, Logosul Tău, de care mă bucur acum, ascultându-te învelit în Timpanul bine drapat pe goliciunea dragobianului, ca pe un subit! un ad-hoc! ecorșeu!!!

<Nu vă e dor de Durerea Mea?!? >

...Oh, Telescopul din Palomar înșurubat în târțița Ciocârliei...

<Un vin să-l bei dintr-o Candelă, nu dintr-un păhar!!! >

S-a întâmplat la Sirmium... (II)

Violeta Ionescu
scriitoare

Acum, zeul artei medicale prinsese viață și se afla în fața sa. Cu bustul gol, cu o pelerină pe umărul stâng, aruncată peste braț... Cu dreapta se sprijină în caduceu, toiagul înconjurat de un șarpe, simbolul renașterii și al reînnoirii. Poartă sandale cu talpă dublă. Iar fața, fața aceasta, pe care se tot codeau s-o sculpteze creștinii, uite... ce simpatică e! O barbă scurtă și bogată o încadrează, părul scurt și cârlionțat e prins într-o bentiță, ca o cunună. Ce să aibă atât de înfricoșător?... Dioclețianus nu a putut înțelege niciodată și nici nu s-a străduit.

Se pregătea chiar să le aducă laude, dar unul se grăbi să-l încunoștiințeze că nu talentații lui meșteri au finalizat lucrarea, ci că s-au găsit alții, la fel de pricepuți și cu mai puține scrupule... În momentul acela, „partida” adversă sări cu gura, aruncând în capul creștinilor o ploaie de venin. Momentul să scape definitiv de o concurență umiltoare venise: „Nesocotirea poruncii Divinului nostru Iovis presupune lipsă de respect față de stat și față de persoana imperială”... „Spre deosebire de acești îndărătnici care v-au nesocotit porunca, noi am înțeles că dorința împăratului e literă de lege”...

Și Dioclețianus înțelese că trecerea cu vederea a acestui incident nu ar fi de dorit, mai ales că apucase să semneze acele nenorocite edicte... Nu putea risca tocmai acum și alte acte de nesupunere. Bolnav și prea obosit de întorsătura pe care o lua grăbitele evenimente din jurul lui, porunci înainte de plecare prefectului Lampadius să preia cazul și să liniștească spiritele în șantierul de la Sirmium.

Lampadius, om al legii, a găsit cu cale că acest conflict nu poate fi stins decât prin mijloace clasice. Așa că el probă loialitatea cioplitorilor creștini față

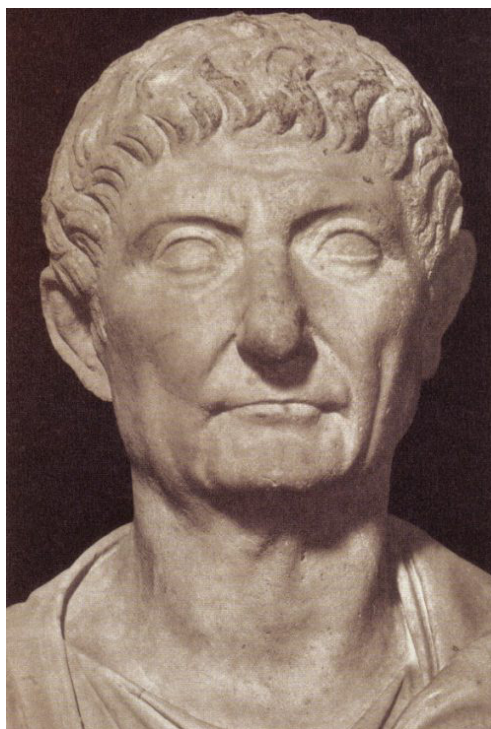
de Tetrarhi, îndemnându-i să aducă sacrificii la templu.

— Suntem loiali împăraților, dar nu atât de proști încât să ne închinăm unor chipuri cioplite chiar de mâinile noastre!, răspuse Claudius cu demnitate.

— Nesocotiți legea și mai ziceți că nu sunteți proști!, strigă Lampadius. Păi, nu mâinile acestea v-au ajutat să vă câștigați existența? Dacă nu vă mai faceți meseria, din ce o să trăiți? Doar unul de-al vostru spune că: „fiecare om să muncească cu mâinile sale”! (Sf. Pavel, I Tes., IV, 11), le replică el, satisfăcut că-i combate cu armele lor.

— Creștinul trebuie să trăiască după legile lui Dumnezeu, răspuse Claudius. De mâini se folosesc și hoții de la terme, și tâlharii, și falsificatorii, și histrionii... Dar aceste mâini, dacă au modelat idoli, nu se mai pot înălța la rugăciune și nici nu vor putea să mai atingă vreodată Trupul Domnului nostru Iisus Hristos!

Văzând că nu există cale de înțelegere cu ei, Lampadius porunci să fie aruncați în temniță.

Diocletianus

Noiembrie, 1056 ab U.c/304 d. Hr.

Adversarii creștinilor, nu puțini, își frecău mâinile cu satisfacție. Numai că starea precară de sănătate a lui Diocletianus nu promitea nimic bun. Temându-se că și de această dată meșterii vor beneficia de clemeță, au început să agite mulțimile. Proteste, lupte de stradă au avut loc, mai ales după un incident care a pus multă lume pe gânduri: moartea subită a prefectului Lampadius care, fără niciun motiv, a căzut din picioare. Desigur, tot creștinilor li s-a imputat și „vrăjitoria” asta. Rudele mortului amenințară cu moartea, o răscoală era gata să pornească, dacă nicio măsură nu se lua împotriva lor.

Cezarul Galerius hotărî să intervină. Fără să-și mai consulte Augustul - care și așa nu mai putea fi consultat - el uză de dreptul sau de a decide în caz de urgență și pronunță verdictul final: „Cioplitorii creștini care s-au făcut vinovați de acte de lezmajestate prin nesocotirea zeilor apărători ai Imperiului și al Majestaților noastre Tetrarhii sunt condamnați la moarte prin înec. Să fie închiși în sicrie de plumb și aruncați în râu”.

Execuția se săvârși întocmai, fiindcă sirmienii sunt oameni ascultători de felul lor și nu nesocotesc poruncile împărătești.

Se spune că episcopul Kyrillos, încarcerat între timp în închisoarea din Sirmium, muri la scurtă vreme - dacă ar fi să-i credem pe adepții lui Hristos - „de bucurie pentru soarta copiilor lui de suflet care s-au învrednicit de moarte martirică pentru Hristos”.

La câteva zile de la eveniment, un localnic a scos la mal patru sau poate chiar cinci sicrie de plumb și le-a înmormântat creștinește. Era în a 5-a zi a idelor lui noiembrie a anului 1056 ab U.c. (9 noiembrie 305 d. Hr.), dată pe care unii au avut grijă multă vreme de atunci să o pomenească cu evlavie la Sirmium.

*

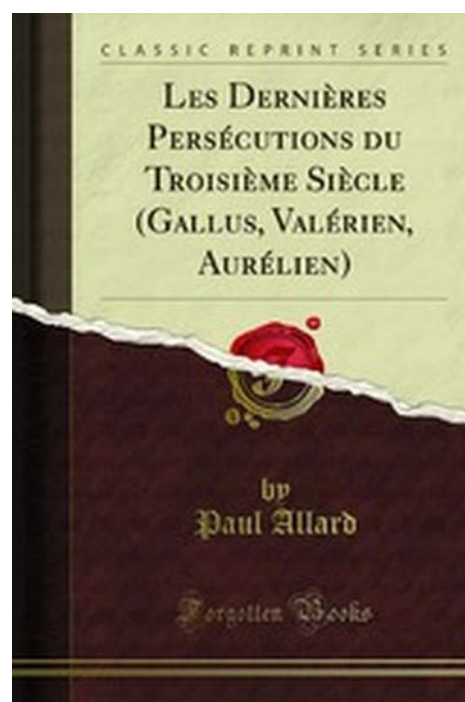
N.A. După Paul Allard (*Les dernieres persecutions de troisieme siècle*, Paris, 1908), relicvele sfinților panonieni au fost transportate la Roma, probabil înainte de sfârșitul persecuției lui Dioclețian. În „Dicționar al Sfinților”, Oxford, Ed. Univers Enciclopedic, 1999, se menționează: „două grupuri de martiri timpuriienerate la Roma, pe 8 noiembrie, sunt numite „Martirii Încoronați”/

„Patru Martiri Încoronați”/ „Quattuor Coronati”: unul format din cinci meșteri pietrari perși, altul din patru soldați romani.

H. Delehay optează cu fermitate numai pentru autenticitatea perșilor, ale căror moaște au fost transferate la Roma, unde le este închinată și o frumoasă biserică pe Colina Caelius.

Cei „Patru Martiri Încoronați” sunt sfinți ocrotitori ai breslei pietrarilor. Totodată, ziarul francmasonilor englezi se numește „Ars Quattuor Coronatorum”.

Actele martirice ale celor patru (sau cinci) sculptori din Sirmium au fost scrise de creștinul Porphireus, agent fiscal însărcinat cu recensământul în Pannonia - text pentru autenticitatea căruia mărturisește arheologul M. de Rossi în cartea sa, „Roma Sotterranea”: „Diocletianus a stabilit un nou cens plătit după fertilitatea solului, iar evaluarea avea la bază «mensuratio». Noul recensământ «gebalis», ordonat de Diocletianus, a fost executat de Galerius în provincia Pannonia. «Censualis a gleba actuarius» este din timpul când Galerius guverna Pannonia, iar «actuarius» (notarul) Porphireus, special atașat la recensământul numit «gebalis», nu poate fi inventat de un scriitor legendar din evul mediu; din contră, copiștii evului mediu l-au transformat în «filosof»”. Iar dintr-o eroare frecventă în textele hagiografice, în loc de numele lui Galeriu este trecut Dioclețian.

N.R.: fragment din volumul în pregătire „7 Tineri din Efes”

Dincolo de orizont: Călătoriile în... tuburi vidate?!

Ilie Tănăsache
scriitor

Prezentul e măsurabil. De aici până la orizontul cutare. Dincolo de orizont? Mereu altceva. Potențialul uman pus în mișcare, pentru făurirea rețelelor subterane de transport public, de oriunde pe Terra, a țintit continuu acest altceva. Aici s-au concentrat, de-a

lungul timpului, cele mai performante soluții de construcție. Geniul uman nu a încetat să născocască ideii, în confruntarea din adânc cu ostilitatea feluritelor structuri de teren, netulburate de la facerea lumii.

Pe scurt: drumul străbătut din 1863, când Londra inaugura prima călătorie „e sub pământ”, și până la realitatea contemporană în domeniu este unul extrem de lung. Dar, mai cu seamă, este „pavat” cu imensă inventivitate umană. Numai astfel au fost posibile uriașele accelerații pe care le-a cunoscut-și le cunoaște!- tehnologiile destinate construcției metrouilor în lume. Și, mai cu seamă, soluțiile de deplasare cât mai rapidă. Nevoia, niciodată „obosită” a omului de a comprima timpul. De a arde etapele progresului, a propriei sale deveniri.

Cei mai în vârstă își mai amintesc, probabil, de un interviu transmis prin anii '70, la televizor. Interlocutor? Nimeni altul decât savantul care a marcat veacul XX cu ideile sale ce depășeau cu mult granițele timpului. Este vorba despre Henri Coandă. Marele om de știință vorbea atunci contemporanilor săi despre viitorul care ne bate continuu la ușă. Viitorul posibil de a fi convertit în prezent. Și exemplifica cu un proiect, izvorât din mintea și calculele sale vizionare: între București și Ploiești se poate construi o arteră de transport tubulară. Mijloacele tehnice ale acelor ani permiteau ca distanța, de cei aproximativ 60 de kilometri dintre cele două orașe, să fie străbătută într-o unitate de

timp măsurată în câteva minute. Părea, atunci, o ipoteză ce ținea de științele fantastice. Pentru noi, profanii.

Salt în timp: 28 iunie 2013 (Deci, la patruzeci și ceva ani de la afirmațiile savantului n.n.) Revista Capital anunța laconic:

„Cel mai rapid tren din lume... este prototipul japonez JR-Maglev MLX01, cu care a fost înregistrată o viteză de 581 de kilometri pe oră”. Urmău și necesarele precizări: O bună parte din testări au fost efectuate încă în anul 2003. Cităm în continuare din amintita revistă: „primele trenuri, capabile să atingă jumătate din viteza sunetului, vor transporta pasageri începând cu anul 2027. Acest lucru se va întâmpla în Japonia. Trenurile în cauză vor folosi levitația magnetică și vor fi cele mai rapide trenuri de persoane din lume. Spre deosebire de cele clasice, la acestea nu există contact cu șina de cale ferată. Ceea ce reduce forța de frecare și permite obținerea unor viteze foarte mari”.

Nu sunt câtuși de puțin ipoteze SF, după cum nu erau nici predicțiile îndrăznețe ale lui Henri Coandă. Dar, pentru a înțelege mai corect asemenea performanțe, să încercăm o succintă incursiune asupra „Fenomenului Maglev” de la care rețelele de transport ale prezentului - și, deopotrivă, cele de metrou - au numai de câștigat. Soluția trenului cu sustentație magnetică s-a cristalizat, ca idee, încă pe 14 august 1934. Este anul în care inginerul german Hermann Kemper își brevetează proiectul. Era vremea când pe cerul Europei se adunau norii celui mai teribil uragan din istorie: al Doilea Război Mondial. Iar când tunurile bat, timpul creației pașnice nu mai are drept la prioritate.

1962. Japonezii sunt cei care reînnoadă firul rupt brutal și demarează cercetările privind Operațiunea Maglev.

1973. Germanii se angajează și ei în această cursă și continuă ceea ce începuse Kemper. Demersurile sunt încununuate de succes.

Pentru că...

...În 1979, Transrapid 05 - primul tren Maglev din lume! - transportă călători cu prilejul unei Expoziții la Hamburg.

Valurile progresului uman țintesc în continuare alte țărături, și mai îndepărtate. Și astfel, în 1983, la Berlin, se construiește o linie de metrou... Maglev. Lungimea acesteia? 1,6 kilometri. Deși viabilă, soluția este abandonată până la urmă. Costurile uriașe și cine știe ce alte obstacole la fel de greu de învins, îngenunchiază acest proiect. Aventura însă, nu sucombă aici. În 2003 este dată în folosință, la Shanghai, linia de metrou Transrapid. Linie care leagă marele oraș de Aeroportul Pudong. Distanța parcursă de trenul „tip Maglev”? În jur de 30 de kilometri. Timpul în care este străbătută aceasta - inclusiv opririle în cele peste 10 stații? Nu mai mult de 8 minute.

Toate bune și frumoase, dar...

Dar, construcția și înzestrarea cu tehnica necesară bunei, ireproșabilei funcționări a acestei artere de transport public a presupus o investiție de circa 1 miliard de dolari!

Reușitele evocate în aceste pagini vor fi oare punctul terminus în domeniu? Cătuși de puțin. Redăm aici, de pe Media Gadget din 3 iunie 2013, un titlu incitant:

„Vom călători prin tuburi de mare viteză?” Reținem din relatările sursei amintite: putem să ne închipuim că în 2 ore am străbătut distanța dintre New York și Beijing. Nu, nu-i doar o pură fantezie. Un nou concept de transport public începe să-și croiască drumul: tubul de mare viteză. „Cu Tube Transport (ETT) se va călători în cabine speciale, de cel mult 6 locuri. Plus spațiul destinat bagajelor.

Teoretic s-a demonstrat că se va atinge astfel o viteză de circa 6400 de kilometri pe oră. Propulsia se va face cu ajutorul levitației magnetice, în tuburi vidate, unde frecarea este zero”. Astfel este posibilă o comprimare extraordinară a timpului de deplasare. „Un circuit complet în jurul lumii se poate face doar în 6 ore”.

Și încă o precizare,

potrivit aceleiași surse amintite mai înainte:

„În ciuda vitezei uriașe, pasagerii nu vor avea niciun fel de disconfort. Viteza mare nu produce decât o accelerare de 1 G, comparabilă cu energia dezvoltată de o mașină normală, pe autostradă”.

În concluzie: călătoriile cu trenuri, metrouri de mare viteză câștigă tot mai mult teren în acest început de mileniu pentru pământeni. Sunt destule țări unde acest fapt este deja o realitate. Dar în și mai multe țări ale lumii în care trăim se înregistrează preocupări asidui în acest domeniu. Nu doar în Japonia ori China, ci și în mari așezări urbane cum sunt Londra ori Paris, Glasgow sau Washington, San Diego ori Pitsburg. Iar lista aceasta este departe de a fi completă. Formula trenurilor cu sustentație magnetică este luată pretutindeni în calcul în locurile în care se proiectează noi artere de transport public în subteran. Și, în egală măsură, de suprafață. Demn de reținut este și faptul că sistemul Maglev presupune o altă abordare încă din start, total diferită decât cea tradițională. Și mai presupune suportarea unor costuri pentru mulți, cu adevărat prohibitive.

Cu veacuri în urmă, imaginația umană țintea înconjurul Terrei în „80 de zile”. Acum, orizontul de atins este redus la doar 6 ore! Este un salt uriaș în epoca călătoriilor interplanetare. Cu siguranță va veni și ziua deplasărilor ultra-rapide, confortabile, în tuburi vidate.

Creația umană își are propriul timp de accelerație pentru împlinirea mereu mai cutezătoarelor aspirații.

N.R.: Fragment din „Metroul Românesc și Metrourele Terrei”, ediția a II-a, în pregătire, revăzută și adăugită.

Expresii celebre

„Vechea Gardă“ „La Vieille Garde“ „The Old Guard“

Theodor Parapiru
profesor, scriitor

Toți marii comandanți militari au avut formațiuni de elită, care le asigurau paza și care erau folosite în luptă, în momente decisive. Rămâne de referință garda celor 10000 de Nemuritori ai regelui Darius I (c. 550-486 î.e.n.), în Imperiul Persan, alcătuită dintre cei mai viteji ostași, numiți astfel fiindcă cei care cădeau în bătălii erau înlocuiți cu alții, numărul lor rămânând același.

Ajuns prim consul, după opt ani de carieră militară fulminantă, generalul Bonaparte are dreptul la o gardă de 2000 de soldați. Când se votează instaurarea puterii imperiale (10 mai 1804), ea numără 10000 de luptători încercați și din consulară devine imperială în strigătul tunător de „Trăiască împăratul!”, bruiat, pe alocuri, de bombănelile vajnicilor veterani care crezuseră prea mult în libertate și în generalul Bonaparte, neglijând perspectiva acestuia de Napoleon, împărat al francezilor. Foștii zdrențăroși cârtitori de altădată din garda Corpului legislativ și din garda Directoratului, soldați-cetățeni în slujba revoluției, sunt acum războinici falnici „panașați, împodobiiți cu găitane, cu pene, cu lampasuri aurite, iar dacă mâinile le erau murdare, mânușile lor erau curate” (Andre Castlot, Bonaparte).

Ei fuseseră aleși dintre cei ce se distinseseră în numeroasele campanii de până atunci. În răstimp de zece ani, acest corp de elită întemeiază o instituție a gloriei, cu tradițiile devotamentului deplin și ale vitejiei extraordinare, puse în slujba lui Napoleon I și a Franței. În marile încleștări ale epopeii napoleoniene, ordinul „Să pornească garda!” este sinonim cu desfășurarea unui stindard al victoriei. Când steaua împăratului pălește, în dezastrul retragerii din Rusia, Garda își păstrează neatins renumele: „Bătrânii mustăcioși se luminau la față, de îndată ce îl zăreau pe

împărat și batalionul de gardă care lua zilnic serviciul în primire era într-o ținută uimitoare.” (Caulaincourt, Memorii). La Waterloo, înconjurată, copleșită de inamici, Garda se așază în careu și încearcă o manevră nouă pentru ea: retragerea. Lupta durează, fără ca englezii și prusienii să reușească să-i rupă rândurile. Se desfășoară un episod halucinant, al cărui erou este generalul Cambronne, ultimul comandant al Gărzii. El respinge propunerile de predare strigând memorabilele cuvinte: „Garda moare, dar nu se predă!”. La repetarea ofertei învingătorilor, legenda avansează apoteotic în cartea vitejiei franceze cel mai convingător refuz: „Merde!” („Rahat!”). Astfel, eroica Veche Gardă imperială franceză pornește în exilul gloriei nemuritoare.

„Vechea Gardă” denumește un grup, un nucleu al unei colectivități (profesionale, sociale, politice), format din persoane cu activitate îndelungată, căreia se păstrează spiritul și specificul în domeniul respectiv. În funcție de context, conotațiile sunt omagiale sau peiorative.

România – Călătorii înainte de lăsarea întunericului de Patrick Leigh Fermor (II)

Gabriela Debita
bibliotecar, Biblioteca
„V.A. Urechia”

Înapoi în Anglia – la Guards Depot, Aldershot și Matlock – citind printre rândurile scrisorilor primite de la Băleni, mi-am dat seama de anxietatea ce-i chinuia pe cei de acolo, mai ales după căderea Parisului și asediul Londrei. Prietenii mei nutreau o aversiune profundă față de tendințele politice recente din România și inima lor era alături de Aliați.

[...]

[În timpul războiului], prietenii din România și-au păstrat tăcerea; pentru a evita necazurile, mi-am dat seama. Însă, odată cu instaurarea păcii, scrisorile au început să circule din nou, timid, și, încet încet, am aflat ce se întâmplase între timp.

Prințesele [Cantacuzino] fuseseră surori medicale în timpul războiului; moșia le fusese confiscată; și într-o dimineață cumplită de la sfârșitul anilor '40 [n. trad.: 1949], un camion a sosit la Băleni, aducând polițiști și un comisar. Li s-a dat un sfert de oră să împacheteze și li s-a permis o singură valiză de persoană (Cantacuzinii locuiseră acolo de generații). Sătenii, cu ochii în lacrimi, le-au umplut brațele cu franzele, brânză, ouă și pui; apoi camionul le-a purtat departe, pentru totdeauna. Sora care era pictoriță [n. trad.: Bălașa] și un văr de-al lor au încercat să fugă pe Marea Neagră înspre Constantinopol, într-o barcă, dar au fost trădați și prinși. [...] După evacuare, familia lor a fost trimisă la 200 de kilometri de locurile natale și plasată într-o mansardă dintr-un orașel de la poalele Carpaților [n. trad.: Pucioasa].

Odată ce interdicțiile au fost relaxate, m-am întors în România în 1965, când am obținut o viză de scurtă durată. Relațiile cu străinii erau sever pedepsite, iar găzduirea lor ducea la necazuri și mai mari; de aceea, le-am vizitat pe ascuns, în timpul nopții, cu ajutorul unei motociclete împrumutate de nepoata care semăna cu Ofelia [n. trad.: Ina Donici] și care acum lucra ca desenator tehnic în București. Le-am găsit pe prietenele mele în mansarda în care trăiau. În ciuda timpului care trecuse, frumusețea, privirile senine și simțul umorului le rămăseseră intacte, de parcă despărțirea noastră ar fi durat doar câteva luni și nu timp de douăzeci și șase de ani. Vicisitudinile teribile pe care le înduraseră au fost narate concis și detașat: timpul era scurt și nu mi-am permis decât câte un pui de somn pe două scaune lipite unul de altul. Restul celor patruzeci și opt pe care le-am avut la dispoziție – nu am avut curajul să riscăm mai

mult – au fost pline de amintiri de dinaintea războiului, povestiri despre viețile prietenilor noștri și hohote de râs. A fost o reuniune miraculoasă. Surorile își câștigau existența dând lecții de engleză, franceză și pictură.

Alte întâlniri au venit mai târziu, când în sfârșit li s-a permis să călătorească în străinătate din când în când, câte două-trei săptămâni, și au avut șansa să-și viziteze prietenii din Anglia, Franța și Grecia. Speranțele inițiale de a pleca din România au fost până la urmă abandonate, parțial pentru că li se părea ca ar fi fost prea târziu; în plus, România era locul de care aparțineau; în privat, însă, n-au dorit să fie o povară pentru nimeni. Aceeași boală necruțătoare le-a răpit, una câte una. Noblețea caracterului le-a marcat pe fiecare. Au scris multe scrisori strălucite și au păstrat legătura constant. Pentru unii oameni care trăiesc sub regimuri alienante, viața se trăiește indirect, cu condeiul în mână.

[...]

***

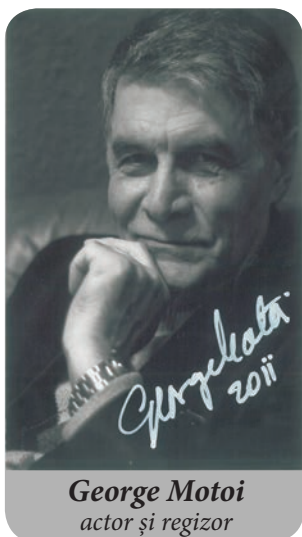
[Revoluția] a venit pe neașteptate, o luptă mai aprigă și mai îndelungată decât toate celelalte revolte din restul Europei, cel mai mare eveniment al ultimilor patruzeci de ani. Faptul că le-a luat românilor atât de mult timp să se revolte a fost atribuit de unii scriitori unei lipse de curaj, lucru care, din experiența mea, era absolut neadevărat.

Totul, de la faptele principilor medievali, la revoltele țărănești, până la rezistența crâncenă împotriva generalului Mackensen la Mărășești în primul război mondial, indica un cu totul alt adevăr; un adevăr care în 1944 a fost confirmat de o sursă neobișnuită. Eram pe atunci într-un ascunziș din munții Greciei, împreună cu o brigadă anglo-cretană și cu un general neamț, fost comandant al unei divizii de pe frontul cubanez, pe care-l luasem prizonier; vorbeam despre aliații Germaniei și generalul spunea că italienii nu sunt niște soldați atât de incompetenți cum credeam noi și grecii. Am trecut în revistă și ceilalți aliați europeni ai Axei, și a devenit evident că îi considera pe toți lipsiți de valoare. „Atunci care dintre ei, domnule general?” am întrebat. „Păi cum, românii!” a răspuns, „Au fost absolut neînfricați în ofensivă, iar dacă trebuiau să apere un punct strategic, au luptat ca o haită de lupi! Câteodată, până la moarte!”

Și despre acest moment mi-am amintit în timp ce zburam spre România.

N.R.: Selecție, traducere și note de Gabriela Debita.

Din frumoasele-mi amintiri Filmând la Galați, prin anii 1980

George Motoi
actor și regizor

La gigantul industrial al acestui mare oraș, Combinatul Siderurgic, întins pe o suprafață imensă, înghițind peste 50 de mii de suflete, inteligente și foarte creatoare, cu o dotare tehnologică la nivelul cel mai avansat al științei și tehnicii mondiale, am stat câteva zile cu regizorul Vaeni, turnând filmul „Ancheta”.

Am filmat într-o zi experiența rezistenței kauperului mic, soldată fiind cu o explozie surprinzătoare. Dacă făceam acesta, să zicem, pe Calea Victoriei, cred că nu s-ar fi putut filma din cauza puhoiului de lume curioasă să asiste la isprava noastră. Ei bine, aici nu ne-a dat nimeni nicio atenție, spectaculozitatea filmării fiind, pe semne, pentru cei de aici, un lucru obișnuit. Oare cum vor reacționa acești oameni în sala de cinematograful? Se va bucura de succes filmul nostru, la Galați? Ne cam îndoiam cu toții. În ultima zi însă oamenii se uitau la noi parcă cu ceva mai mult interes. Unii ne-au cerut chiar poze cu autografe, alții ne întrebau fel de fel de naivități despre „tainele” filmului, exprimându-și regretul că plecăm atât de repede de la ei. Am aflat aici multe amănunte despre cei ce știu procesul tehnologic al minereului, știu ce e acela un kauper, un subansamblu, cunosc viața pe care o duc muncitorii

după ieșirea din schimb... Oameni cu bucurii și necazuri, dintr-un oraș mare, cu minusurile și plusurile lui, în care viața se trăiește totuși din plin...

Portul și străzile principale le cunoșteam mai de mult, jucasem aici adesea la teatru sau la Casa de Cultură, cu ocazia multor turnee. Cu câțiva ani în urmă turnam, trăind pe Dunăre o vară întreagă, filmul „Explozia”, tot intrând sau ieșind printre flăcările vaporului „Poseydon” și bând, după aceea,

deshidratați, bere rece, seară de seară, cu regizorul Mircea Drăgan, cu regretații Toma Caragiu, Gigi Dinică, Jean Constantin, pe terasa unui hotel, așezat și el pe malul Dunării. În anii adolescenței, ca fiu al Bărăganului, îmi plăcea să vii foarte des la Galați, sau Brăila, sau Buzău... Ele au fost primele orașe pe care le-am cunoscut, Galațiul părându-mi acum extrem de familiar.

Intru la agenția de voiaj C.F.R. Să-mi asigur biletul de întoarcere, căci a doua zi aveam spectacol la București.

Fetele de la ghișeele tuturor direcțiilor mă cunoșteau, cum zic ele, „de la televizor”.

— Doriți la fereastră? - mă întreabă cea de la ghișeul pentru București.

— Nu chiar. Aș prefera lângă ușă și, dacă se poate, cu fața în direcția mersului.

— Cu o condiție - zice cea de pe direcția Tecuciului - să ne dați și nouă câte o poză cu autograf!

— Cum să nu? Cu plăcere!

Și în clipa următoare toate direcțiile trenurilor cu plecare din Galați și-au închis ghișeele. Noroc că, întâmplător, eram singurul client la ora aceea în agenție. Le împart fetelor fotografiile, cu același autograf, plătesc biletul, îl cercetez să nu se fi strecurat vreo greșală, văd că totul e în regulă, le spun la revedere și plec, auzind în spate invitația lor, mai mult ciripită, de-a mai reveni pe la Galați.

Drăguțe fetele de la C.F.R., îmi ziceam eu în gând, luând-o la vale pe o străduță a Dunării, când mă ajunge din urmă casierita fășneată a Tecuciului, cu pardesiul pe umeri și cu ecusonul în stânga unui decolteu ceva mai adânc al unei bluzițe din pânză topită, sub care doi sâni voluptuoși, nu lipsiți de neliniști, își tot arătau ignorată prezența...

— Știți, șoptește fata, ca în fața unei spovedanii, colega mea vă roagă să nu spuneți la nimeni, știți, dar la Galați e capătul, cap de linie vreau să spun, și nu prea știm noi cum naiba vor fi puse vagoanele la întoarcere, știți? Așa că, pentru orice eventualitate, dacă locul pe care îl aveți dumneavoastră pe bilet nu va fi cu fața spre București, vă așezați invers, știți, ca să călătoriți cum ați zis că vă place, adică, știți dumneavoastră, cu spatele spre noi, spre Galați și Tecuci, că de aia m-a trimis colega, știți dumneavoastră, până la București!

— Dacă înțeleg bine, am două locuri pe același bilet și trebuie să plătesc diferența?

— Vai de mine, n-ați înțeles nimic! Nu mai plătiți nicio diferență, ce naiba, e o favoare, știți dumneavoastră, sunteți doar artistul nostru preferat... eu, cum să vă spun, vă îndrăgesc foarte mult, de când...

— Vă mulțumesc, domnișoară, deși, să știți, mă puneți într-o oarecare dificultate.

— Lăsați, că doar nu o fi așa singurul secret cu care plecați dumneavoastră de pe-aici, din Galați! - mă pune la încercare fășneata domnișoară.

— Într-adevăr - conchid eu prudent și grăbit, preferând să recunosc bănuielele erotice ale tinerei fete, căreia îi tot cădea acum de pe umăr pardesiul. Ne-am despărțit, precipitați și subtili, unul mai insinuant decât altul, eu tot spunându-i reverențios la revedere, ea spunându-mi, apucându-mă de mâini, „adiol!”. M-am grăbit să plec, ca să o las să-și închipuie despre mine tot ce dorea. Merita!

Ajuns în tren, locul meu de pe bilet era chiar lângă ușă și exact în direcția mersului. Perfect, mi-am zis, au brodit-o fetele. Au mai intrat în compartiment doar două persoane. Pe locul din față însă nimeni și nu prea mă simțeam cu conștiința împăcată. Nici de la Brăila nu s-a urcat nimeni. De pe culoar însă un tânăr care stătea în picioare, rezemat de fereastră închisă, tot trăgea cu coada ochiului la mine. N-o fi având loc, mi-am zis, și l-am și invitat să intre și să se așeze pe locul cu pricina din față.

Atât i-a trebuit băiatului, bucureștean get-beget, care se întorcea de la o nuntă din Barboși. S-a instalat definitiv în fața mea și până la București nu m-a slăbit din bancuri. Probabil că eu nu mă amuzam suficient pentru câte se ambiționa el să-mi spună.

— Domnule, dumneata ai o memorie de elefant! - scap eu, așa, într-o doară, un compliment pe la Urziceni.

Mi-a mărturisit că asta, e de fapt, și motivul pentru care, „ce mai încoace, aș vrea să mă apuc și eu de nițel teatru!” Că, de când s-a suit în tren, a tot pândit momentul să intre „o lecuțică” în vorbă cu mine.

— Și eu care credeam că aveți bilet fără loc.

— Am loc, am două.

— Două?!

— Două, că-s cu mama, în compartimentul vecin.

— Și-ai lăsat-o pe mama singură?

— Ei, și dumneavoastră acuma, ce mamă nu-l înțelege pe fiu-su, când, săracul, e gata să-l prindă pe Dumnezeu de picior!? Mană cerească o relație, o vorbă, ceva...

N-am vrut să-l descurajez pe băiat după o călătorie de nuntă plăcută, după care gata-gata să-și aranjeze viitorul, dar la despărțire tot i-am spus:

— Lasă-te de bancuri!

— Aiurea, îmi râde obraznic în nas, lasă că vă mai caut eu!

Ce mi-o fi trebuit mie să le cer fetelor de la Galați să merg cu fața spre București și cu spatele spre Tecuci!?

Molia-de-sticlă

**Maximilian
Popescu-Vella**
scriitor

Lansarea cărții de proză scurtă a prietenului Victor Cilincă a creat prilejul să amintim *en passant*, în ordine alfabetică, la bordul de onoare din Portul Amintirilor, pe scriitorii – marinari gălățeni: Constanța Apostol, Corneliu Antoniu, Nicolae Bacalbașa, Paul Butușină, Victor Cilincă,

Titi Căpățînă, Vasile Giușcă, Nicolae Ionescu-Dunăraru, Trăian Jacotă, Gina Mirea, Dan Ioan Pintilie, Cristian Ermei Popescu - Halmirys, Maximilian N. Popescu - Vella, Anton Stanciu, Ignat Ștefan, Ioan Gh. Tofan, Tatu Tudose.

Celor plecați le spunem: „*Odihniți – vă în pace!*”

Celor rămași: „Vânt bun!” în tot ce întreprindeți.

La începutul sezonului literar toamnă – iarnă, din cadrul Bibliotecii *Vasile Alexandrescu Urechia*, doresc să adresez personalului instituției și în mod special domnului director prof. dr. Zanfir Ilie felicitări pentru premiile obținute în acest an și urări de bine și sănătate în prodigioasa activitate.

Suntem prezenți pe puntea navei – literare Axis Libri pentru a întâmpina, vorba domnului Teodor Parapiru, o nouă carte lansată de colegul și prietenul nostru: navigatorul, inginerul, scafandru, artistul plastic, dramaturgul, jurnalistul și scriitorul VICTOR CILINCĂ.

*După 33 de ani, a sosit în dana cu povești, corabia *Molia – de – sticlă*, încărcată full cu marfă literară neperisabilă, o parte nepublicată între anii 1980 și 2013. Povestiri, povești, întâmplări, schițe și istorioare, de care cala este plină. O încărcătură de calitate ca vinul ce se învechește.

Cu un C.V. de-a dreptul briliant, Victor Cilincă este un gălățean de poveste. Deține numeroase premii literare în perimetrul unei Țări încă a românilor, ciuntită de mersul neghiob al istoriei. Este cunoscut ca un om de teatru și scriitor la New

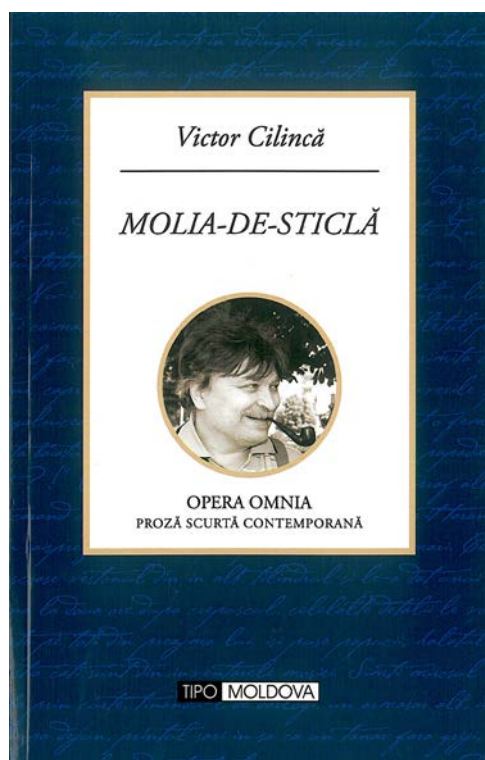
– York, Londra, Paris, Roma, unde i-au fost jucate piese de teatru și tipărite povestiri și nuvele.

De când îl cunosc, și în curând se adună în ani, într-un careu de decari, timp în care Victor Cilincă scrie continuu, pentru noi. Fie că se afla pe mările și oceanele lumii sau pe bătrânul Dunaris ori ca om al Cetății, prezent în agora, pentru a surprinde ineditul cotidian, neocolind niciun eveniment util concetățenilor săi, participă, depunând mult suflet, la manifestările culturale din orașul – port danubian. Pentru acest om a scrie este un *modus vivendi* sau, cum spunea Katia Nanu, o stare de necesitate ca și respirația. Rodul muncii de scriitor și jurnalist de marcă se vede în operă, citez din Curriculum Vitae: „16 cărți publicate, 24 piese scrise și păstrate. Este prins în Istoria dramaturgiei de Mircea Ghițulescu”. La care trebuie să amintim sutele și sutele de materiale destinate ziarelor, revistelor și publicațiilor literare.

În *Molia-de-sticlă* au fost selectate 30 de povestiri și istorii din care 11 nepublicate în perioada amintită în amonte* (1980 - 2013).

Ca om legat de Dunăre și mare, prin naștere, profesie și spirit, trebuie să spun, citind poveștile, uneori crude, semnate Victor Cilincă, că în general toți scriitorii marinari au fost și sunt preocupați de prevenirea poluării apelor planetei, de existența mizerabilă de la bordul navelor fluviale și maritime românești, de relațiile tensionate dintre uscat și apă, fie ele de serviciu, familiale sau sociale. Dar parcă la Victor Cilincă povestirile *Atlantic pisat* sau *Scara de piscică* au o conotație deosebită. Pe aceeași temă și romanul *Odiseea pentru uz intern*.

Observator fin al vieții cetățenești, al oamenilor cetății, unii locuitori, de pildă, prin naștere gălățeni, nu au reușit să vadă Dunărea decât întâmplător și la zenitul existenței (vezi excelenta povestire Titina, femeia cu aburi), cum în aceeași scriere este narat și reversul medaliei, *id est*, omul apelor cel care trăiește călărind *d'a capo al fine*, valurile, fiind pe uscat, devine un străin, un neadaptat. Acest om

este gata să moară când simte că se desărează și aerul uscatului îl strânge de gât.

Cartea a II a: *Historisiri* este îndemn de meditație: istoria unei cărți greșite care s-ar fi putut numi chiar de la bun început Avatarurile orbului Enoh în căutarea adevărului necesar. Utopic după cum se va vedea. Sau moartea lui Agamemnon (Bunăvoința bunului Egist), ucis de neînțelegerea timpului veșnic curgător. O altă povestire, *Rătăcitul* sau *Slove de post*, cu rezonanță de cântec religios.

Șapte povestiri oarecum macabre, tratate cu umorul și ironia recunoscută a autorului formează Cartea a III-a: *Strâmbet Zdrâmb*. Savuroase povestirile: „*Înmărmurește-mă*” sau, așa zice, dona Ventuză și *Câinele cu cercuri*.

În a patra Carte este un pamflet politic, cu aer samizdat pe alocuri, (Apărare/1988), populară, prin alte părți, de personaje *underground*: Jan din *Lupta cu îngerul*, Dumitru în *Penultimul drum*, Dan din *Week – end în Iugoslavia*. Matei în *Aut of România* sau Nely din o *Partidă de sex*, fiecare cu o poveste insolită salvată de autor, pentru a nu deveni banală. Iată-i: Jan ajunge pentru prima dată în viața lui într-o baie placată cu marmură, dotată cu tot tacâmul. Este uluit... Dumitru un alt mahalagiu, după naționalizare, este ridicat într-o noapte de acasă, urcat în *Volga neagră* și după nouă se întoarce

acasă. Găsește în loc de mahala un cartier ca un oraș. Fusese directorul unei fabrici secrete. Cu dor de ducă, să părăsească *lagărul* socialist, Dan trece în Iugoslavia, dar se răzgândește și se reîntoarce în țară... unde primește... Matei este poate personajul cel mai *colorat din galerie*. Povestea nebunului care, crezându-se cu toate țiglele pe casă, se dorea nebun, dar șmecher, se *vindecă* la nevoie, pentru a deveni din nou nebun, și uite așa *de la cazo la cazo*, vorba Giokărului, fochist 1 pe un ceainic cu zbaturi. O ziaristă, Nely, are o pisică. Și ce dacă? Povestea se învârte, cu mult umor, în jurul cozii și mai ales sub coada Magdalenei...

Cartea următoare este a V-a și are genericul: Cum e lumea.

Lumea lui Victor Cilincă este atipică, ciudată și criptată. Ca cea din povestirea SF „Vedenia”. De la început ai senzația de deja-vu. Poate în alte lecturi, filme sau știri TV umflate cu pompa, ați întâlnit tema. Ulterior ești cuprins în mrejele lecturii și nu vă spun sfârșitul de teamă că sunteți vii, vorba lui Victor.

Alte două povestiri cu temă SF: „Înlocuitorul” și „Noi, cu toții, te vom iubi”, publicate în Franța, Belgia și Marea Britanie, sunt bune de citit dimineața la cafea. Atenție, cafeaua să nu fie niciodată prea fierbinte, vorba căpitanului Ismail Nasif. Povestirile sunt cu sfârșit neașteptat.

Cartea ultimă din acest volum de proză scurtă, poartă numărul zarului norocos și este interzisă adulților. Sau poate poveștile din „De ochi de copil” se cer citite de copii care nu știu să citească decât calculatorul, împreună cu părinții, care de mult n-au mai citit o carte de povești urmașilor.

Am închis cartea lui Victor Cilincă cu grija cu care incheiam când eram copil ușa de la casa Mămăicii, Mama Mamei mele, unde de dimineață până noaptea târziu, oferea apă locuitorilor de pe strada Cărămizii nr. 136. Erau zile de vacanță, când uitam să mai plec de lângă bunica, ascultând, până îmi picau ochii de somn, cum oamenii veniți la Casa cu Apă, stând la rând, își deșertau sacii cu povestiri adevărate din viața străzii sau aiurea, contra 25 bani găleata cu apă curată. Curată, limpede și bună!

Mulțumesc, Victor, pentru cele șase cărți pe care le-am citit cu plăcere și dv. pentru bunăvoință.

Lilieci sabatului în Delta Dunării

Vasile Andru
scriitor

Romanul *Vremea chiropterelor* de Paul Sârbu este o „comedie pedagogică” privită dintr-o școală din Delta Dunării.

Înainte de acest roman, Paul Sârbu a mai publicat câteva cărți de proză, care îl consacră ca un scriitor special al Deltei; singurul care scrie chiar din inima Deltei, singurul împrietenit cu duhul Deltei cu „genius loci” (= duhul locului) cum zic latinii.

Sadoveanu a scris ca un vizitator al Deltei, ca un vânător în Deltă, sau mai curând ca un „amant” al Deltei, care, ca să ascundă idilismul vizitei, lua și o pușcă de vânatoare, pe care o făcea „personaj literar”! Căci pușca este un personaj literar la Sadoveanu, un personaj care ia foc foarte rar!

Jean Bart a scris despre Sulina ca un ocupant, ca un colonizator-șef al Sulinei. (Chiar subsemnatul am comis proză despre Deltă, dar de la distanță, ca un pelerin la taina Evantei din cimitirele Sulinei...)

Fănuș Neagu scrie despre o Dunăre pierdută de el la pokerul vieții pentru totdeauna: el a dat Dunăre contra Dâmbovița: schimb păgubos, și ca să uite cât de păgubos este, și-a înecat amarul într-un butoi cu vin.

Iar Mircea Săndulescu, brăilean aruncat în New York, scrie despre Insula Mare a Brăilei ca despre o fantasmă libidinală...și are o ciudată inițiativă să traseze harta adulterului danubian!

Paul Sârbu, așadar, a cartografiat lumea Deltei trăind acolo, renăscând acolo, făcând o temeinică slujbă de dascăl școlar. Izolat în misterul deplin al Deltei, dar având computer prin care ține legătura cu lumea. Și-a format o cultură literară cuprinzătoare, are o disciplină a lucrului, dar și a gospodăriei; toamna culege cătină pe care o conservă la congelator sau, mai simplu, în amestec

cu mierea de albine. Și-a școlit odraslele care, chiar dacă nu vor evada prin lume, vor descoperi Delta eternă numai prin cărțile tatălui: citind *Povestiri din Delta Dunării*, scrise cu asprime și cu adâncimi demne, pe alocuri, de un Vasile Voiculescu.

Romanul *Vremea chiropterelor* arată că Paul Sârbu s-a eliberat parțial de obsesiile Deltei: ale Deltei ancestrale care oricum s-a perimat... Delta s-a mai priment demografic, s-a mai aplatizat și aproape că a adoptat tot calendarul gregorian...

Iar romanul de față, culoare locală este puțină; nu mai sunt teme locale, ci „caractere” locale și naționale. Chiar dacă uneori caractere lipsite de caracter... Sau caractere distorsionate de instinct, orbiri, trăiri paroxistice.

Romanul începe cu un cataclism natural, urmat de invazia liliecilor, tot un cataclism, prin hiperbolizare. Știm că un cataclism asigură unitate literară și este un mod foarte bun de a începe un roman. Cataclismul dă unitate, mai bine zis suferința ne unește și ne unifică, în sensul că lumea nu-și mai permite dezbinare, ci se adună brusc, sub frica posibilei dispariții. Și G. Bălăiță construiește singura lui carte reușită: *Lumea în două zile*, sub semnul unui cataclism „cordial”: răsturnarea anotimpurilor. Marquez pune un roman al său sub semnul holerei... altfel personajele centrale n-ar fi putut să-și realizeze sensul vieții lor: fericirea carnală.

Vremea chiropterelor începe, așadar, sub semnul primejdiei. Chiar așa concepem și noi un sat din Deltă: mereu la discreția diluviului, la discreția unor stihii: inundații vara și înghețări care te fac prizonierul ostroavelor, iarna.

Așadar: invazia liliecilor într-un sat din Deltă, sat numit Pescărie... Un sat nu chiar anonim, și situat lângă un reper faimos: Periprava, unde a fost sinistra închisoare de exterminare.

Răscoala liliecilor amintește de mitologicul film *Păsările* lui Hitchcock... Sunt mulți, sunt spăimoși, sunt tenebroși.

În fața fricii, fiecare personaj reacționează diferit, în funcție de fire, de prăbușire, de jălnicie, de aspirații...

Liliecii cotropesc clădiri, instituții, școala, podul școlii, arhiva... hambare... Întâi școala: pentru că ea este central satului sau numai al romanului. Dar liliecii invadează și dispensarul, ca să bage spaima în alte personaje... Liliecii năvălesc chiar și-n biserică, și asta ar fi o dovadă că nu sunt atât de „diabolici”, că nu se tem de tămâie... ci le și place.

De altfel, folclorul românesc explică astfel originea liliecilor: ei provin din șoareci care au mâncat anaforă!... De aici, avertismentul să nu lași nici o firmitură de anaforă pe pământ !

Paul Sârbu are acest demaraj bun al romanului: parabola liliecilor dezlănțuiți, cu efect redutabil asupra unei obști școlare. Obște de dascăli legați puternic prin fire otrăvite, prin amor liber, prin detestare liberă, prin arivism liber.

Urmează parada celor 12 personaje ale romanului, care fac o lume polimorfă: lumea ca dodecaedru.

Mai rămân un moment la „cadru”, la parabola invaziei liliecilor.

Aceste animăluțe au inocența lor; faptul că ele locuiesc la întuneric le dă o faimă ambiguă, între diabolic și temeritate.

Dar ziceam, la români, ele sunt accidente angelice: șoareci care au mâncat anaforă, și din asta le-au crescut aripi!

În Caraibe (tocmai mă întorc de-acolo!) liliacul este *îngerul păzitor al casei, în timpul nopții*. În Caraibe este un sacrilegiu să ucizi un liliac! În romanul lui Paul Sârbu, iubăreața Liuba ucide câțiva lilieci, vai! Deci romanul acesta ar fi dezavuat în Caraibe. De aceea, la o eventuală la traducere, s-ar putea eluda, elimina, cruzimile contra liliecilor!

La francezi, liliacul participă la *sabat*, alături de vrăjitoare: are o implicare în magia origiastică. Paul Sârbu se apropie, așadar, de accepția occidentală a liliacului, ca vietate „sabatică”, deci ca actanți ai sabatului.

Dar, în roman, ei sunt și „trezitori” ai unei obști care stă să sucumbe în marasma ostroavelor. Liliecii sunt un factor trezitor, îi zgâlțâie pe dascăli

și amplotiați, pe localnici și pe un parlamentar sucevean voiajor în Deltă, la posadnica sa... Liliecii îi trezesc pe toți din somnul letal (era să zic: al Letei), adică din „moartea păcatului”, cum sună în limbaj patristic.

Romanul este, ziceam, o *comedie pedagogică*. Am creat sintagma aceasta gândindu-mă și la Balzac, și la Makarenko. Unul scrie „comedie umană”, altul scrie „poemul pedagogic”. Iar Paul Sârbu scrie *comedie pedagogică*. Frațiune a unei comedii umane ghemuite într-un rai de Deltă... Un loc unde se face trecerea de la pre-civilizație la post-civilizație. Adică sărind tocmai peste ceea ce se numește „civilizație”, cum face toată *tranziția* română!

De aici încolo, Paul Sârbu nu mai este un autor al Deltei, ci un autor al nației. Trece de la etnografia nuvelilor, al psihologia dascălimii... scăpate de cenzuri inspectorale, prin decăderea post spiru-haretiană. Nu mai găsesc omul Deltei, ci omul carpato-danubian, în genere. Nu mai este tipologie etnică, cu tipologie psihologică, tablou de nevroze, de psihopatii, pe personalități accentuate, de hebefrenii. Și mult pamflet! Uneori Paul Sârbu dă eternitate nuvelei pe efemerida pamfletului. Dar nu se poate altfel! Un alt confrate, Grigore Cartianu, cu pamflet a scris file de istorie.

Uneori Paul Sârbu pune și un avertisment la prozele sale: orice asemănare cu realitatea este întâmplătoare și neintenționată. E o precauție romantică... A convenit de data asta să renunțe la avertisment. Întâi, pentru că este o complezență, un artificiu în plus. Apoi: a venit timpul ca până și un cititor rudimentar să știe că un scriitor nu copiază, ci prelucrează.

Ca prozator, dacă vrei să fii autentic, trebuie să spui ce-ai trăit și ce-ai văzut. „Văd monstruos!” zicea Caragiale; și totuși, vedea exact. „Orice proză bună pare un dosar de defăimare!” zicea un „classic” către *tristii* săi eroi literari... Iar Ceaușescu ar fi zis că tot ce nu-i lingușire, este defăimare. Acesta-i eternul *pariu* al adevărului cu formalizarea sau calibrarea lui artistică.

Paul Sârbu apare el însuși ca „personaj” în roman, apare ca participant la comedie, și nu ca regizorul unui scenariu. Regizorul este, poate, Dumnezeu...

Este greu suportabilă literatura fictivă, literatura aeriană. De aceea se extinde genul non-fiction. Secolul 21 va fi non-fiction... sau va pierde și ultimul cititor, care e nevasta autorului! Truman Capote scrie un roman-interviu autentic cu un personaj pușcăriaș. Sadoveanu descrie o crimă miotirică ce s-a petrecut aevea... Scriitorul trebuie să aibă *o memorie și un Dumnezeu*. Cu aceste două atu-uri cartea se scrie singură. Murakami, în romanul *Background*, face pur și simplu transcriere de pe bandă magnetică! Cele mai bune pagini le scrii despre fapte care au avut atingere directă cu tine. *Tot ce văd devine proză* (cum la Ovidiu devenea poezie!). Tot ce-i bun în Jack Kerouac este fapt văzut, trăit, transfigurat.

Paul Sârbu are o memorie și un Dumnezeu. Adică are temeiul celui ce vânează o carte mare.

El pornește de la protagoniști posibili, plauzibili; dar scrisul nu este copiere, ci este simbolizare. Conformitatea cu viața vine de la *memorie*, simbolizarea vine de la *Dumnezeu*.

Așa că nici un prototip nu poate pretinde o parte din onorariul autorului, cum făcea Glanetașu care i-a cerut lui Rebreanu parte din dreptul de autor... că și el a participat la roman! Drumul de la prototip până la personaj de carte este ca și drumul de la *nectarul florilor*, la *mierea albinelor!*

Este un proces de prelucrare, de distilare. Maitreyi s-a scandalizat când Eliade a folosit-o ca personaj. Eliade a comis o greșală de neiertat: a folosit numele real al fetei! Regula este asta: Dacă folosești numele prototipului, tu faci reportaj, documentar exact! Dacă prelucrezi, dacă schimbi ceva din realul povestit, este interzis să dai numele real! Pentru că, *dacă ai prelucrat*, atunci Maitreyi nu mai este Maitreyi, ci este o ficțiune.

În propriul ei roman-replică, Maitreyi l-a numit pe amantul lăudăros sau mincinos: „un suflet mort”... S-a răzbunat prea tare pe genialul autor care a mai gafat și el...

Paul Sârbu, în acest context amplu, face parte din categoria scriitorilor *zoliști*: vede toată alcătuirea decadentă a firii umane în medii care corup firea umană. Sunt pagini, da, care amintesc de naturalism zolist. De o săbăticie care s-a pierdut...

Paul Sârbu crede în imaginație. Cândva ar fi zis că *imaginația ar fi motorul Diesel al literaturii*. Când a aflat că practica liniștii filocalice duce la *mintea fără imaginație*, s-a întristat. Păi mintea *golită* de imaginație mai produce artă?

Maxim Mărturisitorul răspunde afirmativ. Si noi, după el! Cineva s-ar uimi, zicând: „Dar imaginația este fochistul literaturii!” Răspundem: „Nu imaginația, ci revelația!” Desigur, ne referim la „revelația poetică”, spre a o deosebi de cea biblică.

Unloc aparte, în roman, îl ocupă cele două capitole despre asceză și despre practica duhovnicească, ajunsă și în Deltă; și despre construirea unui lăcaș mănăstiresc în Periprava. Paul Sârbu își încearcă astfel condeiul în scrisul hagiografic.

Este ca și cum, un pictor, după ce a făcut doar grafică socială sau caricatură, se apucă într-o zi să picteze icoane. Așa și la Paul Sârbu la această etapă a sa de viață. Capitolele despre isihia au o adiere de Rubliov: ca o aripă de înger într-un loc năpădit de aripi de lilieci.

Așadar: un roman care începe cu un cataclism și se termină cu o mănăstire. Întrezărim aici și un sens soteriologic, care sporește valoarea cărții.

Biblioteca „V.A. Urechia” Galați 123 de ani în slujba culturii gălățene

În perioada 11-15 noiembrie 2013, Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” a devenit pentru o săptămână instituția focalizatoare a actului cultural al orașului Galați. Manifestarea a fost marcată prin desfășurarea a numeroase activități științifice și educative prilejuite de aniversarea a **123 de ani de existență a Bibliotecii „V.A. Urechia” Galați**, toate acțiunile fiind circumscrise Programului manifestărilor dedicate **Serbărilor Galațiului 2013**. Evenimentele acestui program s-au desfășurat la **Sediul central al Bibliotecii**, la **Filiala 1 „Costachi Negri”**, **Filiala nr. 2 „Paul Păltănea”** și la **Filiala nr. 4 „Grigore Vieru”**.

Luni, 11 noiembrie 2013, ora 10:00 a avut loc *deschiderea oficială* a manifestărilor, moment prielnic pentru ca directorul prestigioasei instituții să aducă un omagiu mentorului spiritual, *Vasile Alexandrescu Urechia*, ce a știut să ofere gălățenilor un dar, care „*să serve culturii tot mai spornice și mai ales tot mai românească a Galaților*”. „Așa cum se cuvine la ceas aniversar, doresc să vă prezint câteva repere istorice, precum și adresele deținute de acest lăcaș de cultură, ctitorit de generosul academician care a dăruit bibliotecă personală comunității de la Dunăre” - și-a început discursul prof. dr. Zanfîr Ilie, directorul instituției. Elevii, profesorii, oamenii de cultură, salariații bibliotecii și mass-media locală, adunați în fața statuii fondatorului de la intrarea în instituție, au aflat istoricul bibliotecii de la înființare și până în prezent.

Domnul director a continuat cu prezentarea câtorva proiecte în curs de realizare ale instituției. «Urmând îndemnul și dorința sa testamentară lăstate de mentorul nostru, Vasile Alexandrescu Urechia, la inaugurarea instituției - „Să fiți apărătorii bibliotecii... și să reclamați conservarea și înmulțirea ei!” - putem afirma cu mândrie că astăzi Biblioteca

este în măsură a se lăuda cu un număr de patru filiale existente în municipiul Galați: Filiala 1 „Costache Negri” înființată în 1963, Filiala 4 „Grigore Vieru” deschisă în 2009 în Gara CFR Galați, Filiala 3 – Parcul de Soft - deschisă în noiembrie 2010 și Filiala 2 „Paul Păltănea” - cu rol de Bibliotecă Municipală - deschisă în data de 15 ianuarie 2013, cu sprijinul autorităților locale, într-unul din cartierele cele mai populate ale orașului, cu cea mai mare pondere de școli și licee din municipiu, la Colegiul Tehnic „Aurel Vlaicu”. Biblioteca face eforturi în vederea obținerii resurselor financiare pentru înființarea Filialei 5 „Hortensia Papadat-Bengescu”, în cartierul Micro 19, un alt cartier aglomerat al Galațiului,

precum și a Bibliotecii pentru copii „Nina Cassian” - în parteneriat cu Primăria și Consiliul Local Galați. Biblioteca adresată micuților se vrea a fi amenajată ca un spațiu cultural-educativ, care să cuprindă: ludotecă, sală multimedia, sală de spectacole, cinema, spații de joacă, antrenante motrice și educaționale.

În vederea promovării patrimoniului istoric și cultural național, demersurile noastre s-au extins și în plan internațional prin deschiderea a cinci filiale în Republica Moldova (Giurgiulești, Cahul, Comrat, Biblioteca Națională a Republicii Moldova și Filiala Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion

Creangă” din Teatrul „Licurici” - Chișinău) și două în Ucraina (Reni și Ismail), dotate cu donații de carte din partea Bibliotecii „V.A. Urechia”, creându-se astfel o platformă de interacțiune între comunitatea noastră și diaspora culturală și științifică română de peste hotare. Urmând exemplul de generozitate al mentorului său spiritual, Biblioteca „V.A. Urechia” își propune să continue donațiile de documente către aceste filiale, precum și să inițieze programe cultural-educative în parteneriat cu ele.

În prezent, se fac demersuri pentru obținerea resurselor financiare în vederea construirii unei Biblioteci Metropolitane/Regionale în Galați, care să ofere posibilitatea deservirii atât a utilizatorilor din Galați, cât și a celor din Brăila și Tulcea, cu săli de lectură, de conferință și alte spații anexe, care să găzduiască și Filiala Galați a Uniunii Scriitorilor, Societatea Scriitorilor „Costache Negri”, Societatea Jurnaliștilor din Galați, spații ce vor putea fi folosite pentru organizarea de expoziții, cafenele, librării și depozite care vor adăposti colecțiile bibliotecii.

Disponând de un colectiv profesionist și inimos de bibliotecari, persoane dedicate meseriei, dar și promovării culturii, Biblioteca a reușit să lanseze în arealul Dunării de Jos un adevărat brand cultural, sugestiv intitulat „AXIS LIBRI” format din: revista trimestrială „AXIS LIBRI”, Festivalul Național de Carte „AXIS LIBRI”, Salonul literar „AXIS LIBRI”, Editura „AXIS LIBRI”, Mini-Librăria „AXIS LIBRI” și, cea mai nouă componentă a acestei extensii culturale, Tabăra de creație „AXIS LIBRI”.

Încercăm cu responsabilitate, prin intermediul unui management instituțional performant, dar și printr-o strategie modernă, coerentă și optimistă, care are la bază înțelegerea și sprijinul consecvent al Consiliului Județului Galați și pe cel al Primăriei orașului, să ne implicăm cu profesionalism în realizarea scopului primordial al fiecărei biblioteci, acela de a realiza satisfacerea nevoilor culturale și informaționale ale tuturor membrilor comunității, oferindu-le iubitorilor de cultură un autentic for de informare, dar și de comunicare.

La mulți ani, Biblioteca Județeană „V.A. Urechia”!

La mulți ani, Cultură gălățeană!» și-a încheiat discursul managerul Bibliotecii.

Au ținut să exprime cuvinte de salut: prozatorul Theodor Parapiru și ziaristul Victor Cilincă, iar din creația lor au recitat: poeziile Andrei Velea și Grigore Postelnicu - profesor - care a venit de la Tecuci special pentru aniversarea instituției noastre,

aducându-și cu drag aminte de contribuția pe care Biblioteca a avut-o în formarea sa.

A urmat o primă sesiune de informare și formare pentru utilizatori - elevii fiind instruiți să folosească programul de care dispune biblioteca pentru regăsirea informației. Aceste sesiuni s-au desfășurat zilnic, pe paliere orare diferite, pentru a acoperi nevoile de informare ale tuturor categoriilor de utilizatori.

În data de 12 noiembrie, începând cu ora 10:00, a avut loc întrunirea profesională cu titlul „Bibliotecarul în societatea informațională - Realități și perspective” la care au participat bibliotecari și alte persoane interesate. Deschiderea manifestării a fost realizată de prof. dr. Zanfir Ilie, directorul instituției. Invitat de onoare a fost dl prof. univ. dr. Mircea Regneală, președintele Asociației Bibliotecarilor din România, care a fost și aniversat alături de biblioteca noastră, având în vedere că în această lună va împlini vârsta de 70 de ani. Domnia sa a susținut prelegerea „Proprietatea intelectuală și dreptul de autor”. În cadrul întrunirii, a avut loc lansarea următoarelor lucrări: „Tratat de biblioteconomie.” Vol. 1, coordonat de prof. univ. dr. Mircea Regneală; „Buletinul Fundației Urechia”, nr. 14/2013 și „Fondul Cantacuzino al Bibliotecii Județene „V.A. Urechia”: Catalog. Vol. 1: Bălașa Cantacuzino, Elena Donici-Cantacuzino”, autor Gabriela Debita. Au fost prezentate mai multe lucrări de specialitate: Mihaela Bărbulescu, Universitatea „Dunărea de Jos” - *Bibliotecarul, punte de legătură între informație și utilizatorii ei*, Viorica Dicu, Universitatea Dunărea de Jos - *Cultura organizațională un concept de perspectivă pentru bibliotecile din România*, Victorița Tănase, Biblioteca Școlii Generale nr. 28 - *Sfinții - prietenii lui Dumnezeu și ocrotitorii noștri*, Catrina Căluian, Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” - *Indicatori de performanță pentru biblioteci*. Profesorul Zanfir Ilie, în calitate de Președinte al Filialei Galați a ANBPR, a prezentat *Realizări și perspective*, iar Dorina Bălan, președinta Filialei Galați a ABR, a prezentat *Raportul de activitate al filialei pentru anul 2013*.

Ora 11:00 a zilei a găzduit o „Dimineață de poveste – lectură publică”, acțiune realizată de Secția Împrumut la domiciliu pentru copii, sediul central, în care elevii clasei a IV-a de la Colegiul de Arte „Dimitrie Cuclin”, coordonați de profesoara Delia Cocoș, au citit o serie de basme și povești din colecțiile bibliotecii.

Miercuri, 13 noiembrie, ora 14:00, Filiala „Costache Negri” a organizat, sub titlul *Primii pași în*

biblioteca, o vizită ghidată pentru viitorii cititori de la Adăpostul de Zi și de Noapte pentru Copiii Străzii.

Joi, 14 noiembrie, ora 10:00, Filiala „Costache Negri” a organizat un concurs de ghicitori, cu participarea grupei mari de la Grădinița „Step by Step”, îndrumați de educatoarea Carmen Enache, sub titlul „Ghici, ghicitoarea mea!”, unde micuții și-au testat abilitățile de a descoperi ce poate ascunde sensul cuvintelor.

Începând cu ora 17:00, Sala „Mihai Eminescu” de la sediul central a fost gazda evenimentului care se desfășoară săptămânal, Salonul Literar „Axis Libri”, prezentat de profesorul Zanfir Ilie și moderat cu talent de profesorul și scriitorul Theodor Parapiru. În deschidere, elevii Liceului de Arte „Dimitrie Cuclin” au susținut un recital artistic. Generalul Emil Străinu și-a lansat lucrarea „Baze extraterestre și OZN pe Lună, Pământ și Marte” și a susținut o prelegere cu privire la situația cutremurelor din localitatea Izvoarele, județul Galați.

Vineri, 15 noiembrie, ora 11:30, Filiala „Paul Păltănea” a fost gazda evenimentului Valori ale cetățeniei europene/Valeurs de la citoyenneté européenne, o dezbatere în limba franceză realizată în cadrul Proiectului: „Memorie, solidaritate, pace - Ceremonial pentru Ziua Armistițiului”. Inițiatorul proiectului a fost Fundația „Ikon” Galați, iar acțiunea a fost moderată de profesorul Zanfir Ilie și de Marioara Popa.

Începând cu ora 12:00, Filiala „Costache Negri” a găzduit dialoguri libere despre cărțile citite cu elevii clasei a IV-a B de la Școala nr. 29 „Sf. Ana”, coordonator învățătoare Lorena Drăgoi, acțiune care s-a desfășurat sub titlul *Cartea mea preferată*.

Ora 14:30 a adus în Sala „Mihai Eminescu” a sediului central elita profesorilor de la Departamentul de literatură, lingvistică și jurnalism și Centrul de cercetare „Comunicare Interculturală și Literatură” din cadrul Facultății de Litere, care ne-au onorat cu susținerea unui colocviu cu titlul: „Scriitura feminină și exilul în spațiul cultural francofon”. Acțiunea a reunit o serie de axe tematice de interes major în sfera disciplinelor socio-umane și a diverselor metode critice contemporane, o dezbatere pluri și interdisciplinară asupra (re)configurării profilurilor identitare feminine în mediile din diaspora francofonă, cu accent pe modalitățile prin care experiența exilului, a expatrierii, a „deteritorializării” ajunge să impregneze și să modeleze universul scriiturii.

Invitatul special a fost profesorul universitar dr. Mircea A. Diaconu de la Facultatea de Litere și Științe ale Comunicării, Universitatea „Ștefan cel Mare”, Suceava, căruia în dimineața zilei de vineri i s-a decernat titlul de Doctor Honoris Causa al Universității „Dunărea de Jos” din Galați. Prelegerea domniei sale s-a intitulat „Cioran și alteritatea sa românească” și s-a constituit într-o reală temă de discuții, o lecție interactivă între auditoriul prezent și profesorii universitari.

În același timp, la Secția Împrumut pentru adulți a avut loc festivitate de premiere a tinerilor care au desfășurat activitate de voluntariat la Biblioteca Județeană „V.A. Urechia”, sub titlul Voluntarii Bibliotecii - Gala premianților 2013.

Pe toată perioada desfășurării activităților prilejuate de Zilele bibliotecii, utilizatorii instituției au putut admira o serie de expoziții tematice, astfel: în Sala „V.A. Urechia”, Secția Colecții speciale, sediul central, demisol - „Aspecte din viața fondatorului V.A. Urechia în documente de epocă”; în holul principal al sediului central, la parter, s-a realizat o expoziție de carte și documente iconografice cu titlul „Galați – Orașul de la Dunăre”; la Popasul Bibliofilului, sediul central, mezanin au fost expuse o serie de documente din fondul Colecțiilor speciale sub titlul „Biblioteca V.A. Urechia – Sediile istorice”; sala lectură, etajul I, foaier, a găzduit expoziția „Ecouri la inaugurarea Bibliotecii „V.A. Urechia” în presa vremii”, iar Sala „Mihai Eminescu”, expoziția „Istoricul V.A. Urechia și opera sa”.

Filiala nr. 1 „Costache Negri” a găzduit expozițiile de documente: *Biblioteca Județeană V.A. Urechia – 123 de ani de existență și Emil Racoviță – 145 de ani de la naștere*, Filiala nr. 2 „Paul Păltănea” - expoziția dedicată celor 112 ani de la moartea istoricului, scriitorului, omului politic și fondatorul Bibliotecii Județene sub titlul Vasile Alexandrescu Urechia, iar Filiala nr. 4 „Grigore Vieru” - expoziția de desene *Toamna-i poezie și culoare!*

Încheierea Zilelor dedicate Bibliotecii „V.A. Urechia”, încadrate în programul Zilelor Galațiului, ne dă prilejul să realizăm un bilanț și să constatăm că cinstirea oamenilor considerați repere în istoria culturală a gălățenilor, precum și a faptelor acestora, constituie pentru bibliotecari o datorie de onoare, dar în același timp și un prilej de a reaminti contemporanilor noștri că Vasile Alexandrescu Urechia, mentorul nostru spiritual, prin darul oferit gălățenilor acum 123 de ani, a intrat în memoria comunității de la Dunăre.

Redacția AXIS LIBRI

Noaptea în Bibliotecă la Galați noaptea albă a gălățenilor

A intrat în tradiția gălățenilor - și în special a Bibliotecii Județene „V.A. Urechia” - ca, în luna octombrie, instituția noastră să fie deschisă și noaptea. Și, pentru ca această tradiție să fie continuată, ne-am pregătit și în acest an să sărbătorim *Noaptea în Bibliotecă la Galați*.

Evenimentul, o noapte mai lungă și ieșită din tiparul întregului program național, a început sâmbătă, 26 octombrie, la ora 14:00. Manifestările au avut în vedere toate tipurile de utilizatori ai acestei instituții, iubitori de cultură și lectură, luând în considerare varietatea programelor desfășurate, precum și faptul că mulți gălățeni lucrează în schimburi și, în acest fel, ar putea fi repartizați pe segmente orare diferite.

Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” și-a propus să reactiveze și să stimuleze preocuparea pentru lectură, atât lectura de plăcere, de loisir, cât și cea de studiu și documentare, în contextul concurenței cu mediul online.

Evenimentul cultural s-a desfășurat cu acordul și sprijinul Consiliului Județului și al Primăriei Galați în colaborare cu partenerii culturali din plan local, cu profil similar ai instituției noastre: Universitatea „Dunărea de Jos”, Inspectoratul Școlar Județean, Centrul Cultural „Dunărea de Jos”, Direcția pentru Cultură a Județului, dar și cu ajutorul partenerilor din mass-media.

Sărbătoarea adresată tuturor pasionaților de carte a avut ca arie de desfășurare atât interiorul sediului central al bibliotecii, cât și curtea acesteia, sub privirea statuii lui V.A.Urechia. Biblioteca și târgul de carte și-au primit

vizitatorii într-o *noapte a bibliotecilor* care a început la prânz, într-o zi de toamnă aurie, caldă și specială, mult așteptată de către cei mai mici cititori, dar și de cei mari. La Târgul Toamna cărților la Galați au participat editori, distribuitori locali și naționali: Multicart, Eikon, Axis Libri, Teonick, Humanitas, Homer, Olimpias, Donaris, Anticariatul „Cronos”, prezentarea ofertei editoriale realizându-se de către

directorul Bibliotecii, Zanfir Ilie, directorul Editurii Eikon, Valentin Ajder, și directorul Multicart, Iulian Popescu.

Deschiderea oficială a avut loc la ora 15:00 cu o alocuțiune a directorului instituției, prof. dr. Zanfir Ilie, care a urat „Bun venit!” cititorilor și le-a mulțumit colaboratorilor și partenerilor pentru sprijin, invitându-i să participe la amplul program desfășurat cu acest prilej.

Artiștii Centrului Cultural „Dunărea de Jos” din Galați

au încântat participanții la târg cu prestația lor muzicală, realizată cu talent, sub forma unui *Potpuriu danubian* de muzică populară.

Într-o ediție specială, *Salonul Literar „Axis Libri”* și-a primit invitații îmbrăcați în straie adecvate de toamnă, împodobit cu florile anotimpului, ca la o nuntă a Culturii. Oaspeții după-amiezii au fost invitații scriitorului și regizorului de teatru franco-român, *Virgil Tănase*, care a lansat antologia *Scrisori despre literatură și teatru*, apărută la Editura Muzeul Literaturii Române, 2013, eveniment prezentat și moderat de prof. univ dr. Nicolae Ioana și prof. dr. Zanfir Ilie.

Concomitent, doamna profesoară *Mariana Solomon-Lazanu* și-a lansat volumul de versuri *Loretta poeta*, apărut la editura *Sinteze*. Activitatea a fost moderată de prof. Letiția Buruiiană – șefa Serviciului Relații cu publicul și de Maricica Târâlă-Sava – responsabil la Secția pentru copii a Bibliotecii, iar prezentarea lucrării a fost realizată de Elena-Liliana Fluture-Maxim și poeta Cezarina Adamescu.

1. Decanul de vârstă al spiritualității gălățene, generalul (rt.) *Neculai Staicu-Buciumeni* și-a lansat două lucrări cuprinzând un miez de adevăr smuls din bogata biografie a autorului: *Patru trandafiri galbeni* și *La Buciumeni*, monografii

apărute la Editura *Sinteze*. Evenimentul, moderat de prof. dr. Zanfir Ilie, s-a bucurat de o largă audiență, autorul făcând mărturisiri istorice importante pentru cei ce cunosc mai puțin trecutul zbruciumat al patriei.

Începând cu ora 17:00, a avut loc decernarea premiilor pentru concursul de șah organizat la *Filiala nr. 4 „Grigore Vieru” a Bibliotecii Județene „V.A. Urechia”*, desfășurat în data de 25 octombrie 2013. Înmânarea premiilor a fost realizată de către prof. dr. Zanfir Ilie, directorul Bibliotecii „V.A. Urechia” și ing.

Adrian Smărăndoiu, președintele „Șah-Club” Galați, partener de încredere al bibliotecii atunci când este vorba de *sportul minții*.

Noaptea în Bibliotecă la Galați a fost luminată de prezența unui oaspete îndrăgit al gălățenilor, scenograful și regizorul care s-a afirmat de-a lungul anilor ca poet, fotograf, grafician, jurnalist și editor, *Anton Fabian* care, de această dată, ne-a încântat cu o proiecție a unui interviu realizat cu o personalitate de marcă a culturii române, academicianul *Zoe Dumitrescu-Bușulenga*, o individualitate cu o prolifică activitate de cercetător, critic și istoric literar, eseist, filozof al culturii și pedagog român de înaltă ținută națională și universală.

Discuțiile care au urmat după finalizarea filmului au fost extrem de generoase în detalii cu privire la viața și opera acestei polivalente personalități a culturii române, detalii ce privesc cu precădere perioada de după 1989, când a ales să se retragă tot mai des într-o chilie a mănăstirii Văratec, călugărindu-se spre sfârșitul vieții sub numele de *Maica Benedicta*.

Pentru segmentul de vârstă copii și tineret cele două secții ale bibliotecii au avut un program destul de variat, întrecându-se prin oferta care a

demonstrat, încă o dată, atmosfera primitoare în care domnește armonia legăturii scriitor-carte-cititor prin organizarea unor acțiuni specifice: *Seară de poveste* - lectură publică, manifestare coordonată de Maricica Târălă-Sava (Secția de împrumut la domiciliu pentru copii), *Întâlnire-surpriză cu o carte!* - activitate de simulare

a unui traseu complet al cărții împrumutate la domiciliu, și *Să decorăm biblioteca!* - un atelier fotografic, ambele activități coordonate de Violeta Opaș și Simona Felea (Secția de împrumut la domiciliu pentru adulți). Lăsarea întinericului a adus bucurie copiilor și părinților care îi însoțeau. Printre verdele matur al brazilor, sute de luminițe strălucitoare, o feerie de culoare a cuprins întreaga curte a Bibliotecii, aducând evenimente care își aveau locul în acest tip de atmosferă și care au continuat până la miezul nopții. Primul dintre acestea a adus tinerilor o *Seară a poveștilor de groază!* - lecturi și atelier cu membrii *Cafenelei culturale*, activitate coordonată de Violeta Opaș și Andreea Iorga.

Balul 40+ a fost, pe de o parte, un prilej de socializare a adulților ce au participat în cadrul sesiunilor de curs ale *Centrului de excelență pentru adulți* și, pe de altă parte, o ocazie oportună pentru planificarea unor noi activități în bibliotecă. S-au conturat câteva noi idei de interes pentru adulții care doresc să se dezvolte personal. Activitatea a fost organizată de coordonatorul Proiectului, Biblioteca „V.A. Urechia - Centrul de excelență pentru adulți”.

Începând cu orele 20:00, în holul mare al bibliotecii, la parter, dansul și voia bună au delectat participanții sub îndemnul *Să dansăm salsa cu Corazon Latino!* la *Noaptea în Bibliotecă la Galați*, printr-o reprezentație de dans sportiv a profesioniștilor Școlii de dans „Corazon Latino”. Atmosfera a devenit extrem de atractivă și interactivă atunci când toți cei prezenți la eveniment au fost invitați de către coordonatoarea acestei acțiuni, Andreea Iorga, să ia lecții de salsa.

George Constantin, un tânăr și talentat student,

pasionat de șah și informatică, fost voluntar al bibliotecii, a răspuns invitației noastre de a prezenta un concert de muzică folk împreună cu o serie de tineri înzestrați cu calități vocale deosebite. Acțiunea, organizată și prezentată de Andreea Iorga, a avut un real succes la public,

dovada fiind ropotele de aplauze primite drept răsplată la sfârșitul programului muzical.

Pe toată perioada desfășurării evenimentelor, iubitorii cuvântului tipărit au fost invitați să descopere expozițiile realizate cu acest prilej de Bibliotecă: *Galații și gălățenii de altădată* - expoziție documentară realizată și prezentată de Valentina Oneț și Gabriela Debita (Sala „V.A. Urechia”, Secția Colecții Speciale); *Autumnală* - expoziție de carte, artă plastică și obiecte decorative, prezentată de Șerban Florica (Holul mare al bibliotecii, parter); *Cărți cu titluri ciudate* - expoziție de carte pentru adolescenți, prezentată de Andreea Iorga; *Castelul Peleş - simbol al regalității române*, expoziție de fotografii de epocă și moderne, precum și litografii vechi, dedicată împlinirii a 130 de ani de la inaugurarea castelului, realizată de Valentina Oneț (Popasul bibliofilului); *Luptători pentru credință și neam*, 25 Octombrie - Ziua Armatei Române, expoziție prezentată de Silvia Matei (Foaierea sălilor de lectură, et. I); *Dimitrie Cantemir, umanist european* - 340 de ani de la naștere, prezentată de Silvia Matei (Sala „Mihai Eminescu”, et. I).

Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” Galați a demonstrat și cu această ocazie că bibliotecile au fost și vor rămâne un mijloc de informare și documentare principal, nu un mediu concurențial cu ceea ce se află pe tipul de suport online, care poate fi doar un mediu complementar de informare. Utilizatorii trebuie să știe că informația găsită în bibliotecă este una validată de specialiști, iar cea pertinentă din mediul online este distribuită, în cea mai mare parte, tot de marile centre de informare și documentare, în speță bibliotecile.

Redacția AXIS LIBRI

Serviciile ultramoderne oferite utilizatorilor de Filiala „Paul Păltănea” - Bibliotecă Municipală

Cătălina Șoltuz
șef birou, Biblioteca
„V.A. Urechia”

Inaugurarea și începerea activității propriu-zise a **Filialei „Paul Păltănea” - Bibliotecă Municipală** la 15 ianuarie 2013, de Ziua Culturii Naționale, a însemnat o mare provocare atât pentru echipa managerială a Bibliotecii Județene „V. A. Urechia” Galați, dar mai ales pentru bibliotecarii filialei. Cu „pași” mici, dar siguri,

Filiala a început să fie cunoscută în zona de nord-vest a municipiului (unde este localizată) și nu numai prin popularizarea serviciilor prin diverse materiale: afișe, pliante, fluturași, dar în special prin **utilizatorii** care au început să-i treacă pragul și care au descoperit servicii de calitate, dotare cu colecții, spații și tehnologii IT ultramoderne. Scopul primordial al existenței Filialei este acela de a îmbunătăți calitatea vieții comunității pe care o deservește (peste 100.000 de locuitori), defavorizată social, economic, recreativ și cultural, asigurându-i servicii și acces gratuit la informații viabile, transparente și de calitate.

Filiala „Paul Păltănea” - Bibliotecă Municipală - deține o colecție enciclopedică formată din peste 44.050 unități de bibliotecă: cărți, abonamente periodice, legislație, documente multimedia (CD-uri, DVD-uri, CD-ROM-uri, etc) care în mare parte asigură nevoile de informare ale utilizatorilor săi. Această colecție este în continuă creștere în fiecare lună cu cca. 1.000 de unități de bibliotecă, prin achiziții, propuneri de achiziție venite din partea utilizatorilor sau donații. *Statistic*, gestiunea Filialei, la sfârșitul lunii iulie 2013, este compusă din: 44.049 u.b.-uri din care:

- carte: 39.026 buc. (88% din colecție);
- periodice: 4.507 buc. (11% din colecție);
- documente multimedia: 517 buc. (1% din colecție).

De la începutul activității, s-au înscris la Filiala „Paul Păltănea” cca. 1.700 de persoane, din care peste 80% sunt preșcolari și elevi.

La secția de Împrumut la Domiciliu documente pentru copii și aduși au fost tranzacționate de la începutul activității până la sfârșit de iulie, peste 2.000 de documente/lună. Internetul a fost accesat, cu ajutorul celor 10 calculatoare sosite prin programul „Biblionet-lumea în biblioteca mea” și 3 calculatoare ale filialei, de la începutul activității sale până la sfârșitul lunii iulie, de peste 12.500 de utilizatori (cca. 100 de utilizatori/zi). Periodicele, ziarele, revistele din abonamente și donații au fost consultate de aprox. 7.000 de utilizatori (cca. 50 de utilizatori/zi).

Serviciile pe care Filiala „Paul Păltănea” - Bibliotecă Municipală le oferă utilizatorilor săi sunt servicii gratuite (împrumutul documentelor la domiciliu, rezervarea acestora, consultarea presei locale și naționale, accesul gratuit o oră la Internet, organizarea de manifestări și evenimente culturale),

și servicii cu plată pe care le întâlnim și la biblioteca județeană și la celelalte filiale.

Există *câteva noutăți în sfera serviciilor practicate* de Filiala „Paul Păltănea” - Bibliotecă Municipală, pe care aș dori să le subliniez, și anume:

→ la înscriere, utilizatorilor li se acordă **permis-card cu poză, color**. Condițiile de utilizare a permisului-card cu poză sunt ca cele ale permisului standard, *diferența fiind plata în cazul pierderii lui*, și anume 6 lei pentru permisul-card cu poză față de 1 leu în cazul pierderii permisului standard. Prin practicarea eliberării acestui tip de permis se dorește înscrierea unui număr cât mai mare de utilizatori, pentru copii însemnând chiar primul lor document cu poză.

În primul semestru de activitate au fost eliberate un număr de peste 1.200 permise, tip card, aceasta însemnând o medie de peste 10 permise-card/zi.

→ **plata peste ora gratuită la Internet**, care este de 2 lei/oră, conform Hotărârii Consiliului Județului Galați nr. 228 din 21 decembrie 2012. Filiala „Paul Păltănea” - Bibliotecă Municipală deține un număr de 13 calculatoare conectate la Internet destinate utilizatorilor săi, din care 10 calculatoare complet echipate sunt primite prin Programul Biblionet;

→ **servicii de copiere și xeroxare contra cost**, filiala fiind dotată cu un xerox multifuncțional ultramodern;

→ **în cadrul manifestărilor culturale care au loc în cadrul filialei, cuprinse în cadrul Proiectelor educaționale, se pot face prezentări Power-Point**, Filiala fiind dotată de la Biblionet cu echipamentul necesar, respectiv videoproector, ecran proiecție;

→ **încheierea de Protocoale (parteneriate) de colaborare și Proiecte educaționale** cu majoritatea instituțiilor școlare din zonă;

→ **desfășurarea activităților Clubului de vacanță: „Petrece vacanța ALTFEL la bibliotecă!...”**. Pentru cei mai mulți copii, vacanța de vară este cea mai mare bucurie. Pentru cei mai mulți părinți însă este o grijă în plus, încă jumătate de zi în programul copilului care trebuie umplută cu ceva... *Însă cu ce?* **Clubul „Petrece vacanța ALTFEL la bibliotecă!...”** este locul unde copilul poate fi „pe cont propriu”, un spațiu unde departe de indicațiile și protecția părinților, el învățând să-și formeze, într-o atmosferă ludică, deprinderi și aptitudini, să dezvolte relații sociale și unde,

nu în ultimul rând, socializează! Acest club se desfășoară pe perioada vacanței de vară, 15 iulie – 13 septembrie, copiii având posibilitatea să-și rezerve o „altfel de vacanță” pe gratis și educativă, îndrumați în permanență de persoane competente, unde vor dobândi abilități ce le vor putea fi de folos în viitor. **Clubul de vacanță: „Petrece vacanța ALTFEL la bibliotecă!...”** nu este doar o experiență de joacă, ci se dorește a îmbina nevoia de comunicare/socializare, nevoia de informare și nevoia de petrecere a timpului într-un mod plăcut și armonios, modelând personalitatea copiilor, a tinerilor și formându-le acestora deprinderi ce le vor fi utile pe parcursul evoluției lor.

Cu toții trăim într-o lume aflată într-o continuă schimbare și evoluție. **Filiala „Paul Păltănea” - Bibliotecă Municipală**, amplasată în partea de nord-vest a municipiului Galați, sprijină promovarea valorilor, a culturii și a persoanelor care doresc să facă ceva pentru cei din jur. Aceasta reprezintă noutatea culturală a Bibliotecii Județene „V. A. Urechia” Galați, oferită gălățenilor la începutul anului 2013, iar serviciile moderne practicate justifică faptul că biblioteca trebuie să fie un loc de „cultivare” a gustului pentru lectură, un loc al stimulării creativității și al socializării, precum și de a petrece momente plăcute într-un mediu și spațiu modern și valoros cultural.

Vă așteptăm să vizitați Filiala Nr. 2 „Paul Păltănea” - Bibliotecă Municipală, să descoperiți fascinantă lume a cărților și varietatea serviciilor și activităților oferite într-un spațiu ultramodern amenajat și dotat!...

Ședința Consiliului Științific al Bibliotecii Județene „V.A. Urechia” Galați

În conformitate cu Legea nr. 334/2002 art. 55 din Legea bibliotecilor, în Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” funcționează *Consiliul științific*, care are rol consultativ în dezvoltarea colecțiilor, în domeniul cercetării științifice și al activităților culturale, fiind alcătuit din oameni dedicați culturii - colaboratori ai instituției - personalități gălățene din diverse instituții de cultură, învățământ și administrație.

În data de 29 septembrie 2013, s-a desfășurat ședința Consiliului științific ordinea de zi anunțată incluzând: prezentarea Raportului Consiliului Științific pe trim. al III-lea 2013 (realizări și perspective); înaintarea propunerilor făcute de către membrii Consiliului științific al Bibliotecii Județene „V.A. Urechia” și aprobarea acestora cu completările rezultate în urma discuțiilor.

Ședința a debutat cu urările de bun venit adresate participanților de către prof. dr. Zanfir Ilie, directorul Bibliotecii „V.A. Urechia”, care a prezentat Raportul Consiliului Științific pe trim. al III-lea 2013, după care a subliniat sprijinul acordat atât de autoritățile locale – Consiliul Județului și Primăria Municipiului Galați - cât și de alți factori implicați pentru realizarea în acest an a anumitor obiective majore ale Bibliotecii „V.A. Urechia” sau ale altor instituții culturale: deschiderea Filialei Nr. 2 „Paul Păltănea” cu statut de Bibliotecă Municipală; deschiderea Bibliotecii Estivale în Parcul Eminescu, a cărei activitate a transformat acest loc de promenadă într-un ambient foarte plăcut și unde au avut loc toate manifestările Bibliotecii „V.A. Urechia”, desfășurate pe timpul vacanței la sediul central (cluburile de vacanță - „Cafeneau literară” și „Clubul curioșilor”); desfășurarea Taberei de creație „Axis Libri”, componentă a extensiei culturale a

brandului omonim, structurată pe trei secțiuni de interes: artă plastică, artă fotografică și creație literară și pe câte două categorii de vârstă – 5-9 ani respectiv 10-14 ani; desfășurarea Festivalului Național de Carte „Axis Libri”, care a atras un public numeros și avizat; editarea la Editura Axis Libri a 2 (două) lucrări de mare valoare: *Oameni în memoria Galațiului* – pentru care Biblioteca „V.A. Urechia” a primit Premiul pentru istorie locală la Chișinău - și Stoica, Corneliu. *Dicționarul artiștilor plastici gălățeni*; desfășurarea Festivalului Internațional Serile de Literatură ale Revistei „ANTARES”, organizat de Uniunea Scriitorilor din Romania - Filiala Sud-Est, Fundația Culturală „Antares”, Consiliul Județului Galați și Centrul Cultural “Dunărea de Jos”; editarea de cătreUSR – Filiala Sud Est Galați și de Biblioteca „V.A. Urechia” a revistei „Antares/Axis Libri”; editarea lucrării de înaltă

ținută profesională *Din istoria poliției române: Poliția orașului Galați între anii 1832 și 1949* de Adrian Pohrib.

De asemenea, prof. dr. Zanfir Ilie a subliniat că actul cultural gălățean este reprezentat din ce în ce mai bine la nivel local și a menționat principalele realizări edilitar-gospodărești: inaugurarea bazinei de înot de la Baia Comunală și deschiderea Grădinii Publice. În acest context, ca proiecte de viitor a menționat amenajarea unei Grădini de Vară și a Parcului „Eminescu”, iar pentru Faleza Dunării s-a propus o nouă înfățișare.

Prof. dr. Zanfir Ilie a evidențiat sprijinul acordat de Consiliul Local și rolul major al dlui Gheorghe Bugeac în editarea, la nivelul municipiului nostru, a lucrărilor de valoare menționate mai sus și a subliniat colaborarea bună și fructuoasă cu toate

instituțiile de cultură (Arhivele Naționale ale României – Filiala Galați, Universitatea „Dunărea de Jos” Galați, Inspectoratul Școlar Județean Galați, anticariatele, societatea Renașterea Galațiului etc.), cărora le aduce mulțumiri pentru implicarea în actul cultural gălățean. A menționat că un real sprijin în desfășurarea activităților propuse în Consiliul științific ar putea veni și de la societatea civilă și de la jurnaliști.

Scriitorul Corneliu Antoniu a amintit necesitatea îmbunătățirii actului culturii scrise, astfel încât toate publicațiile gălățene să fie la un nivel profesional ridicat prin calitatea lor. A evidențiat efortul depus în acest sens de Biblioteca

„V.A. Urechia” și de Comisia de Cultură la nivelul municipiului Galați, precizând că apariția revistei „Antares/Axis Libri”, care este o noutate la nivelul județului, face parte din dorințele noastre de a așeza într-o ordine firească actul literar. A menționat că aceasta este o revistă nu doar pentru Galați, ci pentru toată țara și are impact chiar la nivel internațional.

Dl Corneliu Antoniu a semnalat oportunitatea întocmirii la Galați a unei monografii despre istoria literaturii române la Dunărea de Jos, prin colaborarea dintre instituțiile culturale gălățene (Universitatea „Dunărea de Jos”, Biblioteca „V.A. Urechia”, Uniunea Scriitorilor din România etc.).

Dr. Gheorghe Bugeac a precizat că în acest demers cel mai dificil este constituirea colectivului pentru elaborarea monografiei și a apreciat că serile literare de joi de la Biblioteca „V.A. Urechia” au dat startul activității literare la Galați, aducând laude celor care au inițiat acest proiect.

În ideea promovării actului cultural gălățean, s-a propus repătrunderea celor mai rare cărți din colecțiile Bibliotecii. În acest context, Violeta Moraru a menționat că Biblioteca „V.A. Urechia” deține un fond foarte valoros de documente care fac obiectul colecțiilor speciale, între care se numără 12 incunabule și 14 elzevire. În 2011 au fost demarate activitățile de expertizare și evaluare a documentelor, în scopul stabilirii valorii reale de patrimoniu a acestora. Evaluarea a fost realizată de

dr. Doru Bădără, expert autorizat în carte veche de la Biblioteca Centrală Universitară „Carol I” București. În prezent, sunt expertizate și se întocmește documentația necesară demarării procedurilor de clasare în

Patrimoniul Cultural Național pentru 7 incunabule. Având în vedere valoarea deosebită a documentelor deținute de Bibliotecă, este necesară continuarea acestor activități și în anul următor.

În continuarea acestor idei, Dorina Bălan a propus realizarea în anul 2014 a unui album de cărți poștale ilustrate cu cele mai reprezentative imagini din cele 7 incunabule, continuând astfel tradiția Bibliotecii de promovare a documentelor existente la Compartimentul Colecții Speciale.

Prof. dr. Zanfir Ilie a menționat că a fost întocmit și urmează a fi tipărit primul volum din Catalogul Cantacuzino, cuprinzând descrieri ale documentelor care au aparținut Cantacuzinilor, deținute de instituția noastră. Toate aceste publicații vor fi oferite și Primăriei Municipiului Galați, care le va putea dărui oaspeților, ele reprezentând o frumoasă carte de vizită a orașului.

Dna Katia Nanu a propus reeditarea unor monografii ale orașului Galați, dar care să conțină, în paralel cu descrierea orașului vechi, prezentarea actuală a obiectivelor de interes pentru turiștii care vizitează localitatea. Pentru realizarea acestei activități este necesar un colectiv științific special, cu o pregătire solidă în ceea ce privește istoria, geografia și cultura municipiului Galați. Dna Katia Nanu a apreciat că în jurul Bibliotecii se coagulează viața socială a Galațiului și a recomandat intensificarea relației Bibliotecii cu Universitatea

prin găzduirea serilor de joi la Universitate și implicarea studenților în recenzarea cărților care se lansează. De asemenea, a dat sugestia editării pe suport electronic a lucrărilor scriitorilor gălățeni și postării pe site-ul Bibliotecii.

Prof. dr. Zanfir Ilie a precizat că acest lucru nu se poate îndeplini deocamdată, întrucât instituția nu deține un program integrat de bibliotecă performant și un server care să permită digitizarea și difuzarea electronică a publicațiilor.

Prof. Theodor Parapiru a remarcat că realizările sunt aproape neverosimile pentru vremurile actuale. Cu ocazia Festivalului „Axis Libri” și a Salonului Literar omonim s-au realizat contacte naționale și internaționale care au așezat Galațiul într-o lumină favorabilă. Biblioteca Estivală constituie un succes extraordinar pentru care a transmis felicitări, iar Revista „Antares/Axis Libri” este un proiect ambițios în intenții care va atrage atenția la modul cel mai bun în ceea ce privește actul literar la nivel local și național. Dl Theodor Parapiru a apreciat că Biblioteca a devenit un loc deschis la propriu și la figurat, iar vizitarea ei nu se realizează doar în scopul împrumutării documentelor, ci și pentru dezvoltarea relațiilor de cooperare și colaborare.

În final, și-a manifestat respectul și admirația pentru personalul Bibliotecii, care a desfășurat manifestări de calitate, prin colaborarea eficientă cu toate personalitățile culturale gălățene, precum și cu invitații la evenimente.

Prof. univ. dr. Simona Antofi a felicitat Biblioteca pentru rezultatele obținute și a încurajat desfășurarea serilor literare de joi la Universitate. În ceea ce privește monografia despre istoria literaturii

gălățene, a afirmat că este o inițiativă bună, dar care necesită o organizare mai deosebită.

Cu privire la acreditarea CNCS a Editurii „Axis Libri”, a afirmat că deocamdată acreditările s-au sistat, din cauza unor probleme organizatorice.

De asemenea, a propus colaborarea între Universitate și Bibliotecă, luând în considerare posibilitatea organizării în comun a celor două manifestări de anvergură: Cercul critic literar al Universității și Salonul Literar „Axis Libri”.

Dl Mihai Istrate, director al Fundației „Andreeana Juventus”, i-a asigurat pe toți cei prezenți de sprijinul, în continuare, al Primăriei în ceea ce privește promovarea actului cultural gălățean.

Dl Florențiu Tanascov de la Anticariatul Cronos a propus realizarea, împreună cu Biblioteca „V.A. Urechia”, a unui album cu vederi vechi din Galați – Comisia Europeană a Dunării, activitatea portuară etc. - eventual în colaborare cu inițiatorii Colocviului constructorilor de nave care se desfășoară vinerea, la sediul Bibliotecii „V.A. Urechia”. Proiectul ar avea un impact regional și ar pune în valoare și colecția de cărți poștale cu Galațiul, deținute de Bibliotecă.

Scriitorul Ion Grosu a sugerat inițierea unor întâlniri între scriitori și elevii de liceu, eventual cu ocazia Zilelor aniversare ale școlilor respective. De asemenea, a apreciat că ar fi bine ca actul cultural să fie promovat mai mult în județ, prin desfășurarea unor lansări de carte în diverse localități de pe teritoriul Galațiului.

S-a adus în discuție și faleza Dunării, afirmându-se că monumentele în metal aflate în acel spațiu nu sunt etichetate, iar gălățenii sau turiștii care trec pe acolo nu știu ce reprezintă. Dna Katia Nanu a propus amplasarea unui panou-hartă din care să reiasă locul respectivelor monumente, cu menționarea denumirii și a creatorului fiecăruia dintre ele.

Dr. Adrian Pohrib, directorul Filialei Galați a Arhivelor Naționale ale României, și-a oferit sprijinul și disponibilitatea pentru toate proiectele dezbătute, prin asigurarea bazei documentare existente în cadrul Arhivei.

În final, prof. dr. Zanfir Ilie a mulțumit participanților pentru prezența și participarea activă la discuții și a propus ca următoarea întrunire a Consiliului Științific să aibă loc în luna decembrie a acestui an.

Consiliul Științific al Bibliotecii „V.A. Urechia”

Simpozionul Național „Monumentul – Tradiție și Viitor” Iași, 14-17 octombrie 2013

Radu Moțoc
inginer, publicist

Această ediție, a XV-a, marchează o continuitate a unei tradiții în care specialiștii din diferite domenii de activitate aduc o contribuție remarcabilă la punerea în valoare a monumentelor, dar și a unor metode de cercetare, restaurare și conservare a acestora.

Deschiderea oficială a simpozionului s-a desfășurat în Aula Universității Tehnice

„Gh. Asachi” cu binecuvântarea IPS Teofan, Mitropolit al Moldovei și Bucovinei. Cu acest prilej au fost acordate plachete nominalizate la mai multe personalități care și-au adus contribuția la restaurarea monumentelor.

Conform unei vechi tradiții practicate de gazda simpozionului – Muzeul Unirii – s-a vernisat de data aceasta o expoziție intitulată „Călători prin Moldova de altădată – monumente văzute de artiști” printre care semnalăm pe: Michel Bouquel, Carol Popp de Szathmari, Auguste Raffet, Alois Saar, P. Muller, etc.

Lansarea volumului „**Monumentul – Tradiție și Viitor**”, XIV, și **albumul omagial** care conține imagini de la toate edițiile, au fost prezentate de prof. dr. Ioan Opreș. Aceste volume constituie o expresie grăitoare a menirii acestui simpozion care se consacră prin toate manifestările științifice în slujba patrimoniului național.

Simpozionul s-a desfășurat în patru secții bine delimitate, într-un ambient încărcat de istorie cum sunt sălile din Muzeul Unirii (Sala „Dublei alegeri”; sala „Reformelor”; „Sala de conferințe” și „Holul de onoare”):

- Monumentele și istoria lor;
- Monumente și arhitectură;
- Tehnici și tehnologii de restaurare;
- Viața monumentelor urbane.

Din cele 120 de comunicări semnalăm următoarele:

- *Un monument și proprietarii săi: Palatul Cantacuzino din București*, Narcis-Dorin Ion;
- *„Casa cu orgă” din Galați*, Marius Mitrof;
- *Palatul Cotroceni-un monument istoric renăscut*, Ștefania Ciubotaru;
- *Fundarea Muzeului din Tecuci*, Ioan Opreș;
- *Arhiva unui arhitect român student la Viena în anii 90 ai sec. al XIX-lea*, Tereza Sinigalia;

- *Wilberg, autorul frescelor din curtea castelului Peleş*, Dragoș-Cristian Căldăraru;

- *Accademia di Romania in Roma – simbol al elitei românești*, Mihaela (Bălan)Lazăr;

- *Contribuția BNR la ridicarea „Accademia di Romania”*, Cristian - Andrei Scăiceanu;

- *Cetatea Soroca cu noile descoperiri arheologice*, S. Mustață, I. Tentiuc;

- *Un boier nemțean, ctitor la Iași, și neamul său*, Ștefan S. Gorovei;

- *Reabilitarea Casei Miclescu din Iași (1868)*, Adrian Pușor;

- *Cetatea de scaun a Sucevei – date noi apărute în timpul lucrărilor de reabilitare*, Gh. Sion;

- *Ateneul Român la 125 de ani de la inaugurare*. Mai mulți autori.

În data de 15 oct. s-a efectuat o vizită de documentare la conacul Petre P. Carp de la Țibănești, jud. Iași. Conacul a fost construit de Ion Carp (bunicul lui P.P.Carp) în anul 1820, având inițial doar parter și un etaj. În parcul conacului se află un mausoleu al familiei Carp, construit din beton după planurile inginerului francez Gustave Eiffel, care l-a vizitat pe P.P. Carp la Țibănești când a fost în România. După retrocedarea castelului în anul 2009, la inițiativa Ordinului Arhitecților din România, și a unor ONG-uri din Franța și România s-a organizat la conac un „Atelier de fier forjat” unde se învață tehnici tradiționale a fierului forjat ornamental pentru restaurarea monumentelor istorice.

Finalizarea restaurării Bisericii „Sfântul Sava” din Iași, datând din anul 1583, a fost un bun prilej de a se organiza o întâlnire cu specialiștii care au contribuit în diferite etape la restaurarea acestui monument unic din România, ce îmbină elemente arhitecturale bizantine, orientale, gotice, moldovenesti și muntenești.

Experiența restaurărilor din ultimii 15 ani a constituit o vizită de documentare la mănăstirea Probota, ctitoria lui Petru Rareș, Cetatea de Scaun de la Suceava și la bisericile de lemn din Maramureș.

Meritul incontestabil al succesului acestui Simpozion revine doamnei Aurica Ichim care avea să mărturisească în volumul omagial: „Specialiștii din întreaga țară au căpătat bunul obicei de a veni în fiecare an la Iași pentru a discuta despre soarta monumentelor. Astfel s-a înfiripat un **Simpozion unic în felul său**, care a generat o stare de spirit, în care se regăsesc mulți entuziaști, preocupați de soarta monumentelor”.

Fenomenul DACOLOGIC

Năstase Marin
scriitor

Moto: Pentru a lichida popoarele, se începe prin a le altera și a le șterge memoria. Le distrugi cărțile, cultura, istoria și vine altcineva, le scrie alte cărți, le dă altă cultură, le inventează altă istorie. Între timp, poporul începe să uite ceea ce este, ceea ce a fost, iar cei din jur îl vor uita și mai repede.

**Milan Hubel- istoric
ceh**

Pe 31 august 2013, de ziua Limbii Române, site-ul „9AM.ro” a postat o știre considerată șocantă: „Zece universități internaționale prestigioase (Oxford, Sorbona, Cambridge, Los Angeles ș. a.) au în programele de predare cursuri de limba și literatura română”. Această veste a provocat în rândul cetățenilor români unele comentarii controversate, din care rezulta derută și confuzii. Unii au fost mirați că se acordă atâta importanță limbii române, când... „războiul bate la ușă”, iar sărbătoarea Limbii Române ar fi chiar „ultimul lucru ce mai trebuia făcut”. „Mai bine am serba ziua când om avea locuri de muncă și venituri mari”.

Rămâi consternat când afli astfel de comentarii. Câtă confuzie, necunoaștere și derută, pe fondul obsedantelor griji cotidiene ale românilor, care le provoacă lehamitea! Lehamite izvorâtă din cronicizarea gravelor probleme existențiale ale concetățenilor care văd cu disperare că „aleșii” lor nu le mai rezolvă, cufundându-i tot mai mult în mocirla sărăciei și degradării morale. Este dureros! Trist și dureros! Că românilor nu le mai pasă de limba și istoria lor, repere ale identității și apartenenței lor la un neam vestit. Mai ales când sunt nevoiți să devină „frunze-n vânt” în această furtună a globalizării, la ce bun aceste „însemne nobiliare”, când peste tot sunt tratați cu dispreț? Și nici nu trebuie să știi că ești urmaș al celui mai vechi popor din Europa și că limba ta, cea daco-română, stă la baza limbilor europene actuale. Tu, românul umilit peste tot în Europa, trebuie să știi din manualele școlare că istoria ta începe în anul 106 d.Hr., când Dacia a fost distrusă de „strămoșul” tău, Traian, că toți dacii au fost nimiciți și au dispărut din istorie, că te tragi din coloni romani în Dacia și

că limba ta este limba acelor coloni romani, că așa ne-au spus „corifeii” Școlii Ardelene acum 200 de ani. Și de-atunci... tot așa învățăm la școală, adică... asta trebuie să învățăm.

Ei bine, mulți savanți din lume consideră falsă și depășită teoria latinistă a originii poporului român și a limbii române. Ei au aflat mai demult care este adevărul originii neamului românesc și a limbii lui, adevăr ținut sub tăcere în România, și de aceea renumitele universități au introdus în programele lor limba română. Spre uimirea noastră, a românilor neinformați.

Din nefericire, această TĂCERE nefirească este întreținută și de media românească, fapt pe care l-am constatat cu amărăciune cu ocazia celui de-al paisprezecelea Congres Internațional de Dacologie la care am avut fericitul prilej să particip. Lucrările congresului s-au ținut la Buzău, între 16-18 august, fiind continuate la Chișinău, între 20-22 august. Evenimente despre care media românească nu a pomenit nimic.

De fapt, nici despre alte congrese nu prea se omoară presa să vorbească, dacă nu apare vreun scandal pe-acolo, mai ales scandaluri politice. De pildă, în luna august, vedeta audiențelor tuturor televiziunilor a fost „Rromayana” prinților Cioabă, subiect extrem de „interesant și foarte important” pentru publicul românesc. De aici ceața groasă de tăcere, în condițiile când istoriografia oficială românească nu acceptă „bâzdăgăniile” dacologice însușite și promovate de mulți savanți de prestigiu ai lumii, care sunt contrare înțepenitei teorii latiniste, conform căreia poporul român s-a format în urma procesului intens de romanizare a Daciei.

Că pseudosavanții dușmanilor nației noastre promovează această teorie, nu mă miră. În fond acesta le este interesul. Cum rămâne cu... „ai noștri”, care nu vor să cunoaștem adevărata Istorie a românilor? Să fiu mai concret, măcar cu două exemple:

- când s-au descoperit cele 500 de tăblițe cu scriere dacică la Sinaia, „istoricii” noștri oficiali au declarat că sunt niște falsuri măsluite de B.P. Hașdeu. „Teorie” susținută și după ce analizele de laborator din Anglia au stabilit vechimea lor din timpul dacilor. De aceea au fost ținute în lăzi aruncate pe coridoarele Muzeului Național de Arheologie, fără nicio gestiune din partea cuiva. Așa se explică faptul că au mai rămas doar 24 de tăblițe, restul dispărând, fără să fie tras la răspundere cineva. Noroc că

inginerul Dan Romalo, care le-a predat muzeului, a avut fericita inspirație să le numeroteze și să le fotografieze pe toate. Altfel ar fi dispărut în neant pentru totdeauna.

- pe data de 7.04.2013, la oră de audiență maximă, TVR1 a difuzat o emisiune intitulată chiar așa, „Mistificarea istoriei”, în care vajnicii „istorici” oficiali ai României au denigrat și minimalizat personalitatea voievodului Mihai Viteazul care a reușit să refacă Dacia Mare. Acești „istorici” au considerat „mitizare” cele scrise despre marele voievod de către Nicolae Bălcescu și Nicolae Iorga. Mai mult, marele „istoric” contemporan, Lucian Boia, a afirmat: „Eu cred că, în realitate, România actuală nu are nimic comun cu Dacia antică”.

Asociația „Geto-Dacii” a transmis televiziunii naționale un PROTEST energic față de difuzarea acestei emisiuni, rămas fără răspuns, deci fără a fi cunoscut de opinia publică.

Așa se explică șocul românilor când află că cele mai prestigioase universități din lume au introdus limba daco-română în programele lor. Și tot așa se explică apariția fenomenului DACOLOGIC, ca reacție la atitudinea istoricilor oficiali români față de adevărul istoric al neamului nostru. O succintă descriere a fenomenului și realizările acestei mișcări:

- în anul 1999 se înființează la New York „Dacia Revival International Society” (Societatea „Renașterea Daciei”) având ca fondator și președinte pe doctorul Napoleon SĂVESCU cu scopul declarat de „a readuce în drepturile ei adevărata istorie a poporului daco-român”;

- din anul 2000 până-n anul 2013, Societatea „Renașterea Daciei” a organizat pe teritoriul României, în fiecare an, Congrese Internaționale de Dacologie. La aceste congrese s-au făcut comunicări științifice referitoare la istoria strămoșilor noștri, daco-românii și a strămoșilor acestora, pelasgii, pe baza descoperirilor arheologice, cercetărilor unor specialiști români și a unor savanți de prestigiu din întreaga lume;

- s-au valorificat operele unor mari savanți români care au studiat istoria strămoșilor noștri, dintre care amintim pe: Nicolae Densușianu, autorul vol. „Dacia Preistorică”, Vasile Pârvan, autorul vol. „Getică”, B.P. Hașdeu, autorul studiului „Pierit-au dacii?”, a „Istoriei critice a românilor” și a monumentalului dicționar „Magnum Etimologicum Romaniae”;

- a cumpărat cartea „Zamolxis Primus Getarus Legislator”, scrisă de suedezul Carolus Lundius și publicată la Upsala în anul 1687, care a fost tradusă în română și engleză;

- la al doilea Congres (2001), „o adevărată revelație a produs comunicarea doamnei Viorica

Enăchiuc, intitulată „Codex Rahonczii”, care a descoperit scrisul dacilor;

- a sponsorizat publicarea multor volume referitoare la istoria strămoșilor noștri, printre care publicarea „Istoriei adevărului istoric” (2 vol.), autor prof. dr. Augustin Deac, a cărții „Traco-Geto-Dacii, națiunea matcă din spațiul carpato-danubiano-balcanic”;

- s-au publicat câteva cărți de referință pentru clarificarea unor probleme ale originii poporului român: „Noi nu suntem urmașii Romei” și „Noi, Dacii”, autor doctorul Napoleon Săvescu, volumul „Genomul uman”, autori Georgeta Cardoș și prof.dr. Alexander Rodewald;

- s-a sprijinit publicarea multor cărți și reviste cu tematici revelatoare ale adevărului istoric al neamului nostru, al căror număr a crescut an de an, exponențial. O simplă înșiruire a titlurilor acestora ar epuiza toate paginile unei reviste;

- tot sub auspiciile Societății „Dacia Revival” a apărut revista „Dacia Magazin”, postul de televiziune „Dacia TV” de la New York, s-au compus melodiile: „Imnul Dacic”, „Geneza poporului dac”, „Marșul dacic”, „Cei ce-au crezut că pot învinge dacii” ș.a.

Spațiul nu-mi permite să prezint toate acțiunile și realizările acestei societăți. Voi aminti, totuși, câteva adevăruri ale istoriei neamului nostru, relevante în comunicările și cărțile prezentate la ultimul congres:

- comunicarea dr. Napoleon Săvescu „Contribuția genetică la cunoașterea originii poporului român”: „prin analiza ADN mitocondrial s-a stabilit că relațiile genetice dintre populațiile vechi din epoca bronzului și a fierului și populațiile actuale din spațiul carpato-danubian sunt identice, deci strămoșii noștri sunt pelasgii și urmașii lor, geto-dacii. Că acest tip de relații genetice se pot extinde pe tot arealul locuit în vechime de pelasgii și tracii din peninsula Balcanică, dar și din întreaga Europă, până-n Italia și Spania, unde au ajuns triburile pelasge, inclusiv actualul teritoriu al Turciei și vestul Asiei, până-n nordul Indiei și chiar în China;

- spațiul geografic al pelasgilor (și, ulterior, al traco-geto-dacilor) cuprindea, pe lângă actualul teritoriu al României, în est până la Nipru și nordul Mării Negre, în nord până la Carpații Păduroși (în Polonia), în vest, până la bazinul Vienei și podișul Boemiei, în sud până la Adriatica și aproape în întregime peninsula Balcanică. - prof. Ion Gâju: „Spațiul geografic dacic”;

- câteva repere istorice ale locuirii teritoriului românesc (din volumul „Adevărata obârșie a poporului român” - autor Valeriu D. Popovici-Ursu):

- PALEOLITICUL SUPERIOR (40000-10000): descoperirea unui maxilar uman în „Peștera de

oase” din munții Aninei. A fost datat cu C-14 de antropologul Erik Trinkaus de la universitatea din St. Luis (S.U.A.) ca fiind vechi de 35000 ani și aparținând celui mai vechi om din Europa;

- descoperirea celor mai vechi elemente de civilizație din lume (locuințe-n bordeie, ciocanul de minerit, lancea cu două tășuri, harponul de pescuit), vechime 18000 ani, com. Cotușca, jud. Botoșani, București, Peștera Moeciu ș.a.;

- descoperirea celor mai vechi așezăminte omenști sedentare de către Lepenski Vir în zona Porților de Fier, zonă locuită între mil. XIII și VI î.Hr.;

- descoperirea de la Turdaș de către Sofia Turmă, din Orăștie, a cca. 200 de tăblițe și frânturi ceramice acoperite cu incizii simple, vechime cca. 8500 ani î.Hr. Erudiții specialiști Schliemann, Virchow, dr. I. Stern, Kallman ș.a. au confirmat faptul că semnele incizate de pe aceste tăblițe constituiau o scriere ale cărei grafeme (semne vizuale ale unui sunet) aveau corespondențe ulterioare în Sumer, Egipt, Asia Mică (Troia), Creta ș.a. Cercetătoarea transilvană afirma că așezarea de la Turdaș a fost locuită de un trib dacic.

- atestarea existenței agriculturii: 7800 î.Hr.- Cercetătorii de la Universitatea din Edinburgh, în colaborare cu cercetătorii români, descoperă la Clisura Dunării, la Porțile de Fier și la malurile Dunării grăunțe de cereale și oseminte umane. Pentru a exclude eventuale erori în privința datării, analizele au fost efectuate la patru laboratoare europene: Oxford, Groningen, Berlin și Bonn. Marija Gimbutas, cercetătoarea americană de la Univ. Los Angeles, care a analizat civilizațiile epocii neolitice din toată Europa, a prezentat în anul 1971 la Congresul al VIII-lea de științe preistorice și protoistorice, ținut la Belgrad, o hartă în care teritoriul României reprezenta centrul zonei de civilizație, la intersecția între axele N-S și E-V, care trece prin Bucegi, unde se află Sfinxul sculptat în stâncă reprezentând pe SATURN, zeitate celestă venerată de geți. Aici a fost nașterea matcă a europenilor de astăzi. În afară de această zonă, cercetătoarea americană nu a mai găsit în restul Europei nicio urmă de civilizație;

- 5600 î.Hr. - Crearea Mării Negre prin spargerea barierei de stânci dintre Marea de Marmara și lacul de apă dulce care exista înainte. Geofizicienii americani William Ryan și Walter Pitman au studiat acest fenomen, spunând că în urmă cu 7600 de ani, pe locul unde se află astăzi Marea Neagră era un lac de apă dulce, cu 110m mai jos decât nivelul actual. (cartea „Noah’s flood”). Prosperând

și înmulțindu-se, carpato-dunărenii au căutat un exod în toate direcțiile după acel cataclism. În cartea acestor cercetători sunt menționate direcțiile de migrațiune și zonele până unde au ajuns migratorii, purtători ai civilizației create pe teritoriul carpato-danubiano-pontic;

- „Anul 5508 î.Hr., este anul de când poporul român își notează cultul religios SCRIS, an folosit în toate actele cancelariilor domnitorilor români și în toate cronicile vechi românești din era noastră (salvate de la distrugere) până-n sec. al XVIII-lea, când domnitorii fanarioți, străini de cultura și civilizația poporului român, au renunțat la acest sistem de datare. Apoi, s-a introdus datarea religiei ortodoxe, cu anul zero, reprezentând nașterea Mântuitorului nostru, Iisus Hristos.”

Pentru poporul român, anul 5508 este de o însemnătate deosebită, fiindcă atestă existența noastră pe pământul în care locuim fără întrerupere, de mai bine de șapte milenii, combătând cu tărie utopica teorie a formării poporului nostru de-abia după anul 106 d.Hr. din simbioza colonilor romani cu băștinașii, în 165 de ani de ocupație romană.

Mă opresc cu enumerarea altor repere ale adevăratei istorii a neamului nostru, întrucât cercetările în acest domeniu continuă, iar rezultatele acestor cercetări reprezintă o cantitate uriașă de informații, încă nesistematizate într-o formă succintă și fluidă, pe înțelesul tuturor. De altfel, informații neacceptate (deocamdată) de istoriografia oficială românească, înțepenită în anul 106 d.Hr. când civilizația și cultura neamului nostru ajunsese la apogeu, dar a fost distrusă de „tătucul” nostru, împăratul Traian, un geniu (rău pentru noi) politic și militar.

Poate, mulți dintre cititori se vor întreba (ca și istoricii noștri oficiali): la ce bun cunoașterea acestei „Istории adevărate a poporului român”? Nu mai are nicio legătură cu problemele noastre actuale. Fals! Are o mare legătură. Acele interese, străine interesului nostru național, doresc SĂ NU CUNOAȘTEM adevărata istorie a românilor, pentru ca POPORUL român să fie transformat în POPULAȚIE, ca amestecătură de mai multe etnii conlocuitoare, populație trăitoare pe un TERITORIU periferic european. Populație mai ușor de manipulat în condițiile globalizării tot mai agresive.

Depinde numai de noi dacă acceptăm sau nu manifestările acestui fenomen DACOLOGIC, care dorește păstrarea identității și demnității românilor, în această furtună globalizatoare actuală, care ne spulberă fii neamului ca pe „frunza-n vânt”.

Recontres francophones

12 Septembrie 2013

**Victoria Fătu
Nalațiu**
scriitor

1. Poezia românească s-a auzit din Paris

Patru scriitori bistrițeni, Elena M. Cîmpan, Menuț Maximinian, Victoria Fătu Nalațiu și Dorel Cosma, au fost invitați să participe, în luna septembrie, la o întâlnire internațională a poeziei, la Paris. Scriitorii români au fost însoțiți de președintele Asociației *Rencontres Europeennes*

Europoesie - poetul Joel Conte.

Poeții bistrițeni, însoțiți de Joel Conte, au fost invitații emisiunii de la radio *ENGLISH* Franța, moderată de poetul Francois Fournet. Tema emisiunii a fost poezia, ce înseamnă ea pentru fiecare dintre invitați, cum au ajuns să scrie poezie, rolul conexiunilor internaționale dintre idei. Scriitorii au citit din creația proprie, atât în română, cât și în franceză, fiind felicități, prin telefon, de colegi poeți internaționali.

Sărbătorind centenarul caruselului din Parcul Arcului de Triumf, Asociația Artiștilor și Poeților Francofoni a organizat un moment de teatru și poezie. Poeții bistrițeni au fost invitați să citească din creațiile proprii, în aplauzele spectatorilor care s-au oprit să asculte. Tot aici a fost prezent ambasadorul UNESCO la Paris, M. Khamliene Nhouyvanisvong, cu care au fost stabilite relații de prietenie în vederea desfășurării unor proiecte și la Bistrița. În programul

expoziției internaționale de artă contemporană și de texte literare *Meditation Lumiere*, găzduită de Clubul Artelor din Paris – Madelaine, Joel Conte i-a prezentat pe poeții români și activitatea lor, din dorința de a continua schimbul cultural și pe viitor.

Poeții bistrițeni și cărțile lor s-au aflat în tumultul universal de conexiuni multiculturale, materializat în lecturi din poezia proprie, ascultate și apreciate de către iubitorii genului liric. De asemenea, au participat la *Promenada poetica 2013*, organizată în amintirea poetului Aimé Césaire, scriitor din Martinica, militantul culturii africane în toată lumea. A fost prezentă poeta Ozoua Soyinka, cu care s-a stabilit realizarea unor proiecte comune la *Casa cu lei* din Bistrița. A fost vizitată Biserica Română Ortodoxă din Paris, preot Constantin Târziu, în fața căreia se află statuia lui Mihai Eminescu. Tot

aici, scriitorii s-au întâlnit și cu artista Lia Lungu, animatoare a manifestărilor culturale din New York, care și-a manifestat intenția unui schimb cultural între Centrul Cultural Municipal Bistrița și comunitatea românească din America.

Victoria Fătu Nalațiu lângă, Joël CONTE
Président de l'association Rencontres Européennes-
Europoés, din Bistrița: Elena M. Cîmpan, președintă
cenaclului „Conexiuni”, Menuț Maximinian,
a directorul ziarul Răsunetul, Dorel Cosma - directorul
Centrului Municipal de Cultură (președintele
Uniunii Internaționale de Folclor)

François FOURNET et Radio Enghien
Proposent
RENCONTRES FRANCOPHONES
Le carrefour de la francophonie
Émission radiophonique les deuxième jeudi du mois.
Sur IDFm Radio Enghien (98fm).
Téléphone : 01 34 12 12 22. Site : idfm.fr (98fm)

Invitée d'honneur

La Roumanie

Avec la gauche à droite:
Dorel COSMA, Président de l'Union Internationale des Folklores
Elena M. CIMPAN Présidente de la Société littéraire Conexions - Coneximi
Maximian MENUȚ Directeur du journal « Răsunetul » de Bistrița
Victoria FĂTU-NALAȚIU, artiste poète et poète de renommée internationale

Le jeudi 12 septembre 2013
de 20h00 à 21h00 (heure française)

Avec la présence de Joël CONTE
Président de l'association Rencontres Européennes-Europoés

Information et réservation :
François FOURNET 62 rue Robespierre 95100 Argenteuil
t. 06 09 92 14 47 info@fournet.fr
Joël CONTE t. 06 08 98 67 02 joel.conte@orange.fr http://www.recontresblog.fr
http://www.recontresblog.net

Afișul Manifestării

Alexe Rău - 60 de ani

**DISTINSE DOMNUL DIRECTOR DR. ALEXE RĂU!
SCRIITOR, BIBLIOLOG, FILOSOOF ȘI PRIETEN,**

Un moment aniversar este, în esență, unul al bucuriei, un bun prilej de a face bilanțul după parcurgerea unor ani cu atât mai mult, cu cât este vorba de o vârstă deosebită, așa cum este cea de 60 de ani pe care o sărbătoriți. Colectivul Bibliotecii Județene „V.A. Urechia” dorește să fie alături de Dumneavoastră la ceas aniversar, pentru că ați dovedit de-a lungul timpului că sunteți un mare iubitor de neam și cultură, unul dintre cei mai valoroși și activi Oameni ai Cărții din spațiul românesc de peste Prut.

Absolvent, încă din 1975, al Facultății de Biblioteconomie și Bibliografie a Universității de Stat din Chișinău, v-ați dedicat cu pricepere și dăruire întregul parcurs al vieții tărâmului cercetării în acest domeniu, mai întâi ca lector universitar al aceleiași facultăți, iar apoi dorința de a fi mai aproape de Cetatea Cărții v-a îndrumat pașii spre structurile celei mai mari și mai reprezentative instituții în acest domeniu din Republica

Moldova - Biblioteca Națională. Treptele ierarhice parcurse de Domnia Voastră atât în cadrul Bibliotecii, cât și în cele ale Ministerului Culturii au constituit pietre de temelie pentru funcția pe care aveți să o dobândiți din 1992, aceea de director general al Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova. Acesta a fost, de altfel, modul de a vi se recunoaște meritele pe care le-ați avut în dezvoltarea biblioteconomiei din Basarabia prin fundamentarea și demonstrarea necesității reformei bibliotecare în republică și a elaborării modelului cibernetic al managementului de bibliotecă.

Ca cercetător științific cu titlul de doctor în filozofia biblioteconomiei, ați impus, prin studiul dumneavoastră, trebuința elaborării și evidențierii bazelor filozofice ale bibliologiei, în general și ați descoperit noi adevăruri științifice referitoare la *Cazania* Mitropolitului Varlaam, la opera lui Nicolae Densușianu și la dilema ființei naționale românești, fapte de cultură care au o însemnătate imensă pentru oamenii de știință ai prezentului și viitorului, efort pe care l-ați depus pentru a fi folosit cu înțelepciune și pasiune de generațiile care vor veni. Contributor activ la procesul renașterii unui real focar de cultură națională în Basarabia, prin intermediul acestei **Cetăți a lecturii** - unde înțelepciunea se găsește la ea acasă, într-o împărăție fără dimensiune spațială și temporală și care, spre deosebire de noi, nu poate avea vârstă, ci numai capacitatea de a opri timpul în documentele sale cu o puternică forță de viziune a spațiilor inedite - ați reușit să străbateți la conducerea ei, vreme de mai bine de două decenii, o cale care nu a fost deloc fluentă. În tot acest timp, Biblioteca a parcurs un drum atât cu împliniri, cât și cu dificultăți, rezistând cu putere încercărilor la care au supus-o oamenii și vremurile, pentru ca astăzi să vi se aprecieze eforturile pe care le-ați depus.

Sub conducerea Domniei Voastre, Forul Național al culturii moldovenești are în portofoliul său realizări de-a dreptul grandioase, ce își definesc o dublă orientare: pe de o parte, diversitatea și modernitatea

promovată de fiecare dată, pe de altă parte, mărirea în permanență a numărul de cititori care se lasă prinși în lanțul trofic al cunoașterii prin întrebări, revenind aici pentru a căuta răspunsuri. Reflectarea fidelă a realității biblioteconomice din Basarabia și a consecințelor sale educaționale, culturale și sociale sunt trăsături definitorii ale ființei Dumneavoastră. Prin atributele și competențele de care dispuneți, ați fost în măsură de a găsi oricând o soluție, servind onest și eficient interesului obștii moldovenești în activitatea pe care o desfășurați și nu v-ați lăsat copleșit de pierderi și greutăți pentru ca astăzi să fiți mândru că sunteți bibliotecar!

Pentru Domnia Voastră biblioteconomia a constituit și constituie o știință și o artă pusă în slujba celor care beneficiază de serviciile bibliotecii – utilizatorii – care trebuiau să vadă în această profesie balanța care păstrează echilibrul între trecut, prezent și viitor. Cu alte cuvinte, ați făcut din acest domeniu al științei un simbol, folosindu-vă de harul, tactul, profesionalismul, devotamentul, sinceritatea și abnegația de largă disponibilitate umană de care dispuneți în permanență. Timpul - de care toți se plâng că lipsește și se comprimă, constatare care denotă falimentul unui *eu* care nu dorește să se privească în oglinda emoțiilor, socialului și universalului - este pentru Domnia Voastră măsurat cu o altă unitate. Așa se explică faptul că sunteți unul dintre cei mai prolifici oameni de cultură din Basarabia, fapt demonstrat de existența celor peste 200 de studii, articole, eseuri pe care le semnați în diverse periodice de specialitate din republică, din România, Rusia, Iugoslavia, SUA, Austria, Franța etc.

Într-una dintre meditațiile sale, Barbara Tuchman spunea: „Cărțile sunt cărașii civilizației. Fără cărți, istoria e mută, literatura nu are glas, știința paralizată, iar gândirea și meditația suspendate.” Pentru că ați dorit ca literatura să devină mai bogată, iar biblioteca, cu toate fondurile ei de texte încorporate în mănunchi să comunice și prin diversitatea scrierilor Dumneavoastră, ați abordat, încă din tinerețe, de la vârsta de șaisprezece ani, toate genurile literare publicând: volumele de versuri *Spune ceva* (Chișinău, 1993), *Uniluconul* (Chișinău, 1997), *Nuca lui Nevermore* (Timișoara, 1999) și cărțile de eseuri cu tematică în domeniul bibliologiei: *Există și un Dumnezeu al bibliologiei* (Chișinău, 2001), *Jurnal parizian* (Chișinău, 2001), *Ochiul din oglinda paginii* (Chișinău, 2002).

Comunitatea noastră, a bibliotecarilor, este mândră și onorată să vă aibă mereu aproape, ca pe unul dintre cei mai distinși membri și îndeosebi prieten, la evenimentele culturale de anvergură, cum este Festivalul Național de Carte „Axis Libri” atunci când nu pregețați să ne promiteți că veți „continua fructuoasele colaborări între Biblioteca V.A. Urechia și cea din Chișinău”, motiv de mare mândrie și satisfacție pentru noi, bibliotecarii urechiști.

Oamenii ca Dumneavoastră, care știu că ceea ce fac este de fapt o reconsiderare a *propriului eu* și a dorinței de bine pentru spiritul specific românesc, persoanele care promovează actele culturale și contribuie cu fapte concrete la realizarea lor, au de ce să fie mândri.

Apreciem efortul pe care îl depuneți neconținut pentru susținerea întregirii patrimoniului spiritual românesc - prin faptele durabile pe care le realizați - și vă urez să susțineți cu aceeași putere de muncă și eficiență activitatea biblioteconomiei și a științei informării pentru a înregistra rezultate ale căror consecințe să le regăsim pe tărâm educațional, cultural și social, prin și cu ajutorul competențelor dobândite, servind cu profesionalism interesul pentru studiu și lectură.

Omagiul pe care vi-l aducem, în semn de recunoaștere a activității Dumneavoastră, sper să se constituie într-un îndemn de a continua să slujiți spiritualitatea și cultura românească pentru credința în același adevăr: cartea și biblioteca nu au fost niciodată separate de procesul de instruire și educare.

Vă urăm să priviți cu mândrie și demnitate în urmă și - peste măcar atâția ani câți împliniți acum - să fiți satisfăcut că iubirea pentru actul lecturii, cultivată de Dumneavoastră astăzi, la vârsta adevăratei maturități, a dat roade bogate!

Să ne trăiți într-un mulți și rodnic ani, în deplină sănătate, să vă bucurați de răsplata meritelor și strădaniilor ce le-ați sădit în slujba culturii române în general și al actului lecturii în special!

Cu aleasă prietenie,

Prof. Dr. Zanzir Ilie,

Director al Bibliotecii „V.A. Urechia” Galați

Mircea Regneală - 70 de ani

DISTINSE DOMNULE PROFESOR UNIVERSITAR MIRCEA REGNEALĂ,

Bucuria aniversării unei individualități de marcă a breslei biblioteconomice românești nu putea să nu fie împărtășită și de colectivul Bibliotecii Județene „V.A. Urechia” Galați, care a ținut ca la sărbătoarea celor 123 de ani de existență a Cetății Cărții de pe melecurile dunărene să-l celebreze pe OMUL care poate fi considerat reîntemeietorul învățământului de profil de după 1989, învățământ pentru care a militat să îl aducă la statutul și demnitatea de care se bucură azi.

Model al personalității biblioteconomice al ultimilor 23 de ani, Domnia Sa s-a remarcat prin credință, atașament și devoțiune față de profesie, fapt demonstrat prin opera științifică din domeniu - cu precădere studiul tuturor tipurilor de documente, de la cele tradiționale la cele moderne - unde este atât autor, traducător, coordonator, referent științific, dar și editor, director și fondator de revistă de profil și asociație profesională.

OM de o simplitate și o modestie rar întâlnite în zilele noastre, avem în persoana Domniei Sale exemplul celui care și-a asumat destinul cu mult curaj, fiind apreciat și contestat, având parte de recunoaștere și de ingratitude, dar acestea sunt sentimente umane pe care vremea le cerne, iar importanța documentelor de referință în domeniul biblioteconomiei pe care Domnul Profesor le-a realizat va dăinui, așezându-l acolo unde își merită locul, pe înaltele trepte ale scării valorice din domeniul biblioteconomic.

Principala sa activitate, cea de profesor universitar la Catedra de Biblioteconomie și Știința Informării din cadrul Facultății de Litere, a pus în valoare arta de a reuși să unească oamenii, să comunice cu aceștia, să-i formeze cu har și înțelepciune și a scos în evidență că este una dintre persoanele care știu să construiască și să mențină sănătos o ramură a învățământului care se prăbușise. Model demn de urmat pentru discipolii săi, Profesorul Mircea Regneală a confirmat că menirea bibliotecarului este aceea de a ști să ofere informații, dar și că universul profesioniștilor în acest domeniu își are statutul actual și datorită valoroasei contribuții pe care a avut-o în calitate de mentor.

Avem plăcerea să vă fim alături la acest ceas aniversar și să vă felicităm pentru întreaga dumneavoastră activitate în sectorul biblioteconomic și al științei informării și pentru modul în care v-ați dedicat cu pricepere și dăruire pe tot parcursul vieții tărâmului cercetării în acest domeniu.

La frumoasa vârstă pe care o împliniți vă urăm să trăiți întru mulți, fericiți și rodnici ani, în deplină sănătate, să vă stăpânească aceeași putere de creație și să vă bucurați de răsplata meritelor și strădaniilor ce le-ați pus în slujba comunității biblioteconomice românești!

Cu deosebit respect,
Colectivul Bibliotecii Județene „V.A. Urechia” Galați

Grigore Hagiu – 80 ani de la naștere

Poetul luminii sporite

Îată că Anul *Nichita Stănescu* se apropie de sfârșit fără a fi fost susținut prin manifestări de mare impact. Evident, nici aniversarea lui Grigore Hagiu, celălalt dioscur al "frăției" poetice (*Luigrigoredelanichitasufletulmeunedeslipitdeallui* – dedicație de la Nichita, februarie 1964), nu a beneficiat de o mai bună marcă, vizibilă în plan național, exceptând desigur tradiționalul festival de la Târgu Bujor.

Apărută la Editura Promotal, în 2011, *Jurnalul de vise* reunește texte din perioada 1979-1984, o serie de cronici, articole, diverse însemnări, transcrieri și decupaje din documente olografe, din presă, precum și un însemnat număr de fotografii.

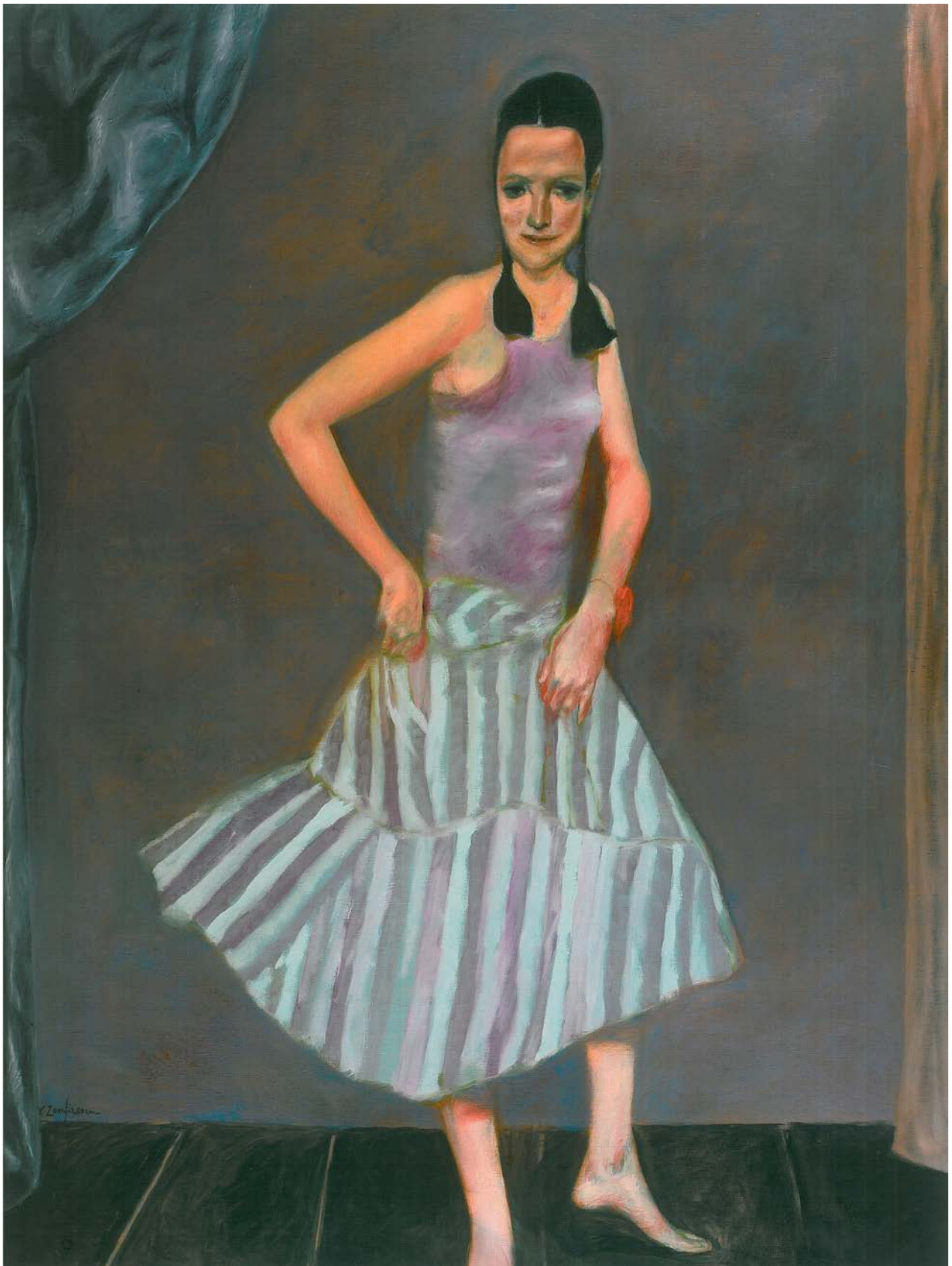
Ineditul jurnal de vise inclus în acest volum reprezintă o adevărată provocare pentru exegeți, deoarece, deși nu există o intenționalitate explicită a lui Hagiu de a fi publicat, el are reale valențe literare pretabile la o abordare critică. Este cunoscută și analizată de unii exegeți dimensiunea selenară, melancolică a creației hagiene. Aceasta rămâne însă, în afara studiilor referitoare la onirismul estetic românesc, fiind receptată doar din perspectiva reveriei romantice.

Balansul dintre teme și motivele astrale și cele terestre, între lumina revelației poetice și umbrele din undergroundul liric, este amplu redat în poemele lui Hagiu. Stălucirea crudă, solară, nichitiană este îmbogățită de cea selenară, redată prin diversele faze ale interferenței graduale a celor două entități creative. Relația celor doi poate fi comparată fie cu a gemenilor Castor și Polux, care își împărțeau alternativ nemurirea, fie cu Spica, albastra stea binară, inspirând o generație de tineri și parafând decisiv desistarea față de adevărea la criteriul *corectitudinii politice* al valului proletcultist. Însă, paradoxal, tocmai din zona de penumbră ni se poate livra adevărata măsură a originalității sale.

Publicat postum, *Jurnalul de vise* constituie un punct de plecare și o oportunitate de a analiza creația lui Grigore Hagiu independent de contextul îngemănării substanței lirico-filosofice a celor doi. Natura sofianică a transcrierii viziunilor onirice (*și visele sunt o încordare a spiritului*), precum și perspectiva de sorginte budistă a reprezentării lumii și vieții ca vis (*sînt visat pe spațiul șubred/miezul celor două mari treziri*) sunt coordonate ce pot contura o scriitură originală, matură, fundamentată pe achiziții conceptuale solide și emoții estetice rafinate. Textele pot fi tratate ca niște micropovestiri. Totodată, privit global, jurnalul poate fi considerat o scriere unitară, atât personajele, cât și locurile fiind perfect integrabile într-

un tablou istoric, în care sunt vehiculate chipuri, relații și sentimente, fapte, culoare locală, totul înmănușat în felii de viață ale unui caleidoscop. Scenele, comparabile cu filmele suprarealiste, sunt populate de personaje care reprezintă dublurile astrale ale prietenilor, rudelor (*chipul lui - al tatălui, n.n. - de un roșu limfatic stătuia încă, aplatizat și trist, parcă decupat din tablă subțire, fixă și unduitoare totuși*) și ale altor persoane cu care intra în contact în viața de zi cu zi, cum ar fi Nichita Stănescu, sora - Gina Hagiu, soția - Ana, Nicolae Velea, Fănuș Neagu, Mircea Dinescu, Nicolae Breban, Mihai Ursachi, Cezar Baltag și mulți alții. Pământul natal, atât ca loc, dar și ca element natural (brazde, maluri, mase aluvionare), apare ca un leitmotiv contrastant cu peisajele urbane aglomerate și gălăgioase, cu clădiri și străzi bucureștene, îndeosebi. Sunetul este, de altfel invocat frecvent, fie ca rumoare de voci, ca strigăt, ca zgomot asurzitor, angoasant, alternînd cu liniștea sau zborul tăcut (*Pluteam ușor, lin, deasupra pământului, aproape fără corp, fără formă, numai simțuri și liniște interioară*). Multe descrieri par a fi adevărate provocări ale transcendentului camuflat într-un „magnetism luminos”, în lumina prezentă în diverse forme, în *tainica putere* protectoare, în puritatea zăpezii *neatisă nici de om, nici de fiară* sau în păsările uimitor de albastre. S-au pronunțat asupra lui Hagiu nume sonore ale criticii românești precum Mihai Cimpoi, Gh. Grigurcu, Dan Cristea, Lucian Raicu, A. Balaci, Ctin Trandafir etc. Matei Călinescu remarca, spre exemplu, structura romantică, datorită *vastelor confruntări*, contemplației universului în mișcare și *patosului filosofic*. Opera depășește însă acest cadru, fiind puternic ancorată în suflul modernist (*bine temperat*, după opinia lui Ion Păchian-Tatomirescu) al celei de-a doua jumătăți a secolului al XX-lea, iar *Jurnalul de vise* pare că întărește ipoteza. Pentru Nicolae Ciobanu originalitatea poetului stă în *structura frapantă*. Consider, însă, că există în straturile latente ale creației sale elemente care necesită o nouă grilă de evaluare critică. Parafrazând, prin răsturnare de sens, pe unul din exegeții săi, îndrăznesc să afirm că Grigore Hagiu nu a fost doar poetul *întunericului lucitor* (Negoitescu, p. 166), ci mai curând poetul luminii sporite. Prin plonjoanele sale prometeice în lumea umbrelor, prin tușele hieratice ale unor viziuni poetice și prin redarea unică a vibrațiilor lirice, în dubla manifestare a percepțiilor, de la palpabil/dens la subtil/evanescent, harul artistic al lui Hagiu se dezvăluie viguros și solemn, blând și purificator.

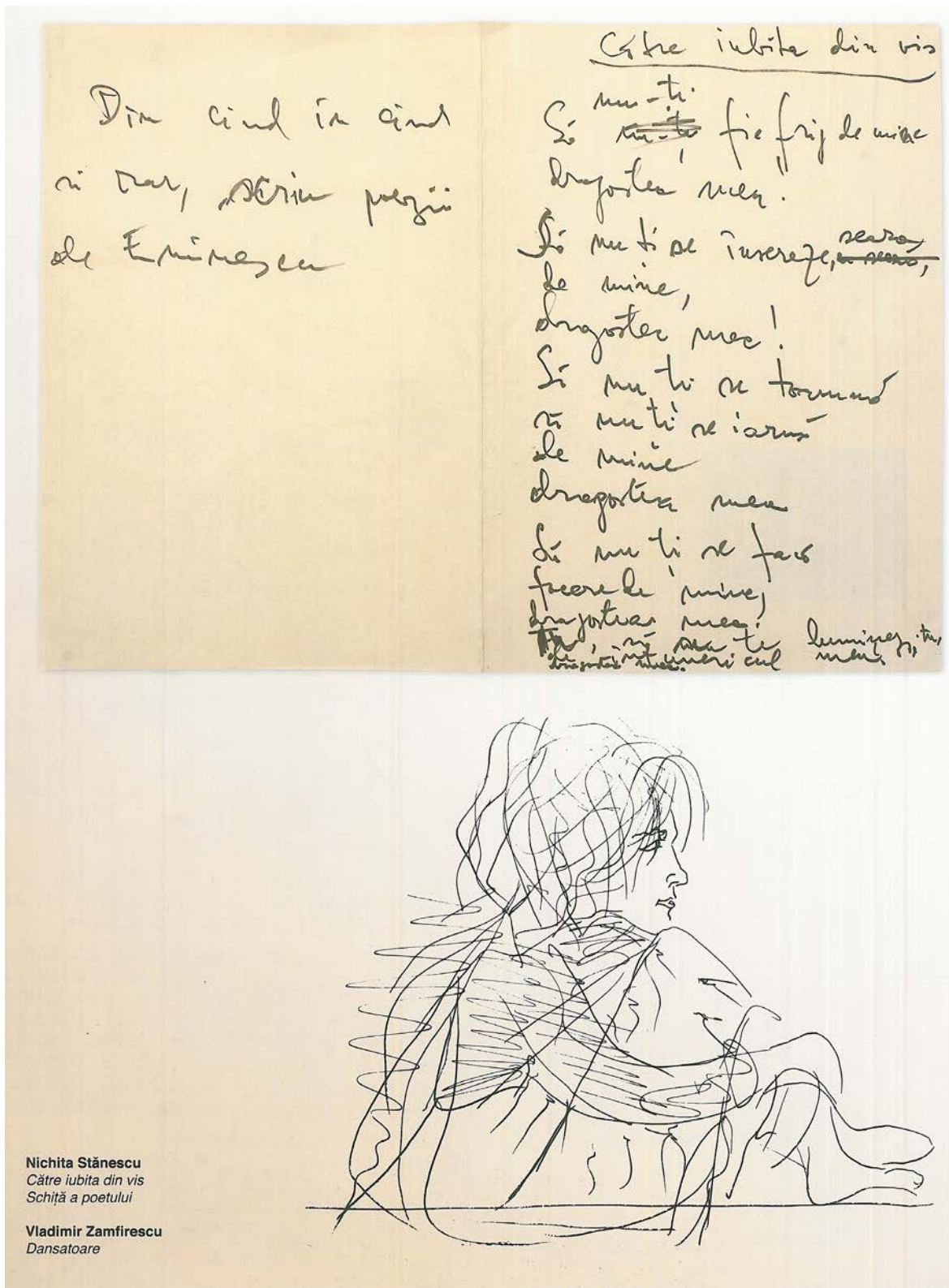
Vladimir Zamfirescu - *Dansatoarea*

N.R. Extras din *Albumul unei prietenii*. Nichita Hristea Stănescu și Vladimir Zamfirescu, București: Alexis, 2012.

Nichita Stănescu - *Către iubita din vis* *Schiță a poetului*

N.R. Extras din *Albumul unei prietenii*. Nichita Hristea Stănescu și Vladimir Zamfirescu, București: Alexis, 2012.

GALERIA DE ARTĂ

MARIA DUNAVĂȚU - Chipuri	pag. 37
MIHAI GHEORGHE CORON - Barcagii, La Dunăre	pag. 38
MIHAI GHEORGHE CORON - Grup de flori	pag. 39
CORNELIU STOICA - 120 de ani de la nașterea pictorului Reuven Rubin	pag. 40
GINA-MIHAELA PAVEL - Duo-ul pianistic în creația compozitorului Serghei Rahmaninov	pag. 42

LOCALIA

EUGEN DRĂGOI - Mănăstirea de la Gura Bârlăjiței, un dosar care rămâne deschis (I)	pag. 44
EUGEN HOLBAN - Creația țărănească arhaică în perspectiva unor cercetări moderne	pag. 46

PERSONALIA

LIVIA CIUPERCĂ - Îmbrățișări în ritmuri dunărene: Omagiu scriitorului Mircea Ionescu, la 75 de ani de la naștere (I)	pag. 49
IONEL NECULA - Moștenirea Nataliei Negru (I)	pag. 52
MARIA STANCIU - Jurnalul unei misiuni spațiale: Generalul maior (r) Dumitru Dorin Prunariu Ambasadorul românilor în Cosmos (I)	pag. 55

REFLECȚII DIALOGICE

GHIȚĂ NAZARE - Interviu cu Emil Strungă Director General, Complexul Muzeal de Științe ale Naturii „Răzvan Angheluță”	pag. 58
ZANFIR ILIE - Sensibilitate: Interviu cu dr. ing. Gelu Kahu (II)	pag. 61

CUTIA DE REZONANȚĂ

VIOLETA CRAIU - Poeme	pag. 64
IOAN DUMITRU TEILEANU - Poeme	pag. 65
SIMÓN AJARESCU - Arhipoem (O ciocârlie fantascientă) (III)	pag. 66
VIOLETA IONESCU - S-a întâmpat la Sirmium... (II)	pag. 67
ILIE TÂNĂSACHE - Dincolo de orizont: Călătoriile în... tuburi vidate?!	pag. 69

CONFLUENȚE CULTURALE

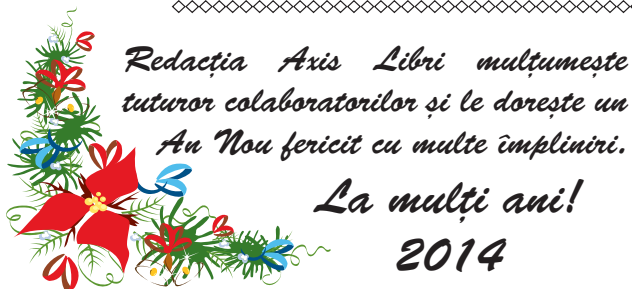
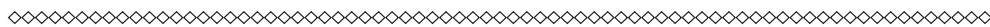
THEODOR PARAPIRU - „Vechea Gardă” / „La Vieille Garde” / „The Old Guard”	pag. 71
PATRICK LEIGH FERMOR - <i>România – Călătorii înainte de lăsarea întinericului (II)</i> ; Selecție, trad. și note de Gabriela Debita	pag. 72
GEORGE MOTOI - Din frumoasele-mi amintiri: Filmând la Galați, prin anii 1980	pag. 73
MAXIMILIAN POPESCU-VELA - Molia-de-sticlă	pag. 75
VASILE ANDRU - Liliicii sabatului în Delta Dunării	pag. 77

EVENIMENT

Biblioteca „V.A. Urechia” Galați - 123 de ani în slujba culturii gălățene	pag. 80
<i>Noaptea în Bibliotecă la Galați, noaptea albă a gălățenilor</i>	pag. 83
CĂTĂLINA ȘOLTUZ - Serviciile ultramoderne oferite utilizatorilor de Filiala „Paul Păltănea” - Bibliotecă Municipală	pag. 86
Ședința Consiliului Științific al Bibliotecii Județene „V.A. Urechia” Galați	pag. 88
RADU MOȚOC - Simpozionul Național „Monumentul – Tradiție și Viitor” Iași, 14-17 octombrie 2013	pag. 91
NĂSTASE MARIN - Fenomenul DACOLOGIC	pag. 92
VICTORIA NALAȚIU - Recontres francophones 12 Septembrie 2013	pag. 95

MEMENTO

Alexe Rău - 60 de ani	pag. 96
Mircea Regneală - 70 de ani	pag. 98
LETIȚIA BURUIANĂ - Poetul luminii sporite	pag. 99
Vladimir Zamfirescu - Dansatoarea	pag. 100
Nichita Stănescu - Către iubita din vis; Schiță a poetului	pag. 101

N.R.: În numărul următor al revistei vom prezenta informații despre Ziua Culturii Naționale și despre activitatea filialelor Bibliotecii Județene „V.A. Urechia” Galați.

<p>Director: ZANFIR ILIE Redactor-Șef: Letiția Buruiană Secretar general de redacție: Dorina Bălan Redactori: Silvia Matei, Camelia Toporaș, Violeta Moraru Tehnoredactare: Cătălina Ciomaga, Adina Vasiliică, Sorina Radu Ilustrația revistei a fost realizată după colecțiile Bibliotecii Județene „V.A. Urechia” Galați. Adresa: Galați, Str. Mihai Bravu, nr. 16. Tel: 0236/411037, Fax: 0236/311060 E-mail: axislibri@gmail.com; axislibri@bvau.ro Web: http://www.bvau.ro/axislibri ISSN: 1844-9603</p>		<p>Revista Axis Libri este membră ARPE (Asociația Revistelor, Publicațiilor și Editurilor).</p>
--	--	---